ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ΄ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ 36

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητρ. Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Αἱ ἐν Αὐστρίᾳ ὀρθόδοξοι ἐκκλησίαι—Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὡρολογίου τῆς τῶν Ἀκοιμήτων μονῆς ὑπὸ Μ. Ι. Γ.—Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα (ἐκ Ζακύνθου) ὑπὸ Δ. Φ. Ζώη—Νεκρολογία—Δικαστικαὶ Ἀγγελίαι—Παράρτημα: (Εὐαγγελικὰ διδάγματα).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Νέα Ἰνδικτιών.—Μετὰ τῆς εἰθισμένης ἐκκλησιαστικῆς εὐκοσμίας καὶ τάξεως ἐγένετο τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ, 1 σεπτεμβρίου, ἡ ἐπὶ τῇ εἰσόδῳ τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, Β΄ ἰνδικτιῶνος, νενομισμένη τελετὴ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχωροστάτησεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ κατά τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ παραθρονίῳ φέρων ἐπανωκαλύμμαυχον καὶ κρατῶν χασράνιον, τῶν ἁγίων ἀρχιερέων ἱσταμένων ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ βήματος. Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν οἱ σεβασμιώτατοι συνοδικοὶ Ἐφέσου, Νεοκαισαρείας, Ἰκονίου, Σμύρνης, Μιτυλήνης, Σερβίων καὶ Κοζάνης καὶ Ἡλιουπόλεως, οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται Δράμας, Αἴνου καὶ Δυρραχίου, ὁ Σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἅγιος Σάρδεων, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων, μέλη τινὰ τοῦ Συμβουλίου καὶ ἄλλοι ἐγκριτοι κληρικοὶ καὶ λόγιοι, ἐν οἷς ὁ ἐξ Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἡμετέρας πόλεως διελθὼν ἑλληνομαθὴς ρωμοῦνος καθηγητὴς τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ Πανεπιστημίου καὶ γραμματεὺς τῆς Γερουσίας κ. Δραγομὶρ Δημητρέσκος.

Τῆς θείας λειτουργίας περατωθείσης, ἡ Α. Θ. Παναγιότης μεθ' ἁπάντων τῶν ἁγίων ἀρχιερέων καὶ λοιπῶν ἀνῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Μ. Συνοδικοῦ καὶ ἀνέγνω τὴν ἐπίσημον Πρᾶξιν τῆς νέας ἰνδικτιῶνος Β΄, ἣν, ψαλλομένων τῶν εἰθισμένων τροπαρίων, συνυπέγραψαν εἷς ἕκαστος καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς κατὰ τάξιν περιβαλλόμενοι κατὰ τὴν ὑπογραφὴν ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον. Τῆς ὑπογραφῆς τῆς Πράξεως περατωθείσης, ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς ἁγίους ἀρχιερεῖς καὶ λοιποὺς κληρικοὺς εἶπε «**Πάντοτε μὲν καθῆκον ἡμῶν τῶν κληρικῶν εἶναι ν' ἀναπέμπωμεν εὐχὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων καὶ τῶν πασχόντων ἀδελφῶν ἡμῶν, μάλιστα δὲ ἐν τοῖς νῦν χρόνοις ὀφείλομεν νὰ δεώμεθα ὅπως ὁ πανάγαθος διατηρῇ τὴν Ἐκκλησίαν ἐν εἰρήνῃ, χορηγῇ δὲ τοῖς πνευματικοῖς ἡμῶν τέκνοις πᾶν ἀγαθὸν καὶ καταθύμιον καὶ διαφυλάττῃ πάντας ἡμᾶς ὑπὸ τὴν ἁγίαν Αὐτοῦ σκέπην.** Ἐν τέλει οἱ χοροὶ τοῦ ναοῦ ἔψαλαν τὸν πολυχρονισμὸν τοῦ οἰκουμεν. πατριάρχου, μεθ' ὃ πάντες οἱ παραστάντες ὑπέβαλον τὰ ἐπὶ τῷ νέῳ ἐκκλησιαστικῷ ἔτει συγχαρητήρια αὐτῶν.

Ἐπιτροπὴ συνδρομῶν ὑπὲρ παθόντων ὁμογενῶν.—Ὁ πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῶν παθόντων ὁμογενῶν

σεβασμιώτατος μητροπολίτης Μιτυλήνης κ. Κύριλλος μεταβὰς τῷ παρελθόντι σαββάτῳ εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ ἀνάκτορα, ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἄρχοντος Καποῦ κεχαγιᾶ Ἀντωνίου βὲη Οἰκιάδου καὶ τοῦ βοηθοῦ αὐτοῦ κ. Σ. Κωνσταντινίδου, ὑπέβαλε διὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως ἐξοχωτάτου Ταχσὶν πασᾶ τῇ Α. Α. Μ. τῷ σεπτῷ Ἄνακτι ἡμῶν Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ προσφάτῳ ὑπὲρ τῶν παθόντων ὁμογενῶν αὐτοκρατορικῇ δωρεᾷ.

Τοῦ ἐξοχωτάτου ἀρχιγραμματέως λίαν φιλοφρόνως ἐξιωσαμένου τὸν μητροπολίτην Μιτυλήνης καὶ ὑποβαλόντος τῷ μεγαθύμῳ Ἄνακτι τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ Α. Α. Μ. διαβιβάσασα αὐθωρεὶ τὰς αὐτοκρατορικὰς Αὐτῆς προσρήσεις καὶ τὴν εὐαρέσκειαν ηὐδόκησε νὰ διαμηνύσῃ ὅτι προτίθεται Αὔτη καὶ νέαν νὰ ποιήσηται μεγαλόφρονα δωρεὰν ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν νομαρχίαν Ἀδριανουπόλεως παθόντων ὡσαύτως ὁμογενῶν.

Ὁ ἅγιος Μιτυλήνης εὐγνωμόνως ἀποδεξάμενος τὴν νέαν ταύτην ἐκδήλωσιν τῶν φιλανθρώπων αἰσθημάτων τοῦ εὐσπλαχνικωτάτου Ἄνακτος ηὔξατο ὑπὲρ ὑγείας Αὐτοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπανειλημμένως συνεδριάσασα κατά τε τὴν παρελθοῦσαν καὶ τὴν ἐνεστῶσαν ἑβδομάδα χάριν τῆς ὅσον ἔνεστι τελεσφορωτέρας διεξαγωγῆς τοῦ φιλανθρωπικοῦ αὐτῆς ἔργου διώρισε τρεῖς ὑποεπιτροπάς, μίαν ἐν τῇ περιοχῇ Σταυροδρομίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ προϊσταμένου τῆς κοινότητος ἐπισκόπου Ξανθουπόλεως κ. Ἰωάννου καὶ τῶν κκ. Σ. Πασπαλῆ καὶ Ἀντωνιάδου, γραμματέως τῆς Κεντρικῆς Ἐφορείας, μίαν ἐν τῇ τοῦ Γαλατᾷ συγκειμένην ἐκ τῶν κκ. Ἀλεξ. Σινιόσογλου, μέλους τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, Γ. Δ. Ζαρίφη, Ἰ. Καστέλη, Α. Δημητρακοπούλου καὶ Ἀθ. Νικολοπούλου, καὶ μίαν ἐν τῇ τῆς Πόλεως ἐκ τῶν κκ. Ν. Φωτιάδου, Ἰωάννου Κ. Ἠλιάσκου, Ζ. Σκυλίτση καὶ Ἰ. Σάρρου, οἵτινες καὶ ἐπελήφθησαν τοῦ ἔργου αὐτῶν.

Ὁ ἀνοιχθεὶς κατάλογος ἀναγράφει μέχρι τοῦδε τὰ ἑξῆς ποσά·

ἡ Α. Α. Μ. ὁ Ἄναξ	λίρ. ὀθ.		300
ἡ Α. Θ. Παναγιότης	»	»	20
ἡ ἱερὰ Σύνοδος	»	»	30
ὁ κ. Λεωνίδας Ζαρίφης	»	»	200
ὁ κ. Περικλῆς Ζαρίφης	»	»	200
ὁ κ. Εὐστάθιος Εὐγενίδης . . .	»	»	200
ὁ κ. Θεόδωρος Μαυρογορδᾶτος. .	»	»	200
ὁ κ. Κωνσταντῖνος Βλαστάρης .	»	»	200
ἡ κ. Ἑλένη Γ. Ζαρίφη	»	»	50
ἡ κ. Λωξάνδρα Μαυρογορδάτου .	»	»	50
ὁ κ. Ἀλέξανδρος Σινιόσογλους .	»	»	50
ἡ Α. Ε. ὁ Ἀλέκος Παντζίρης . .	»	»	50

Συνεδρία δύο Σωμάτων. — Τῇ προχθὲς τετάρτῃ τὰ δύο Σώματα συνῆλθον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου εἰς ἔκτακτον κοινὴν συνεδρίαν, καθ' ἣν ἀντήλλαξαν σκέψεις περί τινων ἐπειγόντων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Χειροτονία Ναζιανζοῦ. — Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἡρακλείας κ. Γρηγόριος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν χειροτονίαν τοῦ νέου βοηθοῦ αὐτοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κ. Γερμανοῦ, οὗτινος ἐπισυνημμένως ἀπέστειλε καὶ τὴν εἰθισμένην ὁμολογίαν πίστεως.

Μητροπολίτης Διδυμοτείχου. — Ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος ἀναρρώσας τέλεον ἐκ τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς παρελθούσης τρίτης, ἔν τε τῇ Ἱ. Συνόδῳ καὶ τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ.

Πρώην Νευροκοπίου. — Ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν τῷ π. σαββάτῳ ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρώην Νευροκοπίου κ. Νικόδημος, ὃς καὶ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Αἴτησις ἀγγλικανῶν ἐπισκόπων. — Ἐγκαίρως εἴχομεν ἀναγράψει ὅτι οἱ θεοφιλέστατοι ἀγγλικανοὶ Ἐπίσκοποι Γιβραλτάρης καὶ Ἱεροσολύμων εἶχον ὑποβάλῃ εἰς τὴν ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον αἴτησιν ζητοῦντες νὰ πληροφορηθῶσιν, ἐὰν ἐπιτρέπηται αὐτοῖς προσκαλουμένοις ὑπὸ ὀρθοδόξων χριστιανῶν, οἰκούντων ἐν μέρεσιν ἐν οἷς δὲν ὑπάρχουσιν ὀρθόδοξοι ἱερεῖς, νὰ μεταβαίνωσι καὶ μεταδίδωσιν αὐτοῖς μέσα τινὰ τῆς χάριτος χωρὶς οἱ ὀρθόδοξοι ν' ἀφίστανται τῆς πατρῴας αὐτῶν θρησκείας. Τῆς αἰτήσεως ταύτης παραπεμφθείσης τότε εἰς Ἐπιτροπὴν ἐκ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Σάμου κ. Κωνσταντίνου καὶ τῶν πανοσιολ. ἀ χιμ. Γρηγορίου Κωνσταντινίδου Μ. Ἱεροκήρυκος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καὶ ἱεροδιακόνου κ. Ἀθανασίου Πιπέρα, ὑπογραμματέως τῆς Ἱ Συνόδου, ἀνεγνώσθη ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. τρίτης ὑποβληθεῖσα ἔκθεσις σχετικὴ, ἥτις καὶ ἐνεκρίθη, ἐγκριθέντος

ἅμα ὅπως πρὸ πάσης ὁριστικῆς ἀποφάσεως ἀποσταλῶσιν ἀντίγραφα τῆς ἐκθέσεως ταύτης τοῖς μακαριωτάτοις πατριάρχαις Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, πρὸς οὓς εἶχεν ὑποβληθῇ συγχρόνως τότε ἡ εἰρημένη αἴτησις, καὶ ζητηθῇ καὶ ἡ γνώμη αὐτῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Συνέντευξις.— Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μεταβὰς χθὲς ἐν συνοδίᾳ τοῦ Καπούκεχαγια εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην ἔσχε συνέντευξιν μετὰ τῆς Α. Υ. τοῦ πρωθυπουργοῦ Φερὴτ πασᾶ.

Ἐπίσκεψις ἐν τοῖς ἀνακτόροις.—Ὁ Ἄρχων καπούκεχαγιας Ἀντώνιος βέης, Οἰκιάδης μεταβὰς προχθὲς ἐντολῇ τῶν δύο Σωματων εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ ἀνάκτορα συνδιελέξατο μετὰ τοῦ ἐξοχωτάτου ἀρχιγραμματέως Ταχσὶν πασᾶ διερμηνεύσας τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῶν δύο Σωμάτων ἐπὶ ταῖς συντόνοις φροντίσιν,ἃ, ἡ Σεβ. αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις καταβάλλει πρὸς ἐπούλωσιν τῶν δεινοπαθημάτων τῶν πληξάντων τοὺς ἐν Θρᾴκῃ ὁμογενεῖς.

Μητροπολίτης Δράμας.—Προχθὲς ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δράμας κ. Χρυσόστομος ὃς πρὸς περιθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ ἐπί τινα χρόνον διέτριψεν ἐν τῇ βασιλευούσῃ.

Ἅγιον Ὄρος.—Πρὸς τὴν ἱερὰν Κοινότητα τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀπελύθη κατὰ τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἐπιστολὴ πατριαρχικὴ, συνοδικὴν ἀπόφασιν ἐξαγγέλλουσα περὶ τῶν ἐκεῖ γινομένων χειροτονιῶν, ὧν τινες οὐχὶ κατ' ἀνάγκην γινόμεναι πληθύνουσι τὸν ἀριθμὸν τῶν χειροτονουμένων, μεταβαινόντων ἐνίοτε καὶ ἔξω τοῦ Ἁγίου Ὄρους πρὸς ἐγκατάστασιν ἐν πόλεσι καὶ κώμαις. Ἡ μήτηρ Ἐκκλησία, τοὺς ἐπὶ τούτῳ θεσπισθέντας ὑπὸ Συνόδων ἁγίων νόμους ὑπομιμνήσκουσα, ἀποφαίνεται καὶ πάλιν ὅτι τὸ τηρεῖν αὐτοὺς εὐλαβῶς ἀπροσκόπους καθίστησι τοὺς τηροῦντας τοῖς ὀρθοδόξοις τε καὶ τοῖς μὴ τοιούτοις, καθῆκον δὲ τῶν τὰς ἱερὰς μονὰς καὶ σκήτας διοικούντων ἐστὶ τὸ χειροτονίας ἐπιτρέπειν κατόπιν αὐστηρᾶς ἐξετάσεως τῶν αἰτούντων χειροτονηθῆναι καὶ κατόπι διαπιστώσεως τῆς ἀνάγκης τῆς ἐπιβαλλούσης τὴν χειροτονίαν. Ἡ ἀπόφασις ἀνηγγέλθη καὶ τῷ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει παραμένοντι πανιερ. μητροπολίτῃ πρώην Νευροκοπίου κ. Νεοφύτῳ.

Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης.— Ἐπὶ τῆς σεβαστῆς ἐφορείας τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς ὑπεβλήθη κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς παρελθούσης τρίτης ὁ κατάλογος τῶν κατὰ τὸ ἀρξάμενον σχολικὸν ἔτος προσληφθέντων νέων μαθητῶν. Ἐκ τῶν 37 προσελθόντων καὶ ἐν ταῖς ἐξετάσεσιν 17 ἐπιτυχόντων, ἡ Ἐφορεία ἔχουσα ὑπ' ὄψει τὸν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τῆς Σχολῆς καθοριζόμενον ἀριθμὸν αὐτῶν ἠναγκάσθη νὰ περιορισθῇ καὶ προσλάβῃ μόνον δώδεκα τοὺς κρείσσονας ἐξ αὐτῶν.

Ἐπέτειοι ὀνομάτων. — Τῇ Α. Θ. Π. τῷ πατριάρχῃ πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἀνθίμῳ τῷ Ζ΄ ἄγοντι προχθὲς τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ὡς καὶ οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ ἀρχιερεῖς συνεχάρησαν τηλεγραφικῶς.

Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς καὶ τοῖς ἑορτάζουσι μητροπολίταις Ἀμασείας καὶ Πρεσπῶν.

Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ ἐκ τῶν ἁγίων συνοδικῶν σεβασμ. μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Ἀλέξανδρος. Τὴν Α. Σεβασμ. ἐπεσκέψατο ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, οὗ τυγχάνει πρόεδρος, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων τόπων, ἡ Ἐφορεία τοῦ ἐν Πριγκήπῳ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι καὶ πάμπολλοι ἄλλοι ἔγκριτοι κληρικοὶ καὶ φίλοι.

Τοῖς ἐκ τῶν ὁμογενῶν ἐξοχωτάτῳ Ἀλεξάνδρῳ Καραθεοδωρῇ πασᾷ, ἀρχιμεταφραστῇ τῶν ἀνακτόρων καὶ τοῖς κκ. Ἀλεξ. Σινιόσογλου, μέλει τοῦ Συμβουλίου, Α. Καμπούρογλου ἰατρῷ, Α. Ναοὺμ Α. διερμηνεῖ τῆς ἑλλην. πρεσβείας αἱ πατριαρχικαὶ εὐχετήριοι προσρήσεις διαβιβάσθησαν διὰ τῶν πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου καὶ Μ. ἀρχιδιακόνῳ, τηλεγραφικῶς δὲ τῇ Α. Υ. τῷ ἡγεμόνι τῆς Σάμου Α. Μαυρογένει βέῃ, καὶ τοῖς ἐξοχωτάτοις Α. Ζωηρῷ πασᾷ, Α. Κωνσταντινίδῃ πασᾷ, μουαβίνῃ Θεσσαλονίκης, Α. Παντζίρῃ βέῃ, βοηθῷ διευθυντῇ τῆς ὀθωμανικῆς τραπέζης, καὶ τοῖς κκ. Α. Φωτιάδῃ καὶ Α. Γάγκῳ, διευθυντῇ τοῦ ἐνταῦθα σαμιακοῦ Γραφείου.

Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ οἰκουμεν. πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῇ Α. Ε. τῷ ἐνταῦθα πρεσβευτῇ τῆς Ρωσίας κ. Ι. Ζηνόβιευ ἄγοντι τῇ π. παρασκευῇ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Ἐκκλησιαστικὴ ποινή.—Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ληφθείσης ὑπ' ὄψιν ἐκθέσεως τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου δηλοῦντος ὅτι ὁ ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ὁρμώμενος ἱερεὺς Πασχάλης μεταβὰς εἰς Κυδωνίας τῆς ἐπαρχίας Ἐφέσου ἐτέλεσε γάμον παράνομον, ἅμα δὲ παρ' ἐνορίαν, καὶ ὅτι ἤδη ἐτέθη εἰς ἀργίαν, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως ὁ εἰρημένος ἱερεὺς ἀποτίσῃ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν περιοριζόμενος ἐπ' ἀόριστον ἐν τῇ Μονῇ τῆς νήσου Πρώτης ἐξακολουθῶν ἅμα νὰ μένῃ ὑπ' ἀργίαν.

Ἐπισκέψεις.—Τῇ δευτέρᾳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Α. Ζαρίφης μετὰ τοῦ κ. Α. Πνιατώρου δικηγόρου, σήμερον δὲ ὁ κ. Ἰωάννης Σκαλτσούνης καὶ ὁ βοηθὸς τοῦ τμηματάρχου τῶν θρησκευτικῶν ὑποθέσεων ἐν τῷ ὑπουργείῳ τῆς Δικαιοσύνης Βαχᾶ βέης.

Ἐπιτετραμμένος Μαυροβουνίου.— Ἐπὶ τῇ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ἀφίξει τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ Μαυροβουνίου κ. Γκάπρο Βούκοβιτς καὶ τοῦ νέου ἐπιτετραμμένου παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ τοῦ Μαυροβουσίου κ. Ἰωάννου Ματάνοβιτς, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς προσρήσεις αὐτοῦ διὰ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου.

Ἱερὰ μονὴ Σινᾶ. — Ἀπεβίωσε πλήρης ἡμερῶν ἐν Κιέβῳ, τῇ παρελθούσῃ ἑβδομάδι, ὁ ἀπὸ τεσσαρακονταετίας αὐτόθι ἀντιπρόσωπος τοῦ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ ἀρχιμανδρίτης Μελέτιος Βαγιανέλλης, σίφνιος τὴν πατρίδα.

Εὐσεβῆ κληροδοτήματα. Κατὰ διάταξιν τῆς διαθήκης τῆς μακαρίτιδος Ἀλεξάνδρας Π. Ράλλη, οἱ υἱοὶ αὐτῆς Παντιὰς καὶ Πέτρος Ράλλη, ἀπέστειλαν διὰ τοῦ παραμένοντος ἐν Χίῳ κ. Μιλτ. Καλβοκορέση 250 λίρας ἀγγλικὰς πρὸς τὸ γυμνάσιον Χίου, 100 πρὸς τὸ Σκυλίτζειον νοσοκομεῖον, 100 ὑπὲρ τοῦ λεπροκομείου καὶ 50 ὑπὲρ τῆς αὐτόθι φιλοπτώχου Ἀδελφότητος.

Μ. τοῦ Γένους Σχολή. Αἱ ἀπὸ τῆς 1ης σεπτεβρ. τακτικῶς γινόμεναι ἐνάρξεις τῶν μαθημάτων τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, βραδύνασαι κατὰ τὸ ἀρξάμενον σχολικὸν ἔτος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἕνεκα τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἀγομένου πένθους ἐπὶ τῷ προσφάτῳ θανάτῳ τοῦ ἀοιδίμου καθηγητοῦ αὐτῆς Θεμ. Σαλτέλη, ἐτελέσθησαν χθὲς ἐν τῇ οἰκείᾳ αἰθούσῃ προστάντος τῆς ἐναρκτηρίου τελετῆς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, παρισταμένου δὲ τοῦ σεβασμιωτ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου, τοῦ πρώην Δεβρῶν, τοῦ ταμίου τῆς Σχολῆς κ. Π. Χρυσοῦ, τοῦ σχολάρχου μετὰ τοῦ καθηγητικοῦ συλλόγου καὶ ἱκανῶν γονέων καὶ κηδεμόνων τῶν ἐν τῇ Σχολῇ μαθητευομένων, ὡς καὶ ἄλλων φιλομούσων.—Τοῦ εἰθισμένου ἁγιασμοῦ τελεσθέντος ὑπὸ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμεν. πατριάρχου, ὁ πανιερ. σχολάρχης μητροπολίτης Σάρδεων κ. Μιχαὴλ ἀπήγγειλεν ἀπὸ τοῦ βήματος τὴν ἔκθεσιν τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος πεπραγμένων ἀπεικονίσας ἅμα μὲν τὴν πνευματικὴν τοῦ φυτωρίου κατάστασιν καὶ μνείαν ποιησάμενος τῶν ὀνομάτων τῶν ἀριστευσάντων τελειοφοίτων καὶ τῶν λοιπῶν τάξεων καὶ δεόντως ἐξάρας τὴν θλῖψιν ἣν ὑπέθηκε τὸ εὐαγὲς καθίδρυμα ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ καθηγητοῦ Θ. Σαλτέλη, ἅμα δὲ τὴν οἰκονομικήν, ἣν εὗρε γενικῶς καλήν.

Τὴν τελετὴν διὰ προσφόρου προσλαλιᾶς ἐπισφραγίζουσα ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεδαψίλευσε τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ πάντας τοὺς ὑπὲρ τῆς προκοπῆς καὶ προαγωγῆς τοῦ ἱδρύματος ζηλωτῶς μοχθοῦντας καὶ τὸν ὁβολὸν αὐτῶν ὑπὲρ τῶν ποικίλων ἀναγκῶν αὐτῆς φιλοτίμως καταβάλλοντας, ἐξάρασα ἰδίᾳ τὴν φιλογένειαν καὶ φιλομουσίαν τῶν ἐριτίμων ὁμογενῶν, οἵτινες πάνυ προφρόνως ἐδωρήσαντο τὰς χιλίας λίρας χάριν τῶν ἤδη περατωθεισῶν ἐπισκευῶν τοῦ κτιρίου. Ὁμοίως ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπήνεσε καὶ τὴν ἐπὶ τῶν ἐπισκευῶν τούτων ἐπιστατήσασαν ἰδιαιτέραν ἐπιτροπὴν ὡς καὶ τὸν ἐφοροταμίαν κύριον Π. Χρυσὸν, μέλος τοῦ Δ. Ἐθ. Μ. Συμβουλίου, μετὰ στοργῆς καὶ ζήλου πολλοῦ κοπιῶντα ὑπὲρ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ φυτωρίου καταστάσεως.

Οἱ τελειοδίδακτοι τῆς Σχολῆς, οἱ λαβόντες τὸ νενομισμένον πτυχίον κατὰ ἰούνιόν εἰσι 37, ὧν 16 μὲν ἔλαβον τὸν βαθμὸν Ἄριστα οἱ ἑξῆς: Νεοπτόλεμος Καρατζᾶς ἐκ Νικομηδείας—Σοφοκλῆς Κομνηνὸς ἐκ Γκιουμουλτζίνης—Θρασύβουλος Ἰλαρίδης ἐκ Βησσάνης Ἠπείρου—Ἀλέξανδρος Σαμαρτζίδης ἐκ Κων)πόλεως—Δημήτριος Πασχαλίδης ἐκ Κων)πόλεως—Ἀριστομένης Πετσομάνης ἐκ Σάμου—Μιχαὴλ Σταυρινὸς ἐκ Χίου—Ὅμηρος Οἰκονομίδης ἐκ Κων)πόλεως—Γεώργιος Παιγνιδόπουλος ἐξ Ἰκονίου—Λέανδρος Κοπανάρης ἐκ Κων)πόλεως—Ἀλέξανδρος Σολοδόβνικωφ ἐκ Σιμπίρσκ Ρωσσίας—Λάζαρος Λαζαρίδης ἐκ Κυζίκου—Ἀλέξανδρος Ρηγόπουλος

ἐκ Σπάρτης—Δημήτριος Βουλγαράκης ἐκ Κυζίκου—Ἀριστοτέλης Εὐγενίδης ἐκ Κυζίκου—Λεωνίδας Μισαηλίδης ἐκ Κων)πόλεως. Ἐννέα τὸν βαθμὸν Πάνυ καλῶς οἱ ἑπόμενοι: Λεωνίδας Γιασημακόπουλος ἐκ Περιστάσεως—Βασίλειος Λίλιος ἐκ Λαμπόβου—Γεώργιος Τζαμπάζης ἐκ Σαράντα-Ἐκκλησιῶν—Σωκράτης Κόντης ἐξ Ἠπείρου—Ἀβραὰμ Ἀβραμίδης ἐκ Προκοπίου Καισαρείας—Ἀπόστολος Ποσάντζης ἐκ Βόλου—Νικόλαος Σταμπολίδης ἐξ Ἐπιβατῶν—Ἱερ. Χρυσόστομος Κανάκης ἐκ Σηλυβρίας—Σπυρίδων Βρουζιόπουλος ἐξ Ἠπείρου· καὶ δώδεκα τὸν βαθμὸν Καλῶς, οἱ ἑξῆς: Μιχαὴλ Οἰκονόμου ἐξ Ἠπείρου—Νικόλαος Πρινάρης ἐκ Μυτιλήνης—Πρόδρομος Ξανθόπουλος ἐκ Καισαρείας—Γεώργιος Μισιρλόγλους ἐξ Ἰκονίου—Πρόδρομος Ραμφιάδης ἐκ Κων)πόλεως—Μιχαὴλ Θέμελης ἐκ Καλύμνου—Γεώργιος Κυριαζῆς ἐκ Βόλου—Κυριακὸς Τζανόπουλος ἐκ Κων)πόλεως—Ἰούλιος Ἀγγελίδης ἐκ Κων)πόλεως—Γεώργιος Ἀναγνωστίδης ἐκ Σαράντα-Ἐκκλησιῶν—Κωνσταντῖνος Παπαγιανάκης ἐκ Σάμου—Πανταλέων Σεκιάρογλους ἐκ Κων)πόλεως. Οἱ δὲ Θεόφιλος Στεφανίδης ἐκ Τυάνων καὶ Κωνσταντῖνος Μπεκιάρης ἐξ Ἠπείρου, θέλουσι λάβει πτυχίον ὅταν συμπληρώσωσι τὰς ἐξετάσεις αὐτῶν.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἡ κατὰ τὴν ΝΑ′ περίοδον διοικήσουσα τὰ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, συνεκροτήθη, κατὰ τὴν νενομισμένην ὑπουργικὴν πρότασιν, ἐκ τῶν πανιερ. ἀρχιεπισκόπων Ἄρτης κ. Γενναδίου, Ζακύνθου κ. Διονυσίου, Κερκύρας κ. Σεβαστιανοῦ καὶ τοῦ ἐπισκόπου Τρίκκης κ. Προκοπίου.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Ἑλληνικὴ κοινότης Μασσαλίας.—Τυχὼν τῆς νενομισμένης ἀδείας, ἀνεχώρησε πρό τινος ἐκ Μασσαλίας εἰς Κρήνην, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν συγγενῶν αὐτοῦ, ὁ βοηθὸς τοῦ προϊσταμένου τῆς ἐν Μασσαλίᾳ ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος πανοσιολ. ἱερομόναχος καὶ διδάσκαλος τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας κ. Καλλίνικος Διλβέης.

Ἕλλην. κοινότητες Ἀτλάντας καὶ Βιρμιγχάμης.—Ἡ ἐν Βιρμιγχάμη τῆς Ἀλαβάμας τῆς Ἀμερικῆς ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης ἐκτήσατο ἐσχάτως γήπεδον, χρησιμοποιηθὲν ὡς νεκροταφεῖον, τῆς πρὸς τοῦτο δαπάνης χορηγηθείσης ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦς Χρήστου Ζεμενλῆ. Κατά τινα κηδείαν ὁμογενοῦς, αὐτόθι γενομένην πρὸ μικροῦ, προέστη ὁ αἰδεσιμ. ἐφημέριος τῆς ἐν Ἀτλάντᾳ ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος κύριος Χρῆστος Ἀγγελόπουλος.

Ἑλληνικὴ κοινότης Πόρτ-Ἀρθούρ.—Ἡ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ οὐχὶ εὐάριθμος ὀρθόδοξος ἑλληνικὴ κοινότης ἑόρτασεν ἄρτι ἀλληλοβοηθητικὴν ἕνωσιν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἅπω Ἀνατολή», ὑπάρχει δ' ἐλπὶς ὅτι διὰ τῆς ἱδρύσεως ὀρθοδόξου ναοῦ θέλουσι σχηματίσει τὸ κέντρον, τὸ συνέχον καὶ συγκρατοῦν τὴν πρὸς τοὺς λοιποὺς ὁμοδόξους ἑνότητα, καίπερ εἰς τεσσαράκοντα πέντε ἀριθμούμενοι.

Ἑλληνικὴ κοινότης Δουρβάν.—Ἡ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῆς νοτίας Ἀφρικῆς ἑλληνικὴ ὀρθόδοξος κοινότης ἑόρτασε, κατὰ τὰς εἰδήσεις τῆς σμυρναϊκῆς «Ἀληθείας», τὴν ἑορτὴν τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ ἐν τῇ ἀγγλικανικῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Παύλου, λίαν εὐμενῶς παραχωρηθείσῃ. Τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ τῆς ἐν Γρυχανεσβοὺρ ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου κοινότητος προϊστάμενος πανοσ. ἀρχιμανδρίτης κ. Παπαθεόδωρος. Ἡ κοινότης Δουρβὰν ἀριθμεῖ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα ὀρθοδόξους, στερεῖται δὲ μέχρι σήμερον ἰδίου ναοῦ.

Ἡ ΙΕΡΑ ΚΟΙΝΟΤΗΣ τοῦ Ἁγίου Ὄρους εἰς σοβαρὰν ἀπόφασιν προέβη ἔν τινι τῶν κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα συνεδριῶν αὐτῆς, ἀπόφασιν, ἣν θέλουσι διαφυλάξει, καθὰ φρονοῦμεν, ἀνεπηρέαστον καὶ ἰσχύουσαν πάντες ὅσοι κήδονται τοῦ γοήτρου τοῦ μοναχικοῦ πολιτεύματος. Πολλοῖς τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν γνωστὸν ὅτι κατὰ κυριακὴν, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας, ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος διανέμει ἀπό τινων ἐτῶν ἐλεημοσύνην, εἰς χρηματικὰ ποσὰ συνισταμένην, πᾶσι τοῖς προσερχομένοις καὶ ἐπαιτοῦσι μοναχοῖς, δεῖγμα χριστιανικῆς φιλαδελφείας παρεχομένη, ὅπερ πᾶσαι αἱ μοναὶ πράττουσιν, ἑκάστη διδοῦσα κατὰ τοὺς πόρους αὐτῆς. Συχνάκις ὅμως ἡ παρεχομένη αὕτη ἐλεημοσύνη γίνεται χωρὶς προηγουμένης ἀκριβοῦς ἐξετάσεως τῶν προσερχομένων ἐπαιτῶν, ὧν μεταξὺ κατὰ καιροὺς, παρεισφρήσαντες ἄλλοτε, ἐνεσφηνώθησαν ὀρθόδοξοι πένητες, σχῆμα μοναχικὸν περιβληθέντες καὶ παραμένοντες ἐν καλύβαις ἄνευ ἐπιτηδεύματος, οἷον μετέρχονται συνήθως οἱ εἰς κελλία καὶ καλύβας καὶ οἰκίσκους ζῶντες, οἱ ἀπὸ τῶν ποικίλων τυρβῶν τῆς κοσμικῆς ζωῆς εἰς τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον χῶρον τῆς ἐν Θεῷ φιλοσοφίας ἀποσυρθέντες. Τὴν τοιαύτην ἐλεημοσύνην, τὴν διδομένην ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος, ἀρκετὴν οὖσαν ἵνα συντηρήσῃ λιτότατα τὸν μοναχικὴν πολιτείαν μετερχόμενον, ἀλλ' ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ παρέχοντος οὐχὶ σπανίως ὑποθάλπουσαν τὴν ὀκνηρίαν, ἡ ἱερὰ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἔκρινε καλὸν νὰ ἀπαγορεύσῃ, μετ' ἀξιεπαίνου δὲ προθυμίας

ἀπεδέξατο τὴν καλλίστην ταύτην τῆς ἱερᾶς Κοινότητος ἀπόφασιν ἡ ἱερὰ μονὴ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. Ἐλπίζομεν ὅτι θέλει διατηρηθῇ ἐν τῷ μέλλοντι ἀκλόνητος ἡ τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἰσχύς, ἵνα ἀναγκασθῶσι μὲν νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς τοὺς κανόνας τοῦ μοναχικοῦ πολιτεύματος οἱ φέροντες σχῆμα μοναχικόν, οὐ γνωστοὶ δ' ἐπισήμως εἰς τὰς ἐν μοναῖς καὶ σκήταις καθεστηκυίας ἀρχάς, αἵτινες — καὶ μόνον αὐταὶ — δικαιοῦνται νὰ κυρῶσι νομίμως τὴν πενίαν τῶν ἀληθῶς μοναχῶν, τῶν μὴ δυναμένων ἕνεκα λόγων ἀδυναμίας σωματικῆς νὰ μετέλθωσί τι χειροτέχνημα βιοποριστικόν, οἱ πάντες δὲ, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ οὐρανοβάμονος ἀποστόλου, «ἀπρόσκοποι γίνωνται τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ» ἵνα ἡ ἀγάπη, κατὰ Παῦλον, «περισσεύῃ ἐν πάσῃ αἰσθήσει εἰς τὸ δοκιμάζειν ἡμᾶς τὰ διαφέροντα».

ΑΙ ΕΝ ΑΥΣΤΡΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΟΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ*

Β'.

Ἐκκλησία Τρανσυλβανίας.

Ἡ ἐκκλησία τῆς Τρανσυλβανίας, ἀποσπασθεῖσα, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, εἰς αὐτοκέφαλον ἐκκλησιαστικὴν περιφέρειαν ἐκ τῆς ἐκκλησίας Καρλοβιτσίου κατὰ τὸ ἔτος 1864, περιλαμβάνει τὰς ἐν Τρανσυλβανίᾳ, τῷ Βανάτῳ τῆς Τεμεσβάρης καὶ τῇ λοιπῇ Οὐγγαρίᾳ ὀρθοδόξους Ρωμούνους, ὑπολογιζομένους σήμερον εἰς δύο περίπου ἑκατομμύρια.

Ἡ ἱστορία τοῦ ὀρθοδόξου τούτου πληθυσμοῦ εἶνε ἱκανῶς περιπετειώδης. Μέχρι ληγούσης τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος οἱ τὰς εἰρημένας ἀνωτέρω χώρας οἰκοῦντες Ρωμοῦνοι ἦσαν πάντες τὸ δόγμα ὀρθόδοξοι, ἔχοντες ἰδίους ἐπισκόπους καὶ μητροπολίτην ἑδρεύοντα ἐν τῇ πόλει Κάρλσβουργ (Alba Julia, γερμανιστὶ Weissenberg, σλαυϊστὶ Βελιγράδιον, σήμερον οὐγγριστὶ Karoly-Fejervar), τὴν ἀναφορὰν δὲ αὐτοῦ ἔχοντα (ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ις' ἑκατονταετηρίδος) πρὸς τὸν μητροπολίτην Οὐγγροβλαχίας, «λόγῳ πατριαρχικῷ καὶ ἐξαρχικῷ δικαίῳ», ὡς λέγει ὁ Χρύσανθος ἐν τῷ Συνταγματίᾳ[1].

Κατὰ τὸ ἔτος 1700 ὁ μητροπολίτης Τρανσυλβανίας Ἀθανάσιος, ὅστις συνέπεσε τότε νὰ εἶνε καὶ ὁ μόνος ἀρχιερεὺς καθ' ὅλην τὴν περιφέρειαν, ἀποσκιρτήσας παρεδέξατο τὴν μετὰ τῆς Ρώμης οὐνίαν, συμπαρασύρας καὶ ἱκανὸν μέρος τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ. Ἡ εἰς τὴν οὐνίαν σαγήνευσις τῶν ὀρθοδόξων Ρωμούνων ἐξηκολούθησεν ἀνενδότως καὶ μετὰ ταῦτα. Ἀλλὰ καίπερ μετ' ἐπιτυχίας πολλαχοῦ αὕτη ἐξασκηθεῖσα, δὲν ἴσχυσεν ὅμως νὰ διασαλεύσῃ τὴν πίστιν καὶ τὰς πεποιθήσεις τοῦ μείζονος μέρους τοῦ πληθυσμοῦ[2].

Μείναντες ἄνευ ἀρχιερέως, μετὰ τὴν καταπροδοσίαν τοῦ Ἀθανασίου, οἱ ὀρθόδοξοι Ρωμοῦνοι ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἠναγκάζοντο νὰ λαμβάνωσιν ἑαυτοῖς ἱερεῖς ἐκ τῶν ὁμοφύλων μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαυΐας καὶ ἐκ τῆς γειτονος ἐκκλησίας τοῦ Καρλοβιτσίου. Τὴν ἔλλειψιν ἱερέων ἀνεπλήρουν ἐν μέρει καὶ πολλοὶ περιερχόμενοι τὴν χώραν ὀρθόδοξοι μοναχοί, παρσμυθοῦντες καὶ στηρίζοντες τὸν λαὸν ἐν τῇ πίστει τῶν πατέρων. Ἀκολούθως κατὰ τὸ ἔτος 1761 οἱ ὀρθόδοξοι Ρωμοῦνοι ὑπήχθησαν προσωρινῶς ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐπισκόπου Βουδίμης τῆς ἐκκλησίας Καρλοβιτσίου, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1783 ἀπέκτησαν καὶ ἴδιον ἐπίσκοπον, ἑδρεύοντα ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Τρανσυλβανίας Ἑρμαιστάτῃ (Hermannstadt, σλαυστὶ Σιβίνῃ, οὐγγριστὶ Nagy-Szeben), ἐξαρτώμενον δ' ἀμέσως ἀπὸ τῆς μητροπόλεως Καρλοβιτσίου, ἄνευ ὅμως τῶν προνομίων, ὧν ἀπέλαυον οἱ ὀρθόδοξοι Σέρβοι. Ὁ πρῶτος διορισθεὶς ὑπὸ τοῦ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 351—352.

1. Χρυσάνθου Συνταγμάτιον σελ. 72. «Ὁ Τρανσυλβανίας ἦτοι Ἐρδελίας, (εὕρηται δὲ περὶ τούτου ἐντετυπωμένα ἐν τοῖς κυριακοδρομίοις τοῖς βλαχικοῖς τάδε· ὁ δεῦνα ἀρχιεπίσκοπος Βελιγραδίου, Βαδούλου, Μαραμούρουσι, Συλβάσου, Φαγαρασίου καὶ πάσης Ἐρδελίας, καὶ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς Οὐγγρίας, Βιδίκου, Κυβάρου, Σουλατζίου καὶ Κράσνας). Οὗτος ἔχει τὴν ἀναφορὰν πρὸς τὸν μητροπολίτην Οὐγγροβλαχίας, λόγῳ πατριαρχικῷ καὶ ἐξαρχικῷ δικαίῳ· ἔχει δὲ καὶ ἐπισκόπους αὐτῷ ὑποκειμένους τρεῖς, τὸν Μαραμούρουσι, τὸν Σλιβᾶς καὶ τὸν Βάντ».

2. Οἱ ἐν Οὐγγαρίᾳ οὖντες Ρωμοῦνοι ὑπολογίζονται σήμερον εἰς 1 1]2 περίπου ἑκατομμύριον, ἐνῷ οἱ ὀρθόδοξοι, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, συμποσοῦνται εἰς 2 περίπου ἑκατομμύρια.

ἀρχιεπισκόπου Καρλοβιτσίου ἐπίσκοπος Ἐρμανστάτης ἦν Σέρβος τὴν καταγωγήν. Ἀπὸ τοῦ 1810 ὅμως ὁ κλῆρος τῆς Τρανσυλβανίας ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέγῃ αὐτὸς καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ ἔθνους τὸν ἐπίσκοπον Ἐρμανστάτης, καίπερ ἐξακολουθοῦντα καὶ πάλιν νὰ τελῇ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ μητροπολίτου Καρλοβιτσίου. Τέλος κατὰ τὸ ἔτος 1864 οἱ ἐν Οὐγγαρίᾳ Ρωμοῦνοι τῇ συγκαταθέσει τῆς κυβερνήσεως καὶ τῇ συναινέσει καὶ ἀποφάσει τῆς συνόδου τοῦ Καρλοβιτσίου ἀπεχωρίσθησαν τῶν Σέρβων καὶ ἀπετέλεσαν, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, ἰδιαιτέραν ἐθνικὴν αὐτοκέφαλον ἐκκλησίαν ὑπὸ τὸν ἐπίσκοπον Ἐρμανστάτης, τιτλοφορούμενον ἔκτοτε «ἀρχιεπίσκοπον Τρανσυλβανίας καὶ μητροπολίτην τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ Τρανσυλβανίᾳ ὀρθοδόξων Ρωμούνων»[1]. Πλὴν τῆς μητροπόλεως ἡ ἐκκλησιαστικὴ αὕτη περιφέρεια περιλαμβάνει σήμερον τὰς ἓξ ἔτι ἐπαρχίας τῆς Ἀράδης (ἕδρα Arad), τῆς Καρανσεβέσης (ἕδρα Karanszebes) καὶ τῆς Μεγάλης Βαράδης (ἕδρα Nagywarad ἢ Grosswardein. ρωμουνιστὶ Oradea mare), τῆς τελευταίας ταύτης πρὸ διετίας συστάσης.

Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ αὐτονόμου τῆς ἐκκλησίας Τρανσυλβανίας πρὸς διοργάνωσιν τῶν κατ' αὐτὴν συνῆλθεν ἐν Ἐρμανστάτῃ κατὰ τὸ ἔτος 1868 ἐθνικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ συνέλευσις, ἥτις καὶ συνέταξε τὸν «Ὀργανικὸν κανονισμὸν τῆς γραικοανατολικῆς ρωμουνικῆς ἐκκλησίας ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ Τρανσυλβανίᾳ», καθ' ὃν ἔμελλον ἵνα διέπωνται τὰ τῆς ἀρτισυστάτου αὐτονόμου μητροπόλεως πράγματα. Ὁ κανονισμὸς οὗτος τυχὼν κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἐγκρίσεως καὶ ἐπικυρώσεως εἶνε ἔκτοτε ἐν ἐφαρμογῇ, καθορίζων ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ μετὰ τῶν ἐπιπροστιθεμένων εἰς αὐτὸν ἑκάστοτε κατὰ τὰς παρουσιαζομένας ἀνάγκας συμπληρωματικῶν διατάξεων τὰ τῆς ἐσωτερικῆς διοικήσεως τῆς ἐκκλησίας Τρανσυλβανίας καὶ τὰς ἐπιδαψιλευθείσας αὐτῇ προνομίας.

Εἶνε δὲ αἱ προνομίαι αὗται καὶ ὁ ἐν γένει διοικητικὸς ὀργανισμὸς τῆς ἐκκλησίας Τρανσυλβανίας παρεμφερεῖς καθόλου πρὸς τὰς προνομίας καὶ τὸν ὀργανισμὸν τῆς ἐκκλησίας Καρλοβιτσίου, μετά τινος μάλιστα εὐρυτέρας ἔτι ἐν σημείοις τισὶ δικαιοδοσίας ὑπὲρ τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου. Οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀνώτερον κεντρικὸν διοικητικὸν σῶμα εἶνε ἡ **ἐθνικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ συνέλευσις** ἢ **μητροπολιτικὴ** λεγομένη **σύνοδος,** ἀποτελουμένη κατὰ τὰ δύο τρίτα ἐκ λαϊκῶν καὶ κατὰ τὸ ἓν τρίτον ἐκ κληρικῶν. Ἡ συνέλευσις αὕτη πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐκλέγει καὶ τὸν μητροπολίτην[1]. Δεύτερον κεντρικὸν ἀνώτερον σῶμα εἶνε τὸ λεγόμενον **μητροπολιτικὸν κονσιστώριον,** σῶμα διοικητικὸν ἅμα καὶ δικαστικόν. Ἀποτελεῖται τοῦτο ἐκ τοῦ μητροπολίτου ὡς προέδρου, ἐκ τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπισκόπων καὶ ἐξ ὡρισμένου ἀριθμοῦ κληρικῶν καὶ λαϊκῶν μελῶν, ἐκλεγομένων ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως, καὶ διαιρεῖται εἰς τρία τμήματα, ἤτοι α') τῶν καθαρῶς ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων, β') τῶν σχολικῶν καὶ γ') τὸ ἐφορειακὸν ἢ τῶν οἰκονομικῶν ὑποθέσεων. Ἕκαστον τῶν τμημάτων, συνεδριάζον πάντοτε ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ μητροπολίτου, θεωρεῖ καὶ λύει ἐξ ὀνόματος τοῦ ὅλου μητροπολιτικοῦ κονσιστωρίου τὰς εἰς αὐτὸ ἀνηκούσας διοικητικὰς ἢ δικαστικὰς (κατ' ἔφεσιν) ὑποθέσεις ἀνεξαρτήτως ἀπὸ τῶν ἄλλων τμημάτων. Ἐν ὡρισμέναις ὅμως περιστάσεσι τὰ τρία τμήματα συνέρχονται καὶ εἰς κοινὰς συνεδριάσεις. Τὰ μέλη τοῦ τμήματος τῶν καθαρῶς ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων εἶνε ἅπαντα κληρικά. Τρίτον τέλος κεντρικὸν ἀνώτερον σῶμα εἶνε ἡ **ἀρχιερατικὴ σύνοδος,** ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ μητροπολίτου καὶ τῶν ἀρχιερέων τῶν ἐπαρχιῶν. Ὁ κύκλος τῆς ἐνεργείας τῆς ἀρχιερατικῆς συνόδου εἶνε ὁ αὐτὸς καὶ ὁ τῆς συνόδου τοῦ Καρλοβιτσίου, πλὴν τοῦ δικαιώματος τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπαρχιακῶν ἀρχιερέων, οἵτινες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Τρανσυλβανίας ἐκλέγονται οὐχὶ ὑπὸ τῆς συνόδου, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἐπαρχιακῆς συ-

1. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης γράφων τιτλοφορεῖ αὐτὸν ὡς ἑξῆς· «Πανιερώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Τρανσυλβανίας καὶ Μητροπολῖτα τῆς ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ Τρανσυλβανίᾳ ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῶν Ρωμούνων, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὲ ἀδελφὲ κτλ.».

1. Ἡ συνήθης γενικὴ συνέλευσις ἀποτελεῖται ἐξ 90 μελῶν, 60 λαϊκῶν καὶ 30 κληρικῶν· προκειμένης ὅμως ἐκλογῆς μητροπολίτου, αὕτη καταρτίζεται κατὰ τὴν αὐτὴν μὲν πάλιν ἀναλογίαν, ἀλλ' ἐξ 120 μελῶν, ἐξ ὧν τὰ ἡμίσια ἐκλέγονται ἐκ τῆς ἐπαρχίας τοῦ μητροπολίτου.

νελεύσεως τῆς χηρευούσης ἐπαρχίας, ἐν τῇ ἀρχιερατικῇ δὲ συνόδῳ ὑφίστανται μετὰ ταῦτα μόνην τὴν λεγομένην κανονικὴν δοκιμασίαν.

Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις αἱ ἐπαρχιακαὶ ὑποθέσεις θεωροῦνται α') ἐν τῇ **ἐπαρχιακῇ συνελεύσει,** ὀνομαζομένῃ καταχρηστικῶς **ἐπαρχιακῇ συνόδῳ** (sinodul eparchial), ἧς τὰ μέλη, 60 τὸ ὅλον τὸν ἀριθμόν, εἶνε ἐπίσης κατὰ τὰ δύο τρίτα λαϊκὰ καὶ κατὰ τὸ ἓν τρίτον κληρικά, καὶ β') ἐν τῷ **ἐπαρχιακῷ κονσιστωρίῳ,** διαιρουμένῳ καὶ αὐτῷ εἰς τὰ αὐτὰ τρία τμήματα, εἰς ἃ καὶ τὸ μητροπολιτικόν. Τὰ μέλη ἁπάντων τῶν τμημάτων τοῦ κονσιστωρίου ἐκλέγονται ὑπὸ τῆς ἐπαρχιακῆς συνελεύσεως, εἶνε δὲ τοῦ μὲν τῶν καθαρῶς ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων μόνον κληρικά, τῶν λοιπῶν δὲ δύο τμημάτων κατὰ τὰ δύο μὲν τρίτα λαϊκά, κατὰ τὸ ἓν δὲ κληρικά.

Ἑκάστη ἐπαρχία διαιρεῖται διοικητικῶς εἰς **πρωτοπρεσβυτερεῖα,** ταῦτα δὲ εἰς **ἐνορίας.** Καὶ ἐν ταῖς μικροτέραις δὲ ταύταις περιφερείαις ὑφίστανται ἀνάλογα διοικητικὰ καὶ δικαστικὰ σώματα, ἤτοι ἡ **πρωτοπρεσβυτερειακὴ συνέλευσις,** τὸ **πρωτοπρεσβυτερειακὸν δικαστήριον,** το **πρωτοπρεσβυτερειακὸν συμβούλιον,** ἡ **πρωτοπρεσβυτερειακὴ ἐπιτροπεία** ἢ ἐφορεία, ἡ **ἐνοριακὴ συνέλευσις,** τὸ **ἐνοριακὸν συμβούλιον** καὶ ἡ **ἐνοριακὴ ἐπιτροπεία,** ἐξ ὧν τὸ μὲν πρωτοπρεσβυτερειακὸν δικαστήριον ἀποτελεῖται ἐκ μόνον κληρικῶν μελῶν, τὰ λοιπὰ δὲ πάντα ἐκ μελῶν κατὰ τὰ δύο μὲν τρίτα λαϊκῶν, κατὰ τὸ ἓν δὲ κληρικῶν.

Τὰ τῶν ἐνοριῶν, ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν οἴκων, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἱερέων καὶ τὴν μισθοδοσίαν αὐτῶν εἶνε κεκανονισμένα κατὰ τὰ ἰσχύοντα ἐν Καρλοβιτσίῳ. Οἱ ἱερεῖς καὶ ἐνταῦθα, ὀφείλοντες νὰ ἔχωσι δίπλωμα θεολογικῆς ἢ ἱερατικῆς σχολῆς καὶ νὰ ὑποστῶσιν ἐξετάσεις, ἐκλέγονται ὑπὸ τῆς ἐνοριακῆς συνελεύσεως, διορίζονται δὲ ὑπὸ τοῦ ἀρχιερέως, τῇ προηγουμένῃ γνωμοδοτήσει τοῦ κονσιστωρίου, ὅτι ἡ ἐκλογὴ διεξήχθη κανονικῶς καὶ ὅτι ὁ ἐκλεγεὶς φέρει τὰ ὡρισμένα προσόντα.

Τὰ τῶν ἐπισκόπων καὶ τοῦ μητροπολίτου εἰσοδήματα εἶνε ἐπίσης ἱκανοποιητικά, ἀλλ' οὐχὶ ὅμως καὶ ὡς ἐν Καρλοβιτσίῳ δαψιλῆ. Διότι ἐν γένει ἡ ἐκκλησία Τρανσυλβανίας διὰ τὰς περιστάσεις ἃς διῆλθε δὲν εὐπραγεῖ πολὺ οἰκονομικῶς, ἀπάντων σχεδὸν τῶν πλουσίων κτημάτων αὐτῆς περιελθόντων εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ἀποσκιρτησάντων οὐνιτῶν. Πολλὰ ἐπίσης κτήματα ἐκκλησιαστικὰ μένουσιν ἄχρι σήμερον διαφιλονεικούμενα καὶ πολλὰς γενιῶντα ἀφορμὰς ἐρίδων ἐν ταῖς μικταῖς κοινότησι μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων Ρωμούνων καὶ τῶν Σέρβων, οἵτινες ἤδη μετὰ τὸν ἀπ' ἀλλήλων ἐκκλησιαστικὸν ἀποχωρισμὸν εἶχον προβῇ καὶ εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων, ὅπου ταῦτα ἠδύναντο νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κοινά.

Ἀλλὰ τὴν ἔλλειψιν ταύτην δαψιλῶν ἢ καὶ ἐπαρκῶν πόρων πρὸς θεραπείαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν ἀναπληροῖ ἱκανῶς ὁ ζῆλος καὶ ἡ ἀφοσίωσις εἰς τὰ πάτρια τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ. Χάρις εἰς τὰς ἀρετὰς ταύτας ὁ ὀρθόδοξος ρωμουνικὸς πληθυσμὸς τῆς Τρανσυλβανίας κατορθοῖ οὐ μόνον νὰ ἐπαρκῇ εἰς τὰς ἀπολύτους θρησκευτικὰς καὶ ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐπιτυχῶς νὰ συναγωνίζηται πρὸς τοὺς τὴν οὐνίαν παραδεξαμένους ἀδελφούς. Τῆς ἐπιτυχοῦς αὐτοῦ δράσεως ἀπόδειξις εἶνε πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ παρατηρουμένη ἐπάνοδος πολλῶν οὐνιτῶν εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, ἡ λειτουργία διτάκτων ἱερατικῶν σχολῶν ἐν Ἀραδ καὶ Καρανσεβές, καὶ τετρατάκτου θεολογικῆς σχολῆς ἐν Ἑρμανστάτῃ, εἰς ἃς φοιτῶσι μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν οἱ θέλοντες νὰ ἱερωθῶσιν, ἡ συντελουμένη ἤδη ἀνέγερσις μεγαλοπρεποῦς μητροπολιτικοῦ ναοῦ ἐν Ἑρμανστάτῃ, στοιχίζοντος πολλὰ ἑκατομμύρια φράγκων, κλπ. Ἡ ἀνέγερσις τοῦ ναοῦ τούτου οὕτινος τὰ θεμέλια ἐτέθησαν κατὰ τὸ ἔτος 1900, ὀφείλεται εἰς τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ μικρὸν πρότερον ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἀράδης εἰς τὴν μητροπολιτικὴν ἕδραν προαχθέντος γεραροῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἰωάννου Μετσιάνα, ὅστις ἐπὶ τούτῳ κατέβαλεν ὡς ἰδίαν προσφορὰν 50 χιλ. φράγκων.

Χρ. Παπαϊωάννου

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ

Τὸ χειρόγραφον, ἐξ οὗ ἀποσπάσας ἐκδίδωμι ἐν τῇ μετὰ χεῖρας διατριβῇ, τεμάχιά τινα ἀναγνώσεως ἄξια, ἀνήκει τῇ ἐν Λέσβῳ πατριαρχικῇ σταυ-

ροπηγιακῇ μονῇ τοῦ Λειμῶνος, ἡς εἰς τὴν κατοχὴν περιῆλθεν ἀπό τινων ἐτῶν, οὐ συναριθμούμενον ἐν τοῖς χειρογράφοις αὐτῆς κώδιξι κατὰ τὸ 1883, μεῖναν δὲ κατὰ συνέπειαν ἔξω τοῦ καταλόγου τῶν ἐν αὐτῇ χειρογράφων, τῶν γενομένων ἡμῖν γνωστῶν διὰ τοῦ Α΄ καὶ μόνου, δυστυχῶς, ἐκδοθέντος τόμου τῆς «Μαυρογορδατείου Βιβλιοθήκης». Φιλίστορι προστασίᾳ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακείμ, κομισθέντος ἐνταῦθα τοῦ χειρογράφου, ἠρυσάμην ἐξ αὐτοῦ σημειώματά τινα χρήσιμα τοῖς ἠδέως περὶ τὴν πάτριον ἡμῶν ἱστορίαν ἐνδιατρίβουσι καὶ τοῖς εἰς τὴν ἱερὰν ἡμῶν ὑμνογραφίαν ἀσχολουμένοις. Ταῦτα γνωστὰ καθίστημι σήμερον αὐτοῖς, τὴν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην ἀποδιδοὺς δημοσίᾳ τοῖς εὐλαβεστάτοις πατράσι τοῦ Λειμῶνος, ἰδίᾳ δὲ τοῖς ἀποτελοῦσι τὸ περὶ τὸν ὁσιώτατον ἡγούμενον τῆς μονῆς ταύτης συμβούλιον, φιλογενῶς προντίζουσι περὶ τῆς ἀλυμάντου διαφυλάξεως τῶν ἐν τῇ μοναστηριακῇ βιβλιοθήκῃ θησαυρισμάτων.

Ὁ τίτλος τοῦ χειρογράφου τούτου, γεγραμμένου μὲν ἐπὶ μεμβράνης κατὰ τὴν ΙΓ΄ ἑκατονταετηρίδα, περιέχοντος δ' ἐν τέλει καὶ ὀλίγιστα φύλλα ἐπὶ χάρτου, καὶ περιλαμβάνοντος σχεδὸν τετρακοσίας σελίδας καί τινας κακοτέχνους εἰκονογραφίας, ἐτέθη κατὰ τὴν ὀρθὴν, τό γ' εἰς ἐμὲ ἦκον, ἐκτίμησιν τῶν φιλογενῶν μοναχῶν τοῦ Λειμῶνος· [περιέχον τὸ χειρόγραφον Ὡρολόγιον τὴν ἀκολουθίαν δώδεκα τῆς ἡμέρας ὡρῶν καὶ δώδεκα τῆς νυκτὸς, δικαιοῖ τὴν ὀνομασίαν, οὐδεμίαν ἑτέραν παρεχόμενον ἔνδειξιν τῆς ἑαυτοῦ καταγωγῆς ἐκ τῆς παλαιφάτου μονῆς τῶν Ἀκοιμήτων. Τὰ χρονικὰ ἀποσημειώματα, ἃ μεταγράφονται ἀμέσως, οὐδεμίαν δίδουσιν ἡμῖν λύσιν τῆς ἀπορίας· ἴδιαι δέ τινες σημειώσεις, ἃς ἐχάραξαν μοναχοί τινες δι' ἀμαθῶν χειρῶν, ἀναγόμεναι εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ΙΔ΄ ἑκατονταετηρίδος,[1] ἴσως ὑποδηλοῦσιν ὅτι ἀνῆκεν εἰς μονήν τινα κειμένην ἔξω τῶν πρὸς τὴν Θρᾴκην περιχώρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ κυρίως περὶ τὸ Ῥήγιον, τὸν Κρουτσοὺκ-τσεκμεδζὲ ὂν νῦν τῆς σήμερον, ὡς ἐκ τῆς τελευταίας ἐν σελίδι 312 σημειώσεως συμπεραίνω. Ἐν τινι σελίδι τοῦ χειρογράφου ὁ γραφεὺς ἐχορήγησεν ἡμῖν ὁμοίωμα μοναστηρίου, ὅπου ζωγραφοῦνται κακοτέχνως οἱ μοναχοί, μεταβαίνοντες ἀπὸ τοῦ ναοῦ πιθανῶς εἰς τὴν τράπεζαν, ἐπὶ δὲ τῶν ἐπάλξεων τοῦ τείχους τοῦ μοναστηρίου καλόγηρος κρούων τὸ ξύλινον τῆς πρὸς τοῦτο προσκλήσεως σήμαντρον·

εἰκάζω ὅτι τὸ χειρόγραφον μετεγράφη ἀπὸ Ὡρολογίου τῆς τῶν Ἀκοιμήτων μονῆς, ὁ δὲ μεταγράψας αὐτὸ διέσωσεν ὠδὲ κἀκεῖσε χρονικά τινα σημειώματα, ἃ καὶ προτάττω τῶν λοιπῶν τῶν ἀπὸ τοῦ χειρογράφου τούτου μεταγραφέντων· ταῦτα δ' ἴσως ἡμέραν τινὰ γενήσονται χρήσιμα τοῖς ἀναλαβοῦσι σύνταξιν χρονογραφίας τινός, οἵα ἡ τοῦ πολλοῦ Edouard Muralt, ἢ μᾶλλον τὴν διόρθωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ πολυτίμου τούτου παντὶ φιλίστορι βοηθήματος.

Τὰ σημειώματα ἔχουσιν οὕτω :

Ἐκ τῆς σελίδος 108.

[Ἐκοι]μήθη τῇ κη΄ τοῦ ἰουνίου μηνὸς τῆς ἰνδικτιῶνος Ι΄ ὁ βασιλεὺς ὁ κύρις Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ἔτους ϛω ἐννεηκοστῷ τρίτῳ[2] (6893=1385).

Ἐκ τῆς σελίδος 140.

Τῇ η΄ τοῦ ἰουνίου ἐπέρασεν ὁ βασιλεὺς ὁ ἅγιος ὁ κύρις Μα[νὴλ] εἰς τὴν Ἀνατολὴν, τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου[3].

---

1. ἐκ τῆς σελίδος 139 «Εἰς τὴν κη΄ τοῦ ἰουλίου μηνὸς ἦρτεν [εἰς τὸ] μοναστήριον ὁ παπᾶς κύρις Μακάρι [ος] καὶ διέμεινεν ἕως τὴν ι΄ τοῦ νοεμβρίου μηνός »

ἐκ τῆς σελ. 140 «Τῇ η΄ τοῦ μαΐου μηνὸς ἐξῆλθεν ὁ κύρις Νικόλαος τοῦ ἁγίου τοῦ ἡγουμένου ἀπὸ τὸ μοναστήριον τῆς Παμμακαρίστου καὶ ἀπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ὁμοίως καὶ ὁ παπᾶς κύρις Γαβριὴλ, ὁ καὶ ἐκκλησιάρχης τῇ ιϐ΄ τοῦ αὐτοῦ ἀπῆγεν εἰς τὴν Ἀγαθόπολιν».

ἐκ τῆς σελ 166 «Μηνὶ δεκεμβρίῳ κ[η΄] ἀπῆγεν ὁ υἱός μου =Ἰω[άννης] εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ εἰς τὴν Μεσηνήν».

ἐκ τῆς σελ 250 «Τῇ ια΄ τοῦ αὐγούστου μηνὸς, τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Εὐπλου, ἔβαλε τὸ μέγα σχῆμα ὁ παπᾶς Ἡσαΐας, καὶ μετωνομάστη Ἰάκωϐος μοναχός» τοῦτο δ' ἐστὶν ὀρθῶς γεγραμμένον.

ἐκ τῆς σελ. 302 «Μανὴλ ὁ Σγουρόπουλος σιτάριν χρεωστεῖ μουζούρια ἀπὸ τὸ Ποδηματίζτην (ἴσως Ποδηματίζην). [Κουζεύρης;] ἀπὸ τὰ Ἐνακόσια σιτάριν [μουζού]ρια δη΄. Δέων ὁ Θεόγνωστος ἀπὸ τὰ Ἐνακόσια μουζούρια ιϐ΄. Ὁ Παραμα.... μουζούρια ε΄, ἀπὸ τὸ Φλώριν. Ὁ παπᾶς Δ[α]νιὴλ μουζούρια ϐ΄ καὶ δουκάτα ε΄». – Σημείωσαι δ' ὅτι πάντοτε γράφει Μανοὴλ καὶ οὐχὶ Μανουήλ.

2. οὕτω καὶ παρὰ Edouard de Muralt ἐν Essai De Chronographie Byzantine, σελ. 724 (20).

3. ὃς ἀναφέρεται παρὰ Muralt τῷ 1395 κατὰ τὸ θέρος καὶ τῷ 1413, ἀορίστως, ἔξοδος τοῦ Μανουήλ· ἰδὲ σελ. 753 (29) καὶ 794 (5).

Ἐκ τῆς σελίδος 141.

Τῇ κη΄ τοῦ ἰουνίου μηνός, τῆς Β΄ ἰνδικτιῶνος ἐκοιμήθη ὁ ἀοίδιμος καὶ τρισμακάριστος καὶ ἅγιος βασιλεὺς ὁ κύριος Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος, ὁ ἀμνησίκακος καὶ ἐλεήμων, ἔτους ,ςω ἑνιενηκοστῷ τρίτῳ, καὶ ἐτέθη εἰς τὴν ἁγίαν καὶ σεβασμίαν μονὴν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τοῦ Παντοκράτορος (6901=1395).

Τῇ η΄ τοῦ μαρτίου, τῇ παραμονῇ τῶν ἁγίων Μ΄ μαρτύρων, ἐκοιμήθη ὁ σακελλάριος ὁ Μελιτηνιώτης, ἔτους ,ς ἐννεακοσιοστῷ α΄, ἰνδικτιῶνος Α΄ (6903=1393).

Ἐκ τῆς σελίδος 162.

Τῇ ι΄ τοῦ σεπτεμβρίου τῆς ΙΑ΄ ἰνδικτιῶνος ἐσέβη ὁ ἅγιος καὶ δίκαιος βασιλεὺς ὁ κύριος Μανουὴλ ὁ Παλαιολόγος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν τὴν νέαν Ἱερουσαλήμ, ἔτους ,ςω ἐννενηκοστῷ[4] (6890=1381).

Ἐκ τῆς σελίδ. 190.

Τῇ ια΄ τοῦ φεβρουαρίου μηνός, τῇ μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ἱερομάρτυρος Βλασίου, ἔτους ,ςἑνακοσιοστῷ α΄ τῆς Α΄ ἰνδικτιῶνος, ἐστέρθη ὁ θεόστεπτος καὶ δίκαιος καὶ ἅγιος βασιλεὺς, ἐστέρθη δὲ ὑπὸ τοῦ ἐν ἁγίοις ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως κύρ Ἀντωνίου, ὁ Παλαιολόγος ὁ κύριος Μανουὴλ[5] (6901=1393).

Τῇ ιη΄ τοῦ νοεμβρίου μηνός, τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Σεβαστιανοῦ, ἐγεννήθη ὁ εὐτυχέστατος βασιλεὺς καὶ υἱὸς τοῦ βασιλέως τοῦ κυρίου Μανουήλ.

Ἐκ τῆς σελιδος 191.

Τῇ ιε΄ τοῦ φεβρουαρίου μηνός, τῆς ΙΔ΄ ἰνδικτιῶνος, ἔτους ,ςω ἐννενηκοστῷ θ΄, ἐκοιμήθη ὁ μακαρίτης καὶ ἅγιος βασιλεὺς, μᾶλλον δὲ ὁ τρισμακάριστος, ὁ χριστομίμητος καὶ ἐλεήμων, ὁ πολυάθλος κατὰ τὸν μέγαν Εὐστάθιον, ὁ πολλὰ παθὼν καὶ κοπιάσας πανταχοῦ γῆς καὶ θαλάσσης . . . . . (δυσξύμβλητα) ὁ γέρων ὁ ἀοίδιμος καὶ ἅγιος βασιλεὺς, ὁ μέγας, ὁ περιβόητος καὶ θαυμάσιος, ὁ τῶν ὀρφανῶν καὶ τῶν πτωχῶν ὁ προστάτης, ὁ δεύτερος Σολωμών τῇ πράξει καὶ τῇ ῥονήσει, ὁ κύριος Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος· τέλος δὲ ἀπὸ τὸ ὑπερβάλλον τῆς γενομένης [εἰς] αὐτὸν λύπης, ἧς εἶχεν διὰ τὴν εὐσέβειαν, νοσήσας ἐκοιμήθη. Ἔζησεν δὲ ἔτη καὶ ἐβασίλευσεν χρόνους πεντήκοντα καὶ ἐννέα, μῆνας ἑπτά[6]. (6899=1391).

Ἐκ τῆς σελίδος 312.

Μηνὶ μαΐῳ κϐ΄ ἰνδικτιῶνος ΙΒ΄, ἔτους ,ϛωλε΄, ἡμέρᾳ τρίτῃ, ἐσέβη ὁ βασιλεὺς ὁ κύριος Ἀνδρόνικος εἰς τὴν Πόλιν[7]. (6835=1327).

Μηνὶ ἰουνίῳ, ἰνδικτιῶνος ΙΒ΄, ἔτους ,ϛωλς΄, ἐγεγόνει ὁ πόλεμος εἰς τὴν Φιλοκρήνην[8]. (6836=1328).

Μηνὶ ἰουνίῳ, εἰς τὰς ιη΄, τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Λεοντίου, ἐγεννήθη ὁ βασιλεὺς ὁ κύριος Ἰωάννης, ἔτους ,ϛωμ΄, ὁ Παλαιολόγος[9]. (6840=1332).

(ἕπεται συνέχεια)

ὁ μ. χ. Μ. Γ. Γ.

Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα.

1.

Διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἐν τῇ ἐγκρίτῳ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων, τῇδε κἀκείσε διεσπαρμένων καὶ ὑσημέραι ὑπό τε τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἀκηδείας τῶν κατεχόντων ταῦτα φθειρομένων, σκοπὸν προτιθέμεθα νὰ φέρωμεν εἰς φῶς ἀγνώστους ἱστορικὰς σελίδας, ἐν σχέσει, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, πρὸς τὴν νῆσον Ζάκυνθον καὶ εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἀφορώσας.

Σκάνδαλον εἶχεν ἀναφυῆ, τῷ 1526, ἐν Ζακύνθῳ, ὡς ἐκ τῆς ἀθετήσεως τῶν ὅρκων Μανουήλ τινος Μουνδίνου, ὑποσχεθέντος τῇ Μαργαρίτᾳ Χριστοβούλου Ζήνου, ὅτι θὰ ἐλάμβανεν αὐτὴν σύζυγον καὶ δυστυχῶς διαφθείραντος αὐτήν. Ἡ ὑπόθεσις, μὴ ὑπαρχόντων τότε καταλλήλων μαρτύρων πρὸς καταφυγὴν τῆς παθούσης εἰς τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ἀνηνέχθη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἥτις διὰ τοῦ τότε περιοδεύοντος ἐξάρχου τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Ἰωάσαφμοναχοῦ, ἀπεφάνθη, ἐὰν ὄντως ὁ Μουνδῖνος διέφθειρε τὴν Μαργαρίταν καὶ ἀρνῆται ἵνα λάβῃ αὐτὴν ὡς ἴδιαν σύνευνον, νὰ ᾖ ἀφορισμένος, καθ' ἣν ἐξουσίαν τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν εἶχε παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ὁ αὐτὸς ἔξαρχος.

---

4. οὐ μιμνήσκεται τῆς εἰσόδου ταύτης ὁ Muralt.

5. οὔτε τῆς ἡμέρας ταύτης τῆς στέψεως, καίπερ μιμνησκόμενος τῆς τοῦ Μανουὴλ ἐπὶ τὸν πατρικὸν θρόνον ἀνόδου, κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1391· σελ. 739 (10)

6. οὔτε τούτου μνεία παρὰ Muralt, ἀναφέροντι (τῇ 31 ὀκτωβρίου 1448) ὅτι Ἰωάννης αὐτοκράτωρ ὁ Παλαιολόγος, ὁ τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ θανὼν, ἔζησεν ἔτη 57, μῆνας 10 καὶ ἡμέρας 15, ἐξ οὗ συνάγεται ὅτι ἐγεννήθη τῇ 16 δεκεμβρίου 1390, ὅτε οὔτε τῆς ἐπὶ τῷ ὑπολογισμῷ τούτῳ γεννήσεως μέμνηται ὁ πολὺς Muralt, ἀναιρῶν τὸν θάνατον εἰς τὴν 16 φεβρουαρίου.

7. τὸ πρᾶγμα παρὰ Muralt ἀναγράφεται τῇ 24 μαΐου 1328· σελ. 545 (ἀριθ. 36).

8. παρὰ Muralt ἀορίστως εἰς τὸν ἰούνιον τοῦ 1329. Πιθανῶς παρὰ τῷ ἡμετέρῳ χειρογράφῳ σφάλμα τι παρεισέφρησεν εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῶν ἰνδικτιώνων.

9. οὕτω καὶ παρὰ Muralt, ἐν 456 σελίδι (13).

Τὴν ἐν προκειμένῳ ὑπόθεσιν ταύτην περιέσωσεν ἡμῖν ὁ τότε πρωθιερεὺς καὶ συμβολαιογράφος ἅμα Ζακύνθου Εὐστάθιος Κοτρωνᾶς ἐν σελίσι 91 καὶ 92 τῶν παρὰ τῷ Ἀρχειοφυλακείῳ τῆς νήσου ἡμῶν σωζομένων συμβολαιογραφικῶν αὐτοῦ βιβλίων, ἐξ ὧν δυστυχῶς δὲν προκύπτει ὁποῖον ἔσχε πέρας ἡ σκανδαλώδης αὕτη ὑπόθεσις.

Τὰ ἐν λόγῳ ἔγγραφα ἔχουσιν, ὡς ἑξῆς:

«—ἀρκς.' ἔτος ἀπὸ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, μηνὶ » ἀπριλίῳ ις'. Εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν τῇ » νήσῳ Ζακύνθου. Καθεζομένου τοῦ τιμιωτάτου ἱερέως » πρωτοπαπᾶ κὺρ Καλορώνου, ὀνόματι κὺρ Κωνσταν- » τίνου καὶ παπᾶ κὺρ Νικολάου.....πούλου, καὶ » οἰκονόμου καὶ παπᾶ κὺρ Λέοντος Κατελάνους καὶ » παπᾶ κὺρ Λουκᾶ πρωτοσυγκέλλου καὶ παπᾶ κὺρ Κα- » ρόλου Παρίση καὶ ἱερομον Κυρίλου καὶ παπᾶ κὺρ Θεο- » δώρου Καπνίση καὶ παπᾶ κὺρ Κωνσταντίνου Καρίρη » καὶ παπᾶ κὺρ Γεωργίου Ρουκάνη καὶ παπᾶ κὺρ Νικο- » λάου Λογοθέτουκαὶ παπᾶ κυρ Νικολάου Μανδρικάρη » καὶ παπᾶ κυρ Πέτρου Νακρῆ καὶ παπᾶ κυρ Ἀντωνίου » Γλαρεντζιάνου καὶ παπᾶ κυρίου Θεοδώρου Πικρίδη, » τοιοῦτοι γὰρ εἰσὶ κριταὶ τῶν δύο μερῶν,ἐνερανίσθησαν » ἔμπροσθεν ἐν πρώτοις τοῦ τιμιωτάτου πρωτοπαπᾶ » σὺν τῆς συνόδου τῶν εὐλαβεστάτων ἱερέων καὶ ἦλθεν » κατέμπροσθεν ἡ κυρὰ Μαργαρίτα, θυγάτηρ Χριστο- » δούλου Ζήνου, λέγουσα πῶς ὁ κὺρ Μανουὴλ Μουντῖνος » ἔδωσεν αὐτῆς δακτύλιον, ὅπως λάβῃ αὐτὴν ὡς γυναῖκα » νόμιμον, καθὼς οἱ θεῖοι καὶ ἱεροὶ νόμοι διακελεύουσι, » καὶ ἔρθειρεν αὐτὴν παρθένον. Μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν » ἀπόδειξιν ὑπὸ χρησίμων μαρτύρων, ἔδραμον εἰς τὴν » ἁγίαν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαν, εἰς τὸν τιμιώτατον » Ἰωάσαφ μοναχὸν καὶ ἔξαρχον τῆς Μεγάλης Ἐκκλη- » σίας, ἀπεσταλμένον παρὰ τῶν παναγιωτάτων πα- » τριαρχῶν καὶ οἰκουμενικῶν ἡμῶν αὐθεντῶνΚωνσταντι- » νουπόλεως Νέας Ρώμης,καὶ Ἀλεξανδρείας,Ἀντιοχείας, » φημὶ καὶ Ἱεροσολύμων, ἔδραμεν πρὸς αὐτὸν ἡ αὐτὴ » γυνὴ λέγοντας τὴν παραπόνεσιν αὐτῆς.Ἔλαβον γράμ- » μα ἐξ αὐτοῦ, ὡς ἐξουσίαν ἦπερ εἶχεν εἰς τοὺς οὐκου- » μενικοὺς ἡμῶν κυρίους, δι' οὗ δεσμεῖν τε καὶ λύειν. » Διαλαμβάνει οὕτως τὸ γράμμα . . . . . .»

(Ἕπεται ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐξάρχου Ἰωάσαφ.)

« † Ἐπειδὴ εὐδοκίᾳ καὶ χάριτι Θεοῦ ἀπεστάλημεν » εἰς τὸ της ἐξαρχείας ὑπηρέτημα παρὰ τοῦ παναγιω- » τάτου δεσπότου ἡμῶν πατριάρχου Κωνσταντινουπό- » λεως Νέας Ρώμης,λαβὼν καὶ συμμαρτυρίας παρὰ τῶν » ἄλλων τριῶν πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας,Ἀντιοχείας τε » φημὶ καὶ Ἱεροσολύμων,ἔχων ἐξουσίαν τοῦ λύειν ἅπαντα » καὶ δεσμεῖν κανονικῶς, κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς » νόμους τῆς ὀρθοδόξου καὶ ἀμωμήτου πίστεως, καὶ » ἐνερανίσθη ἔμπροσθεν ἡμῶν ὑπόθεσίς τις ἀθε[σ]μος καὶ » ἀνιδέστατος καὶ παρανομία μεγίστη, παρόντος καὶ » τοῦ εὐλαβοῦς πρωτοπαπᾶ Ζακύνθου καὶ τῶν λοιπῶν » ἱερέων, ἥτις περιήχθη ταύτην, ὅτι μανουήλ τις μουν- » τινος τὸ ἐπίκλην καλούμενος ἔρθειρέ τινα παρθένον » θυγατέρα τινὸς Χριστοδούλου, ὑποσχεθεὶς αὐτῇ δῶρα » εἰκονικῶς, δοὺς αὐτῇ καὶ δακτύλιον, σημεῖον ἀρραβῶ- » νος, ἵνα λάβῃ ἔννομον συμβίαν αὐτοῦ, καθὼς διακε- » λεύονται οἱ ἱεροὶ καὶ πάνσεπτοι νόμοι τῆς ὀρθοδόξου » Ἐκκλησίας, ἀφότου δὲ ἔρθειρε ταύτην ἀπαυθαδίασεν » ὅρκον καὶ κατερρόνησε καὶ τὰς συνθήκας καὶ ὑποσχέ- » σεις, ἃς ὑπετάγη αὐτῇ τῇ ρηθείσῃ κόρῃ, ἐψεύσατό τε » καὶ ἀπηρνήσατο καὶ οὐκ ἐθέλει λαβεῖν ταύτην διὰ τῆς » Ἐκκλησίας σύνευνον ἰδίαν, καὶ οὕτω ἔπροσθεν ἡμῶν » ἀνήγγειλον καὶ ἀνεράνησαν τὴν τριαύτην ὑπόθεσιν. » Λοιπὸν εἰ μὲν οὕτω ἔχει πρᾶγμα, ὅτι ὁ ρηθεὶς μα- » νουὴλ ἔρθειρε τὴν αὐτὴν κόρην ὑποσχόμενος λαβεῖν » αὐτὴν ὡς συμβίαν, κατὰ τοὺς κανόνας τῶν πατέρων, » καὶ ἐὰν ἀρνήζε καὶ οὐκ ἐθέλει ταύτην τοιούτῳ τρόπῳ » λαβεῖν, ἀπορεινόμεθα ὅτι ὁ ρηθεὶς κὺρ μανουὴλ νὰ » λάβῃ τὴν ρηθεῖσαν κόρην ἰδίαν συμβίαν αὐτοῦ, ὡς » συμμαρτυρεῖ καὶ τὸ δακτύλιον, εἰ δὲ μὴ οὕτω ποιήσει, » ἔχομεν αὐτὸν ἀφωρισμένον ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ παρὰ » τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως » Νέας Ρώμης κὺρ Ἱερεμίου. Καὶ εἰ μὲν ὁμολογήσει τὴν » ἀλήθειαν ἔστω καλόν, εἰ δὲ μὴ νὰ λάβῃ καὶ ὅρκον.

« Ἰωάσαφ μοναχὸς καὶ ἔξαρχος τῆς Μ. ἐκκλησίας».

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Χ. ΖΩΗΣ

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ ΣΑΛΤΕΛΗΣ

Ἀλλεπάλληλα δυστυχῶς ἐγένοντο τὰ καίρια τραύματα ἅτινα ἐν βραχεῖ σχετικῶς χρονικῷ διαστήματι ἔπληξαν τὴν γεραρὰν καὶ πρεσβυγενῆ πατριαρχικὴν Μ. τοῦ Γ. Σχολὴν ἅμα καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς παίδευσιν. Δὲν ἐμετριάσθη εἰσέτι ἡ θλῖψις καὶ ἡ ὀδύνη, ἣν ἠσθάνθη πᾶσα ἡ καθ' ἡμᾶς κοινωνία καὶ ὁ λόγιος κόσμος ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἰῶν ἀειμνήστων διαπρεπῶν καθηγητῶν Ἀριστοκλέους, Σπαθάρη, Ἀμαξοπούλου, καὶ ἰδοὺ αὖθις, κρίμασιν οἷς οἶδε Κύριος, νέα ἐπιγίγνεται ἡμῖν συμφορὰ καὶ νέον ἄλγος πλήττει ἡμᾶς. Ἄγγελμα λυπηρὸν διαβιβασθὲν τῷ π. σαββάτῳ ἐκ Κυδωνιῶν πρὸς τὸν σεβασμ. μητροπολίτην Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ καὶ τὸν σχολάρχην τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἅγιον Σάρδεων κ. Μιχαὴλ ἀνεκοίνου ὅτι ὁ ἐκ τῶν πεπνυμένων αὐτῆς καθηγη-

τῶν, ὁ δεινὸς μύστης καὶ λιγὺς ἑρμηνευτὴς τῶν κλασικῶν συγγραφέων, ὁ ἔνθους ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καὶ ἐμβριθὴς ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ αὐτῶν ἀείμνηστος καθηγητὴς Θεμιστοκλῆς Σαλτέλης, ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ὁ ἐπὶ τρεῖς δεκάδας ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα διὰ τῆς γονίμου καὶ σοφῆς διδασκαλίας αὐτοῦ τὴν σπουδάζουσαν νεότητα διαπαιδαγωγήσας ἔν τε τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ καὶ τοῖς λοιποῖς ἀνωτέροις παρ' ἡμῖν παιδευτηρίοις, ἐτελεύτησε τὸν βίον ὑποκύψας ὑπὸ τὸ νόσημα, ὅπερ ἀπὸ πολλοῦ κατέτρυχεν αὐτόν.

Ὁ θάνατος τοῦ μεταστάντος καθηγητοῦ, κενὸν δυσχερῶς ἀναπληρούμενον καταλείπων ἐν τῇ Σχολῇ, σφόδρα ἐλύπησε πᾶσαν τὴν καθ' ἡμᾶς κοινωνίαν. Ὁ καθηγητικὸς σύλλογος, ἡγουμένου τοῦ ἁγίου σχολάρχου, συνελθὼν πάραυτα τὸ μὲν διὰ τοῦ σχολάρχου τηλεγραφικῶς συνελυπήθη τῇ ἀπορφανισθείσῃ οἰκογενείᾳ, τὸ δὲ ὥρισε τριήμερον πένθος πρὸς τιμὴν ἐν τῇ σχολῇ.

Συλλυπούμενοι τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ μεταστάντος ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ προστάτου αὐτῆς, καὶ τῇ μεγαλωνύμῳ σχολῇ ἐπὶ τῇ στερήσει ἐγκρίτου αὐτῆς παράγοντος καὶ σκαπανέως εὐχόμεθα ὅπως ὁ Ὕψιστος τάξῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνδρὸς ἐν σκηναῖς δικαίων.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 3531 καὶ ἀπὸ 28 Μαΐου ἐ. ἔ ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀργυροῦς Ι. Παυλιδάκη, τὸ γένος Περικλέους Κατανῆ, κατὰ τοῦ Ἰωάννου Παυλιδάκη, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην.

Καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον Ἰωάννην Παυλιδάκην ἵνα καταβάλλῃ μηνιαίως τῇ ἐναγούσῃ Ἀργυρῇ Ἰ. Παυλιδάκη, τὸ γένος Περικλέους Κατανῆ λόγῳ διατροφῆς γρόσια χρυσᾶ τριακόσια (ἀρ. 300) ἀπὸ τῆς 28 Μαΐου 1903 ἐπ' ἀόριστον,

Κηρύσσει τὴν παροῦσαν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστὴν,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Ἰωάννῃ Παυλιδάκῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ ἐκγράφων, μετριαζόμενα μὲν εἰς γρόσια

Προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν

Ὁ πρόεδρος 1

(Ὑπογρ.) † ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

(Ὑπογρ.) ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΓΔΟΠΟΓΛΟΣ (δ. ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Παρασκευὴ Ἠλία ἐκ τῆς νήσου Ἰμβρου, Χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ὀθωμανὴ, ἐν Κωνσταντινουπόλει τέως τὴν ὑπηρέτριαν ἐπαγγελλομένη ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 8ην Εὐρωπαϊστὶ π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς μνηστῆρος Σπυρίδωνος Ζαφειρίδου, Χριστιανοῦ ὀρθοδόξου ὑπηκόου Ὀθωμανοῦ, κουρέως τὸ ἐπάγγελμα καὶ κατοίκου Ὑψωμαθείων, ἐπὶ λύσει μνηστείας. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ περὶ λύσεως μνηστείας θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 Ἰουλίου 1903

Ὁ πρόεδρος

(Ὑπογρ.) † ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 1

Ὁ γραμματεὺς

(Ὑπογρ.) ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΓΔΟΠΟΓΛΟΣ (δ. ν)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Ἐμμανουὴλ Βλοὺμ, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἔμπορος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ὁρμώμενος ἐκ Χανίων τῆς Κρήτης, τέως μὲν διαμένων ἐπὶ πολυετίαν ἐν Βεγγάζῃ τῆς Βαρβαρίας καὶ αὐτόθι ἐμπορευόμενος, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 8ην εὐρωπαϊστὶ πρὸ μεσημβρίας μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Εὐρυδίκης Ἐμμανουὴλ Βλοὺμ, θυγατρὸς Παναγιώτου Διαμαντοπούλου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, διαμενούσης ἐν Βεγγάζῃ τῆς Βαρβαρίας, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ἐπὶ διατροφῇ. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διατροφῆς θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων "Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας" καὶ "Κωνσταντινουπόλεως".

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 25 Ἰουλίου 1903.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως **Γρηγόριος**

Ὁ γραμματεὺς 2

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ΄ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 37

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητρ. Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἐπέτειος τοῦ ὀνόματος τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄ — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὡρολογίου τῆς τῶν Ἀκοιμήτων μονῆς — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα ἐκ Ζακύνθου — Βιβλιολογία — Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ

τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου

ΙΩΑΚΕΙΜ τοῦ Γ΄.

Καὶ πάσης μὲν προθύμως δράττεται εὐκαιρίας τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα ὅπως ἑκάστοτε ἐκδηλοῖ τὰ τὴν καρδίαν αὐτοῦ κατακλύζοντα αἰσθήματα σεβασμοῦ, εὐλαβείας καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ σεπτὸν πρόσωπον τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄, ἰδίᾳ ὅμως κατὰ τὴν ἐπέτειον τοῦ σεπτοῦ ὀνόματος τοῦ ἐθνάρχου αὐτοῦ ἑορτὴν, ὁμοθύμως τεκμηριοῖ τοιαῦτα καὶ ἀγαλλομένῳ τῷ πνεύματι σπεύδει νὰ ἐκφράσῃ ζωηρῶς τὴν ὀφειλομένην Αὐτῷ εὐγνωμοσύνην, ἐφ' οἷς μετὰ ζήλου θερμουργοῦ καὶ ἐνδιαφέροντος ὑψίστου ἀγρύπνως κοπιᾷ καὶ βουλεύεται ὑπὲρ τῶν τιμαλφῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ὑποβάλῃ δὲ Αὐτῷ ἔνθερμα καὶ εἰλικρινῆ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ ἑορτῇ, εὐχόμενον ὅπως ὁ Ὕψιστος χαρίζηται Αὐτῷ ὑγιείαν ἀστεμφῆ καὶ στηρίζῃ ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Χρυσοστόμων καὶ Φωτίων.

Τῆς κοινῆς ταύτης τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος περιφανοῦς ἐκδηλώσεως τῶν εὐλαβῶν αἰσθημάτων καὶ στοργῆς ἀκραιφνοῦς ἡγοῦνται, ὡς εἰκὸς, ἡ χορεία τῶν σεβασμίων ἀρχιερέων τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἡ φάλαγξ τῶν ὁμογενῶν βαθμούχων καὶ διακεκριμμένων φιλοστόργων τέκνων τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ, ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ, τὰ ἔντιμα μέλη τοῦ Συμβουλίου, αἱ διέπουσαι τὰ καθ' ἡμᾶς κοινοτικὰ πράγματα ἐκκλησιαστικαὶ καὶ ἐκπαιδευτικαὶ ἀρχαὶ, καὶ πάντες ἐν γένει οἱ πρόβουλοι τοῦ Γένους ἡμῶν, ὁ ἐγχώριος καὶ ἐπαρχιακὸς ὁμογενὴς τύπος καὶ ἄλλοι ἀλλογενεῖς ἀρχαὶ καὶ ἔγκριτοι πολῖται.

Καὶ ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», ἐπὶ τῷ εὐφροσύνῳ γεγονότι τῆς ἐπετηρίδος τοῦ ὀνόματος τοῦ σεπτοῦ αὐτῆς ἱδρυτοῦ, ὑποβάλλει τὰ ταπεινὰ αὐτῆς συγχαρητήρια καὶ εὔχεται ὅπως ὁ Πανάγαθος δωρῆται τῷ ἑορτάζοντι πρωθιεράρχῃ ὑγιείαν ἀκλόνητον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐσήμῳ ἐπετηρίδι τῆς ὀνοματικῆς ἑορτῆς, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησε τῇ τρίτῃ κατά τε τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ συγχοροστατησάντων αὐτῷ καὶ τῶν σεβασμιωτάτων συνοδικῶν καὶ τῶν παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν ἐν μέσῳ ἱκανῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλη-

σάσματος. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διένειμεν εἰς τὸ εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα τὸ ἀντίδωρον· κατὰ δὲ τὴν εἰς τὸν πατριαρχικὸν οἶκον ἄνοδον, χορὸς μαθητῶν τῆς Μουσικῆς Σχολῆς ἔψαλεν ἐμμελῶς τὸν πολυχρονισμὸν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἀκολούθως ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἤρξατο δεχόμενος ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν πατριαρχῶν τὰ συγχαρητήρια. Κατὰ πρῶτον ἡ Α. Σ. ὁ μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ, ὑποβάλλων τὰ συγχαρητήρια ἐκ μέρους τῆς Ἱ. Συνόδου, ὡς πρῶτος τῇ τάξει, προσεφώνησε διὰ τῶν ἑξῆς:

Ἡ Ἱ. Σύνοδος δι' ἐμοῦ ὡς πρώτου τῇ τάξει συγχαίρει θερμῶς τῇ Ὑμετέρᾳ Θειοτάτῃ Παναγιότητι ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ Αὐτῆς ἑορτῇ, εὔχεται δ' Αὐτῇ ὑγείαν καὶ ἄνωθεν ἐνίσχυσιν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν δυσχερῶν καθηκόντων τῆς πατριαρχείας.

Εἰς τὰ ἀνωτέρω ἁπάντων ὁ παναγ. οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἶπε τὰ ἑξῆς:

Εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας τὴν Ἱερὰν Σύνοδον διὰ τὴν ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ τῆς ἐμῆς ταπεινότητος συγχαρητήριον καὶ εὐχετήριον προσφώνησιν. Πιστεύω ὅτι ὅπως ἄχρι τοῦδε οὕτω καὶ ἐν τῷ μέλλοντι θὰ παρέχῃ μοι τὴν ἀδελφικὴν αὐτῆς ἀντίληψιν καὶ συνεργασίαν ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν δυσχερῶν μου καθηκόντων· πιστεύω ὅτι κατεμοήθη ἤδη ἐν ταῖς συνειδήσεσι τῶν ἀδελφῶν τῶν τε συνεργαζομένων μετ' ἐμοῦ καὶ τῶν ἐκτὸς, ὅτι πᾶν ὅ,τι γίνεται ἀναλόγως τῶν περιστάσεων προέρχεται ἐξ ἀκραιφνοῦς αἰσθήματος ὑπὲρ τῆς προσηκούσης ὑπερασπίσεως τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων συμφερόντων τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, ὅπερ αἰσθάνομαι κἀγὼ μετὰ τῆς Ἱ. Συνόδου. Κληθεὶς τὸ δεύτερον ὑπὸ τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς ἱερᾶς Ἀδελφότητος καὶ τοῦ εὐσεβοῦς Γένους ὅπως ἀναλάβω τὴν οἰακοστροφίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἐν οἷδα ἐν τῇ ἐμῇ ἐλαχιστότητι, τὴν διηνεκῆ τουτέστι σκέψιν πῶς δύναμαι κάλλιον νὰ ὑπηρετήσω εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ σταδιοδρομία τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων τῶν διπλῆν ἐχόντων τὴν φύσιν, δὲν μὲ πτοεῖ ποσῶς, ὅταν ἀμφότερα τὰ περὶ ἐμὲ σώματα εἰλικρινῶς καὶ προθύμως παρέχωσι τὴν ὑποστήριξιν καὶ συνεργασίαν αὐτῶν. Ὅταν ἐν τοιαύτῃ ἁρμονίᾳ συνεργάζωνται τὰ περὶ ἐμὲ σώματα, μὴ ἀμφιβαλλέτω οὐδεὶς ὅτι πᾶν τὸ δυνατὸν καὶ τὸ δέον ἐγκαίρως θὰ γένηται ὑπὲρ τῆς τακτικῆς διοικήσεως τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων. Εὔχομαι πᾶσιν ὑμῖν ὑγείαν, συγχαίρω δὲ καὶ τῇ ὑμετέρᾳ Σεβασμιότητι ἐπὶ τῇ ἑορτῇ αὐτῆς εὐχόμενος ὅπως ὁ Ὕψιστος διαφυλάττῃ αὐτὴν ἐν ἄκρᾳ ὑγείᾳ.

Ἀκολούθως προσῆλθον τὰ ἔντιμα μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ἡγουμένου τοῦ σεβασμ. προέδρου αὐτοῦ μητροπολίτου Νεοκαισαρείας κ. Ἀλεξάνδρου, ὃς καὶ προσεφώνησε διὰ τῶν ἑπομένων:

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἐξ ὀνόματος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, οὗτινος τὰ σεβαστὰ καὶ ἀξιότιμα μέλη ἐν σώματι τὴν στιγμὴν ταύτην πρὸ τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος παρίστανται, τὰ ἀπὸ καρδίας εἰλικρινοῦς καὶ ἀφωσιωμένης πρὸς Αὐτὴν ἀπορρέοντα θερμὰ καὶ εὐλαβῆ συγχαρητήρια ὑποβάλλων Αὐτῇ ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ σήμερον ἐπετείῳ τοῦ σεπτοῦ Αὐτῆς ὀνόματος ἑορτῇ, δέομαι θλοφύχως τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Ἀρχιποίμενος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα καταξιοῖ τὴν Ὑμετέραν πεπνυμένην κορυφὴν ἑορτάζειν τὰ ὀνομαστήρια Αὐτῆς ἐπὶ πλείστας περιτελλομένας ἐναυτοῦς περιόδους ἐν ἀκροτάτῃ ὑγιείᾳ καὶ ἀδιαπτώτῳ εὐημερίᾳ, κλείζειν δὲ καὶ καταλαμπρύνειν τὸν περίδοξον τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Φωτίου θρόνον, τὰ κράτιστα καὶ σωτήρια τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Γένει βουλευομένην καὶ πράττουσαν.

Καὶ εἰς τὴν προσφώνησιν ταύτην ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπήντησε τὰ εἰκότα ἐκφράσας ἅμα τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ.

Εἶτα προσελθόντες πάντες οἱ παρεπιδημοῦντες καὶ οἱ σχολάζοντες πανιερ. μητροπολῖται, εἶτα δὲ οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι, ἡγουμένου τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου, ὑπέβαλον τὰ συγχαρητήρια.

Ἀκολούθως προσελθοῦσαι ἐν σώματι ὑπέβαλον τὰ συγχαρητήρια αὐτῶν αἱ ἐφορεῖαι τῆς Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης καὶ τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων ὁ διευθυντὴς καὶ οἱ καθηγηταὶ τῆς τε Θεολογικῆς, τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ τῆς Ἐμπορικῆς, οἱ διδάσκαλοι μετὰ τοῦ οἰευθυντοῦ τῆς Ἐκκλησιαστ. Μουσικῆς Σχολῆς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἐθνικοῦ Ζαππείου Παρθεναγωγείου, οἱ πρϊοστάμενοι τῶν ἑνοριῶν αἱ ἐφορεῖαι τῶν σχολῶν τῶν ἑνοριῶν, αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ναῶν ὁ ἀρχιμ. τῆς ρωσσικῆς πρεσβείας κ. Ἰωνᾶς, οἱ ἡγούμενοι τῶν ἐν Γαλατᾷ ρωσικῶν μετοχίων καὶ πλεῖστοι ἄλλοι κληρικοί.

Πρὸς τούτοις ἐπεσκέψαντο τὴν Α.Θ.Π. αἱ ΑΑ. ΕΕ. οἱ πρεσβευταὶ Ἑλλάδος κ. Ἱ. Γρυπάρης μετὰ τῶν ὑπαλλήλων τῆς πρεσβείας καὶ τοῦ προξενείου καὶ Σερβίας κ. Σ. Γκρῦϊτς, πάντες οἱ βαθμοῦχοι καὶ λογάδες ὁμογενεῖς, ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ ἐν Κοντοσκαλίῳ ἁρμενικοῦ πατριαρχείου καὶ καὶ τοῦ ἐν Πέραν ἁρμενοκαθολικοῦ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ μακαρ. πατριάρχου τῶν Σύρων καὶ ὁ τῆς ἀρχιραβινείας.

Τηλεγραφικῶς δὲ συνεχάρησαν αἱ ΑΑ. ΘΘ. ΠΠ. οἱ ἐν ταῖς Πριγκηποννήσοις καὶ τῷ Βοσπόρῳ ἐφησυχάζοντες πατριάρχαι πρώην Κωνσταντινουπόλεως καὶ πρώην Ἀντιοχείας, οἱ μακαριώτατοι πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας Φώτιος καὶ Ἱεροσολύμων Δαμιανὸς, οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Οὐγγροβλαχίας Ἰωσὴφ, Τσερνοβιτσίου Βλαδίμηρος, ἡ κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους· οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις πανιερ. μητροπολῖται καὶ ἐπίσκοποι,

αἱ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱεραὶ μοναὶ καὶ οἱ προέχοντες τῶν ὁσιωτάτων ἁγιορειτῶν, οἱ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ λογάδες τοῦ γένους καὶ βαθμοῦχοι τοῦ κράτους, δημογεροντίαι καὶ κοινοτικὰ σωματεῖα.

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ.

Ἀντιγόνη (διὰ Χάλκης), 9 σεπτ. 10,15′ π. μ.

Ἐγκαρδίως συγχαίροντες ἐπὶ ἐπετείῳ ὀνοματικῇ ἑορτῇ σεβασμίας Αὐτῆς Πανᾳγιότητος, ἐπευχόμεθα ἔτη μακρὰ, εἰρηνικά.

Πατριάρχης Νεόφυτος.

Ἀντιγόνη (διὰ Χάλκης), 9 σεπτ. 10,10′ π. μ.

Διαβιβάζοντες ἐγκάρδια συγχαρητήρια ἐπὶ ἐπετείῳ ὀνοματικῇ ἑορτῇ Ὑμετέρας Παναγιότητος, ἐπευχόμεθα βίον μακρὸν καὶ εὐδαίμονα.

Πατριάρχης Ἄνθιμος.

Χάλκη, 9 σεπτ. 8 π. μ.

Συγχαίρομεν ἐγκαρδίως Ὑμετ. Παναγιότητι ἐπὶ ὀνοματικῇ ἑορτῇ καὶ εὐχόμεθα ὁλοψύχως Αὐτῇ ἔτη πάμπολλα καὶ ὄλβια.

Πατριάρχης Κωνσταντῖνος.

Ἀλεξάνδρεια, 9 σεπτ. 11,55′ μ.

Ἐγκαρδίως συγχαίροντες ἐπὶ ἑορτῇ, εὐχόμεθα ἔτη πλεῖστα ἐν ὑγείᾳ, ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας, εἰς δόξαν Θεοῦ.

Πατριάρχης Φώτιος.

Ἱερουσαλὴμ, 9 σεπτ. 8 π. μ.

Ἐπὶ ἑορτῇ ὀνόματος σεπτοῦ Ὑμ. Παναγιότητος, ἐγκαρδίως συγχαίροντες, εὐχόμεθα Αὐτῇ παρὰ Κυρίου ἡμερῶν μακρότητα καὶ ὅλβον πάντα ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας καὶ γένους.

Πατριάρχης Δαμιανός.

Νεοχώριον, 9 σεπτ. 9,45 π. μ.

Ἐπὶ ὀνοματικῇ ἑορτῇ συγχαίροντες, εὐχόμεθα Ὑμ. Θ. Παναγιότητι εὐδαιμόνως καὶ εὐκλεῶς πατριαρχεύειν ἐπὶ τοῦ Θρόνου Αὐτῆς ἐπὶ ἔτη πάμπολλα, ἐπ' ἀγαθῷ Ἐκκλησίας καὶ γένους ἡμῶν.

Πατριάρχης Σπυρίδων
(πρώην Ἀντιοχείας).

Χάλκη, 9 σεπτ. 9 π. μ.

Ἐπὶ ὀνοματικῇ ἑορτῇ Ὑμ. Παναγιότητος, εὐχόμεθα ὑγίειαν, βίον μακρὸν καὶ εὐτυχίαν.

Πατριάρχης Νικόδημος
(πρώην Ἱεροσολύμων).

Βουκουρέστιον, 9 σεπτ. 1,40′ μ. μ.

Παρακαλῶ εὐαρεστηθῆτε νὰ δεχθῆτε τὰ εὐλαβῆ συγχαρητήριά μου ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ Ὑμῶν.

Μητροπολίτης Ἰωσὴφ πριμάτος Ρουμανίας.

Τσέρνοβιτς, 8 σεπτ., 2,30′ μ. μ. (ἑλληνιστὶ γεγραμμένον).

Πλήρης σεβασμοῦ προσφέρω Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι, ἐπὶ ἐπετείῳ ὀνόματος, θερμοτάτας εὐχάς.

Ἀρχιεπίσκοπος Βλαδίμηρος.

Ἄθως, 8 σεπτ. 5 μ. μ.

Ἐπὶ σεπτῇ Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος ὀνοματικῇ ἑορτῇ, εὐσεβάστως ὑποβάλλουσα ἔνθερμα συγχαρητήρια, εὔχεται ἔτη πολλὰ ἑορτάζειν καὶ κοσμεῖν εὐκλεῶς οἰκουμενικὸν θρόνον.

Ἡ Κοινότης τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Ἄθως, 8 σεπτ. 5 μ. μ.

Εὐσεβάστως ὑποβάλλοντες ἐγκάρδια ἡμῶν συγχαρητήρια ἐπὶ σεπτῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ Ὑμετ. Παναγιότητος, ἐξαιτούμεθα παρὰ Θεοῦ ἀκλόνητον διατριβὴν ἐπὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἐπὶ δόξῃ Ἐκκλησίας καὶ γένους.

Ἐπιστάται καὶ γραμματεῖς.

Σάμος, 9 σεπτ. 9 π. μ.

Εὔχομαι τῇ Ὑμ. Παναγιότητι ἀμετάπτωτον ὑγείαν, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ γένους.

Ἡγεμὼν Σάμου Μαυρογένης.

Ὀδησσός, 9 σεπτ. 8,30′ π. μ.

Συγχαίρων ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ εὐσεβάστως ὑποβάλλει Ὑμετ. Θ. Παναγιότητι υἱϊκὰς αὐτοῦ εὐχὰς ὑπὲρ διαφυλάξεως πολυτίμου τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ γένει ὑγείας, ἐπὶ ἔτη πλεῖστα καὶ πανόλβια, τῆς Ὑμετ. Π. τέκνον ἐν Χριστῷ ἀφωσιωμένον καὶ ἐλάχιστον

Μαρασλῆς.

Τυρόλον 9 σεπτ. 7,40′ π. μ. (ἑλληνιστί).

Τὴν Ὑμετ. θειοτάτην Παναγιότητα πανευλαβῶς προσκυνῶ, εὐχομένη Αὐτῇ τελείαν ὑγείαν, μακροβιότητα καὶ πᾶσαν παρηγορίαν.

Λουΐζα Ριανκούρ.

Λονδῖνον, 9 σεπτ. 1,55′ μ. μ.

Ἀσπαζόμενος τὴν δεξιὰν τῆς Ὑμ. Παναγιότητος, παρακαλῶ Αὐτὴν νὰ δεχθῇ τὰ θερμά μου συγχαρητήρια.

Στέφανος Μουσοῦρος
(πρεσβευτὴς τῆς Γ. Πύλης).

Πρίγκηπος, 9 σεπτ. 5.10′ μ.μ. (γαλλιστὶ γεγραμμένον).

Παρακαλῶ τὴν Ὑμ. Παναγιότητα νὰ δεχθῇ τὰ εὐλαβέστατά μου συγχαρητήρια.

Μιχαὴλ Παπαρρηγόπουλος
(αὐλάρχης τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως Γεωργίου Α′).

Βουκουρέστιον, 9 σεπτ. 4 μ.μ. (ἑλληνιστί).

Εὐσεβάστως εὔχομαι ἐπὶ ἑορτῇ Ὑμ. Θ. Παναγιότητος μακρὸν βίον, εὐτυχῆ, ἔνδοξον, ἐπ' ἀγαθῷ ὀρθοδοξίας.

Δραγούμης Δημητρέσκος
καθηγητὴς καὶ γερουσιαστής.

Διαρβεκίρ, 8 σεπτ. 5,30′ μ.μ.

Στερεώσαι Κύριος Ὑμετ. Παναγιότητα, καταξιῶν ἑορτάζειν πλείστας ἐπετείους ὀνόματος Αὐτῆς.

Μηνᾶς
(Μ. ρήτωρ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, βοηθὸς τοῦ γενικοῦ διοικητοῦ).

Ἰωάννινα, 8 σεπτ. 4 μ.μ.

Ἀσπάζομαι δεξιὰν Ὑμετέρας Παναγιότητος. Ἐπεύχομαι ὑγείαν καὶ ἔτη πολλὰ ἐν εὐφροσύνῃ.

Στ. Χρυσίδης
(βοηθὸς τοῦ γεν. διοικητοῦ).

Θεσσαλονίκη, 9 σεπτ. 10,40′ π.μ.

Ὑποβάλλω εὐσεβάστως θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ ἐπετείῳ ὀνομαστηρίων Ὑμ. Παναγιότητος, ἐπικαλούμενος θεοπειθεῖς Αὐτῆς εὐχάς.

Ἀλέξ. Κωνσταντινίδης
(βοηθὸς τοῦ γεν. διοικητοῦ).

Μοναστήρ, 9 σεπτ. 10 π.μ.

Ἀσπαζόμενος οἰκογενειακῶς ὑμετέρας χεῖρας, εὔχομαι ὑμῖν ὑγείαν, εὐκλειαν καὶ πᾶν ἀγαθόν.

Στ. Κρέστοβιτς
(βοηθὸς τοῦ γεν. διοικητοῦ)

Ἄθως, 8 σεπτ. 5,30′ ἑσπέρας.

Δέρκεο Φαναρίου μέγ' Ἄθως ἠδ' ἑόρτιον ᾆμαρ· πώεα δ' ὀρθοδόξων χαίρετ' ἐπ' ἀρχιθύτῃ.

Μυλοπόταμος.

(παράφρασις ὑπὸ Ι Δ. Τ.)

Μέγιστε Ἄθως ἰδὲ Φαναρίου τὴν λάμπουσαν ὄψιν! Σὺ δ' ὀρθοδόξων λαὲ, χαῖρ' ἐν παμένι καλῷ·

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Πατριαρχικὴ χοροστασία. — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μεταβὰς τῇ π. κυριακῇ εἰς τὴν ἐνορίαν τῶν Ἓξ Μαρτύρων ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου τῆς Γοργοεπηκόου, ἀπειροπληθοῦς συρρεύσαντος ἐκκλησιάσματος καὶ ἐκ τῶν πέριξ ἐνοριῶν.

Πατριαρχικοῦ ναοῦ πρεσβυτέριον. — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης χοροστατῶν ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, κατὰ τὴν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν θεοπατόρων Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης τελεσθεῖσαν λειτουργίαν, προεχειρίσατο Μέγαν ἀρχιμανδρίτην τοῦ Οἰκουμεν. Θρόνου, ἀντὶ τοῦ ἔνεκα γήρατος παραιτηθέντος τέως τοιούτου κ. Ἱεροθέου Μυλωνάδου, τὸν Μ. σύγκελλον κ. Νικόδημον, Μ. δὲ σύγκελλον τῶν ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων ἐφημερίων τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ πανοσ. ἱερομόναχον κ. Γρηγόριον.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί. — Τῇ τρίτῃ, ἥγουν τὴν ἐπέτειον ὀνομ. ἑορτὴν οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ δεξάμενος τὰς συγχαρητηρίους ἐπισκέψεις τῶν σεβασμ. συνοδικῶν, τῶν παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν, τοῦ ἐξοχωτάτου πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Ι. Γρυπάρη, πολλῶν ἐγκρίτων ὁμογενῶν λογάδων καὶ βαθμούχων, καὶ ὁ Πριγκήπῳ παραθερίζων Ξάνθης κ. Ἰωακεὶμ, ᾧτινι συνεχάρησαν τηλεγραφικῶς ἡ Α. Θ. Π., οἱ συνοδικοὶ καὶ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται καὶ οἱ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι τοῦ ἑορτάζοντος μητροπολίτου.

— Τοῖς δὲ ἑορτάζουσιν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν πανιερ. μητροπολίταις Ρόδου, Μελενίκου, καὶ Κώου ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη ὁμοίως τηλεγραφικῶς. — Ὡσαύτως δὲ συνεχάρη καὶ τῷ ἐν Πριγκήπῳ διατρίβοντι Α′ γραμματεῖ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Παναγιώτῃ Δ. Νικοκοπούλῳ, ἄγοντι τῇ π. δευτέρᾳ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος καὶ τῶν γενεθλίων αὐτοῦ ἑορτήν.

Ἀναχώρησις. Τῷ διαπρεπεῖ λογίῳ κ. Ἰωάν. Σκαλτσούνῃ ἀπελθόντι τῇ τετάρτῃ εἰς Ἀθήνας ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ ἱερολ. τριτεύων κ. Βενιαμὶν νῦξατο κατευόδιον.

Ἐπισκέψεις.—Τῷ π. σαββάτῳ ἐπισκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐν Ἀθήναις πρόεδρος τοῦ πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων Συλλόγου καὶ γνωστότατος συγγραφεὺς κ. Δ. Βικέλας μετὰ τοῦ κ. Ἰ. Σκαλτσούνη. — Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνελθοῦσα τῷ π. σαββάτῳ εἰς Σταυροδρόμιον ἀντεπεσκέψατο τὰς ΑΑ. ΕΕ. τὸν παρεπιδημοῦντα ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν τοῦ Μαυροβουνίου κ. Γκάδρο Βούκοβιτς καὶ τὸν νέον παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ ἐπιτεταλμένον τοῦ Μαυροβουνίου κ. Ἰωάννην Ματάνοβιτς ἐπισκεψαμένους πρότερον, καθ' ἃ ἐγράψαμεν, τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην.

Σήμερον ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἐρίτιμος τραπεζίτης κ. Ε. Εὐγενίδης καὶ ἡ εὐγεν. κυρία ἐπὶ τῶν τιμῶν τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίσσης Ὄλγας κ. Σοφία Βαλτατζῆ.

Ὡσαύτως πρόχθες ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν παρεπιδημῶν κ. Χρῆστος Παπαδόπουλος, καθηγητὴς τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, εὐχαριστήσας τῷ οἰκουμενικῷ

πατριάρχῃ ἐπὶ τῇ προσφάτως ἀνακηρύξει αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐντιμοτάτου τέκνου αὐτῆς καὶ εὐεργέτου τῆς γενετείρας Ἀδριανουπόλεως. Τὸν κ. Παπαδόπουλον φιλοξενούμενον παρὰ τῷ πανιερ. Σάρδεων κ. Μ. Κλεοβούλῳ ἀντεπεσκέψατο αὐθημερὸν ἡ Α. Θ. Π. ἐπισκεψαμένη καὶ τὸν σεβ. μητροπολίτην Ἐφέσου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ αὐτοῦ.

Ἀφίξεις.—Ἀφίκετο ἐπ' ἀδείᾳ εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος πρώην Μετρῶν κ. Δοσίθεος.

Ἅγιον Ὄρος.—Ἀπεβίωσεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, θῦμα γενόμενος ἀπροσεξίας ἐν τῇ χρήσει τῶν θαλασσίων λουτρῶν, ὁ πρὸ ἐτῶν ἐν αὐτῇ μοναχὸς καρεὶς Ξενοφῶν, ἐξ εὐγενοῦς καὶ πλουσίας οἰκογενείας ρωσσικῆς ἕλκων τὸ γένος, κηδευθεὶς ὑπὸ συμπάσης τῆς μοναχικῆς ἀδελφότητος.—Ἐν τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου, τῇ παρελθούσῃ ἑβδομάδι ἀπεβίωσεν ὁ ἐκ τῶν προϊσταμένων αὐτῆς γέρων Νεόφυτος, ἐκ Λαριγκάδης τῆς Χαλκιδικῆς, διακρινόμενος ἐπὶ τῇ γνώσει τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς.

Η ΑΠΟΤΙΣΙΣ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ ἐγένετο θέμα λόγου πρὸ μηνὸς ἑνὸς καὶ ἡμίσεως· καὶ μνεία, ἡ ἐπιβαλλομένη, ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» στηλῶν ἐγένετο πάντων ἐκείνων, ὅσοι, δαπανώμενοι ἐφ' ἃ δεῖ καὶ κοπιῶντες ὑπὲρ τῶν ἀμέσων τοῦ ἑαυτῶν ποιμνίου συμφερόντων, γινώσκουσιν ἄριστα, τῆς χριστιανικῆς αὐτῶν συνειδήσεως ὑπαγορευούσης, τί τὸ κοινῇ συμφέρον. Ἠλπίζομεν ὅτι ὑπὸ πάντων ἤθελε κατανοηθῇ ὅτι τὸ ταῖς ἐπαρχίαις συμφέρον, ἐπισκοπαῖς δῆλον οὖν καὶ μητροπόλεσιν, ὑποστηρίζουσιν οἱ ταῖς ἀνάγκαις τοῦ κέντρου τῆς ὀρθοδοξ ας, οὐκ ἐξ ἰδίων, ἀλλ' ἐκ τῶν κοινῶν χρημάτων ἀρωγοὶ γινόμενοι. Καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνομεν, ὅτι μικρὰ προσπάθεια καὶ κόπος—ἂν ἐπιτρέπηται τὸ σχῆμα—ἄκοπος ἀπαιτεῖται παρ' ἑκάστου τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν καὶ τῶν θεοφιλ. ἐπισκόπων ὅπως καὶ συνάγηται καὶ συναγόμενον ᾖ καὶ συναχθὲν ἀποσταλῇ τὸ ποσὸν τὸ διδόμενον ὑπὸ τῶν ναῶν πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν ἐκ καθήκοντος καὶ κατ' ὀφειλήν. Κάλλιστα γινώσκομεν ὅτι ὁ εὐσεβὴς καὶ νομοταγὴς ἡμῶν λαὸς καὶ πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ τὰ κοινὰ παρ' ἡμῖν πράττοντες οὐδέποτ' ἐπεδείξαντο δυστροπίαν εἰς τὰς συμβουλὰς καὶ παραινέσεις καὶ προτροπὰς τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ποιμένων τῶν θελόντων καὶ γινωσκόντων νὰ ἐπιτελῶσι τὸ καθῆκον· διότι, καθὼς τῶν εὐσεβῶν ἐπιτροπῶν τῶν ἱερῶν ναῶν καθῆκον ἐστὶ τὸ παρέχειν ἀγογγύστως τὴν ἐπιβεβλημένην ταύτην—οὐχὶ προαιρετικὴν—εἰσφορὰν τῶν κατ' ἐπαρχίας ἐκκλησιῶν ὑπὲρ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, οὕτω καθῆκον καὶ τῶν ἱερωτάτων ποιμένων ἐστὶν οὐχὶ βεβαίως ἐξ ἰδίων καταβάλλειν τὰς τῶν ἄλλων ὀφειλάς, ἀλλ' ἐνεργεῖν ἀκόπως ὑπὲρ εἰσπράξεως τῆς ἱερᾶς ταύτης ὀφειλῆς, συμβοηθούσης βεβαίως τῆς πεποιθήσεως ὅτι, καθὼς ἐγράψαμεν, καὶ πρὸς ἀξιοπρεπῆ τοῦ κέντρου συντήρησιν ἀποβλέπουσιν αἱ ἐτήσιοι αὗται ἐπιβλητικαὶ χορηγίαι, καὶ πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν ὑποθέσεων πασῶν τῶν ὀρθοδόξων παροικιῶν, ὧν αἱ αἰτήσεις πᾶσαι διεκπεραιοῦνται δωρεὰν ἐν τῷ Πατριαρχείῳ, ἀπαιτοῦσαι ἱκανοὺς τὸν ἀριθμὸν ὑπαλλήλους ἐπὶ τούτῳ.

Κατὰ τὴν διαρρεύσασαν τεσσαρακονθημερίαν ἐπετέλεσαν τὸ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καθῆκον οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Κυζίκου, Τραπεζοῦντος, Καρπάθου καὶ Ροδοπόλεως, ὧν ἡ παρὰ τοῦ δευτέρου σταλεῖσα ποσότης, ἐκ πεντακισχιλίων γροσίων καὶ πλέον, ὑπολογίζεται διά τε τὸ διανυόμενον καὶ διὰ τὸ λῆξαν ἔτος. Ἐλπίζομεν ὅτι πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι, αἱ, θείᾳ χάριτι, ἀπερίσπαστοι διατελοῦσαι, καὶ κυρίως ἐκεῖναι, ὅπου πληθυσμὸς οὐ σύμμικτος, ἀλλ' ἐν εὐσεβείᾳ διακρινόμενος καὶ ὁμογενὴς καὶ πρόθυμος πρὸς πᾶν τὸ κλεῖζον Ἐκκλησίαν καὶ γένος, πᾶσαι αὗται θέλουσι προθυμηθῇ νὰ μὴ μείνωσιν ὀπίσω ἐν τῇ τοῦ καθήκοντος ἐκπληρώσει. Ἡ Ἐκκλησία γινώσκει ποῦ καὶ ἐὰν πραγματικῶς ὑπάρχωσιν ἐμπόδια, ὧν ἐνώπιον ναυαγεῖ ἡ καλὴ θέλησις· πρόφασις δὲ πρὸς τὴν μὴ πλήρωσιν τοῦ καθήκοντος εἰσὶ τὰ γραφόμενα ποθεν, ἐφ' ὅσον μάλιστα γινώσκομεν ὅτι ἐπαρχίαι τινὲς ἐμπερίστατοι, καθὼς ἡ τῆς Καστορίας, ἐπὶ τριετίαν ἐξηκολούθουν παρέχουσαι τετρακισχίλια γρόσια, ἀσφαλισθέντος ἤδη τοῦ τοιούτου πόρου τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου καὶ διὰ διπλοτύπων, ἕτεραι δὲ πάλιν ἐπαρχίαι, πάσχουσαι οὐχὶ ὑλικῶς, ἀσήμαντον ποσὸν ἐτησίως καθυστεροῦσι—διότι οὐδέποτε πιστεύομεν ὅτι ὁ εὐσεβὴς ἡμῶν λαὸς ἀρνεῖται—Καὶ γνωστὸν ὅτι ἐλά-

χιστον τὸ ποσὸν, οὗ τὴν ἀπότισιν ἀναβάλλει μητρόπολίς τις, ἐνῷ πρὸ εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν ἐφάνησάν τινες τῶν ἐν Πόντῳ προθυμότοται· οὔτε δίκαιον νὰ παρέλθωμεν ἐν σιγῇ τὴν ὑπερ καθημένην ἐν Εὐξείνῳ Πόντῳ μητρόπολιν Ἀμάσειαν, ἐπὶ τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Σωφρονίου τοῦ Βυζαντίου τετρακοσίας ὅλας λίρας ἀποστείλασαν εἰσφορὰν εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἐπὶ τῆς πρώτης πατριαρχείας τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν πατρὸς κ. Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης. ὅτε καὶ λαὸς πρόθυμος καὶ ποιμὴν ἀκούραστος ἐπήκουον τῆς φωνῆς τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, καὶ προθύμως ἐπλήρουν τὸ καθῆκον.

Ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων ἐξακολουθήσομεν ἀναγράφοντες καθ' ἕκαστον μῆνα τοὺς ἀποστείλαντας τὰ παρ' ἑκάστης ἐπαρχίας ὀφειλόμενα, καὶ ἐξακολουθήσομεν ὑπομιμνήσκοντες εὐσεβεῖ λαῷ καὶ ποιμέσιν ἱερωτάτοις ὅτι τὰ συναθροιζόμενα ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ταμείων χρηματικὰ ἐλάχιστα ποσά εἰσιν οὐχὶ συνδρομὴ προαιρετικὴ, ἀλλ' **ὀφειλὴ ἱερὰ, καὶ ἄφυκτος.**

Κατάλογος συνδρομῶν ὑπὲρ τῶν παθόντων ὁμογενῶν.— Συνεχίζοντες τὴν ἀναγραφὴν τῶν ὑπὸ διαφόρων φιλανθρώπων προσφερομένων συνδρομῶν σημειοῦμεν σήμερον καὶ τὰς ἑπομένας :

Αὐτοκρ. ὀθωμαν. τράπεζα	λίρας	250
Σιδηρόδρομος Ἀνατολῆς	»	200
Κ. Ἠλιάσκος	»	100
Ἑλένη Ν. Ζαρίφη	»	50
Κ. Α. Κατσίγρα καὶ Σας	»	50
Ἀδελφοὶ Ουβὲρ	»	50
Τράπεζα Μιτυλήνης	»	25
Τράπεζα Θεσσαλονίκης	»	20
Θηρεσία Βλαστοῦ ἀσπρόρρουχα ἀξίας	»	90
Ἀρτεμισία Πουρναρᾶ » »	»	17.40
Θεόφ. Κ. Χρυσοστόμου	»	20
Ν. Π. Μαρῖνος	»	10
Ἰωάννης Λομβάρδος	»	10
Δημ. Καραχασιώτης	»	10
Β. Σγούτας	»	10
Σόλων καὶ Λέων Καζανόβας	»	10
Ἀρβανιτίδης	»	15
Γ. Ι. Χιδήρογλους	»	10
Ἀνώνυμος	»	9
Δ. Μάγκος	»	15
I. Fernandez	»	10
Εὐστ. Καραντώνης	»	10
Ἀνώνυμος	»	8.86

Χατζόπουλος καὶ Νικολαΐδης, Ν. Ι. Σκράντης, Πισάνος καὶ Φραντζέτης, Δημητρακόπουλος, Ἀφροδίτη Δ. Σωφρονιάδου, Ἀνώνυμος, Γ. καὶ Α. Ἀποστολίδαι, Ἀθ. Πανιατῶρος, I. Barozzi, Dr. L. Mizzi, Κ. Πετρίδης, Ἀδελφοὶ Ζήση καὶ Α. Σταμούλης ἀνὰ 5.— Ἀλέξανδρος Ζαννέτος, Ἀδελφοὶ Δώρου, Θ. Μητσοτάκης, Ι. Χαλεπλόγλους καὶ Ι. Βαλαλᾶς δικηγόρος ἀνὰ 3.—Ν. Α. Καλαντζῆς, Γεράσιμος Μολφέσης, Α. Κοσμέτος καὶ Σας, Ἐπαμεινώνδας Κίτσος, Βάρβας καὶ Κροκόδειλος, Diamanti et Colombo, Ι. Παπαδόπουλος, Μ. Καραβοκυρὸς καὶ Μ. Θεοτοκᾶς ἀνὰ 2.— Ν. Δ. Ταπεινὸς, ἀνώνυμος, ἕτερος ἀνώνυμος, Ἀδελφοὶ Ἀντύπα, Τειλιάνης καὶ Ἀνδρέας, Ἀθ. Σημηριώτης, Ι. Πλυτᾶς καὶ H. Portocaloglou ἀνὰ 1.—Καβάδας Νικόλαος, Ι. Μ. Ζαΐμογλους ἀνὰ 1 ἀγγλικήν.—Ι. Ν. Π. 2 εἰκοσάρρ. καὶ Βαϊράμογλους ἡμίσειαν ἀγγλικὴν λίραν.

Λαχανοπῶλαι κρεοπῶλαι	Γρ.	2000
Ἀρτοπῶλαι καὶ οἰνοπῶλαι, καφεπ.	»	2045
Νικόλαος Λάλας	»	300

Τὸ προσωπικὸν τῶν Ἐθν. Φιλ. Καταστ. λίρ. 27.20

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ*

Ἐὰν νῦν ἐπιτρέπηταί μοι προσθήκη τις εἰς τὰ ἀναγραφέντα χρονικὰ σημειώματα, αὕτη γενήσεται κατὰ τὸ πολυτίμητον 382 χειρόγραφον τῆς ἐν Ἁγ'ῳ Ὄρει βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ σελὶς 755ϐ δύναται συμπληρῶσαι τὰ διὰ τοῦ Ὡρολογίου τῶν Ἀκοιμήτων ἡμῖν γνωριζόμενα· ἐξ αὐτῆς ἀρύομαι τάδε :

«Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος, κδ', οὗ τῷ γ' ἔτει τῆς βασιλείας παρεδόθη τοῖς ρωμαίοις ἡ Κωνσταντινούπολις ἐν ἔτει ,ϛψξή', ἰνδικτιῶνος τετάρτης, κατὰ τὴν κε' τοῦ ἰουλίου μηνός=1261.

Ἀνδρόνικος ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ Μιχαὴλ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀνδρονίκου, σὺν τῷ πατρὶ, μγ'.

Ἀνδρόνικος ὁ υἱὸς αὐτοῦ, στεφηφορηθεὶς φεβρουαρίου ϐ', ἡμέρᾳ σαββάτῳ, ἰνδικτιῶνος Η', τοῦ ,ϛωλγ' ἔτους, γέγονεν αὐτοκράτωρ ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει χρόνους ιγ', ἡμέρας κγ',=1325.

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 380—382.

Ἰωάννης ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Πελαιολόγος ἐστέφθη σβρίῳ[10] ι9', ἡμέρᾳ ϛ (δευτέρᾳ δηλα δὴ) τοῦ ,ϛωκθ' ἔτους, καὶ ἐβασίλευσε χρόνους ν'»=1340.

Ἐὰν ἡ τελευταία χρονικὴ σημείωσις αὕτη συμφωνῇ τῇ ἐν σελίδι 191 τοῦ Ὡρολογίου κειμένῃ κρινάτω ὁ φιλίστωρ ἀναγνώστης· ἐγὼ δὲ παρασημειῶ νῦν ἐνταῦθα ὅτι ὁ τῇ 8 μαρτίου 1393 ἀποθανὼν Μελιτηνιώτης ὁ σακελλάριος ἦν ὁ ἐν ταῖς πατριαρχικαῖς πράξεσιν ἀναφερόμενος[11] Θεόδωρος ὁ διάκονος, ὃς ἦν τετιμημένος τῷ ὀρρικίῳ τοῦ διδασκάλου τῶν διδασκάλων· καὶ ἡ ἀναγραφὴ ἄρα τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐν τοῖς ἀξίοις σημειώσεως γεγονόσιν ἔχει καλῶς.

§

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἐν τῷ Ὡρολογίῳ τούτῳ τοῦ Λειμῶνος εὐχῶν ὁδηγούμενός τις ἠδύνατο ἵνα ἐπανορθώσῃ ἐπαναγων εἰς τὴν προτέραν λιτότητα τῶν φράσεων καὶ λέξεων εὐχάς τινας, εἰς ἃς ἑκάστη ἑκατονταετηρὶς παρερχομένη προσετίθει πολυλογίαν ἀνωφελῆ, ἢ διέστρεφε τὸ πρωτότυπον κείμενον. Οὕτως ἐν τῇ σελίδι 244 τῶν Ἀκοιμήτων ἡ εὐχὴ Ἀντιόχου μοναχοῦ τοῦ Πανδέκτου φέρεται ἐν τῇ πρωτογόνῳ μορφῇ αὐτῆς[12], ἣν εἶδον καὶ ἐν ἑτέροις χειρογράφοις. Ἐπίσης δὲ παρατηρῶ καὶ περὶ τῆς ἐν τῷ τέλει τῆς Θ' ὡδῆς φερομένης εὐχῆς τοῦ ὁσίου Αὐξεντίου τοῦ ἐν τῷ Βουνῷ ὅτι αὕτη φέρεται διάφορος (ἔν τισι μέρεσι) τῆς παρὰ Συμεὼν Μεταφραστῇ[13]. ἔχει δ' οὕτως·

«**Εὐχὴ ἑτέρα τοῦ ὁσίου Αὐξεντίου**. Πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσί σε, Κύριε. Δόξα τῷ Πατρὶ, δόξα τῷ Υἱῷ, δόξα τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, τῷ λαλήσαντι διὰ τῶν προφητῶν. Ἐλπίς μου ὁ Θεός, καταφυγή μου ὁ Χριστός, σκέπη μου τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Στρατιαὶ ἐν οὐρανοῖς ὕμνον ἀπαίτεμπουσι καὶ ἡμεῖς οἱ ἐπὶ γῆς δοξολογίαν. Δημιουργὲ τῶν ἁπάντων, εἶπας καὶ ἐγεννήθημεν· ἐνετείλω καὶ ἐκτίσθημεν· πρόσταγμα ἔθου καὶ οὐ παρελεύσεται. Σῶτερ, εὐχαριστοῦμέν σοι. Κύριε τῶν δυνάμεων ἔπαθες, ἀνέστης, ὤφθης, ἔρχῃ κρῖναι τὸν κόσμον, Σῶτερ τοῦ Κόσμου. Σὺ γὰρ εἶ Θεὸς τῶν μετανοούντων. Ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν Χερουβὶμ καὶ τοὺς οὐρανοὺς ἀνοίξας οἰκτείρησον καὶ σῶσον ἡμᾶς».

§

Τοὺς ἀναγνώστας τῆς μετὰ χεῖρας διατριβῆς ἀπασχολήσει μικρὸν ὁ νῦν, τὸ πρῶτον ἐκδιδόμενος, ἐφ' ὅσον οἶδα, κανὼν ὁ τοὺς καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἑορταζομένους ἁγίους εὐρημῶν. Κανὼν τοιοῦτος ἐστὶ γνωστὸς ὁ μέχρι σήμερον πολλάκις ἀνατυπωθεὶς Χριστοφόρου πατρικίου τοῦ Μιτυληναίου, δεύτερος δὲ τακτέος ὁ τοῦ μοναχοῦ Σεργίου, ὁ τὸνομα μόνον γνωρίζων ἡμῖν τοῦ συγγραφέως. Καὶ ἕτερος κεῖται μετ' αὐτὸν ἐν τῷ χειρογράφῳ, συγγραφέως ἔργον ἀγνώστου, δυστυχῶς σφαλμάτων πλήρης, ὡς καὶ ὁ τοῦ Σεργίου. Τοῦτον προτάττων καὶ ὑποσημαίνων ἐνιαχοῦ τὰς διορθώσεις, παρασημειῶ καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς σελίδος (ἐν παρενθέσει), καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ μηνὸς διὰ παχέων ἀριθμῶν ἀντικαθιστώντων ἐν τῇ ἐμῇ ἐκδόσει τοὺς ἐν τῷ χειρογράφῳ κειμένους ἀλφαβητικούς. Ἐν τέλει τοῦ κανόνος παρατίθημί τινας παρατηρήσεις, χρησίμους τοῖς ἐρευνῶσι τὴν βαθμαίαν τοῦ παρ' ἡμῖν Ἑορτολογίου συμπλήρωσιν. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρόντος κανόνος ἀναφέρει τοὺς

---

10. ἴσως καὶ ὀκτωβρίῳ· τὸ γὰρ ἀρχικὸν τῆς λέξεως στοιχεῖον ἐστὶν ἢ ο δηλοῦν ὀ(κτώ)βριον ἢ σ δηλοῦν μῆνα σ(επτέμ)βριον.

11. Miklosich καὶ Müller Acta Patriarch. τόμ. Α'. σελ. 394, ἐν ἐγγράφῳ τοῦ πατριάρχου Καλλίστου Α'.

12. Δὸς ἡμῖν, Δέσποτα, πρὸς ὕπνον ἀπιοῦσιν ἀνάπαυσιν σώματος καὶ ψυχῆς· καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ ζοφεροῦ σκότους τῆς ἁμαρτίας καὶ ἀπὸ πάσης σκοτεινῆς καὶ νυκτερινῆς ἡδυπαθείας. Παῦσον τὰς ὁρμὰς τῶν παθῶν. Σβέσον τὴν τοῦ σώματος πύρωσιν. Τὰς τοῦ ἐχθροῦ φαντασίας κατάλυσον καὶ τὰ φρονήματα τῆς σαρκὸς ἡμῶν κοίμισον. Καὶ δὸς ἡμῖν γρήγορον νοῦν, σώφρονα λογισμόν, πολιτείαν ἐνάρετον, κοίτην ἀναπαύσεως. Διέγειρον δὲ ἡμᾶς πρὸς τοὺς νυκτερινοὺς καὶ ὀρθρινοὺς ὕμνους ἀπροσκόπτους. Παννύχιον ἡμῖν τὴν σὴν δοξολογίαν χάρισαι τοῦ ἀνυμνεῖν τὸ πανάγιον ὄνομά σου τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ κτλ.

13. τὴν διαφορὰν δύναταί τις εὐρεῖν προχείρως ἐν τῷ ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθέντι Μιχαὴλ Παλαιολόγου Τυπικῷ τῆς ἐπὶ τοῦ βουνοῦ τοῦ Αὐξεντίου σεβασμίας μονῆς Μιχαὴλ τοῦ Ἀρχαγγέλου· ἐν Ἀθήναις, 1895, σελ. 68. Φρονῶ δ' ὅτι εὐχαί τινες ἐν τῷ Ὡρολογίῳ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας τοσοῦτον παρεφθάρησαν, ὥστε προσεκτικὴ μελέτη τινὰς μὲν ἀποδείκνυσιν ἕνωσιν ἢ συμφυρμὸν δύο εὐχῶν, τινὰς δὲ μεταβληθείσας εἰς πεζὸν λόγον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου κειμένου, γεγραμμένου πάντως εἰς συνήθεις παρὰ βυζαντινοῖς ἰάμβους, οἷον ἡ Θ' ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μεταλήψει εὐχὴ, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἧς ἡ πρώτη μορφὴ βεβαίως ἦν ἐν στίχοις «Πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ Σου παρέστηκα—καὶ τῶν δεινῶν λογισμῶν οὐκ ἀφίσταμαι.—Ἀλλὰ Σὺ, Χριστὲ, ὁ Θεὸς, ὁ τελώνην—δικαιώσας καὶ χαναναίαν ἐλεήσας—καὶ λῃστὴν παραδείσου πύλας ἀνοίξας, - ἄνοιξον σπλάγχνα τῆς φιλανθρωπίας Σου. —Δέξαι προσερχόμενον καὶ ἀπτόμενόν με κλπ. Ἀφαιρουμένων ἐντέχνως λέξεών τινων, ἐνσφηνωθεισῶν ἐν τῇ εὐχῇ, δείκνυται αὕτη οἵαν λέγω.

μέχρι Μεθοδίου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου διὰ μαρτυρίου καὶ πολιτείας ὁσίας εὐαρεστήσαντας τῷ Θεῷ, καὶ ἴσως ἤκμασε μεταξὺ τῶν ἑκατονταετηρίδων Θ' καὶ Ι'.

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

(35) Κανὼν [πε]ρ[ιέ]χ[ων] τοῦ ὅλου χρόνου τοὺς ἁγίους ἐν εἴδει μην[ολογί]ου τὴν ἀποσημείωσιν ἑκάστου ἐν τοῖς τροπαρίοις αὐτῶν ἀποδεικνύει δι' ἀληθινῆς τοῦ . . . .' Ποίημα Σεργίου μοναχοῦ.

Ὠδὴ α' ἦχος πλ. δ'. Μηνὶ σεπτεμβρίῳ α'.

Ἁρματηλάτην Φαραώ.

Ἀνευρημεῖν προαιρούμενος, Κύριε, τὴν τῶν ἁγίων πληθύν, πόνους τε καὶ τὰ ἆθλα καὶ τὴν θείαν ἀνάστασιν, λόγον σοφίας ἐμπνευσον ὁ κηρύξας τοῖς πᾶσι τὴν σὴν ἑκούσιον ἕνωσιν[1] ἐν τῇ Ναζαρέτ, πολυέλεε.

Ὕμνοις τιμάσθω **1** Συμεὼν ὁ δίκαιος, καὶ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, Ἀγαθοκλῆς, Καλλίστη, Ἑρμογένης, Εὔοδος, γυναῖκες τεσσαράκοντα, **2** καὶ ὁ ἔνδοξος Μάμας, ὅπως ταῖς τούτων τευξώμεθα πρεσβείαις πταισμάτων τὴν λύτρωσιν.

Τῶν ἱερέων καλλονὴ σὺ γέγονας, **3** Ἄνθιμε ἔνδοξε, καὶ ἀσκητῶν ὄντως καύχημα, Θεύκτιστε, **4** Βαβύλα τε θεσπέσιε, ἀνεράνης ἀλείπτης τῶν παίδων, διὸ (36) πρεσβεύσατε ἄφεσιν πταισμάτων ἐυθῆναι ἡμῖν.

Ὁ τοῦ Ὑψίστου **5** τετοκὼς τὴν πάντιμον φωνὴν τὸν Πρόδρομον, τὴν τῆς σιγῆς δέσιν καὶ τῶν ὤτων κώφευσιν ὑπὸ ἀγγέλου δέχεται Ζαχαρίας ὁ μέγας· ἀλλ' ἀπαιδείας τὸ ὄνειδος σὺν δεσμῷ τῆς γλώττης ἀφίεται.

Ἐκ τῶν ὑψίστων ἐπιστάς σοι, **6** Ἄρχιππε, ὁ ἀρχιστράτηγος τῆς ἀθυμίας νέφος παρ'εὐθὺ ἀπήλασε, καὶ τῶν ὑδάτων ἄτακτον ἐν τῇ πέτρᾳ χωνεύσας ὁρμὴν εἰς τέλος ἐπόντωσε, κενὴν τῶν ἐχθρῶν δείξας πρόκρισιν.

Πολυαρίθμητον μαρτύρων σύλλογον ἀνευφημήσωμεν, Εὐδόξιον τὸν θεῖον, **7** Ρωμύλον καὶ Ζήνωνα, Μακάριον σὺν πλείοσι τὸν ἀοίδιμον αὖθις καὶ καρτερώτατον Σώζοντα, ἅμα τὸν στερρόνουν Εὐψύχιον.

Ἡ διαλύσασα μητρῴαν στείρωσιν **8** σοῦ γεννηθείσης, ἁγνή, Ἰωακεὶμ καὶ Ἄννης τῆς ψυχῆς μου στείρωσιν τῇ σῇ πρεσβείᾳ, ἄχραντε, εὐκατάκαρπον δεῖξον καρπῶν ἐνθέων τοῦ Πνεύματος, λύσασα παθῶν τὴν ἐνέργειαν.

Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς.

Ῥώμῃ τῇ θείᾳ κραταιῶς κατέβαλον αἱ γυναῖκες τὸν πτερνίσαντα ἀπάτῃ τὴν Εὔαν **10** Μηνοδώρα σὺν αὐτῇ καὶ Νυμφοδώρα ἅμα τε, σὺν Μητροδώρᾳ **11** ταύτας ὁ τοῦ Ἐννάτου Θεόδωρος[2].

Αὐτομολήσας πρὸς ἐχθροῦ παράταξιν, μεγαλόφρων, καὶ τῇ γῇ καταβαλὼν διερράγη **12** Αὐτόνομε, ἀληθῶς τῶν ἱερέων καύχημα, **13** Κουρνούτη τε θεόφρων, Κορνήλιε, δόξαν εὕρατε.

Ὁ ὑψωθεὶς **14** ἐπὶ σταυροῦ τὴν τῶν ἀνθρώπων οὐσίαν συνανύψωσας, ρυσάμενος ταύτην τῆς δουλείας τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τῷ Πατρὶ κατήλλαξας, τοῦ παραδείσου πάλιν ἀπολαβοῦσαν τὴν εἴσοδον.

(37) Μαρτύρων **15** δῆμος νῦν στερρῶς ἀνέφανε παραδόξως ἐν τῇ πίστει ἀναθλήσας, Νικήτα, Στέφανός τε ὁ κλεινὸς καὶ τῶν μαρτύρων πρώταθλος **16** Φιλόθεος ὁ πάνυ καὶ ἱλαρὸς μεταδότης Χριστοῦ.

Φιλευσεβῶς καὶ γυναῖκες ἀγωνισάμεναι, πόθῳ τοῦ νυμφίου κολληθεῖσαι ὀπίσω Εὐφημίᾳ σὺν τρισί, νεοθαλῆ βλαστήματα **17** Πίστει τε καὶ Ἀγάπῃ, Ἐλπίδι δόξης ἐπέτυχον.

Ὁ ἱερώτατος ποιμὴν καὶ ἀδελφὸς τοῦ Κυρίου **18** εὑρημείσθω Συμεὼν σὺν τῷ θείῳ Εὐμενίῳ τῷ Κρητῶν περιφαν[εῖ] ἀγλ[αίσματι][3]· Τρόφιμος, Δορυμέδων, Σαββάτιος οἱ θεόφρονες.

Ἄλλος Ἰὼβ ἀναφανεὶς **20** Εὐστάθιος γεννικόφρων σὺν υἱέσι καὶ συμβίῳ καθεῖλες τοῦ ἐχθροῦ τὰς προσβολάς· **21** ἀποστόλων δὲ σύσκηνος Κοδράτε ἱεράρχα· **22** Φωκᾶ, Σινώπης τὸ καύχημα.

---

* χάσμα ἐν τῷ κώδηκι.

1. **κένωσιν** ἴσως. Φιλιππησ. β', 7.

2. Θεόδωρος ἐν τῷ Ἐννάτῳ ἀναφέρεται ἐν τῇ Γ' ὠδῇ τοῦ ἁσματικοῦ κανόνος, τοῦ ψαλλομένου κατὰ τὸν ὄρθρον τοῦ σαββάτου τῆς τυρινῆς ἑβδομάδος εἰς τοὺς ἐν ὁσιότητι βίου τῷ Κυρίῳ εὐαρεστήσαντας· «Τὸν Φέρμης Θεόδωρον τὸν πανάγιστον ὑμνῶ καὶ τοῦ **Ἐννάτου τὸν πάνυμνον**», ἀναφέρεται δὲ παρὰ Παλλαδίῳ ἐν α' Ἀποφθέγμασι τῶν πατέρων· Migne Πατρολογίας ἑλλην. τόμ. ΞΒ', στήλη 196—197. Ἔνατον γὰρ εἶχεν ἡ κατ' Αἴγυπτον Ἀλεξάνδρειᾳ (βλ. Παλλάδιον, ἔνθ' ἀνωτ. καὶ Σωφρονίου ἀνακρεόντεια· Migne, τόμ. ΠΖ', στ. 3824, ὅπου βλέπομεν ὅτι κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ζ' ἑκατονταετηρίδος ἦν οἰκονόμος τοῦ Ἐννάτου Μηνᾶς ὁ πάππος Σωφρονίου (τοῦ Ἱεροσολύμων) ἐπὶ τοῦ ἁλιτηρίου Φωκᾶ τοῦ τυράννου) εἶχεν ὅμως καὶ ἡ Κωνσταντινούπολις. Θεοφύλακτος Σιμοκάττης, σελ. 242 Βόννης. Πιστεύω ὅτι ἐν τῷ Ἐννάτῳ τούτῳ, δῆλά γε δὴ τῷ τῆς Κωνστ]πόλεως ἐμόναζε Θεόδωρός τις, ὅσιος ἀνήρ, καὶ ὅτι εἰς αὐτὸν ἦγειρε ναόν, κατὰ τὰ μέσα τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος, Μαριανὸς ὁ τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας οἰκονόμος, περὶ οὗ γράφεται ὅτι ἦγειρε τὸν ἐν τῷ Ρηγίῳ (Κρουτσοὺκ Τσεκμεδζὲ) τοῦ ἁγίου Στρατονίκου καὶ τὸν ἐν Τενέτρῳ τοῦ ἁγίου Θεοδώρου. (Μεταφραστὴς παρὰ Migen, τόμ. ΡΙΔ', στήλη 449, ὅπου γράφεται Ταινάρῳ). Καθὰ δ'εἶπον, τὸ τῶν Ἀκοιμήτων (νῦν δὲ τῆς ἐν Λάσβῳ μονῆς τοῦ Λειμῶνος) Ὡρολόγιον ἀνῆκε μονῇ τινὶ κειμένῃ κατὰ τὰ περὶ τὸ Ρήγιον μέρη.

3. ὁ κώδηξ ἔχει: τὸ Κρητῶν περιφανὲς ἀγλάϊσμα.

Καὶ συλληφθεὶς **23** καὶ γεννηθεὶς, παράδοξά σου τὰ πάντα, ὡς ὑπέρτερος ἀνθρώπων ὑπάρξας, τοῦ Κυρίου βαπτιστά· ἰσόρροπος δὲ πέρηνας τῶν ἀποστόλων **24** Θέκλα, ὡς πρωτομάρτυς Θεόκλητος.

Διὰ βασάνων **25** τὸν ἐχθρὸν καταβαλόντες γενναίως καὶ τῇ τήξει τῶν μελῶν, Εὐφροσύνη, ἐν ἀνδρείῳ λογισμῷ μέσον ἀνδρῶν διάγουσα, Σαβῖνος τε καὶ Παῦλος σὺν ταύτῃ τὸν δρόμον ἤνυσαν.

Εἰ καὶ μετέστης ἐκ τῆς γῆς ἀλλ' ἐξ ἡμῶν οὐκ ἀπέστης, **26** Ἰωάννη Θεολόγε, παρθένε, ὡς κηρύξας ἐναργῶς τὸν Θεοῦ Λόγον ἄναρχον, μονογενῆ τε ὄντα καὶ τῷ πατρὶ ὁμοούσιον.

Τοῦ **27** Καλλιστράτου ἀγῶνας καὶ Γυμνασίου τοὺς ἄθλους, καὶ **28** Χαρίτωνος, Ἀλφείου, Ζωσίμου, Ἀλεξάνδρου σὺν λοιποῖς, **29** Κυριακοῦ θεόφρονος. Γαΐνης, Ριψίμης **30** καὶ Γρηγορίου αἰνέσωμεν.

Κύριος Σύ μου καὶ δύναμις[4]· ᾠδὴ δ'.

[Μηνὶ ὀκτωβρίῳ.]

(38) Ἱεραρχῶν **1** τὴν καλλονὴν εὑρημήσωμεν, Ἀνανίαν τὸν θεῖον ἀπόστολον, καὶ Ρωμανόν τε τὸν μελῳδόν, **2** σὺν Κυπριανῷ τε Ἰούστην, **3** καὶ Διονύσιον, Ρουστῖνον, καὶ σὺν τούτῳ **4** Ἱερόθεον ἅμα Ἀθηναίων τὸ κλέος καὶ καύχημα.

Τὰ τῶν περσῶν ἀποβαλοῦσα θρησκεύματα, **5** Χαριτίνη, Μεμάλχθα, Μαλρίθα, Ἀμοὺν ὁ Νητριώτης, καὶ σὺν αὐτοῖς ὁ τῶν ἀποστόλων λαμπρότατος **6** ὄντως ἥλιος Θωμᾶς, ὁ τῆς Ἰνδίας διαπρύσιος κῆρυξ καὶ Χριστοῦ ἀναστάσεως πρόβολος.

Τίς ἐξειπεῖν τοὺς θείους ἄθλους δυνήσεται καὶ ἀγῶνας ὑμῶν, παμμακάριστοι, **7** Σέργιε, Βάκχε, πανευκλεεῖς στῦλοι Ἐκκλησίας, τὰ τῶν πιστῶν προτερήματα, οἱ εὔδιοι λιμένες τῶν ἐν ζάλῃ τοῦ βίου ὑπαρχόντων καὶ θεῖοι ἀκέστορες.

Μεταστραφεὶς, **8** ὦ Πελαγία[5] πρὸς Κύριον μετανοίᾳ τοῦτον εὑρήέστησας, σὺν ὁμωνύμοις ἄλλαις δυσὶν **9** Ἄννα, Ἐλισάβετ, καὶ Πετρωνία, Πουπλία τε, Ἰάκωβε Ἀλφαίου· διὸ νῦν τῷ Σωτῆρι δυσωποῦντες τῶν ὅλων μὴ παύσητε.

Νεανικῶς ὁ δυσμενὴς καταβέβληται, **10** Εὐλαμπίου ταῖς στερρκῖς ἐνστάσεσι καὶ Εὐλαμπίας τῆς θαυμαστῆς, καὶ Βασιανοῦ τε, **11** Φιλίππου τοῦ ἐν ταῖς Πράξεσι, **12** Ταράχου τε καὶ Πρόβου, Ἀνδρονίκου τοῦ θείου· καὶ αὐτοῦ[6] τὸ μνημόσυνον ὄλλυται.

4. οὕτως ἐν τῷ κώδηκι.

5. γραπτέον **Μεταστραφεῖσα Πελαγία.**

6. τοῦ δυσμενοῦς δῆλα δὴ, τοῦ σατάν.

Ἐπιποθῶν τῆς ἀνωτάτου καὶ θείας Χριστοῦ βασιλείας **13** Κάρπος τε καὶ Πάπυλος καὶ Ἀγαθόνικος, σὺν αὐτοῖς **14** Κέλσιος ὁ θεῖος, Ναζάριος καὶ Πρωτάσιος, Γερβάσιος, **15** Σαβῖνος, Σάρβιλος καὶ Βεβαία διὰ θλίψεως ταύτης ἐπέτυχον.

Τοῦ ἐν σταυρῷ προσηλωθέντος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, **16** Λουκιανὸς, Λογγῖνος ὁ ἔνδοξος τὴν δυναστείαν διαρανῶς, **17** Χρύσανθος, Δαρεία, καὶ Κλαύδιος, Ἱλαρία τε κηρύξαντες, συνάμα Ὡσηὲ τῷ προφήτῃ, θείας δόξης τυχεῖν οὐ διήμαρτον.

(39) Τῶν μαθητῶν τὰς πράξεις πάσας ἐτράνωσας, ἀποστόλων θεῖον περιήχημα, κακοπαθῶν μέχρι καὶ δεσμῶν, **18** Λουκᾶ θεορρήμων· ἐκ Κύπρου δὲ πρὸς τὴν Βόζαντ[ος] ὡς φίλον σε Κυρίου μετεκόμισε Λέων ὁ θερμὸς βασιλεὺς πόθῳ, Ἀζαρε.

Ὦ **19** Ἰωὴλ, μεγαλομάρτυς **20** Ἀρτέμιε, καὶ Ἀνδρέα θεῖε ὁ τῆς Κρίσεως· καὶ **21** Ἱλαρίων θαυματουργέ· ἱερομαρτύρων τὸ κλέος **22** πάτερ Ἀβέρκιε **23,** Ἰάκωβε σὺν τούτοις, ἀδελφὲ τοῦ Κυρίου, ἐκτενῶς δυσωπεῖτε σωθῆναι ἡμᾶς.

Ὦ θαυμαστῆς κοιμήσεως καὶ ἐγέρσεως παράδοξου, φιλάνθρωπε Κύριε, Διονυσίου τοῦ θαυμαστοῦ, Μαρτινιανοῦ τε, Ἰωάννου, Ἰαμβλίχου τε, Μαξιμιλιανοῦ τε, Ἐξακούστου τῶν θείων, Ἀντωνίου, σεπτῶν ἀθλορόρων σου.

Ὑπὲρ Χριστοῦ τοῦ δι' ἡμᾶς σταυρωθέντος σαρκὶ, ἠρετίσω, **24** Ἀρέθα θεσπέσιε, ἀποθανεῖν ἅμα τοῖς σὺν σοὶ· αὖθίς τε σὺν τούτοις **25** Μαρκιανὸς καὶ Μαρτύριος· **26** Δημήτριος **27** καὶ Νέστωρ, γενναῖοι ὁπλῖται· σὺν τῷ θείῳ Στεφάνῳ ὁ Πρόδρομος.

Τὸν θαυμαστὸν **28** Τερέντιον ἀνυμνήσωμεν, Νεονίλαν, Νιτᾶν καὶ Θεόδουλον, Μῶλην, Φωτᾶν, Σάρβιλλον ὁμοῦ, Εὐνίκην σὺν τούτοις, **29** Ἱέρακα καὶ Ἀβράμιον, Μαρίαν, **30** Ζηνοβίαν καὶ Ζηνόβιον ἅμα **31** Ἐπιμάχῳ, τοὺς θείους θεράποντας.

Σὺ τῶν πιστῶν καύχημα πέλεις[7].

Μὴν νοέμβριος.

Ὠδὴ ε'. Ἵνα τί με ἀπώσω[7].

Ἵνα τῆς αἰωνίου δόξης ἐπιτύχητε οὐδὲν ἡγήσασθε τῆς προσκαίρου δόξης, **1** Κοσμᾶ, Δαμιανέ, μεγαλόφρονες, σὺν τῇ Θεοδότῃ· διὸ Χριστὸς καὶ μεταστάντας ἰαμάτων παρέσχε[8] χαρίσματα.

Τοὺς γενναίους ὁπλίτας πάντες μακαρίσωμεν, **2** θεῖον Ἀκίνδυνον, Ἀνεμπόδιστόν τε καὶ Πηγάσιον, Ἐλπιδηφό-

7. οὕτως ἐν τῷ κώδηκι.

8. **παρέσχεν ὑμᾶς ἡμῖν,** ὡς ἔοικε.

ρον τε σὺν τῷ Ἀρθονίῳ, **3** Ἀκεψιμᾶν, Ἀειθαλᾶν τε, Ἰωσὴφ καὶ τὸν Ἰωαννίκιον.

(40) Ἀποστόλων τὸν δῆμον σὺν στρατ[ῷ] τῶν μαρτύρων πίστει τιμήσωμεν **4** Φιλογόνου, Λίνου καὶ Πατρόβα, Ἑρμῆ καὶ Γαΐου ἅμα τῷ Νικάνδρῳ· **5** ὁ Γαλακτίων, Ἐπιστήμη· **6** σὺν τῷ Παύλῳ Τριάδος τῷ κήρυκι.

Μελιτήνης τὸ κλέος, τῶν μαρτύρων τὰ ἄνθη, σκεύη τὰ τίμια, **7** τὴν τριπλῆν δεκάδα καὶ τριάδα ἁπλῆν εὐρημήσωμεν, **8** τὴν σεμνὴν Ματρώναν, καὶ Ἀσωμάτων τὰς χορείας, ὅπως λύσιν πταισμάτων τευξώμεθα.

Μαρτυρίου στεφάνῳ ἐκοσμήθητε, **9** Ὀνησιφόρε σοφέ, σὺν τῷ Πορφυρίῳ, **10** ἀποστόλων τε θεῖος κατάλογος, Ὀλυμπᾶς, Ῥοδίων, Κούαρτος, Ἔραστος, Τερέντιος καὶ Σωσίπατρος σὺν Θεοκτίστῃ ὁμοῦ.

11 Μηνᾶς, Βίκτωρ οἱ θεῖοι καὶ Βικέντιος ἅμα, καὶ Στέρκνος σὺν αὐτοῖς, εὑρημείσθω πίστει τοῦ Στουδίου ὁ μέγας Θεόδωρος, **12** καὶ Ἰωάννης τούτοις ὁ τοῦ ἐλέους χορηγέτης ὁ τὴν κλῆσιν τῇ πράξει κτησάμενος.

Πειρασμοὺς πολυτρόπους καθυπέστης μυρίους **13** πάτερ Χρυσόστομε, ἱερέων δόξα, ἀποστόλων μαρτύρων ὁμόσκηνος· καὶ νῦν ἱκετεύειν ὑπὲρ ἡμῶν μὴ διαλείπῃς τὸν Σωτῆρα τῶν πόθῳ ὑμνούντων σε.

Ἀποστόλων ὁ μέγας **14** Φίλιππος διάκοσμος, **15** καὶ Σεμωνᾶς ὁ κλεινός, Ἄβιβος ὁ θεῖος, καὶ Γουρίας οἱ ἔνδοξοι μάρτυρες [ὡς] θερμοὶ[9] προστάται, **16** σὺν τῷ Ματθαίῳ τῷ τελώνῃ παρ' ἡμῖν εὑρημείσθωσαν μάρτυρες.

Τὴν πηγὴν τῶν θαυμάτων δεῦτε φιλομάρτυρες ἀνευρημήσωμεν καὶ ψυχῇ καὶ γλώσσῃ **17** τὸν Γρηγόριον, Φαίδιμον, καὶ σὺν αὐτοῖς **18** Πλάτωνα τὸν θεῖον καὶ Ῥωμανὸν σὺν τῷ νηπίῳ, **19** Ἀββιοὺ τὸν προφήτην τὸν ἔνδοξον.

Βιοτεύσας ὁσίως **20** ὁ Δεκαπολίτης Γρηγόριος ἔτυχεν οὐρανίου δόξης καὶ χαρᾶς ἀνεκφράστου καὶ κρείττονος· **21** Ζαχαρίας δ' ἄμφω τὴν ἀειπάρθενον ἀμνάδα ἐκ ναοῦ τριετίζουσαν δέχεται.

22 [Κ]ικιλίας[10] τοὺς ἄθλους, Βαλεριανοῦ, Τιβερίου ὑμνήσωμεν, **23** (41) ἀποστόλων δῆμον, Ἐπαφρᾶν καὶ Ὀνήσιμον, Ἄρχιππον καὶ Φιλήμονά τε σὺν τῇ Ἀμφίᾳ καὶ Ἰούστῳ, Ἀμφιλόχιον τὸν θεῖον κήρυκα.

Μητρικὴν παρρησίαν τὴν πρὸς τὸν Υἱόν σου κεκτημένη, Πάναγνε, συγγενοῦς προνοίας τῆς ἡμῶν μὴ παρίδῃς δεόμεθα· ὅτι σὲ καὶ μόνην χριστιανοὶ πρὸς τὸν Δεσπότην ἱλασμὸν εὐμενῆ προβαλλόμεθα.

(ἕπεται συνέχεια).

9. ὁ κώδηξ ἔχει: καὶ θερμοὶ προστάται.
10. ἡ Κἀικιλίας

Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα*.

2.

Ἡ Ζάκυνθος ἐχρησίμευσεν ὡς τόπος, εἰς ὃν, εἴτε καταδιωκόμενα, εἴτε οἰκείᾳ προαιρέσει, κατέφευγον ἑκάστοτε διάφορα ἱερωμένα πρόσωπα, τὰ ἀνώτατα τῆς Ἐκκλησίας πολλάκις ἀξιώματα περιβεβλημένα, ὅπως διέλθωσιν ἡσύχως τὸ λοιπὸν τοῦ βίου αὐτῶν καὶ ὑπὸ τὰ χώματα αὐτοῦ εὕρωσι τὴν αἰωνίαν εἰρήνην.

Μεταξὺ τῶν προσώπων τούτων καταλέγονται ὅ τε ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν Πορφύριος ὁ Παλαιολόγος καὶ ὁ προηγούμενος τοῦ Βουλκάνου Ἄνθιμος, ὧν αἱ τελευταῖαι θελήσεις περιλαμβάνονται ἐν ταῖς κατωτέρω δημοσιευομέναις διαθήκαις αὐτῶν.

Καὶ ἡ μὲν πρώτη γεγραμμένη ἰδίᾳ χειρὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀχριδῶν παρουσιάσθη πρὸς φύλαξιν ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου Ζακύνθου Νικολάου Σκουλογένους τῇ 20 μαρτίου 1633 καὶ κατετέθη ἐν τοῖς ἀρχείοις αὐτοῦ, διασωζομένοις παρὰ τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου, ἡ δὲ δευτέρα, γεγραμμένη διὰ χειρὸς τσῦ διδασκάλου Καλλινίκου Καστόρχη, διαφυλάττεται ἐν τῷ παρὰ τῷ αὐτῷ ἀρχειοφυλακείῳ φακέλλῳ διαθηκῶν τοῦ συμβολαιογράφου Ζακύνθου Γραδενίγου Ψημάρη.

Διαθήκη Πορφυρίου Παλαιολόγου[1] πατριάρχου (!!) Ἀχριδῶν

«Ἐν Χριστοῦ ὀνόματι ἀμὴν, ἔτει ἀπὸ τῆς αὐτοῦ » γεννήσεως 1627 ἰουνίου 20, εἰς τὸν αἰγιαλὸν τῆς πό» λεως καὶ νήσου Ζακύνθου, εἰς τὸν οἶκον τοῦ σ. Θεοδορῆ » Σταυράκη, κάτοικος ἐγὼ ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Α. » Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν Πορφύριος Παλαιολόγος ἐκ πό» λεως . . . . . εὑρισκόμενος, ἐν ἀσθενείᾳ δεινῇ περι» πεσὼν καὶ κλίνης καὶ κοιτάμενος καὶ φοβιζάμενος » τὸ πικρὸν καὶ ἄωρον τοῦ θανάτου μυστήριον, χάριτι » Χριστοῦ σῴας μὲν ἔχων τὰς φρένας καὶ τὸν νοῦν

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 283.

1) ἐξ ἐγγράφου τινὸς ἀπὸ 6 ἰουλίου τοῦ 1626 προκύπτει ὅτ ὁ αὐτὸς ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν Πορφ. Παλαιολόγος καὶ ὁ μητροπολίτης Δυρραχίου Ἱερ. Λευκαδίτης συνεφώνησαν μετὰ τῶν ἐπιτρόπων τῆς ἐν Ζακύνθῳ μονῆς τῆς Κυρίας τῶν Ἀγγέλων νὰ παραχωρηθῇ τοῖς, πρώτοις ἡ αὐτὴ μονὴ, ὅπως διαθιώσωσιν ἐν αὐτῇ, ὁ μὲν Ἀχριδῶν ὡς ἡγούμενος, ὁ δὲ μητροπολίτης ὡς οἰκονόμος, οἵτινες εἰσάγοντες καὶ ἄλλους μοναχοὺς νὰ καταστήσωσιν αὐτὴν κοινόβιον. Καὶ ἐγένετο μὲν τοῦτο, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀντεστρατεύετο πρὸς ρητὴν διάταξιν τοῦ κτήτορος τῆς αὐτῆς μονῆς Σταματίου Σκληροῦ, ἡ συμφωνία διελύθη, διὰ νεωτέρου ἐγγράφου ἀπὸ 9 φεβρουαρίου 1627. Ἀμφότερα τὰ ἔγγραφα σώζονται παρὰ τῷ συμβολαιογράφῳ Ζακύνθου Πέτρῳ Μαρτελάῳ.

» ὑγειῶς ἠθέλησα νὰ ποιήσω τὴν παροῦσάν μου διαθή-
» κην μὲ τὸ ἴδιόν μου χέρι, ἡ ὁποία θέλω νὰ ἦνε καὶ νὰ
» διαμένῃ διὰ πρώτη μου καὶ ὑστερή μου διύρθωσις.
» Καὶ πρῶτον μὲν ἐπαφήνω πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις χρι-
» στιανοῖς ἀδελφοῖς τὴν ἀγάπην καὶ τελείαν συγχώρη-
» σιν εἰθ' οὕτως καὶ ἐγὼ ἐκ τούτων ταύτην ζητῶ τοῦ
» λαβεῖν, ἔτι θέλω καὶ ὁρίζω, ὅτι, ἂν μου ἔλθῃ θάνατος,
» ἀφήνω νὰ κηδεύσουν τὸ ταπεινόν καὶ πήλινόν μου
» σῶμα εἰς τὸν Ἐσταυρωμένον, τὸ μετόχιον τοῦ ἁγίου
» Σάββα, ἔξω ἀπὸ τὸ ἅγιον βῆμα· ἔτι ἀφήνω τοῦ ὁσιω-
» τάτου μητροπολίτου Δυρραχίου κυρίου Ἱερεμίου Λευ-
» καλίτου διὰ τὴν ψυχήν μου καὶ διὰ συντροφίαν καὶ
» δούλευσιν ὁποῦ ἐγνώρισα ἀπὸ λόγου του ὅ,τι καὶ ἂν
» μου εὑρίσκεται, ἤγουν ρουχά μου, ἱερά μου καὶ ἀρχιε-
» ρατικά μου, χαρτία μου καὶ ριάλια τετρακόσια, ἤτοι
» 400, ὁποῦ εἰς τὸ παρόν μοῦ εὑρίσκονται, νὰ τὰ ἔχῃ
» διὰ τὴν ψυχήν μου καὶ διὰ ψυχικῆς πρς μὲ τοῦτο,
» ὅτι ὁ αὐτὸς μητροπολίτης νὰ δώσῃ ἀπὸ ταῦτα εἰς τὰ
» μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Ὄρους δέκα σαραντολειτουργα
» διὰ τὴν ψυχήν μου καὶ νὰ τὰ δώσῃ εἰς ὁποιο μοναστή-
» ρια τοῦ ἤθελαν φανισθῆ τοῦ ἄνωθεν μητροπολίτου·
» ἀκόμη ξεκαθαρίζω, ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἔχω δοσμένα τοῦ
» ἀδελφοῦ μου, τοῦ μρ Χριστοδούλου, εἰς δύο βολὲς
» ριάλια χίλια ἑκατόν, ἤτοι 1100, διὰ τὰ ὁποῖα θέλω
» ὅτι, ἂν καλῶς ἔλθῃ καὶ θελήσῃ νὰ τελειώσω τὸν γά-
» μον, ὁποῦ ἐποιήσαμεν μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ μρ Θεο-
» χάρη Θεοδόση, νὰ τὰ ἔχῃ καὶ νὰ ἀγροικιέται διὰ μερ-
» τικό του, ὡς καθὼς τοῦ τὰ ἔταξα καὶ εἰς τὴν ἀρέ-
» σκειά του καὶ νὰ μὴν ἤθελεν ἐναντιωθῆ τινας τὸν ἄ-
» νωθεν μητροπολίτην εἰς τὰ ὅσα τοῦ ἄφησα διὰ τὴν
» ψυχήν μου, μήτε ὁ ἀδελφός μου, μήτε ἄλλος τινάς.
» Καὶ οὕτως ἐτελείωσα τὴν παροῦσάν μου στατικὴ διαθ-
» θήκην, ἡ ὁποία θέλω νὰ ἔχῃ τὸ στερεὸν καὶ βέβαιον
» καὶ ἀρραγὲς καὶ νὰ ἀγροικᾶται πρώτη καὶ ὑστερή μου
» διόρθωσις, κατέμπροσθεν τῶν εὐλαβεστάτων καὶ ἀξιο-
» πίστων μαρτύρων, οἱ ὁποῖοι θέλουν ὑπογράψει ὁ εὐλα-
» βέστατος ἐν ἱερεῦσι παπᾶς κ. Ἀντώνιος Μαντινέος καὶ
» ὁ παπᾶς κ. Ἀνδρέας Παρίσης καὶ ὁ ἐν ἱερομονάχοις
» παπᾶς Μελέτιος Σαββαΐτης καὶ ὁ παπᾶς κ. Πέτρος
» Γρίντας».

† Ἐγὼ ὁ ἱερ. Ἀντώνιος ὁ Μαντινέος μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν καὶ ὑπόγραψα,

‡ Ἀνδρέας ἱερ. ὁ Παρίσης μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν καὶ ὑπόγραψα,

† Μελέτιος ἱερομ. ὁ Σαββαΐτης μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν καὶ ἐπέγραψα,

† Πέτρος ἱερ. ὁ Γρίντας μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν,

† Ἐγὼ ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἁγ. Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν Πορφύριος βεβαιώνω τὰ ἄνωθεν[2].

2 Τῆς ἀνωτέρω διαθήκης δὲν ἐτηρήσαμεν τὴν ὀρθογραφίαν.

Διαθήκη Ἀνθίμου[3] προηγουμένου Βουλκάνου

«Τὸ ἀπροσδιόριστον τοῦ θανάτου γνωρίζων ὁ ὑπο-
» γεγραμμένος δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἄνθιμος προηγούμενος
» τοῦ Βουλκάνου καὶ τὴν μεταβολὴν τῶν φρενῶν ὑπονοού-
» μενος, ἤδη σώας ἔχων αὐτὰς καὶ ἐν κρίσει συλλογισμῶν
» ὑπάρχων γράφω διὰ χειρὸς τοῦ συναδέλφου μου Καλ-
» λινίκου Καστόρχη τὴν παροῦσάν μου διαθήκην καὶ
» ἀρίνημι αὐτὴν ὡς ἀσάλευτον γωνίαν εἰς τοὺς ἀποφασι-
» στικοὺς καὶ τελευταίους τῶν πραγμάτων μου προσδιο-
» ρισμούς. Καὶ πρῶτον ἀρίνημι τὴν ἀπὸ ψυχῆς συγχώ-
» ρησιν πάντων τῶν συναδέλφων μου πατέρων, γνωστῶν,
» συγγενῶν καὶ φίλων, εἰς ὅσα ποτέ με παρώργισαν,
» ζητῶ δὲ καὶ τὴν παρ' αὐτῶν συγχώρησιν εἰς ὅσα κἀγὼ
» ὡς ἄνθρωπος, λόγῳ ἢ ἔργῳ, τοὺς ἔβλαψα. Διορίζω δὲ
» καὶ τὰ ἀκόλουθα:

» Τὸ πρᾶγμα ὁποῦ ἔχω εἰς τὸ Τζιρίγον νὰ πωληθῇ
» καὶ ἐκ τῶν γροσίων νὰ δοθοῦν πρὸς τὸν ἅγιον Ἀνδρού-
» σης γρόσια ἑκατόν, Ν. 100, πρὸς τοὺς ἱερεῖς τῆς Νή-
» σου ἀπὸ ἓν σαραντάρι. Τοῦ ὑποτακτικοῦ μου ἀναγνώ-
» στου Γεώργη ἀπὸ χωρίον Πάστη γρ. ἑκατόν. Ν. 100:
» τῆς θυγατρὸς τῆς Τζάκενας γρ. πενῆντα Ν. 50: τῆς
» Ταρσοῦς γρ. 50 πενῆντα: τῶν Καρκαντζασιάνων γρ.
» πενῆντα Ν. 50: Ἔχω παρακαταθήκην πρὸς τὸν ἐδῶ
» κυρ Γεώργιον Πάσταν ἕνα μουσαμὰν βουλωμένον ἀπὸ
» βενίτικα ἑκατὸν Ν. 100 καὶ τούπιας τρεῖς καὶ δώ-
» δεκα ποσάδας δρ. 300, χωρὶς μαχαίρια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα
» νὰ κρατήσῃ ὁ ἴδιος κυρ Γεώργιος Πάστας ὁποῦ τὸν
» χρεωστῶ ἑκατὸν τάλληρα Ν. 100 καὶ ἄλλα ἑκατὸν
» τάλληρα νὰ μένουν εἰς χεῖράς του διὰ τὸν ἀνεψιόν μου
» Θανασούλην Μανωλόπουλον, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὸν τό-
» κον νὰ τρέφεται κοντά του καὶ ὥστε νὰ ῥθάσῃ εἰς
» νοήμονα ἡλικίαν νὰ τοῦ τὰ δίδῃ, ἀπὸ δὲ τὰ ὑπόλοιπα
» γρ. νὰ δοθοῦν δέκα τάλληρα εἰς τὴν Εὐαγγελίστραν
» ὅπου νὰ ἐνταφιασθῶ καὶ εἰς πέντε ἱερεῖς ἀπὸ ἕνα.
» Εἰς κηρία καὶ λοιπὰ νὰ ἐπιστατήσῃ ὁ κυρ Γεώργιος
» Πάστας, κατὰ τὴν ἀρέσκειάν του καὶ τὰ ἐναπολειφθέν-
» τα νὰ ἐνεργήτῃ εἰς πτωχοὺς καὶ ὅπου γνωρίσῃ συμ-
» φερώτερον. Τὸν δὲ ἐσπιτότοπον ὁποῦ ἔχω εἰς τὸ νησί,
» κοντὰ εἰς τοῦ Διονυσίου, νὰ ἔχῃ τὸν ἥμισυ ὁ ἀδελ-
» φός μου Ἠλίας καὶ τὸν ἄλλον ἥμισυ τὰ ὀρφανά, ὡς
» κληρονόμοι μου: Τὰ χίλια πεντακόσια γρόσια, ὁποῦ
» μοῦ χρεωστεῖ ὁ ἀδελφός μου Ἠλίας τοῦ τὰ χαρίζω,
» πλὴν νὰ ἦναι εἰς χρέος νὰ τρέφῃ τὸ ὀρφανὸν θηλυκόν,
» ὥστε νὰ ἡλικιωθῇ. Ἀφήνω καὶ τὸ πάπλωμά μου τοῦ

3 Ὁ Ἄνθιμος ἀπεβίωσε τῇ 14 δεκεμβρίου 1826.

» ἀνεψιοῦ μου Θανάση, τὸ δὲ ράσον μου, ἕνα ἀντρὶ καὶ » τζακήρι τ' ἀρήνω τοῦ διδ. Καλλινίκου, τὰ δὲ ὑπόλοι- » πά μου ροῦχα καὶ ὅσα ἄλλα μοῦ εὑρίσκονται τ' ἀρήνω » τοῦ ὑποτακτικοῦ μου Ἀναγνώστη Σκράντου νὰ παρα- » λάβῃ καὶ ὁ κυρ Γεώργιος Πάστας τὴν ἁγίαν εἰκόνα » καὶ ὅσα ἄλλα ἔχω τοῦ μοναστηρίου μου, ἤγουν στα- » ρὸν ἀσημένιον, τὸ κουτί, κανδήλι, καὶ ἕνα πετραχεῖλι » καὶ τὸ φυλακτόμου τὸ μοναστήρι. Ταῖς ἐλπαῖς ὅπου » εἶνε εἰς τὸ νησὶ πλησίον τῶν Καλαμαριῶν, δικαίωμα » τοῦ μακαρίτου Ἀναγνώστου ἀδελφοῦ μου καὶ εἰς τὰς » ὁποίας ἔχω χίλια διακόσια γρ. ἐξωδευμένα, ταῖς ἀφή- » νω τῆς ἀνεψιᾶς μου Φωτούλας, διορίζω καὶ ἐπιτρόπους » μου τὸν κὺρ Γεώργιον Πάσταν καὶ κὺρ Ἀναγνώστην » Καλαπὰν διὰ νὰ ἐπιστατήσουν εἰς ὅλα μου τὰ μετὰ » ταῦτα κατὰ τὴν διαθήκην μου καὶ νὰ διορθώσουν » ὅσα ἀπαιτοῦνται εἰς τὸν ἀδελφόν μου καὶ ἀνεψιάν μου. » Νὰ δοθοῦν καὶ εἰς τὸν παπᾶ Ἁγάπιον ἀπὸ Ἀσλαναγᾶ » γρ. ἑκατόν, ἡ δὲ γοῦνά μου νὰ πωληθῇ καὶ νὰ παρθοῦν » ροῦχα τοῦ μικροῦ παιδίου. Ἀρήνω τοῦ πανσεβάστου » μου ἀρχιερέως ἁγίου Ζακύνθου τάλληρα εἴκοσι καὶ » πέντε εἰς τὸ κουτὶ τῶν ἱερέων. Ταῦτα διορίζω ἀμε- » ταθέτως καὶ ὑπογράφομαι ἰδίαις χερσί».

Τῇ 6 Δεκεμβρίου 1826 ἐν Ζακύνθῳ.

Προηγούμενος τοῦ Βουλκάνου Ἄνθιμος βεβαιώνω τὰ ἄνωθεν· Νικόλαος Δῶκας ποτὲ Γιάννη μαρτυρῶ, Γεώργιος Λαδόπουλος ποτὲ Σταθῆ μαρτυρῶ, Ἀναγνώστης Τζανγάρης ποτὲ Γεωργίου μαρτυρῶ.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Χ. ΖΩΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὸν Α' καὶ τὸν Β' κύκλον τῆς **Χριστιανικῆς Ὀρθοδόξου Κατηχήσεως** *τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Διδυμοτείχου Κωνσταντίνου Βαφείδου. Δύο τεύχη μικρὰ, εὔχρηστα καὶ εὔληπτα, φέροντα τὰς ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν διορθώσεις, ὅσας ἐπέβαλλεν ὁ χρόνος καὶ ἡ πεῖρα, καθιστῶσι τὰ τεύχη χρησιμώτατα πᾶσι τοῖς ἐν τοῖς ἀστικοῖς σχολείοις ἡμῶν διδασκομένοις. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀειμνήστου συγγραφέως καὶ τὸ ὄνομα τοῦ διορθωτοῦ, τοῦ μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου, ὡς σπουδασάντων εἰδικῶς καὶ διδαξάντων τὸ μάθημα ἐπὶ πολυετίαν, εἰσὶν ἄριστα συστατικὰ τῆς ἀγγελλομένης ἐκδόσεως, εἰσαχθείσης ἤδη εἰς πολλὰς τῶν ἐνταῦθα καὶ ταῖς ἐπαρχίαις ἀστικῶν σχολῶν.*

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3531 καὶ ἀπὸ 28 μαΐου ἐ. ἔ. ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀργυρῶς Ι. Παυλιδάκη, τὸ γένος Περικλέους Κατανᾶ, κατὰ τοῦ Ἰωάννου Παυλιδάκη, ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον Ἰωάννην Παυλιδάκην ἵνα καταβάλλῃ μηνιαίως τῇ ἐναγούσῃ Ἀργυρῷ Ἰ. Παυλιδάκη, τὸ γένος Περικλέους Κατανᾶ, λόγῳ διατροφῆς γρόσια χρυσᾶ τριακόσια (ἀρ. 300) ἀπὸ τῆς 28 μαΐου 1903 ἐπ' ἀόριστον,

Κηρύσσει τὴν παροῦσαν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστήν,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων α' Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Ἰωάννῃ Παυλιδάκῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ ἀκογράφων, μετριαζόμενα μὲν εἰς γρόσια Προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερὸν

Ὁ πρόεδρος 2

(Ὑπογρ.) † ὁ πρὼην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

(Ὑπογρ.) ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Ἐμμανουὴλ Βλοὺμ, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἔμπορος, ὑπήκοος ὀθωμανός, ὁρμώμενος ἐκ Χανίων τῆς Κρήτης, τέως μὲν διαμένων ἐπὶ πολυετίαν ἐν Βεγγάζῃ τῆς Βαρβαρίας καὶ αὐτόθι ἐμπορευόμενος, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 8ην εὐρωπαϊστὶ πρὸ μεσημβρίας μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἐκυτοῦ γυναικὸς Εὐρυδίκης Ἐμμανουὴλ Βλοὺμ, θυγατρὸς Παναγιώτου Διαμαντοπούλου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, διαμενούσης ἐν Βεγγάζῃ τῆς Βαρβαρίας, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ἐπὶ διατροφῇ. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διατροφῆς θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων "Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας" καὶ "Κωνσταντινουπόλεως".

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 25 ἰουλίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† Ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως **Γρηγόριος**

Ὁ γραμματεὺς 3

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ΄. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 19 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ 38

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Μητρ. Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Τὸ ζήτημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς παρὰ Λατίνοις — Τὸ ἐνιστὸς καὶ τὸ μέλλον τοῦ κλήρου καὶ τῶν διδασκάλων ἡμῶν — Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὡρολογίου τῆς τῶν Ἀκοιμήτων μονῆς — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι — Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Μητρόπολις Πρεσπῶν. — Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν κ. Ἄνθιμος διετάχθη τηλεγραφικῶς ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ὅπως ἐκ Βιτωλίων μεταβῇ εἰς Κρούσοβον τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ διαμένῃ αὐτόθι.

Ἐπαρχία Ἐλευθεροπόλεως. — Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθη ἐπιστολὴ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ἐλευθεροπόλεως κ. Παναρέτου ἀγγέλλοντος ὅτι συνεπείᾳ τῆς πρό τινος, ἀποφάσει συνοδικῇ, διαβιβασθείσης παραινετικῆς ἐπιστολῆς, ἐπῆλθε κατεύνασις τῶν παθῶν καὶ, συγκροτηθείσης γενικῆς συνελεύσεως τῶν πολιτῶν τῆς πόλεως Πραβίου, ἐξελέγησαν ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ καὶ ὁμονοίᾳ δημογέροντες, ἔφοροι καὶ ἐπίτροποι, οἵτινες καὶ ἀνέλαβον τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐργαζόμενοι φιλοτίμως ὑπὲρ τῶν κοινοτικῶν συμφερόντων ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἐπαρχίας.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀργολίδος. — Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. τρίτης ἀνεγνώσθη γράμμα τοῦ πανιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ἀργολίδος κ. Νικάνδρου εὐχαριστοῦντος τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ κατὰ τὴν πρὸ μηνῶν ἐνταῦθα διατριβὴν πρὸς αὐτὸν τεκμηριωθείσῃ φιλαδελφίᾳ.

Μονὴ Πάτμου. — Ὑπὸ τῶν ἐνασκουμένων ἐν τῇ ἱερᾷ βασιλικῇ καὶ πατριαρχικῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν Πάτμῳ ἠγγέλθη ὅτι ἐξελέγη ἡγούμενος αὐτῆς ὁ πανοσιολογ. ἱερομ. κ. Ἀγαθάγγελος Βάτικας, ἐκκλησιάρχης ὁ πανοσ. ἱερομον. κ. Θεόκλητος Νικηφοράκης καὶ σύμβουλοι οἱ ἱερομ. Ἀρσένιος Βέστης, Διονύσιος Φλωρίδης, Εὐθύμιος Σκοπελίδης, Θεοδώρητος Πολυχρονιάδης, Ἰεζεκιὴλ Ἰατρόπουλος καὶ Συμεὼν Βάστας. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ἐπικυρώσασα τὴν ἐκλογήν, ἐνέκρινεν ὅπως ἡ παράδοσις τῶν ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ γένηται τακτικῶς ἐνώπιον τῶν πατέρων τῆς μονῆς, συνταχθῇ κατάλογος ἀκριβὴς ἂν μὴ ἤ συντεταγμένος τοιοῦτος, ἐπισταθῇ δὲ προσοχὴ ἵνα ἐκκλησιάρχης ἐκλέγηται πάντοτε ὁ ὑπερτέραν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν μεταξὺ τῶν μοναχῶν κατέχων θέσιν.

Πατριαρχικοὶ ἔξαρχοι. — Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐνέκρινεν ὅπως τῶν ἐπιτροπῶν τῶν πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν ἐνοριακῶν καταλόγων προεδρεύωσιν οἱ κατὰ τόπους πρόεδροι τῶν Ἐπιτροπῶν, ἐξαιρουμένων τῶν ἐνοριῶν ἐκείνων, ἐν αἷς ὑπάρχει ἀρχιερατικὸς προϊστάμενος. Ἐν ταῖς τελευταίαις ταύταις, ἤτοι τῇ ἐνορίᾳ Σταυροδρομίου, Ταταούλων, Χριστοῦ Γαλατᾶ καὶ Μ. Ρεύματος, τῶν ρηθεισῶν ἐπιτροπῶν θὰ προεδρεύσωσι, τῆς πρώτης ὁ ἱερολ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης, τῆς δευτέρας ὁ ἱερολογ. Ἀπόστολος Τρύφωνος, τῆς τρίτης ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος καὶ τῆς τετάρτης ὁ κ. Ν. Νικολαΐδης ἐλεγκτής.

Ἀρχιγένεια Ἐκπαιδευτήρια. — Ἐν τῇ σ - μερινῇ συνεδρίᾳ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου διωρίσθη μέλος τῆς ἐφορίας τῶν Ἀρχιγενείων Ἐκπαιδευτηρίων ὁ κ. Ἀθανάσιος Σταμπούλης, ἀντὶ τοῦ κ. Ἀγγελῆ Ἀγγελίδου ὑποβαλόντος παραίτησιν.

Ἐπιτροπὴ Ἐράνων. — Ἡ διαρκὴς Ἐπιτροπὴ τῶν ἐράνων προέβη ἤδη εἰς τὴν κατ' ἐνορίας ἐκλογὴν διμελῶν εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιπεφορτισμένων τὴν ἐγγραφὴν καὶ εἴσπραξιν ἐτησίων ἐράνων τῶν οἰκείων ἐνοριῶν καὶ ὑπέβαλε κατάλογον τῶν ρηθεισῶν ἐπιτροπῶν ἐγκριθέντα ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. Προκειμένου δὲ περὶ ἀντιπροσώπων τῆς ἐνορίας Σταυροδρομίου, ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπαφῆκε τὴν ἐκλογὴν τῆς εἰδικῆς ἐπιτροπῆς τῇ Κεντρικῇ Ἐφορίᾳ.

Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐνέκρινε τὸν διορισμὸν τῶν κ.κ. Δημοσθένους Ριζοπούλου καὶ Μιλτιάδου Θ. Χ" Σταύρου ὡς εἰσπρακτόρων ἐπὶ τῶν ἐράνων, ὁρίσαν ἑκατέρῳ μισθὸν μηνιαῖον τριακοσίων γροσίων.

Ὅμιλος φιλομούσων ἐν Καΐρῳ. — Τὸ προεδρεῖον τοῦ ἄρτι συστάντος καὶ τελεσφόρως λειτουργοῦντος «Ὁμίλου τῶν φιλομούσων ἐν Καΐρῳ» δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ παρεκάλεσε τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὅπως χάριν τῆς προσφάτως ἱδρυθείσης αὐτόθι νυκτερινῆς σχολῆς, εἰς ἣν φοιτῶσιν ἱκανοὶ φιλομαθεῖς, ἀποστείλῃ ἀντίτυπά τινα τῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ τυπωθέντων πονημάτων. Ἡ αἴτησις αὕτη ἐγένετο δεκτή.

Ὀνομαστικὴ ἑορτή. — Τῇ Α. Ε. τοῦ ἄρχοντος Μ. λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου ἄγοντος τῇ π. κυριακῇ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτήν, ἡ Α. Θ. Π. μετὰ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν Ἐφέσου, Νεοκαισαρείας, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης ἐπεσκέψατο τὴν Α. Ἐξ. — Αὐθημερὸν ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο ἐν Θεραπείοις καὶ τὴν εὐγενεστάτην κ. Σοφίαν Βαλτατζῆ, κυρίαν τῆς τιμῆς τῆς βασιλίσσης τῶν ἑλλήνων Ὀλγας, ὡς καὶ τὸν ἐρίτιμον εὐεργέτην τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Εὐστάθιον Εὐγενίδην.

Πατριαρχ. σχολὴ Μαρασλῆ. — Ἡ μετ' ἀφοσιώσεως καὶ φιλογενείας, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου, ἐργαζομένη ἐφορία τῆς Πατριαρχ. ἀστικῆς σχολῆς Μαρασλῆ ἀνέθηκε τὴν διδασκαλίαν τῶν ἱερῶν ἐν τῇ ἀνωτέρᾳ τάξει τῆς σχολῆς τῷ ἱερολογ. πατριαρχικῷ διακόνῳ καὶ γραμματεῖ κ. Ἱεροθέῳ Ἀνθουλίδῃ, ἀδείᾳ τῆς Α. Θ. Π. ἀποδεξαμένῳ τὴν ἐντολήν. Ἐπίσης δὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς χημείας ἀνέλαβε δωρεὰν ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων διδάκτωρ ἰατρὸς κ. Ν. Φερμάνογλους· τὸ μάθημα τοῦτο μετὰ πολλοῦ ζήλου δωρεὰν ἐδίδαξεν ἐπὶ τριετίαν ὁ ἐν Φαναρίῳ φαρμακοποιὸς κ. Ἀλέξ. Βασιλειάδης, ὁ μετὰ διαγωνισμὸν ἄρτι διορισθεὶς ἀρχιφαρμακοποιὸς-χημικὸς τοῦ ἐν Ἐπταπυργίῳ Ἐθνικοῦ νοσοκομείου.

Ἐνοριακὰ δίκαια. — Ἕνεκα παραπόνων τῆς ἐνορίας Τζιβαλίου περὶ τῶν ὁρίων, ἐν οἷς ἐκτείνεται ἡ δικαιοδοσία αὐτῆς, διωρίσθησαν πρὸς ἐξέτασιν καὶ καθορισμὸν τῶν ἀμφισβητουμένων σημείων οἱ ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς ἄρχων Μ. χαρτοφύλαξ κ. Μ. Ι. Γεδεών, δικαιοφύλαξ κ. Κωνστ. Ζαχαριάδης, καθηγητὴς, καὶ ὁ διδάκτωρ κ. Ν. Φερμάνογλους, ἰατρὸς, ὑπὸ πρόεδρον τὸν πανοσιώτ. ἱερομ. κ. Νεόφυτον, προϊστάμενον τῆς ἐνορίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ.

Ἄφιξις. — Τῇ π. κυριακῇ ἐπανέκαμψεν ἐξ Ἀθηνῶν ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Δαμασκηνὸς Μοσχόπουλος, διευθυντὴς τῆς ἐν Καισαρείᾳ Ἱερατικῆς Ῥοδοκανακείου σχολῆς.

Εὐαγγελικὰ Διδάγματα. — Εὐχαρίστως σημειοῦμεν ὅτι τῇ ζηλωτῇ μερίμνῃ τοῦ ἐκ τῶν προκρίτων τῆς κοινότητος Περάμου κ. Γεωργίου Καπλάνη ἐζητήθησαν ἐκ τοῦ γραφείου καὶ ἀποστέλλονται καθ' ἑβδομάδα 60 ἀντιτ. Εὐαγγελ. Διδαγμάτων. Εὐχόμεθα ὅπως καὶ ἄλλαι κοινότητες μιμηθῶσι τὸ παράδειγμα τοῦτο.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱ. Συνόδου ὑπομιμνήσκει τοὺς ἁγ. ἀρχιερεῖς τοὺς ὀφείλοντας εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἱ. Συνόδου λόγῳ ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφημάτων, πρὸς οὓς ἐστάλησαν ἤδη ἐπιστολαὶ τοῦ Γραφείου περὶ τούτου, τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγκαίρου ἀποστολῆς τῶν ὀφειλομένων, ἅτε δὴ ἐπειγούσης τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν.

Τῇ 18 7]βρίου 1903.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΠΑΡΑ ΛΑΤΙΝΟΙΣ

I

Ζήτημα ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἢ μᾶλλον ψαλμῳδίας ἐκκλησιαστικῆς, ὑφίσταται οὐ μόνον παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ παρὰ λατίνοις. Ἡ Α. Ἁγιότης ὁ νέος τῆς Ρώμης ποντίφηξ Πῖος ὁ Ι', ἐγκρατὴς ὤν, εἶπερ τις καὶ ἄλλος, τῆς γνησίας ρωμαϊκῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἀνέλαβε, πρὸ πολλοῦ, τὸν δυσχερῆ ἀγῶνα τοῦ νὰ ἐκκαθάρῃ τὴν σημερινὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν ἀπὸ τῶν ἀλλοιώσεων καὶ τῶν διαφθορῶν, ἃς αὕτη, προϊόντος τοῦ χρόνου, ὑπέστη, καὶ ν' ἀποκαταστήσῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ της Ρώμης τὴν ἀρχαίαν ἐκκλησιαστικὴν μουσικήν, ἥτις εἶναι γνωστὴ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Γρηγοριανή.

Ἀπὸ τῆς εἰς τὸν παπικὸν τῆς Ρώμης θρόνον ἀναρρήσεως τοῦ νέου ποντίφηκος πολὺς γίνεται, δημοσίᾳ, λόγος ἐν Εὐρώπῃ περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ζητήματος, τὰς ἐπ' αὐτοῦ δὲ συζητήσεις προκαλεῖ. κυρίως, ἡ ἐλπὶς ὅτι ἡ Α. Ἁγιότης δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ὑπὲρ ἄλλοτε ἀνέλαβεν ἔργον τῆς ἐπανορθώσεως τῆς ἱερᾶς μουσικῆς, ἀλλ' ὅτι, χρῆσιν ποιουμένη τῆς ἐξουσίας, ἣν τὸ ποντιφικὸν ἀξίωμα χορηγεῖ Αὐτῇ, θὰ γενικεύσῃ τὰς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐνεργείας Αὐτῆς, αἵτινες μέχρι τοῦδε εἶχον περιορισθῆ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πατριαρχικῆς τῆς Ἑνετίας περιφερείας.

Τὸ προκείμενον ζήτημα ἐπραγματεύθη μετὰ πολλῆς ἐμβριθείας ὁ περὶ τὰ τοιαῦτα θέματα κεκτημένος κ. Πέτρος Λάλος ἐν μακρᾷ διατριβῇ δημοσιευθείσῃ ἔν τινι εὐρωπαϊκῇ ἐφημερίδι. Ἐκ τῆς πολλοῦ λόγου ἀξίας διατριβῆς ταύτης τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας ἀρυόμενοι καὶ τὰς ἄλλας συναφεῖς πρὸς τὸ θέμα δημοσιεύσεως ὑπ' ὄψει ἔχοντες, οὐκ ἄπο σκοποῦ ἐκρίναμεν νὰ ἐκθέσωμεν ὧδε τὰ κατὰ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐνδιαφέρον ζήτημα.

II

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης ὡς γνησίαν ἱερὰν μουσικὴν ἀναγνωρίζει τὴν λεγομένην Γρηγοριανήν, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον Καλεστρινιανήν.

Ἡ Γρηγοριανὴ μουσικὴ ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου (590—604), ὅστις καθιέρωσεν αὐτὴν ἐν τῷ μουσικῷ αὐτοῦ Ἀντιφωναρίῳ. Πρὸς διατήρησιν δὲ καὶ διάδοσιν τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς ἱδρύθη τότε καὶ εἰδικὴ μουσικὴ σχολή, ἐν ᾗ ἐπιστημονικῶς ἐδιδάσκετο καὶ ἐκαλλιεργεῖτο ἡ μουσικὴ αὕτη. Μεθ' ὅλην, ἐν τούτοις, τὴν ληφθεῖσαν πρόνοιαν περὶ διατηρήσεως καὶ καλλιεργείας τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς, αὕτη δὲν ἐδράδυνε νὰ ὑποστῇ πολλὰς ἀλλοιώσεις καὶ διαφθοράς. Ἡ παραμόρφωσις δ' αὐτῆς ἐπετάθη, κυρίως, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ διασήμου Charlemagne, ὅστις μετακαλεσάμενος τοὺς ἀπὸ τῶν γνησίων καὶ ἀρχικῶν κανόνων τῆς ἱερᾶς μουσικῆς τοῦ Μεγάλου Γρηγορίου ἀπομακρυθέντας γάλλους καὶ γερμανοὺς μουσουργοὺς καὶ μουσοπόλους, ἔλεξεν αὐτοῖς τάδε: «πότερον τυγχάνει καθαρώτερον, ἢ πηγὴ ἢ οἱ ἀπὸ ταύτης σχηματισθέντες ρύακες, οἵτινες ῥέουσι μακρὰν αὐτῆς;» Οἱ πάντες δὲν ἐδίστασαν ν' ἀποφανθῶσιν ὅτι καθαρωτέρα εἶναι ἡ πηγή. «Λοιπόν, ὑπέλαβεν ὁ μέγας αὐτοκράτωρ, ἐπανέλθετε εἰς τὴν πηγὴν Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου, διότι βέβαιον εἶναι ὅτι ἀπεμακρύνθητε τῆς ὑπ' αὐτοῦ καθιερωθείσης μουσικῆς τῆς Ἐκκλησίας».

Τοιουτοτρόπως ὁ Charlemagne ἀποκατέστησεν ἐν τῇ ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν γνησίαν Γρηγοριανὴν μουσικήν, Καὶ πάλιν ὅμως, βραδύτερον, ἡ μουσικὴ αὕτη νέας ὑπέστη παραμορφώσεις καὶ παραφθοράς. Ἰδίᾳ κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα παρετηρήθη ἡ εἰς τὴν Γρηγοριανὴν μουσικὴν ἐπελθοῦσα ἀλλοίωσις, ἥτις πληρέστερον συντελεσθεῖσα κατὰ τὸν ιζ' καὶ τὸν ιη' αἰῶνα, ἀπεστέρησεν αὐτὴν τῶν κυριωτέρων αὐτῆς θελγήτρων. Τὴν οὕτω δ' ἀλλοιωθεῖσαν καὶ παραμορφωθεῖσαν μουσικὴν ψάλλουσι σήμερον ἐν ταῖς δυτικαῖς ἐκκλησίαις.

III

Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ ἐπῆλθεν ἡ τοιαύτη ἀλλοίωσις, ἡ τοιαύτη παραμόρφωσις καὶ παραφθορὰ τῆς γνησίας Γρηγοριανῆς μουσικῆς;

Ἡ Γρηγοριανὴ μουσικὴ δὲν ὁμοιάζει, ὡς πρὸς τὰς διαιρέσεις αὐτῆς, τῇ σημερινῇ κλασικῇ μουσικῇ, ἧς τὰ ἐν χρήσει μουσικὰ σημεῖα, τὰ γνωστὰ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν notes, ἐφεῦρεν ὁ ἰταλὸς Gui d'Arrezzo, οὐδ' ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν παρ' ἡμῖν ἱερὰν μουσικήν, ἐν ᾗ πολυάριθμα ὑπάρχουσι τὰ φωνητικὰ ἢ φωνικὰ καὶ ἄφωνα λεγόμενα σημάδια, οἷα τὸ ἴσον, τὸ ὀλίγον, τὸ κούφισμα, τὸ τελαστὸν, τὸ κέντημα κλπ., ἡ ἁπλῆ,

ἡ διπλῆ, τὸ κράτημα, τὸ κύλισμα, τὸ ἀντικύλισμα, τὸ τρομικὸν, τὸ ψηφιστὸν, τὸ γοργὸν, τὸ ἀργὸν, τὸ οὐράνισμα καὶ τόσα ἄλλα.

Καὶ ἡ Γρηγοριανὴ μουσικὴ ἔχει τὰ σήματα ἢ σημάδια αὐτῆς, ἀλλὰ τὰ μουσικὰ ταῦτα σήματα παρίστανται ἐν τοῖς γρηγοριανοῖς μουσικοῖς κειμένοις εἰς συμπλέγματα, διακεκριμένα ἀπ' ἀλλήλων, τὰ τοιαῦτα δὲ μουσικὰ συμπλέγματα καλοῦνται ἐν τῇ τέχνῃ τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς neumes. Ἡ ἄγνοια τῆς σημασίας τῶν μουσικῶν τούτων συμπλεγμάτων καὶ ἡ παραγνώρισις τοῦ σκοποῦ αὐτῶν ἐν τῷ ρυθμικῷ ὀργανισμῷ τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς ὑπῆρξαν ἡ κυρία ἀφορμὴ τῆς ἐπελθούσης εἰς αὐτὴν ἀλλοιώσεως καὶ παραφθορᾶς.

Τὰ συμπλέγματα ἐκεῖνα τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς εἰσὶν ἐν τῇ τέχνῃ ταύτῃ ὅ,τι αἱ λέξεις ἐν τῇ γραμματικῇ, καθάπερ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν ἱερᾷ μουσικῇ διὰ τῶν φωνικῶν καὶ ἀφώνων σημαδίων «ποιεῖ ἡ ψαλτικὴ τὰς θέσεις, αἳ καὶ λόγον ἔχουσιν ἐν τῇ ψαλτικῇ, ὃν αἱ λέξεις ἐν τῇ γραμματικῇ , ὡς λέγει Γαβριὴλ ὁ φιλόσοφος ἐν τῷ περὶ ψαλτικῆς ἐγχειριδίῳ αὐτοῦ. Ὅπως δὲν δύναταί τις νὰ παραλλάξῃ τὰς συλλαβὰς τῶν ἐν τῷ λόγῳ λέξεων χωρὶς ν' ἀλλοιώσῃ τὴν ἔννοιαν τῆς φράσεως ἢ νὰ καταστήσῃ αὐτὴν δυσνόητον, οὕτω δὲν δύναταί τις νὰ διαχωρίσῃ τὰ μουσικὰ σήματα, ἐξ ὧν τὰ συμπλέγματα τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς ἀποτελοῦνται, χωρὶς ν' ἀλλοιώσῃ καὶ νὰ παραφθείρῃ τὴν μουσικὴν τούτων ἔκφρασιν ἢ τὰς θέσεις, ἃς ταῦτα ποιοῦσι. Καὶ ὅμως, τοιαῦται ἀλλοιώσεις καὶ παραφθοραὶ ἐγένοντο εἰς τὰς κατὰ τὸν ιζ' καὶ ιη' αἰῶνα δημοσιευθείσας ἐκδόσεις τῶν γρηγοριανῶν μουσικῶν κειμένων, ἐκ τῶν οὕτω δὲ παρηλλαγμένων κειμένων προῆλθον τὰ σήμερον ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐν χρήσει ὄντα.

Ἀλλ' ἵνα σαφεστέραν δυνηθῇ τις νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν περὶ τῶν γενομένων ἀλλοιώσεων, παραλλαγῶν καὶ παραφθορῶν εἰς τὰ μουσικὰ κείμενα, ὁ κ. Λάλος εὐθέτον ἔκρινε νὰ παραθέσῃ τὸν κατωτέρω ἐκτιθέμενον παραλληλισμόν.

Λάβωμεν ὑπ' ὄψει, λέγει, τὸ ἐν ἀρχαίᾳ γλώσσῃ γεγραμμένον διασήμου τινὸς συγγραφέως ἔργον, οὗτινος ἡ ἔννοια, μικρὸν κατὰ μικρὸν, παρεμορφώθη. Πῶς ἐπῆλθεν ἡ τοιαύτη παραμόρφωσις; Ἐπὶ μακρὰν ἐτῶν σειρὰν, ἀντιγραφεῖς ἢ τυπογράφοι, ἀδαεῖς, πάντῃ τῆς γλώσσης ἐκείνης, τοῦ λεξιλογίου αὐτῆς καὶ τῆς συντάξεώς της, ἀναπαρήγαγον, μηχανικῷ τῷ τρόπῳ, ἀντίτυπα τοῦ ἔργου, χωρὶς νὰ ἐννοῶσι τὴν ἔννοιαν τοῦ κειμένου. Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐποιοῦντο διάκρισιν μεταξὺ τῶν λέξεων. Διεχώριζον καὶ ἐστρέβλουν τὰς λέξεις, ἀπέκοπτον ἀπὸ τῆς μιᾶς μίαν συλλαβὴν, ἣν συνήνουν τῇ ἑπομένῃ λέξει, ἢ ἐσχημάτιζον ἀπὸ τῆς τελικῆς συλλαβῆς τῆς προηγουμένης λέξεως καὶ τῆς ἀρχικῆς τῆς ἑπομένης νέαν λέξιν, μηδεμίαν ἔννοιαν ἀποδίδουσαν ἢ ἀπέλειφον, καθ' ὁλοκληρίαν, ποῦ μὲν συλλαβὰς, ποῦ δὲ λέξεις ὁλοκλήρους. Κατόπιν τοιούτων παραμορφώσεων, παραλλαγῶν, παραλείψεων καὶ ἀκρωτηριασμῶν ἦτο δυνατὸν νὰ παραμείνῃ ἡ ἀρχικὴ ἔννοια καὶ τὸ κάλλος τοῦ ὕφους εἰς τὸ κείμενον τοῦ ἔργου τοῦ διασήμου συγγραφέως;

Τοιοῦτόν τι ἀκριβῶς συνέβη καὶ εἰς τὰς ἀλληλοδιαδόχως γενομένας ἀντιγραφὰς ἢ ἐντύπους ἐκδόσεις τῶν κειμένων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Διεχωρίσθησαν, ἕνεκεν ἀγνοίας, ἢ παρεμορφώθησαν ἢ ἀπηλείφθησαν ἢ ἀκρωτηριάσθησαν μουσικὰ σήματα καὶ συμπλέγματα καὶ οὕτως ἐπῆλθεν ἡ παρατηρουμένη σήμερον ἀλλοίωσις καὶ παραμόρφωσις καὶ παραφθορὰ τῆς Γρηγοριανῆς ἐκκλησιαστικῆς μοτσικῆς, ἧς ἡ στρέβλωσις συνεπληρώθη καὶ ὑπὸ ψαλτῶν, ἀγνοούντων καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς στοιχειωδεστέρους κανόνας τῆς τέχνης, ἣν ἐπηγγέλλοντο.

Καὶ ἐγένετο μὲν ἀπόπειρα ἐν τῇ πόλει Solesmes, τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Dom Guéranger καὶ τοῦ Dom Peltria, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς Γρηγοριανῆς μουσικῆς, διὰ τῆς μελέτης τῶν γνησίων μουσικῶν κειμένων, συμφώνως πρὸς τὰ ὁποῖα ἠθέλησαν οἱ ἀναλαβόντες τὸ ἔργον τῆς τοιαύτης παλινορθώσεως νὰ διορθώσωσι τὰ μουσικὰ σήματα τῶν neumes καὶ ν' ἀποκαταστήσωσι, κατὰ τὸν ἀρχικὸν αὐτῶν τύπον, τὰ μουσικὰ συμπλέγματα, ἵνα οὕτως ἀνευρεθῇ ἡ ἀληθὴς ἀλληλουχία τῆς ἀρχικῆς μελῳδίας, συνετελέσθησαν δ' ἐν τῇ αὐτῇ πόλει καὶ γνήσιαι ἐκδόσεις τοῦ μουσικοῦ Ἀντιφωναρίου Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου, ἡ διάδοσις, οὐδὲν ἧττον, τῶν γνησίων καὶ ὀρθῶν τούτων κειμένων προσέκρουσεν εἰς τὰς ἐνεργείας ἰσχυρῶν τινῶν συναλλακτικῶν οἴκων, οἵτινες ὡσεὶ μονοπώλιον κεκτημένοι τὴν ἔκδοσιν καὶ τὴν διάδοσιν τῶν μουσικῶν βιβλίων, καταπλημμυροῦσι πάσας τὰς χώρας τοῦ καθο-

λικοῦ κόσμου διὰ τῶν νενοθευμένων καὶ πλήρων διαφθορῶν ἐκδόσεων αὐτῶν.

(Ἕπεται συνέχεια)

Α. Ε. Κοπάσης

Μέγας Ρήτωρ τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, μέλος ἐπίτιμον τοῦ ἐν Φαναρίῳ Ἐκκλ. Μουσικοῦ Συλλόγου.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ*

Κανὼν [πε]ρ[ιέ]χ[ων] τοῦ ὅλου χρόνου τοὺς ἁγίους ἐν εἴδει μην[ολογί]ου τὴν ἀποσημείωσιν ἑκάστου ἐν τοῖς τροπαρίοις αὐτῶν ἀποδεικνύει δι' ἀληθινῆς τοῦ . . .* Ποίημα Σεργίου μοναχοῦ.

Ὠδὴ ς. Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ.

Διὰ τὴν ὄντως ζωὴν θανεῖν οἱ μάρτυρες εἵλοντο **24** Γρηγόριος ὁ στερρὸς ὁ τῆς Ἀκραγάντου φωστήρ, Μερκούριος, τούτοις δὲ καὶ Αἰκατερίνα ἡ ῥητόρων γλώσσας φράξασα.

Αἱρέσεων δυσσεβῶν ἐλέγχεται ἡ παράνοια· **25** ὁ Πέτρος γὰρ ὁ στερρὸς καὶ Κλήμης ὁ ἔνδοξος γενναίως ἠνδρώσαντο κατὰ τῶν ἀθέων, ἀποπνίξαντες τὸν Ἄρειον.

Ἀκάκως σου τὴν ζωὴν ἀνύσας, **26** πάτερ Ἀκάκιε, Ἀλύπιε δὲ πασῶν τὴν σάρκα ἔτρωσας, **27** Ἰάκωβε πάντιμε· καὶ τμηθεὶς τὸ σῶμα βασιλείας ἀπολαύετε.

Ὑπὲρ εἰκόνων σεπτῶν ἀθλήσας, **28** Στέφανε ἔνδοξε, προφῆτα Ἐλισσαιὲ καὶ μάρτυς Εἰρήναρχε, πρεσβεύσατε Κύριον ὑπὲρ τῶν τιμώντων τὰ σεπτὰ ὑμῶν παλαίσματα.

Ἀθλήσαντες καρτερῶς, **29** Παράμονε καὶ Φιλούμενε, ῥυσθῆναι ἡμᾶς κακῶν, κυνδύνων καὶ θλίψεων, **30** Ἀνδρέα ἀπόστολε, νῦν ἐκδυσωπεῖτε τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν ἡμῶν.

Μηνὶ δεκεμβρίῳ α'.

1 Θεσπίσαντες τοῦ Θεοῦ τὴν παρουσίαν, πανόλβιοι, Ναούμ τε καὶ **2** Ἀββακούμ, τοῦτον δυσωπήσατε ῥυσθῆναι κολάσεως, **3** Σοφονία θεῖε **4** καὶ Βαρβάρα καλλιπάρθενε.

Ὁσίων τὴν καλλονὴν καὶ ἱερέων αὐχήματα αἰνέσωμεν εὐκλεῶς **5** Σάββαν **6** καὶ Νικόλαον, **7** τὸν μέγαν Ἀμβρόσιον, Ἰωάννην, ἅμα Σωφρονίῳ καὶ Πατάπιον.

Φωστῆρες ἄλλοι φαιδροὶ τῆς Ἐκκλησίας τὸ πλήρωμα **8** Σωσθένης καὶ Ἀπολλώ, Κηφᾶς, Ἐπαφρόδιτος (42) καὶ γὰρ οἱ ἀπόστολοι καὶ Ὀνησιφόρος, Τυχικὸς καταφωτίζουσιν.

Ἡ ξυνωρίς, ἡ τερπνὴ δυάς, Θεοῦ οἱ προπάτορες **9** Ἰωακεὶμ ὁ κλεινὸς καὶ Ἄννα τιμάσθωσαν, **10** Μηνᾶς, Ἑρμογένης τε Εὔγραφος, τούτοις **11** Δανιὴλ, Λουκᾶς, **12** Σπυρίδων ὁμοῦ.

13 Εὐστράτιος ὁ σορὸς, Αὐξέντιος καὶ Μαρδάριος, Εὐγένιος σὺν αὐτοῖς καὶ θεῖος Ὀρέστιος, **14** Θύρσος καὶ Καλλίνικος, Φιλήμων, Λουκία, Ἀπολλώνιος τιμάσθωσαν.

Τὰς ἐλεπόλεις ἐχθρῶν κατέξαν **15** Ἐλευθέριος, Ἀνθία, Πτῶλος ὁμοῦ **16** Μαρῖνος, Σωσάννα τε Ἀγγαῖος ὁ μέγιστος, **17** Βάκχος, Ἰωάννης, Δανιὴλ σὺν τῷ τῶν Παίδων τρισσῷ.

Σὺν τῷ στερρῷ **18** Σεβαστῷ Τιβούρτιος, Μακελλῖνος, Ζωὴ ἐνήθλησαν, σὺν αὐτοῖς Μάρκος τε καὶ Κάστουλος· Μιχαὴλ ὁ σύγκελλος, **19** σὺν Βονιφατίῳ Ἀθηνόδωρος, Τιμόθεος.

Ὁ θεοφόρος, πιστοί, ἀνευφημείσθω **20** Ἰγνάτιος, σὺν τῇ **21** Ἰουλιανῇ καὶ **22** Ἀναστασίᾳ τε **23** τὰ Κρήτης βλαστήματα, τούτοις **24** Εὐγενία, Φίλιππος, Πρωτᾶς, Ὑάκινθος.

25 Ἐν Βηθλεὲμ τὸν Χριστὸν τὸν σὸν **26** Υἱὸν, μητροπάρθενε τεκοῦσα[11] διὰ σαρκὸς ἡμῖν ὁμιλήσαντα πάντας ἐλυτρώσατο ἐκ τῆς ἀλογίας τοὺς ἀνθρώπους ὁ φιλάνθρωπος.

Τὸν μέγαν ἐν ἀθληταῖς **27** Στέφανόν τε, καὶ Θεόδωρον, τοὺς δισμυρίους[12] ὁμοῦ καὶ τὴν τῶν νηπίων πληθὺν πιστῶς ἀνυμνήσωμεν, Μάρκελλον τὸν θεῖον, Ἀνυσίαν, Μελανίαν τε.

Ρυσθείημεν τῶν δεινῶν.

Μηνὶ ἰανουαρίῳ. Ὠδὴ ζ'.

Θεοῦ συγκατάβασιν[13].

1 Τὸν μέγαν Βασίλειον **2** ἅμα Σιλβέστρῳ μέλψωμεν, **3** Γόρδιον, σὺν τούτοις Μαλαχίαν, **4** χορὸν τῶν ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ ἑβδομήκοντα. Ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Πρεσβείαν ποιήσατε πρὸς τὸν Σωτῆρα, Μάρκε, Θεόκτιστε, **5** Γρηγόριε, Μιχέα **6** τὸν βαπτισθέντα ἐν Ἰορδάνου ροαῖς ὑπὸ **7** Προδρόμου, **8** Δομνίκα, Θεόφιλε, σὺν Ἑλλαδίῳ καὶ Ἰουλιανὲ θαυμαστέ.

(43) Ὁ θεῖος **9** Πολύευκτος σὺν τῷ Νεάρχῳ, Πορφύριος, Ἀχίλ, **10** Γρηγόριος ὁ Νύσσης, Μαρκιανός τε καὶ **11** Θεοδόσιος, **12** Τατιανή τε **13** Ἑρμῦλος, Στρατόνικος, **14** οἱ ἐν Σινᾷ καὶ Ραιθῷ νῦν γεραιρέσθωσαν.

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 390—394.

11. ἐνταῦθα διεστράφη προδήλως ἡ σύνταξις ὑπὸ τοῦ τὸν κώδηκα γράψαντος.

12. οὐχ ὁρίζεται ἡ τῆς μνήμης ἡμέρα:

13. τὸ Ρυσθείημεν τῶν δεινῶν τοῦτο ἴσως ἔδει γραφῆναι ἀνωτέρω που.

Ἀκριβῶς ἀριστεύσαντες **15** Παῦλος Θηβαίων, **16** καὶ Ἰωάννης, Πέτρος, **17** Ἀντώνιος ὁ πάνυ, τοῦ παραδείσου εὐκλειαν ἔλαχον, **18** σὺν τῷ Κυρίλλῳ ἅμα Ἀθανάσιος, **19** δυὰς Μακάριοι **20** καὶ ὁ Εὐθύμιος.

Τὸν κόσμον ἐρώτισε τοὺς θείους λόγους ὁ μέγας **21** Μάξιμος, Νεόφυτος σὺν τούτοις, **22** Τιμόθεός τε καὶ Ἀναστάσιος, **23** Κλήμης Ἀγκύρας σὺν Ἀγαθαγγέλῳ τε **24** Ξένη. **25** Γρηγόριος θεολογίας βυθός.

Ἐν θλίψει βιώσαντες **26** Θεόδωρός τε καὶ Ἰωσὴφ σὺν αὐτῷ καὶ Ξενοφῶν σὺν υἱέσιν, **27** ὁ χρυσορρήμων ὄντως Χρυσόστομος, **28** Ἑρμίλα ὁ Σῦρος, **29** Ἰγνάτιος, **30** Ἱππόλυτος, **31** σὺν Ἀββακοὺμ, διὰ χαρᾶς ἐπέτυχον.

Μηνὶ φεβρουαρίῳ.

Τρυφῆ: **1** Τρύφων ἔτυχεν ἐπουρανίου παρὰ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, **2** τοῦ σαρκὶ βρεφωθέντος **3** καὶ Συμεῶνος κατα[δε]ξα[μένου] χερσὶ κρατεῖσθαι καὶ Ἄννης τῆς σώφρονος ὡς νήπιος ἐν ναῷ σαρκονθήμερος.

Τιμάσθωσαν ἅγιαστιν **4** Ἰσίδωρός τε **5** Ἀγάθη, Κλαύδιος καὶ Ἰουλιανός τε, **6** σὺν τῷ Βουκόλῳ καὶ ὁ **7** Παρθένιος, Θεόδωρός τε μαρτύρων μέγιστος, Λουκᾶς ὁ θαυματουργὸς **8** καὶ Ζαχαρίας ὁμοῦ.

Ἀγάπης ὁ σύνδεσμος μεγαλυνείσθω **9** ὁ Νικηφόρος πιστῶς, **10** Χαραλάμπιος δ' Αὔκτος, σὺν Πορφυρίῳ ὁ θεῖος **11** Βλάστιος, **12** Μελέτιός τε **13** Μαρτῖνος, **14** Αὐξέντιος, Ἀκύλας, Πρίσκιλλα **15** καὶ ὁ Ὀνήσιμος.

1 Οὐάλης **6** καὶ Πάμφιλος σὺν ἅμα δέκα **17**, ἡ κῆρυξ Μαριάμνη, σὺν Αὐξιβίῳ τήρων Θεόδωρος, **18** Ἀγαπητός τε, **19** Ἄρχιππος, **20** Λεόντιος, Φλαβιανός καὶ Σαβοὺχ **21** καὶ ὁ Τιμόθεος.

Πρεσβείαν **22** ποιήσατε πρὸς τὸν Σωτῆρα Θωμᾶ καὶ Ἄνθουσα, οἱ ἐν τοῖς Εὐγενίου **23** σὺν Πολυκάρπῳ **24** (44) προφῆτα Παύβρομε, **25** σὺν Ταρασίῳ **56** Πορφύριε, Νέστωρ τε, **27** Κοσμᾶ, Προκόπιε, **28** θεῖε Βασίλειε.

Τὸ πῦρ τῆς θεότητος εἰσδεξαμένη οὐ κατεφλέχθης, ἀγνὴ· τὰς ἐμὰς ἁμαρτίας καὶ ἀνομίας μόνη κατάφλεξον καὶ ἀπαθείας χιτῶνά με ἔνδυσον, ἵνα ὑμνῶ εὐσεβῶς καὶ μεγαλύνω σε.

Μηνὶ μαρτίῳ. Ὠδὴ η'.

Ἑπταπλασίως κάμινον.

Ἀνδρικωτάτως ἠττήσαν τὸν ἐχθρὸν οἱ καλλίνικοι **1** σὺν τῇ Εὐδοκίᾳ **2** Παρμενᾶς καὶ Κόϊντος, **3** Εὐτρόπιος, Κλεόνικος καὶ Βασιλίσκος, Παῦλος τε, **4** Ἰουλιανὴ, **5** Μάρκος, Γεώργιος, Κόνων, **6** οἱ τεσσαράκοντα δύο, τοῦ **7** Σταυροῦ τῇ δυνάμει, σὺν ἅμα ἐπισκόποις ἑπτὰ τῶν ἐν Χερσῶνι.

Ὁ τῶν μαρτύρων ἔξαρχος **8** Ἱερόθεος ἄσμασι, σὺν τοῖς σὺν αὐτῷ Παῦλος ὁ ἱερώτατος ὑμνείσθησαν σήμερον, **9** μεθ' ὧν οἱ τεσσαράκοντα, **10** Ἄνεκτος καὶ Κρίσκης καὶ Κοδρᾶτος σὺν ἄλλοις, **11** Σωφρόνιος ὁ μέγας, **12** Θεοφάνης τῆς Σίγρης, Γρηγόριος ὁ μέγας, ὁ σοφὸς **13** Νικηφόρος.

Τὰς παρατάξεις ὤλεσαν τοῦ Βελίαρ **14** Ἀλέξανδρος, αὖθις Ἀλεξάνδρος· **15** ὁ στερρὸς Ἀγάπιος **16** καὶ Πάπας καὶ Μένιγνος, **17** ὁ τοῦ Θεοῦ Ἀλέξιος, **18** Κυριλλος Αἰλίας, **19** Χρύσανθος καὶ Δαρεία, **20** Γεράσιμος ὁ θεῖος, Φωτεινὴ Σαμαρείας, Νικήτας σὺν **21** Κυρίλλῳ, **22** Βασίλειος, Ἀρτέμων.

Ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύσατε τὸν φιλάνθρωπον Κύριον **23** Νίκων σὺν τοῖς φοιτηταῖς, Ἀθηνόδωρε, **24** Ματρώνα, Βασίλειε, **25** Παναγία παρθένε ἁγνὴ, **26** σὺν τῷ ἀρχαγγέλῳ Γαβριὴλ, **27** Ἰωάννη, **28** Στέφανε, Ἡρωδίων, Μάρκε, Κύριλλε, **29** Σάβα **30** τῆς Κλίμαξ[1] Ἰωάννη, **31** Βενιαμὶν θεόφρων.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΤΟ ΕΝΕΣΤΩΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΗΜΩΝ

Ἀληθῶς τὰ μάλα περίεργον ψυχολογικῶς καὶ κοινωνικῶς φαινόμενον παρατηρεῖται ἐν τῇ συγχρόνῳ ἱστορίᾳ τῆς καθ' ἡμᾶς παιδεύσεως. Ἐνῷ κλῆρος καὶ διδάσκαλοι ἀδιαμφισβητήτως ἀπετέλεσαν τὴν πρωτοπορείαν ἐν τῇ προόδῳ καὶ ἀναπτύξει τῆς κοινωνίας, ἐνῷ κλῆρος καὶ διδάσκαλοι διὰ τῆς ὑψίστης αὐτῶν ἀποστολῆς ἀνέπτυξαν, διεπαιδαγώγησαν, ἐθρήσκευσαν γενεὰς ὁλοκλήρους καὶ ἐστήριξαν αὐτάς, παραδόξως ἡ κοινωνία περὶ τῶν πρώτων τούτων ἐργατῶν αὐτῆς, περὶ τῶν σπουδαίων τούτων συντελεστῶν τοῦ ὅλου οἰκοδομήματος αὐτῆς, ἢ ἐλάχιστον ἐμερίμνησεν—ἵνα μὴ εἴπωμεν ὁλοσχερῶς ἠμερίμνησε—ἢ μέχρι τοῦδε φαινομενικὴν ἐπεδείξατο ὑπὲρ αὐτῶν πρόνοιαν, θέλουσα ἴσως μόνον ἵνα διὰ τοιαύτης ἐπιδείξεως ἀπορύγῃ τὴν μομφὴν τῆς ἀγνωμοσύνης, ἥτις δικαίως θὰ ἐπερρίπτετο ἐπ' αὐτῆς. Ἐκεῖνοι τῶν σκαπανέων αὐτῆς, οἵτινες μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐξόχου θητείας αὐτῶν ἔδει νὰ ὦσι προτεταγμένοι ἐν τῇ

14· ἡ Κλίμαξ Ἰωάννης ἴσως καθὼς ἔλεγον καὶ μέχρι τοῦδε Ἀντώνιος ὁ Μέλιστα.

περὶ αὐτῶν μερίμνῃ τῆς κοινωνίας, οὗτοι παραδόξως τίθενται ὕστατοι!

Τιμᾷ καὶ ἀμείβει ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς ἡ κοινωνία πολίτην διασώσαντα ἕτερον συμπολίτην ἐν τῇ θαλάσσῃ διακινδυνεύσαντα, δὲν ἀξιοῖ δὲ ἀμοιβῆς τινος ἱερέα ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν μετὰ θείου ζήλου τὰ καθήκοντα πρὸς τὴν κοινωνίαν ἐκπληρώσαντα, ἐν θλίψεσι τοῦ βίου τὰ μέλη αὐτῆς διὰ τῶν πατρικῶν νουθεσιῶν καὶ τῆς παρουσίας παρενθαρρύναντα καὶ παραμυθήσαντα· ἀμείβει καὶ τιμᾷ πολλῆς ἀξιοῖ βιομήχανον, τὴν βελτίωσιν τοῦ προϊόντος αὐτοῦ ἐπιδιώξαντα καὶ ἐπιτυχόντα, ἀλλ' οὐδὲ ἁπλῆς εὐφήμου μνείας ἀξιοῖ διδάσκαλον πάσας τὰς πνευματικὰς καὶ σωματικὰς αὐτοῦ δυνάμεις ἐν τῇ μορφώσει τῆς τρυφερᾶς νεότητος καταναλώσαντα καὶ διὰ τῆς γονίμου καὶ εὐσυνειδήτου αὐτοῦ διδασκαλίας παμπόλλους χρηστοὺς πολίτας τῇ πολιτείᾳ παρασκευάσαντα καὶ τέκνα εὐσεβῆ καὶ τίμια τῇ Ἐκκλησίᾳ παρασχόντα. Ἱερεὺς καὶ διδάσκαλος, οἱ δύο πόλοι, περὶ οὓς κατηρτίσθη ἡ χρηστὴ καὶ μεμορφωμένη κοινωνία, οἱ δύο ἀκρογωνιαῖοι λίθοι, ἐφ' ὧν ἠδράσθη τὸ εὐαγὲς οἰκοδόμημα τῆς προηγμένης κοινωνίας, κεῖνται, εἰς ἀπομαχικὴν περιελθόντες κατάστασιν, ἔρμαια τῆς ἐνδείας καὶ τῆς πενίας μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτῶν. Σωματεῖα πάμπολλα, πολυποικίλους ἐκπληροῦντα ἀγαθοεργοὺς σκοποὺς καὶ τελεσφόρους ὁμολογουμένως ἀποδιδόντα τῇ κοινωνίᾳ ὑπηρεσίας, ἀπὸ ἐτῶν ἱδρυθέντα, οὐ μόνον ὑφίστανται, ἀλλὰ καὶ λειτουργοῦσιν ἀπροσκόπτως· σωματεῖον ἀποσκοποῦν τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ ἱερέως καὶ διδασκάλου οὐδαμοῦ παρ' ἡμῖν μέχρι τοῦδε συνέστη. Ἐσχάτως ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης Ἰωακεὶμ Γ', ἐν τῇ ἐγνωσμένῃ αὐτοῦ μερίμνῃ περὶ ἀνυψώσεως τοῦ κατωτέρου κλήρου καὶ ἱδρύσεως ἀπομαχικοῦ ταμείου τῶν διδασκάλων διετράνωσε τὸ ὕψιστον ἐνδιαφέρον αὐτοῦ καὶ ἔδωκε τὸ σύνθημα πρωτοβούλως ὑπὲρ συστάσεως τοιούτων ἀδελφοτήτων. Ἐν τούτοις τὸ ἀγαθὸν τοῦτο σπέρμα οὐδὲν παρέχει σημεῖον μελλούσης τουλάχιστον βλαστήσεως.

Τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ φαινόμενον, ψυχολογικῶς, ἀληθῶς περίεργον; Ἄνδρες φιλογενῶν αἰσθημάτων ἐμφορούμενοι, εὐήκοον δὲ τείνοντες τὸ οὖς εἰς πᾶσαν ἔκκλησιν σωματείου φιλανθρωπικοῦ, πάνυ γενναιοφρόνως παρέχουσι τὴν ὑλικὴν αὐτῶν ὑποστήριξιν· οἱ αὐτοὶ ἄνδρες, καλούμενοι ὑπὸ σωματείου ἢ ἀδελφότητος ἐχούσης κύριον μέλημα τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἄρτου τῶν ἀπομάχων ἱερέων καὶ διδασκάλων, θὰ ἔδυον τὰ ὦτα καὶ θὰ ἀπέστεργον πᾶσαν γενναίαν προσφοράν; Βεβαίως ὄχι.

Ἀρὰ ἐν τῇ ἀποστολῇ τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ διδασκάλου ἔγκειται ἵνα ἀπὸ κοινοῦ μεριμνῶσιν ἀμφότεροι καὶ μοχθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς ἀνυψώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς κοινωνίας, ἐν ᾗ διαβιοῦσι, δὲν εἶνε ἐπιβεβλημένον τῆς κοινωνίας καθῆκον ἱερὸν ὅπως αὕτη προνοῇ καὶ φροντίζῃ περί τε τῆς ἀνέτου καὶ ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως αὐτῶν καὶ περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ἄρτου αὐτῶν ὅτε λόγῳ γήρατος ἀδυνατοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσιν οὗτοι ἐργαζόμενοι; Ἡ μέριμνα ἡμῶν περὶ ἀνακουφίσεως τῶν δεινοπαθημάτων τῶν ἐνδεῶν καὶ πτωχῶν ἡμῶν ἀδελφῶν διὰ τῆς ἱδρύσεως ἰδίων ἀσύλων εἶνε ἔργον ἐξόχως φιλάνθρωπον, ἡ ἀμεριμνησία ὅμως ἡμῶν περὶ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ κλήρου καὶ τῶν διδασκάλων, τῶν δύο τούτων σπουδαιοτάτων παραγόντων τῶν συντελούντων εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ πρόοδον ἡμῶν, εἶνε ἄντικρυς ἀγνωμοσύνη πρὸς γονεῖς ἡμῶν πνευματικοὺς διὰ τῶν θείων ναμάτων τῆς θρησκείας καὶ τῆς παιδείας καθ' ἅπαντα τὸν βίον αὐτῶν τὴν κοινωνίαν καταρδεύοντας.

Ὁ κλῆρος καὶ οἱ διδάσκαλοι ἐν τῷ ἐνεστῶτι δυσπραγοῦσι, τὸ μέλλον διορῶσι ζοφερόν. Ἡ τοιαύτη δὲ κατάστασις ἴσως ἀναγκάζει αὐτοὺς νὰ ὦσιν ἀπρόθυμοί πως ἐν τῷ λειτουργήματι αὐτῶν ἐπὶ ζημίᾳ ἠθικῇ τῆς κοινωνίας ἥτις οὕτως ἀποτίνει ἀντίποινα τῆς πρὸς αὐτοὺς ὀλιγωρίας καὶ ἀκηδίας.

Αὐτὸ τοῦτο τὸ ἠθικὸν συμφέρον ἄρα τῆς κοινωνίας ἡμῶν ἐπιβάλλει ὅπως μείζονος καὶ συντόνου ἀξιώσωμεν προσοχῆς καὶ μερίμνης τὸ ζήτημα τῆς ἀνέτου συντηρήσεως τοῦ κλήρου καὶ τῶν διδασκάλων. Δὲν ἀρκεῖ ἁπλῆ μνεία τοῦ ζητήματος, οὔτε δέον νὰ ἀποθαρρήσωμεν βλέποντες ἀποτυγχάνοντα ἢ ναυαγοῦντα μέτρα τινὰ ἡμῶν προταθέντα. Ἀνάγκη καὶ καθῆκον ἱερὸν ὅπως ἄνδρες φιλογενεῖς ἐνστερνισθῶσι τὸ ζήτημα καὶ υἱοθετοῦντες μὴ παύσωσι τὴν λύσιν τούτου διὰ ποικίλων πειραματικῶν μέτρων ἐπιδιώκοντες. Ἀνάγκη ὅπως σοβαρῶς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διασκεπτόμενοι ἐξεύρωμεν ἐπὶ τέλους τὴν ἀσφαλῆ βάσιν προασπίζοντες τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας τῶν πρώτων μορφωτῶν

κατὰ τὸ ἐνεστὼς καὶ παρέχοντας ἐλπίδας φωτεινὰς καὶ χρηστὰς διὰ τὸ μέλλον τῶν τε ἐργαζομένων καὶ ἡμῶν αὐτῶν.

Οἱ πρωτοστατήσοντες ἐν τῇ λύσει τοῦ δυσλύτου τούτου ζητήματος θὰ ἔχωσι τὰς εὐλογίας ἁπάσης τῆς κοινωνίας ἔν τε τῷ ἐνεστῶτι καὶ τῷ μέλλοντι.

Ι. Β.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3507 καὶ χρονολογ. 17 μαΐου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἑλένης Μιχαλή, τὸ γένος Εὐαγγέλου Θέμελη κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς Μιχαὴλ Κωνσταντίνου Μάρκου ὡς νομίμου καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Μιχαὴλ Κ. Μάρκου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων ἀνιόντα μὲν εἰς γρόσια τριακόσια (ἀριθ. 300), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 5 Σεπτεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 1

Ὁ γραμματεὺς

Ἀριόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (ὁ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Ἠλίας Μ. Δεκούλη, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ἕλλην, καὶ ἐπιτρὸ τὸ ἐπάγγελμα, ὁρμώμενος ἐκ Πελοποννήσου, οὗ δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τετάρτην, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως καὶ ὥραν 8 τουρκιστί, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν λιμένι τῆς νήσου Θάσου προσωρινῶς ἐδρεύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μαρωνείας, αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀθηνᾶς Θεοδώρου, κατοίκου Κακηράχης τῆς νήσου Θάσου, ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Λιμένι Θάσου τῇ 21 αὐγούστου 1903.

ὁ πρόεδρος 1

† ὁ **Μαρωνείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ**

Ὁ γραμματεὺς

Ἱερομ. **Νικόδημος Γ. Παπανικολάου**

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3531 καὶ ἀπὸ 28 μαΐου ἐ. ἔ. ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀργυροῦς Ι. Παυλιδάκη, τὸ γένος Περικλέους Κατανᾶ, κατὰ τοῦ Ἰωάννου Παυλιδάκη, ὡς νομίμου καὶ ἀποδεδειγμένην,

Καταδικάζει τὸν ἐναγόμενον Ἰωάννην Παυλιδάκην ἵνα καταβάλλῃ μηνιαίως τῇ ἐναγούσῃ Ἀργυρῷ Ι. Παυλιδάκη, τὸ γένος Περικλέους Κατανᾶ, λόγῳ διατροφῆς γρόσια χρυσᾶ τριακόσια (ἀρ. 300) ἀπὸ τῆς 28 μαΐου 1903 ἐπ' ἀόριστον,

Κηρύσσει τὴν παροῦσαν ἀπόφασιν προσωρινῶς ἐκτελεστήν,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Ἰωάννῃ Παυλιδάκῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, μετριαζόμενα μὲν εἰς γρόσια

Προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν

Ὁ πρόεδρος 3

(Ὑπογρ.) † ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως **ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ**

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΑΡΝΗΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Κωνσταντῖνος Παναγιωτίδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς, ἐργάτης, τέως κάτοικος, Βάρνης, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ κατοικίας προσκαλεῖται, ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον παρασκευὴν, καὶ ὥραν 10 εὐρωπαϊστὶ π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου πρὸ τοῦ ἐν Βάρνῃ Πνευματικοῦ δικαστηρίου ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Κρουσταλλίας Κ. Παναγιωτίδου, τὸ γένος Νικολάου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου βουλγαρίδος, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης, καὶ κατοίκου Βάρνης, ἐπὶ διαζυγίῳ· ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ὁ πρόεδρος 3

† ὁ **Βάρνης Πολύκαρπος**

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ΄. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 26 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 39

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Τὸ ζήτημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς παρὰ Λατίνοις—Βιβλιολογίαι—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι—Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ὑπότροφοι τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου. Ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς καὶ φιλόμουσος ἡμῶν Ἄναξ Σουλτὰν Ἀβδοὺλ ἑξακολουθῶν ἀμειώτως ὅπως παρέχῃ τεκμήρια ὑψηλῆς αὐτοκρατορικῆς Αὐτοῦ εὐνοίας καὶ εὐμενείας πρὸς τὸ ἡμέτερον Γένος εὐδόκησε καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον σχολικὸν ἔτος ὅπως διατάξῃ ἵνα προσληφθῶσιν ὡς τρόφιμοι Αὐτοῦ εἰς τὸ ἐν Πέραν αὐτοκρατορικὸν Λύκειον τοῦ Γαλατᾶ Σεραγίου δεκαπέντε ὁμογενεῖς παῖδες ὁρμώμενοι ἐκ διαφόρων ἐπαρχιῶν τῆς ὀθωμ. αὐτοκρατορίας.

Οἱ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν αἰτήσεων καὶ τὰς ἐξετάσεις διὰ κλήρου αἱρεθέντες κατὰ τὸ ἔτος τοῦτό εἰσιν οἱ ἑξῆς: Γεώργιος Γαβατέλλης, Θεμιστοκλῆς Βυζαντίου, Ἀριστόβουλος Βαρούτης, Νικόλαος Τσελέπης καὶ Μιχαὴλ Ἀδαμαντίδης ἐκ Κωνσταντινουπόλεως· Πέτρος Παπᾶ Κωνσταντίνου καὶ Γρηγόριος Σούρλας ἐκ Βερατίου. Δημήτριος Πέτρου Κίρπου ἐκ Κομπρουλοῦ· Ἀνδρῖκος Κεχαϊόγλους ἐκ Τεκὶρ-δαγῆ· Ἀναστάσιος Νομίδης ἐκ Καποῦ-Δαγῆ· Νικόλαος Ἰατρόπουλος ἐκ Νικομηδείας· Κωνσταντῖνος Βαγιάννης ἐκ Νέβσεχιρ· Γεώργιος Κυριακίδης ἐξ Ἐρζερούμης· Ἀλέξανδρος Θεοδώρου ἐκ Σάμου· καὶ Λυσίμαχος Σταύρου ἐκ Κρήτης.

Ἐκ τῶν δεκαπέντε τούτων, οἱ ἕνδεκα, τῶν ὑπολειπομένων τεσσάρων μήπω ἀφικομένων ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, ὡδηγήθησαν τῇ π. δευτέρᾳ ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος Καπουκεχαγιὰ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὅστις ὑπομνήσας αὐτοῖς τὴν ὑπὸ τοῦ μεγαθύμου Ἄνακτος ἡμῶν ἐπιδεικνυμένην ἑκάστοτε εὐσπλαγχνίαν ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν καὶ ἀπόρων πιστῶν ὑπηκόων αὐτοῦ ἄνευ διακρίσεως φυλῆς καὶ θρησκεύματος, συνέστησεν ἐπιμέλειαν ἐν τοῖς μαθήμασι καὶ διαγωγὴν ἐν τῇ σχολῇ χρηστὴν ἀνταξίαν τῆς ἐπιδαψιλευομένης αὐτοῖς ἰδίας αὐτοκρατορικῆς χάριτος, ἅμα δὲ τὴν ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν ὑψηλὸν εὐεργέτην αὐτῶν.

Εἶτα ὁ ἄρχων Καπουκεχαγιᾶς ἐκ τῶν πατριαρχείων ὡδήγησε τοὺς ἀνωτέρω τροφίμους πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας Χασὶμ ἐφένδην, ὅστις ἀφοῦ προσηκόντως ἐξῆρε τὴν πρὸς αὐτοὺς αὐτοκρατορικὴν εὐεργεσίαν καὶ χάριν καὶ συνέστησε τὰ εἰκότα. Οἱ ὑπότροφοι ἐντεῦθεν ὡδηγήθησαν ὑπὸ τοῦ βοηθοῦ τοῦ καπουκεχαγιᾶ κ. Σ. Κωνσταντινίδου πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ Λυκείου τοῦ Γαλατᾶ Σεραγίου, ἥτις καὶ κατέταξεν ἕκαστον εἰς τὰς οἰκείας τάξεις.

Ὁ Α. Θ. Παναγιότης ἐν τοῖς ἀνακτόροις. —Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μεταβᾶσα προχθὲς ἐν

συνοδίᾳ τοῦ Καπουκεχαγιὰ εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Γιλδὶζ ἔσχε συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἐξοχωτάτου ἀρχιγραμματέως Ταχσὶν πασᾶ. Ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς Ἄναξ πληροφορηθεὶς περὶ τῆς ἐν τοῖς ἀνακτόροις παρουσίας τοῦ οἰκουμεν. Πατριάρχου εὑρεστήθη νὰ διαβιβάσῃ αὐτῷ τὰς αὐτοκρατορικὰς προσρήσεις.

Συνεδρία δύο Σωμάτων.—Τῇ προχθὲς τετάρτῃ τὰ δύο σώματα συνεκλήθησαν εἰς κοινὴν συνεδρίαν συσκεψάμενα περί τινων ἐπειγόντων ζητημάτων. Τῆς κοινῆς συνεδρίας ληξάσης, τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐξηκολούθησε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ μέχρι μεσημβρίας.

Μητροπολίτης Λέρου-Καλύμνου.—Χθὲς ἀφίκετο ἐκ Δεδέαγατς ὁ πανιερ. μητροπολίτης Λέρου-Καλύμνου κ. Γερμανὸς εἰς ὃν, παραστάντα ἐνώπιον τῆς Ἱ. Συνόδου, ἐγένετο τὸ εἰθισμένον μέγα μήνυμα, μεθ' ὃ ληξάσης τῆς συνοδικῆς συνεδρίας ἐποιήσατο οὗτος ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν. — Ὁ μητροπολίτης Λέρου ἀναχωρεῖ σήμερον εἰς Χίον, ἀδείᾳ πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ, πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς πατρίδος αὐτοῦ, ἐκεῖθεν δὲ θέλει ἀπέλθῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ.

Ἐκκλησιαστικαὶ ποιναί. — Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς π. τρίτης λαβοῦσα ὑπ' ὄψει ὅτι εἴς τινας ἑλληνικὰς ὀρθοδόξους κοινότητας ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, Ἀμερικῇ, Εὐρώπῃ Ἀφρικῇ κτλ. μεταβαίνοντες αὐτοκλήτως ἐφημέριοι ἐπιδεικνύουσι πολιτείαν οὐχὶ ἱεροπρεπῆ καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν κλῆσιν αὐτῶν καὶ τὸ σχῆμα, ἐνέκρινεν ὅπως γένηται ἡ προσήκουσα ἐπιστολὴ τῷ σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἀθηνῶν καὶ προέδρῳ τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτῳ δηλοῦσα τὸν πόθον ὅπως, προκειμένου περὶ τῆς ἀκόσμου καὶ ἀνοικείου πολιτείας τῶν τοιούτων κληρικῶν, ἀμφότεραι αἱ ἐκκλησίαι συνεννοῶνται πρὸς ἀλλήλας καὶ ἑκατέρα ἐπιβάλλῃ τοὐντεῦθεν, ἐν περιπτώσει παρεκτροπῆς, τὰς ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων προβλεπομένας ἐκκλησιαστικὰς ποινὰς τοῖς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν ἑκάστης ὑπαγομένοις τούτοις κληρικοῖς. — Ἐπίσης ἡ ἱερὰ Σύνοδος καθεῖλεν ἀπὸ τοῦ ἱερατικοῦ βαθμοῦ τὸν ἔν τισι χωρίοις τῆς ἐπαρχίας Ἐφέσου ὑπηρετήσαντα ἱερέα Διονύσιον καὶ τὸν ἐκ Σιμιτλῆ τῆς ἐπαρχίας Ἡρακλείας παπᾶ Νικόλαον, καθὸ πολιτείαν ἐπιδεξαμένους ἀνάρμοστον τῇ ἱερατικῇ καὶ τῇ χριστιανικῇ κλήσει ἐν γένει, καὶ σκάνδαλον γενομένους ὁμοδόξοις τε καὶ μὴ τοιούτοις.

Ἐπάνοδος εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μ. ἐκκλησίας.—Ὁ πανιερώτ. μητροπολίτης Μογλενῶν κ. Ἰωαννίκιος διὰ γράμματος αὐτοῦ, ἀναγνωσθέντος ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ, ἀνεκοινώσατο τῇ ἐκκλησίᾳ ὅτι πέντε κῶμαι Πατέλη, Ρούδνικ, Κουνούχιον, Ραδούνιτσα καὶ Ρακίτα ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ πρὸ δεκαπενταετίας ἀποσπασθεῖσαι ἐκ τῶν κόλπων τῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν βουλγαρικὴν ἐξαρχίαν τέως ὑπαγόμεναι, ἐπανῆλθον εἰς τοὺς κόλπους τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Ἁγιασμὸς ναΐδριου. Ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ τῷ π. σαββάτῳ ὀνοματικῇ ἑορτῇ τοῦ ἐριτίμου κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου, κτίτορος, ὡς γνωστὸν, ἀπάσης τῆς ὑπερθεν τοῦ Ἐθνικοῦ ταμείου οἰκοδομηθείσης πτέρυγος, ἔνθα τὰ ἰδιαίτερα τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου δώματα, καὶ τὸ παρ' αὐτοῖς ἰδιαίτερον παρεκκλήσιον, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐτέλεσεν αὐθημερὸν τὸν ἁγιασμὸν τούτου περιστοιχιζόμενος ὑπὸ τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ.

Μονὴ ἁγ. Νικολάου ἐν Πισιδίᾳ. — Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ διωρίσθη ἡγούμενος τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἱ. Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν Μύροις ὁ πανοσιωτ. ἱερομόναχος κ. Εὐτύχιος Βατοπεδινός.

Μ. ἀρχιμανδρίτης.—Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ὥρισε τῷ πρώην Μ. ἀρχιμανδρίτῃ κ. Ἱεροθέῳ Μυλωνάδῃ μηνιαῖον ἐπίδομα διακοσίων γροσίων.

Ἐπέτειος ὀνόματος. Τοῦ ἐριτίμου ὁμογενοῦς καὶ εὐεργέτου τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου ἄγοντος τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, μνήμῃ τοῦ μεγαλομάρτυρος Εὐσταθίου, τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασεν αὐτῷ τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς καὶ προσρήσεις διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου.

— Τῷ κ. Εὐστ. Εὐγενίδῃ συνεχάρησαν ὡσαύτως πλεῖστοι τῶν σεβασμ. συνοδικῶν πάμπολλοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς βαθμοῦχοι καὶ λογάδες.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ π. δευτέρᾳ ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. αἱ ΑΑ. ΕΕ. ὁ Ἀλέξ. Καραθεωρῆ πασᾶς, ἀρχιμεταφραστὴς τῶν ἀνακτόρων, ὁ ἄρχων Μ. λογοθέτης Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης καὶ ὁ Α. Κοπάσης ἐφέντης, μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους, ὁ Θεοδωράκης ἐφέντης Παπαδόπουλος, πρώην μουαβίνης Ἀδριανουπόλεως, καὶ Κ. Σαββόπουλος ἐφέντης ναζίρης τοῦ μονοπωλίου τῶν καπνῶν ἐν Προύσῃ.—Σήμερον δ' ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην, ἐπὶ τῇ ἐκ Ρωσσίας ἐπανόδῳ αὐτοῦ ὁ πανοσ. ἱερομόναχος κ. Παῦλος, ὁ διευθύνων τὸν ἐν Γαλαταρίοις τῆς ἐπαρχίας Δέρκων ναὸν, τὸν ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ρωσσικοῦ μνημείου ἐγειρόμενον.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Τῷ ἄρτι εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἐκ τῆς ἑσπερίας ἐπανακάμψαντι ἐξοχωτάτῳ Συμεὼν ἐφέντῃ Σινιόσογλου ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς προσρήσεις αὐτοῦ τῇ π. δευτέρᾳ διὰ τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου κ. Λαυρεντίου· τῇ ἐπαύριον ἡ Α. Ἐξοχότης ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου καὶ υἱοῦ αὐτοῦ κ. Ἀλεξ. Σινιόσογλου ὑποβαλὼν τὰ σέβη αὐτοῦ.

Ὡσαύτως αἱ πατριαρχικαὶ προσρήσεις διεβιβάσθησαν διὰ τοῦ αὐτοῦ πατριαρχικοῦ ἀπεσταλμένου τῷ σοφολ. τοποτηρητῇ τῆς ἀρχιρραβινείας καὶ τῷ ἐγκρίτῳ ἰουδαίῳ τραπεζίτῃ Φερνανδὲζ ἐπὶ τῇ παρ' Ἑβραίοις ἀγομένῃ ἑορτῇ τῆς Σκηνοπηγίας.

Ὁμοίως χθὲς διὰ τοῦ αὐτοῦ ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τὰς συγχαρητηρίους Αὐτῆς εὐχὰς καὶ προσρήσεις τῇ εὐγενεστάτῃ κ. Εὐφροσύνῃ Λ. Ζαρίφῃ ἀγούσῃ τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτῆς ἑορτήν.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια.— Ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε προχθὲς συλλυπητήρια τοῖς συγγενέσι τῆς ἀειμνήστου Εὐφροσύνης Κ. Φωτιάδου βέη ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτῆς, ἐξεπροσωπήθη δὲ κατὰ τὴν κηδείαν τῆς μεταστάσης διὰ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου.

Κωστάκης Καραθεοδωρῆς. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπανειλημμένως διηρώτησε τὰ περὶ τῆς ὑγείας τῆς Α. Ε. τοῦ ἀπό τινος ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ πάσχοντος Κωστάκη Καραθεοδωρῆ ἐφέντη, μέλους τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους.

Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Σταυροῦ.—Διωρίσθη καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Σταυροῦ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Διονύσιος Μαραγκουδάκης, ἐκ τῶν τροφίμων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. σχολῆς, συμπληρώσας εἶτα τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν τῇ θεολογικῇ ἀκαδημίᾳ τῆς Μόσχας. — Ἀπὸ τοῦ ἀρξαμένου σχολικοῦ ἔτους εἰσήχθησαν μεταρρυθμίσεις τινὲς εἰς τὴν Θεολ. σχολὴν τοῦ Σταυροῦ, ἡ δ' ἐν αὐτῇ διδασκαλία ἠλαττώθη κατὰ μίαν τάξιν, προστεθεῖσαν εἰς τὴν ἐν τῇ Ἁγίᾳ πόλει ἀπό τινος ὑφισταμένην Ἱερατικὴν σχολήν.

Εὐσεβῆ κληροδοτήματα. — Ἡ πρὸ πενθημέρου ἀποβιώσασα ἐνταῦθα Εὐφροσύνη Κ. Φωτιάδου, σύζυγος τοῦ ἄλλοτε καθηγητοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ εἶτα ἡγεμόνος τῆς Σάμου Κωνσταντίνου Ι. Φωτιάδου, διὰ διαθήκης αὐτῆς ἐκληροδότησεν ἀνὰ χιλίας λίρας εἰς τὴν πατριαρχικὴν Μ. τοῦ Γ. Σχολὴν καὶ εἰς τὰ Ἐθν. Φιλανθρωπικὰ καταστήματα, τριακοσίας εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν, διακοσίας εἰς τὸ νοσοκομεῖον τῆς ἡγεμονίας Σάμου καὶ ἑξήκοντα εἰς τὸν ἐν Κουρούτσεσμε ναὸν τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

Ἐκκλησιαστ. Μουσική.— Ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ παρ' ἡμῖν Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου ἀπεστάλη, συστατηρίοις ἐπιστολαῖς ἐφοδιασθείς, εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ἐφημερίων ἱερομόναχος κ. Ἀντώνιος Φωτιάδης, ἐπικαλεσθησόμενος τὴν ὑλικὴν τῶν ἱερῶν μονῶν βοήθειαν ὑπὲρ τῆς σχολῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς. Οἱ πρόθυμοι πρὸς ὑποστήριξιν παντὸς θεσμοῦ κοινωφελοῦς ἀγιορεῖται πατέρες ἐλπίζομεν ὅτι, τὴν ἐργασίαν τῶν ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μουσικῆς ζῆλον ἐπιδεικνυμένων ἐκτιμῶντες, θέλουσιν ἀναγράψει ἑαυτοὺς συντηρητὰς καὶ προστάτας τῆς σχολῆς ταύτης. — Ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς Μουσικῆς Σχολῆς ἄρτι προσηνέχθησαν, διὰ τοῦ ἐλλογ. διευθυντοῦ αὐτῆς κ. Γ. Ι. Παπαδοπούλου, πέντε μὲν λίραι τουρκικαὶ ὑπὸ τοῦ ἐνδοξ. Βασ. Δεσίρη ἐφέντη, μία δ' ὑπὸ φιλομούσου ὁμογενοῦς, μὴ θελήσαντος νὰ γνωσθῇ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Ἅγιον Ὄρος. — Τῇ τρίτῃ ἀπῆλθεν εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Σωφρόνιος Ἰβηρίτης ὁ πρό τινος ἐκλεγεὶς ἡγούμενος τοῦ ἐν Μόσχᾳ μετοχίου τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰβήρων.—Ἀρίκετο ἐνταῦθα ἐξ Ἁγίου Ὄρους, ἐπὶ ἐντολῇ, ὁ ἐκ τῶν προϊσταμένων τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου πανοσιώτ. προηγούμενος κ. Ἄνθιμος Βατοπεδινός.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ἱερὰ Σύνοδος.—Ἐν ταῖς συνεδριάσεσι τῆς 21 καὶ 25 λήξαντος μηνὸς ἡ ἱερὰ Σύνοδος τοῦ πατριαρχι-

κοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ἐνέκρινε, διὰ λόγους ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀναγραφομένους, τὴν ἐπὶ ἓν ἔτος ἀπὸ τῶν συνοδικῶν ἐργασιῶν ἀπομάκρυνσιν τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Διοκαισαρείας κ. Νικοδήμου.—Ἀπέλυσε δὲ τῆς ἐν τῇ συνόδῳ ὑπηρεσίας τὸν πανοσιολ. ἀρχιδιάκονον κ. Γερμανὸν Βασιλάκην, ἐπὶ ἀρνήσει ὑπηρεσίας, ἐγκρίνασα νὰ χορηγηθῇ, κατ' αἴτησιν αὐτοῦ, τὸ νενομισμένον ἀπολυτήριον.

Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπή.—Διωρίσθη μέλος τῆς Ἐκπαιδευτικῆς ἐπιτροπῆς ὁ ἱερολογ. διάκονος κ. Γαβριὴλ Καραπατάκης, τρόφιμος τῆς θεολογ. σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, χρηματίσας ἐπὶ βραχὺν χρόνον διευθυντὴς τῆς ἐν Ἰόππῃ κεντρικῆς σχολῆς, εἶτα δ' ἐν Βηρυττῷ διαμείνας πρὸς ἐκμάθησιν τῆς ἀραβικῆς. Ὁ ἱερολογ. κ. Γαβριὴλ ἀντικαθίστησιν ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ τὸν πανοσ. ἀρχιμανδρίτην κ. Διομήδη, διορισθέντα ἡγούμενον ἐν Χούσουν, ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου ὁσιολογ. κ. Κελαδίωνος Κοντοπούλου.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ἱερὰ Σύνοδος.—Ἀντὶ τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Ἄρτης, προσκληθέντος μὲν ὡς μέλους τῆς ἱερᾶς Συνόδου, μὴ δυναμένου δ' ἕνεκεν ἀσθενείας νὰ ἔλθῃ νῦν εἰς Ἀθήνας, ἐκλήθη ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Κορινθίας κ. Βαρθολομαῖος Γεωργιάδης.

Ἱερὰ μονὴ Σινᾶ.—Ὁ ἐν Τυρλίδι ἐπίτροπος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἀμφιλόχιος Ἀργυράκης διετάχθη τηλεγραφικῶς ἵνα, μεταβὰς εἰς Κίεβον, διευθύνῃ προσωρινῶς τὸ ἐκεῖ σιναϊτικὸν μετόχιον, ὅπερ στερεῖται ἡγουμένου ἀπὸ μηνὸς ἤδη, θανόντος τοῦ τέως τοιούτου ἀρχιμανδρίτου Μελετίου Βαγιανέλλη.—Ὁ ἐκ τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς Σινᾶ ὁσιολογ. διάκονος κ. Πορφύριος Παυλίνος, ἐκ τῶν ἐφετεινῶν τελειοφοίτων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς, διωρίσθη διδάσκαλος τῶν ἱερῶν ἐν τῇ ἐν Καίρῳ Ἀμπετείῳ Σχολῇ.

Ἐκκλησία Κύπρου.

Ἐκπαίδευσις κλήρου.—Ἐν τῷ ἑλληνικῷ κυπριακῷ γυμνασίῳ τῷ ἐν Λευκωσίᾳ καθιδρυμένῳ κατηρτίσθη τμῆμα ἴδιον, ἐν ᾧ μέλλουσι νὰ ἐκπαιδεύωνται, κατὰ τὰς ἐφημερίδας, οἱ προωρισμένοι διὰ τοὺς ἱερατικοὺς βαθμούς.

Παροράματα.—Ἐν τῷ Α'. μέρει τῆς ἀπαντήσεως τοῦ κ. Κοπάση, τῷ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ δημοσιευθέντι, παρεισέρρησαν τὰ ἑξῆς παροράματα· ἐν σελ. 399 Α'. στήλῃ καὶ στίχῳ 29 μετὰ τὸ: τὰ τοιαῦτα θέματα, προσθετέον αἰδικότητα κεκτημένος». Ἐν τῇ αὐτῇ σελ., στήλῃ καὶ στίχῳ 33 ἀντὶ: δημοσιεύσεως, διορθωτέον «δημοσιεύσεις» καὶ στίχῳ 33 ἀντὶ: Καλεστρινιανὴν ἀναγνωστέον «Παλεστρινιανὴν». Ἐν δὲ τῇ Β'. στήλῃ τῆς αὐτῆς σελίδος, στίχῳ 47 ἀντὶ: τελαστὸν, ἀναγνωστέον «Πελαστόνι» καὶ σελ. 400 καὶ Α'. στήλῃ Α'. στίχ. ἀντὶ: ἀντικύλισμα ἀναγνωστέον «ἀντικένωμα».

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΠΑΡΑ ΛΑΤΙΝΟΙΣ

IV

Τὴν τοιαύτην κατάστασιν λαβὼν ὑπ' ὄψει ὁ Α. Ἁγιότης ὁ νέος ποντίφηξ, Πῖος ὁ ι', καθ' ἣν ἐποχὴν καρδινάλιος ἔτι ὢν διετέλει πατριάρχης τῆς Ἑνετίας, ἐξέδοτο ἐν ἔτει 1895 ποιμαντορικὴν ἐπιστολήν, ἐν ᾗ ἐπραγματεύθη τὸ προκείμενον ζήτημα μετ' ἐμβριθείας οὐ τῆς τυχούσης καὶ διὰ τρόπου κατάδηλον ποιοῦντος τὴν περὶ τὸ θέμα ἀδιαφιλονείκητον αὐτοῦ εἰδικότητα.

Ἐν τῇ ἐπιστολῇ ἐκείνῃ προοιμιαζόμενος ὁ τῆς βασιλίδος τῆς Ἀδριατικῆς πατριάρχης, λέγει ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσική, πλὴν τῆς κατανύξεως καὶ τῆς ἐπιστημονικότητος, δέον νὰ ἔχῃ καὶ χαρακτῆρα παγκόσμιον. Τὰ κύρια ταῦτα πλεονεκτήματα κέκτηται, ἐπιλέγει, ἡ Γρηγοριανὴ μουσική, ἥτις καθαρῶς λειτουργικὴ οὖσα, καθιερώθη ὑπὸ Γρηγορίου τοῦ Μεγάλου, καθάπερ ἀποδείκνυσιν ἡ τὸ κῦρος δώδεκα ἤδη αἰώνων ἔχουσα παράδοσις, καὶ διεδόθη ὁμοιομόρφως καθ' ἁπάσας τὰς ἐκκλησίας τοῦ καθολικοῦ κόσμου σὺν τῇ λειτουργίᾳ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ποντίφηκος.

Ἡ μουσικὴ αὕτη, ἐπιπροστίθησιν ἡ ποιμαντορικὴ ἐπιστολή, ὡς ἐκ τῆς ἁγιότητος τῆς καταγωγῆς αὐτῆς καὶ ὡς ἐκ τοῦ ἰδιάζοντος αὐτῆς χαρακτῆρος εἶναι ἡ μόνη μουσική, ἣν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης παραδέχεται καὶ ἀναγνωρίζει ὡς ἰδίαν. Ἡ μουσικὴ αὕτη θεωρεῖται ὡς ἀριστοτέχνημα, προκαλέσασα καὶ ἐξακολουθοῦσα προκαλεῖν τὸν θαυμασμὸν παντὸς, ὅστις καλλιεργεῖ τὴν καθόλου θείαν τῆς μουσικῆς τέχνην, οἱ πάντες δ' ἐθεώρησαν αὐτὴν ὡς μουσικὴν παγκοσμίου χαρακτῆρος.

Εἶτα, προκειμένου περὶ τῆς παλεστρινιανῆς μουσικῆς, ἡ ποιμαντορικὴ ἐπιστολὴ περιέχει τὰς ἑπομένας περὶ αὐτῆς κρίσεις: «Ἡ μουσικὴ αὕτη εἶναι ἡ κλασικὴ πολυφωνία, ἥτις, μᾶλλον προς-

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ 390—401.

ὁδιάζουσα εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν σχολὴν, ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον σημεῖον τῆς τελειοποιήσεως αὐτῆς διὰ τῆς ἀκαταπόνου περὶ αὐτὴν ἐργασίας Πέτρου Λουδοβίκου τοῦ Παλεστρίνα, κατὰ τὸν ΙϚ′ αἰῶνα. Ἡ κλασικὴ αὕτη πολυφωνία, ἐμπνεομένη ὑπὸ τῆς Γρηγοριανῆς ψαλμῳδίας, τοιοῦτον κέκτηται ἱερὸν χαρακτῆρα, ὥστε ἡ Ἐκκλησία ἐθεώρησεν ἀείποτε αὐτὴν ὡς καταλλήλως προσαρμοζομένην εἰς τὰ ἱερὰ κείμενα καὶ ὡς ἀξίαν νὰ παρακολουθῇ τὴν Γρηγοριανὴν ψαλμῳδίαν».

Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι οὐδ' εἰς τὴν παλεστριναϊκὴν μουσικὴν ἀπεδόθη ἡ προσήκουσα σπουδαιότης. Οἱ μουσικοὶ χοροὶ τῶν πλείστων ἐκκλησιῶν παρημέλησαν αὐτὴν, ὑπῆρξαν δὲ μάλιστα οἱ θελήσαντες νὰ συνοδεύωσι τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς ὕμνους καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ᾄσματα διὰ τῆς μουσικῆς τῶν μελοδραμάτων ἢ διὰ τῆς ὑπὸ μουσουργῶν τινων ἐπινοηθείσης ἰδίας μουσικῆς, ἥτις οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἡ μουσικὴ μελοδραμάτων παρηλλαγμένη.

Πῖος ὁ Ι′ ἀμειλίκτως ἐπετέθη κατὰ τῶν τοιούτων νεωτερισμῶν. Τὴν τοιαύτην μουσικὴν θεωρεῖ ἐν τῇ ποιμαντορικῇ ἐπιστολῇ ὡς ἔχουσαν θεατρικὸν χαρακτῆρα, ὡς οὐδὲν τὸ κοινὸν παρουσιάζουσαν οὔτε πρὸς τὴν Γρηγοριανὴν ψαλμῳδίαν, οὔτε πρὸς τὸν χαρακτῆρα τῆς κλασικῆς πολυφωνίας, ὡς στερουμένην μέλους κατανυκτικοῦ καὶ ρυθμοῦ ἐκκλησιαστικοῦ, ὡς τέρπουσαν, ἁπλῶς, τὸ οὖς, καὶ ὡς ἀνίκανον νὰ διεγείρῃ τὸ αἴσθημα τῆς κατανύξεως καὶ ν' ἀνυψώσῃ τὴν καρδίαν πρὸς τὸν Πλάστην, τοῦθ' ὅπερ κυρίως ἀποσκοπεῖ ἡ ἱερὰ μουσική.

Μετὰ τὸν τὰ μάλα εὐπαρρησίαστον τοῦτον χαρακτηρισμὸν τῆς νεωτεριζούσης μουσικῆς, Πῖος ὁ Ι′ ἔτι μᾶλλον εὐπαρρησιάστως, καὶ εὐθυδίκως ταύτην καταδικάζων, ἐπιλέγει ἐν τῇ ποιμαντορικῇ: [«Συχνὰ λαμβάνουσι μελῳδίας τοῦ θεάτρου, ἃς θέλουσι νὰ προσαρμόσωσιν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ κείμενα. Ἄλλοτε δὲ πάλιν ἐπινοοῦσι νέας διὰ τὴν Ἐκκλησίαν μελῳδίας, προσομοίας ταῖς τοῦ θεάτρου ἢ ἐξ ἀναμνήσεων θεατρικῶν ὑποθέσεων καταρτιζομένας, καὶ καταβιβάζουσιν οὕτω τὰ μᾶλλον ἱερὰ λειτουργήματα τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας εἰς τὴν τάξιν κοσμικῶν παραστάσεων, διαπράττοντες βεβήλωσιν τῶν θείων μυστηρίων, ἀξίαν τῆς πρὸς τοὺς σπιλώσαντας ἐν Ἱεροσολύμοις τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ ἐπιτιμήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰπόντος αὐτοῖς: «ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται, ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν».

Ὁποῖαι δ' αἱ σκέψεις καὶ ὁποῖα τὰ ἐπιχειρήματα τῶν τερπομένων εἰς τὴν νεωτερίζουσαν μουσικὴν ἢ τῶν μουσουργῶν ἐκείνων, οἵτινες ἐπινοοῦσι μουσικὰς μελῳδίας διὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν χορὸν, ὡς ἐπινοοῦσι τοιαύτας διὰ τὸ θέατρον;

Ἡ ποιμαντορικὴ ἐπιστολὴ οὐδὲ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ζητήματος παρέλειψε νὰ ἐξετάσῃ, μετὰ πολλῆς δὲ τῆς εὐθυπείας διακηρύσσει ὁ τότε καρδινάλιος Σάρτος τὰς ἑπομένας ἐπὶ τούτῳ κρίσεις καὶ παρατηρήσεις:

«Γινώσκω κάλλιστα, λέγει, ὅτι οἱ τῆς γνησίας ἐκκλησιαστικῆς ψαλμῳδίας πολέμιοι δὲν ὀκνοῦσι νὰ προβάλλωσι ποικίλα ἐπιχειρήματα, δι' ὧν θέλουσι νὰ ὑποστηρίξωσι τὰς καταδικαστέας αὐτῶν γνώμας. Ὡς πρῶτον ἐπιχείρημα προβάλλουσι τὴν μεγάλην ὑπόληψιν, ἧς ἀπολαύουσι πολλοὶ τῶν μουσοποιῶν, ὧν, μάλιστα, τινὲς, εὐσεβεῖς καὶ φιλόθρησκοι τυγχάνοντες, ἐπενόησαν τὴν μουσικὴν αὐτῶν μετὰ πνεύματος εὐσεβείας, προσπαθήσαντες νὰ δώσωσιν, ὑπὸ μουσικὴν ἔποψιν, τὴν ἁρμόζουσαν ἔκφρασιν εἰς τὰς λέξεις τῶν ἱερῶν κειμένων. Τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ δικαιολογήσῃ τοὺς μουσοποιοὺς ἐκείνους, δὲν ὑπερμαχεῖ, οὐδὲν ἧττον, καὶ ὑπὲρ τῶν μουσικῶν αὐτῶν ἔργων διὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν χορόν.

Ὡς δεύτερον ἐπιχείρημα φέρουσιν οἱ τῆς θεατρικῆς μουσικῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν χορῶν ὑπέρμαχοι τὴν ἰδέαν ὅτι τὸ πολὺ δημόσιον πρέπει νὰ μὴ ἀπελαύνηται τῆς ἐκκλησίας καὶ νὰ μὴ ἀποθαρρύνηται διὰ τοῦ ἐκτελεστικοῦ τέχνης λίαν σοβαρᾶς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μουσικὴ ἐκείνη τέρπει τὸν λαὸν, κίνδυνος, λέγουσιν, ὑπάρχει μὴ παύσῃ νὰ προσέρχηται εἰς τὰς λειτουργίας, ἐὰν ἡ μουσικὴ ἐκείνη μεταβληθῇ ἢ καταργηθῇ.

Οὐδὲν ἧττον, τὰ ἱερὰ πράγματα, ἐπιπροστίθησιν ἡ ποιμαντορικὴ, δὲν ἀποσκοποῦσι τὴν τέρψιν μόνην. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐνθαρρύνωμεν τὸν λαὸν εἰς ὅ,τι μὴ καλὸν, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ φροντίζωμεν περὶ τῆς διαπαιδαγωγήσεως αὐτοῦ. Ἄλλως τε, δὲν τυγχάνει ὀρθὴ ἡ τοιαύτη περὶ τοῦ λαοῦ κρίσις. Ὁ λαὸς, ἐν τοῖς πράγμασι, δείκνυται σοβαρώτερος, ἔτι δὲ καὶ εὐσεβέστερος ἀφ' ὅ,τι, κοινῇ, νομίζεται, τέρπεται δ' εἰς τὴν ἀληθῶς ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν καὶ προσέρχεται πάντοτε εἰς

τὰς ἐκκλησίας, ἐν αἷς ἡ τοιαύτη μουσικὴ ἐκτελεῖται. Περίλαμπρος τούτου ἀπόδειξις ἐδόθη κατὰ τὰς ἐπετείους ἑορτὰς τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Μάρκου, εἰς ἣν ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας, καθιερωθείσας εἰς τὴν Γρηγοριανὴν ψαλμῳδίαν καὶ τὴν παλεστριανὴν πολυφωνίαν, ὁ λαὸς προσήρχετο πλήρης ἐνθουσιασμοῦ καὶ εὐλαβείας».

Μετὰ τὴν τοιαύτην εὔστοχον κατὰ πάντα ἀνασκευὴν τῶν ἐπιχειρημάτων τῶν ἀντιφρονούντων, ἡ ποιμαντορικὴ ἀναγγέλλει τὸν σχηματισμὸν εἰδικῆς ἐπιτροπῆς ἐξ ἱερωμένων καὶ μουσουργῶν, ἐγκρατῶν τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς, καὶ προστίθησιν ὅτι ἀπαγορεύεται τοῦ λοιποῦ τὸ ψάλλειν ἐν οἱᾳδήποτε ἐκκλησίᾳ τῆς πατριαρχικῆς περιφερείας τῆς Ἐνετίας, κατά τε τὴν λειτουργίαν καὶ τὸν ἑσπερινὸν καὶ κατὰ πᾶσαν ἄλλην ἱεροπραξίαν, μουσικήν, ἥτις προηγουμένως δὲν ἐξητάσθη καὶ δὲν ἐπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῆς ἱδρυθείσης, ὡς προείρηται, εἰδικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐν τέλει δὲ τῆς ποιμαντορικῆς ὁ τότε πατριάρχης Ἐνετίας λέγει ὅτι, μὴ δυνάμενος ἐπὶ πλέον ν' ἀνεχθῇ τὴν ὑπάρχουσαν ἔκτροπον κατάστασιν, παραγγέλλει πᾶσι τοῖς θείοις λειτουργοῖς νὰ καταγγέλλωσιν αὐτῷ πᾶσαν ὑπερβασίαν καὶ γνωστὸν ποιεῖται, ἐν ταὐτῷ, ὅτι πᾶς ὁ μὴ συμμορφούμενος πρὸς πάσας τὰς ἐν τῇ ποιμαντορικῇ περιεχομένας παρακελεύσεις ἢ πρὸς μίαν ἑκάστην ἐξ αὐτῶν θὰ ἐπισύρῃ καθ' ἑαυτοῦ βαρείας τὰς κανονικὰς ποινάς.

Τοιαῦτα, ἐν συντόμῳ, ἔλεξεν ἐν τῇ ποιμαντορικῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ ὡς πατριάρχης Ἐνετίας ὁ νῦν πάπας Πῖος ὁ Ι', αὐστηρῶς καταδικάσας τὴν παρεισαχθεῖσαν εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν χορὸν θεατρικὴν μουσικὴν διὰ τῆς εὐστόχου καὶ εὐθυδίκου ἀνασκευῆς τῶν ὑπὸ τῶν ταύτης ὑπερμαχούντων προβαλλομένων ἰσχυρισμῶν καὶ ἀποδείξας εὐθυρρημόνως τὸ ζωηρὸν αὐτοῦ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς, ἧς ἀληθὴς μύστης τυγχάνει. Οὐχ ἧττον δ' εὔστοχα τυγχάνουσι καὶ τὰ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου διαταχθέντα τότε ὑπ' αὐτοῦ μέτρα, ὧν τὰ ἀποτελέσματα, κατὰ τὴν ὁμόθυμον τῶν ἁρμοδίων μαρτυρίαν, ὑπῆρξαν ἀνάλογα πρὸς τὸν ἐπιδιωχθέντα σκοπόν.

V

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων καταδήλως καθίσταται ἡ σπουδαιότης τοῦ παρὰ λατίνοις ζητήματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Ὁ διεξαγόμενος ἀγὼν δὲν ἀποσκοπεῖ μόνον τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῆς ἐπ' ἐκκλησίας μουσικῆς καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς· προτίθεται καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπέλασιν τῆς παρεισαχθείσης εἰς αὐτὴν μουσικῆς τοῦ θεάτρου, ἥτις πόρρω ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ συμβιβάζηται πρὸς τὸν σκοπὸν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.

Ἀληθῶς, ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἐπ' ἐκκλησίας μουσικῆς συνίσταται εἰς τὸ διεγείρειν τὴν ψυχὴν πρὸς αἶνον καὶ εὐχαριστίαν τοῦ Πλάστου. Τὸ αἴσθημα τοῦτο δέον νὰ συνεγείρῃ ἐν τῇ καρδίᾳ ἡ ἐπ' ἐκκλησίας ψαλλομένη μουσική, ἥτις δὲν προώρισται νὰ τέρπῃ ἁπλῶς τὰς αἰσθήσεις. Μουσικὴ στερουμένη τοῦ ἱεροῦ ἐκείνου χαρακτῆρος δὲν εἶναι κατάλληλος δι' ἐκκλησιαστικὸν χορόν, ὅπως ἀκατάλληλος τυγχάνει καὶ ἡ παρ' ἡμῖν, ἐνιαχοῦ, ψαλλομένη παρεφθαρμένη ἐκείνη οἱονεὶ ἱερὰ μουσική, ἥτις οὐδὲ τὴν καρδίαν ἀνυψοῖ πρὸς τὸν Ὕψιστον, οὐδὲ τὸ αἴσθημα πρὸς αἶνον καὶ εὐχαριστίαν τοῦ Πλάστου συνεγείρει, οὐδὲ τὸ οὖς τέρπει, οὐδὲ συγγένειάν τινα ἔχει πρὸς τὴν μουσικὴν ἐκείνην, ἧς ἡ δύναμις συνέσειε τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων καὶ τοὺς λίθους συνεκίνει ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε ἀφ' ἑαυτῶν κινούμενοι οὗτοι ἐτίθεντο ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, κατὰ τοὺς ποιητάς, ὅτε ἐκτίζετο ἡ διάσημος πόλις τῶν Θηβῶν, ὑπὸ τὴν ἁρμονικὴν μελῳδίαν ἁπλοῦ μουσικοῦ ὀργάνου, τῆς λύρας διασήμου τῆς ἀρχαιότητος μουσικοῦ.

VI

Ἡ πανταχόθεν ἐκφρασθεῖσα ἐλπὶς ὅτι ὁ νέος ποντίφηξ δὲν θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν ὃν ὡς πατριάρχης Ἐνετίας ἀνέλαβεν ἀγῶνα πρὸς ἀποκατάστασιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ῥώμης τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς, ἀλλὰ θὰ ἐπιδιώξῃ δραστηριώτερον τὴν καθ' ἅπαντα τὸν καθολικὸν κόσμον γενίκευσιν τῶν μέτρων, ἅτινα μέχρι τοῦδε περιωρίζοντο ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς πατριαρχικῆς περιφερείας τῆς Ἐνετίας, φαίνεται πραγματοποιουμένη.

Κατὰ προσφάτους ἐκ Ῥώμης εἰδήσεις, Πῖος ὁ Ι', μεθ' ὅλας τὰς συμπαρομαρτούσας τῷ ὑψηλῷ ἀξιώματι αὐτοῦ ποικίλας ἀσχολίας, καὶ δὴ κατὰ τὰς ἀπαρχὰς τῆς ἀναρρήσεως αὐτοῦ εἰς τὸν παπικὸν θρόνον, δὲν ἀπηξίωσε ν' ἀσχοληθῇ καὶ αὖθις περὶ τὸ προκείμενον ζήτημα.

σ

Ἐν Ρώμῃ ἐκδίδεται περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον Rassegna Gregoriana, οὗτινος σκοπὸς ὑπῆρξε, μέχρι τοῦδε, ἡ καταπολέμησις τοῦ μονοπωλίου, ὅπερ γερμανοί τινες ἐκδόται τῆς Ratisbonne διατείνονται ὅτι κέκτηνται πρὸς ἔκδοσιν τῶν λειτουργικῶν μουσικῶν κειμένων.

Πῖος ὁ Ι′ ἀπηύθυνε πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ εἰρημένου περιοδικοῦ αὐτόγραφον ἐπιστολήν, δι' ἧς ἐνθαρρύνει αὐτὴν ἐν τῷ διεξαγομένῳ ἀγῶνι κατὰ τοῦ μονοπωλίου ἐκείνου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐσφαλμένων μουσικῶν κειμένων, ἀνακεφαλαιῶν δ' ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ τὰς ἰδέας αὐτοῦ περὶ ἱερᾶς μουσικῆς, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αὕτη χρήζει ἀμέσου μεταρρυθμίσεως καὶ ἐπιμεμελημένης ἐκκαθάρσεως ἀπὸ τῶν παρεισαχθεισῶν εἰς αὐτὴν παραφθορῶν, ἐκθύμως ὑπερμαχῶν τῆς γνώμης ταύτης.

Τὸ διάδημα τοῦτο τοῦ νέου ποντίφηκος ἀποδείκνυσιν ὅτι οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσεν ἔχων τὸ αὐτό, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς γνησίας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Κατάδηλον, ἐν ταὐτῷ, ποιεῖται τὸ διάδημα τοῦτο τὸ σθένος τοῦ χαρακτῆρος τῆς Ἁ. Ἁγιότητος καὶ, πρὸς τούτοις, ἐδικαίωσε τὰς προρρήσεις τῶν ἐπὶ ταῖς ἐνεργείαις τῆς Ἁγιότητός του ἐπελπομένων πρὸς μεταρρύθμισιν τῆς ἱερᾶς μουσικῆς τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Λεκτέον δὲ καὶ τοῦτο ὅτι, καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ νέος ποντίφηξ διετέλει πατριάρχης Ἐνετίας, ὁ ἀββᾶς Λαυρέντιος Παρώζης, μύστης καὶ ἄκρος ζηλωτὴς τῆς γνησίας ἱερᾶς μουσικῆς, ἦτο διευθυντὴς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χοροῦ τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Μάρκου. Τὸν δεινὸν τοῦτον μουσικὸν ἐπανεῦρεν ὁ Πάπας ἐν Ρώμῃ ὡς διευθυντὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χοροῦ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Sixtine. Πολλὰς ἐλπίδας στηρίζουσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐπὶ τῆς συνεργασίας τοῦ ἀββᾶ Λαυρεντίου μετὰ τῆς Ἁ. Ἁγιότητος τοῦ πάπα Πίου τοῦ Ι′ ἐν τῷ ἔργῳ τῆς μεταρρυθμίσεως τῆς ἱερᾶς μουσικῆς.

Α. Ε. Κοπάσης

Μέγας Ῥήτωρ τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, μέλος ἐπίτιμον τοῦ ἐν Φαναρίῳ Ἐκκλ. Μουσικοῦ Συλλόγου.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑΙ

Ὀκτὼ ἑλληνικαὶ περιγραφαὶ τῶν ἁγίων τόπων ἐκ τοῦ ιδ', ιε' καὶ ις' αἰῶνος, ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως μετὰ τῆς ρωσσικῆς μεταφράσεως τοῦ Π. Β. Μπεζομπράζωφ.

Ἡ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον φιλοπονηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐγκρίτου ὁμογενοῦς βυζαντινολόγου καὶ μεγάλου ὑπομνηματογράφου τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας κ. Ἀθανασίου Παπαδοπούλου-Κεραμέως νέα αὕτη χρήσιμος ἔκδοσις μεσαιωνικῶν κειμένων ἐγένετο ἐν τῷ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἰδόντι τὸ φῶς δευτέρῳ τεύχει τοῦ δεκάτου ἑνάτου τόμου τῆς Ὀρθοδόξου Παλαιστινικῆς Συλλογῆς τῆς Παλαιστινείου Ἑταιρείας, πεντηκοστῷ δὲ ἕκτῳ τῆς ὅλης σειρᾶς τῶν ἐκδόσεων τῆς εἰρημένης ἑταιρείας. Ἡ ἑταιρεία αὕτη ἀρχαίας περιγραφὰς τῶν ἁγίων τόπων ἐξέδωκεν ἤδη 34, ἐξ ὧν 17 εἰσὶ ρωσσικαὶ (ἀπὸ τοῦ ΙΒ' μέχρι τοῦ ΙΗ' αἰῶνος), 2 νοτιοσλαυϊκαὶ (τοῦ ΙΓ' καὶ τοῦ ΙΖ' αἰῶνος) καὶ 15 ἑλληνικαὶ (ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι τοῦ ΙΗ' αἰῶνος). Ὥστε μετὰ τῶν ἄρτι ἐκδοθεισῶν ὀκτὼ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τῆς Παλαιστινείου Ἑταιρείας ἐκδοθεισῶν ἑλληνικῶν περιγραφῶν τῶν ἁγίων τόπων ἀναβιβάζεται ἤδη εἰς 23.

Ἐκ τῶν ὀκτὼ νέων τούτων περιγραφῶν κατὰ τὸν πρόλογον τοῦ πολυμαθοῦς ἐκδότου δύο μόνον (τῆς τετάρτης καὶ τῆς πέμπτης) δύνανται νὰ ὁρισθῶσι ὁ χρόνος καὶ ὁ συγγραφεύς· (Νικόλαος Ἀνάγνωστου 1542 καὶ ὁ γνωστὸς Θεοδόσιος Ζυγομαλᾶς 1576) αἱ λοιπαὶ ἓξ εἰσὶν ἀνώνυμοι καὶ ὁ χρόνος τῆς συγγραφῆς αὐτῶν δύναται νὰ ὁρισθῇ μόνον κατὰ προσέγγισιν ἐξ ἐσωτερικῶν γνωρισμάτων. Εἶνε δὲ αἱ ἐπιγραφαὶ αὐτῶν, τῆς πρώτης «Διήγησις περὶ τῶν Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ· τῆς δευτέρας «Ἑρμηνεία τῶν ἔξω τῆς Κρήτης τόπων» (ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἐν τῇ Πανδώρᾳ 1858)· τῆς τρίτης «Διήγησις πάνυ ὠφελιμος καὶ ὡραία περὶ τοῦ Ἁγίου Τάφου· τῆς τετάρτης «αρμβ'. Σημάδια τοῦ Ἁγίου Τάφου· τῆς πέμπτης, συγκειμένης ἐκ δύο ἐπιστολῶν τοῦ Θεοδοσίου Ζυγομαλᾶ πρὸς Στέφανον τὸν Γερλάχιον, «Περιήγησις (ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ E. Legraud ἐν Notice biographique sur Jean et Théodose Zygomala, Paris 1889) καὶ «Σινᾶ· τῆς ἕκτης (ἰαμβικοῦ μέτρου) «Προσκυνητάριον περιέχον τὰ ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν τερατουργηθέντα θεοσημεῖα ἐν τῇ ἁγίᾳ πόλει Ἱερουσαλὴμ καὶ τὰς τοποθέσεις· τῆς ἑβδόμης «Περὶ τοῦ τόπου

τῆς πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν περιοχὴν αὐτῆς τὴν Γῆν τῆς Ἐπαγγελίας» καὶ τέλος τῆς ὑγδόης «Διήγησις πάνυ ὠφέλιμος περὶ τοῦ Σιναίου ὄρους».

Χ. Π. Ι.

«ΕΞ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΤΟ ΦΩΣ»

Ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη ἐσχάτως βιβλίον ρωσσιστὶ γεγραμμένον (ἐκ σελ. 1-146.), ὑπὸ τοῦ πανοσ. ἀρχιμανδρίτου τῆς ἐνταῦθα ρωσσικῆς Πρεσβείας κ. Ἰωνᾶ, περιλαμβάνον ὑπὸ μορφὴν ἐπιστολῶν διαφόρους πραγματείας, ἀφορώσας εἰς τὴν σύγχρονον κατάστασιν τοῦ παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικοῦ βίου, ἐξεταζομένου ἐκ διαφόρων αὐτοῦ ἀπόψεων. Τινὰς τῶν ἐπιστολῶν τούτων ὁ συγγραφεὺς ἐδημοσίευσεν ἄλλοτε ἐν τῷ ἐπισήμῳ ὀργάνῳ τῆς ρωσ. Συνόδου «Ἐκκλησιαστικαὶ Εἰδήσεις», (οἷον τὴν πρώτην, ἧς ἀντικείμενον «**Ὁποία τις ὑπὸ ἐκκλησιαστικὴν ἔποψιν ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολὴ**» καὶ τὴν δευτέραν, ἧς ἀντικείμενον: «**Ὁποίαν σημασίαν ἔχει ἡ ὀρθόδοξος Ἀνατολὴ διὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν βίον τοῦ ρωσσικοῦ λαοῦ.**»), ἡ δὲ «Ἐκκλησ. Ἀλήθεια» παρέσχε τότε τοῖς ἀναγνώσταις αὐτῆς ἐκτενῆ ἀνάλυσιν τῶν ἐπιστολῶν τοιούτων (Ἰδ. ἔτ. 1901. Ἐκκλ. Ἀληθείας.)) Πιστὸς εἰς τὰς ἐν ταῖς πρώταις ἐκείναις ἐπιστολαῖς αὐτοῦ διατυπουμένας γενικὰς ἀρχὰς περὶ τῆς μεγάλης σημασίας τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ σύμπαντα τὸν ὀρθόδοξον κόσμον, ἰδίᾳ δὲ τὸν εὐσεβῆ ρωσσικὸν λαόν, δι' ὃν ἡ Ἐκκλησία αὕτη τυγχάνει ἀληθὴς μήτηρ, καὶ ἀπὸ πνεύματος ἀκραιφνοῦς ἐκκλησιαστικοῦ ἐξετάζει τὰς διαφόρους ἀπόψεις τοῦ συγχρόνου αὐτῆς βίου, ἀναιρῶν πολλαχοῦ τοῦ ἔργου ἐσφαλμένας περὶ τοῦ ἡμετέρου ἐκκλησιαστικοῦ βίου γνώμας, οὐχὶ σπανίως, ὡς μὴ ὤφελε, διατυμπανιζομένας ἐν τῷ ἡμερησίῳ ρωσσικῷ τύπῳ.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ εἰρημένου ἔργου, ἀναπτύσσων ἐν αὐτῷ λεπτὴν παρατηρητικότητα καὶ ἐν ταὐτῷ εὐγενῆ ἀμεροληψίαν, ἀξιέπαινος, προκειμένου περὶ τοιούτων ἔργων, εἶνε ἄξιος συγχαρητηρίων, ἰδίᾳ διὰ τὸ καθαρῶς ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα, ὑφ' οὗ ἐμπνέεται ἐν τῇ μελέτῃ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῦ βίου, καὶ ὅπερ χαρακτηρίζει ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ καθίστησιν αὐτὸν ἱκανὸν ἵνα ἀῤῥηται ὑπεράνω τῶν τετριμμένων καὶ καθημαξευμένων προλήψεων καὶ στενῶν ἐγωϊστικῶν βλέψεων ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς συγχρόνου καταστάσεως τῆς αἰωνοβίου καὶ πρεσβυγενοῦς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Γενικὴν μόνον ἀνασκοπὴν τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου ποιούμενοι, ἐκφράζομεν ἐνδόμυχον εὐχήν, ὅπως τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰωνᾶ, ἤδη ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ζῶντος ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ σχόντος ἐπομένως καιρὸν ἵνα ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀπόψεων αὐτοῦ μελετήσῃ τὸν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὸν βίον, χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς καὶ διὰ πάντα μεμερωσσον, ἐπιθυμοῦντα εἰλικρινῶς νὰ μελετήσῃ καὶ γνῷ τὰ καθ' ἡμᾶς, ἰδίᾳ δὲ δι' ἐκείνους τῶν ρώσσων δημοσιογράφων, οἵτινες γίνονται δυστυχῶς πολλάκις θῦμα ἀσυγγνώστου εὐπιστίας ἢ καὶ ὄργανον ὑστεροβούλων σκοπῶν, προκειμένου νὰ γράψωσί τι περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Γνωστοποιεῖται τοῖς ἐνδιαφερομένοις ὅτι, τὸ Πνευματικὸν Δικαστήριον τοῦ λοιποῦ θέλει συνεδριάζει ἑκάστην Δευτέραν ἀπὸ τῆς 2ας ὥρας μετὰ μεσημβρίαν.

Ἐν τοῖς Πηγείοις τῇ 23 Σεπτεμβρίου 1903.

Ἐκ τοῦ Γραφείου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφαίζον παμψηφεὶ

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 615 καὶ ἡμερομ. 9 ὀκτωβρίου 1902 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Μαριγὼς Δημητρίου Σταύρου, τὸ γένος Ἀθανασίου Γανίτου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει τὸν μεταξὺ τῶν διαδίκων ὑφισταμένον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Δημητρίου Σταύρου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ἡττηθέντι ἐν τῇ δίκῃ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνερχόμενα μὲν εἰς γρόσια ἑξακόσια τριάκοντα πέντε (ἀριθ. 635) προκαταβαλλόμενα δ' ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 12 μαΐου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως **Γρηγόριος** 3

Ὁ γραμματεὺς

ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν.)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 3 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 40

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά · Σκέψεις ἐπὶ τοῦ θείου κηρύγματος καὶ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ—Ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις ἐν τῇ σημερινῇ Ἰαπωνίᾳ—Ἀνέκδοτα γράμματα ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς Μονῆς Λαύρας ὑπὸ Ἀλεξ. Λαυριώτου—Βιβλιολογία—Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπή—† Ἀντώνιος Μάγκος—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι—Παράρτημα : «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπιτροπὴ ὑπὲρ τῶν παθόντων ὁμογενῶν.—Λίαν φιλοτίμως καὶ ζηλωτῶς ἐξακολουθεῖ τὸ φιλάνθρωπον αὐτῆς ἔργον ἐπιτελοῦσα ἡ πρὸς συλλογὴν ἐρανων ὑπὲρ τῶν παθόντων ὁμογενῶν Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Μιτυλήνης κ. Κυρίλλου, εὐρύνασα ἤδη τὸν κύκλον τῶν ἐνεργειῶν αὐτῆς διὰ τῆς συστάσεως διαφόρων ὑποεπιτροπῶν.—Ἡ φιλογενεστάτη κ. Ἑλένη Πουρναρᾶ εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπης πρόφρων ὡσαύτως ἐπίκουρος ἐρχομένη ἀπέστειλε τῇ π. δευτέρᾳ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀσπρόρρουχα 100 λιρῶν ἀξίας παραγγείλασα τὴν κατασκευὴν αὐτῶν ἐν τῷ ἐν Πέραν ἐργαστηρίῳ τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν. Ἡ τοιῶδε τῷ τρόπῳ γενομένη ἐπικουρία τῆς κ. Ἑλένης Πουρναρᾶ ἐστὶν ἀξία μιμήσεως, καθόσον διὰ ταύτης δύο φιλανθρωπικοὺς σκοποὺς εὐστόχως λίαν ἐξυπηρέτησεν ἡ κ. Πουρναρᾶ, δύο τάξεις πασχόντων συγχρόνως εὐεργετήσασα.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια. — Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ ἄρχων καπουκεχαγιὰς Ἀντώνιος βὲης Οἰκιάδης μεταβὰς προχθὲς εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα ὑπέβαλε διὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως ἐξοχωτάτου Ταχσὶν πασᾶ τῇ Α. Α. Μ. τῷ σεπτῷ Ἄνακτι τὰ συλλυπητήρια τοῦ οἰκουμεν. πατριάρχου ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ πρίγκηπος, ὑψηλοτάτου Βεδρετὶν ἐφέντη, υἱοῦ τῆς Α. Α. Μεγαλειότητος, Ἥτις καὶ διεβίβασεν ἀμέσως τὰς αὐτοκρατορικὰς προσρήσεις καὶ εὐχαριστίας.

Μητροπολίτης Μελενίκου. — Τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Μελενίκου κ. Ἰωακεὶμ, αἰτησαμένῳ, ἐχορηγήθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἄδεια ὅπως ἔλθῃ εἰς βασιλεύουσαν πρὸς περίθαλψιν τῆς παθούσης ὑγείας αὐτοῦ.

Μητροπολίτης Δυρραχίου. — Τῷ ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἀπὸ πολλοῦ παρεπιδημοῦντι πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Δυρραχίου κ. Προκοπίῳ, ἐκθέντι τῇ ἱερᾷ Σύνόδῳ τοὺς λόγους, ὧν ἕνεκα ἀδυνατεῖ εἰσέτι ἵνα ἐπανακάμψῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἐνεκρίθη ὅπως ἡ ἐνταῦθα διαμονὴ αὐτοῦ παραταθῇ ἐπὶ ἕνα ἔτι μῆνα.

Μητροπολίτης Ἠλιουπόλεως. — Τῇ π. τετάρτῃ ἐπανέκαμψεν ἐξ Ἐπιδαύρων ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἠλιουπόλεως κ. Ταράσιος, πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῶν Ἀρχιγενείων Ἐκπαιδευτηρίων.

Μητροπολίτης Καλλιουπόλεως.—Ἐπανέκαμψε τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἐκ τῆς ἐπαρχίας

αὐτοῦ ὁ ἐκ τῶν συνοδικῶν σεβασμ. μητροπολίτης Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου κ. Ἱερώνυμος ἀναλαβὼν αὐθημερὸν τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Ἐκκλησιαστ. ποινή.—Ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου κατεδικάσθη εἰς περιορισμὸν ἐν τῇ ἐν Πάτμῳ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Θεολόγου ὁ ἐν τῷ χωρίῳ Γενναδίου τῆς Ρόδου ἱερεὺς Σταῦρος, ἕνεκεν ἀναρμόστου τῷ ἱερῷ αὐτοῦ ἐπαγγέλματι πολιτείας.

Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστ. Ἐπιτροπή.—Ληξάσης τῆς περιόδου τριῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κ. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς, θεοφιλ. ἐπισκόπου Παμφίλου κ. Μελισσηνοῦ, πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτου κ. Γρηγορίου Κωνσταντινίδου, Μ. ἱεροκήρυκος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καὶ τοῦ αἰδεσ. πρεσβυτέρου κ. Νέστορος Σουσλίδου, ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδρίᾳ αὐτῆς προταθέντες ἐξελέγησαν εἰς ἀντικατάστασιν ὁ πανιερώτ. μητροπολίτης Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ὁ θεοφιλέστ. ἐπίσκοπος Συννάδων κ. Εὐγένιος καὶ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἀθανάσιος Λάσκαρις. Ἡ Ἐπιτροπὴ δι' ἐκθέσεως ὑπέβαλε τὴν ἐκλογὴν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι πρὸς ἔγκρισιν καὶ ἐπικύρωσιν.

Γάμος πρίγκηπος Ἀνδρέου καὶ πριγκηπίσσης Ἀλίκης.— Ἐπὶ τῷ προσφάτως ἐν τῇ πόλει τῆς Δαρμστάτης γενομένῳ γάμῳ τοῦ Ὑψ. πρίγκηπος Ἀνδρέου, υἱοῦ τῶν ΑΑ. ΜΜ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου καὶ τῆς βασιλίσσης Ὄλγας, μετὰ τῆς πριγκηπίσσης Ἀλίκης τοῦ Βάττεμβεργ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διὰ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου διεβίβασε προχθὲς τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῇ Α. Ε. τῷ ἐνταῦθα πρεσβευτῇ τῆς Ἑλλάδος κ. Ι. Γρυπάρῃ.

Κωστάκης Καραθεοδωρῆς.—Ἡ Α. Θ. Παναγιότης διηρώτησε προχθὲς καὶ αὖθις διὰ τοῦ πανοσ. Μ. πρωτοσυγκέλλου τὰ κατὰ τὴν ὑγείαν τοῦ ἐξοχωτάτου Κωστάκη Καραθεοδωρῆ ἐφέντη, μέλους τοῦ συμβουλίου τοῦ κρίτους. Καθ' ἃ εὐαρέστως πληροφορούμεθα ἡ Α. Ἐξ. βαίνει ἤδη πρὸς ἀνάρρωσιν, ἀποσοβηθέντος παντὸς κινδύνου.

Ὀρθόδοξος ψευδεπίσκοπος.—Ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 6 φύλλῳ ἡμῶν τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους ἐδημοσιεύσαμεν τὴν ἀποφάσει τῆς ἁγίας καὶ ἱερᾶς Συνόδου κατὰ φεβρουάριον ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἀπολυθεῖσαν ἐγκύκλιον πρὸς τὰς ἐν τῇ διασπορᾷ Ἐκκλησίας, δι' ἧς συνιστᾶτο τοῖς προϊσταμένοις καὶ ἐπιτρόποις ὅπως προσέχωσιν ἑαυτοῖς καὶ προφυλάττωσιν ἀπὸ ἀπατεώνων τινῶν κληρικῶν καὶ ἰδίᾳ ἀπό τινος ψευδεπισκόπου Σεραφεὶμ, ρώσου τὸ γένος, ὅστις εἰς ὀρθοδόξους κοινότητας ἐν Ἀμερικῇ πολλὰ ἔφθασε διαπραξάμενος τὰ ψευδορθόδοξα καὶ εἰς χειροτονίας παρανόμους ἅμα ἀσεβέστατα προέβη. Περὶ τοῦ ἀπατεῶνος τούτου ἐγράφησαν τότε τὰ δέοντα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸς τὴν ἁγιωτάτην διοικοῦσαν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ἥτις πεισθεῖσα περὶ τῶν διαπραχθέντων ψευδορθοδόξων ἄθλων ἀπεκήρυξεν αὐτὸν δηλώσασα διὰ τοῦ ἐπισήμου αὐτῆς ὀργάνου, τῶν «Ἐκκλησιαστικῶν εἰδήσεων» τὰ κατ' αὐτὸν καὶ ἐπικαλεσαμένη τὴν προσοχὴν τῶν ὀρθοδόξων. Ἤδη καὶ ἐπίσημος δήλωσις τοῦ ἐν Σικάγῳ ρωσικοῦ προξενείου δημοσιευομένη ἐν ταῖς ἐφημερίσι τῆς πόλεως ταύτης κοινοποιεῖ ὅτι ὁ ψευδεπίσκοπος οὗτος Σεραφεὶμ ἐστιν ἀπατεὼν, καλεῖται Στέφανος Οὐστουλβόλκη καὶ διετέλεσε μὲν ἱερεὺς ἕως τοῦ 1882, ἀλλὰ κατόπιν ἀποβαλὼν τὸ ἱερατικὸν σχῆμα ἐγένετο λαϊκὸς, καὶ οὐδ' ἔχει συνεπῶς ἔκτοτε τὸ δικαίωμα νὰ φέρῃ τὸν τίτλον ἢ νὰ ἐπιτελῇ καθήκοντα ἱερέως.

Ἐκκλησιαστ. Μουσική.—Ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς σχολῆς τῆς ἐκκλησ. ἡμῶν μουσικῆς ὁ ἐκ τῶν ἐριτίμων μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Π. Γ. Χρυσὸς προσήνεγκε πέντε λίρας τουρκικάς. Καὶ ἡ δωρεὰ αὕτη νέον ἀποτελεῖ τεκμήριον ὅτι ὁ σκοπὸς, ὃν ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Μουσικὸς Σύλλογος καὶ ἡ Μουσικὴ Σχολὴ ἐπιδιώκουσιν, ἐκτιμᾶται ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς δημοσίου, ἐλπίζομεν δὲ ν' ἀναγγέλλωμεν πολὺ συνεχῶς τοιαύτας ἐνδείξεις εὐνοίας παρορμώσας τοὺς ἐν τῷ Συλλόγῳ ἐργαζομένους εἰς ἀμετάπτωτον ἐξακολούθησιν τοῦ ἀγῶνος, ὃν ἠρετίσαντο.—Οἱ κατὰ τὸ (πρόμηνός ἀρξάμενον) σχολικὸν ἔτος τοῦτο μαθηταὶ τῆς Μουσικῆς Σχολῆς εἰσὶν 175, ὧν τὸ ἓν ἕβδομον ἀποτελεῖ τὴν Δ' τάξιν, τὴν τῶν τελειοφοίτων.

Ἅγιον Ὄρος.—Τῇ τετάρτῃ ἀνεχώρησεν εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ ἐκ τῶν προϊσταμένων τῆς ἱερᾶς μονῆς τῶν Ἰβήρων πανοσιολ. διάκονος κ. Σπυρίδων Ἰβηρίτης, ἐπί τινας ἑβδομάδας παρ' ἡμῖν διατρίψας χάριν ὑποθέσεων τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μονῆς. — Οἱ διὰ τοῦ γαλλικοῦ ἀτμοπλοίου «Νῆσος τῆς Γαλλίας» ἀνὰ τὴν καθ' ἡμᾶς Ἀνατολὴν περιηγούμενοι πρὸς μελέτην τῶν ἐν αὐτῇ ἀξιο-

σπουδάστων γάλλοι λόγιοι ἐπεσκέψαντο καὶ τὰς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱερὰς μονὰς Βατοπεδίου καὶ Ἁγίου Παντελεήμονος τῇ παρελθούσῃ ἑβδομάδι.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως.—Τῇ π. δευτέρᾳ ἐπανέκαμψεν ἐκ τῆς Ἑσπερίας ὁ σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπος Νεαπόλεως κ. Ἀρσένιος, πρώην ἐπίτροπος τοῦ Π. Τάφου ἐνταῦθα, προϋπαντηθεὶς ὑπὸ πολλῶν φίλων.

Ἀφίκοντο εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν, ἐπισκεψάμενοι τὴν πατρίδα αὐτῶν Μάδυτον, ὁ ἱερολογ. διάκονος κ. Χριστοφόρος Δανιηλίδης, μέλος καὶ γραμματεὺς τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ὡς καὶ ὁ ἑλλόγ. γραμματεὺς τοῦ μοναστηρίου Ἰόππης κ. Παναγ. Γ. Βαρειάδης, εἰς ὃν, μετὰ τριετῆ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ὑποβαλόντα παραίτησιν, ὁ μακαριώτατος πατριάρχης κ. Δαμιανὸς ἀπένειμε τὸν σταυρὸν τοῦ Παναγίου Τάφου.

Θεολογ. Σχολὴ τοῦ Σταυροῦ.—Διωρίσθη καθηγητὴς τῆς φιλολογίας ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ ὁ κ. Γ. Μαδιᾶς.—Ἐκ τοῦ τυπογραφείου τοῦ Παναγίου Τάφου ἀπελύθη ἄρτι ἡ λογοδοσία τοῦ πανοσιολογ. διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς ταύτης ἀρχιμ. κ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, εἰς τεῦχος ἐ 94 σελίδων εἰς ὄγδοον, ἥτις ἀφηγεῖται τὰ τῇ Σχολῇ πεπραγμένα κατὰ τὸ λῆξαν ἤδη σχολικὸν ἔτος, συνάπτει δὲ καλὸν λόγον τοῦ φιλοπόνου καθηγητοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης κ. Ἰωάννου Φωκυλίδου, σχετιζόμενον πρὸς τὸν κλάδον, εἰς ὃν ἀσχολεῖται, καὶ προστίθησι κατάλογον τῶν δωρηθέντων τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς σχολῆς ἀρχαιοτήτων, βιβλίων καὶ πλακιῶν νομισμάτων ὡς καὶ χρημάτων πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης ταύτης. Ἡ σχολὴ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐνέγραψεν 67 μαθητάς, ἐξ ὧν ἔμειναν μέχρι τέλους τοῦ σχολικοῦ ἔτους, 63, καὶ τούτων ἔλαβον τὸ πτυχίον πέντε. Κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν ἀπεροίτησαν καὶ ἀπελύθησαν 80 σχεδὸν ἐκ τῆς Θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, ὧν οἱ ἥμισεις σχεδὸν ἔμειναν ἐν Παλαιστίνῃ καὶ τούτων εἰσὶ σήμερον διδάσκαλοι οἱ δεκαπέντε.

Σχολεῖα κατωτέρας καὶ μέσης παιδεύσεως.—Ὑπὸ τῆς ἀγιοταφιτικῆς ἀδελφότητος συνετηρήθησαν κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος ἐν πόλεσι καὶ κώμαις, ὑπαγομένας ὑπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Ἱεροσολύμων. 80 σχολεῖα, ἀριθμοῦντα περὶ τὰς 4500 μαθητῶν, ὧν ὑπὲρ ἀναπτύξεως ἡ πενομένη ἀγιοταφικὴ ἀδελφότης ἐξώδευσε περὶ τὰς δεκαπέντε χιλιάδας λίρας—Ἡ ἐν τῇ Ἁγίᾳ Πόλει Ἱερατικὴ Σχολή, μεταξὺ πολλοῦ μαθητῶν ἀριθμοῦ, τεσσαράκοντα δωρεάν, ὡς καὶ τοὺς λοιποὺς, ἐκπαιδεύουσα, χορηγεῖ καὶ τροφὴν καὶ περιβαλλὸν καὶ τὰς ἐνδυμασίας αὐτῶν.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἱερὰ Σύνοδος.—Τῇ 25 παρελθόντος σεπτεμβρίου τὰ μέλη τῆς ἱερᾶς Συνόδου, κατὰ τὰ νενομισμένα, ἔδωκαν τὴν διαβεβαίωσιν ἐνόρκου τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ὡς συνοδικῶν, ἐξασκήσεως, μεθ' ὃ ἔμελλον ἵνα ἄρξωνται τῶν ἐργασιῶν.

Ἀρχιερατικαὶ βιβλιοθῆκαι.—Ἐκομίσθησαν εἰς Ἀθήνας, δωρηθεῖσαι εἰς τὸ δημόσιον, αἱ βιβλιοθῆκαι τῶν ἀοιδίμων Μεθοδίου ἀρχιεπισκόπου Σύρου καὶ Τήνου καὶ Νεορύτου ἐπισκόπου Τριφυλλίας καὶ Ὀλυμπίας, αἵτινες μετὰ τὴν γενησομένην ἀπογραφὴν τῶν ἐν αὐταῖς εὑρισκομένων βιβλίων κατατεθήσονται ἐν τῇ ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ.

Ἱεροκήρυκες.—Ὑπουργικῷ διατάγματι, ἱεροκήρυξ τῆς ἐπαρχίας Ἄρτης διωρίσθη ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης κ. Νεκτάριος Μπένσος, ἱεροκήρυξ δὲ τῆς ἐπισκοπῆς Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ὁ τέως ἐν Τρικκάλοις παν. κ. Σ. Παυλίδης.

Ἱερατικὴ Σχολή.—Ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς παιδείας ἀπεράσισε ν' ἀνασυστήσῃ τὴν ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου Ἀθηνῶν Γερμανοῦ ἱδρυθεῖσαν παρὰ τὸ Ψυχικὸν Ἱερατικὴν Σχολήν, ἧς ἡ οἰκοδομὴ προσφόρως ἐπισκευασθήσεται.

Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ.

Ἑλληνικὴ κοινότης ἐν Λόουελ Μάσς.—Φροντίδι τοῦ πανοσ. προϊσταμένου τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου ταύτης κοινότητος κ. Ἰωακείμ ἱερομ. Καυσοκαλυβίτου, συλλεγέντα πρὸ δεκαπενθημερίας ἀπεστάλησαν ὅπου δεῖ 1000 χρυσᾶ φράγκα ὑπὲρ ἀνακουφίσεως τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πασχόντων ἀδελφῶν ἡμῶν. Καὶ ἐξ ἑτέρων ἑλληνικῶν ὀρθοδόξων κοινοτήτων ἐν τῷ παλαιῷ καὶ νέῳ κόσμῳ συνελέγησαν ἀρκετὰ ποσὰ ὑπὲρ τοῦ φιλανθρώπου καὶ φιλογενοῦς ἔργου, δεικνύοντα τὸν ἀδιάπαστον σύνδεσμον τὸν ἑνοῦντα τοὺς ἁπανταχοῦ γῆς διεσπαρμένους ὀρθοδόξους ὁμογενεῖς ἡμῶν τεκμηριούμενον ἐν ἀτυχήμασι κοινοῖς καὶ δυσπραγίαις.

ΣΚΕΨΕΙΣ

ἐπὶ τοῦ θείου κηρύγματος καὶ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ.

Τὸ θεῖον κήρυγμα, ὅπερ ἦν καὶ ἔστιν ἡ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸ «τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωαν. 6, 63), κατήντησε, δυστυχῶς, σήμερον, παρ' ἡμῖν τοὐλάχιστον, ἐκπλήρωσις ψιλοῦ τύπου καθ' ὡρισμένας τοῦ ἔτους ἐποχὰς καὶ ἰδίως τὰς ἐποχὰς τῶν νηστειῶν. Βλέπει τις ἀγγελλόμενα τούς τε ἱεροκήρυκας καὶ τὰς ἐκκλησίας, ἐν αἷς καὶ τὰς κυριακάς, καθ' ἃς κηρυχθήσεται ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, πολλάκις δὲ δίδονται καὶ τὰ θέματα τὰ διαπραγματευθησόμενα ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος. Ἐρχονται αἱ ὡρισμέναι κυριακαί, οἱ ὡρισμένοι ἱεροκήρυκες καταρτίζουσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον τεχνηέντως τὰ πνευματικὰ αὐτῶν δίκτυα καὶ ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος, ἵνα ῥίψωσιν αὐτὰ εἰς ἄγραν καὶ ζώγρησιν ἀνθρώπων κατὰ τὸ «ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν» (Λουκ. 5, 10). Ποία δὲ ἡ ἄγρα; Δυστυχῶς οὐδεμίαν περὶ αὐτῆς δυνάμεθα νὰ δώσωμεν στατιστικὴν καὶ ἐὰν ἐρωτήσωμεν καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἁλιεῖς τοὺς ῥίψαντας τὰ δίκτυα, ἀμφιβάλλω, ἂν θὰ ὦσιν εἰς θέσιν νὰ μᾶς εἴπωσι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πνευματικῆς αὐτῶν σαγήνης. Καὶ τοῦτο διόλου παράδοξον· διότι, ῥίψαντες τὸν πνευματικὸν σπόρον ἐν τῷ ἀγρῷ, ἁπλῶθον μὴ φροντίσαντες μηδὲ νὰ ἐρωτήσωσι κἂν, ἐὰν ὁ σπόρος ἐβλάστησεν ἢ οὔ· ὅταν δὲ πάλιν ἐπανέλθωσι μετὰ ἓν ἔτος, πολλάκις εἰς τὸν αὐτὸν ἀγρόν, πάλιν σπείρουσιν ἢ ἄλλον σπόρον ἢ πολλάκις τὸν ἴδιον, ὀλίγον καὶ ἀναμεμειγμένον, καὶ πάλιν ἀπέρχονται. Οὕτω δὲ ἐξακολουθεῖ ἡ σπορὰ τοῦ εὐαγγελικοῦ σπόρου, τοὐλάχιστον παρ' ἡμῖν, ἀπὸ ἱκανῶν ἤδη ἐτῶν, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα οὐδεὶς γινώσκει, ἢ μᾶλλον ἐκ τῶν καθ' ἑκάστην φυομένων ζιζανίων ἐν τῷ ἀγρῷ γίνεται καταφανὲς, ὅτι ὁ σπόρος ἐπνίγη ὁλοτελῶς ἐντὸς τῶν ἀκανθῶν καὶ τριβόλων ἢ ἔπεσεν ἐπὶ πετρῶν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγον αὐτόν. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς, ὅτι δεινοὶ πολλάκις ἐκκλησιαστικοὶ ῥήτορες ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος· οἱ λόγοι αὐτῶν εἰσὶν ἄλατι ἠρτυμένοι εὐαγγελικῶς, ἐντέχνως καθ' ὅλα τὰ μέρη ἐπεξειργασμένοι, καὶ λέξει καὶ φράσει καλλιεπεῖ ἐπανθοῦντες καὶ κατ' οὐδὲν ὑπολειπόμενοι πολλῶν γνωστῶν ἱεροκηρύκων προγενεστέρων ἢ συγχρόνων. Καὶ ὅμως ὅλοι οὗτοι οἱ χρυσοῖ λόγοι εἰς ἀέρα πολλάκις διαλύονται καὶ ἴσως πρὸς στιγμὴν παράγουσιν ἐντύπωσίν τινα τῷ πλήθει τῶν πιστῶν καὶ δάκρυα πολλάκις ἀποσπῶσιν, ἀλλ' ἡ ἐντύπωσις εἶνε τόσον βραχεῖα, ὥστε μετὰ τὸ τέλος πολλάκις τῆς ἐκκλησίας ἡ ἐντύπωσις ἀπέπτη καὶ ὡς καπνὸς διελύθη ἡ τῶν λόγων ἠχώ. Τίνα τὰ αἴτια τῆς τοιαύτης μὴ ἀνυσιμότητος παρ' ἡμῖν τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος; Πολλὰ καὶ διάφορα καθ' ἡμᾶς, ἐξ ὧν δύο τὰ κυριώτερα: 1 ἡ ἀνεπάρκεια τῶν ἱεροκηρύκων, καὶ 2 ἡ μέθοδος τοῦ ἱεροκηρύττειν. Ἐν ταῖς προτεσταντικαῖς καὶ παπικαῖς ἐκκλησίαις ἑκάστη ἐνορία ἔχει τὸν ἐφημέριον αὐτῆς, ὅστις καὶ ὑποχρεοῦται νὰ κηρύττῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἱερεὺς οὗτος ἐν ἀδιακόπῳ ἐπαφῇ καὶ συγχρωτισμῷ μετὰ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ εὑρισκόμενος, γινώσκων δὲ ἐκ τοῦ ἐξομολογηταρίου καὶ ἀλλαχόθεν τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας τῶν ποιμαινομένων, ἐννοεῖται ὅτι καὶ καταλλήλως δύναται, προκειμένου νὰ διδάξῃ, νὰ πλέξῃ τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ, ἅτινα δύνανται νὰ ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὰς ἀληθεῖς ἠθικὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου. Δὲν θὰ παύσῃ δὲ νὰ ἐλέγχῃ μίαν κακίαν ἐῤῥιζωμένην ἐν τῷ ἀγρῷ τῷ ἐμπιστευθέντι αὐτῷ πρὶν ἢ ἴδῃ ὅτι ὁ σπόρος ἐποίησε καρπόν. Καὶ τοῦτο εἶνε φυσικόν· τίς δύναται κάλλιον νὰ περιποιηθῇ ἀμπελον· ὁ ἔχων αὐτὴν ἐνώπιόν του καθ' ἑκάστην, ὁ παρατηρῶν καὶ ἐπιβλέπων τὴν πρόοδον καὶ αὔξησιν ἑκάστου κλήματος ἐν τῇ ἀμπέλῳ μέχρις οὗ αὐξηθῇ καὶ φέρῃ καρπὸν, ἢ ὁ φυτεύων ἀμπελῶνα καὶ ἐρχόμενος μόνον ἅπαξ τοῦ ἔτους πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ; Τίς ποιμὴν ἔχων ὑφ' ἑαυτὸν ποίμνην θὰ γινώσκῃ κάλλιον τὸ ποίμνιόν του, ὁ καθ' ἑκάστην μετ' αὐτοῦ συζῶν καὶ γινώσκων ἑκάστου προβάτου τὰς ἰδιότητας, τὰς ποικίλας ἀσθενείας, καὶ γινώσκων τὰ αὐτοῦ καὶ γινωσκόμενος ὑπ' αὐτῶν καὶ καλῶν αὐτὰ κατ' ὄνομα καὶ βόσκων αὐτὸ, ἢ ὁ ἅπαξ ἢ δὶς ἢ τρὶς τοῦ ἔτους εἰσερχόμενος εἰς τὴν μάνδραν, οὗ οὐκ εἰσὶ τὰ πρόβατα ἴδια, ὃν οὐ γινώσκουσι τὰ πρόβατα; Διὰ τοῦτο οἱ μὲν ἴδιοι ποιμένες οἱ γινώσκοντες τὰ ἑαυτῶν πρόβατα δύνανται καὶ νὰ δώσωσι λόγον περὶ τῆς τοιᾶσδε ἢ τοιᾶς δε ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ ποιμνίου αὐτῶν. Συχνὰ ἀναγινώσκομεν τοιαύτας στατιστικὰς προτεσταν-

τῶν ἢ ἄγγλων ποιμένων, ἐξ ὧν πολλὰ δύνανται νὰ διδαχθῶσιν οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν ψυχῶν· διότι οὐδέποτε ὁ λόγος τόσον ἀμβώνος δύναται νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα, ἄνευ τῆς γνώσεως τῆς ἠθικῆς καταστάσεως τοῦ ποιμνίου, ὡς οὐδὲν φάρμακον δύναται νὰ φέρῃ ἀποτέλεσμα ἄνευ τῆς ἀληθοῦς διαγνώσεως τοῦ ἀρρωστήματος τοῦ πάσχοντος. Παράδειγμα εἰς τοῦτο ἀξιομίμητον ἔχομεν τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον, ὅστις ἐν Ἀντιοχείᾳ διὰ πολλῶν ἀλλεπαλλήλων ὁμιλιῶν ἀντεπεξῆλθε κατὰ τῆς κακῆς συνηθείας τῶν ἀνοήτων ὅρκων, καὶ δὲν ἔπαυσεν ὁμιλῶν πρὶν ἢ ἐβεβαιώθη ὅτι τὸ κακὸν ἐκεῖνο ἔπαυσε καὶ ἡ νόσος παντελῶς ἐθεραπεύθη. Ἀλλὰ θὰ εἴπῃ τις: ἔστι παρ' ἡμῖν δυνατὸν τοῦτο; δύναται ἑκάστη ἐνορία νὰ ἔχῃ ἴδιον ἐφημέριον ἱεροκήρυκα; Τὸ τοιοῦτον εἶνε μὲν δύσκολον ἕνεκα τῶν καιρικῶν περιστάσεων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ πάντη ἀνέφικτον· ἀπόδειξις δὲ, ὅτι ἐν πολλαῖς ἐκκλησίαις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἄλλων ἴσως ἐπαρχιῶν ἐφημερεύσωσιν ἔγγαμοι ἱερεῖς κάτοχοι παιδείας καὶ δὴ καὶ τελειόφοιτοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ὥστε τὸ ζήτημα ἑνὸς εὐπαιδεύτου ποιμένος ἐν μιᾷ ἐνορίᾳ ὁσημέραι ἐπιλύεται κατὰ τὴν εὐχὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς κανόνας τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς κελεύοντας, ὅτι ἔργον τοῦ ποιμένος εἶνε νὰ διδάξῃ τὸν λόγον, νὰ ἐλέγξῃ, νὰ ἐπιτιμήσῃ. Ὥστε ἐλλειψις προσώπων ὑπάρχει μὲν εἰσέτι ἀλλ' ὄχι καὶ τόσον ἐπαισθητή· τί δὲ τὸ μὴ ὑπάρχον ἔτι; ἡ μέθοδος καὶ ὁ τρόπος τοῦ κηρύττειν.

Παρετηρήθη καὶ ἐλέχθη ὑπὸ πολλῶν καὶ πολλάκις ὅτι τὸ σημερινὸν κήρυγμα παρ' ἡμῖν δὲν εἶνε σύμφωνον πρὸς τὰς σημερινὰς ἠθικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἀνάγκας τῶν ἀκροατῶν, ὅτι ἡ κατασκευὴ λόγων κατὰ τὴν σχολαστικὴν μέθοδον τοῦ μεσαιῶνος εἰς τεχνικὰς διαιρέσεις: προοίμιον, α' μέρος, β' μέρος, ἐπίλογον, εἶνε πολὺ, εἶνε μὲν ἴσως τεχνικὴ καὶ ἐπιτετηδευμένη, ἀλλὰ τόσον δεσμεύει τὸν ἱεροκήρυκα ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν ἰδεῶν του, ὥστε λαμπραὶ πολλάκις ἰδέαι γίνονται θῦμα τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος καὶ τῆς διαιρέσεως καὶ οὕτως ὁ λόγος πάσχει ἐξ ἀτροφίας καὶ γίνεται ἰσχνὸς καὶ ἀναιμικός. ἐὰν ἐπιτρέπηται ἡ ἔκφρασις. Πρῶτος ὁ Ὑπέριος κατὰ τὸν ις' αἰῶνα, καθηγητὴς τοῦ πανεπιστημίου τοῦ Μαρβούργου, ἐκανόνισε τὰς σχέσεις τῆς ὁμιλητικῆς πρὸς τὴν κοσμικὴν ρητορικὴν καὶ ὥρισεν ὅτι σκοπὸς τῆς ὁμιλητικῆς τοῦ ἀμβώνος δὲν εἶνε κυρίως ἡ ἐξωτερικὴ μορφὴ τοῦ λόγου ὡς ἐν τῇ ρητορικῇ τῇ κατὰ κόσμον, ἀλλὰ κυρίως ὁ σκοπὸς τῆς ὁμιλητικῆς εἶνε ἡ ὕλη τοῦ λόγου, τὸ τί πρέπει νὰ προσφέρῃ ὁ ἱεροκῆρυξ τοῖς χριστιανοῖς αὐτοῦ ἀκροαταῖς πρὸς οἰκοδομὴν καὶ θρησκευτικὴν διαπαιδαγώγησιν. Τοῦτον τὸ σκοπὸν ὡς τὸν κύριον ἀνεγνώρισαν καὶ πάντες οἱ μεταγενέστεροι καὶ οὐχὶ ὁ ἄριστος ὁμιλητικὸς Schweizer, οὗ ἡ Ὁμιλητικὴ φέρει μέγα κῦρος μέχρι σήμερον. Βεβαίως οὐδὲν ἀρνεῖται ὅτι ὁ λόγος πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ καλλιλογικὴν μορφὴν ἐξωτερικῶς, ἀλλὰ τὸ κύριον τοῦ λόγου πρέπει νὰ ἦνε ἡ πνευματικὴ τροφὴ, ἥτις ὡς μάννα οὐράνιον πρέπει νὰ πίπτῃ ἀφθόνως εἰς τὰς ἀκοὰς τῶν ἀκροατῶν, ἐὰν ὁ λόγος ἐπιθυμῶμεν νὰ φέρῃ καρπὸν αἰώνιον. Οἱ καλλιτεχνικοὶ λόγοι ἴσως θὰ ἦσαν ἁρμόδιοι διὰ καλλιτεχνικῶς μεμορφωμένον ἀκροατήριον, ἢ διὰ λόγους ἑορταστικοὺς καὶ πανηγυρικούς, ἀλλὰ διὰ τὸν λαὸν τί χρειάζεται ἡ καλλιτεχνικὴ πολυτέλεια ἡ καταστρέφουσα πολλάκις τὴν οὐσίαν; Ὅταν τις πεινᾷ δὲν ζητεῖ καρυκεύματα καὶ φαγητὰ ἐξεζητημένως παρεσκευασμένα, ἀλλὰ καθαρὸν ἄρτον καὶ καθαρὸν ὕδωρ πρὸς κατάπαυσιν τῆς πείνης καὶ δίψης. Ἐν τοιαύτῃ θέσει πνευματικῆς πείνης εὑρίσκεται καὶ ὁ ἡμέτερος λαός: Θέλει ἁπλῆν καὶ οὐσιώδη πνευματικὴν τροφὴν ἄνευ πομπωδῶν φράσεων καὶ λέξεων, ἀλλὰ μετὰ θερμῆς πίστεως καὶ ἀγάπης προσφερομένην αὐτῷ. Πολλάκις παρετηρήθη ὅτι ἁπλοῖ καὶ ἀπαίδευτοι ἄνθρωποι, ὡς μόνον ὅπλον ἔχοντες τὴν πίστιν αὐτῶν καὶ τὴν πεποίθησιν εἰς τὰς ἰδέας των, ἐπενήργησαν ἐπὶ τοῦ πλήθους πολὺ δραστικώτερον καὶ ἐπωφελέστερον, ἢ λόγοι ρητορικοὶ καθ' ὅλους τοὺς κανόνας τῆς τέχνης ἐπεξειργασμένοι. Ὁ λαὸς ἡμῶν σήμερον ἔχει ἀνάγκην κατηχήσεως· ἔχει ἀνάγκην κατηχητικῶν ὁμιλιῶν, αἵτινες νὰ ἦνε καταληπταί, διότι τὰ ἀκατάληπτα εἶνε ὁ μεγαλείτερος ἐχθρὸς τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος. Ἀλλὰ θὰ εἴπωσιν ἴσως πολλοί: Εἶνε δυνατὸν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ νὰ καταβιβασθῇ εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ γίνῃ καταληπτὸς εἰς τὸν νοῦν τοῦ μηδεμίαν ἀνάπτυξιν λαβόντος χυδαίου λαοῦ; τότε πρέπει καὶ ἡ διδασκαλία νὰ ἐκχυδαϊσθῇ καὶ νὰ ἐκπέσῃ τοῦ θείου αὐτῆς ὕψους, ὅπερ ἄτοπον. Εἰς ταῦτα ἀπαντῶμεν: Οὔτε ἡ θεία διδασκαλία ἐκπίπτει τοῦ θείου αὐτῆς μεγαλείου,

οὔτε τὸ φύσει θεῖον καὶ ὑψηλὸν δύναται νὰ καταπέσῃ ἀπὸ τοῦ θείου αὐτοῦ ὕψους. Καὶ πρῶτον· ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶχεν ἀκροατήριον οὐχὶ σοφῶν καὶ ἐπιστημόνων, ἀλλὰ τὸν λαόν, ὡμίλει πρὸς τὸν λαὸν καὶ προσεπάθει νὰ πείσῃ τὸν λαὸν εἰς τὴν διδασκαλίαν του. Ὡμίλει ἐπομένως οὐχὶ τὴν ὑψηλὴν γλῶσσαν τῶν λογίων καὶ πεπαιδευμένων. ἀλλὰ τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ τὴν ἁπλῆν καὶ ἀπέριττον, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐκ τῶν Εὐαγγελίων. Καὶ ὅμως οἱ ἁπλοῖ καὶ ἀπέριττοι λόγοι τοῦ Κυρίου ἡμῶν συνεκίνουν μέχρι τῶν μυχαιτάτων τὰς καρδίας τοῦ λαοῦ, τοὺς δὲ μαθητὰς αὐτοῦ, τοὺς ἐπίσης ἀγραμμάτους καὶ ἁλιεῖς, οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου ἐξηνάγκαζον νὰ ἀναφωνῶσι: «Πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα· ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις». Τοῦτο εἶνε ἀληθῶς τὸ μυστικὸν τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ὅτι ὁποῖον δήποτε ἔνδυμα γλώσσης καὶ ἂν ἐνδυθῇ, οἷα δήποτε ῥάκη γλωσσικὰ καὶ ἂν φορέσῃ, πάντοτε ἀπαστράπτει τὸ μεγαλεῖον αὐτῆς διότι εἶνε ῥήματα ζωῆς αἰωνίου. Ὅταν λέγωμεν ὅτι τὸ κήρυγμα πρέπει νὰ ἦνε καταληπτὸν εἰς τὸν λαόν, δὲν ἐννοοῦμεν ὅτι πρέπει ὁ ἱεροκῆρυξ νὰ ἐκλαϊκεύσῃ τὰ δόγματα καὶ νὰ ἐξηγήσῃ τὰ μυστήρια· τοῦτο καὶ ἂν ἀκόμη θέλῃ δὲν εἶνε κατορθωτόν· τοῦτο ὑπερβαίνει πᾶσαν κατάληψιν. Ἀλλὰ τὸ ἀκατάληπτον τοῦτο νὰ καταστήσῃ καταληπτὸν οὐχὶ διὰ τῆς ἀντιλήψεως τῆς διανοίας ἀλλὰ διὰ τῆς πίστεως. Ἔργον τοῦ ἱεροκήρυκος εἶνε τὰ δόγματα καὶ τὰς ἀληθείας τῆς πίστεως τοιουτοτρόπως νὰ ἐμφυτεύσῃ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν, ὥστε νὰ παραγάγωσι τοὺς ποθουμένους καρποὺς. Ἀλλά, ὅπως ἐμφυτεύσῃ τὴν πίστιν πρέπει πρὸ παντὸς ἄλλου αὐτὸς ὁ ἱεροκῆρυξ νὰ ἦνε πιστός. Πολλάκις παρετηρήθη ὅτι λόγοι σπουδαίων ἱεροκηρύκων, μετὰ δυνάμεως ἀσυνήθους λόγου καὶ τέχνης τὰ τῆς θρησκείας διαπραγματευόμενοι, οὐδεμίαν παρήγαγον ἐντύπωσιν, διότι οἱ ἀκροαταὶ ἐγίνωσκον ὅτι ὁ λέγων δὲν ἐπίστευεν αὐτὸς εἰς τὰ λεγόμενά του. Τοῦτο καὶ μόνον ἀρκεῖ πρὸς ἀποτυχίαν. Ἡ πίστις τοῦ λέγοντος εἶνε ἡ ζωὴ ἡ ζωογονοῦσα τοὺς λόγους· ἄνευ ταύτης οὐδεμία ἐλπὶς ἐπιτυχίας. Τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐπιμαρτυρεῖ ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας.

(ἕπεται συνέχεια).

Ἀρχιμ. **Ποροφύριος Λογοθέτης**

προϊστάμενος τῆς ἐν Παρισίοις ἑλλην. ὀρθοδόξου ἐκκλησίας

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ
ἐν τῇ σημερινῇ Ἰαπωνίᾳ.

Ἐκ τινος λίαν ἐμβριθοῦς καὶ μακρᾶς πραγματείας περὶ τῆς θρησκευτικῆς καταστάσεως τῆς Ἰαπωνίας, ἀποστελλομένης ἐκεῖθεν τῷ ἐγκρίτῳ γερμανικῷ περιοδικῷ «Χριστιανικῷ Κόσμῳ», ἀποσπῶμεν ἐν μεταφράσει τὰ ἑπόμενα ἀφορῶντα εἰς τὴν ἐν τῷ βασιλείῳ τούτῳ διάδοσιν τοῦ χριστιανισμοῦ.

«. . . Μέχρι τοῦ νῦν ὁ χριστιανισμὸς ἀποτελεῖ ἐν τῷ νησιωτικῷ βασιλείῳ οὐχὶ ἐπαρκῆ δύναμιν δυναμένην νὰ παραβληθῇ πρὸς τὰ θρησκεύματα τοῦ Σιντοϊσμοῦ, Βουδδισμοῦ, καὶ Κουμφουκισμοῦ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀπαδῶν καὶ τὴν ἐπιρροήν. Ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία, ἧς τὸ ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς συνδέεται μετὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Φραγκίσκου Ξαβιὲ, ἐλθόντος εἰς τὴν χώραν ταύτην τῷ 1540, ἀπὸ τῆς κατ' ἀρχὰς ἀκμῆς αὐτῆς, καταδιωχθεῖσα περὶ τὰ τέλη τῆς δεκάτης ἕκτης ἑκατονταετηρίδος καὶ ἔκτοτε κατὰ τὰς δύο ἑπομένας ὁλοσχερῶς καταβληθεῖσα, ἀριθμεῖ σήμερον, μετὰ τὴν ἐκ νέου, πρὸ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν, δοθεῖσαν ἄδειαν, 2,0000 ψυχὰς ἐν 250 κοινότησι μετὰ 169 ἐκκλησιῶν καὶ παρεκκλησίων, ὑπὸ τὴν διοίκησιν ἑνὸς ἀρχιεπισκόπου καὶ τριῶν ἐπισκόπων, 90 περίπου εὐρωπαίων ἱεραποστόλων, 20 ἰθαγενῶν ἱερέων, 300 ἰθαγενῶν κατηχητῶν, 25 εὐρωπαίων ἀδελφῶν τοῦ τάγματος, καὶ 85 ἀδελφῶν τοῦ ἐλέους· ἔχει δὲ ἓν θεολογικὸν σεμινάριον μετὰ 50 μαθητῶν, δύο ἀνωτέρας σχολὰς μετὰ 180 μαθητῶν, τρία οἰκοτροφεῖα θηλέων μετὰ 170 οἰκοτρόφων, 26 βιομηχανικὰς σχολὰς μετὰ 760 μαθητῶν, 41 ἀρρεναγωγεῖα (3000 μ.) καὶ ἓν νοσοκομεῖον δι' ἀ τοὺς λεπρούς (70) καὶ ἕτερον διὰ τοὺς γέροντας (30) καὶ 19 ὀρφανοτροφεῖα (2100).

Ἡ ρωσικὴ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀπὸ τοῦ 1871 ὑρισταμένη, ἀριθμεῖ ἐπέκεινα τῶν 25.000 ψυχῶν ἐν 219 διαφόροις μέρεσιν, ἐν οἷς, ἐν τῇ κυριωτέρᾳ συνοικίᾳ τοῦ Τοκίου μετὰ μεγάλου καθεδρικοῦ ναοῦ, 21 ἰθαγενεῖς ἱερεῖς, 158 μὴ χειροτονηθέντας κατηχητὰς, μίαν θεολογ. σχολὴν μετὰ 20 μαθητῶν, ἓν νηπιαγωγεῖον μετὰ 50 μαθητῶν καὶ ἓν παρθεναγωγεῖον (75).

Ἡ εὐαγγελικὴ Ἐκκλησία, ἥτις ἤρξατο τοῦ ἱε-

ραποστολικοῦ αὐτῆς ἔργου ἀπὸ τῆς τῷ 1859 καὶ αὖθις δοθείσης ἀδείας τῆς κυβερνήσεως, ἀριθμεῖ 42,000 ψυχάς. Πλεῖστα οἰκήματα τῆς ἱεραποστολῆς καλύπτουσι τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ βασιλείου, τὸ Τόκιο δὲ καὶ οἱ ἐλεύθεροι λιμένες εἰσὶν αἱ κυριώτεραι συνοικίαι αὐτῶν. Ἡ ἱεραποστολὴ εὑρίσκεται καθ' ὁλοκληρίαν σχεδὸν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐκκλησιῶν τῆς βορείου Ἀμερικῆς, ἅμα δὲ καὶ τῆς Ἀγγλίας. Ἡ ἀμερικανικὴ ἱεραποστολὴ ἀριθμεῖ 12,000 περίπου ψυχάς, 75 ἱεραποστόλους, 60 κεχειροτονημένους καὶ 30 μὴ χειροτονηθέντας ἰθαγενεῖς βοηθοὺς, καὶ τέσσαρα οἰκοτροφεῖα θηλέων μετὰ 860 μαθητριῶν. Ἡ δὲ ἱεραποστολὴ «Κύνδεσμος τῶν πρεσβυτεριανῶν καὶ τῶν μεταρρυθμιστῶν» ἀριθμεῖ 12,000 ψυχάς, 146 ἱεραποστόλους, 60 κεχειροτονημένους καὶ 113 μὴ χειροτονηθέντας ἰθαγενεῖς βοηθοὺς, μίαν θεολογικὴν ἀκαδημίαν ἐν Τοκίῳ, πέντε νηπιαγωγεῖα (375 μ.) καὶ 16 οἰκοτροφεῖα θηλέων (800 μ.). Ἡ τῶν «Μεθοδιστῶν τῆς Ἐκκλησίας» ἀριθμεῖ 8000 ψυχάς, 143 ἱεραποστόλους, 115 ἰθαγενεῖς βοηθοὺς, 116 κατηχητὰς, 5 θεολογ. σχολὰς (60 μ.). Ἡ τῶν «Ἐπισκοπιανῶν» 6000 ψ. 150 ἱεραποστ., 20 κεχειροτ. καὶ 125 μὴ χειροτ. ἰθαγενεῖς βοηθοὺς, 4 θεολ. σχολὰς (50 μ.), 5 οἰκοτροφεῖα ἀρρένων (170 μ.), 8 οἰκοτρ. θηλέων (270 μ.), πᾶσαι ὑπὸ τὴν διοίκησιν 4 ἄγγλων καὶ ἑνὸς ἀμερικανοῦ ἐπισκόπων. Ἡ τῶν «Βαπτιστῶν», 2500 ψ. 92 ἱεραποστ., 14 κεχειροτ. καὶ 68 μὴ χειροτον. ἰθαγενεῖς βοηθοὺς, 2 θεολογ. σχολὰς (20 μ.) ἐν ἀρρένων (15 μ.) καὶ 6 θηλέων (200 μ.) οἰκοτροφεῖα. Ἡ τῶν «Λουθηρανῶν» δὲ 100 ψ. 2 ἱερ. καὶ 2 ἰθαγενεῖς βοηθούς.

Πρὸς τούτοις ὑρίστανται καὶ πλεῖσται ἄλλαι μικρότεραι ἑταιρεῖαι, ἐν αἷς ὁ «Γενικὸς εὐαγγελικὸς προτεσταντικὸς-ἱεραποστολικὸς Σύλλογος», οὗ ὁ κλῆρος ἐκπληροῖ συναμα χρέη ἱερέως καὶ ἱεραποστόλου τῶν ἐν Τοκίῳ, Κιότῳ καὶ Γοκοχάμῃ γερμανῶν εὐαγγελικῶν.

Τὸ μέλλον τοῦ χριστιανισμοῦ ἐν Ἰαπωνίᾳ, καθ' ἃ ὁ ἱεραπόστολος Πῆρυ ἐν τῷ ἀξίῳ πάσης συστάσεως πονήματι αὐτοῦ The gist of Japan διεξοδικῶς ποιεῖται λόγον, ἐξαρτᾶται τὸ μὲν ἐκ τῶν αὐτόθι ἐργαζομένων χριστιανικῶν δυνάμεων, τῆς αὐτόθι ὑρισταμένης χριστιανο-ιαπωνικῆς ἐκκλησίας, τῶν ἱεραποστόλων, τῶν ὑπὸ τῶν ἑταιρειῶν διατιθεμένων μέσων, τῆς ὁμιλογίας, τῶν σχολῶν καὶ τῶν σεμιναρίων, τὸ δὲ ἐκ τῶν δυνάμεων τῶν ἀντιπαρατασσομένων πρὸς τὰς χριστιανικὰς, καὶ ἐν τέλει καὶ κυρίως ἀπὸ τῆς φυσικῆς ἱκανότητος καὶ παραδοχῆς τοῦ χριστιανισμοῦ ὑπὸ τοῦ ἐθνικοῦ ἰαπωνικοῦ λαοῦ. Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ ταύτην ἡ γνώμη τοῦ κ. Πῆρυ, τυγχάνοντος βαθέως γνώστου τοῦ ἰαπωνικοῦ λαοῦ, δὲν εἶνε πολὺ εὐχάριστος, καὶ πᾶς γινώσκων πως τὸν λαὸν τῆς Ἰαπωνίας θέλει συμφωνήσει μετ' αὐτοῦ. Τὸ σφοδρῶς ὁλονὲν ἀναπτυσσόμενον ἐθνικὸν αὐτὸ συναίσθημα τοῦ ἰάπωνος κατεξανίσταται κατὰ τῆς ξένης ἀπὸ δύσεως θρησκείας, ἥτις οὐδὲν ἀπολύτως ἔχει κοινὸν πρὸς τὰς ἀρχαίας ἐθνικὰς αὐτοῦ θρησκείας. Ἡ ἔλλειψις θρησκευτικοῦ ζήλου καὶ ἠθικῆς μονιμότητος, ἡ ἐλαφρότης τῆς καρδίας, μεθ' ἧς διεπραγματεύθη μέχρι σήμερον θρησκευτικὰ πράγματα καὶ ἐδάσταση τὸ ἴδιον αὐτοῦ θρήσκευμα,, καθιστῶσιν αὐτῷ τὸν χριστιανισμὸν ἀσυμπαθῆ ἕνεκα τῶν σπουδαίων ἀπαιτήσεων. Τὸ ὑλόφρον φρόνημα τῶν Ἰαπώνων δὲν χρησιμοποιεῖται διὰ πνευματικὴν θρησκείαν, οἵα ἡ χριστιανική. Τὸ μέγα πρόσκομμα εἶνε ἡ πλήρης τοῦ ἰαπωνικοῦ λαοῦ ἀδιαφορία πρὸς πᾶσαν πραγματικὴν θρησκείαν, ὁ ἀθεισμὸς, ὅστις ἀνέκαθεν ἐκυριάρχησεν αὐτοῦ. Ὁ χριστιανισμὸς ἄρα ἐν Ἰαπωνίᾳ μέλλει νὰ ἀγωνισθῇ ἀγῶνα κρατερόν.

Ι. Β.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς Μ. Λαύρας

ὑπὸ

ΑΛΕΞ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ

Ὁ ἀπὸ *πολλῶν ἐτῶν πρὸς τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» ἔγγραφα σπουδαῖα πρὸς ἔκδοσιν ἀποστέλλων πανοσιολ. γέρων Ἀλέξανδρος Λαυριώτης ἀγγέλλει ἡμῖν τὴν ἀποστολὴν νέας σειρᾶς τοιούτων ἐπισήμων γραμμάτων, ὧν τέσσαρα σήμερον ἐκδίδομεν. Ἀναφέρονται ταῦτα εἰς τὰς ἠρέμους ἡμέρας τῆς ζωῆς τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Διονυσίου Γ' τοῦ Βάρδαλη, οὗ γινώσκονται νῦν, ἐξ αὐθεντικῆς μαρτυρίας ἡ τε*

ἡμέρα τοῦ θανάτου καὶ αἱ πρὸ ταύτης εἰς τὴν μεγίστην Λαύραν γενόμεναι δωρεαί. Προσεχῶς ἐκδοθήσονται καὶ ἕτερα γράμματα, ὧν τὰ συνεχέστερα ἀναφέρονται εἰς τοὺς πατριάρχας Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίαν Γ' τὸν ἐν Λαύρᾳ τυχόντα τοῦ μακαρίου τέλους, καὶ Σεραφεὶμ Β' τὸν γνωστὸν προστάτην τῆς πατριαρχικῆς ἡμῶν ἀκαδημίας.

1.

Πατριάρχου Παρθενίου.

Θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι οἱ ὑποκείμενοι τῇ ἁγιωτάτῃ μητροπόλει Θεσσαλονίκης, καὶ ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς αὐτῆς μητροπόλεως, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, μετὰ πάντων τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ χωρίων· εὐγενέστατοι ἄρχοντες καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ κ.τ.λ.

Καλῶς ἴστε ὅτι προλαβόντως ἐγράψαμεν καὶ ἐδηλοποιήσαμεν ὑμῖν τὰ περὶ τῆς εἰρήνης τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας, καὶ περὶ τῆς ἀναπαύσεως τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου πρ. Κωνσταντινουπόλεως κυροῦ Διονυσίου ὅπως διαιτήθησαν τὰ κατ' αὐτόν, καὶ συνοδικαῖς περισκέψεσι καὶ κοιναῖς ἀκριβολογίαις τῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων, τιμιωτάτων κληρικῶν, καὶ εὐγενεστάτων ἀρχόντων, ἔδοξεν εὐλογοφανὲς δοθῆναι τὴν αὐτὴν μητρόπολιν Θεσσαλονίκης μετὰ τῶν ὑποκειμένων ταύτῃ ἐπισκοπῶν πρὸς τὴν Α. Παναγιότητα, λόγῳ προεδρείας, προπαρακτησαμένου ταύτης τοῦ ἀρχιερέως ὑμῶν κὺρ Ἰωακείμ, ἑθελουσίως καὶ αὐτοπροαιρέτως χωρὶς τινὸς βίας καὶ καταναγκάσεως, καὶ μετατεθέντος γνησίως εἰς τὸν θρόνον τῆς μητροπόλεως Ρόδου, εἰς τὸ ἔχειν αὐτὴν ἡ Α. Παναγιότης ἐφ' ὅρῳ ζωῆς αὐτοῦ πρὸς ἀνάπαυσιν εὐάρεστον καὶ ζωάρκειαν αὐτοῦ, παραίτησιν οἰκειοθελῆ παρασχόντος τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, καὶ πρὸς ἀπράγμονα βιοτὴν ἐπικλίναντος, καὶ ζητήσαντος τὴν αὐτὴν ἐπαρχίαν εἰς ἰδίαν ἀνάπαυσιν, πολλῶν δικαιολογιῶν ἕνεκα καὶ αἰτιῶν εὐπροσώπων, παριστωσῶν χρειώδη ταύτην, καί πως ἀναγκαίαν εἰς ζωάρκειαν τῆς Α. Παναγιότητος· ἐφ' ᾧ καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν σὺν πάσῃ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ κατενεύσαμεν καὶ οὐκ ἀπηξιώσαμεν τὴν αἴτησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ κοινῇ συναρεσκείᾳ καὶ γνωμοδοτήσει, χωρὶς ἀντιλογίας, ἐδόθη ἡ αὐτὴ ἁγιωτάτη μητρόπολις μετὰ τῶν ὑποκειμένων ταύτῃ ἐπισκοπῶν πρὸς ἀνάπαυσιν καὶ ζωάρκειαν τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου πρ. Κωνσταντινουπόλεως κυροῦ Διονυσίου, τοῦ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοῦ καὶ περιποθήτου ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος, διὰ τὴν εἰρήνην τῆς Ἐκκλησίας, καὶ διὰ τὴν φιλήσυχον καὶ φιλειρηναίαν γνώμην τῆς Α. Παναγιότητος, ὅστις ἔρχεται τὰ νῦν σὺν Θεῷ ἐπαπολαῦσαι ὑμῶν, καὶ ἐπιλαβέσθαι τῆς χορηγηθείσης αὐτῷ ἐπαρχίας μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῇ κτημάτων καὶ ἀριερωμάτων, κινητῶν τε καὶ ἀκινήτων, καὶ ἐπιστατεῖν αὐτὴν καὶ διοικεῖν καὶ διακυβερνᾶν καὶ πρὸς σωτηρίους διεξάγειν νομὰς τὸ λογικὸν αὐτὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, ταῖς ἱεραρχικαῖς καὶ ἀποστολικαῖς αὐτοῦ οἰκονομίαις καὶ διαιτήσεσιν, εὐλογεῖν τε καὶ ἁγιάζειν τοὺς χριστιανούς, καὶ παραινεῖν καὶ ἐπιστηρίζειν εἰς τὸν τῆς εὐσεβείας λόγον, καὶ φροντίζειν περὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, καὶ πάντα ἐπιτελεῖν τὰ τῆς ἱεραρχίας ἐν τῇ αὐτῇ ἐπαρχίᾳ κατὰ τὸν τῆς προεδρείας λόγον· καὶ ἔχειν αὐτὴν ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως καὶ ἀδιασείστως ἐφ' ὅρῳ ζωῆς αὐτοῦ, παρέχων κατ' ἔτος τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίᾳ τὴν ἣν συνερώνησε μερικὴν ἀποκοπὴν καὶ τὸ ἐτήσιον βασιλικὸν χαράτζιον, καὶ καρπούμενος καὶ νεμόμενος πάντα τὰ ἐκκλησιαστικὰ δικαιώματα τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας, κανονικά, συνοικέσια, ἐμβατοίκια, πανηγύρεις, ζητίας, καὶ εἴτι ἄλλο σύνηθες τῷ τόπῳ, πρὸς κυβέρνησιν καὶ ζωάρκειαν τῆς Α. Παναγιότητος. Διὰ τοῦτο γράφομεν καὶ ἐντελλόμεθα ὑμῖν συνοδικῶς, γνώμῃ καὶ τῶν παρευρεθέντων ἱερωτάτων ἀρχιερέων (κ.λ.π.) ἵνα ἀποδεξάμενοι τὴν Α. Παναγιότητα μετὰ πάσης εὐλαβείας καὶ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης καὶ δεξιώσεως, γινώσκητε αὐτὸν κυριάρχην τῆς αὐτῆς μητροπόλεως μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ ἐπισκοπῶν, καὶ προστάτην καὶ δεσπότην καὶ ποιμένα ὑμῶν καὶ ἱεράρχην, καὶ πείθησθε καὶ ὑποτάσσησθε καὶ ὑπείκητε τῇ Α. Παναγιότητι κατὰ τὸ πρέπον καὶ δίκαιον, διά τε τὴν ὑπερέχουσαν ἀξίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐνάρετον διακόσμησιν, καὶ τὴν δεσποτείαν τῆς περὶ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἱεραρχίας αὐτοῦ· καὶ παρέχητε αὐτῷ πάντα τὰ διαληφθέντα εἰσοδήματα καὶ δικαιώματα μετὰ πάσης ὑποταγῆς καὶ εὐπειθείας καὶ εὐλαβείας, μηδενὸς τολμήσοντος ἐναντίου φανῆναι λόγῳ ἢ ἔργῳ, ἐν βάρει ἀργίας ἀσυγγνώστου καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ καὶ αἰωνίου τοῦ ἀπὸ Θεοῦ παντοκράτορος. Οὕτω γενέσθω καὶ μὴ ἄλλως ἐξ ἀποφάσεως. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη ὑμῖν.

Ἐν ἔτει ἀχξ'.

(πατριαρχ. χειρὶ) Ἐν μηνὶ ἀπριλλίῳ ἰνδικτιῶνος Δ.

Ἡρακλείας Ματθαῖος*. Κυζίκου Μητροφάνης. Χαλκηδόνος Γαβριήλ. Παρωναξίας Θεοφάνης. Ρόδου Ἰωακείμ. Ἀθηνῶν Ἄνθιμος. Σερρῶν Κύριλλος. Νέων Πατρῶν Γερμανός.

---

* μᾶλλον Μεθόδιος. Σ. Ἐκ. Ἀλ.

2.

Ἰακώβου πατριάρχου.

Τὸ τῶν ἱερῶν ἀναθημάτων ἀμετακίνητον ὑπέρ τι ἄλλο τῶν ἐν τῷ βίῳ δήπουθεν ἔχει τὸ αὐτοσύστατον· τὰ γὰρ ἐξ ἀνθρωπίνης ἐξουσίας ἀναχωρήσαντα, καὶ εἰς θείαν κυριαρχίαν μεταχωρήσαντα, Θεὸν ἔχουσι ταῦτα προεμπεδοῦντα καὶ θεσπεσίως ἐπικρατύνοντα. Διὸ καὶ θεῖοι νόμοι καὶ ἱεροὶ κανόνες, ὡς ἀπὸ θείας νεύσεως ἀπηχούμενοι, τοῖς ἅπαξ ἀνατεθεῖσι Θεῷ ἰσχυρὰν ἐπομένως ἀπονέμουσι τὴν κραταίωσιν, μένειν ἀσάλευτα τοῦ λοιποῦ δηλαδὴ τὰ τοιαῦτα ἢ ἀνοπισθόρμητα θεσπίζοντες, ὡς μηκέτι δυνάμενα τὰ κτήματα λογισθέντα Θεοῦ τῇ τῶν ἀνθρώπων χρήσει ἢ ἐξουσίᾳ δουλεύειν, δεινοῖς ἐπιτιμίοις καθυποβάλλοντες τοὺς τετολμηκότας ἅψασθαί ποτε τῶν ἀψαύστων καὶ μετακινεῖν τὰ ἀκίνητα. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ τανῦν ὁ παναγιώτατος πατριάρχης πρ. Κ)λεως κὺρ Διονύσιος ὁ ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς τῆς ἡμῶν ταπεινότητος οὐ μικρᾶς θεραπείας καὶ ἐπιμελείας ἀξιούμενος, περιποιήσεώς τε καὶ δεξιώσεως ὑπὸ τῶν συνασκουμένων πατέρων ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῆς Λαύρας κατὰ τὸ ἀγιώνυμον Ὄρος ὅπου ἡ παναγιότης αὐτοῦ προείλετο κατασκηνῶσαι, φιλησυχίας, ἡρεμίας τε καὶ ἀπραγμοσύνης ἐρέσει, τὸν εἰρηνικὸν μεταδιώκων βίον καὶ μὴ ἔχων πλείονί τινι φιλοτιμίᾳ τὰς ἀντιδόσεις ἀμείψασθαι, ἀφιέρωσεν ἐν αὐτῷ τῷ ἱερῷ μοναστηρίῳ τῆς Λαύρας ἅπαντα τὰ ἱερὰ αὐτοῦ ἄμφια, τὴν ἀρχιερατικὴν δηλαδὴ καὶ πατριαρχικὴν ἐνδυμασίαν ἐπὶ τῷ εὑρίσκεσθαι ταῦτα μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ ἐν τῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ ἀφιερώματα καὶ κτήματα αὐτοῦ ἀναφαίρετα, ἐξουσιαζόμενα ὑπὸ τοῦ μοναστηρίου ὡς καὶ τὰ ἐπίλοιπα μοναστηριακὰ αὐτοῦ σκεύη καὶ κτήματα εἰς χρῆσιν μὲν τοῦ μοναστηρίου, μνημόσυνον δὲ διηνεκὲς τῆς αὐτοῦ πανιγιότητος· ἣν περ ἀφιέρωσιν ᾐξίωσε βεβαιωθῆναι καὶ διὰ πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ γράμματος. Τούτου χάριν, ὡς εὔλογον τὴν ἀξίωσιν καὶ θεοσεβείας ἐχομένην προσηνῶς ἀποδεξάμενοι καὶ κατὰ χρέος τοῖς θείοις ἑπακολουθοῦντες ἐντάλμασι, γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων... ἵνα ἡ μὲν ἀφίερωσις, αὕτη τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου κὺρ Διονυσίου ἔχῃ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα ἀμεταθρέπτως καὶ ἀμεταποιήτως, τὰ δὲ ἀφιερωθέντα παρὰ τῆς Α. παναγιότητος ὡς εἴρηται ἀρχιερατικὰ καὶ πατριαρχικὰ ἄμφια τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ ἐνδυμασίας ἐν τῷ εἰρημένῳ μοναστηρίῳ τῆς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει μεγάλης Λαύρας διαμείνωσιν ἐν αὐτῷ τῷ μοναστηρίῳ κείμενα διὰ παντὸς καὶ μετὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ ἀμετακίνητα, καὶ ἀμετάτρεπτα, καὶ ἀμετάθετα, καὶ ἀναφαίρετα, καὶ ἀναπόσπαστα, ἐξουσιαζόμενα καὶ κυριευόμενα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου, ὡς γνήσια αὐτοῦ κειμήλια καὶ μοναστηριακὰ κτήματα, κατ' οὐδένα τρόπον δυνάμενα μετακινηθῆναι καὶ μεταχωρῆσαι τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου τὸ σύνολον. Ὁποῖοι δ' ἂν ὀψέποτε πλεονέκτιδα χεῖρα κατ' αὐτῶν κινῆσαι θελήσωσιν ἢ διανοηθῶσι ἀποσπάσαι τὰ ἀρχιερατικὰ ταῦτα τῆς ἐξουσίας τῆς Λαύρας, ὁποίου βαθμοῦ τύχωσιν εἶναι καὶ ὁποίας τάξεως (κλπ.) καὶ ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνοι. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐπεδόθη τῷ ἱερῷ αὐτῷ μοναστηρίῳ τὸ παρὸν πατριαρχικὸν βεβαιωτήριον γράμμα.

,αχπα'. Ἐν μηνὶ ὀκτωβρίῳ ἰνδικτιῶνος Ε'.

Κωνσταντινατπόλεως κλπ.

Νικομηδείας Μελέτιος. Χαλκηδόνος Ἱερεμίας. Ἀδριανουπόλεως Νεόφυτος. Προύσης Καλλίνικος. Αἴνου Γεδεών. Ληπίτζης Ἀθανάσιος.

Ἐκ τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μ. Λαύρας

«Δεῖ εἰδέναι ὅτι εἰς τὸ ,αχυς' ἔτος, ἐν μηνὶ αὐγούστῳ κη' ἀνεπαύθη ὁ παναγιώτατος πατριάρχης Κ)λεως κὺρ Διονύσιος καὶ πνευματικὸς ἡμῶν πατὴρ, κατὰ δὲ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν συναξεως καὶ τὴν αὐτοῦ διαθήκην, ὀφείλομεν ἕως οὗ ἵσταται ἡ ἡμετέρα μονὴ Λαύρα νὰ ποιῶμεν τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ κατ' ἔτος ὡς καὶ τῶν μακαρίων κτιτόρων ἐν τῇ κη' τοῦ αὐγούστου μηνὸς, εὐγάζοντες ἅπασαν τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ στολὴν, ἣν ἀφιέρωσεν ἐν τῇ ἱερᾷ ἡμῶν μονῇ, καὶ θέοντες αὐτὴν ἐπάνω τοῦ ἀναλογίου καὶ οὕτω νὰ ψάλληται τὸ μνημόσυνον. Τούτου ἕνεκα ἐτυπώθη ἐν τῷ παρόντι Τυπικῷ εἰς ἐνθύμησιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν μεταγενεστέρων».

3.

Διονυσίου (Δ') πατριάρχου.

Ἐπειδὴ ὁ παναγιώτατος πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως κὺρ Διονύσιος, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς τῆς ἡμῶν μετριότητος, ἀνήγγειλεν ἡμῖν δι' οἰκειοχείρων αὐτοῦ γραμμάτων ὅτι διατεταξάμενος τὰ κατ' αὐτὸν κατ' ἰδίαν θέλησιν καὶ προαίρεσιν ἀφῆκε μὲν καὶ μέρος τῆς φιλοτιμίας λόγῳ λεγάτου πρὸς τὰ παιδία τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, βούλεται δὲ περὶ τούτου ἀρκεῖσθαι τὰ παιδία τῷ δοθέντι αὐτοῖς, καὶ μὴ διενοχλεῖν περαιτέρω μήτε ἐπηρεάζειν τοὺς πατέρας τῆς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει μοτῆς τῆς Λαύρας, ὅπου ἡ παναγιότης αὐτοῦ πρὸ καιροῦ ἠτυχάζειν ἠρετίσατο, καθ' ὧν ἀφορισμούς τε καὶ ἀρὰς ἐπιγράφει, ἐὰν ἀθετήσωσι δηλαδὴ τὰ παρ' αὐτοῦ διατεχθέντα, εἴτε τὰ παιδία ταῦτα, εἴτε ἄλλο πρόσω-

πον τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως ἢ καὶ τῆς τῶν λαϊκῶν τάξεως, ἐφ' οἷς καὶ προσεπεζήτησε κατασφαλισθῆναι ταῦτα καὶ διὰ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος. Τούτου χάριν κατὰ τὴν ἀξίωσιν τῆς αὐτοῦ παναγιότητος γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων (κλπ.) ἵνα πάντα ὅσα διετάξατο ὁ αὐτὸς παναγιώτατος πατριάρχης κὺρ Διονύσιος περὶ τῆς ἑαυτοῦ περιουσίας ἔχωσι τὸ κῦρος, κατὰ τὴν γραφὴν καὶ παραγγελίαν αὐτοῦ, ἀμετάθετον διαμένοντα· ὡσαύτως καὶ τὰ παιδία τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μένωσιν ἀρκούμενα τῷ ὅσον ἐδόθη αὐτοῖς, λεγάτου λάγῳ, παρὰ τῆς Α. Παναγιότητος ἐξ ἀποράσεως· καὶ μὴ περιπλέον ἀκαιρολογεῖν ἐπιχειρῶσιν, ὡς οὐδὲν ἔχοντα δίκαιον· ἂν δὲ παρακούσωσιν εἴτε αὐτὰ τὰ παιδία, εἴτε ἄλλο πρόσωπον τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἢ λαϊκῶν, καὶ κινήσωσιν ἀντιλογίαν τινὰ καὶ ἀντίστασιν ἐν πλεονεξίᾳ καὶ ἐνοχλήσωσι τοῖς πατράσι τῆς αὐτῆς ἱερᾶς μονῆς τῆς Μ. Λαύρας, ἕτερα παρὰ τὰ διατεταγμένα ὑπὸ τῆς Α. Παναγιότητος λέγοντες καὶ πράττοντες, παραβαίνοντες καὶ ἀθετοῦντες τὰ διαταχθέντα βουλῇ καὶ προαιρέσει τῆς Αἱ Παναγιότητος, ἀφωρισμένοι εἶησαν (κ.τ.λ.) καὶ ἔξω τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, μὴ ἐκκλησιαζόμενοι ἢ μετὰ θάνατον ταφῆς ἀξιωθησόμενοι, ἐν βάρει ἀργίας καὶ ἀφορισμοῦ, ἕως οὗ πανσάμενοι πάσης ἀντιλογίας καὶ ἐνοχλήσεως τῶν πατέρων τύχωσι συγχωρήσεως.

Ἐν μηνὶ δεκεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος Ι.

Ἡρακλείας Βαρθολομαῖος — Κυζίκου Κύριλλος — Νικομηδείας Μελέτιος — Νικαίας Σωφρόνιος — Χαλκηδόνος Ἱερεμίας — Προύσσης Καλλίνικος — Ῥόδου Παρθένιος — Σηλυβρίας Ἀρσένιος — Κρήτης Κωνστάντιος.

(Σημ.) Τὸ ἀνωτέρω πατριαρχικὸν ἔγγραφον ἔστιν ἀχρονολόγητον. Ὁ Πατριάρχης Διονύσιος Δ' ἐπατριάρχευσε τετράκις· ἐκ τῆς δεκάτης ἰνδικτιῶνος εἰκάζεται ὅτι ἐξεδόθη τῷ 1686, ἐπὶ τῆς τετάρτης πατριαρχείας αὐτοῦ.

4.

Πατριάρχου Καλλινίκου.

Ὁσιώτατε καθηγούμενε τῆς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει ἱερᾶς καὶ σεβασμίας βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τῆς Λαύρας ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Παρθένιε κλπ.

Τὸ γράμμα σας ἐλάβομεν, τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα καλῶς ἔγνωμεν, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς σημειώνετε ὅτι ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ ὁ παναγιώτατος πατριάρχης γέρων κὺρ Διονύσιος καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς· ὁ Θεὸς νὰ τὸν ἀναπαύσῃ ἐν κόλποις Ἀβραὰμ καὶ νὰ τὸν κατατάξῃ ἐν τῷ χορῷ τῶν δικαίων διατί ἐπολιτεύθη ὡς θεόφοβος καὶ θεοσεβὴς πατριάρχης ὅπου ἦτο. Ὅθεν ἡ διαθήκη του ἂς ἔχῃ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχύν, καὶ ὅστις βουληθῇ νὰ τὴν παρασαλεύσῃ καὶ νὰ τὴν ἀνατρέψῃ θέλει ἔχει εἰς τὴν κεφαλήν του ἐκείνας τὰς ἀρὰς καὶ τὰ ἐπιτίμια καὶ τοὺς ἀφορισμοὺς ὁποῦ ἔγραψεν ἐκεῖνος ὁ μακαρίτης. Αὐτοῦ στέλλομεν καὶ ἓν συγχωροχάρτι διὰ τὸν μακαρίτην ἐκεῖνον· γράφομεν δὲ καὶ τῷ Ἱερισσοῦ νὰ τὸ διαβάσῃ εἰς τὸν πάρον του, καὶ ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νὰ γένῃ εὐπρόσδεκτος ἡ ἐν τῷ συγχωρητικῷ γράμματι προσευχὴ ἡμῶν. Διὰ τὴν πατριαρχικὴν ζητίαν τοῦ Ἱερισσοῦ μὴ ἠξεύροντες πῶς ἀνεπαύθη ὁ μακαρίτης ὁ γέροντας ἐστείλαμεν τὴν ἀπόδειξιν τὴν πατριαρχικὴν νὰ παραλάβῃ τὴν ζητίαν, καθὼς τὴν ἔπερνε πάντοτε· πλὴν τώρα ἂς ἦναι ἡ ἀπόδειξις ἐκείνη πεπαυμένη καὶ ἐσχολασμένη. Οὕτω γενέσθω ἐξ ἀποράσεως.

ᾳχγ', ὀκτωμβρίῳ ιδ'.

† **Ὁ Κωνσταντινουπόλεως εὐχέτης ὑμῶν.**

Ὁ τάφος, καὶ ἄνωθεν ἡ προσωπογραφία αὐτοῦ, σώζονται ἐν τῷ προαυλίῳ τῆς ἱερᾶς μονῆς μεγίστης Λαύρας, ἡ δὲ κάρα αὐτοῦ ὡς καὶ τῶν λοιπῶν πατριαρχῶν καὶ ἀρχιερέων σώζονται ἐν τῷ τοῦ καθολικοῦ παρεκκλησίῳ τοῦ ἁγίου Νικολάου.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Πρό τινος καιροῦ ἀπεστάλη τῇ συντάξει τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» παρὰ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Πέτρας κ. Τίτου Ζωγραφίδου, βιβλίον ἐπιγραφόμενον «Ἠθικαὶ Ὁμιλίαι». Καίτοι τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἐνεκρίθη παρὰ τῆς ἐπαρχιακῆς διοικούσης ἁγίας συνόδου τῆς Κρήτης, ἐν τούτοις καθῆκον δημοσιογραφικὸν ἐπιτελοῦντες ἐπάναγκες θεωροῦμεν, ὅπως ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων εἴπωμεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγας λέξεις οὐχὶ χάριν τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Πέτρας, ὅστις, κἀθ' ἃ ὁ ἴδιος ἐν τῷ προλόγῳ αὐτοῦ λέγει λίαν μετριοφρονῶν, δὲν ἐπεθύμησε τίτλον συγγραφέως, ἀλλὰ χάριν τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος, ὅπερ, ὡς μὴ ὤφελε, στερεῖται θρησκευτικῶν ἀναγνώσεων.

Αἱ «Ἠθικαὶ Ὁμιλίαι» τοῦ θεοφιλεστ. ἐπισκόπου Πέτρας, γεγραμμέναι ἐν γλώσσῃ εὐλήπτῳ,

καθαρᾷ καὶ ρεούσῃ, εἰσὶν ἀπηλλαγμέναι τῶν πολλῶν καὶ συνεχῶν ρητορικῶν σχημάτων καὶ γραφικῶν χωρίων, σπανίως μόνον καὶ ἐν ἀνάγκῃ χρησιμοποιοῦσαι ἁγιογραφικόν τι ρητὸν καὶ τοῦτο ἐν παραφράσει· ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μέχρι τέλους τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου συγγράμματος διήκει σχέδιον ὡρισμένον ἐμφαῖνον τὴν ἑνότητα τοῦ συγγράμματος. ἑκάστη δὲ τῶν εἰς ὅλας τὰς Κυριακὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἀναγινωσκομένων εὐαγγελικῶν περικοπῶν διαιρεῖται εἰς εὔληπτον αὐτῆς ἀνάπτυξιν, θέσιν προλόγου ἐπέχουσαν, καὶ δύο ἢ τρεῖς συντόμους καὶ εὐλήπτως ἀναπτυσσομένας διδασκαλίας—σῶμα τοῦ λόγου—καὶ εἰς ἐπίλογον, ἐν ᾧ ὁ ἀναγνώστης προτρέπεται εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τῆς ἡμέρας περιεχομένων ἠθικῶν συμπερασμάτων.

Συγχαίροντες τῷ θεοφ. ἐπισκόπῳ Πέτρας τόσον διὰ τὸν εἰλικρινῆ καὶ ἀγνὸν πόθον, ἐξ οὗ ὁρμώμενος προέβη εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν «Ἠθικῶν αὐτοῦ ὁμιλιῶν», ὅσῳ καὶ διὰ τὸ ἁπλοῦν καὶ ἀπέριττον τῆς φράσεως, προτρεπόμεθα πάντα εὐλαβῆ φιλαναγνώστην εἰς τὴν πρόσκτησιν τοῦ βιβλίου τούτου, κάλλιστα ἀναπληροῦντος τὴν ἔλλειψιν τοῦ ἐπ' ἐκκλησίας κηρύγματος, καὶ εὐχόμεθα ἵνα καὶ ἄλλοι μιμηθῶσι τὸν συγγραφέα τῶν «Ἠθικῶν Ὁμιλιῶν».

Π. Κ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ἐν τινι ἐγχωρίῳ ὁμογλώσσῳ φύλλῳ πρό τινων ἡμερῶν ἀνεγράφετο ἡ εἴδησις, ὅτι ἡ Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ἐσχάτως ὑπ' ὄψιν αἴτησιν βιβλιοπωλῶν τινων ἐπετίμησε δῆθεν τὸν Γυμνασιάρχην τοῦ ἐν Πέραν Ζωγραφείου Γυμνασίου, κ. Α. Ζαμαρίαν. Ἡ εἴδησις αὕτη εἶναι ὅλως ψευδὴς καὶ ἀνυπόστατος. Τὸ γεγονὸς ἔχει ὡς ἑξῆς: Τῶν βιβλιοπωλῶν τινες ἐπέδωκαν τῳόντι εἰς τὴν Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἔγγραφον, δι' οὗ ἐξέφραζον παράπονα κατὰ τοῦ εἰρημένου Γυμνασιάρχου, ὅτι δῆθεν οὗτος ὑπεχρέου τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ νὰ ἀγοράζωσι βιβλία ὑπ' αὐτοῦ συνταχθέντα, μήπω ὅμως ἐκδοθέντα καὶ μὴ ἀναγραφόμενα ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἐγκεκριμένων βιβλίων. Ἡ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐκ καθήκοντος λαβοῦσα τὸ ἔγγραφον τοῦτο ὑπ' ὄψιν ἀνεκοίνωσε τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ τῷ εἰρημένῳ Γυμνασιάρχῃ καὶ ἐπέστησεν ἁπλῶς ἐπ' αὐτοῦ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ. Τοῦτο καὶ μόνον καὶ οὐδὲν πλέον. Ὅτι δὲ ἡ εἴδησις ἐκείνη εἶναι ὅλως ψευδὴς θὰ κατανοήσῃ ἕκαστος μανθάνων, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχήν, καθ' ἣν ὑπεβλήθη εἰς τὴν Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπὴν τὸ τῶν βιβλιοπωλῶν ἔγγραφον, δὲν εἶχον εἰσέτι καθυποβληθῇ εἰς αὐτὴν οὔτε τὸ Πρόγραμμα οὔτε τὸ Ὡρολόγιον τοῦ Ζωγραφείου Γυμνασίου· ἑπομένως ἡ Π. Κ. Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπιτιμήσῃ πρᾶξιν μὴ λαβοῦσαν χώραν. Ταῦτα χάριν τῆς ἀληθείας.

Ἐκ τοῦ Γραφείου
τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς

† Ἀντώνιος Μάγκος.

Φιλόστοργον καὶ πεφιλημένον τῆς Ἐκκλησίας τέκνον, χρηστός, ἐνάρετος καὶ φιλάνθρωπος πολίτης, ὁ γνωριμώτατος ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ ἐμπορίου ἀείμνηστος **Ἀντώνιος Μάγκος** μετέστη τῶν τῇδε τῇ 14 παρελθόντος σεπτεμβρίου ἐν Βιέννῃ, ἔνθα πρό τινος εἶχε μεταβῇ πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ. Ὁ θάνατος τοῦ ἀνδρὸς καταλαβὼν αὐτὸν ἐν τῇ ἀκμῇ σχεδὸν τῆς ἡλικίας ἐλύπησε σφόδρα τὴν ἡμετέραν κοινωνίαν, ἣν διὰ τῆς ἀρτίας αὐτοῦ μορφώσεως διὰ τῶν πολλῶν ἠθικῶν προσόντων καὶ τῆς ἐμφύτου εὐφυΐας καὶ θερμουργίας πολλαχῶς εὐηργέτησε.

Ὁ νεκρὸς μετακομισθεὶς ἐνταῦθα ἐκηδεύθη τῇ π. τετάρτῃ μεγαλοπρεπῶς ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς ἐπιλέκτου κόσμου, τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας ψαλείσης ἐν τῷ Πέραν ἱερῷ ναῷ τῆς ἁγίας Τριάδος.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης τιμῶσα τὰς χριστιανικὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος διὰ τοῦ Μ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου τὸ μὲν ἐξεπροσωπήθη κατὰ τὴν κηδείαν, τὸ δὲ διεδίδασε τῇ ἀπορφανισθείσῃ οἰκογενείᾳ τὰ συλλυπητήρια αὐτοῦ.

Αἰωνία ἡ μνήμη τοῦ ἀοιδίμου Ἀντωνίου.

Τὸ Γραφεῖον τῆς Ἱ. Συνόδου ὑπομιμνήσκει τοὺς ἁγ. ἀρχιερεῖς τοὺς ὀφείλοντας εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἱ. Συνόδου λόγῳ ταχυδρομικῶν καὶ τηλεγραφημάτων, πρὸς οὓς ἐστάλησαν ἤδη ἐπιστολαὶ τοῦ Γραφείου περὶ τούτου, τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγκαίρου ἀποστολῆς τῶν ὀφειλομένων, ἅτε δὴ ἐπειγούσης τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν σχετικῶν λογαριασμῶν.

Τῇ 18 7]βρίου 1903.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Παρασκευὴ Ἠλία, ἐκ τῆς νήσου Ἴμβρου, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανή, ἐν Κωνσταντινουπόλει τέως τὴν ὑπηρέτειαν ἐπαγγελλομένη ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 8ην ἑσπερινὴν τοῦτ' ἔστι π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἐκτῆς μνηστῆρος Σπυρίδωνος Ζαφειρίδου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, κουρέως τὸ ἐπάγγελμα καὶ κατοίκου Ὑψωμαθείων, ἐπὶ λύσει μνηστείας. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ περὶ λύσεως μνηστείας θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 ἰουλίου 1903

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 2

Ὁ γραμματεὺς

ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀπορασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3507 καὶ χρονολογ. 17 μαΐου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἑλένης Μιχαὴλ, τὸ γένος Εὐαγγέλου Θίμελη, κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς Μιχαὴλ Κωνσταντίνου Μάρκου ὡς νομίμου καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφισταμένον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Μιχαὴλ Κ. Μάρκου,

Διατασσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνιόντα μὲν εἰς γρόσια τριακόσια (ἀριθ. 300), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 5 σεπτεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 2

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Ἠλίας Μ. Δεκούλη, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ἕλλην, καὶ ἰατρὸς τὸ ἐπάγγελμα, ὁρμώμενος ἐκ Πελοποννήσου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τετάρτην, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως καὶ ὥραν 8 τουρκιστὶ, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Λιμένι τῆς νήσου Θάσου προσωρινῶς εὑρεύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μαρωνείας, αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀθηνᾶς Θεοδώρου, κατοίκου Κακηράχης τῆς νήσου Θάσου, ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Λιμένι Θάσου τῇ 21 αὐγούστου 1903.

ὁ πρόεδρος 2

† ὁ Μαρωνείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Ἱερομ. Νικόδημος Γ. Παπανικολάου

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας», οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ, ὅσοι δὲν ἀπέστειλαν ἄχρι τοῦδε τὴν τοῦ ἔτους τούτου συνδρομὴν, ἵνα πράξωσι τοῦτο ἀνυπερθέτως· ὁμοίως δὲ παρακαλοῦνται καὶ οἱ καθυστεροῦντες συνδρομὰς προηγουμένων ἐτῶν ἵνα συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς προαποσταλείσας αὐτοῖς ὑπομνήσεις.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 41

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλ. χρονικά—Σκέψεις ἐπὶ τοῦ θείου κηρύγματος—Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα Ζακύνθου—Νομικὰ μελετήματα—Αἱ παρ' ἡμῖν ἱστορικαὶ καὶ Θεολογικαὶ σπουδαὶ ἐν Εὐρώπῃ κρινόμεναι—Σημειώσεις εἰς ἀναγραφὰς μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης—Κατάλογος τῶν Εἰδικῶν ἐπὶ τῶν Ἐράνων Ἐπιτροπῶν—Κατηχητικὴ Φιλίππου Π. Παπαδοπούλου—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι—Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Αἱ εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον ἐτήσιαι δόσεις τῶν ἱερῶν ναῶν.—Τὴν ἐλπίδα, ἣν δι' ἰδιαιτέρου ἡμῶν ἄρθρου ἐξεφράσαμεν, προκειμένου περὶ τοῦ σπουδαίου διὰ τὰς πολλαπλᾶς ἀνάγκας τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου πόρου, τῆς ὑπὸ πάντων τῶν ἱερῶν ναῶν τοῦ κλίματος τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου ἀναλόγου τινὸς ἐτησίας χορηγίας, λίαν εὐαρέστως βλέπομεν ἤδη πληρουμένην. Πλεῖστοι τῶν σεβασμ. ἀρχιερέων φιλοτίμως πάνυ ἐργαζόμενοι ἐπιδιώκουσι τὴν πλήρη ἐφαρμογὴν τοῦ θεσπισθέντος μέτρου, ὅπερ πάντῃ ἀνεπαχθὲς ὂν διὰ πάντας τοὺς ἱεροὺς ναοὺς, δύναται ν' ἀποτελέσῃ σπουδαιοτάτην ὑλικὴν ἐπικουρίαν καὶ πόρον ἀσφαλῆ διὰ τὸ κέντρον ἡμῶν, οὗ τὰς ποικίλας ὑλικὰς ὑποχρεώσεις εὖ οἴδασιν οἱ ὀρθόδοξοι πάντες. Ἀνάγκη ὅμως ὅπως πάντες ἀνεξαιρέτως οἱ μητροπολῖται καὶ οἱ ἐπίσκοποι χωρήσωσιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ εἰρημένου μέτρου ἀνενδότως, ἀφοῦ πρὸς τοῦτο οὐδὲν πλεῖον τῆς μικρᾶς θελήσεως καὶ ἐνεργείας ἀπαιτεῖται.—Πρὸς τοῖς ἤδη δ' ἀναγραφεῖσιν ἀπέστειλαν δόσεις ἐσχάτως διὰ τὸ 1903 οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ἐφέσου, Νικομηδείας, Καλλιουπόλεως, ὁ ἐπίσκοπος Μυριοφύτου καὶ ὁ Δρυϊνουπόλεως Λουκᾶς, οὗ τὸ ἐκ 3807 γρ. ποσὸν ἀποσταλὲν ἔναντι τοῦ ἐτησίου χορηγήματος τοῦ ἔτους τούτου, παρέχει ἀσφαλὲς συμπέρασμα ὅτι τὸ μέτρον γενικευόμενον μέλλει σπουδαιοτάτην νὰ παράσχῃ ἀνακούφισιν τῷ Ἐθν. ταμείῳ.

Μητρόπολις Ἀδριανουπόλεως. — Ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τοῦ παρελθόντος σαββάτου ἡ ἱερὰ Σύνοδος λαβοῦσα ὑπ' ὄψει τὴν ἔκθεσιν τοῦ εἰς Ἀδριανούπολιν ἀποσταλέντος ἐξάρχου πανιερ. μητροπολίτου Φιλιππουπόλεως κ. Φωτίου ὡς καὶ τὴν ἀπολογίαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως κ. Κυρίλλου ἐκήρυξε ἀθῶον τῶν ὑπό τινων χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἀποδοθεισῶν αὐτῷ μομφῶν· ἐφ' ᾧ καὶ μετακαλεσαμένη συνοδικῶς ἀνεκοίνωσεν αὐτῷ τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς ταύτην. Σύναμα ἐγκρίσει καὶ ἀποφάσει συνοδικῇ ἐγένετο τὸ προσῆκον παραινετικὸν γράμμα πρὸς τοὺς ἐναντιοφρονήσαντας τῷ κυριάρχῃ αὐτῶν, ὅπερ διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου διεβιβάσθη τῷ μητροπολίτῃ Ἀδριανουπόλεως.—Ἐν δὲ τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς τρίτης ἀνεγνώσθησαν τηλεγραφήματα κοινοτικῶν σωματείων τῆς Ἀδριανουπόλεως ὑποβαλλόντων εὐχαριστίας τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τῇ ἀθωώσει τοῦ μητροπολίτου αὐτῶν.

Κοινοτικὰ Σμύρνης.—Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. τρίτης ἀνεγνώσθησαν ὑπομνήματα τῆς ἐν Σμύρνῃ δημογεροντίας ἀφορῶντα εἰς τὸν εὐχερέστερόν πως τρόπον τῆς εἰσπράξεως τῆς ἀρχιερατικῆς ἐπιχορηγήσεως, τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πρωτοκόλλου τῆς μητροπόλεως ὡς καὶ τὸ ληξιαρχεῖον. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως τὰ ἀνωτέρω ἐγγραφα διαβιβασθῶσι τῷ σεβασμ. μητροπολίτῃ Σμύρνης κ. Βασιλείῳ ἵνα οὗτος παράσχῃ τὰς δεούσας πληροφορίας ἐπὶ τῶν προτεινομένων.

Ἐπιτροπὴ ὑπὲρ τῶν παθόντων ὁμογενῶν.— Ἐν τῷ σχετικῷ χρονικῷ τῶν δωρεῶν τῶν ὑπὲρ τῶν παθόντων ὁμογενῶν γενομένων, τῷ δημοσιευθέντι ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἡμῶν, ἀτελῶς ἀνεγράφη ὅτι ἡ κ. Ἑλένη Πουρναρᾶ προσήνεγκε ἀσπρόρρουχα ἀξίας ἑκατὸν λιρῶν. Τὸ ἀκριβὲς ἔχει οὕτως: ἡ μὲν φιλογενεστάτη κ. Θηρεσία Βλαστοῦ προσήνεγκεν ἀσπρόρρουχα ἀξίας ἐννενήκοντα λιρῶν, ἡ δὲ κ. Ἑλένη Πουρναρᾶ ἀσπρόρρουχα ἀξίας τετρακοσίων φράγκων.

Ἐπισκευαὶ τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου.— Ὑπὲρ τῶν ἐπισκευῶν τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου προσήνεγκον ἡ κοινότης Καλαφατίου λίρ. γαλλ. 6, ὁ κ. Γ. Γαβριηλίδης λιρ. τουρκ. 10.

Ἐπιτροπὴ Ζαφειροπουλείων κληροδοτημάτων.— Ἐγκρίσει τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου μέλος τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιτροπῆς τῶν Ζαφειροπουλείων κληροδοτημάτων, ἐκπροσωπῶν τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον, διωρίσθη καὶ πάλιν ὁ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀξιότιμος κ. Μιλτιάδης Ἰορδανόπουλος, ἐργασθεὶς καὶ μέχρι τοῦδε μετὰ πολλῆς ἀφοσιώσεως ὡς μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης.

Ἀμοιβὴ ὑπαλλήλων.— Ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἐνεκρίθη σήμερον νὰ δοθῇ ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου, λόγῳ ἀμοιβῆς, ποσὸν ἐξ 25 λιρῶν τουρκικῶν ἑκάστῳ τῶν ἀπὸ διετίας σχεδὸν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπηρετούντων ἱερολογ. διακόνων. κκ. Ἱεροθέῳ Ἀνθουλίδῃ καὶ Ἀποστόλῳ Τρύφωνος, μετὰ ζήλου ἐργαζομένων τοῦ πρώτου μὲν ἐν τῷ γραφείῳ τῆς Μ. πρωτοσυγκελλίας, ἐν τῷ συνοδικῷ δὲ καὶ τῷ πατριαρχικῷ γραφείῳ τοῦ δευτέρου. Οἱ ἱερολ. κκ. Ἱερόθεος καὶ Ἀπόστολος, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ διανυομένου ἔτους ἀναδεξάμενοι, πατριαρχικῇ ἐντολῇ, τήν τε σύνταξιν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν «Εὐαγγελικῶν διδαγμάτων», καί τινας ἐκκλησιαστικὰς διαπιστευθέντες ἐντολάς, ἐφείλκυσαν τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἀγάπην τῆς προϊσταμένης αὐτῶν ἀρχῆς καὶ τῶν μετ' αὐτῶν συνεργαζομένων.

Ὀνομαστικὴ ἑορτή.—Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ, 3 ὀκτωβρίου ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Σηλυβρίας κ. Διονυσίῳ.

Ἱεροῦ καθήκοντος ἐπιτέλεσις.—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, λειτουργοῦντος ἐν τῷ σεπτῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἰκονίου κ. Ἀθανασίου, οἱ ἐνταῦθα περεπιδημοῦντες μαθηταὶ τοῦ ἐν Νεαπόλει τῆς Καππαδοκίας ἐπὶ τεσσαράκοντα καὶ πλέον ἔτη διδάξαντος Φιλίππου Παπᾶ Γεωργίου Ἀριστοβούλου ἐτέλεσαν ἀπὸ κοινοῦ ἐράνου τὸ τεσσαρακονθήμερον αὐτοῦ μνημόσυνον. Τὰ μέλη τῆς ἐνταῦθα ἐκπαιδευτ. τῶν νεαπολιτῶν ἑορίας, ἧς προεδρεύει ὁ δοκίμως ἐμπορευόμενος κ. Θεοδόσιος Κοσμίδης, γαμβρὸς τοῦ ἀειμνήστου, καὶ πάντες σχεδὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ παρῆσαν ἐν τῷ μνημοσύνῳ, καθ' ὃ μετὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῆς ἡμέρας ὁ λειτουργῶν μητροπολίτης ἐξεφώνησε κάλλιστον λόγον τουρκιστί, μετὰ δὲ τὴν λειτουργίαν ὁ Μ. χαρτοφύλαξ κ. Μ. Γεδεών, ἱστορήσας ἀριβῶς τὸ ἔργον τοῦ Φιλίππου ὡς ἱεροκήρυκος ἐνθέρμου καὶ εὐσυνειδήτου διδασκάλου, ἐπαινέσας δὲ καὶ τὴν εὐσέβειαν καὶ φιλογένειαν τῶν νεαπολιτῶν, ὧν ὁ ἐκ τῶν μαθητῶν τοῦ Ἀριστοβούλου ἐξ. Κ. Βαγιάνης ἐρέντης, ἐν ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς τοὺς τελεταρχοῦντας, ἀναγνωσθείσῃ ὑπὸ τοῦ νεαπολίτου δικηγόρου ἐλλογίμου κ. Γρ. Ἐγγονοπούλου διετράνωσε τὰ τῆς πρὸς τὸν κοινὸν διδάσκαλον κοινῆς εὐγνωμοσύνης αἰσθήματα. Οἱ κυριώτεροι τῶν ἐπιταφίων καὶ ἐπὶ τῷ μνημοσύνῳ λόγων ἐκδοθήσονται ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα κεντρικῆς ἐφορίας ἐν ἰδίῳ φυλλαδίῳ.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἐν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν παρ' ἡμῖν δημοσιογραφοῦντα κ. Σάββαν Ἀλιακιόγλουν ἐξέφρασε τὴν ἐπιδοκιμασίαν διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθεῖσαν τουρκιστὶ (διὰ χαρακτήρων ἑλληνικῶν) Ἱστορίαν τῆς Ἱερουσαλήμ, εὐχαριστήσας ἅμα διὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐκδότου δωρεάν, πρὸς ὄρελος τοῦ κοινοῦ τοῦ πανσεβάστου Τάφου, 25 σωμάτων, πέραν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διὰ τοὺς συνδρομητὰς ἀποσταλέντων ἀντιτύπων.

ΣΚΕΨΕΙΣ

ἐπὶ τοῦ θείου κηρύγματος καὶ τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ*.

Ὡς περιεχόμενον τοῦ κηρύγματος δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πᾶν ὅ,τι κατὰ τὸν ἀπόστολον «καρδίᾳ μὲν πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν»· «νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» 1,28. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἐν τῷ ἔργῳ τῆς εὐαγγελικῆς αὐτοῦ διδασκαλίας, δείκνυσι δύο ὅρια, μεταξὺ τῶν ὁποίων περικλείεται ἄπειρος ἀριθμὸς ἀντικειμένων δυναμένων νὰ διδαχθῶσι ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἀφ' ἑνὸς ὁ ἀπόστολος ἀνῆλθε μέχρι τρίτου οὐρανοῦ καὶ διὰ τοῦ πνεύματος εἰσῆλθεν εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα, ἐφ' ὅσον ταῦτα εἶνε καταληπτὰ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν, καὶ ἀφ' ἑτέρου κατῆλθε μέχρι τῶν ἀποκρύφων τῆς συζυγικῆς κλίνης δοὺς συμβουλὰς καὶ νουθεσίας περὶ τῆς καθημερινῆς ζωῆς (1 Κορ. 7, 2-6, 6, 18-19. 10, 31. Α΄ Τιμ. 12, 9. Ἐφ. 4, 29. Κολ. 4, 6). Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἐν τῷ Ποιμενικῷ αὐτοῦ Κανόνι (Regula Pastoralis) διὰ δύο τινων ὁρίζει τὸν κύκλον τῶν ποιμενικῶν διδαχῶν, διὰ τοῦ ὕψους τῆς θεωρίας ἀφ' ἑνὸς, καὶ τῆς συμπαθείας πρὸς πάντας ἀφ' ἑτέρου. Τὸ μὲν ὕψος τῆς θεωρίας ἄγει τὸν ἱεροκήρυκα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ διασάφησιν τῶν ὑψίστων θείων ἀληθειῶν, ἡ δὲ πρὸς πάντας συμπάθεια ὑποχρεοῖ αὐτὸν νὰ μὴ καταφρονῇ τὰς ἀνθρωπίνους ἀδυναμίας, ἀλλὰ νὰ συγκαταβαίνῃ πρὸς αὐτάς. Πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς θεωρίας αὐτοῦ ὁ ἅγιος πατὴρ μεταχειρίζεται ὡς παράδειγμα τὴν κλίμακα τοῦ Ἰακώβ, δεικνύων ἐπὶ τῆς κλίμακος τὰ σημεῖα, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ προσηλῶται ἡ προσοχὴ τοῦ ἱεροκήρυκος. Ἡ κλίμαξ αὐτὴ βασιζομένη ἐπὶ τῆς πέτρας ἐξικνεῖτο μέχρι τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ· ἐπ' αὐτῆς δὲ ἀνήρχοντο καὶ κατήρχοντο οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἵστατο ὁ Κύριος Σαβαὼθ καὶ εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς κάτω ἔκειτο ὁ σωτηρίας δεόμενος ἄνθρωπος μετὰ ψυχῆς πλήρους ἀδυναμιῶν, πλήρους τῶν ποικίλων ὁρμῶν καὶ διαθέσεων καὶ τῆς συναισθήσεως τῆς ἀδυναμίας πρὸς ἀποσόβησιν τῶν περιστοιχούντων αὐτὴν κινδύνων. Οὕτω καὶ οἱ ἀληθεῖς κήρυκες βλέποντες πρὸς τὴν εἰκόνα ταύτην ὀφείλουσιν ἀφ' ἑνὸς νὰ ἔχωσιν ἐστραμμένα τὰ βλέμματα πρὸς τὴν κορυφὴν τῆς Ἐκκλησίας, ἤτοι τὸν Χριστὸν, ὀφείλουσι νὰ σαφηνίζωσι τὴν διδασκαλίαν τῶν ὑπηρετῶν καὶ μεσιτῶν τῆς ἡμετέρας σωτηρίας τῶν συνενούντων τὸν ἐπίγειον μετὰ τοῦ οὐρανίου κόσμου, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωσι τὸν κάτω κείμενον ἀσθενῆ ἄνθρωπον μετὰ τῶν ἐπιθυμιῶν αὐτοῦ, τῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ καὶ τῶν κινδύνων. Διὰ τοῦ παραδείγματος τοῦ θείου πατρὸς γίνεται φανερὸν, ὅτι ἀντικείμενον τῆς θείας διδασκαλίας δὲν εἶνε μόνον αἱ ὑψηλαὶ τοῦ χριστιανισμοῦ ἀλήθειαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ γήϊνα καὶ κοσμικὰ, ἅτινα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ δὲν ἀποτελοῦσι μέρος τῆς θείας διδασκαλίας, ἀλλὰ ἐμμέσως χρησιμεύουσι πρὸς σωτηρίαν.

Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν δὲν ἀπηξίωσε νὰ ὁμιλήσῃ ἐν τῇ περὶ οὐρανίου βασιλείας διδασκαλίᾳ αὐτοῦ περὶ τοῦ πῶς δεῖ νηστεύειν, περὶ ἀλείψεως τῆς κεφαλῆς καὶ περὶ νίψεως τοῦ προσώπου (Ματθ. 6 16-17), καὶ περὶ τῆς μερίμνης ἡμῶν ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔνδυμα καὶ τὴν τροφὴν, (Ματθ. 6, 25, 28, 31), καὶ περὶ ἐπιθυμητικῆς προσβλέψεως εἰς γυναῖκα (Ματθ. 5, 28 καὶ λ... Οἱ ἄριστοι τῶν ἱεροκηρύκων χειραγωγοῦντες τὸν λαὸν πρὸς τὴν ἐπίτευξιν τῆς σωτηρίας αὐτοῦ οὐχὶ σπανίως ὁμίλουν περὶ ἀντικειμένων τοῦ κοινοῦ βίου· ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ὁμιλῶν περὶ ὑποδήματος τοσοῦτον συνεκίνησε τὸ ἀκροατήριόν του ὥστε προύκάλεσεν ἄφθονα δάκρυα καὶ λυγμούς. Ἀλλὰ τοιαῦτα ἀντικείμενα δὲν πρέπει νὰ ἀναπτύσσωνται ἀπ' ἐκκλησίας αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ, ἀλλ' ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ἡμετέρας σωτηρίας. Ἐὰν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα ὑπὲρ τὸ δέον ἐλκύσωσι τὴν προσοχὴν ἡμῶν καὶ γίνωνται ἐμπόδιον τῆς ἡμετέρας σωτηρίας, ἐννοεῖται ὅτι πρέπει νὰ ἀποσκορακίζωνται. Τὸ κέντρον τοῦ κηρύγματος τοῦ χριστιανικοῦ πρέπει νὰ ἦνε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, κατὰ τὸ ἀποστολικὸν «ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον». Ἐκ τοῦ κέντρου τούτου ὡς ἀπὸ πηγῆς φωτεινῆς πρέπει νὰ ἐξαπλῶνται ὅλαι αἱ ἀκτῖνες καὶ νὰ φωτί-

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 416-418

ζωσι τὸν νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν τοῦ ἱεροκήρυκος· αἱ ἀκτῖνες αὗται, ὡς προβολαὶ τοῦ θείου φωτὸς, θὰ ποδηγετῶσι τὸν καλὸν ἱεροκάρυκα ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὰς λαβυρινθώδεις ἀποπλανήσεις τοῦ καθ' ἡμέραν βίου καὶ εἰσελθὼν, καὶ διὰ τῆς θείας δαδὸς τὰ ἀπόκρυφα τῆς καρδίας τῶν ἀκροατῶν ἐξερευνήσας, ὡς διὰ τῶν νεωστὶ ἀνακαλυφθέντων ἀκτίνων τοῦ Raetken, τὰ μὲν σαπρὰ ἔξω βάλῃ, πρὸς δὲ τὸ ἀληθινὸν φῶς, τὸ κέντρον τῆς ἀκτινοβολίας, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὁδηγήσῃ τοὺς πεπλανημένους, διαλύσῃ τὰς πλάνας τῆς αἱρέσεως διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ἀληθείας, ἐλευθερώσῃ τὸ ποίμνιον ἀπὸ τῶν προλήψεων καὶ δεισιδαιμονιῶν καὶ,συνελόντι φάναι, ὁδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν. Πᾶς λόγος μὴ πηγάζων ἐκ τοῦ κέντρου τούτου δηλ. τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ μὴ ἐπιστρέφων εἰς τὸ κέντρον τοῦτο δὲν εἶνε λόγος χριστιανικὸς, δὲν δύναται νὰ κηρυχθῇ ἀπὸ τοῦ ἀμβωνος. Καὶ διὰ τοῦτο αὐστηρῶς πρέπει νὰ ἀπαγορεύηται τὸ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας κήρυγμα εἰς ἄνδρας μὴ ἀνήκοντας εἰς τὸν κλῆρον καὶ ἑπομένως μὴ φέροντας τὸ ἀπὸ τοῦ ἀξιώματος κῦρος. Σημαίνει πολὺ διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κηρύγματος ὁ χαρακτὴρ ὁ ἱερὸς, ὃν φέρει τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα. Ὁ ποιμὴν, ἱερεὺς ἢ ἐπίσκοπος, ἔχει δύναμιν πνευματικὴν καὶ δύναται νὰ ἐμπνεύσῃ ἐμπιστοσύνην ἕνεκα τοῦ ἱερατικοῦ χαρακτῆρος του· δὲν παρουσιάζεται, ὡς ἁπλοῦς Α. ἢ Β., ἀλλ' ὡς στόμα τοῦ Κυρίου, ὡς ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, ὡς διάδαχος τῶν ἀποστόλων· οἱ δὲ λόγοι αὐτοῦ δὲν εἶνε ἴδιοι ἀτομικοὶ, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν ἠντλημένοι. Τίς δύναμις δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν δύναμιν ταύτην τὴν ἠθικὴν ἑνὸς ἱεροκήρυκος καλῶς γινώσκοντος τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ; Ἄλλη σπουδαιοτάτη ἀτέλεια τοῦ παρ' ἡμῖν ἱεροῦ κηρύγματος καὶ συνεπῶς ἀποτυχία εἶνε ἡ ἀτελὴς γνῶσις ἀκριβῶς τῆς πηγῆς τῆς ἀνεξαντλήτου τοῦ κηρύγματος, τουτέστι τῆς ἁγ. Γραφῆς. Δυστυχῶς καὶ ἐν ταῖς θεολογικαῖς παρ' ἡμῖν σχολαῖς ἡ ἑρμηνεία τῶν Γραφῶν εἶνε ἀτελεστάτη· ὀλίγα κεφάλαια ἐκ τῶν Εὐαγγελίων, ὀλίγα κεφάλαια ἐκ τῶν Ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου, καὶ πολλάκις οὐδὲν ἐκ τῆς Π.Διαθήκης. Ἐὰν ἐξετάσῃ τις τοὺς Γερμανοὺς καὶ Ἄγγλους θεολόγους, θὰ εὕρῃ ὅτι ἡ ἁγία Γραφὴ εἶνε τὸ διηνεκὲς αὐτῶν μέλημα καὶ ἡ μελέτη τῆς Γραφῆς ἡ καθημερινὴ αὐτῶν τροφή. Ἐγνώρισα Γερμανοὺς γινώσκοντας ἀπὸ στήθους τὴν Ν. Διαθήκην ἑλληνιστὶ καὶ πολλὰ κεφάλαια τῶν προφητῶν ἑβραϊστί. Ἡ τοιαύτη παρ' ἡμῖν τῆς ἁγίας Γραφῆς ἄγνοια εἶνε ὀλέθριον πρᾶγμα διὰ τὸν κήρυκα τοῦ Εὐαγγελίου. Παρατηρεῖται εἰς τοὺς σημερινοὺς λόγους ἐλαχίστη χρῆσις γραφικῶν χωρίων, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἐν χρήσει ὁ ἱεροκῆρυξ μεταχειρίζεται πολλάκις ἀκαταλλήλως καὶ ἀσκόπως. Συμβαίνει λοιπὸν ὅτι ὁ λόγος στερεῖται τοῦ ἐνδύματος τῆς ἀφθαρσίας καὶ τοῦ θείου κύρους καὶ παρίσταται εἰς τὰ ὦτα τῶν ἀκροατῶν ὡς ξηρὸν καὶ ἀνούσιον προϊὸν τῆς διανοίας τοῦ λέγοντος· «ὁποῖον κῦρος, λέγει ὁ Φενελὼν, θὰ εἶχεν ὁ ἱεροκῆρυξ ἐὰν τίποτε δὲν ἔλεγεν ἐκ τῆς ἰδίας διανοίας, ἀλλ' ἠκολούθει τοὺς λόγους τοῦ Θεοῦ καὶ διηρμήνευεν αὐτοὺς ἐνώπιον τοῦ λαοῦ! Καὶ ὁποία ἡ ὠφέλεια διὰ τοὺς ἀκροατὰς, ἐὰν ὁ ἱεροκῆρυξ ἐδίδασκεν αὐτοὺς νὰ τρέφωνται διὰ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἄρτου! Εἶνε εὐκολώτερον νὰ ἐλέγξῃ τις τὰς ἐν τῷ κόσμῳ παρατηρουμένας ἠθικὰς ἀνωμαλίας ἢ βασίμως νὰ ἑρμηνεύσῃ τὴν οὐσίαν τοῦ περιεχομένου τῆς χριστιανικῆς πίστεως· διὰ τὸ πρῶτον ἀρκεῖ ὀλίγη γνωριμία μετὰ τοῦ κόσμου· διὰ τὸ δεύτερον ἀπαιτεῖται σπουδαία καὶ βαθεῖα μελέτη τῆς ἁγίας Γραφῆς. Τὰ πλεῖστα τῶν σημερινῶν κηρυγμάτων παρουσιάζουσι φιλοσοφικὸν χαρακτῆρα, ὅτε ἐν τοῖς κηρύγμασι δὲν ἀκούεται πλέον ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐπινοήματα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας». Ἡ λιπαρὰ καὶ ὑπὸ χειραγωγοὺς τοὺς πατέρας μελέτη τῆς ἁγίας Γραφῆς εἶνε ἡ ἀληθὴς δύναμις τοῦ θείου λόγου. Δι' ὅλας τὰς τοῦ βίου ἀνάγκας καὶ περιστάσεις δύναταί τις νὰ εὕρῃ ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ ἀνάλογον διδασκαλίας ὑπόθεσιν. Ὅταν δὲ ὁ ἱεροκῆρυξ, ἀντὶ νὰ καταναλίσκηται εἰς θεωρίας ἀπεραντολόγους, κυροῖ τὰ λεγόμενά του ἐκ τῆς ἁγίας Γραφῆς,ἡ ἐντύπωσις καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἠθικὴ ὠφέλεια εἰσὶν ἀσυγκρίτως ἀνώτερα. Οἱ μέγιστοι τῆς Ἐκκλησίας διδάσκαλοι καὶ ἰδίως ὁ χρυσορρήμων ἔπαιζον τὸ δὴ λεγόμενον ἐπὶ τῶν δακτύλων τὴν ἁγίαν Γραφὴν καὶ οὐδεμίαν σκέψιν ἢ λογισμὸν ἴδιον προέφερον χωρὶς νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν μαρτυρίαν τοῦ θείου, ὡς τὴν ἱερὰν καὶ αἰώνιον σφραγῖδα πάσης ἀμφιβολίας καὶ σκέψεως. Τὸ ζήτημα ὅμως γεννᾶται ἀφ' ἑαυτοῦ περὶ τῆς ἀληθοῦς χρήσεως τῆς Γραφῆς. Διότι καὶ πάντες, ὡς γνωστὸν, οἱ ἐκτὸς τῆς Ἐκ-

κλησίας αἱρετικοὶ καὶ πάλαι καὶ σήμερον τὸ ὅπλον τῆς Γραφῆς μετεχειρίσθησαν πρὸς κατασκευὴν τῶν ἰδίων δοξασιῶν καὶ αἱρέσεων· ὁ ὀρθόδοξος ἱεροκῆρυξ πρέπει κατὰ τοῦτο νὰ ἔχῃ τύπον καὶ ὑπογραμμὸν τὸν ἱερὸν Χρυσόστομον. Ὁ μέγας οὗτος τῆς Ἐκκλησίας φωστὴρ πολλάκις ἐν ταῖς ὁμιλίαις αὐτοῦ λαμβάνει χωρία τινὰ δυσνόητα πρὸς ἐπίλυσιν καὶ ἑρμηνείαν· πράττει δὲ τοῦτο μετὰ τοσαύτης τέχνης καὶ ἀκριβείας, ὥστε οὐδεμίαν νὰ καταλίπῃ ἀμφιβολίαν εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν συνείδησιν τοῦ ἀκροατοῦ. Τὴν εὐκολίαν δὲ καὶ δεξιότητα ταύτην ἀντλεῖ ὁ ἱερὸς πατὴρ πρῶτον ἐκ τῆς βαθυτάτης μελέτης τῆς ἁγίας Γραφῆς καὶ δεύτερον ἐκ τῆς χριστιανικῆς αὐτοῦ καρδίας· τοιοῦτος εἶνε ὁ πλοῦτος τῆς ἁγίας Γραφῆς, ὥστε αἱ ἐν αὐτῇ ἰδέαι ἐπαναλαμβάνονται πολλάκις παρὰ τῷ ἰδίῳ ἱερῷ συγγραφεῖ κατὰ πολλοὺς καὶ ποικίλους τρόπους. Ἐπειδὴ δὲ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἅγιον Πνεῦμα διήκει διὰ τῶν Γραφῶν, ἀντίφασις δὲν εἶνε δυνατή· ὁ ἱερὸς πατὴρ, ὡς ἄριστος ψηφοθέτης λαμπροῦ μωσαϊκοῦ, κέκτηται τὸ μέγα δῶρον τοῦ συνδέειν ἐν ἀρρήκτῳ συνδέσμῳ τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα χωρία τὰ κατὰ τὸ φαινόμενον μὴ συνδεόμενα καὶ συναποτελεῖν ἐξαίσιόν τι συμφωνίας χρῆμα, ἐν ᾧ πᾶσαι αἱ φαινόμεναι ἀντιφάσεις ὡς καπνὸς διαλύονται καὶ τὸ ὀρθὸν φρόνημα ὡς ἀδάμας διαλάμπει. Τοιαύτη ἡ ἱερὰ σοφία τοῦ θείου Χρυσοστόμου καὶ ταύτην τὴν ὁδὸν πρέπει νὰ ἀκολουθῇ ὁ θέλων νὰ διδάξῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἁγία Γραφὴ εἶνε ἡ ἀνεξάντλητος πηγὴ, ἐξ ἧς καὶ μόνης ἤντλησαν καὶ ἀντλοῦσιν πᾶσαι αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι ἀπ' ἀρχῆς μέχρι σήμερον. Καλὸν θὰ ἦτο ἂν αἱ θεολογικαὶ σχολαὶ, ἀντὶ νὰ δαπανῶνται εἰς τὴν λεπτεπίλεπτον ἑρμηνείαν χωρίων τινῶν καὶ κεφαλαίων, παρεῖχον ἀφθόνως εἰς τοὺς φοιτητὰς τὸν ὀρθὸν νοῦν ὅλων τῶν τῆς Γραφῆς βιβλίων καὶ ἐγύμναζον αὐτοὺς εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ ἀνεπίληπτον ἑρμηνείαν. Οὕτως οἱ φοιτηταὶ ἔχοντες γενικὴν ἰδέαν τοῦ ὅλου περιεχομένου τῶν Γραφῶν, εὐκόλως θὰ ἠδύναντο νὰ κάμωσι τὴν δέουσαν χρῆσιν ἐν καιρῷ ἑῷ δέοντι, διότι, καθὼς λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος: «θησαυρῷ τινι προσέοικεν ἡ τῶν θείων Γραφῶν ἀνάγνωσις· καθάπερ γὰρ ἐκεῖθέν τις κἂν μικρὸν ψῆγμα λαβεῖν δυνηθείη, πολὺν ἑαυτῷ τὸν πλοῦτον ἐργάζεται. οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῆς θείας Γραφῆς, καὶ ἐν βραχείᾳ λέξει πολλὴν ἔστιν εὑρεῖν τῶν νοημάτων τὴν δύναμιν, καὶ ἄφατον τὸν πλοῦτον. Καὶ οὐ θησαυρὸν μόνον ἀλλὰ καὶ πηγὴν μιμεῖται τὰ θεῖα λόγια, δαψιλῆ τὰ νάματα ἀναβλύζουσαν, καὶ πολλὴν ἔχουσαν τὴν ἐπιρροήν: καὶ τοῦτο δι' αὐτῶν τῶν ἔργων χθὲς ἅπαντες μεμαθήκαμεν· τῶν γὰρ προοιμίων ἀρξάμενοι τοῦ τῆς κτίσεως βιβλίου εἰς τὸ, Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, πᾶσαν τὴν διδασκαλίαν ἐτελειώσαμεν, καὶ οὐδὲ οὕτως τὸ πᾶν καταλαβεῖν ἐξισχύσαμεν. Πολλὴ γὰρ ἐστι τοῦ θησαυροῦ ἡ περιουσία, καὶ τῶν νομάτων τῆς πηγῆς ταύτης τῆς πνευματικῆς ἡ δαψίλεια. Καὶ μὴ θαυμάσῃς εἰ ἡμεῖς τοῦτο πεπόνθαμεν, καὶ οἱ πρὸ ἡμῶν κατὰ δύναμιν τὴν ἑαυτῶν τὰ ἐντεῦθεν νάματα ἐξήντλησαν, καὶ οἱ μεθ' ἡμᾶς πάλιν τοῦτο ποιῆσαι ἐπιχειρήσουσι, καὶ οὐδὲ οὕτω κενῶσαι δυνήσονται τὸ πᾶν· ἀλλ' αὔξεται τὰ τῆς ἐπιρροῆς, καὶ ἐπιδίδωσι τὰ νάματα. Τοιαύτη γὰρ τῶν νομάτων τῶν πνευματικῶν ἡ φύσις· ὅσῳ ἄν τις μετὰ δαψιλείας τὰ ἐντεῦθεν ἀρύσασθαι βουληθῇ νάματα, τοσούτῳ μᾶλλον ἀναβλύζει καὶ ἐπιδίδωσιν ἡ χάρις ἡ πνευματική. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Χριστὸς ἔλεγε: ἐάν τις διψᾷ, ἐρχέσθω πρός με καὶ πινέτω· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καθὼς εἶπεν ἡ Γραφὴ, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος».

Ἡ ὁμιλία ἦν τὸ εἶδος τῆς θρησκευτικῆς διδασκαλίας τὸ σύνηθες παρὰ τοῖς πατράσι τῆς Ἐκκλησίας. Συνίστατο δὲ αὕτη εἰς τὴν συνεχῆ καὶ κατὰ στίχον ἀνάπτυξιν καὶ ἑρμηνείαν τοῦ κειμένου μετὰ τῆς ἐκ τοῦ κειμένου ἀπορρεούσης ἠθικῆς διδασκαλίας ἐν τέλει. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς διδασκαλίας θὰ ἦτο καὶ σήμερον, φρονῶ, τὸ καταλληλότερον διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος διδαχὴν, διὰ τὰς πολλὰς αὐτοῦ ἀρετάς. Πρῶτον διὰ τῆς ὁμιλίας οἱ ἀκροαταὶ λαμβάνουσι γνῶσιν πληρεστέραν καὶ συστηματικωτέραν τοῦ ἱεροῦ τῶν Γραφῶν κειμένου, καὶ δεύτερον ὁ ἱεροκῆρυξ εἶνε πλέον ἐλεύθερος ἐν τῇ ἀναπτύξει τῶν ἠθικῶν αὐτοῦ διδαχῶν. Ἐνῷ διὰ τοῦ λόγου εἶνε ἠναγκασμένος νὰ στρέφηται μέχρι τέλους περὶ τὸν ἄξονα ἑνὸς θέματος καὶ περὶ ἓν ῥητὸν τοῦ κειμένου χωρὶς νὰ δυνηθῇ ἐλευθέρως νὰ στρέψῃ τὸν λόγον καὶ ἐπὶ ἕτερα σχετικὰ ἀντικείμενα ἐκ φόβου μὴ βλάψῃ τὸ κύριον αὐτοῦ θέμα, τοὐναντίον ἐν τῇ ὁμιλίᾳ, ἀφοῦ παραθέσῃ πλουσίαν τράπεζαν ἐκ τῆς ἀναπτύξεως μιᾶς ἀρκετὰ με-

γάλης περικοπῆς, δύναται κατὰ βούλησιν νὰ δρέψῃ οἷον δήποτε ἄνθος ἐκ τοῦ λειμῶνος τούτου, πετῶν ὡς μέλισσα ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο, καὶ νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ ἀκροατήριον, ὅπερ, ἀφοῦ καλῶς ἐνεφορήθη τῆς πνευματικῆς τροφῆς τῆς ἑρμηνείας τῆς περικοπῆς, εὐχαρίστως θὰ δεχθῇ ὡς ἐπιδόρπια τὰ ἠθικὰ συμπεράσματα καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ βίου τοῦ καθ' ἡμέραν ἐφαρμογὴν τῆς ἀναγνωσθείσης περικοπῆς. Τὸ σύστημα τοῦτο ἐν χρήσει ὑπάρχει ἔτι καὶ σήμερον παρὰ τοῖς προτεστάνταις· ὧν οἱ λόγοι διακρίνονται ἐπὶ σαφηνείᾳ καὶ βαθύτητι ἐννοιῶν καὶ θερμότητι πίστεως. Ἀλλ' ὁ μέγας πατὴρ καὶ ἀμίμητος διδάσκαλος τοῦ εἴδους τούτου εἶνε ὁμολογουμένως ὁ θεῖος Χρυσόστομος. Ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ ὡς γνωστὸν δύο ἐπεκράτουν μέθοδοι εἰς τὴν ἑρμηνείαν τῶν Γραφῶν: ἡ ἀλληγορικὴ καὶ ἡ ἱστορική. Τῆς πρώτης πατὴρ εἶνε ὁ Ὠριγένης καὶ ἡ Ἀλεξανδρινὴ σχολή. Οἱ ἀλληγορισταὶ, μὴ ἀρκούμενοι εἰς τὸ γράμμα καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσαν ἠθικὴν καὶ δογματικὴν διδασκαλίαν, ἐζήτουν ὑπὸ τὸ γράμμα τῶν Γραφῶν καί τινα μυστικὴν ἔννοιαν ἐγκεκρυμμένην, ἣν προσεπάθουν νὰ εὕρωσι πρὸς βλάβην πολλάκις τῆς ἀληθοῦς ἐννοίας. Καὶ εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὴν μέθοδον ταύτην δὲν ἐφήρμοζον τόσον εἰς τὸ ἀπ' ἐκκλησίας κήρυγμα ὅσον εἰς τὴν ἐπὶ μέρους ἐπιστημονικὴν ἀνάπτυξιν τῶν Γραφῶν ἐν ταῖς κατηχητικαῖς σχολαῖς, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ τάσις αὕτη τῆς ἀλληγορίας πολλὴν ἐπέφερε σύγχυσιν εἰς τὸ κήρυγμα. Τούτου ἕνεκεν ἀνεπτύχθη ἐν Ἀντιοχείᾳ ἡ ἱστορικὴ μέθοδος τοῦ ἑρμηνεύειν τὰς Γραφὰς, ἥτις, χωρὶς νὰ ἐξέρχηται τῆς ἐννοίας τοῦ γράμματος, προσεπάθει νὰ ἑρμηνεύσῃ τὴν Γραφὴν διὰ τῆς Γραφῆς· ἀπὸ δὲ τοῦ ἄμβωνος νὰ ἐξαγάγῃ ἠθικὰ συμπεράσματα πρὸς οἰκοδομὴν τῶν πιστῶν· ἡ ἑρμηνεία αὕτη ὡς ἡ φυσικωτέρα κα ἀληθεστέρα ἐπεκράτησεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ παρήγαγε καρποὺς ἰδίως διὰ τοῦ Χρυσοστόμου, ὃν πάντες οἱ ἱεροκήρυκες, ἐὰν θέλωσιν ἐπιξίως νὰ φέρωσι τὸ ὄνομα τοῦτο, πρέπει ἀδιακόπως νὰ μελετῶσι καὶ νὰ ἔχωσιν ὡς παράδειγμα. διότι εἶνε τὸ ἀνέφικτον κλασικὸν πρότυπον καθ' ὅλα τοῦ ἀληθοῦς χριστιανοῦ διδασκάλου.

ἀρχιμ. **Πορφύριος Λογοθέτης**
προϊστάμενος τῆς ἐν Παρισίοις ἑλλην. ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα*.

3.

Ἡ κατωτέρω ἐπιτροπικὴ γεγραμμένη διὰ χειρὸς τοῦ προηγουμένου τῆς μονῆς τῆς ἁγίας Λαύρας παρεδόθη ὑπ' αὐτοῦ πρὸς φύλαξιν, τῇ 18 αὐγούστου 1660, τῷ συμβολαιογράφῳ Ζακύνθου Ἀν. Λιβάνῃ, οὗ αἱ συμβολαιογραφικαὶ πράξεις σώζονται παρὰ τῷ παρ' ἡμῖν ἀρχειοφυλακείῳ.

» † ,αχξ'. αὐγούστου ιη'. ἐπείπερ ἐγώ τε Ἄνθιμος » ἱερομόναχος καὶ προηγούμενος τῆς σεβασμίας καὶ εὐ» αγοῦς μονῆς τῆς μεγάλης καὶ βασιλικῆς ἁγίας Λαύ» ρας κειμένης ἐν τῷ περιωνύμῳ Ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω » νος σταλείς σὺν τῷ ἱεροδιακόνῳ κυρίῳ Ναθαναὴλ εἰς » διακονίαν τῆς αὐτῆς σεβασμίας μονῆς παρὰ τῆς ἱε» ρᾶς συντάξεως κατὰ τὸ ἔθος τῶν μοναστηρίων καὶ » ἔχοντες θέλημα, ἐν ᾧ περ καὶ τύχοιμεν ποιεῖν τε ἐπί» τροπον τῆς αὐτῆς μονῆς εἰς ἐπικουρίαν δῆλα δὴ ζη» τεῖν τὰ δικαιώματα τοῦ ἄνωθε σεβασμίου φροντιστη» ρίου, καὶ ἵνα οἱ ἐρχόμενοι μετέπειτα εὑρίσκειν τὰ » συνεργοῦντα καὶ ἐπίκουρον οἷον ποτὲ καιροῖς τύχοιεν, » ἡμεῖς τυχόντες ἐν ταύτῃ τῇ περιφήμῳ νήσῳ Ζακύν» θου καὶ γράμμα φέροντες παρὰ τῆς τῶν πατέρων συ» νάξεως πρὸς τὸν εὐγενῆ κύριον Πέτρον Καπνίσην καὶ » ἡμῶν ἱκετευόντων γενέσθαι αὐτὸν ἐπίτροπον ἡμέτε» ρον ὡς ἐδήλωσε τὸ πρὸς αὐτὸν γράμμα καὶ ὡς ἡ εὐ» γένεια αὐτοῦ κατεδέξατο δηλοποιοῦμεν αὐτὸν διὰ » δημοσίου νοταρίου τοιοῦτον εἶναι καὶ ζητεῖν πάντα » τὰ δίκαια τῆς ἄνωθι μονῆς, ὡς γνήσιος ἀδελφός, καὶ » ἀνὰ χεῖρας λαμβάνειν πᾶν δικαίωμα ἐπιδιδόναι τοῖς » ἐν διαφόροις καιροῖς καὶ χρόνοις χαρεστάταις ἀπο» δείξεσι ἐκ τῆς αὐτῆς μονῆς ἀρικνουμένοις πατράσι· » ἵνα κομίζειν πρὸς τὸ ἄνωθι φροντιστήριον, μάλιστά » γε ἔχειν ἐξουσίαν ποιῆσαι καὶ ἐπίτροπον οἱονδήποτε » καιρῷ ἂν καὶ βούλοιτο, εἰς ἐπικουρίαν τοῦ τε μονα» στηρίου καὶ τῶν ἀρικνουμένων πατέρων ὑπὸ μαρ» τυρίας τῶν κάτωθι.

» Ἐγὼ Εὐθύμιος ἱερομόναχος Ἡρακλειώτης μαρτυρῶ » τὰ ἄνωθεν.

» Ἐγὼ Γιάνης Σάλιαρης μαρτυρῶ τὰ ἄνωθε.

» Ἄνθιμος ἱερομόναχος καὶ προηγούμενος ἐκ τῆς βα» σιλικῆς καὶ μεγάλης Λαύρας τοῦ Ἄθωνος βεβαιῶν » ὑπέγραψα.

4.

Ἐπίσης ἡ κατωτέρω πατριαρχικὴ ἀπόδειξις σώζεται ἔν τινι πρὸς ταξινόμησιν φακέλλῳ ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων παρὰ τῷ παρ' ἡμῖν ἀρχειοφυλακείῳ.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 394.

Γαβριὴλ πατριάρχης

«Ἡ μετριότης ἡμῶν διὰ τῆς παρούσης αὐτῆς πα-
» τριαρχικῆς ἀποδείξεως δηλοποιεῖ ὡς οἱ ὁσιώτατοι
» πατέρες οἱ ἐνασκούμενοι τῇ ἱερᾷ καὶ σεβασμίᾳ πα-
» τριαρχικῇ καὶ σταυροπηγιακῇ μονῇ τῆς Μεταμορφώ-
» σεως τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ
» Χριστοῦ, καλουμένῃ τῶν Στροφάδων, ἐπλήρωσαν
» πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν
» τὰ ἅπερ ὤφειλον αὐτῇ ἐτήσια τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου
» αὐτῶν, τῶν παρελθουσῶν δηλαδὴ ἰνδικτιώνων καὶ
» τῆς νῦν τρεχούσης δωδεκάτης ἰνδικτιῶνος, κατὰ τὴν
» περίληψιν τοῦ παρ' αὐτοῖς πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ
» σιγιλιώδους γράμματος τοῦ πρὸ ἡμῶν μακαρίτου
» πατριάρχου κυροῦ Καλλινίκου, πρὸς ἐξόρλησιν, ὅθεν
» εἰς ἔνδειξιν ἐδόθη αὐτοῖς καὶ ἡ παροῦσα πατριαρχικὴ
» ἐξορλητικὴ ἡμετέρα ἀπόδειξις. ,αψιζ' νοεμβρίῳ κδ'
» Κωνσταντινούπολις*».

5.

Ἑτέρα ἐπιτροπικὴ κατετέθη τῇ 15 μαΐου 1715 παρὰ τῷ συμβ]γράφῳ Ζακύνθου Δενόρες, δι' ἧς ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων καθίστησιν ἐπίτροπον πρὸς εἴσπραξιν διαφόρων ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Τάφου συνδρομῶν τὸν πρωτοσύγκελλον Ἄνθιμον. Τὴν βεβαίωσιν τῆς ὑπογραφῆς τοῦ πατριάρχου ἐπικυροῦσιν οἱ ἱεροκήρυκες Παρθένιος ἱεροδιδάσκαλος ὁ Σκοῦρος, ὁ ἐκ Κυδωνιῶν τῆς Κρήτης, καὶ Διονύσιος ἱερομόναχος Κονδάρης, ὁ ἐξ Ἁγίας Μαύρας.

«(Κόποις). Χρύσανθος ἐλέῳ Θεοῦ πατριάρχης τῆς
» ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ πάσης Παλαιστίνης.
» Ἡ μετριότης ἡμῶν ἀποφαίνεται, διὰ τοῦ παρόντος
» αὐτῆς πατριαρχικοῦ γράμματος, ὅτι πέμπουσα διὰ
» τὴν συνειθισμένην ζητείαν καὶ βοήθειαν τοῦ ζωοδόχου
» μνήματος τὸν ὁσιώτατον πνευματικὸν κὺρ Ἄνθιμον,
» καὶ πρωτοσύγκελλον αὐτῆς εἰς ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους
» ὅπου εὑρίσκονται εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν ἁγιωτάτων
» ἀρχιεπισκοπῶν Λευκάδος καὶ Ἁγίας Μαύρας, καὶ Κε-
» φαλληνίας καὶ Ζακύνθου καὶ εἰς τὴν φιλόχριστον νῆ-
» σον Κερκύρας, ἀποκαθίστησιν αὐτὸν καὶ ἐπίτροπον
» αὐτῆς ἴδιον καὶ καθολικόν, ἵνα τὰ ὅσα ἄσπρα συνά-
» ζωνται εἰς τὰ εὑρισκόμενα κουτία τοῦ Ἁγίου Τάφου
» εἰς τὰς εἰρημένας νήσους καὶ ἀκόμη εἴτι ἀφιερώματα
» τύχουν τοῦ Ἁγίου Τάφου, εἴτε ἄσπρα δηλονότι, εἴτε
» ἀσημικὰ καὶ μαλαματικά, εἴτε ὀσπήτια καὶ ἐργα-
» στήρια, εἴτε καὶ ἄλλα εἴδη κινητὰ ἢ ἀκίνητα, νὰ
» ἔχῃ νὰ τὰ λαμβάνῃ εἰς χεῖράς του χωρὶς πάσης ἀμ-
» φιβολίας καὶ ἀντιλογίας. Ἔτι ἂν εὑρῇ τινὰς μοναχοὺς
» περιερχομένους καὶ ζητοῦντας ἐλεημοσύνην ἐπ' ὀνό-
» ματι τοῦ Ἁγίου Τάφου, συλλαμβάνειν καὶ ἔλκειν αὐ-
» τοὺς ἐν παντὶ κριτηρίῳ ἐκκλησιαστικῷ καὶ ἐξωτερικῷ
» καὶ λαμβάνειν παρ' αὐτῶν ἣν ἐσύναξαν ἐλεημοσύνην
» ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Τάφου, τὰ δὲ ψευδεπίπλαστα
» καὶ ψευδόγραφα γράμματα ὁποῦ περιφέρωσιν ὡς παρ'
» ἡμῶν κατακαίειν, ἔχων συνεργοὺς εἰς ταῦτα πάντα
» τοὺς κατὰ τόπον ἁγίους καὶ θεοσεβάστους ἀρχιερεῖς
» καὶ τοὺς δυναμένους τῶν φιλοχρίστων ὀρθοδόξων εὐ-
» λαβεστάτων ἱερέων, καὶ τιμιωτάτων ἀρχόντων, ὀφεί-
» λουσι γὰρ ἅπαντες συντρέχειν καὶ συμβοηθεῖν διὰ τὰ
» δικαιώματα τοῦ Ἁγίου Τάφου, ὡσὰν ὁποῦ εἶναι
» μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ μητρόπολις, καὶ τιμὴ
» καὶ δόξα καὶ καυχήσεως στέφανος πάντων τῶν εὐ-
» σεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν. Δῴη δὲ ὁ Κύριος
» πᾶσι τοῖς τοιούτοις διὰ τὸν κόπον αὐτῶν ἐν μὲν
» τῷ παρόντι αἰῶνι τὴν εὐλογίαν του καὶ τὸν ἁγιασμόν
» του καὶ καλὴν κυβέρνησιν, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι ἀξιώ-
» σοι αὐτοὺς τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ. Εἴ δέ τινες εὑρε-
» θῶσιν εἴτε τοῖς ψευδομονάχοις καὶ τὰ ψευδεπίπλα-
» στα γράμματα ἐπιφέρουσιν ὡς παρ' ἡμῶν εἰς πλάνην
» καὶ ἀπάτην τῶν ὀρθοδόξων συντρέχοντες καὶ βοη-
» θοῦντες, εἴτε ἐναντιούμενοι εἰς τὴν ἐλεημοσύνην καὶ
» εἰς τὰ ἀφιερώματα τοῦ Ἁγίου Τάφου διακρατοῦντες
» καὶ παρακατέχοντες αὐτά, οἱ τοιοῦτοι, ὡς ἀδικοῦν-
» τες τὴν πηγὴν τῆς ἐλεημοσύνης καὶ ἱεροσυλοῦντες εἰς
» τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ Ἰακώβ, καὶ ἀπαυθαδιαζόμενοι
» ἀναιδεῖ τῷ προσώπῳ καὶ ὡς εἰπεῖν αὐτοψεὶ ἀναι-
» σχυντοῦντες εἰς αὐτὸν τὸν δεσπότην Χριστόν, γινό-
» μενοι δι' ὅλου ἀσεβέστατοι, εἴτε ἱερωμένοι εἶεν οἱ
» τοιοῦτοι, εἴτε λαϊκοί, εἴτε μεγάλοι, εἴτε μικροί, ἄν-
» δρες ἢ γυναῖκες, ἔχομεν αὐτοὺς ἐν ἁγίῳ Πνεύματι
» ἀσυγχωρήτους καὶ ἀφωρισμένους παρὰ Πατρὸς καὶ
» Υἱοῦ καὶ ἁγίου Πνεύματος, καὶ κατηραμένους, καὶ
» ἀλύτους μετὰ θάνατον καὶ τυμπανιαίους, καὶ ὅλως
» ἀποκεκομμένους ἀπὸ τὴν μερίδα τῶν ἁγίων καὶ τὸν
» κλῆρον τῶν ὀρθοδόξων, καὶ ἔστωσαν τῆς μερίδος τοῦ
» προδότου Ἰούδα καὶ τῶν σταυρωσάντων τὸν Κύριον
» τῆς δόξης. Πᾶσι δὲ τοῖς συντρέχουσι καὶ βοηθοῦσιν,
» ὡς εἴρηται, χάρις εἴη καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος ἀπὸ Θεοῦ,
» παρὰ δὲ τῆς ἡμῶν μετριότητος εὐχὴ, εὐλογία καὶ
» συγχώρησις.

» Ἐν Ἀδριανουπόλει ,αψιγ'. κατὰ μῆνα Ἰούλιον.

» Ὁ Ἱεροσολύμων πατριάρχης καὶ ἀδελφὸς καὶ εὐ-
» χέτης ὑμῶν ».

ΛΕΩΝΙΔΑΣ Χ. ΖΩΗΣ

* μᾶλλον ὁ Κωνσταντινουπόλεως.

ΝΟΜΙΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ

Περὶ τῆς παρὰ τὴν βούλησιν τοῦ ἀνδρὸς παραμονῆς τῆς γυναικὸς ἐκτὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου.

Ὁ γάμος, ἐκτὸς τοῦ μυστηρίου, καὶ μυστηρίου μεγάλου, κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον, εἶνε σύμβασις ἀμφιτεροβαρής, ἥτις λύεται εἴτε διὰ τοῦ θανάτου ἑνὸς τῶν δι' αὐτοῦ συναπτομένων, εἴτε διὰ τοῦ διαζυγίου, ἐπερχομένου συνεπείᾳ διαφόρων νομικῶν λόγων, ὧν εἷς εἶνε καὶ ἡ παρὰ τὴν βούλησιν τοῦ ἀνδρὸς παραμονὴ τῆς γυναικὸς ἐκτὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου.

Ὁ λόγος οὗτος διατυποῦται ἐν τῇ 117ῃ νεαρᾷ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ὡς ἑξῆς:

«Ἐὰν, μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρός, ἔξω τοῦ οἴκου μένῃ (ἡ γυνὴ), εἰ μή τοι γε τυχὸν παρὰ τοῖς ἰδίοις γονεῦσι . . . . Εἰ μή τοι γε συμβῇ δίχα μιᾶς τῶν προειρημένων αἰτιῶν τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν τοῦ ἰδίου οἴκου ἐξώσασθαι, ὥστε ἐκείνην, μὴ ἔχουσαν γονεῖς, πρὸς οὓς δύναται μεῖναι, ἐξ ἀνάγκης ἔξω τὴν νύκτα διάγειν, κελεύομεν μηδεμίαν εἶναι τῷ ἀνδρὶ ἄδειαν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ρεπούδιον πέμπειν τῇ γυναικί, διότι αὐτὸς τούτου αἴτιος γίνεται».

Τὴν διάταξιν ταύτην πρῶτος φαίνεται θεσπίσας ὁ αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανός, περιλαβὼν ταύτην ἐν τῇ 117ῃ νεαρᾷ αὐτοῦ, ἐκδοθείσῃ κατὰ τὸ ἔτος 542, διότι τοιαύτη τις διάταξις δὲν φαίνεται ὡρισμένως διατυπουμένη ἐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ αὐτοκρατορικοῖς νομοθετήμασι.

Ταύτην μετ' ἄλλων διατάξεων τοῦ Ἰουστινιανοῦ κατήργησαν Λέων ὁ Ἴσαυρος καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κωνσταντῖνος ὁ Κοπρώνυμος, μὴ συμπεριλαβόντες ἐν τῇ **Ἐκλογῇ** αὐτῶν (740—741).

Ἀλλ' ὁ Βασίλειος ὁ Μακεδὼν ἐπανήγαγεν αὐτὴν ἐν τῷ **Προχείρῳ** (870) καὶ τῇ **Ἐπαναγωγῇ** του (885), ὁ δὲ Λέων ὁ Σοφὸς εἰς τὰ **Βασιλικὰ** αὐτοῦ (911), ἐξ ὧν ὁ Κωνσταντῖνος Ἁρμενόπουλος μετήνεγκε ταύτην εἰς τὴν **Ἑξάβιβλον** αὐτοῦ περὶ τὰ 1340.

Ἔκτοτε ἰσχύει παρ' ἡμῖν, γενομένης δυστυχῶς μάλιστα μεγίστης κατα χρήσεως αὐτῆς πρὸς ἐπιτυχίαν ἀνωδύνου διαζυγίου.

Ἐπὶ τῆς διατάξεως ταύτης μικρὰν μελέτην ποιησάμενοι δημοσιεύομεν ὧδε, πεποιθότες ὅτι παρέχομεν συμβολήν τινα τοῖς περὶ τὰ δικαστικὰ ἀσχολουμένοις ἀναγνώσταις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Ἡ διάταξις αὕτη ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται λίαν εὐχερὴς πρὸς κατανόησιν. Καὶ ὅμως ὅσῳ βαθύτερον μελετᾷ τις αὐτήν, τοσούτῳ κατανοεῖ ὅτι ὑπὸ τὸ εὔληπτον αὐτῆς παρουσιάζονται δυσχέρειαι, αἵτινες δύνανται νὰ λυθῶσι μόνον διὰ τῆς ἐπισταμένης μελέτης αὐτῆς.

Καὶ πράγματι, διὰ τῆς ἐξηκριβωμένης σπουδῆς αὐτῆς, ἀνευρίσκομεν ὅτι, πρὸς κατάρτισμὸν τοῦ λόγου τούτου τοῦ διαζυγίου, ἀπαιτεῖται ἀπαραιτήτως νὰ συνυπάρχωσι πλεῖστα στοιχεῖα, ἡ ἔλλειψις ἑνίων τῶν ὁποίων ἐπιφέρει πλήρη τὴν ἀτονίαν αὐτοῦ.

Τὰ στοιχεῖα ταῦτα εἰσὶ τὰ ἑξῆς.

Α'. Συνοίκησις καὶ συμβίωσις τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ οἴκῳ.

Β'. Ἐκβίλωσις ἐναντίας βουλήτεως ἢ ἀπαγορεύσεως τοῦ ἀνδρὸς πρὸς παραμονὴν τῆς γυναικὸς ἐκτὸς τοῦ οἴκου.

Γ'. Ἡ μὴ ἔξωσις αὐτῆς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου.

Δ'. Αὐθαίρετος ἐγκατάλειψις ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ παραμονὴ αὐτῆς ἐκ τοῦ οἴκου.

Ε'. Ὁ οἶκος, ἐν ᾧ θὰ παραμείνῃ ἡ γυνὴ, νὰ μὴ εἶνε τῶν ἰδίων αὐτῆς γονέων, ἀλλὰ ξένος.

ΣΤ'. Ὁ ξένος οἶκος νὰ παρέχῃ ὑπονοίας περὶ τῆς χρηστότητος τῶν ἠθῶν αὐτοῦ.

Ζ'. Ὁ σκοπὸς τῆς παραμονῆς τῆς γυναικὸς ἐκτὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου νὰ μὴ εἶνε ἀγαθός.

Φέρε δὲ νῦν ἐξετάσωμεν ἓν ἕκαστον τῶν στοιχείων τούτων.

Α'. Συνοίκησις τοῦ ἀνδρὸς μετὰ τῆς γυναικός. Ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ, εἶνε ἀληθές, δὲν ἀναγράφεται ῥητῶς ἡ συνοίκησις τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός, τεκμαίρεται ὅμως ἐκ τῆς ἀμέσως ὑπὸ τοῦ νομοθέτου παρατεθείσης ἐξαιρέσεως τῆς **ἐξώσεως** τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, καθόσον δὲν δύναται νὰ νοηθῇ ἡ ἔξωσις αὐτῆς ἄνευ τῆς συνοικήσεως τοῦ ἀνδρογύνου ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ οἴκῳ, ἐξ οὗ ὁ ἀνὴρ θὰ ἀποδιώξῃ τὴν σύζυγον αὐτοῦ.

Ἡ ἐξαίρεσις, ὡς γνωρίζομεν, τίθεται πρὸς ἀντιδιαστολὴν γενικῆς τινος ἰδέας.

Ἐν τῇ διατάξει δὲ ταύτῃ γενικὴ καὶ δεσπόζουσα ἰδέα εἶνε ἡ αὐθαίρετος καὶ αὐτογνώμων **μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρὸς** ἀπομάκρυνσις τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ ἡ παραμονὴ αὐτῆς ἐκτὸς αὐτοῦ. Πρὸς τὴν ἰδέαν ταύτην ἀντιτάσσεται κατ' ἐξαίρεσιν ἡ ἰδέα τῆς διὰ τῆς ἐξώσεως ἀναιτίου καὶ ἀκουσίας ἀπομακρύνσεως αὐτῆς ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ τῆς ἐξ ἀνάγκης παραμονῆς αὐτῆς ἐκτὸς αὐτοῦ.

Ὅτι δὲ ὁ νομοθέτης τῆς 117ης νεαρᾶς δὲν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἐν νῷ, θεσπίζων τὴν διάταξιν ταύτην εἰμὴ τὴν συνοίκησιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ οἴκῳ, καταδεικνύεται ἐκ τοῦ παρεντιθεμένου ὅρου «**μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρὸς**», καθόσον μόνον ὅταν οἱ σύζυγοι συνοικῶσι δύνανται νὰ ἐκδηλωθῇ ἡ ἀπαιτουμένη ὑπὸ τῆς διατάξεως ταύτης ἐναντία βούλησις τοῦ ἀνδρός, ἐνῷ, ὅταν οἱ σύζυγοι ζῶσι μακρὰν ἀλλήλων, εἴτε λόγῳ ἀποδημίας τοῦ συζύγου, εἴτε λόγῳ ἐγκαταλείψεως τῆς γυναικὸς ἐκ μέρους τοῦ συζύγου, ἡ βούλησις τοῦ ἀνδρὸς, φυσικῷ τῷ λόγῳ, μένῃ σιγῶσα, μὴ δυναμένη νὰ ἐκδηλωθῇ πρὸ τῆς ἀπομακρύνσεως τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ οἴκου καὶ τῆς παραμονῆς αὐτῆς ἐκτὸς αὐτοῦ.

Καὶ πράγματι, ἐὰν ὁ σύζυγος ἀποδημῇ μακρὰν τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, ἡ σύζυγος, ἡ ἐνοικοῦσα ἐν αὐτῷ, θεωρεῖται αὐτοδικαίως καὶ ἀντιπρόσωπος καὶ ἐντολοδόχος τοῦ ἀποδημοῦντος συζύγου της ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν συζυγικῶν καθηκόντων, τὴν δὲ σιγῶσαν βούλησιν τοῦ συζύγου ἀντιπροσωπεύει ἡ βούλησις τῆς συζύγου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ ἀπὼν σύζυγος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς **μὴ βουλόμενος.**

Ἐὰν δ' ὁ σύζυγος δὲν συνοικῇ μετὰ τῆς συζύγου του ἔχων ἐγκαταλελειμένην αὐτὴν, μηδόλως δὲ φροντίζων καὶ μεριμνῶν περὶ αὐτῆς, ἡ θέλησις αὐτοῦ ἀδρανεῖ, διότι οὗτος, ἑκουσίως ἀποθέμενος πᾶσαν ἐκ τοῦ νόμου ὑποχρέωσίν του πρὸς τὴν σύζυγόν του, θεωρεῖται ἕνεκα τούτου ὡς παραιτησάμενος καὶ παντὸς δικαιώματος ἐπ' αὐτῆς, καθόσον τὰ δικαιώματα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις ἐν πάσαις ταῖς συμβάσεσιν, ὡς καὶ ἐν τῷ γάμῳ, εἰσὶ τοσοῦτῳ συναφῆ, ἀλληλένδετα καὶ ἀναπόσπαστα, ὥστε δὲν δύνανται νὰ ὑπάρχωσι δικαιώματα ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχουσιν ὑποχρεώσεις.

Ὑποθέσατε σύζυγον πρὸ ἐτῶν ἐγκαταλελειμμένην ὑπὸ τοῦ συζύγου της καὶ ἀσθενοῦσαν, εἰς ἣν οἱ ἰατροὶ διατάσσουσι τὴν ἄμεσον ἀλλαγὴν ἀέρος καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν ἀπομάκρυνσίν της ἔκ τε τῆς συζυγικῆς οἰκίας καὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ διαμένει. Ἡ σύζυγος αὕτη ὀφείλει ν' ἀναγγείλῃ εἰς τὸν ἐγκαταλιπόντα καὶ ἀδιαφοροῦντα περὶ αὐτῆς, περιπλανώμενον δὲ τῇδε κἀκεῖσε σύζυγόν της καὶ ἀγνώστου διαμονῆς, τὴν ἀπομάκρυνσίν της ἐκ τοῦ οἴκου καὶ, ἀναμένουσα τὴν ἐκδήλωσιν τῆς βουλήσεώς του, νὰ καταδικάσῃ ἑαυτὴν εἰς θάνατον ἢ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν ἰδίαν αὐτῆς βούλησιν πρὸς σωτηρίαν αὐτῆς;

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ σύζυγος ἀνακτᾷ πᾶσαν τὴν ἐλευθερίαν ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτῆς, ἀπουσιάζοντος τοῦ συζύγου, ἀρκεῖ αἱ πράξεις αὐτῆς νὰ φέρωσι τὸν τύπον τῆς χρηστότητος καὶ τοῦ ὠφελίμου ὑπὲρ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς καὶ δύναται, ἄνευ φόβου νὰ προκαλέσῃ κατ' αὐτῆς τὰς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνεπείας, νὰ πράξῃ ὅ,τι ἀγαθὸν καὶ χρήσιμον ὑπὲρ ἑαυτῆς.

Κατ' ἀκολουθίαν πρώτιστος καὶ οὐσιωδέστατος ὅρος πρὸς καταρτισμὸν τοῦ λόγου τούτου τοῦ διαζυγίου εἶνε ἡ ἐν τῷ αὐτῷ οἴκῳ συνοίκησις καὶ συμβίωσις τοῦ ἀνδρογύνου.

Β'. Ἐκδήλωσις ἐναντίας βουλήσεως τοῦ ἀνδρὸς πρὸς παραμονὴν τῆς γυναικὸς ἐκτὸς τοῦ οἴκου.—Ἐνῷ ἔν τισι διατάξεσι τῆς 117ης νεαρᾶς ὁ νομοθέτης αὐτῆς παρέθετο τοὺς ὅρους «ἀγνοοῦντος ἢ κωλύοντος τοῦ ἀνδρός», ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ, ὡς καὶ ἐν ἑτέρᾳ προηγουμένῃ, ἔθετο τὸν ὅρον «μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρός». Κατὰ τὸν ὅρον τοῦτον δὲν ἀπαιτεῖται ἄγνοια ἢ παρακώλυσις τοῦ ἀνδρός, ἀλλ' ἡ ἐναντία βούλησις αὐτοῦ εἰς τὴν βούλησιν τῆς γυναικὸς πρὸς παραμονὴν αὐτῆς ἐκτὸς τοῦ οἴκου.

Ἡ ἐναντία δὲ βούλησις τοῦ ἀνδρὸς δέον

1ον. Νὰ ᾖ ρητὴ καὶ δεδηλωμένη εἰς τρόπον ὥστε νὰ φέρῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς ἀπαγορεύσεως.

2ον. Νὰ ἐκδηλωθῇ πρὸ τῆς ἀπομακρύνσεως καὶ τῆς παραμονῆς τῆς γυναικὸς ἐκτὸς τοῦ οἴκου, διότι, ἐὰν ἐκδηλωθῇ ἀργότερον, μετὰ τὴν παραμονὴν δηλονότι αὐτῆς ἐκτὸς τοῦ οἴκου, θεωρεῖται ὡς συναίνεσις μὲν πρὸς παραμονὴν ἐκτὸς τοῦ οἴκου μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἐκδηλώσεως, ἀπαγόρευσις δὲ πρὸς περαιτέρω διαμονὴν αὐτῆς ἐκτὸς τοῦ οἴκου, ὁπότε βεβαίως δὲν χωρεῖ ὁ λόγος οὗτος, ἀλλ' ἁπλῶς ὁ λόγος τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ συζυγικοῦ οἴκου.

Ὑποθέσατε ὅτι σύζυγος, χωρὶς ὁ σύζυγος αὐτῆς νὰ ἐκδηλώσῃ ἐναντίαν βούλησιν, παραμένει ἐκτὸς τοῦ οἴκου. Ἀκολούθως ὁ σύζυγός της τῇ ἀπαγορεύει νὰ παραμένῃ, νὰ ἐξακολουθῇ δηλονότι παραμένουσα, ἐκτὸς τοῦ οἴκου, αὕτη δὲ ἀρνεῖται νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν χωρεῖ ὁ διὰ τῆς διατάξεως ταύτης λόγος διαζυγίου, ἀλλ' ὁ διὰ τῆς ἐγκυκλίου τῶν Πατριαρχείων τῆς 5 αὐγούστου 1894 λόγος, καθ' ὃν ὁ ἀνὴρ κέκτηται τὸ δικαίωμα ἀγωγῆς ἐπὶ διαζεύξει, καθ' ἣν περίστασιν ἡ σύζυγος, διαταχθεῖσα δικαστικῶς ἵνα ἀκολουθήσῃ καὶ συμβιώσῃ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, παραβῇ τὴν ἐντολὴν τοῦ δικαστηρίου καὶ παρέλθῃ πλήρης τριετία ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν κοινοποιήσεως τῆς ἀποφάσεως.

3ον. Νὰ ᾖ ὡρισμένη διὰ τὸν οἶκον, ἐν ᾧ ἡ σύζυγος ἐξεδήλωσε τὴν βούλησίν της ὅπως παραμείνῃ, οὐχὶ δὲ γενική, διότι ἐν τῇ γενικῇ ἀπαγορεύσει συμπεριλαμβάνεται καὶ ὁ πατρικὸς οἶκος, εἰς ὃν λύνεται ἡ σύζυ-

γος νὰ παραμείνῃ καὶ παρὰ τὴν βούλησιν τοῦ ἀνδρός αὐτῆς.

4ον. Νὰ ᾖ ἔλλογος διότι ἡ ἄλογος ἀπαγόρευσις δύναται νὰ ᾖ ἐπιβλαβεστάτη.

Ὑποθέσατε ὅτι ἡ σύζυγος καλεῖται ὡς μάρτυς κακουργήματός τινος καὶ εἶνε ὑποχρεωμένη νὰ μεταβῇ μακρὰν τοῦ τόπου τῆς κατοικίας της ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ κακουργοδικείου καὶ κατ' ἀκολουθίαν νὰ παραμείνῃ ἐκτὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου. Ὁ σύζυγος τῇ ἀπαγορεύει τὴν μετάβασιν εἴτε λόγῳ ἰδιοτροπίας, εἴτε λόγῳ ζηλοτυπίας, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ποινάς, εἰς ἃς ὑπόκειται ἡ σύζυγος αὐτοῦ ἐπὶ λειπομαρτυρίᾳ καὶ πρὸς δὲ ὅτι ἡμαρτυρία τῆς συζύγου του δυνατὸν νὰ σώσῃ τὸν κατηγορούμενον. Ἡ σύζυγος, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, μεταβαίνει πρὸς ἐκπλήρωσιν καθήκοντος ἀναποβράστου πρὸς τὴν δικαιοσύνην, δύναται νὰ λογισθῇ ὡς παρὰ τὴν βούλησιν τοῦ ἀνδρός της μείνασα ἐκτὸς τοῦ οἴκου καὶ νὰ ὑποστῇ τὰς ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης συνεπείας; Οὐχί, ἀναμφιβόλως, διότι ἡ βούλησις τοῦ συζύγου της δὲν ἦτο ἔλλογος καὶ συνᾴδουσα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς τε συζύγου του καὶ τοῦ δημοσίου δικαίου.

Κατ' ἀκολουθίαν ἡ ρητή, ὡρισμένη καὶ ἔλλογος ἐκδήλωσις τῆς ἐναντίας βουλήσεως τοῦ ἀνδρός, πρὸ τῆς ἀπομακρύνσεως καὶ τῆς παραμονῆς αὐτῆς ἐκτὸς τοῦ οἴκου, εἶνε ὅρος ἀπαραίτητος πρὸς καταρτισμὸν τοῦ λόγου τούτου τοῦ διαζυγίου.

Γ'. Ἡ μὴ ἔξωσις τῆς γυναικὸς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου. — Ὁ νομοθέτης τὴν ἔξωσιν τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ οἴκου ἔταξεν ὡς ἐξαίρεσιν, καθ' ἣν ἀτονεῖ ὁ λόγος οὗτος, καθ' ὅτι, ὡς ρητῶς ἀναγράφεται ἐν τῇ διατάξει ταύτῃ, ἡ γυνή, ἡ ἐκδιωκομένη τοῦ οἴκου της, δύναται νὰ μείνῃ ὅπου βούλεται, χωρὶς ὁ σύζυγός της νὰ δικαιοῦται νὰ δημιουργήσῃ ἐκ τούτου λόγον διαζυγίου ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καθόσον αὐτὸς οὗτος αἴτιος γίνεται τούτου.

Ἀλλ' ἡ ἔξωσις δὲν εἶνε μόνον ἡ ἀποδίωξις τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, ἀλλὰ καὶ ἡ μὴ παραδοχὴ αὐτῆς ἐν τῷ συζυγικῷ οἴκῳ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ὡς καὶ ὁ διὰ παντοίων κακώσεων ἐξαναγκασμὸς τῆς γυναικὸς ὅπως ἐγκαταλείψῃ τὸν συζυγικὸν οἶκον.

Τοιαύτην ἑρμηνείαν, καὶ λίαν ὀρθῶς, ἔδωσε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον διὰ τῶν ἑπομένων δύο ἀποφάσεων τῆς παρ' αὐτῷ ἱερᾶς Συνόδου.

« Τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἐσφαλμένως ἑρμηνεῦσαν τὸν νόμον ἀπεφήνατο τὴν διάλυσιν τοῦ μεταξὺ τῶν διαδίκων συζύγων γάμου διὰ τὸν λόγον ὅτι ἡ γυνὴ ἀπεμακρύνθη τῆς κατοικίας, ἣν ὥρισεν αὐτῇ, ἐσφαλμένως δὲ διότι ἐὰν ἡ ἐφεσείουσα κατέφυγεν εἰς τοιοῦτον διάβημα ἄκουσα βεβαίως ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς τοῦτο, γνωστοῦ ὄντος ὅτι, ἀφ' οὗ ὁ σύζυγος δὲν ἔστεργε πλέον ἵνα παραλάβῃ αὐτὴν εἰς τὸν συζυγικὸν οἶκον καὶ ἀφ' οὗ ἐπίσης καὶ ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς ἠρνήθη ἵνα κρατήσῃ αὐτήν, ἠέκ μέρους τῆς συζύγου λαβοῦσα χώραν ἀπομάκρυνσις ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου, προελθοῦσα, ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν κακώσεων, ἃς ὑρίστατο αὕτη παρ' αὐτοῦ, δὲν δημιουργεῖ οὐδένα λόγον διαζυγίου».

Ἀπορ. Ἱ. Σ. 107 τοῦ 1892.

« Ἡ ὑπὸ τῆς συζύγου ἐν ὥρᾳ νυκτὸς ἐγκατάλειψις τοῦ συζυγικοῦ οἴκου οὐδόλως δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ χρησιμεύσῃ ὡς λόγος διαζυγίου ὅταν αὕτη ἔχῃ τὰς ὑπὸ τοῦ συζύγου ἢ τῶν συνοίκων συγγενῶν αὐτοῦ, ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τὴν συνενοχὴν τοῦ ἀνδρός, διηνεκεῖς διενέξεις καὶ κακώσεις αὐτῆς».

Ἀπορ. Ἱ. Σ. 243 τοῦ 1899.

Δ'. Αὐθαίρετος ἐγκατάλειψις ὑπὸ τῆς γυναικὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ παραμονὴ αὐτῆς ἐκτὸς αὐτοῦ.

Ἐν τῇ ἀπομακρύνσει τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου ὁ ἀνὴρ δέον νὰ ᾖ πάντῃ ἀνάλτιος.

Ἡ δὲ ἐγκατάλειψις καὶ ἡ παραμονὴ αὐτῆς ἐκτὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου πρέπει νὰ γίνῃ μετὰ τὴν ρητὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ συζύγου· ἵνα ᾖ αὐθαίρετος καὶ αὐτογνώμων καὶ οὕτω καταλογισθῇ ὡς αἰτία λύσεως τοῦ γάμου, ἣν δικαιοῦται νὰ ἐπικαλεσθῇ οὗτος ὑπὲρ ἑαυτοῦ, διότι, ἐὰν δὲν προηγηθῇ ἀπαγόρευσις, ἡ ἐγκατάλειψις καὶ παραμονὴ αὐτῆς ἐκτὸς τοῦ οἴκου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς αὐθαίρετος. Τοιαύτην τινὰ σημασίαν ἔχει καὶ ἡ πρότασις τοῦ ὅρου «μὴ βουλομένου τοῦ ἀνδρός».

Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ νομολογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

«Τὸ πνεῦμα τοῦ νόμου, καθ' ὃν, ὅταν ἡ γυνὴ διανυκτερεύσῃ ἔξω τοῦ οἴκου, δίδοται τὸ δικαίωμα τῷ ἀνδρὶ ἵνα αἰτήσηται τὴν ἀπ' αὐτῆς διάζευξιν, ἐννοεῖ τὰς **αὐθαιρέτως ἐγκαταλιποῦσας** τὸν συζυγικὸν οἶκον καὶ διανυκτερεύσας εἰς ἄγνωστον μέρος γυναῖκας».

Ἀπόρ. Ἱ. Σ. 3 τοῦ 1889.

Ε'. Ὁ οἶκος, ἐν ᾧ θὰ παραμείνῃ ἡ γυνὴ νὰ μὴ εἶνε τῶν ἰδίων αὐτῆς γονέων, ἀλλὰ ξένος.—Ἡ διάταξις αὕτη μόνον τὸν οἶκον τῶν γονέων θεωρεῖ ὡς τὸν μόνον, ἐν ᾧ δύναται ἡ γυνὴ νὰ παραμείνῃ χωρὶς νὰ ἐνοχοποιηθῇ. Ἀλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχῃ πατρικὸς οἶκος, ὁ οἶκος ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς ἢ ἄλλου πλησιεστέρου συγγενοῦς θεωρεῖται ξένος;

Κατὰ τὴν αὐστηρὰν ἑρμηνείαν τῆς διατάξεως ταύ-

της, πᾶς οἶκος, ἐκτὸς τοῦ πατρικοῦ, θεωρεῖται ὡς ξένος. Ἀλλὰ, λαμβανομένων ὑπ' ὄψει τῶν σημερινῶν περιστάσεων, ὁ οἶκος ἀδελφοῦ ἢ ἀδελφῆς ἢ πλησιεστέρου συγγενοῦς ἤ, ἐν ἐλλείψει τοιούτων, πᾶς τίμιος οἶκος δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ξένος.

Τοιαύτη τις εἶνε καὶ ἡ νομολογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

«Ἡ ἐφεσίβλητος, εἴτε ἀποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς, ὡς ἰσχυρίζεται αὕτη, εἴτε ἐγκαταλείψασα οἰκοθεν τὸν συζυγικὸν οἶκον, δὲν ἔμενεν ἁπλῶς ἔξω αὐτοῦ, ἀλλ' ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς, ἐπεχούσης ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει τόπον γονέων αὐτῆς, ὅπερ οὐδόλως ἀποτελεῖ λόγον διαζεύξεως, ἐσφαλμένως δὲ καὶ ἐπομένως ἄκυρος ἐστὶν ἡ τοὐναντίον παραδεξαμένη πρωτόδικος ἀπόφασις».

Ἀπόφ. Ἱ. Σ. 84 τοῦ 1889.

Ϛ'. Ὁ ξένος οἶκος νὰ ᾖ δυσώνυμος—Ὁ οἶκος, εἰς ὃν θὰ παραμείνῃ ἡ ἀπομακρυνομένη τοῦ συζυγικοῦ οἴκου σύζυγος, δέον νὰ ᾖ τοιοῦτος ὥστε νὰ παρέχῃ ὑπονοίας περὶ τῆς χρηστότητος τῶν ἠθῶν αὐτοῦ, ἵνα ἐνοχοποιηθῇ αὕτη· ἄλλως, ἐὰν ὁ ξένος οἶκος εἶνε τίμιος, δὲν τίκτεται λόγος διαζυγίου.

Τοιαύτη τοὐλάχιστον εἶνε ἡ νομολογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

«Ἀποχρῶν λόγος διαζυγίου δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ πᾶσα ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου ἀποχώρησις τῆς συζύγου ἀλλὰ μόνον ἐκείνη, καθ' ἣν αὕτη, καταλιμπάνουσα τὴν συζυγικὴν ἑστίαν καταφεύγει εἰς οἶκους δυσωνύμους ἢ ἄλλους δυναμένους νὰ παράσχωσιν ὑπονοίας περὶ τῆς χρηστότητος τῶν ἠθῶν αὐτῆς».

Ἀπόφ. Ἱ. Σ. 193 τοῦ 1896.

Ζ'. Ὁ σκοπὸς τῆς παραμονῆς τῆς γυναικὸς ἐκτὸς τοῦ οἴκου νὰ μὴ εἶνε ἀγαθός. — Κατὰ τὰς γενικὰς ἀρχὰς τοῦ δικαίου πᾶσα πρᾶξις κρίνεται κατὰ τὸν σκοπὸν αὐτῆς. Καὶ ἐν τῇ παραμονῇ τῆς γυναικὸς ἐκτὸς τοῦ συζυγικοῦ οἴκου δέον νὰ ἐξετασθῇ πρωτίστως ὁ σκοπὸς αὐτῆς, διότι οὐδόλως δύναται νὰ κατακριθῇ ἡ γυνή, ἐὰν ὁ σκοπὸς τῆς ἐκτὸς τοῦ οἴκου παραμονῆς αὐτῆς εἶνε ἀγαθός!

Τοιαύτη εἶνε ἡ νομολογία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

«Ἐπειδὴ ἡ ἐν ξένοις οἴκοις ἐν ἡμέρᾳ, σπανίως δὲ καὶ ἐν νυκτί, μετάβασις καὶ διατριβὴ τῆς ἐφεσειούσης πρὸς ἔντιμον διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας πορισμὸν τῶν ἐπιτηδείων τοῦ βίου διά τε ἑαυτὴν καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς οὐδόλως καθίστησιν αὐτὴν ὑπεύθυνον ἀπέναντι τοῦ νόμου, ὡς ὑπαγορευομένη ἑκάστοτε καὶ μᾶλλον ἐπιβαλλομένη αὐτῇ ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς πείνης, εἰς ἣν κατεδίκασεν αὐτὴν ὁ ἀντίδικος, ἐξώσας ἐκ τοῦ συζυγικοῦ οἴκου καὶ μηδεμιᾶς μερίμνης ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀξιώσας αὐτήν».

Ἀπόφ. Ἱ Σ. 210 τοῦ 1897.

Ὑποθέσατε σύζυγον ὀκνηρὸν καὶ ἄεργον, μὴ ἐπιτρέποντα δὲ εἰς τὴν σύζυγόν του ἵνα μεταβῇ καὶ ἐργασθῇ εἰς ξένον οἶκον, ἐν' ᾧ χάριν τῆς ἐργασίας αὐτῆς εἶνε ὑποχρεωμένη καὶ νὰ διανυκτερεύσῃ, καὶ οὕτω καταδικάζοντα αὐτήν τε καὶ τὰ τέκνα του εἰς τὸν δ' ἀσιτίας θάνατον. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλει ἡ γυνὴ νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν ἄλογον ἀπαγόρευσιν ταύτην καὶ νὰ βλέπῃ τὰ τέκνα της λιμώττοντα καὶ γυμνητεύοντα, ἐνῷ δύναται διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας της νὰ προσποριζηται αὐτοῖς τεμάχιον ἄρτου, φοβουμένη μὴ διὰ τῆς παρακοῆς της καταστῇ ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ νόμου; Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὀφείλει νὰ παρίδῃ τὴν ἀπαγόρευσιν, ὡς ἄλογον καὶ καταστρεπτικήν, καὶ νὰ μεταβῇ πρὸς πορισμὸν τῶν ἐπιτηδείων τοῦ βίου δι' ἑαυτὴν καὶ τὰ τέκνα της· τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὁ σύζυγος, ὁ μὴ φροντίζων περὶ τῆς συντηρήσεως καὶ τῆς διατροφῆς τῆς συζύγου καὶ τῶν τέκνων του, καθίσταται ἀνάξιος νὰ δίδῃ καὶ διαταγάς, ἀποσκοπούσας τὴν καταστροφὴν τῆς οἰκογενείας του, διότι, ὅσον ὁ ἀνὴρ ἀδιαφορεῖ περὶ τῆς οἰκογενείας του, τόσῳ μᾶλλον χορηγεῖ τὸ δικαίωμα εἰς τὴν σύζυγόν του ν' ἀναλάβῃ αὐτὴ τὰ καθήκοντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, ὧν τὴν ἐκπλήρωσιν οὗτος ἀπηρνήσατο.

Ἐν ἀνακεφαλαιώσει· ἵνα χωρήσῃ ὁ λόγος οὗτος τοῦ διαζυγίου δέον ἀπαραιτήτως οἱ σύζυγοι νὰ συνοικῶσιν ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ οἴκῳ καὶ ὁ μὲν σύζυγος ρητῶς καὶ ὡρισμένως ν' ἀπαγορεύσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του νὰ παραμείνῃ ἐκτὸς τοῦ οἴκου, ἡ δὲ σύζυγός του νὰ ἐγκαταλείψῃ, μετὰ τὴν ἀπαγόρευσιν, τὸν συζυγικὸν οἶκον αὐθαιρέτως καὶ αὐτογνωμόνως καὶ νὰ παραμείνῃ ἐπὶ σκοπῷ οὐκ ἀγαθῷ εἰς ξένον οἶκον περὶ τῆς χρηστότητος τῶν ἠθῶν τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ὑπόνοια.

Ἐν Σμύρνῃ, τὴν 27 σεπτεμβρίου 1903.

Θεμ. Κτενᾶς
δικηγόρος

Αἱ παρ' ἡμῖν ἱστορικαὶ καὶ θεολογικαὶ σπουδαὶ ἐν Εὐρώπῃ κρινόμεναι.

Ὁ γνωστὸς βυζαντινολόγος κ. Φίλιππος Μάϋερ ὁ πρὸς ἄλλοις ἀξιόλογον περὶ ἁγίου Ὄρους ἐκδοὺς συγγραφὴν, ἐν ᾗ καὶ πλεῖστα σπουδαῖα ἔγγραφα ἐδημοσίευσεν, ἔγραψεν ἐσχάτως

τὴν ἐπομένην βιβλιοκρισίαν περὶ τοῦ πέρυσιν κελεύσει τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' ὑπὸ τοῦ ἀρχειοφύλακος καταρτισθέντος καὶ ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἐκδοθέντος περιγραφικοῦ Καταλόγου.

Περιγραφικὸς Κατάλογος τῶν ἐν τοῖς κώδιξι τοῦ Πατριαρχ. Ἀρχειοφυλακίου σωζομένων ἐπισήμων ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων περὶ τῶν ἐν Ἄθῳ μονῶν (1630—1863), μετὰ προσθήκης βραχυτάτης ἱστορικῆς σημειώσεως περὶ αὐτῶν καταρτισθεὶς κελεύσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ'. Ἐν Κων)πόλει, 1902. Ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου (σελ. 344 σχ. 8).

Τὸ βιβλίον τοῦτο καταλαμβάνει ἐξέχουσαν θέσιν ἐν τῇ νεωτέρᾳ περὶ Ἄθωνος φιλολογίᾳ. Εἶνε πολύτιμος πρὸ πάντων συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ πολιτεύματος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἐπικαίρου δὲ σπουδαιότητος διὰ τὸ ζήτημα τῶν ἐθνικοτήτων ἐν Ἁγίῳ Ὄρει. Συντάκτης, κατὰ τὴν ἐν τῷ προλόγῳ ὑπογραφήν, εἶνε ὁ ἀρχειοφύλαξ ἀρχιμ. Καλλίνικος Δελικάνης, ὁ πνευματικὸς ὅμως πρωτουργός, εἰ μή τι πλέον, ἐστὶν αὐτὸς ὁ πατριάρχης, ὃς ἐπὶ μακρὸν χρόνον διέτριψεν ἐν Ἄθῳ ἔνθα ἔσχον τὴν τιμὴν ὅπως ἐμφανισθῶ καὶ συστηθῶ αὐτῷ.

Μέχρι τῆς 147 σελίδος τὸ ἔργον περιλαμβάνει τὸν κατάλογον τῶν ἐν τοῖς πατριαρχικοῖς Ἀρχείοις διασωζομένων πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν ἐγκυκλίων ἀπὸ τοῦ 1630—1863, ἐν αἷς σημειοῦται ἡ ἡμερομηνία τῆς ἐγκυκλίου, ὁ ἀπολύσας καὶ σύντομόν τι περιεχόμενον.

Αἱ ἐγκύκλιοι ἄρχονται ἀπὸ τοῦ 1630, τοὐτέστιν ὀλίγον ὕστερον τοῦ χρόνου, καθ' ὃν κατηργήθη τὸ ἀξίωμα τοῦ πρώτου ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, λήγουσι δὲ τῷ 1863, διότι τὸ ἑπόμενον χρονικὸν διάστημα κεῖται πρὸς ἡμᾶς ἐγγύς. Πρὸς τὸν κατάλογον, ὃν ὁ Ἰωσὴφ Μίλλερ ἐξέδωκεν ἐν τῇ Σλαβικῇ Βιβλιοθήκῃ τοῦ Μίκλοσιτς (Βιέννῃ 1851), ὁ ἡμέτερος οὔτε δέκα κοινοὺς ἀριθμοὺς ἔχει, ὅπερ ἀποδεικνύει πόσον πάμπολλα νέα, πλέον τῶν χιλίων εἰρημένων ἐγγράφων, παρέχονται διὰ τὴν ἱστορίαν. Τὸ περιεχόμενον τῶν ἐγκυκλίων ἀναφέρεται εἰς σύμπασαν τὴν πνευματικὴν καὶ κοσμικὴν διοίκησιν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Τὰ πλεῖστα ἔχουσιν, ὡς εὐνόητον, ἰδιάζον ἐνδιαφέρον δι' αὐτὰ τὰ μοναστήρια, ἀπαντᾷ ὅμως καὶ σειρὰ ἀνήκουσα εἰς τὸ κοινῇ ἐνδιαφέρον, ὡς ἐπὶ παραδείγματι, ἐκεῖναι, ἅτινα ἀφορῶσι τὰ ἐν Καρυαῖς σχολικὰ πράγματα, τὰς ἔριδας τῶν κολλυβάδων, τοὺς φόρους τῆς κοινότητος καὶ ἄλλα. Ἐνδιαφέρον εἶνε τὸ κατά τινος ῥώσου μοναχοῦ ἔγγραφον, ὅστις ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐκδόσει τῶν Μηναίων τῷ 1846 ὑπέδειξε σφάλματα. Ἄγνωστον πρὸς τούτοις τυγχάνει, ὅτι Ἰουδαῖοι καὶ Οὐνῖται, οἵτινες προσῆλθον εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν, παρεπέμφθησαν πρὸς διδασκαλίαν εἰς μοναχοὺς τοῦ Ἄθωνος. Ἐνδιαφέρον ὡσαύτως τὸ γράμμα (Ἀνθίμου τοῦ Δ'.) τῇ κοινότητι δηλωσάσῃ, ὅτι ἀφίκετο ἐκεῖ ὁ Ἄγγλος πρέσβυς Στρατφὸρτ Κάνιγγ (πολέμιος τοῖς ῥώσοις Ἄγγλος ἀπεσταλμένος ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ δεύτερον τρίτον τῆς 19 ἑκατονταετηρίδος) ἐξελθὼν μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἁγιορειτικῶν θεσμίων, ὅτι συγχωρεῖται αὐτοῖς τὸ λάθος, ὃ δέον νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ πλέον (ἀπὸ 18 δεκεμβρ. 1850.) Ἀφ' ὅτου δὲ ὁ Στέφανος Δουσὰν, ὁ κράλης τῆς Σερβίας, ἐπεσκέψατο τῷ 1343 μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ τὸν Ἄθωνα, οὐδεμία ἄλλη γυνὴ μετέβη αὐτόσε.

Τῷ καταλόγῳ ἕπεται σειρὰ βραχειῶν καὶ καταλλήλων ἐπεξηγήσεων περὶ τοῦ νέου πολιτεύματος τοῦ Ἁγίου Ὄρους, πρὸς ἑρμηνείαν τοῦ ὁποίου χρησιμεύουσι τὰ ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθέντα ἀρχαῖα ἔγγραφα. Ταῦτα βεβαίως δὲν εἶνε πάντα νέα, πάντα ὅμως σπουδαῖα. Ὁ συντάκτης ἄρχεται ἀπὸ τῶν μοναστηρίων αὐτῶν διαρωτίζων ἀκριβῶς συνάμα τὴν γένεσιν τῶν νεωτέρων μεγάλων σκητῶν, τῆς ῥουμανικῆς καὶ τῶν ῥωσσικῶν, αἵτινες σχεδὸν ἐκτήσαντο τὴν σπουδαιότητα μοναστηρίων. Τὸ ταῖς μοναῖς ἰδιάζον δίκαιον τῆς ἀνεξαρτησίας ἐλλείπει παρ' αὐτοῖς. Τοῦ λόγου περὶ τῶν μονῶν ποιούμενος σημειοῖ τὴν ἐν τῷ πολιτεύματι αὐτῶν διαφορὰν ἐπὶ τοῦ κοινοβιακοῦ καὶ ἰδιορρύθμου βίου. Δὲν ἐπιδοκιμάζει τὸν τελευταῖον, καὶ θέλει νὰ ἐξηγήσῃ τοῦτο ὡς προερχόμενον οὐχὶ τόσον ἐκ τῆς πρὸς χειραφέτησιν τάσεως τῶν μοναχῶν, καθ' ἃ πιθανὸν φαίνεταί μοι, ὅσον ἐκ τῆς χρηματικῆς δυσπραγίας τῶν μονῶν κατὰ τὸν ΙΔ'. καὶ ΙΕ'. αἰῶνα, αἵτινες δὲν παρέχουσι πλέον τοῖς μοναχοῖς τὰ μέσα πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ κοινοβιακοῦ βίου. Κατὰ τὰ λοιπὰ δὲ ἀναγνωρίζει (ὁ συντάκτης) τὰς ἐμὰς παρατηρήσεις, ἃς ἐποίησα ἐν τοῖς «Κυριωτέροις ἐγγράφοις διὰ τὴν ἱστορίαν τῶν μονῶν τοῦ Ἄθωνος».

Ἀπὸ τῶν μονῶν μεταβαίνει κατόπιν εἰς τὰς σκήτας καὶ τὰ κελλία καὶ τὸ πολίτευμα αὐτῶν. Καὶ ἐνταῦθα συμφωνῶ μετ' αὐτοῦ. Πρός τισιν ἤδη ὑπ' ἐμοῦ δημοσιευθεῖσιν ἐγγράφοις, προσάγει καί τινα νέα, ἅτινα ἐπὶ τοσοῦτῳ πολύτιμά εἰσιν, καθόσον δημοσιεύονται ἐκ τῶν πρωτοτύπων. Καὶ ἐνταῦθα ὁ συντάκτης παρατρέχει τὸ ἐθνικὸν μέρος.

Τελευταία ἔρχεται ἡ ἔκθεσις τῶν σχέσεων πρὸς τὰς ἀρχὰς τῶν μοναστηρίων, τῆς ἐν Καρυαῖς Συνάξεως. Ἐνταῦθα πολλῆς προσοχῆς ἄξιαι εἶσιν αἱ παρατηρήσεις περὶ τῆς σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον.

Τὴν κατακλεῖδα ἀποτελοῦσι μικρότερα ζητήματα, ὡς αἱ ἀπόπειραι τῆς Ἐκκλησίας τοῦ νὰ μὴ ἐκλαϊκευθῇ ὁ χῶρος τῶν Καρυῶν, τὸ πρόβλημα περὶ τῆς ὑπάρξεως ἀγενείων παίδων ἐν ταῖς μοναστηρίοις, τὸ δίκαιον τῶν μονῶν τοῦ μεταδιδόναι χειροτονίας, τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ ὄρους ὑπὸ τῶν μοναχῶν κ τ λ.

Ταῦτα πάντα κομψῶς ἡρμολογημένα καὶ οὐ μόνον πραγματικῶς ἐκτεθειμένα, ἀλλὰ καὶ ψυχωφελῶς συντεταγμένα, ἀποτελοῦσι δῶρον ἐπάξιον τοῦ ἀνωτάτου τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας Ἐπισκόπου πρὸς τὴν ἐπισημοτάτην μοναστηριακὴν κοινότητα τῆς Ἀνατολῆς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΑΝΑΓΡΑΦΑΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ*

Περὶ σχολείων ἑλληνικῶν ὑποκειμένου λόγου οὐδαμοῦ δύναταί τις ὁδηγῆσαι τὸν ἀναγνώστην ἢ εἰς τὸ Σχεδίασμα τοῦ ἐλλογίμου κ. Μ. Παρανίκα, ὅπως ἴδωμεν τί δυνάμεθα ἵνα προσθῶμεν; τοῖς ἐν αὐτῷ γραφομένοις ἢ τίνα νὰ διορθώσωμεν· ἀλλὰ περὶ μὲν ἑτέρων ἀλλαχοῦ κειμένων, ἐν Ἠπείρῳ δῆλα δὴ σχολείων εἰδήσεις ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἱκαναὶ συγκομίζονται, περὶ δὲ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ ὀλιγίστας εὑρίσκομεν. ἐνῷ τινὰς μὲν ἐστὶν εὔκολον 'ν' ἀρύσηταί τις ἐκ βιβλίων ἐντύπων, τὸ δ' ἐκ χειρογράφων μανθάνειν, οὐχ ἑνὸς ἀνθρώπου τὸ τοιοῦτον ἐπιτήδευμα ὄν, ἀπαιτεῖ συνεργασίαν πολλῶν. Καὶ οὕτως ἀποδειχθήσεται, ὡς πιστεύω ὅτι καὶ πᾶσα μὲν ἑλληνικὴ κοινότης ὀλιγάνθρωπος εἶχεν ἐν τοῖς μετὰ τὴν ἅλωσιν χρόνοις σχολὴν κοινῶν γραμμάτων, αἱ δὲ μεγάλαι κοινότητες, ὧν οἱ κάτοικοι σχετικῆς τινὸς ἀπήλαυον εὐμαρείας, ἐκέκτηντο σχολεῖα τῆς ἐγκυκλίου παιδεύσεως καὶ λόγιοι οὐκ εὐάριθμοι γνώσεις ἀρκετὰς καὶ χρησίμους τῷ καθ' ἡμέραν βίῳ ἐκ τῶν φωτιστικῶν τούτων πηγῶν ἀρυόμενοι διεκρίνοντο ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ, καὶ κόσμος ἐλογίζοντο ταῖς ὁμογενέσι κοινότησιν οὗτοι, καθὰ δείξαι σειρὰ μικρῶν διατριβῶν.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 258.

Ἐσημείωσα τὴν ἐπὶ τοῦ Θεσσαλονίκης Ἰακώβου ἀκμὴν τῆς ἑλληνικῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ σχολῆς, οὐχὶ διότι σιωπᾷ περὶ αὐτῆς τὸ Σχεδίασμα, ἀλλ' ἀκριβῶς διότι ἀναφέρει[12] ὅτι τῷ 1787 ὑπῆρχεν ἑλληνομουσεῖον, οὗ προΐστατο ἀπὸ τοῦ 1760 «Ἀθανάσιος ὁ Πάριος.» Καὶ ἡ μὲν παραπομπὴ γίνεται εἰς τὴν «Γραμματικὴν Νεοφύτου ἐκείνου» τοῦ Καυσοκαλυβίτου δηλαδή, τὴν ὑπὸ Παρίου συνοψισθεῖσαν, ἀλλ' οὐδὲν πλέον τούτου προστίθεται. Φανερὰν δ' ἡ τῆς Γραμματικῆς ἔκδοσις ποιεῖται τὴν ὑλικὴν τῆς σχολῆς ἀκμήν, διότι δαπάνῃ τῆς σχολῆς, ἢ φροντιστηρίου, καθὰ γράφεται, ἐγένετο ἡ ἔκδοσις τοῦ βιβλίου τούτου, καθ' ὃν χρόνον ἔφορος τῆς σχολῆς ἀναγράφεται Γεώργιος ὁ Παϊκος· ἀλλ' ἐκ τοῦ βιβλίου γίνονται γνωστοὶ καὶ δύο λόγιοι θεσσαλονικεῖς, οἵτινες ἔδει 'να προστεθῶσιν εἰς τὸ σχετιζόμενον πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην χωρίον τοῦ Σχεδιάσματος, εἰς ὃ καὶ δύο λογίους εἰς τὰ οἰκεῖα μέρη δύναται 'να προσθῇ ὁ τὴν Γραμματικὴν ἐξετάζων, εἰς ἣν καὶ παραπέμπει τὸ Σχεδίασμα. Καὶ οὗτοι μὲν εἰσὶ Νικήτας ὁ Κονταράτος, ἐκ Πάρου, καὶ ὁ Ἰωσὴφ διάκονος ἐκ κώμης Φουρνᾶς τῶν Ἀγράφων, τῆς Γραμματικῆς ἐπιγράμματα προτάττοντες καὶ μαθηταὶ τοῦ φροντιστηρίου χρηματίσαντες τοῦτον τὸν Ἰωσὴφ ὁ ἀείμνηστος Πάριος εἰς Χίον μεθ' ἑαυτοῦ παρέλαβεν ὡς ὑποδιδάσκαλον καὶ συμμοναστὴν εἶτα ἐν τῷ ἐρημητηρίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐν Ρευστοῖς· οἱ δὲ θεσσαλονικεῖς εἰσὶν ὁ Δημήτριος Παπαδόπουλος καὶ ὁ Δούκας Ἀποστολίδης.

Ἐνταῦθα βεβαίως ἐπιτραπήσεται διόρθωσίς τις ἑτέρα, ἧς τὴν ἀφορμήν τε καὶ τὴν ἔγκυρον μαρτυρίαν Ἀνδρέας ὁ Μάμουκας ἡμῖν χορηγεῖ[13], καίπερ οὐ χορηγῶν ἀκριβῆ χρόνον ἀναχωρήσεως καὶ ἐπανόδου καὶ διδασκαλίας ἐν Θεσσαλονίκῃ τοῦ Ἀθανασίου Παρίου· διότι, κατὰ τὸν παρ' αὐτῷ εἱρμὸν τῆς ἱστορήσεως, ἡ διδασκαλία τοῦ Παρίου ὁρίζεται ἐν Θεσσαλονίκῃ μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1758—60 ἢ 1762 καὶ τὸ δεύτερον ἐπὶ «δωδεκαετίαν», ὡς φαίνεται κατὰ τὰ ἔτη 1778—1790, διότι κατὰ τὸ 1792 ἡ φιλογενὴς τῶν Χίων

12. Σχεδίασμα· σελ. 47.

13. βιογραφία Ἀθανασίου Παρίου ἐν Νεοελλην. Φιλολογίᾳ Κ. Ν. Σάθα· ἔστι δ' ἔργον τοῦ ἀειμνήστου Μάμουκα.

κοινότης ἠγόρασεν «οἰκίαν εὐρυχωροτάτην, περιέχουσαν κῆπον καὶ αὐλὴν μεγάλην, ἣν καὶ μετεσκεύασεν εἰς σχολήν, κατὰ πρότασιν τοῦ Παρίου καὶ γνώμην, ἀπό τινος ἐν Χίῳ μένοντος. Προστεθείσθω δ' ὅτι τὸν εὐσεβέστατον τοῦτον διδάσκαλον ἠγάπων καὶ ἐσέβοντο ὅ τε Θεσσαλονίκης Δαμασκηνὸς[14], καὶ οἱ διαπρεπεῖς ἐπὶ πολυμαθείᾳ καὶ φιλογενείᾳ ἐπίσκοποι Θεόφιλος ὁ Καμπανίας, Διονύσιος Πλαταμῶνος καὶ Διονύσιος Ἀρδαμερίου.

Τῆς παρεκβάσεως ταύτης ἐπιτρεπούσης, προστίθημι ὅτι μετὰ τὸν Πάριον δέον νὰ ζητήσωμεν ἕτερόν τινα προστάντα τοῦ φροντιστηρίου, καὶ μετὰ τοῦτον ἴσως Ἰωνᾶν ἵνα τάξωμεν τὸν ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Σπαρμοῦ ἱερομόναχον, ὅστις, ἐκδοὺς ἐν Βιέννῃ τῷ 1797 τὴν Ἀριθμητικὴν καὶ Ἄλγεβραν τοῦ ἀββᾶ Δελὰ Καΐλου, κατὰ τὸν Ζαβίραν[15], γράφει ὅτι «πρὸ τετραετίας προσεκλήθη κατὰ σχολαρχίαν εἰς τὸ ἐν Θεσσαλ. ἑλληνομουσεῖον». Πρὸς συμπλήρωσιν ἐπιτρέπεται νὰ εἴπω ὅτι μέχρι σχεδὸν τοῦ 1806 ἀναφέρεται μένων ἐν Θεσσαλονίκῃ ὁ Ἰωνᾶς[16], ὡς καί τις Ἀναστάσιος Καμπίτου «σοφολογιώτατοι» ἀμφότεροι γραφόμενοι, μαθηταὶ πιθανῶς τοῦ Παρίου, ὡς ἀναφέρονται μένοντες ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ὁ Δούκας Ἀποστολίδης, Ἀνδρόνικος Γεωργίου, Γρηγόριος Ζαννοῦ Κυριακὸς, θεσσαλονικεῖς σημειούμενοι «λογιώτατοι», καὶ δύο ὁμοίως, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ποιούμενοι τὰς διατριβὰς, Ἰγνάτιος ἱεροδιάκονος ὁ ἐκ Ραψάνης καὶ Ἰωάννης παπᾶ Ἀναστασίου ἐκ Γρεβενῶν. Καὶ τὸ μὲν τοῦ Σχεδιάσματος σχετικὸν μέρος ἀναφέρει δύο σχολάρχας μετὰ τὸ 1775 ἢ καὶ κατόπι· τούτοις δὲ προστεθείσθω καὶ ὁ κατὰ τὸ 1836 ἢ 37 διδάσκων[17] Ἀστέριος Φιλίππου ὁ ἐκ Γαλατίστης.

*

Παρεκτείνεται ἡ παρέκβασις, τὸ μὲν ὅτι ἄγνωστον ἂν ποτε δοθῇ μοι περίστασις περὶ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ νὰ γράψω σχολῆς, τὸ δὲ καὶ διότι λόγος ἐπὶ τούτου τοῦ θέματος εὔκαιρος ὁ περὶ τῶν προστάντων τῆς ἱερᾶς ταύτης μητροπόλεως τῆς ὑπερκειμένης καὶ Μακεδονίας πάσης ἀπὸ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων, κατὰ τὸν διάκονον Ἰωάννην[18] διότι οἱ τῶν ὀρθοδόξων Θεσσαλονίκης ποιμένες, ὡς καὶ πάντες οἱ τοῦ καθήκοντος, συνείδησιν ἔχοντες, αὐτοὶ θεόθεν εἰσὶ τεταγμένοι προστάται τῆς πατρίου παιδείας, καὶ τῆς εὐσεβείας. Ἐντεῦθεν ἄρα δέον ἵνα συμπληρώσω τὸ μέρος τῆς διατριβῆς μου ταύτης τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν γραμμάτων ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἴσως δ' ἡ παρεκβασις τῆς παρεκβάσεως θεωρηθῇ λόγος σπουδαιότερος καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς ὅλης διατριβῆς· διότι ἀναφέρεται εἰς σκοτεινοτέραν χρονικὴν περίοδον, περὶ ἧς ὁ συντάκτης τοῦ Σχεδιάσματος, καλῶς ποιῶν ἔγραψεν[19] ὅτι «καίτοι ἴχνη σχολῶν δὲν ἀπαντῶνται μετὰ ταῦτα (1500 ἴσως καὶ ἐξῆς), οὐδόλως ὅμως ἕπεται ὅτι καὶ ἐξέλιπον ἐντελῶς». Ἐν τῷ 279 κώδηκι τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἐνταῦθα ἁγιοταφιτικοῦ Μετοχίου, γραφέντι μετὰ τὰ μέσα τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος, εὑρηται ἐπιστολὴ Παρθενίου τινος πρὸς Παΐσιον ἱερομόναχον, ἧς τὸ παρατιθέμενον ἀπόσπασμα χρησιμωτάτην ἡμῖν εἴδησιν χορηγεῖ περὶ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ σχολῆς, ἔχον οὕτως· «Ἀλλὰ ὅλοι ἀγαποῦν τοὺς τοιούτους σοφοὺς ἄνδρας, καὶ ἄλλοι μὲν ἀγαποῦν νὰ μάθουν, ἄλλοι δὲ νὰ ἀκούουν τὴν διδασκαλίαν· διὰ τοῦτο γράφομεν πρὸς τὴν σὴν λογιότητα ἵνα κοπιάσῃς εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ καλῶς θέλει γίνειν τὸ πρᾶγμα, Θεοῦ βοηθοῦντος· ὅτι καὶ τὸν μακαρίτην Μάξιμον τὸν διδάσκαλον καλὰ τὸν ἐδεξιώθη καὶ ὁ ἀρχιερεὺς κὺρ Παΐσιος ὁ συνονόματός σου καὶ οἱ θεσσαλονικεῖς, καὶ εἶπαν αὐτὸν πῶς νὰ ἀνοίξῃ σπουδαστήριον. Ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐπῆρεν αὐτὸν, καὶ ἀπ' ἐκεῖνον ὑπέμειναν μαθηταὶ ἀτελείωτοι καὶ ἄλλοι ἐξ ἄλλων διδασκάλων, καὶ ὅλοι ἀγαποῦν νὰ σπουδάζουν καὶ τὸ χαίρονται. Διὰ τοῦτο, ἂν ὁρίσῃς νὰ κοπιάσῃς, ἐλθὲ καὶ μὴ διστάσῃς..... καὶ ἕνα μόνον νὰ λογιάζῃς· πῶς νὰ σπείρῃς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπαλὴν..... διὰ νὰ ἔχῃς μισθὸν ἐκ

14. ὁ Μάμουκας (παρὰ Σάθα, σελ. 632 Νεοελ. Φιλ.) καλεῖ Δαμιανὸν, κατὰ λάθος.

15. Ἑλλην. θέατρον· σελ. 370.

16. Ἐπιτομὴ τῶν θείων τῆς πίστεως δογμάτων, ὑπὸ Ἀθανασίου Παρίου. Λειψίᾳ· 1806, ἐν καταλόγῳ συνδρομητῶν.

17. Ἀνθίμου Γαζῆ Λεξικόν· ἔκδ. Β', Βιέννῃ, 1837, ἐν καταλόγῳ συνδρομητῶν.

18. Ἰωάννου διακόνου καὶ ῥήτορος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Βίος Ἰωσὴφ ὑμνογράφου. Migne, τόμ. ΡΕ', στήλη 945.

19. Σχεδίασμα· σελ. 47.

Θεοῦ καὶ ἔπαινον ἐξ ἀνθρώπων, ὡς ὁ πάλαι Ματθαῖος ὁ μακαρίτης ὁ Κρήτης, ὅστις κατῴκησέ πολλοὺς χρόνους ἐν Θεσσαλονίκῃ, καὶ εὖγαλε μαθητὰς, τοὺς ὁποίους ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς. ἀλλὰ νῦν οὐκ εἰσίν· ἀπῆλθον γὰρ καὶ ἵσταται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἕως τῆς σήμεροι».

Ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεσσαλονίκης Παϊσίου, σημειωμένου ὡς ζῶντος, συμπεραίνομεν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐγράφη μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1611 1625, καὶ ὅτι κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ἐδίδαξεν ἐπὶ βραχὺ ὁ Μάξιμος οὗτος, οὗ μαθηταὶ ἔζων ἀσυμπλήρωτον ἔχοντες τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων· μακρὸν δὲ χρόνον ἐδίδαξε Ματθαῖος ὁ ἐκ Κρήτης, καὶ πολλοὺς ἐδίδαξεν· ἐκ δὲ τοῦ συνειρμοῦ τῶν γραφομένων δείκνυται ὅτι ὁ Ματθαῖος ἐδίδαξεν ἐν Θεσσαλονίκῃ πρὸ τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος, καὶ ἴσως ἦν οὗτος ὁ Ματθαῖος Χαλικόπουλος, πρὸς ὃν ἀπευθύνονται ἓξ ἐκ τῶν γνωστῶν ἐπιστολῶν Μαξίμου τοῦ Μαργουνίου, ἡ Ματθαῖος ὁ Καυκασίτης, οὗ μνείαν ὁ Μαργούνιος ἔν τινι τῶν ἐπιστολῶν αὐτοῦ ποιεῖται.

Καὶ νῦν ἐπαναλαμβάνω τὰς ἐπὶ βραχὺ διακοπείσας σημειώσεις μου ἐπὶ τῶν ἀναγραφῶν τῶν μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης.

Κατηχητικὴ ἤτοι θεωρία καὶ πράξεις τῆς χριστιανοπρεποῦς καὶ ἑλληνοπρεποῦς διαπλάσεως τῆς νεολαίας ἡμῶν διὰ τῆς προσηκούσης θρησκευτικῆς διδασκαλίας καὶ ἀγωγῆς.

Ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ λογίου καὶ θεολόγου κ. Φιλίππου Π. Παπαδοπούλου, τέως καθηγητοῦ ἐν τῇ Θεολ. Σχολῇ τῆς Χάλκης καὶ νῦν ἐν Ἀθήναις διαμένοντος καὶ διδάσκοντος ἐν τῇ Ἐκκλ. Ριζαρείῳ Σχολῇ καὶ τῷ Ἀρσακείῳ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας συγγραφὲν ὁσονούπω ἐκδίδοται τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον λαμπρὸν θεολογικὸν σύγγραμμα πρὸς χρῆσιν τῶν σπουδαζόντων ἐν ταῖς θεολογικαῖς σχολαῖς καὶ διδασκαλείοις καὶ τῶν διδασκόντων τὰ θρησκευτικὰ ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἑλληνικοῖς καὶ γυμνασιακοῖς ἐκπαιδευτηρίοις. Ὁ πενιχρὸς κύκλος τῶν συγγραμμάτων τοῦ πρακτικοῦ τῆς Θεολογίας κλάδου ἐν τῇ παρ' ἡμῖν θεολογικῇ κινήσει δι' ἑνὸς εἰσέτι πρωτοτύπου βιβλίου πλουτίζεται. Συνιστῶντες τὴν πρόσκτησιν αὐτοῦ εἴς τε τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς παρ' ἡμῖν λογίους κληρικοὺς ἐλπίζομεν ὅτι πᾶν τὸ ἐπ' αὐτοῖς θέλουσιν οὗτοι πράξει πρὸς ἐγγραφὴν ὅσον τὸ δυνατὸν πλειόνων συνδρομητῶν ἐν ταῖς ἐσωκλειομέναις εἰς τὸ μετὰ χεῖρας φυλλάδιον τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἀγγελίαις.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΡΑΝΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Φαναρίου,** οἱ κκ. . . .. καὶ Ἀχ. Πρώϊος.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Δζιβαλίου,** οἱ κκ. Μωϋσῆς Μαΐνώρ καὶ Βασίλ. Παλαμήδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Μουχλίου,** οἱ κκ. Χριστόφ. Χριστοφορίδης, καὶ Ἰωάν. Μαλλιαρᾶς.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ποτηρᾶ,** οἱ κκ. Π. Κοσμίδης καὶ Ἀνέστης Παπάζογλους.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ταξιαρχῶν Βαλατᾶ,** οἱ κκ. Γ. Ἀναστασιάδης καὶ Ἀλέξανδρος Ξανθόπουλος.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Βαλίνου,** οἱ κκ. Βελισάριος Μαμόπουλος καὶ Γ. Καλπακτσόγλους.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ξυλοπόρτης,** οἱ κκ. Ι. Τερλικτζόγλους καὶ Μιχ. Ἀκτύπης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Σαλματομβρουκίου,** οἱ κκ. Β. Καλλιπολίτης καὶ Γ. Νικολαΐδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Τεκφοὺρ Σεράϊ,** οἱ κκ. Γ. Καρακάσογλους καὶ Ν. Ράδοβιτς.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἐδιρνέκαπου,** οἱ κκ. Α. Μυρωδιᾶς καὶ Ἐπ. Δημητριάδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Σαρμασικίου,** οἱ κκ. Γ. Καζακίας καὶ Ν. Μισορτύτσης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἐγρὶ-καποῦ,** οἱ κκ. Ἀβραὰμ Φιλιππίδης καὶ Βασίλ. Πατσέλης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Τὸπ-καποῦ,** οἱ κκ. Γιοβανάκης Νικολαΐδης καὶ Ἀνασ. Δημητρίου.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Βελιγραδίου,** οἱ κκ. Ἰωάννης Λεωνίδου καὶ Ἀδὰμ Εὐαγγέλου.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἓξ Μαρμάρων,** οἱ κκ. Ἰσαὰκ Ἰωαννίδης καὶ Ἰωάννης Μιμικόπουλος.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Βλάγκας,** οἱ κκ. Ἰωάν. Τελλόγλους καὶ Ι. Ποντίδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου,** οἱ κκ. Θεοδ. Σκενδέρογλους καὶ Χαράλ. Ἀναγνωστίδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἁγ. Κυριακῆς Κοντοσκαλίου,** οἱ κκ. Μ. Παπάζογλους καὶ Ἰορδάνης Ζουμπούλογλους.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἁγ. Κωνσταντίνου Ὑψωμαθείων,** οἱ κκ. Σταῦρος Ἰωαννίδης ἰατρὸς καὶ Ὀδυσσεὺς Τσολακίδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἁγ. Γεωργίου Κυπαρισσᾶ,** οἱ κκ. Β. Βραχιολᾶς καὶ Νικόλ. Σκαρπαθιώτης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἁγ. Νικολάου Ὑψωμαθείων,** οἱ κκ. Ἀθανάσιος Κωνσταντινίδης καὶ Ἀθ. Κουτσουρόπουλος.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἁγ. Μηνᾶ,** οἱ κκ. Ἠλίας Ἡλιάδης καὶ Μωϋσάκης Ἀλεξιάδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν τῆς **Θείας Ἀναλήψεως,** οἱ κκ. Ἀναστάσιος Ἰμβριεντζόγλους καὶ Πέτρος Τσάκος.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Χάσκιοϊ,** οἱ κκ. Κωνστ. Μπονάτσος καὶ Βασίλ. Καραμουζιάδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Φερίκιοϊ,** οἱ κκ. Θεολόγος Διαμάντογλους καὶ Γεώρ. Καλούδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ταταούλων,** οἱ κκ. Νικόλ. Μακρίδης ἰατρὸς, καὶ Γεώργ. Σουβατζίδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Εὐαγγελιστρίας,** οἱ κκ. Ἀλεξ. Δημόπουλος καὶ Ἰωάννης Γκλανούδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Κοιμήσεως Θεοτόκου Διπλοκιονίου,** οἱ κκ. Γρηγόρ. Χυδίρογλους καὶ Εὐτύχιος Γιατζόγλους.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Παλαιοῦ Μπάνιου,** οἱ κκ. Π. Νικολαΐδης φαρμακοποιὸς καὶ Ἀ. Ζερβουδάκης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ὀρτάκιοϊ,** οἱ κκ. Γεώργ. Βρατσάνος ἰατρὸς, καὶ Χαράλ. Τσίτσος.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Κουροῦ Τσεσμὲ,** οἱ κκ. Ἰωάν. Μ. Στκούρου καὶ Β. Μυστακίδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἀρναούτ-κιοϊ,** οἱ κκ. Δημ. Ἀναστασιάδης καὶ Ἀλεξ. Χαραλαμπίδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Βεβεκίου,** οἱ κκ. Χαρίσιος Βαμβακᾶς δικηγόρος καὶ Γ. Μιμικόπουλος.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Βογιατζίκιοϊ,** οἱ κκ. Ἰ. Πολίτης ἰατρὸς καὶ Ματθαῖος Τζελέπης μουκτάρης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Στένης,** οἱ κκ. Γεώργιος Χ" Πέτρου καὶ Ἡρακλῆς Δημητρίου.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Παναγίας Νεοχωρίου,** οἱ κκ. Καλ. Χρυσὸς καὶ Φιλ. Φραγγόπουλος.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἁγ. Νικολάου Νεοχωρίου,** οἱ κκ. Ι. Νικολαΐδης καὶ Ἰωάν. Γαϊτανίδης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Χριστοῦ Γαλατᾶ,** οἱ κκ. Φώτιος Θελούδης καὶ Κωνστ. Καλλιγᾶς.

Διὰ τὴν ἐνορίαν τῆς **Παναγίας Γαλατᾶ,** οἱ Βασίλ. Παυλόπουλος καὶ Κυρ. Παπαδόπουλος.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἁγ. Νικολάου Γαλατᾶ,** οἱ κκ. Γρηγ. Θεοδωράτος καὶ Χρῆστος Βραγώνης.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Πέραν,** ἡ ἐκλογὴ εἰδικῶν ἐπιτροπῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ ταύτῃ ἐπαφίεται τῇ Κ. Ἐφορείᾳ.

Διὰ τὴν ἐνορίαν **Ἁγ. Ἰωάννου Γαλατᾶ,** ἡ εἴσπραξις τῶν Ἐράνων ἀνατίθεται αὐτῇ τῇ Ἐπιτροπῇ τοῦ Ναοῦ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Παρασκευὴ Ἠλία, ἐκ τῆς νήσου Ἰμβρου, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ, ἐν Κωνσταντινουπόλει τέως τὴν ὑπηρέτριαν ἐπαγγελλομένη ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 8ην εὐρωπαϊστὶ π. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως, εἴτε δι' ἀντιπροώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς μνηστῆρος Σπυρίδωνος Ζαφειρίδου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, κουρέως τὸ ἐπάγγελμα καὶ κατοίκου Ὑψωμαθείων, ἐπὶ λύσει μνηστείας. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς ἀγωγὴ περὶ λύσεως μνηστείας θεωρηθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 ἰουλίου 1903

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

Ὁ γραμματεὺς

ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΓΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Προσκαλεῖται ὁ Ἠλίας Μ. Δεκούλη, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ἕλλην, καὶ ἰατρὸς τὸ ἐπάγγελμα, ὁρμώμενος ἐκ Πελοποννήσου, νῦν δὲ ἀγνώστου διαμονῆς, ὅπως τὴν πρώτην τετάρτην, μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως καὶ ὥραν 8 τουρκιστὶ, ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν Λιμένι τῆς νήσου Θάσου προσωρινῶς ἐδρεύοντος Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μαρωνείας, αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Ἀθηνᾶς Θεοδώρου, κατοίκου Κακηράχης τῆς νήσου Θάσου, ἐπὶ διαζεύξει· ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν Λιμένι Θάσου τῇ 21 αὐγούστου 1903.

ὁ πρόεδρος 3

† ὁ Μαρωνείας ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

Ἱερομ. **Νικόδημος Γ. Παπανικολάου**

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 17 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 42

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.—Ἀνέκδοτα πατριαρχ. γράμματα ὑπὸ Ἀλ. Λαυριώτου.—Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὡρολογίου τῆς μονῆς τῶν Ἀκοιμήτων ὑπὸ Μ. Ι. Γ.—Δικαστικὰ ἀγγελίαι.—Παράρτημα «Ἐκκλ. Ἀληθείας» «Εὐαγγελ. Διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Αὐτοκρατορικῆς εὐμενείας δείγματα.—Συστάσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακεὶμ, ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς ἡμῶν ἄναξ Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ εὐηρεστήθη ν' ἀπονείμῃ σήμερον τὰ ἑξῆς παράσημα καὶ βαθμοὺς εἴς τινας τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν, τῶν ἐντίμων συμβούλων καὶ δύο τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων: Τοῖς σεβασμιωτάτοις μητροπολίταις Νικομηδείας κ. Φιλοθέῳ τὸ ὀσμανιὲ Α' τάξεως· τῷ Νεοκαισαρείας κ. Ἀλεξάνδρῳ τὸ μετζηδιὲ Α' τάξεως, τῷ Μιτυλήνης κ. Κυρίλλῳ τὸ μετζηδιὲ Β' τάξεως, τῷ Ἡλιουπόλεως κ. Ταρασίῳ τὸ ὀσμανιὲ Β' τάξεως, τῷ Καλλιουπόλεως κ. Ἱερωνύμῳ τὸ μετζηδιὲ Β' τάξεως. Τοῖς ἐξοχωτάτοις Κοσμᾷ πασᾷ τὸ μετζηδιὲ Α' τάξεως, τῷ Γιάγκῳ βὲη Ἰωαννίδῃ τὸν βαθμὸν Μπαλιά· τοῖς ἐριτίμοις κκ. Σόλωνι Καζανόβᾳ τὸ μετζηδιὲ Β' τάξεως, τῷ Κωστάκῃ Ἀνανιάδῃ, Παναγιώτῃ Χρυσῷ, Μιχαὴλ Σιφναίῳ καὶ Ἀλεξάνδρῳ Συνιόσογλου τὸν βαθμὸν μουτεμαὶζ καὶ τὸ παράσημον μετζηδιὲ Γ' τάξεως, καὶ τοῖς κκ. Μάρκῳ Βασιλείῳ καὶ Χρήστᾳ Παπαϊωάννου τὸν βαθμὸν σανιὲ καὶ τὸ ὀσμανιὲ Δ' τάξεως.—Ἐπὶ τούτῳ μετὰ μεσημβρίαν τῆς σήμερον μεταβάντες εἰς τὰ ἀνάκτορα ὅ τε μητροπολίτης Νεοκαισαρείας καὶ οἱ σύμβουλοι Κοσμᾶ πασᾶς καὶ συνιόσογλους ἐφέντης ὑπέβαλον τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν κομίζοντες καὶ εὐχαριστικὴν ἐπιστολὴν τῆς Α. Θ. Π.

Συνεδρία δύο Σωμάτων.—Τῇ π. δευτέρᾳ συνεκροτήθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμ. πατριάρχου κοινὴ τῶν δύο Σωμάτων συνεδρία, καθ' ἣν σὺν ἄλλοις ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ γνωμοδοτικὴ ἔκθεσις τῆς ἐκ τῶν ἐξοχωτάτων Ἀλεξάνδρου Καραθεοδωρῆ πασᾶ, ἀρτι μεταφραστοῦ τῶν ἀνακτόρων, μεγάλου λογοθέτου Σταυράκη βὲη Ἀριστάρχου καὶ Ἀνδρέου Κοπάση ἐφέντη, μέλους τοῦ Συμβουλίου τοῦ κράτους, ὡς ἐγράψαμεν, συγκειμένης ἐπιτροπῆς, γνωματευούσης κατὰ πλειοψηφίαν ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν ἑκάστοτε τὰς ἐφορείας καὶ ἐπιτροπὰς τῶν ἡμετέρων ἐθνικῶν καθιδρυμάτων ἀνήκει τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ. Τὰ δύο σώματα ἀπεδέξαντο τὴν γνώμην τῆς πλειοψηφίας τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς κατὰ πλειοψηφίαν, μειοψηφησάντων τῶν σεβασμ. Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Ξάνθης, Βοδενῶν, Βελεγράδων καὶ Καλλιουπόλεως.

Πρὸς τούτοις διωρίσθη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κκ. Ἰ. Χλωροῦ ἐφέντη, διευθυντοῦ τοῦ Ὀθωμαν. γραφείου, Ἀ. Οἰκιάδου καπουκεχαγιὰ καὶ τοῦ Α' γραμματέως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Π. Νικολοπούλου μετ' ἐντολῆς ὅπως μελετήσασα λεπτομερῶς σχετικά τινα διοικητικῆς φύσεως ζητήματα ὑποβάλῃ ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῶν.

Μητρόπολις Ἀδριανουπόλεως.—Ὁ σεβ. μητροπολίτης Ἀδριανουπόλεως κ. Κύριλλος διὰ γράμματος ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι αἰσίως ἀφίκετο εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ ἐγκαρδίου ἔτυχεν ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῆς τε δημογεροντίας καὶ τῶν κεντρικῶν σωματείων τῆς πόλεως.

Μητρόπολις Πελαγονίας. — Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Πελαγονίας κ. Ἀμβρόσιος ἐξέφρασεν εὐχαριστίας τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ τοῖς ὑλικοῖς βοηθήμασιν, ἅτινα ἡ ὑπὲρ τῶν παθόντων ὁμογενῶν Ἐπιτροπὴ ἀπέστειλεν ἐσχάτως διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ παθόντας ὀρθοδόξους.

Μητρόπολις Βόσνης.—Ἐν τινι τῶν προηγουμένων συνεδριῶν, ἐγκρίσει συνοδικῇ, εἶχεν ὑποδειχθῇ τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Βόσνης κ. Νικολάῳ ὅπως ἀποστείλῃ ἐνταῦθα δύο νέους βοσνίους ἵνα εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολὴν χάριν σπουδῶν. Ὁ πανιερ. Βόσνης συμμορφούμενος πρὸς τὸν πόθον τοῦτον τῆς Ἐκκλησίας διὰ γράμματος αὐτοῦ, ἀναγνωσθέντος ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος σαββάτου, ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἀποστέλλει δύο τοιούτους μαθητὰς χάριν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ. Οἱ εἰρημένοι μαθηταὶ Λουκᾶς Πέγγοβιτζ καὶ Κωνσταντῖνος Μαγιαστόροβιτζ καλούμενοι, ἀφίκοντο ἤδη εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν καὶ τῇ συνοδίᾳ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου πρώην Ἐρσεκίου κ. Ἰγνατίου ἐνεφανίσθησαν ἐνώπιον τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, δόντος αὐτοῖς τὰς δεούσας νουθεσίας.

Μητρόπολις Κασσανδρείας.—Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Ἰωάννης διὰ γράμματος αὐτοῦ ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν αἰσίαν εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἄφιξιν καὶ τὴν ἐγκάρδιον ὑποδοχήν, ἧς ἔτυχε παρὰ τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου αὐτοῦ.

Ἱερὰ Σύνοδος.—Ἐντελῶς ἀναρρώσας ἐκ τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ ἐπανέκαμψεν εἰς βασιλεύουσαν ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Γεννάδιος Ἀλεξιάδης, ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου.

Νεκροταφεῖον Ἐγρικαπίου. — Περὶ συμπληρώσεών τινων ἐν τῷ περιτειχίσματι τοῦ γραικικοῦ τούτου νεκροταφείου, οὗ ὑπὲρ εὐπρεποῦς παραστάσεως ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης εἰργάσθη κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ πατριαρχείαν, εἶχε συναποτελεσθῇ ἐπιτροπή τις ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοριῶν, ὅσαι θάπτουσι τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἐν αὐτῷ, καὶ αἵτινες ἐχορήγησαν καὶ χρηματικόν τι ποσόν. Τούτου δὲ μὴ συμπληρώσαντος τὰς ἀπαιτουμένας 150 λίρας, τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐνέκρινε πρὸ ἑβδομάδος, αἰτήσει τῆς πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ χρήματος διωρισμένης ἐξ ἀντιπροσώπων τῶν ἐνοριῶν τούτων ἐπιτροπῆς, ὅπως συστήσωσιν αὗται ἑτέραν ἐπιτροπὴν πρὸς ἄθροισιν τῆς προαιρετικῆς ἑκάστου συνδρομῆς, ἐργασθησομένης ἐντὸς τῶν ἐνοριῶν τούτων οὐχὶ δ' ἐκτὸς αὐτῶν.

Ἐπέτειος ὀνόματος.—Ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς τοῖς πανιερ. μητροπολίταις Καισαρείας, Χαλδείας καὶ Ροδοπόλεως, ἄγουσι τῇ τρίτῃ (14 μεσοῦντος), μνήμῃ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Γερβασίου, τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτήν.

Μητρόπολις Μελενίκου.—Χθὲς (16) ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν, τυχὼν τῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἐγράψαμεν, ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Μελενίκου κ. Ἰωακείμ.

Συντάξεις.—Εἰς τὸν πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτην κ. Ἱερόθεον Μυλωνάδην ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου νὰ δίδωνται κατὰ μῆνα ἐκ μὲν τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου γρόσια 100, ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ πατριαρχ. ναοῦ 50 καὶ ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ ταμείου 50.

Δωρεά.—Ὁ ἡγούμενος καὶ διευθυντὴς τοῦ ἐν Μόσχᾳ Μετοχίου τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου πανοσιολογιώτατος ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰάκωβος Βατοπεδινὸς ἤγγειλε διὰ γράμματος τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἀποστέλλει ἀργυρόχρυσον περίβλημα διὰ τὴν ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Χάλκης εἰκόνα τοῦ ἁγίου Φωτίου, κατασκευασθὲν δαπάναις τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἀοιδίμου Προκοπίου Ἰβηρίτου, ἡγουμένου χρηματίσαντος τοῦ αὐτόθι μετοχίου τοῦ ἀλεξανδρινοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου.

Γάμος.—Ἐν μέσῳ πολλῶν οἰκείων, συγγενῶν καὶ φίλων, ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἐν Μακροχωρίῳ, ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ὁ γάμος τοῦ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ πατριαρχικοῦ γραφείου κ. Χρήστου Παπαϊωάννου μετὰ τῆς ἐλλογίμου δεσποινίδος Σοφίας Κυριακίδου τέως διευθυντρίας τοῦ αὐτόθι παρθεναγωγείου. Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. διεβίβασε τοῖς στεφθεῖσι τὰς εὐχετηρίους προσρήσεις καὶ εὐχὰς ὁ ἱερολ. διάκονος κ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης.

Ἐπισκέψεις.— Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει παρεπιδημήσας φιλογενέστατος τραπεζίτης κ. Ἰωάννης Πεσματζόγλους, διευθυντὴς τῆς Τραπέζης Ἀθηνῶν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα ἀξιοτίμου ἀδελφοῦ αὐτοῦ τραπεζίτου κ. Στεφάνου Πεσματζόγλου. —Τῇ ἐπαύριον ἀντεπεσκέψατο τὸν κ. Πεσμαλτζόγλου ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος.

Τῇ παρελθούσῃ τρίτῃ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς ἐνταῦθα σερβικῆς πρεσβείας κ. Χρίστιτς μετὰ τοῦ ἐκ τῶν διερμηνέων κ. Κ. Γρούπτσεβιτς καὶ προχθὲς ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν κ. Σκάσης μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ, θυγατρὸς τοῦ ἐξοχωτ. πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰ. Γρυπάρη.

Καθαίρεσις διακόνου.—Ὁ ἐν Μασσαλίᾳ προϊστάμενος τῆς ἑλλην. ὀρθοδόξου κοινότητος πανοσ. ἀρχιμ. κ. Γρηγόριος Ζιγαβηνὸς διεβίβασε τῇ Ἐκκλησίᾳ αἴτησιν τοῦ διακόνου κ. Θεοκλήτου Παπαδοπούλου, ἀπὸ πολλοῦ ἐν Γαλλίᾳ τὰς διατριβὰς ποιουμένου, ἀγγέλλοντος ὅτι παραιτεῖται τὸν διακονικὸν βαθμόν. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε νὰ καθαιρέσῃ τὸν εἰρημένον διάκονον.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Μονὴ ἁγίου Γεωργίου ἐν τῇ νήσῳ Ἀντιγόνῃ.—Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς τρίτης (14) ἀνεγνώσθη γράμμα τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Μ. Σπηλαίου ἀγγέλλον τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἡγούμενος τοῦ ἐν Ἀντιγόνῃ μονυδρίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου Καρίπη διωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ ὁ πανοσιώτ. ἱερομόναχος κ. Ἱερεμίας Πετρόπουλος, ἐπὶ τριακονταετίαν χρηματίσας προϊστάμενος ἐν Πριγκήπῳ.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Οἱ καθυστερεῦντες ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων μητροπολιτῶν, τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ τῶν πανοσιωτάτων ἡγουμένων καὶ ἐπιτρόπων τῶν ἱερῶν σταυροπηγιακῶν μονῶν καὶ λοιπῶν κληρικῶν, πρὸς οὓς ἀπεστάλησαν ἐσχάτως, συνοδικῇ ἐγκρίσει, ἀντίτυπα τῶν ὁμιλιῶν τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου Φωτίου, ἐκδόσεως τοῦ ἐξοχ. ἀρχοντος Μ. λογοθέτου, παρακαλοῦνται ἵνα ἐμβάσωσι τὸ ταχύτερον τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν πρὸς τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν, ἀποτελουμένην ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου σεβ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ καὶ Ξάνθης κ. Ἰωακείμ.

Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῇ 15 ὀκτωβρίου 1903

† ΚΥΖΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Λίαν θλιβερὸν ἄγγελμα διαβιβάσθη τηλεγραφικῶς τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν ἐκ Δαρδανελλίων τῆς ἐπαρχίας Κυζίκου. Ὁ ἔνθους καὶ ζήλῳ διαπύρῳ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς καλλιεργίας τοῦ ἀμπελῶνος τοῦ Κυρίου μοχθῶν μητροπολίτης Κυζίκου Κωνσταντῖνος ἐντὸς βραχυτάτου χρονικοῦ διαστήματος μετέστη πρὸς Κύριον, ἐν αὐτῇ τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Ὁ θάνατος αὐτοῦ θλῖψιν προξενήσας τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπεστέρησεν αὐτὴν ἀνδρὸς ἔμφρονος, ἱεράρχου διακεκριμένου καὶ ὑπὸ πολλῶν ἀρετῶν χριστιανικῶν κοσμουμένου, μετὰ ἀγαστῆς εὐσυνειδησίας καὶ φιλοτιμίας τὰ ποιμαντορικὰ αὐτοῦ καθήκοντα ἐκπληρώσαντος ἐν μέσῳ τῶν ποιμνίων, ἃ ἐνεπιστεύσατο αὐτῷ ἡ Ἐκκλησία. Ἀρτίαν κτησάμενος τὴν θεολογικὴν μόρφωσιν ὁ ἀοίδιμος ἐν τῇ κατὰ Χάλκην ἱερᾷ Θεολογ. Σχολῇ μετὰ τὴν ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ, τῇ Ἀδριανουπόλει, ἐγκύκλιον παίδευσιν, προσελήφθη, ἀποροιτήσας τῆς σχολῆς τῷ 1884, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Πατριαρχείων ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Διονυσίου τοῦ Ε', διορισθεὶς κατὰ πρῶτον κωδικογράφος, εἶτα, 1886, ὑπογραμματεὺς καὶ τῷ 1887 ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου, ὁπότε διορισθεὶς καὶ μέλος τῆς διευθυνούσης τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» ἐπιτροπῆς εἰργάσθη μετὰ ζήλου ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τοῦ πατριαρχικοῦ ὀργάνου. Τῷ 1893 ἡ Ἐκκλησία προήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ἐμπιστευσαμένη αὐτῷ τὴν πνευματικὴν κυβέρνησιν τῆς ἐπαρχίας Ρόδου, ἣν καὶ θεοφιλῶς ἐποίμανεν ἐπὶ ἑπταετίαν ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Τῷ 1898 προσκληθεὶς μέλος τῆς ἱερᾶς Συνόδου εἰργάσθη μετὰ πολλῆς συνέσεως καὶ ζήλου, ἰδίᾳ ἐν τῇ Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῇ, ἧς διετέλεσε πρόεδρος, ὁπότε συνεκροτήθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τὸ Ἐκπαιδευτικὸν συνέδριον. Ἐν ἀρχαῖς τοῦ 1890, χηρεύσαντος τοῦ μητροπολιτικοῦ θρόνου τῆς ἐπαρχίας Κυζίκου, ἡ Ἐκκλησία ἐνεπίστευσε τῷ ἀειμνήστῳ, παρασχόντι ἤδη ἐπίζηλα διοικητικῆς δεξιότητος τεκμήρια, τὴν ποίμανσιν τῆς σπουδαιοτάτης ἐπαρχίας Κυζίκου. Μεταβὰς αὐτόσε ἐπεδόθη ἀκαθέκτῳ καὶ ἐπιζήλῳ ἀρούσιώσει εἰς θεραπείαν πάσης παιδευτικῆς καὶ κοινοτικῆς ἐλλεί-

ψεως, ἀνεγείρας σχολὰς ἀρρένων καὶ θηλέων καὶ παντὶ σθένει ἐπιδιώξας τὴν ἀνόρθωσιν τῶν πλημμελῶς κειμένων.

Ἅμα τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ μεταστάντος ἱεράρχου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης προσκαλέσας παρ' ἑαυτῷ τοὺς σεβασμιωτάτους συνοδικοὺς ἀνεκοίνωσε τὸ θλιβερὸν γεγονός, τοῦθ' ὅπερ ἐποιήσατο καὶ τῇ ἐπαύριον τρίτῃ ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἐπισήμως, ἐκφράσας καὶ τηλεγραφικῶς τὴν πολλὴν θλῖψιν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ προώρῳ μεταστάσει τοῦ θρηνουμένου ποιμενάρχου πρὸς τὴν δημογεροντίαν καὶ τὰ σωματεῖα τῆς ἐπαρχίας. Τῇ τρίτῃ, συνοδικῇ ἐγκρίσει, ἀπεστάλησαν ἐντεῦθεν οἱ πανιερ. μητροπολῖται Δυρραχίου κ. Προκόπιος, πρώην Μελενίκου κ. Κωνσταντῖνος καὶ πρώην Δισκάτης κ. Ἰωαννίκιος σὺν τῷ Μ. ἀρχιμανδρίτῃ κ. Νικοδήμῳ καὶ τῷ ἱεροδ. Ἱεροθέῳ Ἀνθουλίδῃ, οἵτινες ἐκήδευσαν μεγαλοπρεπῶς καὶ πανδήμως τὸν μεταστάντα, τὴν κηδείαν παρακολουθησάντων τῶν αὐτόθι προξένων τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχῶν, ἐν ἐπισήμῳ στολῇ ἁπάντων, καὶ πλείστων ἐγκρίτων ὁμοεθνῶν καὶ ξένων πολιτῶν. Λόγον ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν ὁ διάκονος κ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης ἐξάρας τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀποθανόντος, ἐκ μέρους δὲ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ ἀδριανουπολιτῶν προσεφώνησεν ὁ Μ. ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος.—Οἱ ἀποσταλέντες πρὸς κηδείαν τοῦ μακαρίτου ἐπέστρεψαν σήμερον τὴν πρωΐαν εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ. — Ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἀναγγέλλοντες ἑκάστοτε πᾶν ὅπερ εἰς τὴν παρ' ἡμῖν ἀνάγεται φροντίδα περὶ διαφυλάξεως καὶ διδασκαλίας τῆς ἱερᾶς ἡμῶν μουσικῆς, τὴν πρώτην θέσιν δικαίως ἐδίδομεν εἰς τὸν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀπὸ σχεδὸν ὁ κταετίας ἐργαζόμενον Ἐκκλησιαστικὸν Μουσικὸν Σύλλογον, τὸν ὑπὸ μορφὴν παρασταθέντα κατ' ἀρχὰς ἐπιτροπείας μουσικῆς. Ὑποστηρίζοντες τόν τε σκοπὸν καὶ τὴν ἀγαθὴν πρόθεσιν τοῦ Συλλόγου, εἰς ὃν γενναίαν ἐχορήγησαν ὑποστήριξιν, εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων αὐτοῦ βημάτων, ὅ τε παναγιώτατος πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος ὁ ἀπὸ Ἐφέσου καὶ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης κύριος Ἰωακεὶμ ὁ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, ηὐχόμεθα καὶ ἡ ὑποστήριξις αὕτη νὰ μὴ μειωθῇ, καὶ αἱ χορηγίαι τῶν τὰ πρῶτα παρ' ἡμῖν ἐπὶ φιλομουσίᾳ φερόντων, ὑποβαστάζουσαι τὸ ἔργον τοῦ Συλλόγου, νὰ μὴ παύσωσιν. Οὕτω νέαν καὶ πάλιν δωρεὰν ὑπὲρ τοῦ καλοῦ σωματείου ἤγγειλεν ἡμῖν τὸ γραφεῖον αὐτοῦ, τὴν ἐκ 400 χρυσῶν φράγκων τῆς ἐλλογίμου δεσποινίδος Κλεοπάτρας Ξενοκράτους Κυριαζῆ, ἀνακουφίζουσαν ἐπαρκῶς τό τε σωματεῖον, ἐκδίδον ἤδη τὸ Ε' τοῦ περιοδικοῦ αὐτοῦ τεῦχος, συγκείμενον ἐξ εἴκοσι σχεδὸν μεγάλων τυπογρ. φύλλων, καὶ τὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς σχολὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν, ἀριθμούσης τῇ στιγμῇ ταύτῃ 187 μαθητάς. Ἀλλὰ καὶ ἐξ Ἁγίου Ὄρους τρισχιλίων περίπου γροσίων προαιρετικὸν ἔρανον καὶ χιλίων γροσίων ἐτησίας συνδρομὰς μελῶν ἔλαβε κατ' αὐτὰς ὁ Σύλλογος διὰ τοῦ πρὸ μηνὸς ἀποσταλέντος ἐκεῖσε πανοσιωτάτου πατριαρχικοῦ ἐφημερίου κ. Ἀντωνίου Φωτιάδου, δι' οὗ καὶ πρὸ τριετίας ἴσον εἰσεπράχθη ποσόν. Ὁ Σύλλογος ἐν γένει μέχρι σήμερον εἰσέπραξεν ἐκ συνδρομῶν ἀνωτέρων ἀρχῶν καὶ συστημάτων καὶ φιλομούσων ἰδιωτῶν 800 σχεδὸν λίρας, προστασίᾳ καὶ συστάσεσι τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας.

Διὰ τῶν σπουδαιοτάτων τούτων χορηγημάτων, ὅ τε Σύλλογος ἐν γένει διετηρήθη, καὶ τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ ἔζησε καὶ ἡ Μουσικὴ Σχολὴ ἀπροσκόπτως ἐλειτούργησεν. Ἐκ τῶν ἀπολυθέντων κατὰ τὸ 1901 τελειοδιδάκτων αὐτῆς, δώδεκα τὸν ἀριθμὸν, οὐδεὶς ἔμεινεν ἄνευ θέσεως, καὶ τούτων ἑπτὰ μετέρχονται τὸν ἱεροψάλτην ἐν τῇ πρωτευούσῃ, οἱ δὲ λοιποὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἐξ ὧν οἱ τρεῖς εἰσι καὶ διδάσκαλοι, καθὸ τελειόφοιτοι τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς. Ἐκ τῶν δεκατριῶν τελειοδιδάκτων τοῦ 1902 ἐργάζονται ὡς ἱεροψάλται ἢ βοηθοὶ ψαλτῶν οἱ δέκα, καὶ τούτων ἐνιέα ἐν τῇ πρωτευούσῃ, ὧν εἷς καὶ διδάσκαλος, τελειόφοιτος ὢν τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς. Ἐκ δὲ τῶν εἴκοσιν ἐννέα τελειοδιδάκτων τοῦ 1903 μετέρχονται τὸ ἐπάγγελμα ἱεροψαλτῶν ἢ βοηθῶν δέκα, καὶ εἷς τὸ τοῦ πρώτου κανονάρχου τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ· μένουσι δ' ἐργαζόμενοι καὶ οἱ ἕνδεκα ἐν τῇ πρωτευούσῃ· ἤτοι ἐκ 33 ἱεροψαλτῶν τελειοδιδάκτων τῆς Μουσικῆς Σχολῆς 27 ἐργάζονται ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει, δωρεὰν ἐν τῇ Σχολῇ ταύτῃ διδαχθέντες. Εὐχόμεθα νὰ ἀκούσωμεν προσεχῶς ὅτι καὶ κτίριον ἴδιον ἐκτήσατο ἡ Σχολὴ, χάρις εἰς

τὸν φιλόμουσον ὁμογενῆ κ. Κωνσταντῖνον Εὐστρατίου Σεβαστόπουλον, ὡς αὐτὸς εἰς τὸν διευθυντὴν αὐτῆς ὑπέσχετο·

Ἀλλ' ἐλπίζομεν ὅτι αὐτὸς ὁ Σύλλογος κηρύξει πᾶσιν ὡς καθῆκον αὐτοῦ τὸ αἰὲν ἀριστεύειν, οὐ μόνον καταρτίζων διὰ τῆς Σχολῆς φιλομούσους ὁμογενεῖς, δυνατοὺς καὶ νὰ ψάλλωσι κατὰ πάτριον ὕφος καὶ νὰ ἐπιδίδωνται εἰς μελέτας ἐπὶ τῆς πατρίου μουσικῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ περιοδικοῦ ἐκδίδων ἀνέκδοτα μελετήματα τῶν πάλαι μουσικοδιδασκάλων καὶ δημώδεις μελῳδίας, ἐν γένει δὲ δεικνύων ἐμπράκτως ὅτι πάντες οἱ ἀναλαβόντες ἐργασίαν οἱανδήποτε καὶ ἀποστολὴν ἐν τε τῷ σωματείῳ καὶ τῇ Σχολῇ ἀνέλαβον νὰ ἐργασθῶσιν ὑπὲρ ἰδέας εὐγενοῦς, ἐν αὐταπαρνησίᾳ πολλῇ τὸ ἴδιον εἰς τὸ κοινὸν θυσιάζοντες. Ὁ Σύλλογος ἀπήλαυσεν ὑλικῆς προστασίας οἵας οὐδὲν τῶν ἐπιστημονικῶν ἐνταῦθα σωματείων, καὶ οἱ ἐργασθέντες ἐν αὐτῷ λαμπρᾶς ἔτυχον ἀμοιβῆς καὶ προστασίας ἐκ μέρους τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας· ταῦτα δ' ὑπ' ὄψιν ἔχοντες ἀναδειχθήσονται βεβαίως ἄξιοι τῆς στοργῆς ταύτης, ὑπὲρ ἱερᾶς τέχνης ἐργαζόμενοι μετ' αὐταπαρνησίας, οὐχὶ δὲ ὑπὲρ ἐφημέρου καὶ φθαρτοῦ χρήματος.

Σὺν τῷ παρόντι τεύχει τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν οἱ ἀναγνῶσται τὴν προμετωπίδα τῆς ἐκδόσεως σπουδαιοτάτου βιβλίου, ὅπερ οὕτω δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν διὰ τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. Εὐλογίᾳ καὶ συννεύσει τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου Ἰωακεὶμ Γ' τοῦ ἀπὸ Θεσσαλονίκης, καὶ τυχοῦσα, διὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς τεῦχος, τῆς ὑποστηρίξεως τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει σεβασμίας βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς, ἤρξατο ἐκδιδομένη ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου ἡ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ, ἧς τὸ Α' τεῦχος, συγκείμενον ἐκ σελίδων μεγάλων διστήλων 80, δηλον οὖν 160 στηλῶν, περιέχει 1) ἐπιστολὰς ΞΔ' ἀδήλου συγγραφέως, ἃς ὁ ἐκδότης ἀποδίδωσιν εἰς Θεοφάνην Νικαίας τὸν Γραπτόν· 2) Ἀρσενίου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Αὐτωρειανοῦ λόγον τινὰ περὶ τῶν πρὸς Λατίνους διαφορῶν, γραφέντα πιθανῶς μετὰ τὴν ἀποτυχοῦσαν εἰς Ρώμην πρεσβείαν αὐτοῦ τῷ 1254 ἔτει· 3) Μιχαὴλ ῥήτορος τοῦ Βαλσαμῶνος λόγον εἰς τρεῖς νεοφανεῖς (1347) ῥώσσους μάρτυρας, εἰσαχθέντας ἀμέσως εἰς τὸ ἑορτολόγιον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας· 4) Ἰωάννου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Βέκκου δύο συνοδικὰς πράξεις· 5) ἀδήλου νομομαθοῦς, Ἰωάννου Κίτρους ἢ Δημητρίου Χωματιανοῦ, Κανονικὰς ἐπιλύσεις ἀπορίων· καὶ ταύταις συναφεῖς 6) Χαρίτωνος Κωνσταντινουπόλεως σημείωμα συνοδικὸν καὶ 7) τοῦ διασήμου τῆς Ἀντιοχείας πατριάρχου Θεοδώρου τοῦ Βαλσαμῶνος Κανονικὰς ἐπιλύσεις εἰς ἐρωτήσεις 59 Μάρκου τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας· αἱ λύσεις αὗται διαφέρουσι λίαν τῶν παρὰ Ράλλῃ καὶ Ποτλῇ φερομένων καὶ γνωστῶν ἤδη ὡς ἔργου τοῦ Βαλσαμῶνος, καίπερ οὖσαι δ' ἐκείνων ὀλιγώτεραι ἐνέχουσιν ἐν τούτοις ἐξετάσεις ἀπορίων μὴ ἀναγινωσκομένων ἐν τῷ «Συντάγματι τῶν ἱερῶν κανόνων». Τὸ μέρος τοῦτο τῆς «Νέας βιβλιοθήκης τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων», ἐκτεινόμενον καὶ ἐν τῷ Β' τεύχει, περιέχει περισσοτέρας τῶν ὀγδοήκοντα λύσεις ἀπορίων παρομοίων χρησιμωτάτας εἰς πάντα κληρικὸν καὶ πάντα νομομαθῆ καὶ εἰς τοὺς περὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἐν γένει δίκαιον ἀσχολουμένους·

ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολον τοῦ βιβλίου περιεχόμενον ἀποβήσεται πᾶσιν ὠφέλιμον τοῖς ἐρευνῶσι καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας καὶ τὴν νομολογίαν αὐτῆς καὶ τὴν ἑκάστοτε κατάστασιν τῶν γραμμάτων παρ' ἡμῖν καὶ τῆς θεολογικῆς ἡμῶν φιλολογίας καθόλου. Ἐν τῇ συλλογῇ καὶ ἐκδόσει τῶν κειμένων, γινομένῃ ἐπιστασίᾳ καὶ πόνῳ τοῦ Μ. χαρτοφύλακος κ. Μ. Ι. Γεδεών, κατὰ χειρόγραφα τῶν βιβλιοθηκῶν Ἁγίου Τάφου, Ἁγίου Ὄρους καὶ τῆς ἐν Πάτμῳ παλαιφάτου βιβλιοθήκης, οὐδόλως ἐπικρατεῖ τὸ πνεῦμα τὸ διευθῦνον ἄλλοτε παρομοίας ἐπιχειρήσεις, οἷαι αἱ τοῦ Δοσιθέου Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἀνδρονίκου Δημητρακοπούλου, ἢ τοῦ ἐκδότου τῆς «Φιλοκαλίας τῶν ἱερῶν νηπτικῶν», ἀλλὰ πνεῦμα γενικώτερον· οὕτως ἐκδοθήσονται διὰ τῆς «Νέας Βιβλιοθήκης» ἔργα συγγραφέων ἑλλήνων ἑρμηνευτικά, ἱστορικά, ἀσκητικὰ καὶ τοῦ κανονικοῦ δικαίου, ἢ βίοι ἁγίων, ἔχοντές τινα σχέσιν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν κωνσταντινουπολιτῶν· λόγοι

πατέρων οἰουδήποτε θέματος ἀπεκλείσθησαν ἂν μὴ ἔχωσι σχέσιν ἐπίσης πρὸς ἱστορικόν τι γεγονὸς, ἢ ἂν μη διαφωτίζωσι τὴν κατάστασιν τῶν ἠθῶν, ἐκδοθήσονται δὲ λόγοι τῶν πρὸ τῆς ΙΒ΄ ἑκατονταετηρίδος λογίων· ἐν γένει τεθέντος ὁρίου τοῦ ἔτους 1500 διὰ πᾶσαν δημοσίευσιν· ἂν δ' ἐκδίδωνται καί τινες συγγραφαὶ κατὰ τὴν ΙΣΤ΄ καὶ ΙΖ΄ ἑκατονταετηρίδα γραφεῖσαι, αὗται πατέρας ἐπιγράφουσι διασήμους ἐπ' ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ κληρικοὺς ἕλληνας, οἷοι Πηγᾶς καὶ Μαργούνιος καὶ Σεβῆρος καὶ Μανουὴλ Κορίνθιος καὶ εἴ τις ὅμοιος αὐτοῖς·

Προσδοκωμένης τῆς ὑποστηρίξεως τῶν φιλιστόρων, ἡμετέρων τε καὶ μὴ ἑλλήνων, ἡ «Νέα βιβλιοθήκη τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων» κατασταθήσεται μνημεῖον πανόριστον τῆς εὐσεβείας καὶ πολυμαθείας τῶν πατέρων ἡμῶν, ὧν τὰ ἐκδιδόμενα ἔργα ἀποβήσονται σὺν τῷ χρόνῳ χρησιμώτατα πᾶσιν· ἐὰν μάλιστα τὸ παράδειγμα τῆς γεραρᾶς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου μιμηθῶσι καὶ ἕτεροι, ἡ ἀπρόσκοπτος ἔκδυσις τοῦ συγγράμματος ἐξασφαλισθήσεται, ἡ δὲ ἡμετέρα Ἐκκλησία διαιωνίσει διὰ τοῦ βιβλίου τούτου τὴν πατρῴαν εὐσέβειαν καὶ πολυμάθειαν, ἤγουν διὰ μικρᾶς τοιαύτης ἐπιχειρήσεως, ἣν ἔργα λογίων κληρικῶν ἐπιφανῶν θέλουσι παριστᾷ μεγάλην καὶ σπουδὶαν τοῖς ἐπιγινομένοις, καίτοι λιτὴν καὶ μικρὰν ἔκδοσιν ἐν ἀντιβολῇ πρὸς τὰς θαυμασίας ἐκδόσεις τοῦ Maῒου, τοῦ Γαλλανδίου, τοῦ Κομπεφισίου καὶ τοῦ Πίτρα.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς Μ. Λαύρας*

ὑπὸ

ΑΛΕΞ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ

5.

Πατριάρχου Κυρίλλου (Λουκάρεως).

Οἱ ἁπανταχοῦ εὑρισκόμενοι ἱερώτατοι ἀρχιερεῖς καὶ ὑπέρτιμοι, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοί, θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι, ἐντιμότατοι κληρικοί, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, ὁσιώτατοι ἱερομόναχοι καὶ μοναχοί, χρησιμώτατοι ἄρχοντες, καὶ ὁ λοιπὸς ἅπας τοῦ Κυρίου λαός, μικροί τε καὶ μεγάλοι, νέοι καὶ γέροντες, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, τέκνα ἐν Κυρίῳ κ.τ.λ.

Γνωστὸν ὑμῖν ἔστω ὡς ἀπὸ τοῦ γράμματος τοῦ παναγιωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κυρίου Ἰγνατίου ἐπιστώθημεν ὅτι ὁ ἐν τῇ σεβ. μονῇ τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς ἐπονομαζομένης «Νέας Σιὼν[1]» τῆς ἐν Δαμασκῷ περίφημος καὶ περιβόητος οὗτος ναὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ θαυματουργὸς κατὰ πολλὰ εἰς πᾶσαν ἀσθένειαν, καὶ κτιρίων παλαιῶν[2] τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ, ἀπὸ τὸν πόθον καὶ ἀγάπην ὅπου εἶχε νὰ κτίζῃ ναοὺς καὶ μοναστήρια· ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν ἁγίαν πόλιν Ἱερουσαλὴμ εἰς Δαμασκόν, ἔξω τῆς πολεως ἕως εἴκοσι σταδίων εὑρίσκετο μία εἰκὼν θαυματουργὸς, ζωγραφία τοῦ Λουκᾶ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ εἰς ἔρημον τόπον. Τότε Θεοῦ εὐδοκοῦντος ἐφάνη τὴν νύκτα εἰς τὸν βασιλέα Ἰουστινιανὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ἰουστινιανὲ βασιλεῦ καὶ αὐτοκράτορ Ρωμαίων, νὰ ἔλθῃς ἔξω ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκομαι νὰ μὲ προσκυνήσῃς· καὶ ὁ βασιλεὺς πηγαινάμενος ἐπροσκύνησε. Τότε ἔδωκε θέλημα νὰ κτίσωσι μοναστήριον, καὶ ἔκτισαν αὐτὸ κατὰ τὸ θεμέλιον καὶ κατὰ τὸ σχέδιον τῆς Ἁγίας Σοφίας· ἔκτισαν δὲ καὶ τοῦτον τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, μοναστήριον γυναικεῖον, προσκύνημα παλαιὸν καὶ θαυματουργὸν, καὶ γίνεται ἀπὸ τοὺς ἄραβας πολλὰ πτωχὸν καὶ ἔχουν ἔξοδα πολλά. Διὰ τοῦτο ἔδωκεν ἡ μετριότης ἡμῶν τὰ παρόντα γράμματα μετὰ καταστίχου διὰ νὰ τρέχωσι πρὸς ὑμᾶς τοὺς ἐλεήμονας χριστιανοὺς οἱ ῥηθέντες πατέρες τῆς Νέας Σιὼν, τοὺς ὁποίους δεχθῆτε ἀσπασίως καὶ ἱλαρῷ τῷ ὄμματι καὶ μετὰ πάσης χαρᾶς ἐπιδώσατε

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 419—422.

1. Χρυσάνθου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων Συνταγμάτιον περὶ τῶν ὀρικίων κτλ. σελ. 78. «Ὁ Σαΐδναγίας ὑπέρτιμος. Τοῦτο εἰς τὸ παλαιὸν δὲν ἠδράμεν· ἀγκαλὰ καὶ νὰ περιέχηται εἰς τὴν Φοινίκην τῆς Λιβάνησίας.

Ἐνταῦθα εἶναι καὶ ἐπώνυμον ταύτης μοναστήριον Σαΐδναγία λεγόμενον, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, κείμενον ἐπὶ λόφου τινὸς καὶ κατοικούμενον ὑπὸ μοναζουσῶν Ἀραβισσῶν, κτίριον ὡς δόξει, τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ· ὅθεν καὶ διὰ τοῦτο καὶ μάλιστα διὰ τὰ γινόμενα εἰς αὐτὸ ἀδιάκοπα θαύματα καὶ ἰάματα εἶναι ἐξάκουστον καὶ σεβάσμιον εἰς ἅπασαν τὴν Ἀραβίαν καὶ πλουτεῖ καὶ διάφορα ἀναθήματα· ἔνθα καὶ ἡμεῖς ἐπαναστρέφοντες ἀπὸ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ ἀσθενήσαντες καθ' ὁδὸν ὑπὸ λοιμικῆς νόσου, ἐξενίσθημεν εἰς αὐτὸ ἡμέρας δέκα ἑπτὰ, καὶ τότε ἀριερώσαμεν τῇ Δεσποίνῃ ἡμῶν ἓν ἐγκόλπιον χρυσοῦν μετὰ λίθων καὶ μαργάρων καὶ ἀπὸ Πόλεως ἐπέμψαμεν ἓν κανδήλιον ἀργυροῦν».

2. κτίριον παλαιὸν γραπτέον.

ἐλεημοσύνας, νὰ γίνηται ἀδελφοὶ εἰς τὴν μονὴν ταύτην ἕκαστος κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἔξετε τὸν μισθὸν κατὰ τὸν προφήτην Δαβίδ· «ὁ βαλὼν ἐν τῇ χειρὶ τοῦ πένητος εὑρίσκει ἐν τῇ παλάμῃ τοῦ δικαστοῦ» οὗ ἡ χάρις κτλ.

(πατριαρχ. χειρὶ) Ἐν μηνὶ ἀπριλλίῳ ἰνδικτιῶνος Δ΄ Κύριλλος ἐλέῳ Θεοῦ πάπας καὶ πατριάρχης τῆς μεγάλης πόλεως Ἀλεξανδρείας.

Θεοφάνης ἐλέῳ Θεοῦ πατριάρχης τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλήμ.

6.

Πατριάρχου Παϊσίου.

Ὁσιώτατε καθηγούμενε τῆς ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τῆς Λαύρας, κ.τ.λ.

Τὸ παρὰ τῆς κοινότητος τοῦ μοναστηρίου ὑμῶν σταλὲν πρὸς ἡμᾶς γράμμα ἐλάβομεν· τὴν ὑγείαν σας καὶ ἐχάρημεν· ἐγνωμεν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ γεγραμμένα· καὶ ἐπειδὴ γράφετε καὶ παρακαλεῖτε νὰ μὴ στέλλωνται πλέον παρὰ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἐξόριστοι εἰς τὸ μοναστήριόν σας διὰ φύλαξιν, ἐπειδὴ καὶ σᾶς προξενεῖται ζημία καὶ ἐνόχλησις, διὰ τοῦτο, συγκατανεύσαντες καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν τοιαύτην σας αἴτησιν καὶ παράκλησιν, ἰδοὺ γράφομεν διὰ τῆς παρούσης ἡμῶν συνοδικῆς ἐπιστολῆς μετὰ τῶν συναδελφῶν ἡμῶν ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, καὶ σᾶς πληροφοροῦμεν καλῶς καὶ βεβαίως ὅτι ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θέλει σταλθῇ πλέον ἐκ μέρους ἡμῶν τε καὶ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἐξόριστος εἰς τὸ ἱερὸν ἡμῶν μοναστήριον· καὶ λοιπὸν ἔχοντες τὴν τοιαύτην καλὴν πληροφορίαν θέλει εἶσθε εἰς τὸ ἑξῆς ἀμέριμνοι περὶ τούτου καὶ ἀνενόχλητοι. ,αψκζ΄, ὀκτωβρίου δ΄.

Κωνσταντινουπόλεως καὶ ὑμῶν εὐχέτης.

Ἡρακλείας Γεράσιμος—Νικομηδείας Σεραφεὶμ—Νικαίας Καλλίνικος—Χαλκηδόνος Νικόδημος—Θεσσαλονίκης Ἀνανίας—Σηλυβρίας Μακάριος—Ἀθηνῶν Ἰάκωβος—Φιλιππουπόλεως Μακάριος—Μεθύμνης Διονύσιος—Χίου Δανιὴλ—Δρύστρας Κύριλλος.

7.

Πατριάρχου Διονυσίου Γ΄.

Διονύσιος ἐλέῳ Θεοῦ πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως καὶ πρόεδρος Θεσσαλονίκης.

Θεοφιλέστατε ἐπίσκοπε Ἱερισσοῦ, καὶ ἱερεῖς καὶ γέροντες τῆς χώρας Βαρβάρας.

Οἱ πατέρες τῆς ἁγίας Λαύρας ἀνήγγειλαν ἡμῖν ὡς ἔχοντες τόπον τινὰ ἐκκλαι εἰς τὰ ὅρια τοῦ χωρίου καὶ ἴδιον κτῆμα τοῦ μοναστηρίου διὰ νὰ ξεκαλοκαιριάζουν τοῦ μοναστηρίου τὰ πράματα*, καὶ διὰ νὰ φθαρθοῦν τὰ πράματα καὶ νὰ μείνῃ ὁ τόπος ἱκανὸν καιρὸν χηρευάμενος, ἐπανέστησάν τινες τῆς χώρας καὶ ἀπεσκίρτησαν τὸν αὐτὸν τόπον ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ μοναστηρίου καὶ τὰ ἔδωκαν πρὸς ἄλλους ἀδικοῦντες προφανῶς. Διὸ γράφοντες, εἰ οὕτως ἔχῃ, ἵνα ὅστις τῶν χριστιανῶν ἠξεύρῃ περὶ τοῦ τόπου τούτου καὶ κρύψῃ τὴν ἀλήθειαν κ.τ.λ. (καὶ συνήθεις ἀραί).

Ἐν μηνὶ μαΐῳ ἰνδικτιῶνος** δ΄.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ*

Κανὼν [πε]ρ[ιέ]χ[ων] τοῦ ὅλου χρόνου τοὺς ἁγίους ἐν εἴδει μην[ολογί]ου τὴν ἀποσημείωσιν ἑκάστου ἐν τοῖς τροπαρίοις αὐτῶν ἀποδεικνύει δι' ἀληθινῆς τοῦ .... Ποίημα Σεργίου μοναχοῦ

[Μηνὶ] Ἀπριλλίῳ α΄.

Τῆς σαρκὸς ἀφειδήσαντο

1 Ζωσιμᾶς σὺν Μαρίᾳ τε καὶ ἡ Ταησία **2** Τίτος τε καὶ Στέφανος, **3** Νικήτας (45) Εὐστράτιος, Ἀμφιανός, Αἰδέσιμος, σὺν τῷ ὑμνογράφῳ Ἰωσὴφ, Ἰλαρίων, **4** Ἀνδρέας τῆς Κρήτης, ὁ σοφὸς Ἀγαθόπους, σὺν ἅμα Θεοδούλῳ, **5** ἁμὰ ἡ Θεοδώρα.

Ὕμνοις τιμάσθω Κλαύδιος σὺν λοιποῖς **6** καὶ Εὐτύχιος ἑκατὸν σὺν εἴκοσιν, **7** ὁ Μιτυλήνης Γεώργιος, **8** Ἄγαθος, Φλέγων, Ἑρμῆς, Ἀσύγκριτος, Ῥοῦφος, Ἐπαφρᾶς τῶν ἀποστόλων τὸ κλέος, Πέτρος, Κελεστῖνος, Βάδιμος, **9** Παυσολύπης, Εὐψύχιος, σὺν τούτοις **10** οἱ Ἀφρικῆς σαράντα.

Τῶν ἀθλητῶν τὸ καύχημα **11** Ἀντίπας ἐπενείσθωσαν **12** Σάββας ὁ Γοτθίας, Ἀρτέμων, Σισίνιος, Δήμης σὺν, Πρωτίωνι **13** Μαρτῖνος, **14** Κρήσκης καὶ Συμεὼν **15** Πούδης καὶ Ἀρίσταρχος καὶ Τρόφιμος, τούτοις **16** Ἀγάπη, Χιονία καὶ Εἰρήνη, σὺν ἅμα **17** τῷ θείῳ Ἀκακίῳ **18** Ἰάκωβος καὶ Ἄζης.

Τὰς ἀληθόνας ἕφερον οἱ ἀήττητοι μάρτυρες Τρύφων, Ἰωάννης, Λεωνίδης, ἅμα τε **19** ὁ Πέργης Θεόδωρος, **20** ὁ Τριχινᾶς Θεόδωρος, **21** ἅμα Τιμοθέῳ. **22** Συκεῶν Θεόδωρος, **23** Γεώργιος ὁ μέγας, **24** Σάββας ὁ στρατηλάτης, ἡ βρύσις τῶν θαυμάτων ἡ σεμνὴ Ἐλισάβετ.

---

* δηλαδὴ τὰ κτήνη.

** ἀνάγεται εἰς τὸ 1666.

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 405.

Ὑπὸ παθῶν δουλούμενον ἐκλυτρώσασθαι δέομαι, **25** Μάρκε θεηγόρε, **26** Βασιλεῦ, **27** Σίμων καὶ Συμεών, **28** Ἰάσων, Σωσίπατρε, **29** οἱ ἐν Κυζίκῳ μάρτυρες, **30** Μέμνων τε καὶ Κλήμη καὶ, σὺν τῷ Ἰακώβῳ, Κερκύρᾳ καὶ ληστάρχῳ, Ἰάκιστε, Φαυστῖνε, Εὐφράσιε, Μαρσέλλων, σὺν πλείοσί τε ἄλλοις.

Ὅτι φαιδρὰ ἐν κάλλεσιν ἀρετῶν ὤρθης, πάναγνε, τὴν καλοποιὸν τοῦ παντουργοῦ εὐπρέπειαν ἐν μήτρᾳ ἐχώρησας· ὃν ἐκτενῶς ἱκέτευε τὴν ἐξ ἁμορρίας τῶν παθῶν εἰδεχθοῦσαν ψυχήν μου καὶ τὸ κάλλος τὸ ἀρχαῖον ζητοῦσαν, ἀγνή, εὐπρεπεστάτως λαμπρῦναι εἰς αἰῶνας.

Μὴν μάϊος. Ὠδὴ θ'.

ῥέρει ἀκροστιχίδα Ὠδὴ αὐτὴ Σεργίου μοναχοῦ.

Ὠδαῖς ἀνευφημεῖσθωσαν παρ' ἡμῖν προφητῶν καὶ δικαίων ὁμήγυρις πνευματικαῖς **1** ὁ Ἱερεμίας ὁ θαυμαστὸς καὶ Ἀγγαῖος ὁ πάντιμος **2** Ἑσπερος, Ζωή, Κύριλλος ὁμοῦ σὺν τῷ Ἀθανασίῳ, **3** Τιμόθεος καὶ Μάῤῥα, Πέτρος καὶ Παῦλος ἅμα τῷ Σιλβανῷ.

Δεξάμενοι στεφάνους παρὰ Θεοῦ, **4** Ἱλαρίων, Εἰρήνη, Θεόφανες, **5** Μαργαριτὼ, ἅμα Πελαγίᾳ Γορδικνέ, **6** Ἰὼβ, **7** Σταυροῦ τῇ χάριτι· **8** σὺ, ὦ Ἰωάννη, ὁ τῆς βροντῆς υἱός, σὺν Ἀρσενίῳ Ἀκάκιε αἰτεῖσθε τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Ἡ σάλπιγξ ἡ φωνοῦσα τὰ μυστικὰ **9** Ἡσαΐας ὁ προφήτης ὁ μέγιστος καὶ στερρὸς ἅμα Χριστοφόρος, ὁ ἱερὸς Ἡσύχιος, Ἐπίμαχος, **10** αὖθίς τε Ἡσύχιος σὺν αὐτοῖς, Κοδράτος, Σκτορνῖνος, Ῥουβῖνος, ἀνυμνείσθω **11** Μώκιος, σὺν τούτοις **12** Γερμανὸς ὁ κλεινός.

Αἰνέσωμεν συμφώνως τοὺς ἀθλητὰς **13** Ἐπιφάνιον καὶ Γλυκερίαν πιστῶς, Παυσίκακον τὸν κλεινὸν, **14** Ἰσίδωρον σὺν αὐτοῖς **15** Θεόδωρον τὸν μέγιστον ὡς ἡγιασμένος ἐπικληθείς, **16** Γεώργιον, τὸν θεῖον προφήτην Ζαχαρίαν, **17** Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν ὁμοῦ.

Ὑμνήσωμεν τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ **18** σὺν Θεοδότῳ, ἄλλους τε πλείοσι **19** Πατρίκιον, Μένανδρον, Ἀκάκιον σὺν αὐτοῖς, Πολύαινον καὶ Κάλλουθον ἅμα Χριστοφόρῳ καὶ τοῖς λοιποῖς, **20** Θαλέλαιον τὸν θεῖον, **21** Ἑλένην, Κωνσταντῖνον **22** καὶ Βασίλειον, **23** Μιχαὴλ τὸν σορόν.

Τὸν μέγαν ἐν τοῖς θαύμασι **24** Συμεὼν εὑρηκότες, **25** τὸν θεῖόν τε Πρόβρομον, **26** Κάρπον ὁμοῦ, **27** Ἑλικωνιάδα **28** καὶ Εὐτυχῶ, **29** πρώτην ἁγίαν Σύνοδον, Εὔτυχον, Ἰσάκιον τὸν στερρὸν, καὶ τοὺς ἀνειρεθέντας ἐν Ἱεροσολύμοις Θωμᾶν, Ἑρμείαν μακαρίσωμεν.

(ἕπεται συνέχεια)

* οὐδεμία τῆς ἡμέρας ὑπόδειξις.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΑΡΝΗΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφαίζον παμψηφεὶ·

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 16 καὶ ἡμερομηνίαν 31 Μαΐου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Κρουσταλίας Νικολάου ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον.

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου Κωνσταντίνου Παναγιωτίδου ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ τοῦ φυγοδικοῦντος συζύγου Κωνσταντίνου Παναγιωτίδου.

Ὁρίζει προθεσμίαν 31 ἡμερῶν πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀνακοπῆς.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιβάλλει τῷ ἐναγομένῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν, ὡς καὶ τὰ τῶν διαλυτηρίων ἐγγράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια 360 προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη τῇ 26 σεπτεμβρίου 1903, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Βάρνης.

ὁ πρόεδρος

Ὁ Βάρνης ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ 1

Ὁ γραμματεὺς

Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφαίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3507 καὶ χρονολογ. 17 μαΐου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἑλένης Μιχαὴλ, τὸ γένος Εὐαγγέλου Θέμελη, κατὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς Μιχαὴλ Κωνσταντίνου Μάρκου ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύττει διαλυτέον τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου Μιχαὴλ Κ. Μάρκου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων, ἀνιόντα μὲν εἰς γρόσια τριακόσια (ἀριθ. 300), προκαταβαλλόμενα δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 5 σεπτεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

+ ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 43

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ.Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ ἐπὶ τοῖς γενεθλίοις τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου ΑΠΤΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ τοῦ Β' δοξολογία ἐν τοῖς Πατριαρχείοις — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Αἱ ἐν τῇ διασπορᾷ ἐκκλησίαι — Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὡρολογίου τῆς τῶν Ἀκοιμήτων Μονῆς — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι — Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

Η ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΓΕΝΕΘΛΙΟΙΣ ΤΗΣ Α. Α. ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ ΧΑΝ τοῦ Β' δοξολογία ἐν τοῖς Πατριαρχείοις

Εἰς εὐχὴν ὑπὲρ τοῦ μεγαλειοτάτου καὶ φιλολάου ἡμῶν ἄνακτος συνεκλήθησαν ἔν τε τῷ πατριαρχικῷ ναῷ καὶ τοῖς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις οἱ ὀρθόδοξοι ὑπήκοοι τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σουλτάνου, ὑπὲρ Οὗ καὶ πάντες οἱ ὑπήκοοι τῷ Κυρίῳ τῶν κυριευόντων εὐχὰς ἐν τεμένεσι δημοσίως καὶ ἐπιφανῶς σήμερον ἀναπέμπουσιν. Οἱ καθ' ἑαυτοὺς τῷ οὐρανίῳ δοτῆρι τῶν ἀγαθῶν, τῷ κυρίῳ τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς, ὑπὲρ τοῦ ἐπὶ γῆς παροχέως τῆς εὐδαιμονίας τῶν λαῶν εὐχόμενοι, νέας εὐκαιρίας δράττονται σήμερον πρὸς τὴν ἀπὸ κοινοῦ προσευχὴν ὑπὲρ ὑγείας καὶ μακρότητος ἡμερῶν τοῦ τὰ γενέθλια σήμερον ἑορτάζοντος μεγαλειοτάτου ἡμῶν ἄνακτος σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τοῦ Β'.

Οἱ λογάδες τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους καὶ οἱ βαθμοῦχοι τοῦ κράτους μετὰ λαοῦ πολλοῦ συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ σήμερον, προεξάρχοντος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῆς σεπτῆς ἱεραρχίας ἐπετέλεσαν καθῆκον πρὸς τὴν Α. Α. Μ. συμμερισθέντες τὰς θεοπειθεῖς εὐχὰς τοῦ πρωθιεράρχου τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ φέροντι τὰ αὐτοκρατορικὰ παράσημα Ὀσμανιὲ καὶ Μεδζιτιὲ ἀδαμαντοκόλλητα, συμπαρεστάτουν, φέροντες τὰ παράσημα, δι' ὧν εἶσιν ὑπὸ τῆς Α. Α. Μ. τετιμημένοι, οἱ σεβασμ. συνοδικοί τε καὶ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται Ἐφέσου, Θεσσαλονίκης, Πελαγονίας, Ἰκονίου, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Ξάνθης, Γάνου καὶ Χώρας, Δυρραχίου, Βοδενῶν, Βελεγράδων, Σερβίων καὶ Κοζάνης, Ἡλιουπόλεως, καὶ Καλλιουπόλεως, οἱ ἐπίτροποι τῶν Ἁγίων Τόπων, ὁ Μ. Λογοθέτης, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, οἱ προσελθόντες βαθμοῦχοι καὶ λογάδες, παρόντων τῶν πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν καὶ πολλοῦ πλήθους.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ἡ Α.Θ.Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπήγγειλε τὴν προσφώνησιν ταύτην.

Σεβασμιώτατοι ἀδελφοί, Ἐξοχώτατοι λογάδες, ἐντιμότατοι ἄρχοντες καὶ τὸ λοιπὸν εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα, τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά.

«Τῶν θείων αὐτοῦ δωρεῶν ὁ Πανάγαθος καὶ Πανοικτίρμων Θεὸς ἀξίους ἡμᾶς ποιησάμενος,

ἔδωκεν ἡμῖν τὸ ζῆν καὶ τὸ διανῦσαι αἰσίως τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ ἀφικέσθαι εἰς τὴν εὐσημον καὶ πανηγυρικὴν ταύτην ἡμέραν τοῦ Μεγαλειοτάτου Αὐτοκράτορος ἡμῶν Σουλτὰν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν Αὐθέντου ἡμῶν, τὴν ἡμέραν τῶν βασιλικῶν Αὐτοῦ γενεθλίων, συναγαγεῖν δὲ ἡμᾶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν τῷ πανσέπτῳ τούτῳ ναῷ τῆς δοξολογίας καὶ προσευχῆς ἐν ᾧ τοῦ θείου ὀνόματος αὐτοῦ πρῶτον ὑμνουμένου, εὐχαριστίας εἶτα προσαγάγωμεν αὐτῷ ὅτι ἐπιχαρίτως, θείᾳ αὐτοῦ βουλῇ ὑπερυμνήτῳ, ἐδωρήσατο τῇ Αὐτοῦ Μεγαλειότητι ψυχῆς τε καὶ σώματος ῥῶσιν. καρτερίαν δὲ ἀκατάβλητον εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ὑψηλῶν βασιλικῶν αὐτοῦ καθηκόντων τῆς διοικήσεως τῆς Αὐτοκρατορίας Αὐτοῦ. Εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ὅτι ἐμεγάλυνε τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς τοὺς λατρεύοντας αὐτὸν καὶ παρ' αὐτοῦ ἀπεκδεχομένους πᾶν δώρημα τέλειον.

Ἡ Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικὴ Μεγαλειότης ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ βασιλεὺς ἡμῶν ἄγων σήμερον τὴν ἡμέραν τῶν γενεθλίων αὐτοῦ καὶ εἰς τὸ προπύλαιον νέου ἐνιαυτοῦ τοῦ ὑψηλοῦ βασιλικοῦ αὐτοῦ βίου θείᾳ ἀντιλήψει ἐλπλακὼς κέκτηται ἀναντιλέκτως ἐπὶ τῶν ὑπικόων Αὐτοῦ οὐ μόνον Βασιλικὴν ἄνωθεν ἀπὸ τῆς ἐνδόξου Αὐτοῦ Βασιλικῆς δυναστείας ἀπορρέουσαν ἐξουσίαν, ἀλλὰ, σὺν αὐτῇ, καὶ ἕτερα ἰδιαζούσης εὐγνωμοσύνης δικαιώματα, ὅτι οὐ παύεται βασιλικῶς νυχθημερὸν, οὐδὲ τοῖς βλεφάροις Αὐτοῦ νυσταγμὸν δίδωσιν, φρονεῖν, λέγειν καὶ προνοεῖν ὑπὲρ τῆς εὐσταθείας τῆς Αὐτοκρατορίας Αὐτοῦ καὶ ποιεῖν πᾶν τὸ συντεῖνον καὶ συνᾴδον εἰς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ τὸ κράτος τῆς ἰσχύος αὐτῆς, εἰς τὴν εὐημερίαν δὲ καὶ τὴν πρόοδον τῶν πιστῶν Αὐτοῦ ὑπικόων. Εἴη τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ εὐλογημένον.

Τὴν χάριν τοίνυν ταύτην ὁλοψύχως ἀνομολογοῦντες καὶ τὰ προσήκοντα προσφωνοῦντες, δεόμεθα τοῦ Παναγάθου Θεοῦ ἡμῶν ὅπως καὶ κατὰ τάσδε τὰς ἡμέρας τῶν πολλαχῶς συρρεουσῶν προστριβῶν καὶ τῶν ἀνιαρῶν συμβαμάτων, διατηρῇ ὡς ἄχρι τοῦδε τὴν Αὐτοῦ Αὐτοκρ. Μεγαλειότητα ὑγιᾶ, μακροημερεύουσαν καὶ ἰσχυρὰν ἐν τῇ ἀσκήσει τῶν ὑψηλῶν Βασιλικῶν Αὐτῆς ἔργων, ἔργων εὐποιΐας καὶ Βασιλικῶν χαρίτων, δικαιοσύνης καὶ εὐνομίας.

Ζῴη ὁ Μεγαλειότατος ἡμῶν Ἄναξ ἐπὶ μήκιστον».

Τοῦ πολυχρονισμοῦ δὲ τῆς Α. Α. Μ. τοῦ ἄνακτος ψαλέντος, εἶτα δὲ καὶ τοῦ τῆς Α. Θ. Π. ἀνῆλθον πάντες εἰς τὸ μέγα Συνοδικὸν, ἡ δὲ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, πρὶν ἀνέλθῃ τὴν κλίμακα τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας, στὰς εἰς τὸν ὑπ' αὐτὴν ἐξώστην ἀνήγγειλε τῷ εὐσεβεῖ καὶ νομοταγεῖ ὀρθοδόξῳ λαῷ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἑορτὴν, προτρέψας αὐτὸν νὰ ζητωκραυγήσῃ ὑπὲρ τοῦ φιλολάου ἄνακτος.

Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τελετῆς ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀπῆλθεν εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ τοὺς ἐξοχ. ἄρχοντας τῆς πατριαρχικῆς αὐτῆς τόν τε Μ. λογοθέτην Σταυράκη βέην Ἀριστάρχην καὶ τὸν καπικεχαγιᾶν Ἀντώνιον Οἰκιάδην βέην.

Ἡ Α. Θ. Π. ὑπέβαλε διὰ τοῦ ἀρχιτελετάρχου Ἐξ. Ἰβραὴμ βέη τὴν ἑξῆς προσφώνησιν:

Μεγαλειότατε Αὐτοκράτορ

Ἐν τῷ μέσῳ μεγάλων καὶ ποικίλων φροντίδων καὶ μάλιστα κατὰ τὸ νῦν διερχόμενον τοῦ χρόνου διάστημα ὁ Πανάγαθος Θεὸς, ὁ Θεὸς ἡμῶν τοῦ ἐλέους καὶ τῆς χάριτος, εὐλογῶν τὰς Βασιλικὰς ἡμέρας τῆς ἐνδόξου Βασιλείας τῆς ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος ἠξίωσεν Αὐτὴν ὅπως διέλθῃ τὸ ἔτος αἰσίως καὶ ἀφίκηται εἰς τὴν ἡμέραν ταύτην τῶν εὐτυχῶν γενεθλίων Αὐτῆς. Δεδοξασμένον εἴη τὸ ὄνομα τοῦ Μεγάλου Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ πᾶσιν, ἀγαθοῖς τε καὶ ἀναρροῖς, ἅπερ πάντοτε πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πλάσματος αὐτοῦ οἶδεν οἰκονομεῖν.

Τὴν χαρμόσυνον τοίνυν ταύτην ἡμέραν διὰ τοὺς πιστοὺς καὶ ἀφωσιωμένους ὑπηκόους τῆς ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος τιμῆσαι καθηκόντως βουλόμενοι προσερχόμεθα κομίζοντες Αὐτῇ δῶρα τῶν πιστῶν Αὐτῆς καὶ ἀφωσιωμένων ὑπηκόων. ὡς πνευματικοὶ αὐτῶν ἡγέται, συγχαρητήρια ἐγκάρδια ἐπὶ τῇ εὐσήμῳ ἡμέρᾳ τῶν γενεθλίων Αὐτῆς καὶ εὐχὰς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν Θεὸν τῶν δώρων καὶ τῶν οἰκτιρμῶν ὑπὲρ τῆς ὑγιείας, τῆς εὐδαιμονίας τῆς τε Ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος καὶ καὶ τῆς ἐνδόξου δυναστείας Αὐτῆς, πρὸς δὲ, ὑπὲρ τῆς εἰρήνης καὶ εὐδαιμονίας τοῦ ὑψηλοῦ Κράτους καὶ τῶν ὑπηκόων Αὐτῆς, τῶν παρὰ

τῆς ὑμετέρας Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος, τοῦ Πατρὸς καὶ Βασιλέως αὐτῶν, προσδοκώντων πᾶν ὅ,τι εἰς τὴν εὐνομίαν καὶ τὸ δίκαιον αὐτῶν συμβάλλει.

Ζῆθι Μεγαλειότατε Αὐτοκράτορ καὶ Βασιλεῦ Σουλτὰν Ἀπτοὺλ Χαμὴτ Χὰν εὐδαίμων εἰς πολλὰ ἔτη!

Λαβὼν γνῶσιν τῆς προσφωνήσεως ταύτης ἡ Α. Α. Μ. ὁ ἄναξ ηὐδόκησε νὰ διαβιβάσῃ διὰ τοῦ ἀρχιτελετάρχου τὰς εὐχαριστίας μὲν Αὐτοῦ ἐπὶ ταῖς εὐχαῖς τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ τῶν λοιπῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν τῶν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον Αὐτοῦ λαῶν, τὴν λύπην δ' ὅτι, ἕνεκα τοῦ ἐπὶ τῇ παρασκευῇ προσκυνήματος καὶ τῶν συνήθων ὑποδοχῶν ἀδυνατεῖ νὰ προσαγορεύσῃ αὐτοὺς καὶ αὐτοπροσώπως.

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ ταύτῃ σήμερον ἀργοῦσι τὰ πατριαρχικὰ γραφεῖα καὶ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον, καὶ αἱ ἐθνικαὶ σχολαὶ ἥ τε Μ. τοῦ Γένους, τὸ Ἰωακείμειον καὶ ἡ πατριαρχικὴ ἀστικὴ σχολὴ Μαρασλῆ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκλογὴ μητροπολίτου Κυζίκου. — Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐν τῇ τοῦ παρελθόντος σαββάτου συνεδρίᾳ σκεψαμένη περὶ πληρώσεως τῆς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ μητροπολίτου Κυζίκου κυροῦ Κωνσταντίνου χηρευσάσης μητροπόλεως Κυζίκου ἔθηκεν ὑποψηφίους τοὺς σεβ. μητροπολίτας Θεσσαλονίκης κ. Ἀθανάσιον, Πελαγονίας κ. Ἀμβρόσιον καὶ Μελενίκου κ. Ἰωακείμ. Τῶν σεβασμ. συνοδικῶν κατελθόντων εἶτα ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ καὶ ψήφων κανονικῶν γενομένων, ἐξελέγη μητροπολίτης Κυζίκου ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀθανάσιος.

Ἐκλογὴ Θεσσαλονίκης. — Τῆς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης οὕτω χηρευσάσης, προετάθησαν συνοδικῶς ὑποψήφιοι οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Νεοκαισαρείας κ. Ἀλέξανδρος, Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Κωνστάντιος καὶ Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν κ. Ἄνθιμος. Ψήφων εἶτα κανονικῶν γενομένων ἐν τῷ πατριαρχ. ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Ἀλέξανδρος.

Ἐκλογὴ Νεοκαισαρείας.—Καὶ τῆς μητροπόλεως Νεοκαισαρείας καὶ Ἰνέου κενωθείσης, προὐτάθησαν ὑποψήφιοι οἱ πανιερώτατοι μητροπολῖται Πελαγονίας κ. Ἀμβρόσιος, Δυρραχίου κ. Προκόπιος καὶ Φιλαδελφείας κ. Λεόντιος. Τῶν ψήφων δὲ γενομένων ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ, ἐξελέγη μητροπολίτης Νεοκαισαρείας ὁ πανιερ. μητροπολίτης Πελαγονίας κ. Ἀμβρόσιος.

Ἐκλογὴ Πελαγονίας. — Εἰς πλήρωσιν τοῦ κενωθέντος οὕτω μητροπολιτικοῦ θρόνου Πελαγονίας, ἐκ τῶν τεθέντων ὑποψηφίων πανιερ. μητροπολιτῶν Μελενίκου κ. Ἰωακεὶμ, Καστορίας κ. Γερμανοῦ καὶ Μογλενῶν κ. Ἰωαννικίου, ψήφοις κανονικαῖς ἐξελέγη ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μελενίκου κ. Ἰωακείμ.

Μ. μήνυμα.—Οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Θεσσαλονίκης καὶ Πελαγονίας, μετὰ τὸ ἐπὶ Συνόδου γενόμενον αὐτοῖς εἰθισμένον μήνυμα ἐποιήσαντο αὐθήμερον ἐν τῷ πατριαρχ. ναῷ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν.

Ἐκλογὴ Μελενίκου. —Κατὰ τὴν χθεσινὴν τῆς ἱερᾶς Συνόδου συνεδρίαν, ἀποφασισθείσης τῆς ἐκλογῆς μητροπολίτου τῆς χηρευούσης μητροπόλεως Μελενίκου, ἐγένοντο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ αἱ ἐπὶ τούτῳ κανονικαὶ ψῆφοι. Ἐκ τῶν τεθέντων τριῶν ὑποψηφίων, τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Μυρέων κ. Στεφάνου, καὶ τῶν πανοσιολ. ἀρχιμανδριτῶν Εἰρηναίου καὶ Θεοδωρήτου Βασματζίδου, ἀνεδείχθη μητροπολίτης Μελενίκου ὁ δεύτερος. Ὁ θεοφιλ. ἐψηφισμένος Μελενίκου κ. Εἰρηναῖος, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τρόφιμος ὢν τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, συνεπλήρωσε τὰς θεολογικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Κιέβῳ, ἐκεῖθεν δ' ἐπανελθὼν εἰς τὴν γενέτειραν, διωρίσθη καθηγητὴς τῆς αὐτῆς σχολῆς, ἐν ᾗ ἐπὶ ἑπταετίαν μετὰ πολλοῦ ζήλου διδάσκει.

Ἐκλογὴ Νευροκοπίου. — Ἐγκριθέντος δ' ἔνα τῆς ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ διαρκοῦς ἀρχιερατικῆς ἐπιβλέψεως μὴ στερῆται ἐπὶ μακρὸν ἡ ἱερὰ μητρόπολις Νευροκοπίου, ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ὑποδείξασα τρεῖς ὑποψηφίους, τοὺς πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτας Θεοδώρητον Βασματζίδην, Γρηγόριον Παπαδόπουλον καὶ Αἰμιλιανὸν Δάγγουλαν, προέκρινε διὰ ψήφων κανονικῶν, γενομένων χθὲς ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, τὸν πρῶτον. Ὁ θεοφιλέστατος ἐψηφισμένος μητροπολίτης Νευροκοπίου, ἐκ τῆς ἐπαρχίας Σερρῶν, τρόφιμος τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς, ὑπηρέτησεν ὡς ἱεροκῆ-

ρυξ καὶ διδάσκαλος ἐν Κυζίκῳ καὶ Σέρραις, ἐπί τινα δὲ χρόνον καὶ ἐν τῇ πρωτευούσῃ καθὸ προϊστάμενος τοῦ ἐν Γαλατᾷ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου.

Μητροπόλεις Κυζίκου, Θεσσαλονίκης, Νεοκαισαρείας καὶ Πελαγονίας. Οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Κυζίκου κ. Ἀθανάσιος καὶ Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβρόσιος τηλεγραφικῶς ἐξέφρασαν τῇ Ἐκκλησίᾳ εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ προαγωγῇ αὐτῶν. — Ὡσαύτως καὶ αἱ δημογεροντίαι καὶ τὰ σωματεῖα τῶν ἀνωτέρω τεσσάρων ἐπαρχιῶν διὰ τηλεγραφημάτων ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῶν νέων μητροπολιτῶν αὐτῶν.

Μητρόπολις Γάνου καὶ Χώρας.— Τῷ σαββάτῳ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν, τυχὼν τῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Γάνου καὶ Χώρας κ. Κωνσταντῖνος.

Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον. — Πρόεδρος τῆς ἐφορίας τοῦ ἐν Πριγκήπῳ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, ἀντὶ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου, διωρίσθη ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδριάσει ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος.

Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον.—Τοῦ τέως προέδρου τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀποχωρήσαντος τῆς προεδρείας ἕνεκα τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Θεσσαλονίκης, ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ σαββάτου ἡ προεδρεία ἀνετέθη τῷ ἐκ τῶν κληρικῶν μελῶν καὶ πρώτῳ τῇ τάξει σεβασμ. μητροπολίτῃ Μιτυλήνης κ. Κυρίλλῳ, μέλος δὲ κληρικὸν πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τούτων ἐξελέγη ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Κωνστάντιος. — Ἀπὸ τῆς προχθὲς, τετάρτης, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ἐν τῷ Δ. Ἐθνικῷ Μ. Συμβουλίῳ ὁ νέος αὐτοῦ πρόεδρος σεβασμ. μητροπολίτης Μιτυλήνης κ. Κύριλλος. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ σχετικοῦ πιττακίου ὁ νέος πρόεδρος λαβὼν τὸν λόγον εὐχαρίστησε τὴν Α. Θ. Π. ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ διαβεβαιώσας ὅτι τῇ συνεργασίᾳ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου μετὰ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως θέλει ἐκπληρώσει τὰ ἀνετεθειμένα αὐτῷ καθήκοντα, ᾧ προσεφώνησαν κατὰ πρῶτον ὁ ἐκ τῶν κληρικῶν μελῶν σεβ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος καί τινα τῶν λαϊκῶν μελῶν ἐκφράσαντες πάντες τὴν χαρὰν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ καὶ τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ Συμβούλιον ἀπροσκόπτως καὶ τελεσφόρως θέλει ἐπιτελέσῃ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ. Πρὸς τούτοις ὑπό τε τοῦ νέου προέδρου καὶ τῶν μελῶν ἐξεφράσθησαν εὐχαριστίαι πρὸς τὸν ἀποχωρήσαντα τέως πρόεδρον σεβασμ. μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Ἀλέξανδρον μετὰ ζήλου πολλοῦ καὶ ἀφοσιώσεως φιλογενοῦς ἐπιτελέσαντα τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Ἐπέτειος αὐτοκρατ. ἀναρρήσεως. — Τῇ Α. Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσιῶν Νικολάου τοῦ Β΄ ἄγοντος τῇ π. τρίτῃ τὴν ἐπέτειον τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως αὐτοῦ, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Α΄ πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ι. Ταντταλίδης παρέστησαν κατὰ τὴν δοξολογίαν, τὴν ἐπὶ τούτῳ ψαλεῖσαν ἐν τῷ ἐν Βαθυρρύακι ναϊδρίῳ τῆς ρωσικῆς πρεσβείας, καὶ εἶτα διηρμήνευσαν τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τῇ Α. Ε. τῷ πρεσβευτῇ τῆς Ρωσίας κ. Ζηνόβιεφ ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ ἐπετείῳ.

Γενναία δωρεά. —Μετὰ πολλῆς εὐχαριστήσεως ἀγγέλλομεν πρᾶξιν ἀξίαν νὰ ἐπισπάσηται δικαίους ἐπαίνους ὑπὲρ τοῦ διαπράξαντος. Ὁ ἐν Καΐρῳ ἔξοχ. Νικόλαος πασᾶς Τσιγαδᾶς ἀπέστειλε τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τετρακοσίας λίρας ἀγγλικὰς, φιλότιμον αὐτοῦ προσφορὰν ὑπὲρ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ, ἰδιαίτατα δὲ διὰ τοὺς ὑπὲρ πατρίδος προπολεμοῦντας καὶ πληγωθέντας. Ἡ Α. Α. Μ. ὁ σουλτᾶνος, ὁ τιμῶν καὶ ἀμείβων, κατ' αὐτοκρατορικὴν χάριν τοὺς ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἐπαινετόν τι πράξαντας εὑρεστήθη νὰ ἐκφράσῃ τὴν αὐτοκρατορικὴν εὐαρέσκειαν καὶ ν' ἀπονείμῃ τῇ Α. Ἐξ. τὸ ἀργυροῦν μετάλλιον Ἰμτιάζ. Πρὸ δεκαπενθημέρου δὲ, συστάσει τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ μεγαλειότατος ἡμῶν ἄναξ, εὑρεστήθη ν' ἀπονείμῃ τῷ ἔξοχ. Ν. Τσιγαδᾷ πασᾷ τόν τε βαθμὸν μίρι-μιρὰν καὶ τὸ παράσημον ὀσμανιὲ β΄. τάξεως, εἰς ἀμοιβὴν τῆς φιλοπατρίας τοῦ κ. Τσιγαδᾶ, δι' ἰδίας δαπάνης ἐγείραντος ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Λέρῳ κάλλιστα οἰκοδομήματα δημαρχείου, δημογεροντίας καὶ δικαστηρίου, πολλαχῶς δὲ συντρέχοντος τοῖς ἐν Λέρῳ καὶ ἀλλαχοῦ κοινωφελέσι καθιδρύμασι.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις. — Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος μεταβὰς χθὲς παρὰ τῷ

ἐξοχ. πρεσβευτῆ τῆς Ἑλλάδος διηρμήνευσε τὰς συγχαρητικὰς προσρήσεις καὶ εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. ἐπὶ τῇ ἀναρρώσει τῆς μεγαλειοτάτης βασιλίσσης Ὄλγας, ὑποστάσης ἐπιτυχῶς ἐν Πετρουπόλει, κατ' αὐτὰς, ἐγχείρησιν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης πληροφορηθεὶς ὅτι ἀσθενεῖ ἀπό τινος ὁ ἐν Ἀντιγόνῃ ἐφησυχάζων πατριάρχης πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἄνθιμος ὁ ἀπὸ Λέρου, ἀπέστειλε προχθὲς τὸν ἱερολ. τριτεύοντα κ. Βενιαμὶν εἰς Ἀντιγόνην ὅπως διερωτήσῃ τὰ περὶ τῆς ὑγείας αὐτοῦ, ἅμα δὲ διερμηνεύσῃ τὰς ὑπὲρ ταχείας ἀναρρώσεως ἀδελφικὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστ. Ἐπιτροπὴ, συμμορφουμένη πρὸς προηγουμένην εἰσήγησιν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. Ἰωακεὶμ ἀφορῶσαν εἰς τὴν ὑπ' αὐτῆς τακτικὴν ἑκάστοτε ἐπίβλεψιν τῆς ἀνελλιποῦς ἐκπληρώσεως τῶν ἱερῶν καθηκόντων τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου, τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων καὶ τῆς τηρητέας εὐπρεπείας καὶ καθαριότητος ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ἐν τῇ τελευταίᾳ αὐτῆς συνεδρίᾳ διῄρεσε τὴν ἀρχιεπισκοπὴν εἰς ἓξ τμήματα, ὁρίσασα ἑφ' ἑκάστου ἴδιον ἐπόπτην, ὅστις ἐπισκεπτόμενος τακτικῶς τοὺς τοῦ τμήματος αὐτοῦ ἱεροὺς ναοὺς θέλει ὑποβάλλει κατὰ μῆνα τὴν οἰκείαν ἔκθεσιν. Τὰ εἰρημένα τμήματα καὶ οἱ ἐπόπται εἰσί :

Α'. Σταυροδρόμιον· ἐπόπτης ὁ Μ. ἱεροκῆρυξ τῆς Μ. Ἐκκλησίας πανοσ. ἀρχιμ. κ. Γρηγόριος Κωνσταντινίδης.

Β'. Ταταῦλα, Φερίκιοϊ, Εὐαγγελίστρια· ἐπόπτης ὁ αἰδεσιμ. πρωτοπρεσβύτερος κ. Νέστωρ Σουσλίδης.

Γ'. Γαλατᾶς καὶ Διπλοκιόνιον· ἐπόπτης ὁ ἱερολ. κ. Ἀθηναγόρας Ἐλευθερίου.

Δ'. Ἐνορίαι Βοσπόρου· ἐπόπτης ὁ πανοσ. ἀρχ. κ. Ἀθανάσιος Λάσκαρης, προϊστάμενος Βλάγκας.

Ε'. Ἐνορίαι Βλάγκας, Κοντοσκαλίου, Γψωμαθείων καὶ Βελιγραδίου· ἐπόπτης ὁ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Δαμασκηνὸς Μοσχόπουλος· καὶ

ΣΤ'. Ἐνορίαι Φαναρίου, Τζιβαλίου Ξυλοπόρτης, Ἐγρίκαπι, Ἐδιρνέκαπι, Τόπκαπι, Σαλματομβρουκίου, Τεκὺρ σεραγίου, Βαλίνου καὶ Σαρμασικίου· ἐπόπτης ὁ πανοσιολ. Μ. ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος Νεοκλῆς.

Χοροστασία.—Τῆς ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἀδελφότητος τῶν κεφαλλήνων πανηγυριζούσης τῇ δευτέρᾳ (20) μνήμῃ τοῦ ὁσίου Γερασίμου τοῦ νέου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐν τῷ κατὰ Γαλατᾶν ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου πολλοῦ συρρεύσαντος εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ παρασκευῇ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ι Γρυπάρης. — Τῇ κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο τὸν σεβασμ. μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κ. Ἀλέξανδρον συγχαρεὶς αὐτῷ ἐπὶ τῇ προαγωγῇ καὶ τὸν σεβασμ. μητροπολίτην Καλλιουπόλεως κ. Ἱερώνυμον ἐπὶ τῇ ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ ἐπανόδῳ.

Ἐκκλησιαστικὴ Μουσική.—Πρόεδρος τοῦ παρ' ἡμῖν Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, κατὰ τὸν νέον τοῦ σωματείου τούτου κανονισμὸν, ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ, ἀντὶ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου, ἐπὶ ἔτος καὶ πλέον ἐργασθέντος καὶ ἐν τῇ θέσει ταύτῃ μετὰ ζήλου καὶ δραστηριότητος.

Ἅγιον Ὄρος. — Ἀφίκετο ἐξ Ἁγίου Ὄρους, χάριν ὑποθέσεων τοῦ ὑπ' αὐτὸν ἱεροῦ σκηνώματος, ὁ πανοσιώτ. δικαίος τῆς ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Μεγίστης Λαύρας ἱερᾶς ρουμανικῆς σκήτης ἱερομόναχος κ. Ἀντίπας. — Ἐπανῆλθεν εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ ἐπὶ μακρὸν ἀπουσιάσας δι' ὑποθέσεις τῆς ἱερᾶς τοῦ Γρηγορίου μονῆς πανοσιώτ. ἡγούμενος αὐτῆς ἀρχιμ. κ. Συμεών. — Ἀνεχώρησεν ἐξ Ἁγίου Ὄρους εἰς Ἀθήνας τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα, διὰ λόγους ὑγείας, ὁ πανοσιώτ. ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς τοῦ Κουτλουμουσίου μονῆς ἀρχιμ. κ. Μελέτιος.

Ἱεροσπουδαστήριον Ἀποκαλύψεως. — Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ λήξαντος σεπτεμβρίου μηνὸς ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τοῦ παρὰ τὴν ἱερὰν ἐν Πάτμῳ μονὴν ἱεροσπουδαστηρίου τῆς Ἀποκαλύψεως ὁ ἱερολογ. διάκονος καὶ τελειόφοιτος τῆς θεολογίας κ. Ἀλέξανδρος Δηλακᾶς.

Ἱερὰ μονὴ Σινᾶ. — Ἀπὸ τῆς 15 ὀκτωβρίου ἀπελθὼν ἐκ Χίου, ὅπου διέμενε διὰ λόγους ὑγείας, μετέβη εἰς Σμύρνην ὁ σεβασμ. ἀρχιεπίσκοπος Σιναίου κ. Πορφύριος, ὅστις ἀναχωρήσει εἰς Κάϊρον, βελτιωθείσης τῆς ὑγείας αὐτοῦ. Ἡ εἰς Κάϊρον ἀπέλευσις αὐτοῦ ἀπαιτεῖται ἅτε νῦν ἐπικειμένων τῶν διορισμῶν δύο τῆς ἱερᾶς τοῦ Σινᾶ μονῆς ἐπιτρόπων, ἐν Κιέβῳ, ἀντὶ τοῦ θανόντος Μελετίου Βαγιανέλη, καὶ ἐν Τυφλίδι, ἀντὶ τοῦ

πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου κ. Ἀμφιλοχίου Ἀργυράκη, οὗ ἔληξεν ἡ ἐξαετὴς ὑπηρεσία.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων

Ἀναχωρήσεις. — Ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν ὁ ἱερολογ. διάκονος κ. Χριστοφόρος Δανιηλίδης, μέλος τῆι οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, καὶ ὁ τέως γραμματεὺς τοῦ γραικικοῦ μοναστηρίου τῆς Ἰόππης ἐλλόγιμος κ. Παναγιώτης Γρ. Βαρειάδης.

Ἡ ἑορτὴ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ἐπὶ τῇ χθὲς ἀγομένῃ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοθέου ἤγετο ἐν τῷ παρ' ἡμῖν Ἁγιοταφικῷ μετοχίῳ, τοῦ ἐνταῦθα ἐπιτρόπου τοῦ Παναγίου Τάφου δεχομένου τὰς ἐξ ἔθους ἐπισκέψεις. Κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν παρῆν ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Βενιαμὶν, διερμηνεύσας τῷ πανοσιολ. ἐπιτρόπῳ τὰς προσρήσεις τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ἱεροκῆρυξ Ἀθηνῶν διορισθεὶς πρό τινος ὁ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτης κ. Συνέσιος Φιλιππίδης ἤρξατο τοῦ ἔργου αὐτοῦ, μετὰ ζήλου κηρύττων καὶ ἐν τούτῳ, κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῶν ἀκουόντων, εὐδοκιμῶν.

Θεολογ. σχολή. — Οἱ καθηγηταὶ τῆς θεολογικῆς τοῦ ἐθνικοῦ πανεπιστημίου σχολῆς ἤρξαντο παρασκευαζόμενοι πρὸς ἔκδοσιν πλήρους σειρᾶς τῶν ἔργων αὐτῶν, ἐθνικῇ χορηγίᾳ.

Ἐκκλησία Ρουμανίας

Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Μολδαυίας κ. Παρθένιος συνέστησε διὰ ποιμαντορικῆς ἐγκυκλίου πᾶσι τοῖς ἐφημερίοις τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ πόλεων καὶ χωρίων ὅπως συμβουλεύωσι τοὺς ὀρθοδόξους νὰ παύσωσι συχνάζοντες εἰς τὰ καπηλεῖα.

ΑΙ ΕΝ ΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΙ,

κυρίως δὲ αἱ ἐν Ἀμερικῇ, γίνονται μνείας ψιλῆς ἀντικείμενον ἑκάστοτε ἐν ταῖς ἡμετέραις στήλαις, ὅταν εἰς τὴν γνῶσιν ἡμῶν περιέλθῃ τι ἀναφερόμενον εἰς τὴν τεκμηρίωσιν τῆς ἐθνικῆς παρ' αὐτοῖς καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἀλλ' ἀτυχῶς, ἐπὶ τούτῳ βραχυτάτας εἰδήσεις κομίζουσιν ἡμῖν αἱ ἐφημερίδες· μία δὲ τῶν ἐν νέῳ κόσμῳ κοινοτήτων διὰ τοῦ προϊσταμένου αὐτῆς καθίστησι τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ γνωστὰ τὰ κατ' αὐτὴν, ἡ τοῦ Λόουελ Μὰς, ἐπ' ἐσχάτων δὲ καὶ ἡ ἐν Βοστῶνι. Προκήρυξις ἔντυπος τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ « Ἱεροῦ πανελληνίου Συλλόγου » πρὸς πάντας τοὺς ἐν Μασαχουσέτῃ καὶ πέριξ Ἕλληνας ἀπευθυνομένη ποιεῖται δῆλον ὅτι σκοπὸν ἱερὸν ἡ ἀδελφότης ἔθετο τὴν οἰκοδομὴν ναΐσκου τινὸς ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πολιτείας Μασαχουσέτης « πρὸς εὐκολίαν τοῦ πέριξ αὐτῆς ἑλληνικοῦ κόσμου, τῆς Βοστώνης, Λόελ, Λὺνν, Σέλεμ, Πίμπατι, Οὔμπερ Χαίβερλιχ, Λόρανση κλπ. » Οὕτως ἀποφεύγουσιν οἱ ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις ὁμογενεῖς τὸν ἐκκλησιασμὸν ἐν ναοῖς ἐπὶ ἐνοικίῳ, βραδύτερον δὲ θερμαινομένου πάντοτε τοῦ πρὸς τὴν γενέτειραν γῆν καὶ τὴν ὀρθόδοξον πάτριον πίστιν αἰσθήματος, ἱδρυθήσονται καὶ σχολεῖα, ἐν οἷς καὶ κατὰ πάτριον ἔθος, συνερχομένων τῶν ὁμογενῶν ἐτησίως ἐφάπαξ πρὸ ἀπονομὴν βραβείων, ὁ ἱερὸς σκοπὸς τῆς συσφίγξεως τῶν πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν δεσμῶν ἐπιτευχθήσεται.

Οἱ τὴν τοιαύτην πρόθεσιν πᾶσι γνωστὴν καθιστῶντες ἐλπίζομεν ὅτι θέλουσι βαδίσει κατ' εὐθὺ πρὸς τὸν εὐγενῆ σκοπὸν, ὑπὲρ οὗ τὴν κοινὴν ἐπικαλοῦνται συνδρομὴν τῶν ἐν Ἀμερικῇ ὁμογενῶν ὀρθοδόξων. Ναῶν ἵδρυσις καὶ συντήρησις ἀξιοπρεπὴς, ὡς καὶ συντήρησις ἱερέων καὶ διδασκάλων, προσλαμβανομένων κατὰ σύστασιν τῶν ἁρμοδίων καὶ καθεστηκυιῶν ἀρχῶν, οὐχὶ δ' ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν πρὸς ζήτησιν δῆθεν εὐμαρείας ἐκπατριζομένων, ἱερέων καὶ διδασκάλων γινωσκόντων πρὸς τί κέκληνται, ταῦτα καὶ μόνα θέλουσι συντελέσει πρὸς διάσωσιν ὀρθοδόξου τε δόγματος καὶ ἐθνικότητος παρὰ πᾶσι τοῖς εἰς ἄγνωστον γῆν ἐπὶ πλουτισμῷ μεταναστεύουσιν. Οὕτω δὲ παρακάμπτουσιν αἱ κατόπι γενεαὶ τὸν κίνδυνον ἐκφυλισμοῦ καὶ τῆς ἐν τῇ πατρίῳ πίστει χλιαρότητος. Σύλλογοι ἢ κοινότητες, πρὸς ταῦτα καὶ μόνα ἀποβλέποντες καὶ παντὸς ἑτέρου σκοποῦ μακρὰν ἱστάμενοι, καὶ τοὺς ἐν τῷ παλαιῷ κόσμῳ οἱ τοῦ νέου λεγομένου μιμούμενοι, θέλουσι καταλίπει μνήμην λελογισμένης ἐργασίας ὑπὲρ θρησκευτικῶν θεσμίων καὶ δογμάτων, τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸ εὐαγγελικὸν, καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ ζητοῦντες πρῶτον ὅπως ἵδωσι καὶ τὰ λοιπὰ πάντα προστιθέμενα αὐτοῖς.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ*

Κανὼν [πε]ρ[ιέ]χ[ων] τοῦ ὅλου χρόνου τοὺς ἁγίους ἐν εἴδει μην[ολογί]ου τὴν ἀποσημείωσιν ἑκάστου ἐν τοῖς τροπαρίοις αὐτῶν ἀποδεικνύει δι' ἀληθινῆς τοῦ . . . . [Ποίημα Σεργίου μοναχοῦ

Μὴν ἰούνιος

Ἡ πάντιμος χορεία τῶν ἀθλητῶν **1** Ἰουστῖνε Ἰοῦστε, σὺν πλείοσιν ὑπὲρ ἡμῶν αἴνεσιν ποιήσατε (47) εἰς Χριστόν, **2** θαυματουργὲ Ὑπάτιε, **3** σοφὲ Νικηφόρε καὶ ἱερὲ, Λουκιλλιανὲ θεόφρων, **4** Μητρόφανες πανμάκαρ, **5** καὶ Ἱλαρίων πανσεβάσμιε.

Συστήσαντες χορείαν πνευματικὴν ἀνυμνήσωμεν **6** Μάρθαν, Μαρίαν ὁμοῦ, **7** Θεόδοτον, Νίκανδρον, **8** Θεόδωρον τὸν στερρὸν, **9** Κύριλλον καὶ Ὀρέστην, **10** Τιμόθεον Προύσης, τὸν ἱερὸν Ἀλέξανδρον καὶ Παῦλον, **11** Βαρνάβαν σὺν τῷ θείῳ Βαρθαλομαίῳ, τοὺς θεόφρονας.

Ἐπαίνοις καταστέψωμεν ἱεροῖς **12** τὸν Ὀνούφριον καὶ Παφνούτιον καὶ Νικομᾶν, **13** τήν τε Ἀκυλίνην, **14** Ἐλισσαῖ, Μεθόδιον καὶ Κύριλλον, **15** Ἀμὼς, Φουρτουνᾶτον, **16** Τύχωνά τε· **17** Σαβὲλ καὶ Μανουὴλ τε σὺν Ἰσμαὴλ τοὺς θείους, **18** Λεόντιον καὶ τὸν Θεόδουλον.

Ρωσθέντες οἱ γενναῖοι ὑπὸ Χριστοῦ **19** ὁ Λεββαῖος Ἰούδας, **20** Εὐστόχιος καὶ οἱ λοιποὶ, **21** Ἰουλιανὸς, **22** καὶ Μαγδαληνὴ Μαρία, **23** Ἀγριππῖνη τε, **24** σὺν τῷ Ἰωάννῃ τῷ βαπτιστῇ, **25** ἡ σώφρων Φεβρωνία, Βρυέννη, Θωμαΐς τε ἐχθροῦ τὴν δύναμιν κατήργησαν.

Γεώδεις προσπαθείας καταλιπὼν **26** Δαβὶδ Θεσσαλονίκης, Ὑπάτιε, **27** πάτερ Σαμψών, **28** Κῦρε, Ἰωάννη, σὺν τῷ χορῷ **29** τῶν θείων ἀποστόλων Χριστοῦ Πέτρῳ τε καὶ Παύλῳ **30** σὺν τοῖς λοιποῖς,

Μὴν ἰούλιος

1 Κοσμᾶ Δαμιανέ τε, **2** Παρθένε Θεοτόκε, Θεὸν τῶν ὅλων ἱκετεύσατε*.

Ἱλάσθητι τοῖς δούλοις σου, ἀγαθὲ, ταῖς πρεσβείαις τῶν θείων μαρτύρων σου **3** Μωκιανοῦ, Μάρκου, Ἰακώβου τε καὶ Ἀγνῆς, **4** Ἀνδρέα, **5** Φουρτουνάτου τε **6** Μάρθης καὶ Σισοὴ σὺν τῷ Θωμᾷ, Κυριακῆς παρθένου **7** τοῦ θείου Ἀκκείου **8** καὶ Προκοπίου **9** Παγκρατίου τε.

10 Οἱ πέντε καὶ σαράκοντα ἀθληταὶ, **11** Εὐφημία, **12** Ἱλάριε, Πρόκλε τε καὶ Γολινδούχ, **13** Στέφανε, Θεόδωρε, Ἰωσὴφ, **14** (;) Ἀκύλα, Σίμων, Πρίσκιλλα, Ἰοῦστε, (48) ἀρχάγγελε Γαβριὴλ, **15** Κύριε Ἰουλίττα, **16** ἡ Σύνοδος τετάρτη ὑπὲρ ἡμῶν Χριστῷ πρεσβεύσατε.

Ὑράψαντες λαμπάδας τὰς νοητὰς, **17** ὦ Μαρίνα, κλεινὲ Ἀθηνόγενες, **18** Ἰωάννη, Αἰμιλιανὲ, **19** Δῖε, καὶ Μακρίνα, συγκλητικὴ Μακρίνα τε, Σάρρα καὶ Ἰοῦστα καὶ Μιχαὴλ, Θεόδωρε, **20** Ἠλία, **21** Συμεὼν, Ἰωάννη, **22** Φωκᾶ Κυρίῳ νῦν παρίστασθε.

Μὴ στρέψαντες τὸν νοῦν ὀπισθαφανῶς, ἀθλοφόροι Κυρίου, **23** ὦ Τρόφιμε σὺν τοῖς λοιποῖς, **24** Χριστίνα **25** καὶ Ἄννα, Ὀλυμπιὰς καὶ Εὐπραξίαι, τούτοις δὲ, **26** Ἑρμύλαε, Ἑρμιππε, Συμεὼν, **27** σοφὲ Παντελεήμων, **28** Νικάνωρ τε καὶ Τίμων καὶ Παρμενᾶ δόξης ἐτύχετε.

Ὁ θεῖος Ἀθηνόδωρος ἐν ᾠδαῖς **29** καὶ Καλλίνικος μεγαλυνέσθωσαν, **30** Σιλουανὸς, Σίλας τε καὶ Κρίσκης, Ἐπανετὸς, ὁ ἱερὸς Ἀνδρόνικος καὶ Ἰωάννης ὁ στρατιώτης, **31** Εὐδόκιμος ὁ μέγας Σταυροῦ τῇ δυναστείᾳ ὡς τὸν ἐχθρὸν καταπατήσαντες.

Μηνὶ αὐγούστῳ

1 Νομίμως ἐναθλήσαντες καὶ στερρῶς Ἐλεάζαρ σὺν τοῖς φοιτηταῖς Μακκαβαίοις, Σολομονῆ, **2** Στέφανος ὁ πρώταθλος, οἱ Ἑπτὰ παῖδες, **3** Δαλμάτος, Φαῦστός τε **4** σὺν τῇ Εὐδοκίᾳ, ὁ θαυμαστὸς **5** Εὐσίγνιος καὶ Ἶκ **6** τῷ μεταμορφωθέντι στεφηφοροῦντες νῦν παρίστασθε.

Ἀπαύστως ἀπολαύοντες τῶν ἐκεῖ ἀγαθῶν, **7** ἀθλοφόρε Δομέτιε, **8** Βασιανὲ, Αἰμιλιανὲ, **9** Μύρων, ἱερὲ Ματθία καὶ* Ακτρέντιε, Ξύστε καὶ Ἱππόλυτε σὺν λοιποῖς, **11** Εὔπλε **12** σὺν τῷ Φωτίῳ, Ἀνίκητε θεόφρων ὑπὲρ ἡμῶν Χριστῷ πρεσβεύσατε.

Χριστῷ νῦν παριστάμενοι, ἀθληταὶ, τοὺς ὑμνοῦντας ὑμᾶς διασώσατε ἐκ πειρασμῶν, **13** Μάξιμε, **14** Μιχαία, Μάρκε σοφὲ, **15** Μαρία μητροπάρθενε, **16** θεῖε Διομήδη, **17** Μύρων κλεινὲ, **18** Φλῶρε καὶ Λαῦρε τούτοις **19** Ἀνδρέα, **20** Σαμουὴλ τε, **21** Βάσσα, **22** πανμάκαρ Ἀγαθόνικε.

(49) Ὁ μέγας ἀνυμνείσθω **23** Λοῦπος, ὁμοῦ **24** Εὐτυχεῖ τεσσαράκοντα μάρτυρες, **25** Κασιανὸς, Τίτος, **26** Ναταλία, Ἀδριανὸς, **27** Ποιμὴν, **28** Μωσῆς, **29** καὶ Πρόδρομος· **30** Παῦλος ὁ σεπτὸς, Μῖνος σὺν τοῖς λοιποῖς, **31** ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις καὶ οὓς τῇ λήθῃ παραπέμψαμεν.

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 447--448.

* ἡ 1 καὶ ἡ 2 ἰουλίου συνάπτονται πρὸς τὸ τελευταῖον τροπάριον τοῦ μηνὸς ἰουνίου.

* ἴσως τῇ 10 τοῦ μηνός.

Τροπάρια τῶν (ὀνο)** τῶν ἁγίων

Ὁ δῆμος ἀποστόλων καὶ προφητῶν καὶ μαρτύρων ὁσίων κατάλογος, πατριαρχῶν, ἱερομαρτύρων, καὶ ἐκλεκτῶν γυναικῶν ἡ ὑμήγυρις, πάντες οἱ βιώσαντες εὐκλεῶς, αἱ τάξεις τῶν ἀγγέλων σὺν μητρὶ τοῦ Κυρίου Χριστῷ πρεσβεύσατε σωθῆναι ἡμᾶς.

Ὑπέρχουσα, παναμωμε, τῶν πιστῶν ἡ ἀνάκλησις πάντων καὶ στήριγμα, ὡς τὸν Θεὸν τέξασα ἀφράστως καὶ ὑπὲρ νοῦν, τοῦτον καθικετεύουσα, ἕλεων ἀπέργασαι, ἀγαθή, καὶ ῥῦσαι τῶν παθῶν με νῦν τῆς ἐπικρατείας καὶ πειρασμῶν καὶ πάσης θλίψεως.

** οὕτως ἐν τῷ κώδικι.

Νέα Βιβλιοθήκη ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων. ἰδίᾳ τῶν καθ' ἡμᾶς· εὐλογίᾳ καὶ συνεύσει τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κκ. Ἰωακεὶμ Γ', ἐκδιδομένη ὑπὸ Μ. Ι. Γεδεών—ἐξεδόθη τὸ Α' τὸ πρῶτον τεῦχος, περιέχον 7 συγγραφέων ἔργα, ἱστορικά, ἁγιολογικά, καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου. Τιμὴ τοῦ τόμου 23 φράγκα, ἑκάστου δὲ τεύχους 3. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» τοὺς ἐξορλήσαντας τὰς πρὸς αὐτὴν συνδρομάς, τοὺς μοναχούς. τοὺς δημοδιδασκάλους καὶ τοὺς ἐρημερίους τῶν χωρίων γρόσια 48 προκαταβαλλόμενα, ἢ γρ. 6 κατὰ τεῦχος.—Ἡ ἔκπτωσις αὕτη γίνεται χάρις εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Α τεύχους ὑποστήριξιν τῆς ἱερᾶς βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου. Ἀπευθυντέον. **Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» διὰ τὴν «Νέαν Βιβλιοθήκην».**

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφαίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3986 καὶ χρονολογ. 14 ἰουνίου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀναστασίας Θωμᾶ, τὸ γένος Ἰ. Πετρίδου, κατὰ τοῦ Θωμᾶ Δημητρίου Λάλη ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Θωμᾷ Δημ. Λάλῃ, ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων, ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακόσια ἑβδομήκοντα (ἀρ.θ. 370) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 10 ὀκτωβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 1

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (ὁ. ν)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΑΡΝΗΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφαίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 16 καὶ ἡμερομηνίαν 31 Μαΐου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Κρουσταλίας Νικολάου ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον.

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου Κωνσταντίνου Παναγιωτίδου ὑφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ τοῦ φυγοδικοῦντος συζύγου Κωνσταντίνου Παναγιωτίδου.

Ὁρίζει προθεσμίαν 31 ἡμερῶν πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀνακοπῆς.

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

ἐπιβάλλει τῷ ἐναγομένῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν, ὡς καὶ τὰ τῶν διαλυτηρίων ἐγγράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια 360 προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη τῇ 26 σεπτεμβρίου 1903, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Βάρνης.

ὁ πρόεδρος

Ὁ Βάρνης ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ 2

Ὁ γραμματεὺς

Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 44

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Γνῶσις χρήσιμοι τῆς ἱστορίας τῆς παρ' ἡμῖν παιδείας — Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὡρολογίου τῆς τῶν ἀκοιμήτων μονῆς — Βιβλιοκρισία — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι — Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο Σωμάτων.—Τῇ π. δευτέρᾳ τὰ δύο Σώματα συνελθόντα εἰς κοινὴν συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, συνεσκέψαντο περί τινων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Πρὸς τούτοις λόγου γενομένου περὶ τῆς πραγματώσεως τῆς καὶ ἄλλοτε ὑποβληθείσης ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. προτάσεως περὶ ἀνεγέρσεως ἰδίων οἰκημάτων παρὰ τὰ Πατριαρχεῖα, χρησιμευσόντων διὰ τοὺς ἑκάστοτε συνοδικοὺς καὶ παρεπιδημοῦντας τυχὸν ἀρχιερεῖς, τὰ δύο σώματα ἀνέθηκαν τὴν περὶ τούτου σκέψιν εἰς τὸ ἔντιμον Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, ὅπερ ἐν τῇ τακτικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. τετάρτης διώρισε πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Μιτυλήνης καὶ Διδυμοτείχου καὶ τῶν ἐντίμων Ἰωάννου βέη Ἰωαννίδου, Σόλωνος Καζανόβα καὶ Π. Χρυσοῦ διὰ τὰ περαιτέρω. Ὡσαύτως ληφθεῖσαι ὑπ' ὄψιν αἱ ἀπὸ πολλοῦ ὑποβεβλημέναι δύο ἐκθέσεις αἱ ἀφορῶσαι, ἡ μὲν εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ ἐπὶ τὰ κρεῖττω διοργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως περιθαλπομένων ἐκθέτων, ἡ δὲ εἰς τὴν σκοπιμωτέραν, λυσιτελεστέραν καὶ συστηματικωτέραν λειτουργίαν τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ διαφόρων φιλανθρωπικῶν καὶ ἀγαθοεργῶν ἀδελφοτήτων, παρεπέμφθησαν ἀμφότεραι εἰς τὸ Δ.Ε.Μ. Συμβούλιον ὅπως τοῦτο μελετῆσαν ταύτας μεριμνήσῃ περὶ τῶν δεόντων. Ὁμοίως εἰς τὴν μελέτην τοῦ Συμβουλίου ἀνετέθη καὶ ἡ πρὸ καιροῦ ὑποβληθεῖσα ἀναφορὰ τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Σταυροδρομίου, ποιουμένης παρατηρήσεις τινὰς καὶ ἐνστάσεις ἐπὶ τῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ σιγιλλίῳ, δι' οὗ τὸ κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον αὐτῆς ἀνακηρύσσεται ἐθνικὸν καθίδρυμα, διατετυπωμένων ὅρων.

Εἰκοσιπενταετηρὶς διακονίας.—Ἐν τῇ τοῦ παρελθόντος σαββάτου συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὑπόμνησιν ἐποιήσατο ὅτι ὁ πρῶτος τῇ τάξει μεταξὺ τῶν σεβ. συνοδικῶν μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ τῇ 27 λήγοντος συμπληροῖ εἰκοσιπενταετίαν ἀπὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Πατριαρχείων ὡς δευτερεύοντος καὶ τῆς λυσιτελοῦς καὶ καρποφόρου διακονίας ἐπαινέσας τὸν ζῆλον, μεθ' οὗ ἔκτοτε ὑπηρέτησε τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἡ Ἱ. Σύνοδος φιλαδέλφως ἀποδεξαμένη τὴν ὑπόμνησιν ταύτην ἐνέκρινεν ὅπως διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου ἐκφρασθῇ τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Ἐφέσου ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦ αὐτοῦ γεγονότος μνείαν ποιησάμενος ἐν τῇ τῆς π. δευτέρας κοινῇ τῶν δύο Σωμάτων συνεδρίᾳ ὁ ἐκ τῶν ἀξιοτίμων συμβούλων κ. Σόλων Καζανόβας ἐξέφρασεν ἐν ὀνόματι καὶ τῶν συναδέλφων αὐτοῦ πρὸς τὸν μη-

τροπολίτην Ἐφέσου θερμὰ συγχαρητήρια εὐξάμενος αὐτῷ ἵνα ἑορτάσῃ καὶ πεντηκονταετηρίδα τοιαύτης ζηλωτῆς καὶ ἔμφρονος διακονίας.

Πατριαρχικὴ χοροστασία.—Τοῦ ἐν Ξυλοπόρτῃ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Δημητρίου πανηγυρίζοντος τῇ π. κυριακῇ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος.

Ἄφιξις.—Τῇ π. τρίτῃ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ νέος μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβρόσιος, ὃς χθὲς ἐποιήσατο τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ.

Ἐπιτροπὴ ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν.—Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἀντὶ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου, ὠνομάσθη χθὲς ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ ὁ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτης Βελεγράδων κ. Βασίλειος.

Μητρόπολις Κασσανδρείας καὶ Λέρου Καλύμνου—Οἱ πανιερ. μητροπολῖται Κασσανδρείας κ. Ἰωάννης καὶ Λέρου-Καλύμνου κ. Γερμανὸς ἤγγειλαν τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν εἰς τὰς ἐπαρχίας αὐτῶν ἄφιξιν καὶ τὴν ὑποδοχήν, ἧς ἔτυχον παρὰ τοῖς εὐσεβέσιν ὀρθοδόξοις τῶν ἐπαρχιῶν τούτων.

Μητροπολίτης Μελενίκου. — Εἰς τὸν θεοφιλέστατον ἐψηφισμένον Μελενίκου κ. Εἰρηναῖον ἐμφανισθέντα τῷ παρελθ. σαββάτῳ ἐνώπιον τῆς Ι. Συνόδου ἐγένετο τὸ εἰθισμένον μήνυμα, μεθ' ὃ, τῆς συνοδικῆς συνεδρίας διαλυθείσης, ἐποιήσατο οὗτος ἐν τῷ ναῷ τὴν νενομισμένην εὐχαριστίαν. Ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου Μελενίκου γενήσεται τῇ μεθαύριον κυριακῇ ἐν τῷ ναΐδρίῳ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς.

Μητροπολίτης Νευροκοπίου. — Ὁ θεφιλ.. ἐψηφισμένος Νευροκοπίου κ. Θεοδώρητος τηλεγραφικῶς ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ. Ἡ χειροτονία αὐτοῦ, γενήσεται ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ, Σέρραις, συμφώνως πόθῳ ἐκφρασθέντι καὶ ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ, ἱερουργούντων τῶν μητροπολιτῶν Σερρῶν κ. Γρηγορίου, Ἐλευθερουπόλεως κ. Παναρέτου καὶ τοῦ ἐπισκόπου Πολυανῆς κ. Παρθενίου.

Ἐπέτειος ὀνόματος.—Τοῖς ἐκ τῶν ὁμογενῶν Δ. Εὐγενίδῃ, Δ. Βλασιάρῃ, Δ. Νικολαΐδῃ, διευθυντῇ τῆς «Κωνσταντινουπόλεως», Δ. Σωφρονιάδῃ διαχειριστῇ αὐτῆς, Δ. Κωνσταντινίδῃ. Δ. Εὐθυβούλῃ, Δ Εὐελπίδῃ, ἄγουσι τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἑορτήν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς συγχαρητηρίους αὐτῆς εὐχὰς καὶ προσρήσεις τοῖς μὲν τηλεγραφικῶς, τοῖς δὲ διὰ τῶν πανοσιολ. Μ. ἀρχιδιακόνου, καὶ τριτεύοντος καὶ τῷ ἐκ τῶν ἀνεψιῶν αὐτῆς κ. Δ. Δεβετζῇ διὰ τοῦ ἱερολογ. διακόνου κ. Ἱεροθέου Ἀνθουλίδου.— Ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη πρὸς τούτοις καὶ τῷ ἐριτίμῳ κ. Εὐστ. Εὐγενίδῃ ἐπὶ τῇ αὐθημερὸν ἀγομένῃ ἑορτῇ τοῦ ἐν Μασσαλίᾳ γαμβροῦ αὐτοῦ κ. Δ. Ζαφειροπούλου.

Τὰ ἐν Μερσίνῃ ἐκπαιδευτήρια καὶ τὸ Μαυρομμάτειον Παρθεναγωγεῖον. — Ἡ ἐν Μερσίνῃ ὀρθόδοξος κοινότης ἀπροσκόπτως ἐπὶ δεκαετίαν συνετήρει τὰ ἐκπαιδευτήρια αὐτῆς χάρις εἰς τὰς φιλοτίμους προσπαθείας τῶν αὐτόθι ὁμογενῶν ἐγκρίτων πολιτῶν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τὰ φιλόμουσα καὶ φιλογενῆ αἰσθήματα τοῦ ἀειμνήστου συμπολίτου αὐτῶν Κωνσταντίνου Μαυρομμάτη, γενναιοφρόνως ἑκάστοτε ἐπικούρου εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῶν ἐπερχομένου. Τούτου ὅμως ἐσχάτως ἀποθανόντος, ἡ Ἐφορεία μεθ' ὅλας τὰς καταβληθείσας προσπαθείας πρὸς ἐξεύρεσιν πόρων διὰ τὴν συντήρησιν τῶν παιδευτηρίων δὲν κατώρθωσε τὴν ἐξασφάλισιν αὐτῶν. Ἐφ' ᾧ καὶ συγκαλέσασα γενικὴν τῶν πολιτῶν συνέλευσιν ἅμα μὲν ἐξέθηκε τὴν δεινὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν σχολῶν, ἅμα δὲ ἐπεκαλέσατο κοινὸν ἔρανον πρὸς ἐξακολούθησιν τῆς λειτουργίας αὐτῶν, ὅστις ὅμως καὶ αὖθις δὲν ἐπήρκει πρὸς τὸν σκοπόν. Τότε ὁ πρεσβύτερος τῶν υἱῶν τοῦ ἀειμνήστου Κ. Μαυρομμάτη φιλογενέστατος κ. Ἀντώνιος ἐγερθεὶς ἐδήλωσεν ἐν μέσῳ γενικῆς χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης ἁπάσης τῆς κοινότητος ὅτι, χάριν τῆς εὐσεβοῦς μνήμης τοῦ ἀοιδίμου πατρὸς αὐτοῦ ἀναλαμβάνει ἰδίοις ἀναλώμασι τὴν συντήρησιν τοῦ Παρθεναγωγείου, ὅπερ ἀπεκλήθη Μαυρομμάτειον καὶ διατελέσει ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς οἰκογενείας Μαυρομμάτη.

Τῆς γενναιόφρονος καὶ φιλομούσου ταύτης πράξεως τῆς οἰκογενείας Μαυρομμάτη γνωσθείσης τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐνέκρινεν ὅπως διὰ γράμματος ἐκφρασθῇ τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀοιδίμου Μαυρομμάτη κκ. Ἀντωνίῳ καὶ Ἀνδρέᾳ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίαςκαὶ ἐπιδαψιλευθῶσιν αἱ εὐχαὶ καὶ εὐλογίαι ἐπὶ τοῦ οἴκου αὐτῶν.

Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή. — Οἱ μέχρι σήμερον καταγραφέντες ἐν τῷ μητρῴῳ τῆς Μ.

τοῦ Γ. Σχολῆς ἀριθμοῦνται εἰς 400 σχεδὸν, ἰσάριθμοι ὄντες τοῖς ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1902—1903 μαθητευθεῖσιν· ἐκ τούτων εἰσὶν 8 κληρικοί, τρεῖς δὲ μοναχοὶ ἁγιορεῖται. — Προνοίᾳ δὲ τῆς ὅλης ἐφορίας ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ξένων γλωσσῶν προσετέθησαν ἔτι τρεῖς ὧραι δι' ἑκατέραν, τῆς μὲν γαλλικῆς ἀρχομένης διδάσκεσθαι ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους, τῆς δὲ τουρκικῆς ἀπὸ τοῦ δευτέρου. — Ἐπίσης δ' ἡ διδασκαλία τῆς στοιχειώδους φυσιογνωσίας εἰσήχθη καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἐν τῇ σχολῇ κατωτέρας τάξεις.

Εὐσεβεῖς ὥρεαί. — Γνωσθέντος τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ γράμματος τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Λήμνου κ. Διοδώρου ὅτι οἱ ἐκ Λήμνου ὁρμώμενοι, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δὲ ἐγκατεστημένοι, ἔγκριτοι ὁμογενεῖς κκ. Νικόλαος Ντάλης καὶ Ἐμμανουὴλ Δημητριάδης, τὰ φιλόμουσα καὶ φιλευσεβῆ αὐτῶν αἰσθήματα ἐκδηλοῦντες, προσήνεγκον γενναιοφρόνως ἕκαστος ἀνὰ 800 λίρας, ὁ μὲν πρὸς ἀνέγερσιν σχολῆς, ὁ δὲ πρὸς ἔγερσιν ναοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Λήμνου, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς π. τρίτης ἐνέκρινεν ὅπως διὰ γραμμάτων, διὰ τοῦ μητροπολίτου Λήμνου διαβιβαζομένων, ἐκφρασθῶσιν ἀμφοτέροις αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν αὐτῆς.

Μονὴ Φανερωμένης. — Τοῦ ἡγουμένου τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κυζίκου πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς Θεοτόκου Φανερωμένης πληροφορήσαντος τὴν Ἐκκλησίαν ὅτι αἱ πρόσοδοι τοῦ εἰρημένου ἱεροῦ σκηνώματος βαίνουσιν ὁλονὲν ἐλαττούμεναι, ἀποφάσει συνοδικῇ, ληφθείσῃ ἐν τῇ συνεδρίᾳ τοῦ π. σαββάτου, ἀποστέλλεται ἐξαρχικῶς αὐτόσε ὁ Α΄ γραμματεὺς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας κ. Ἀρμόδιος Χαμουδόπουλος ὅπως μελετήσῃ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς μονῆς καὶ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν σχετικὴν ὑποδεικνύουσαν τὰ λπτέα μέτρα.

Ἐπαρχίαι Μελενίκου καὶ Νευροκοπίου.— Αἱ δημογεροντίαι τῶν πόλεων Μελενίκου καὶ Νευροκοπίου τηλεγραφικῶς ὑπέβαλον τῇ Ἐκκλησίᾳ τὰς εὐχαριστίας αὐτῶν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ τῶν νέων μητροπολιτῶν αὐτῶν.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ π. τρίτῃ ἐπεσκέψατο τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ Α΄ διερμηνεὺς τῆς ἐνταῦθα γερμανικῆς πρεσβείας κ. Γκίς.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις. — Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀποστείλας τῇ π. κυριακῇ τὸν ἱερολ. τριτεύοντα κ. Βενιαμὶν διηρώτησε καὶ αὖθις τὰ περὶ τῆς ὑγείας τοῦ παναγ. πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἀνθίμου τοῦ ἀπὸ Λέρου, ὃς κατελθὼν ἐξ Ἀντιγόνης νοσηλεύεται ἐν Πέραν παρὰ τοῖς ἀνεψιοῖς αὐτοῦ κκ. ἀδελφοῖς Παπακωστῇ.

Μητρόπολις Κυζίκου. — Συνοδικῇ ἐγκρίσει ἐξεφράσθη ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ κοινοτικὰ σωματεῖα τῆς πόλεως Δαρδανελλίων, συντελέσαντα εἰς τὴν μεγαλοπρεπεστάτην κήδευσιν τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Κυζίκου Κωνσταντίνου.

Χθὲς ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ βοηθὸς ἐπίσκοπος τοῦ ἀειμνήστου Κυζίκου ἅγιος Τρφάδος κ. Τιμόθεος, ὃς καὶ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.

Κανονισμὸς Μικτοῦ ἐκκλησιαστ. Δικαστηρίου Χίου.— Ἡ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ξάνθης καὶ Καλλιουπόλεως ὅπως μελετήσῃ τὸν ἄρτι ἐκπονηθέντα κανονισμὸν τοῦ Μικτοῦ ἐκκλησιαστ. δικαστηρίου τῆς μητροπόλεως Χίου, περάνασα τὴν ἐντολὴν, ὑπέβαλε τὴν οἰκείαν ἔκθεσιν περὶ αὐτοῦ ἐπιφέρουσα καί τινας τροποποιήσεις, αἵτινες καὶ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Συνόδου. Ἀντίγραφον τοῦ κανονισμοῦ διαβιβασθήσεται εἰς τὴν ἱερὰν μητρόπολιν Χίου πρὸς ἐφαρμογήν.

Ἡ πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας πατριαρχ. ἐγκύκλιος.— Ὁ ἐν Δυσσελδόρφῃ ἑλλόγιμος κ. Θεόδωρος Ροχὸλ, διδάκτωρ τῆς θεολογίας καὶ σύμβουλος τῆς λουθηρανικῆς Ἐκκλησίας, δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ ἀναγνωσθείσης ἐπὶ Συνόδου ὑπέβαλε συγχαρητήρια τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἐπὶ τῇ ἀπολυθείσῃ πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας γνωστῇ πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ ἐγκυκλίῳ, ἐν ᾗ πρὸς ἄλλοις, γίνεται μνεία περὶ ἐξευρέσεως τρόπου ἀφορῶντος εἰς τὴν προσέγγισιν πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν.

Τὰ ἐγκαίνια τῶν ἐν Προύσῃ «Κεντρικῶν Εὐγενιδείων Ἐκπαιδευτηρίων»

Τῇ 24 λήγοντος μηνὸς ἐτελέσθησαν ἐν μεγάλῃ ἐπισημότητι καὶ παρουσίᾳ πασῶν τῶν ἐπισήμων ἀρχῶν τῆς πόλεως Προύσης τὰ ἐγκαίνια

τῶν φιλοτίμῳ καὶ γενναιόφρονι δαπάνῃ τοῦ ἐριτίμου ὁμογενοῦς κ. Εὐσταθίου Εὐγενίδου ἀνεγερθέντων φερωνύμων «Κεντρικῶν Εὐγενιδείων ἐκπαιδευτηρίων».

Ψαλέντος τοῦ εἰθισμένου ἁγιασμοῦ, ὁ προεξάρχων τῆς τελετῆς σεβασμιώτατος μητροπολίτης Προύσης κ. Ναθαναὴλ ἐξεφώνησε γλαφυρώτατον λόγον ἐξάρας τὰ φιλόμουσα αἰσθήματα τοῦ γενναιόφρονος ἱδρυτοῦ τῶν νέων περικαλλῶν φυτωρίων τῆς σπουδαζούσης νεολαίας τῆς πόλεως, καὶ τὴν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ κραταιοτάτου Ἄνακτος ἡμῶν Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ ἐπὶ τὰ κρείττω πάντοτε χωροῦσαν καὶ προκόπτουσαν παίδευσιν ἡμῶν. Τὸν ἐνθουσιώδη λόγον τοῦ μητροπολίτου ἐπηκολούθησαν ἕτεροι τοῦ διευθυντοῦ τῶν Σχολῶν κ. Ἀπ. Οἰκονομίδου, τοῦ ἀξιοτίμου κ. Π. Σαββοπούλου, ἐκπροσωποῦντος ἐν τῇ τελετῇ τὸν ἱδρυτήν, τοῦ καθηγητοῦ τῶν τουρκικῶν κ. Ι. Παπαδημητρίου καὶ ἐν τέλει τοῦ ἐξοχωτάτου νομάρχου διὰ βραχέων ἅμα μὲν συγχαρέντος τῇ κοινότητι ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει τοιούτων παιδευτηρίων, ἅμα δὲ βεβαιώσαντος πάντας περὶ τῶν πατρικῶν διαθέσεων τοῦ σεπτοῦ ἄνακτος πρὸς πάντας τοὺς ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ διατελοῦντας λαούς.

Ληξάσης τῆς τελετῆς, ὁ μητροπολίτης Προύσης, ἡ δημογεροντία καὶ ἐφορία ἀπηύθυναν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὸ ἑπόμενον τηλεγράφημα:

Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἰωακεὶμ

Προῦσα, 24 Ὀκτωβρ. 1903.

Ὑπὸ τὴν φιλόμουσον καὶ εὐεργετικὴν αἰγίδα τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, εὐχαῖς ὑμετέρας Παναγιότητος, περατωθείσης τῆς οἰκοδομῆς Εὐγενιδείων Ἐκπαιδευτηρίων ἐπὶ γηπέδου λαμπροῦ καὶ εὐρέος, δωρεᾶς Ἄνακτος, ἐτελέσαμεν αἰσίως σήμερον ἐγκαίνια αὐτῶν. Παρακαλοῦμεν ὑμετέραν Παναγιότητα δεχθῆναι εὐχαριστίας μας, ἀνθ' ὧν καὶ αὐτὴ συνετέλεσε, καὶ ὑποβαλεῖν πόδας αὐτοκρατορικοῦ θρόνου εὐγνωμοσύνην, πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν ἡμῶν καὶ κοινότητος.

Προύσης ΝΑΘΑΝΑΗΛ
Δημογεροντία, Ἐφορία

Ὡσαύτως διαβιβάσθη τηλεγράφημα θερμὸν πρὸς τὸν φιλόμουσον ἱδρυτὴν ἐκφράζον τὴν ἀίδιον εὐγνωμοσύνην τῆς κοινότητος καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας. Ἁπάντων δ' ὁ μεγαλόφρων ἱδρυτὴς εἰς τοῦτο ἅμα μὲν ηὐχαρίστησεν, ἅμα δ' ὑπέσχετο ὅτι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι οὐ παύσεται ὑπὲρ τῆς λειτουργίας τῶν φυτωρίων τιμαλφῆ ἐπιδεικνύμενος μέριμναν καὶ προστασίαν.

ΓΝΩΣΕΙΣ ΧΡΗΣΙΜΟΙ

τῇ ἱστορίᾳ τῆς παρ' ἡμῖν παιδείας*

§

Ἡ φιλομάθεια ἡ παρατηρουμένη ἀπὸ τῆς Θ' καὶ κατόπιν ἑκατονταετηρίδος ἦν ἀγλαὸς τόκος τῆς προστασίας ταύτης· ὅπου δὲ φιλομάθεια καὶ προστασία ἀνωτέρα, ἐκεῖ καὶ πολυμάθεια. Ὅταν βλέπωμεν ὅτι Ἀναστάσιος ὁ αὐτοκράτωρ ὁ Δίκορος, τιμῶν Ἰωάννου Λαυρεντίου τοῦ Λυδοῦ τὴν ἐν λόγοις παιδείαν, τὴν ἐν γραμματικοῖς ἀκρίβειαν, τὴν ἐν ποιητικοῖς χάριν, διορίζει μὲν εἰς δημοσίαν ἀρχήν, ὑπισχνεῖται δ' ὅτι τιμήσει τὸν ἄνδρα **ἀξιώμασι καὶ μείζοσιν ἱεραῖς φιλοτιμίαις,**[133] ὅταν βλέπωμεν τὴν κοσμικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ἀρχὴν ἐμψύχωσιν παρεχομένας εἰς τὰ γράμματα καὶ τὴν ἐπιστήμην τῶν πρώτων χρόνων, οὐδὲν ἄπορον ὅτι διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ ἡμιλλῶντο τίς ἑτέρου 'να παρευδοκιμήσῃ. Πόσον ἐπὶ τούτῳ δὲ διδακτικὸν καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τοῦ Βοτανιάτου κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα, ὅστις «τοῖς βιβλίοις καὶ ταῖς ἀναγνώσεσιν ἐπιδιδοὺς ἑαυτὸν πολυίστορα καὶ μεμυημένον παρίστα (κακῶς γράφεται περιίστα) τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα»[134]. Καὶ εἴδομεν μὲν ἀνωτέρω πῶς συνέρρεον ἐπὶ τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ οἱ νέοι πρὸς ἀκρόασιν τοῦ φιλοσόφου Ἰταλοῦ, αὐτὴ δ' ἡ Κομνηνὴ ἱστοριογράφος ἐστι μάρτυς τῆς φιλομαθείας τῶν νέων, οἵτινες ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Ἀλεξίου, κυρίως δ' ἐν ἀρχαῖς τῆς ΙΒ' ἑκατονταετηρίδος, συνέρρεον πρὸς ἀκρόασιν τοῦ διδάσκοντος ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ κράτους Ἀλεξανδρέως τοῦ ἀστρονόμου, λογιζομένων ὥςπερ τινα προφήτην τὸν ἄνδρα, οὗ ἕνεκεν ἐφοβήθη ὁ αὐτοκράτωρ «μὴ πρὸς τὴν ματαιότητα τῆς ἀστρονομίας ἀποκλίνωσιν ἅπαν-

---

* Πρὸς συμπλήρωσιν διατριβῶν, ὧν ἀρχὴ ἐγένετο ἐν προηγουμένοις τόμοις τῆς «Ἐκκλης. Ἀληθείας», ἐκδοθήσονται τὰ παραλειφθέντα αὐτῶν μέρη. Τὸ παρὸν ἐστι συμπλήρωμα τῆς ἐν τόμῳ ΙΘ' (μέχρι σελ. 445) ἐκδοθείσης διατριβῆς.

133 Μ. Γεδεὼν Παιδεία καὶ Πτωχεία, σελ. 14.

134. Μιχαὴλ Ἀτταλειάτης· σελ. 312.

τες»·[135] βλέπει δέ τις καὶ παρὰ τοῖς χρονογράφοις καὶ νέους μεταβαίνοντας μακρὰν τῆς γενετείρας πρὸς σπουδὴν εὐρυτέραν. Γρηγόριος ὁ πατριάρχης ὁ Κύπριος λέγει ὅτι πρὸς τὸν Ἀκροπολίτην, ἐν Κωνσταντινουπόλει διδάσκοντα κατὰ τὰ 1261—1267 τὴν ἀριστοτελικὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ κατ' Εὐκλείδην καὶ Νικόμαχον μαθηματικά, «συνέρρεον οὐκ ὀλίγοι ἔρωτι παιδείας ἑλκόμενοι»[136].

Προχωροῦντες πρὸς τοὺς παρελθόντας αἰῶνας κρατίστην δυνάμεθα ἵνα σχηματίσωμεν ἰδέαν περὶ τῆς ἡμῖν ἐμφύτου ταύτης ἀρετῆς, ἣν ἐπεδείκνυντο οὐ μόνον οἱ νέοι τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ τὴν ἀνδρικὴν διανύοντες, οὐδαμῶς ὀκνοῦντες ὁδὸν μακρὰν πορεύεσθαι πρὸς τοὺς διδάσκειν τι χρήσιμον ἐπαγγελλομένους. Τὰ περὶ τούτου τοῦ κεφαλαίου ὑπὸ τοῦ βιογράφου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου παραδιδόμενα ἡμῖν ἀναφέρονται εἰς τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς Η' ἑκατονταετηρίδος[137]· «ἐκ δὲ τούτου, μαρτυρεῖ, πολλοὶ τῆς μεγαλωνύμου πόλεως οἰκήτορες καὶ μέντοι καὶ τῶν ἐξωτέρων πολιχνῶν καὶ ἀστυγειτόνων ἄνδρες, οὐ μόνον τῶν ἡμετέρων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἑξῶθεν ὁρμωμένων παιδείας ἐπισημότατοι, πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον συνερρύησαν παιδοτρίβην». Ἂν δέ τις ἄλλως ἐκδέχηται τὸ τοιοῦτον, ἀλλ' ἐξ ὧν ὁ Μόσχος ἡμῖν παραδίδωσιν[138] ἀποδείκνυται τρανῶς ὅτι πρὸς κτῆσιν ποικίλων γνώσεων προσέτρεχον παῖδες καὶ νέοι καὶ ἄνδρες πρὸς τοὺς τῶν παρελθόντων χρόνων λογίους, ἢ λύσιν ἀποριῶν, ἢ διδασκαλίαν ἐκ τῶν παρ' ἐκείνοις θησαυριζομένων βιβλίων ἀρυόμενοι. Κατ' ἀρχὰς τῆς Ζ' ἑκατονταετηρίδος ἤκμαζεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ λόγιος ἀνήρ, ἀγαθὸς, ἀρετῇ κεκοσμημένος, οὐχὶ κληρικὸς μὲν, ἀλλ' ἄγαμος, ὁ Κοσμᾶς, κοινωφελῆ μετιὼν βίον «οὐ μόνον θεωρούμενος καὶ διδάσκων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν πολύβιβλον, ὑπὲρ πάντας τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὄντας, καὶ προθύμως παρεῖχε τοῖς θέλουσιν· ἦν δὲ καὶ ἀκτήμων· ἐν ὅλῳ γὰρ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ οὐδὲν ἕτερον ἦν θεωρῆσαι, εἰ μὴ βιβλία, καὶ κλίνην, καὶ τράπεζαν· ἐξὸν δὲ ἦν παντὶ ἀνθρώπῳ εἰσιέναι, καὶ ἐπερωτᾶν τὰ πρὸς ὠφέλειαν, καὶ ἀναγινώσκειν». Ἀλλὰ καὶ ἄνδρες εὐπαίδευτοι, συνερχόμενοι παρὰ λογίοις ἀνδράσι τῶν διαπρεπῶν, κέρδος ἡγοῦντο τὸ προστιθέναι γνώσεις ἀεὶ ταῖς ἤδη κοσμούσαις τούτους· εὑρίσκω παρὰ Θεοδωρήτῳ Κύρρου[139] ὅτι παρὰ τῷ γνωστῷ ἡμῖν Ἀερίῳ τῷ σοφιστῇ ἐλέγετο) πιθανῶς ἐν Ἀντιοχείᾳ) «σύλλογον λαμπρὸν ἀγείρεσθαι, καὶ τὸ συνέδριον ἐξ ἀνδρῶν εἶναι περιφανείᾳ προγονικῇ σεμνυνομένων καὶ τὴν γλῶτταν κεκαθαρμένων, καὶ γίνεσθαι τοὺς λόγους περί τε ἀρετῆς καὶ ἀθανασίας ψυχῆς καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τούτοις συμβαίνει». Τεκμαιρόμεθα δ' ἐκ τούτων ὅτι κατὰ τὰ μέσα τῆς Ε' ἑκατονταετηρίδος ἐν Ἀντιοχείᾳ λόγιοι ἄνδρες συνεκρότουν ἐπὶ πλουτισμῷ τῶν γνώσεων αὐτῶν εἶδός τι συλλόγου δεικνύοντες ὅτι πόθος φιλομαθείας ἐκίνει καὶ μικροὺς τὴν ἡλικίαν καὶ μεγάλους, καὶ πεπαιδευμένους καὶ τοὺς ἄρτι μυουμένους τὰ τῶν ἐπιστημῶν ἐπὶ προσκτήσει γνώσεων νέων καὶ ὠφελίμων, οὗ ἕνεκα καὶ μακρυνὰς ὁδοιπορίας καὶ πλόας ἀνελάμβανον, ὡς τοῦτο μαρτυρεῖται σαφῶς ὧδε κἀκεῖσε· «ἐπεὶ δὲ καὶ τοῦ πάντων μεγίστου καὶ καλλίστου καὶ τελεωτάτου τυχεῖν ἐπεθύμει—λέγει Θεόδουλος ὁ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου βιογράφος[140] — μέγιστον δὲ πάντων φιλοσοφία, ἄτε τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν, δεῖν ἔγνω τούτου χάριν ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου χωρῆσαι..... τῷ λόγων εὖ ἥκειν τὸ τηνικαῦτα καὶ προῦχον ἔχειν ἐν τούτῳ τοσούτῳ θαυμαζομένην, ὡς πάντοθεν πάντας τούς τε ἄλλους καὶ οἷς λόγων ἔνεστι λόγος (γραπτέον πόθος) πρὸς ἑαυτὴν ἐπισπᾶσθαί τε καὶ καλεῖν, παιδείας καὶ λόγου μεθέξοντας, καὶ προσέτι τῶν ἐν τοῖς δημοσίοις ταμιείοις ἐναποκειμένων βιβλίων, παντοδαπὴν μοῦσαν ἐχόντων, καὶ ὄντων τοσούτων, ὅσων οὐδ' ἐν ἁπάσῃ σχεδὸν τῇ Ἑλλάδι, ὃ καὶ τὴν πόλιν ἐπέραστον μᾶλλον ἐποίει τοῖς φιλοπονεῖν αἱρουμένοις». Αἱ βιογραφίαι δὲ πολλῶν βυζαντινῶν λογίων, κληρικῶν ἰδίᾳ, φανερὰν ποιοῦνται τὴν πρὸς σπουδὴν ἀκατάσχετον ἐπιθυμίαν αὐτῶν.

Οὕτως, ἐκθέμενος εἰδήσεις ὀλίγας περὶ λογίων βυζαντινῶν, ὧν ἁπλῆ μνεία περιεσώθη παρὰ τοῖς χρονογράφοις καὶ ὧν ὁ κατάλογος τυγχάνει μακρὸς, ἐνταῦθα περιορισθεὶς εἰς ἀ-

135 Ἄννα· τόμ. Α', σελ. 292.

136 Γρηγορίου Κυπρίου Διηγήσεως μερικῆς λόγος τὰ καθ' ἑαυτὸν περιέχων· Migne, PMB', στήλη 25.

137. Στουδίτου βίος. Migne γΘ', στ. 257.

138. Μόσχου Λειμών. Migne ΠΖ', στ. 2920, κεφ. ξθ'.

139. Θεοδωρήτου ἐπιστ. λ' καὶ ξστ'.

140. Migne τόμ. ΡΜΕ', στ. 233.

ρίθμησιν ὀλίγων, ἀπέδωκα τὸν ἀνήκοντα ἔπαινον τῇ κοσμικῇ ἀρχῇ τῶν χρόνων ἐκείνων, ἐξίσου χριστιανοῖς καὶ μὴ χριστιανοῖς χορηγησάσῃ προστασίαν εἴπερ ἔβλεπε τούτους παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ κοσμουμένους· ἐνόμισα δὲ συνειρόμενον τὸν λόγον τὸν περὶ τῆς προστασίας ταύτης τῷ περὶ λογίων, λόγον ἔχοντι πρὸς ἐκείνην οἷον ἡ ἄρδευσις πρὸς τὴν γῆν· καὶ συνεπὴς ἦν τοῖς εἰρημένοις ὁ λόγος ὁ τῆς φιλομαθείας, δι' οὗ καὶ τῆς ὅλης ταύτης εἰσαγωγῆς ἐπιτίθημι τὴν κατακλεῖδα. Λόγου δὲ τοῦ συνόλου τούτου συμπέρασμα ἦν ὅτι κοσμικὴ καὶ πνευματικὴ ἐξουσία τὸ καθ' ἑαυτὴν ἑκατέρα συνεισήνεγκεν ὑπὲρ τῆς διὰ σχολείων ἀσινοῦς διαφυλάξεως τῆς πατρίου ἑλληνικῆς παιδεύσεως καθ' ὅλον τὸν μακρὸν βυζαντινὸν αἰῶνα.

§

Ἀλλ' ὅταν βλέπητε ὅτι διακοπαί τινες ἐγίνοντο κατὰ τὴν ἐκδήλωσιν καὶ τῆς προστασίας ταύτης καὶ τῆς φιλομαθείας καί τινος ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ λογίων καὶ διδασκάλων τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν γραμμάτων, αἴτια τῆς διακοπῆς ἦσαν αἱ τῆς ἀρχῆς ἀκανθόπλοκοι φροντίδες αἱ καταβαλλόμεναι καὶ πρὸς σωτηρίαν τῶν κεκτημένων, καὶ πρὸς ἀπόκρουσιν κινδύνων. Κατὰ πόσων τρικυμιῶν τε καὶ δεκακυμιῶν ἀνθρωπίνων τε καὶ φυσικῶν δυστυχημάτων ἐπάλαιε τὸ σκάφος, καὶ πόσον οἱ τοῦτο κυβερνῶντες ἔδει 'να μεριμνῶσι περὶ πάντων οἱ δύστηνοι, πολλάκις ἐν μέσῳ σφοδρᾶς ἀντιδράσεως ἰδεῶν ἀντιτιθεμένων καὶ συγκρουομένων ἀλλήλαις, ξενιζόντων τε δογμάτων καὶ καινῶν διδαχῶν, ὑπὸ σημαίας διερρωγυίας ἐπιστρατευομένων, διασπουσῶν τὴν ἠθικὴν ἑνότητα, ταρασσουσῶν τὴν ἡρεμίαν καὶ πνευμάτων καὶ σωμάτων, καὶ ψυχῶν καὶ καρδιῶν. Ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν πάντα ταῦτα, δέον 'να ὁμολογήσωμεν, ὡς ἀμερόληπτοι χρονογράφοι, ὅτι πᾶν ὅπερ ἐτελέσθη ἔστιν ὑπερφυὲς, ἄφθαστον ἡμῖν, ἀπο εἰκνῦον. μεθ' ὅσα εἴπομεν, μεθ' ὅσα μανθάνομεν ὅταν μελετήσωμεν τὰς αὐθεντικὰς πηγὰς τῆς πατρίου ἡμῶν ἱστορίας, ὅτι ὁ βυζαντινὸς μεσαίων, ὃν θέλομεν 'να σπουδάσωμεν, ἀποδείκνυται τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὑποστάσεως ὁ θεοφύτευτος στηλοβάτης.

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ*

Κανὼν ψαλλόμενος ὅλον τὸν σεπτέμβριον μῆνα.

Ὠδὴ α'. Ἦχος α'. Θαλάσσης τὸ ἐρυθραῖον.

Τὸν στῦλον ὁ Συμεὼν κατῴκησε τὴν Ἐκκλησίαν αἰτῶν ὡς ἐπὶ στύλου ἱστασθαι στερροῦ· ὁ δὲ Μάμας τὴν τρίκιννν διὰ Θεὸν ὑπήνεγκε τὸν ἐν Τριάδι γνωριζόμενον,

Καὶ Ἄνθιμος καὶ Βαβύλας κράζουσιν ἀποτεμνόμενοι· καὶ Ζαχαρίου αἷμα ἐκβοᾷ τὸ μαχαίρᾳ χεόμενον. Ἀντιλαμβάνου, Δέσποτα, χριστιανῶν τοῦ γένους πάντοτε.

Ὑμνοῦμεν τὸν μετὰ σοῦ ποιήσαντα μεγάλα, Δέσποινα, καὶ διὰ σοῦ τὴν φύσιν τῶν βροτῶν τῷ Πατρὶ καταλάξαντα, τὸν ἀληθῶς θεάνθρωπον τὸν σαρκωθέντα ἐν τῇ μήτρᾳ σου.

Ὠδὴ γ'. Οὐκ ἐν σοφίᾳ καὶ δυνάμει.

Πρεσβείαις, Σῶτερ, Μιχαὴλ ἀρχαγγέλου καὶ Σώζοντος τοῦ τυρθέντος διὰ σὲ καὶ τῆς μητρὸς τῆς τεκούσης σε (50) καὶ τῶν κατὰ σάρκα σου προγόνων σῶσόν με.

Τῆς Μηνοδώρας καὶ συνάθλων τῶν ταύτης αἱκίσματα, Θεοδώρας ἀρετὴ, καὶ Αὐτονόμου λιθάσματα καὶ οἶκου ἐγκαίνια Χριστοῦ τιμάσθωσαν.

Οὐκ ἐπὶ ὅλῳ καὶ ἰσχύϊ καὶ γνώσει πεποίθαμεν, ἐπὶ Σοὶ δὲ τῇ θερμῇ χριστιανῶν ἀντιλήπτορι, εἰς ἣν οἱ ἐλπίζοντες, Δέσποινα, σώζονται.

Ὠδὴ δ'. Ἐπαρθέντο σε ἰδοῦσα.

Τοῦ Σταυροῦ σου τῇ ὑψώσει, Χριστὲ Θεέ μου, πιστῶν τὸ κέρας ὕψωσον, καὶ, θείαις πρεσβείαις τοῦ τὸ πῦρ μὴ πτήξαντος Νικήτα τοῦ μάρτυρος, νίκας τῷ λαῷ σου χορήγησον.

Ὑπὸ ἀρήτου Εὐφημίᾳ τελειωθεῖσα ταῖς εὐφημίαις στέφεται· Ἐλπὶς δὲ καὶ Πίστις καὶ Ἀγάπη τέμνονται Χριστὸν ἀγαπήσασαι, εἰς ὃνπερ ἐκ πίστεως ἤλπισαν.

Ὡς πολλὰ καὶ ὑπερθαύμαστα ὁ Υἱός σου τῷ τῶν ἀνθρώπων δέδωκε γένει φιλανθρώπως τὰ εὐεργετήματα· ἀλλ' οἷόν σε, ἄχραντε, τοιοῦτον οὐδὲν ἄλλο δέδωκεν.

* συνέχεια ἀπὸ σιλ. 455—456.

Ὠδὴ ε΄. Σὺ Κύριέ μου φῶς εἰς τὸν κόσμον.

Εὐμένιος ἐμοὶ τὸν Θεὸν εὐμενίζεται· ζωοῖ με δὲ Δορυμέδων, καὶ ὁ Τρόφιμος ἅμα, τῷ ξίφει θνατούμενος.

Εὐστάθιε, τὴν σὴν οὐκ ἀμβλύνει εὐστάθειαν, οὐ πίστιν τῆς Θεοπίστης καὶ τῶν δύο σου τέκνων χαλκοῦς βοῦς πυρακτούμενος.

Σὺ πάντων ἡ ἐλπίς, σὺ χαρὰ τῶν ἐν θλίψεσι, σὺ ἴαμα ἀσθενούντων καὶ λιμὴν τῶν ἐν ζάλῃ ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Ὠδὴ στ΄. Θύσω σοι μετὰ φωνῆς.

Ἥδιστα Ἰωνᾶς ὑπὲρ κόσμου εὐχόμενος, καὶ ἔλθοι πάλιν κραυγάζει, πρὸς σέ, Κύριέ μου, ἡ προσευχή μου· οὕτω κράζει καὶ Φωκᾶς κεφαλὴν ἐκτεμνόμενος.

(51) Πρόδρομος Ἰωάννης καὶ Θέκλα πρωτόμαρτυς σκανδάλου θραύουσι πέτρας, ὁ μὲν τὴν πετρώδη μήτραν τῆς στείρας κατοικήσας, ἡ δὲ Θέκλα τὴν πέτραν εἰσδύσασα.

Τέτοκας, ὦ παράδοξον πρᾶγμα καὶ ἄκουσμα, τὸν ποιητὴν καὶ Σωτῆρα, συλλαβοῦσα τοῦτον ἀσυνδυάστως διὰ θείου καὶ ἁγίου, Θεόνυμφε, Πνεύματος.

Ὠδὴ ζ΄. Ἐν τῇ καμίνῳ ἀβραμιαῖοι.

Τὴν Εὐφροσύνην εὐφροσύνη ἐδέξατο ἄθλος, ἔνθα ἀγαλλομένη πνευματικῶς καὶ ἡμᾶς αἰτεῖ εὐφρόσυνα πανηγυρίσματα ἐκτελεῖν σοι ἐκεῖθεν, μακρόθυμε.

Εἰ καὶ μετέστη Ἰωάννης ὁ θεῖος ἀπόστολος ἔνθα ὁ τῶν πάντων οἶδε δημιουργός, προτιθεὶς τὸ Εὐαγγέλιον πρὸς τὴν ἑστίασιν συγκαλεῖ τοὺς τροφίμους τῆς χάριτος.

Ἐν ταῖς τοῦ βίου, Θεοτόκε, ἀγνή, περιστάσεσι πάντες διὰ σοῦ σωζόμεθα οἱ πιστοὶ καὶ σωζόμενοι ὑμνοῦμεν σε, θεοχαρίτωτε, ἀληθοῦς σωτηρίας ἡ πρόξενος.

Ὠδὴ η΄. Λυτρωτὰ τοῦ παντός.

Ἡ ἐπέρασος μάρτυς Ἐπίχαρις καὶ ὁ θεῖος σὺν ταύτῃ Καλλίστρατος τοῦ Ἰησοῦ τῷ ἔρωτι ἐκ ψυχῆς τετρωμένοι θρησκοποιοῦνται καὶ τῷ ξίφει ἀσμένως τιτρώσκονται.

Τὸν Χαρίτωνα σὺ ἐχαρίτωσάς ἐν αὐτῷ κατοικήσας, Παράκλητε, καὶ πρὸς ἀγγέλους ἔδειξας ἀμιλλώμενον τοῦτον καὶ τῆς ἐκείνων πολιτείας κατόπιν οὐ βαίνοντα.

Λυτρωτὴν τοῦ παντὸς ἡ κυήσασα καὶ χαρᾷ τὴν ἀρὰν ἀπολέσασα ἐκ καταδίκης λύτρωται τὴν ἀθλίαν ψυχήν μου· Σὺ γὰρ ὑπάρχεις καταδίκης, παρθένε, ἡ λύτρωσις.

Ὠδὴ θ΄. Λίθος ἀχειρότμητος.

(52) Ἔρημον κατῴκησας, πάτερ Κυριακέ, καὶ κατὰ μόνας μόνῳ τῷ Θεῷ προσωμίλεις πικρίᾳ σκίλλης τρέφων τὸ σῶμά σου, τὴν δὲ ψυχήν σου μέλιτι τῆς νοουμένης ἀπολαύσεως.

Σράδρα τηλαυγές τε καὶ μέγα σὺ τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ὄμμα ἀληθῶς χρηματίζεις, καταφωτίσας ταύτην, Γρηγόριε, καὶ ἐκθλίψας ἄριστα κἂν ἐν εἰρήνῃ ἐξεδήμησας.

Τίς οὐκ ἀνυμνεῖ σε, Παρθένε, τίς οὐ δοξάζει σου τὴν χάριν, τίς οὐ προσκυνεῖ τὸν υἱόν σου καὶ μόνον τοῦτον ἐπιγινώσκει Θεὸν τὸν ἐπ' ἐσχάτων ἄνθρωπον καὶ συναμφότερα θεάνθρωπόν.

(ἕπεται συνέχεια)

Μ. Ι. Γ.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Ἐξεδόθησαν ἐσχάτως ἐν Τεργέστῃ, τύποις τοῦ Αὐστριακοῦ Λόϋδ, μετὰ περισσῆς φιλοκαλίας σειρά τις ὁμιλιῶν εἰς τὰς Κυριακὰς τοῦ ἐνιαυτοῦ ὑπὸ τοῦ φιλοπόνου καὶ φερέλπιδος διακόνου τῆς ἐν Βιέννῃ ὀρθοδόξου ἐκκλησίας κυρίου Σωφρονίου Εὐστρατιάδου, αἵτινες ἀφιεροῦνται τῷ μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ πρώην Ἱεροσολύμων κὺρ Νικοδήμῳ, τῷ προστάτῃ καὶ κηδεμόνι αὐτοῦ. — Τὴν ἐμφάνισιν τοῦ βιβλίου τούτου χαιρετίζομεν μετὰ πολλῆς χαρᾶς, διότι πολύτιμος πράγματι θησαυρὸς τῆς ἱερᾶς ἡμῶν φιλολογίας κατέκειτο τεθαμμένος ἐν τῇ αὐτοκρατορικῇ τῆς Βιέννης βιβλιοθήκῃ, καὶ χάρις εἰς τὸν ἀκάματον τοῦ εἰρημένου διακόνου ζῆλον ἦλθεν εἰς φῶς· ὀνομάζομεν τὸ βιβλίον τοῦτο θησαυρόν, διότι ὅστις ἀναγνώσει τὰς λαμπρὰς ταύτας ὁμιλίας, τὰς πλήρεις ἀβρῶν ἐννοιῶν καὶ ἐν περιβολῇ ῥοῦς τοσοῦτον ὁμαλοῦ καὶ ῥέοντος, δὲν δύναται νὰ μὴ ἐκτιμήσῃ αὐτὰς δεόντως καὶ συστήσῃ εἰς πάντας, εἴς τε τοὺς ἱεροκήρυκας, ὡς πολύτιμον αὐτῶν ἐφόδιον καὶ εἰς τὰς λαϊκὰς τάξεις ὡς ψυχωφελὲς ἀνάγνωσμα. Τὸ ἡμέτερον κοινόν, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ἔλλειψιν ὑγιοῦς φιλολογίας τρέφεται κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀνέσεως αὐτοῦ διὰ ψυχορθόρων ξένου πολιτισμοῦ προϊόντων, δύναται νὰ ἐντρυφᾷ καθ' ἑκάστην κυριακὴν εἰς τὴν μελέτην τῶν θρησκευτικῶν τούτων ὁμιλιῶν, ἐν αἷς περιέχεται ὑγιὴς ἐξήγησις τῶν πλείστων περικοπῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ μετὰ πολλῶν καὶ λίαν ἐποικοδομητικῶν πρακτικῶν ἐφαρμογῶν ἐν γλώσσῃ, ἣν ἐλάλουν οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ ἥτις ἀρίσταται μὲν πολὺ τῆς

χυδαίας οὐχὶ ὅμως καὶ τῆς τῶν παρ' ἡμῖν καλῶν ἱεροκηρύκων. Δι' ὃ καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ τύχῃ καλῆς ὑποδοχῆς εἰς εὐρὺν κύκλον ἀναγνωστῶν, διότι θὰ πληρώσῃ ἀνάγκην τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν δημοσίου, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἀπλήστως ἀναγινώσκει τὰ ὑπὸ ὀξυδερκοῦς καὶ εὐσεβοῦς πατριάρχου ἐσχάτως δημιουργηθέντα Εὐαγγελικὰ λεγόμενα Διδάγματα, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται βεβαίως νὰ ἔχωσι τὰς αὐτὰς ἀξιώσεις κύρους, οἵας αἱ ὁμιλίαι αὗται, ἃς ὡμίλει κατὰ τὸν ΙΒ' αἰῶνα ὁ ἀρχιεπίσκοπος Βουλγαρίας Θεοφύλακτος. Ταύτην περί τε τοῦ χρόνου καὶ τοῦ συγγραφέως ἐκφράζει τὴν γνώμην ὁ ἐκδότης ἐν τοῖς τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ προλεγομένοις καὶ ταύτην περὶ τοῦ χρόνου παραδεχόμεθα καὶ ἡμεῖς, διότι τὰ ἐπιχειρήματα εἶνε ἰσχυρὰ καὶ ἀναμφίλεκτα, ἀλλὰ περὶ τοῦ συγγραφέως παρὰ τὰς πολλὰς ὑπὲρ τοῦ Θεοφυλάκτου πιθανότητας, ἃς καὶ ἀπαριθμεῖ ὁ ἐκδότης, ἐὰν, εἰς ταύτας δὲν προστεθῇ καὶ ἐξωτερική τις πληροφορία περὶ τοιούτου ἔργου τοῦ Θεοφυλάκτου, (περὶ οὗ ἡμεῖς τοὐλάχιστον γνωρίζομεν ὅτι ἔγραψε λόγους, ἀλλ' ἐγκωμιαστικούς, καὶ ἑρμηνείας εἰς ἑωθινά τινα Εὐαγγέλια), καὶ ἐὰν προσέτι δὲν ζητηθῶσι καὶ ἄλλα ἐν ἄλλαις βιβλιοθήκαις τοῦ αὐτοῦ περιεχομένου, ἀλλὰ μετὰ πλειόνων ἐνδείξεων τοῦ συγγραφέως, χειρόγραφα, εἶνε δύσκολόν πως νὰ ἀπορανθῇ τις μετὰ ἀπολύτου βεβαιότητος, τοῦθ' ὅπερ ἄλλως τε καὶ αὐτὸς ὁ ἐκδότης ἀνομολογεῖ. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατακλείσωμεν τὴν βιβλιοκρισίαν ταύτην χωρὶς καὶ κατὰ τὸ ἔθος νὰ μωμοσκοπήσωμέν πως τι τὰ τῶν ἐν τοῖς προλεγομένοις λεγομένων, ἰδίᾳ δὲ θὰ ἐπιστέψῃ ἡμῖν ὁ ὅλος ἐκδότης νὰ θεωρήσωμεν ὡς πραγματικὴν ἀποπλάνησιν αὐτοῦ ὅσα λέγει ἐξηγῶν τοὺς λόγους τῆς διακοπῆς, μετὰ μεγάλους πατέρας καὶ ἑρμηνευτὰς, τῆς ἐλευθέρας καὶ γονίμου τῆς ἐξηγητικῆς ἐρεύνης, ἐν οἷς συγκαταλέγει καὶ τὸ κυριώτατον τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐν Τρούλλῳ (κανν. 19), ἥτις δὲν ἐκώλυσε, κατὰ τὴν ὀρθόδοξον γνώμην, τὴν ἐλευθέραν ἑρμηνείαν, ἀλλὰ μόνον προεφύλαξεν ἀπὸ αἱρετικῶν μᾶλλον παρερμηνειῶν, «ἵνα μὴ ἀποπίπτοιεν τοῦ προσήκοντος» οἱ μὴ τοὺς πατέρας συμβουλευόμενοι. Καὶ ὅτι τοῦτο εἶνε τὸ πνεῦμα τοῦ κανόνος τούτου δείκνυται καὶ ἐκ τοῦ β' ἄλλης Οἰκουμενικῆς ἐπίσης Συνόδου, τῆς Ζ', ἐν ᾗ λέγεται «ἀνακρίνεται δὲ ἀσφαλῶς (ὁ μέλλων προάγεσθαι) . . . εἰ προθύμως ἔχει ἀναγινώσκειν **ἑρμηνευτικῶς** καὶ **οὐ παροδευτικῶς** . . . τὴν Ἁγίαν Γραφήν» (κανν. 6').

Τὰ αἴτια λοιπὸν τῆς καταπτώσεως τῆς ἐξηγητικῆς εἶνε ἄλλα, βαθύτερα καὶ ἱστορικῶς ἐξηγούμενα, δι' ἃ καὶ ἡ ὅλη ἐν γένει παιδεία ἐκπίπτει καὶ περὶ ὧν οὐ τοῦ παρόντος. Ἡ ἁπλῆ ὅμως παρατήρησις ἡμῶν αὕτη γενομένη ἐν πλήρει συναισθήσει τῆς ῥήτρας τῶν Γάλλων «la critique est facile mais l'art est difficile» δὲν ἀζρει τὴν ἡμετέραν ἐκτίμησιν τῆς ἐργασίας τοῦ ἐκδότου, οὐδὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι διὰ τοῦ Κυριακοδρομίου τούτου προβιβάζεται ἡ οἰκοδομὴ Χριστοῦ καὶ προάγεται ἡ γνῶσις τῆς θρησκείας καὶ τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἧς ἡ ἄγνοια κατὰ τὸν ἅγιον πατέρα ἡμῶν Χρυσόστομον «μέγας κρημνὸς καὶ βάραθρον βαθὺ καὶ μεγάλη προδοσία σωτηρίας».

Ἀρχιμ. **Δημήτριος Γεωργιάδης**
καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

. . . . . .

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3986 καὶ χρονολεγ. 14 Ἰουνίου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀναστασίας Θωμᾶ, τὸ γένος Ἰ. Πετρίδου, κατὰ τοῦ Θωμᾶ Δημητρίου Λάλη ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὁριστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων α' Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Θωμᾷ Δημ. Λάλῃ, ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων, ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακόσια ἑβδομήκοντα (ἀρ.θ. 370) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 10 ὀκτωβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος
+ ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 2
Ὁ γραμματεὺς
Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν)

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ΄. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 45

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 8
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Χριστιανικὸν ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Βιβλιολογία—Ἀρχιμανδρίτης Κοσμᾶς Λαυριώτης—Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀπαντήσεις αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν εἰς ἐγκύκλιον πατριαρχικὴν καὶ συνοδικήν.—Ἐν τῇ τῆς παρελθούσης τρίτης συνοδικῇ συνεδρίᾳ ἀνεγνώσθησαν αἱ ἀπαντήσεις τῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν Ἱεροσολύμων, Ρωσσίας, Ἑλλάδος, Ρουμανίας, Σερβίας καὶ Μαυροβουνίου εἰς τὴν κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ παρελθόντους ἔτους ἀπολυθεῖσαν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν ἐγκύκλιον, ἐν ᾗ διετυποῦντο αἱ γνωσταὶ προτάσεις τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου περὶ τῶν σχέσεων τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας, περὶ ἑνώσεως μετὰ τῶν δύο μεγάλων τοῦ χριστιανισμοῦ κλάδων, τῆς δυτικῆς καὶ τῆς τῶν διαμαρτυρομένων καὶ τῆς τῶν Ἀγγλικανῶν καὶ Παλαιοκαθολικῶν καὶ περὶ τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου. Ἐκ τῶν ἀπαντήσεων καθυστερεῖ μόνον ἡ τοῦ πατριαρχ. θρόνου Ἀλεξανδρείας. Τὴν ἐπὶ τούτων μελέτην καὶ συζήτησιν ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀνέβαλεν εἰς προσεχῆ συνεδρίαν.

Στοργὴ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας.—Ἀπὸ γραμμάτων τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Καστορίας κ. Γερμανοῦ ἐγνώσθη ὅτι προσελθόντες τελευταῖον τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ μετανοήσαντες ἐπὶ τοῖς τολμηθεῖσι κατ' αὐτῆς, ἐξητήσαντο συγγνώμην οἱ κάτοικοι ὀκτὼ σχισματικῶν χωρίων καὶ δεκατεσσάρων μικτῶν ἐκ τῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ τῆς ἱερᾶς ταύτης μητροπόλεως ὑπαγομένων. Ἡ Ἐκκλησία λαβοῦσα γνῶσιν τούτων διεβίβασε τῷ μητροπολίτῃ τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς.

Χειροτονία Μελενίκου. — Καθ' ἃ ἠγγείλαμεν τῇ π. κυριακῇ ἐγένετο ἡ χειροτονία τοῦ ἐψηφισμένου μητροπολίτου Μελενίκου κ. Εἰρηναίου ἐν τῷ ναΐδρίῳ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς ἱερουργούντων τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου, Βοδενῶν καὶ Καλλιουπόλεως.

Μητρόπολις Κυζίκου.—Τῷ σαββάτῳ ἀφίκετο ἐξ Ἀρτάκης, κομίζων μέρος τῆ περιουσίας τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Κυζίκου Κωνσταντίνου, ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Τρωάδος κ. Τιμόθεος ἐπίτροπος αὐτόθι τοῦ σεβασ. μητροπολίτου Κυζίκου κ. Ἀθανασίου.

Μητρόπολις Νικομηδείας.—Ἐπανῆλθε τῇ προπαρελθούσῃ ἑβδομάδι ὁ πανιερ. μητροπολίτης πρώην Μεσημβρίας κ. Ἄνθιμος, περιελθὼν ἐντολῇ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Νικομηδείας τὰ κατὰ τὸ τμῆμα Ἀπολλωνιάδος χωρία τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

Μητρόπολις Βερροίας.—Ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης, τῇ 30 ὀκτωβρίου, μετὰ διαμονὴν βραχεῖαν, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βερροίας καὶ Ναούσης κ. Κωνστάντιος.

Μητρόπολις Σωζοαγαθουπόλεως—Ἕνεκα σπουδαίας ἐπαρχιακῆς ὑποθέσεως, ἐκλήθη ἐνταῦθα ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σωζοαγαθουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος.

Μητρόπολις Προικονήσου.—Ὑποβληθεισῶν πρὸ καιροῦ τῇ Ἐκκλησίᾳ παραπόνων ἐκ μέρους τῶν κατοίκων Ἀλώνης τῆς μητροπόλεως ταύτης κατὰ τῆς πολιτείας τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Προικονήσου κ. Σωφρονίου, ἡ ἱερὰ Σύνοδος παρέπεμψε τὰς ἀναφορὰς πρὸς ἀπολογίαν εἰς αὐτὸν, κατὰ τὰ νενομισμένα. Τῆς ἀπολογίας ταύτης κριθείσης ἐπαρκοῦς, ἀπεστάλησαν τὰ κατάλληλα γράμματα τοῖς τε προκρίτοις Ἀλώνης καὶ τῷ μητροπολίτῃ, δεδομένης αὐτῷ τῆς ἐντολῆς ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀξιώσεις τῶν κατοίκων περὶ τῆς ἐν τῷ τμήματι τούτῳ κατὰ τὸ ἥμισυ τοῦ ἔτους διαμονῆς αὐτοῦ καὶ τῆς συγκροτήσεως ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου. δι' ὃ βεβαίως εὑρεθήσονται οἱ ἀπαιτούμενοι ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ ταύτῃ.

Μητρόπολις Κῶ.—Προχθὲς ἀφίκετο εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Κώου κ. Ἰωακεὶμ, χρησιμοποιῶν τὴν πρὸ καιροῦ χορηγηθεῖσαν αὐτῷ ἄδειαν, διατρίψας δ' ἐπί τινα χρόνον ἐν Σμύρνῃ.

Ἐξαρχία Μετσόβου.— Τῇ π. δευτέρᾳ ἐπανέκαμψεν εἰς βασιλεύουσαν ὁ ἐπὶ μῆνας ἱκανοὺς ἐν Μετσόβῳ καὶ Ἰωαννίνοις ἐξαρχικῶς διαμείνας ἱερολ. δευτερεύων κ. Παρθένιος ἐκπληρώσας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολήν.

Ἱερὰ μονὴ Φανερωμένης.—Τῷ σαββάτῳ ἀπῆλθεν εἰς Πέραμον, πρὸς ἐξέτασιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς σταυροπηγιακῆς ἐν Κυζίκῳ μονῆς Φανερωμένης, ὁ Α΄ γραμματεὺς τοῦ πνευματικοῦ δικαστηρίου τῶν Πατριαρχείων ἐλλογ. κ. Ἁρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος.

Ἱερὰ μονὴ Κανάλων.—Ἀφίκετο, χάριν ὑποθέσεων τῆς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Κίτρους ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς Κανάλων, ὁ ἀπὸ νεαρᾶς ἡλικίας ἐν αὐτῇ διακονῶν καὶ ἐπὶ δεκαοκτιετίαν ἡγούμενος αὐτῆς πανοσιώτατος ἱερομ. κ. Ἰάκωβος. Ἡ μονὴ αὕτη ἔχει νῦν μοναχοὺς τέσσαρας καὶ δύο δοκίμους.

Ἱερὰ μονὴ Ραγίου.—Συνοδικῇ ἀποφάσει, διαρρυθμιζομένων τῶν πραγμάτων τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς τοῦ Ραγίου, ἐνεκρίθη νὰ μεταβῇ πρὸς τοῦτο εἰς τὴν μονὴν ταύτην ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δρυϊνουπρλεως καὶ Δελβίνου κ. Λουκᾶς, ἐντολὴν ἔχων νὰ ἐξελέγξῃ καὶ τακτοποιήσῃ τὰ λογιστικὰ βιβλία, νὰ ἐξασφαλίσῃ δὲ καὶ τὰ ἱερὰ σκεύη καὶ κειμήλια τῆς μονῆς ταύτης.

Ἐφορία ἐθνικοῦ ὀρφανοτροφείου.—Τῇ π. πέμπτῃ συνῆλθεν ἡ προσωρινὴ ἐφορία τοῦ ἐν Πριγκήπῳ ἐθνικοῦ ὀρφανοτροφείου, εἰς πρώτην ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου συνεδρίαν. Εἰς τὸν πρόεδρον, εὐχαριστήσαντα δεόντως τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἐπὶ τῇ ἀπονεμηθείσῃ αὐτῷ ἐντολῇ, ἀπήντησεν ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων ἀξιότιμος κ. Ι. Κ. Χατζόπουλος, ἐπαινῶν τὸ τοῦ σεβ. προέδρου πρόθυμον καὶ ἀκάματον εἰς τοιαύτας ἐθνικὰς ἐργασίας· ἐνεκρίθη δὲ τὸ μὲν νὰ ἐκφρασθῶσι δι' ἐπιστολῆς αἱ εὐχαριστιαι τῆς ἐπιτροπῆς τῷ τέως αὐτῆς προέδρῳ μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρῳ ἐπὶ τῇ μέχρι τοῦδε ἀόκνῳ αὐτοῦ ἐργασίᾳ, τὸ δὲ ν' ἀποσταλῇ ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς ἐφορίας ἐριτίμου κ. Λεωνίδου Γ. Ζαρίφη ἐπιστολὴ τῆς ἐφορίας πρὸς τὴν Α. Θ. Π. εὐχαριστούσης ἐπὶ τῷ διορισμῷ τοῦ νέου προέδρου μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου, ὅστις ἀνηγγέλθη διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου, καθὼς καὶ δι' ἑτέρου ἠγγέλθη ἡ ἐπιψήφισις τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ὀρφανοτροφείου συναποσταλέντος τῇ ἐφορίᾳ. Ὁ κανονισμὸς οὗτος, ἐγκριθεὶς ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων καὶ ἐπικυρωθεὶς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. ἀνεγνώσθη ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς χθὲς ἐπὶ τῇ βάσει δ' αὐτοῦ ἡ προσωρινὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Ὀρφανοτροφείου ἐκλέξασα δώδεκα ἐκλεξίμους, ὑπέβαλεν αὐτοὺς τῇ Α. Θ. Π. δι' ἐπιστολῆς τοῦ Προεδρείου, ἵνα ἀκολούθως τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐκλέξῃ ὁριστικῶς τὴν ἐφορείαν τοῦ ἐθνικοῦ τούτου καθιδρύματος.

Πατριαρχικὴ χοροστασία.— Ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ κατὰ τὴν λειτουργίαν ἐν τῷ ἐν Ταταούλοις ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Δημητρίου ἐν ᾧ ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν διακόνων ἱερολ. κ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης ἐξεφώνησε κατάλληλον λόγον ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος.

Ὀνομαστικὴ ἑορτή.—Τῇ τρίτῃ (4 ἀρχομένου), μνήμῃ τοῦ ὁσίου Ἰωαννικίου τοῦ μεγάλου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ τὴν ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν

ἄγοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Μογλενῶν, διὰ δὲ τοῦ ἱερολογ. τριτεύοντος κ. Βενιαμὶν τῷ ἐνταῦθα διαμένοντι πανιερ. μητροπολίτῃ πρώην Δισκάτης κ. Ἰωαννικίῳ.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ π. τρίτῃ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέψατο τὰς ΑΑ. ΕΕ. τοὺς πρεσβευτὰς Ρωσίας κ. Ζηνόβιεν καὶ Ἑλλάδος κ. Γρυπάρην ὡς καὶ τὸν ἀπὸ τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ ἀναρρώσαντα ἤδη ἐξ. Κωστάκην ἐφένδην Καραθεοδωρῆν, μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας.

Ἐπιτροπὴ μαρτυρικῶν βαπτίσεως.— Πρόεδρος τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, ἀντὶ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ὁ σεβασμ. μητροπολίτ..ς Σερβίων κ. Κοζάνης κ. Κωνστάντιος, ὡς καὶ μέλος ὁ ἐκ τῶν ἐντίμων συμβούλων ἀντιναύαρχος Κοσμᾶ πασᾶς, ἀντὶ τοῦ κ. Ἐμμ. Ρακτιβάν.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἡγουμένου τῆς ἐν Ἁγ. Ὄρει ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἀοιδίμου ἀρχιμανδρίτου Ἀνδρέου, ὁ ἱερολογ. τριτεύων τῶν Πατριαρχείων κ. Βενιαμὶν διηρμήνευσε τὰς συλλυπητικὰς προσρήσεις καὶ τὰς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ θανόντος εὐχὰς τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου τῷ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπῳ τῆς μονῆς ταύτης ὁσιωτάτῳ ἱερομονάχῳ κ. Ἀδριανῷ. —Διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀπεσταλμένου διεβιβάσθησαν αἱ συγχαρητικαὶ εὐλογίαι τῆς Α. Θ. Π. τῇ οἰκογενείᾳ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου, ἐπὶ τῷ ἀρραβῶνι τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ δεσποσύνης Ἑλένης μετὰ τοῦ γραμματέως τῆς ἱερᾶς ταύτης μητροπόλεως ἐλλογίμου κ. Θωμᾶ Δεληβασίλη.

Ἐκκλησιαστικὴ μουσική.—Χθὲς τὸ πρῶτον ἐν τοῖς Πατριαρχείοις συνῆλθεν ὁ Ἐκκλησιαστικὸς μουσικὸς Σύλλογος ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ, ἀναγνωσθέντος ἐν ἀρχῇ τῆς συνεδρίας τοῦ πατριαρχικοῦ πιττακίου τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ. Ὁ σεβασμ. πρόεδρος προσεφώνησε τὰ μέλη, ὧν ἐξῆρε τὸν ζῆλον, ἰδίᾳ δὲ τῶν τὸ προδρεῖον ἀποτελούντων, ἀπήντησε δ' αὐτῷ ὁ ἀντιπρόεδρος πρωτέκδικος τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Γ. Ι. Παπαδόπουλος ἐξ ὀνόματος τῶν παρόντων τριάκοντα περίπου μελῶν.—Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ ἐγνώσθη διὰ γράμματος τῶν ἐν Πριγκήπῳ σχολῶν ὅτι ἡ ἐφορία τούτων εἰσήγαγε τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν πρὸς διδασκαλίαν, δι' ἣν ὁ Σύλλογος ἐνέκρινε νὰ πεμφθῶσι δωρεὰν τοῖς διδασκομένοις 30 σώματα τῶν «Στοιχειωδῶν γνώσεων τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς» ἔργου τοῦ ἑλλογ. διδασκάλου τῆς μουσικῆς κ. Φωτίου Παπαδοπούλου. —Εὐχάριστον εἴδησιν μεταδίδωσιν ἡμῖν ἡ ἐν Ἀθήναις μουσικὴ ἐφημερὶς «Φόρμιγξ» τῆς ὑπάρξεως ἐν Χίῳ μουσικοῦ ὁμίλου, τελοῦντος καὶ πανήγυριν ἐπέτειον τῇ 1 ὀκτωβρίου, μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις Ρωμανοῦ τοῦ μελωδοῦ. Προηγουμένως ἐγνώσθη διὰ τῶν ἐφημερίδων ἡ ὕπαρξις τοιούτων ὁμίλων ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Σμύρνῃ, ὧν ἐπαινετὴ βεβαίως ἡ πρόθεσις ἱδρυτῶν τε καὶ μελῶν, ἐὰν μετὰ ζήλου τὸ σπουδαῖον ἔργον ἐπιδιώξωσιν, ὅπερ ἀνέλαβον. Ἀτυχῶς, παρ' ἡμῖν τοιαῦτα σωματεῖα καὶ τὰ σκοπὸν ἐπιστημονικὸν ἐπιδιώκοντα, πεποιθότα πιθανῶς εἰς τὰς ἰδίας δυνάμεις καὶ γνώσεις, ἐργάζονται καθ' ἑαυτά, ἐνῷ ἠδύναντο, συνανταποκρινόμενα πρὸς ἄλληλα, νὰ ἔχωσι τὴν βεβαιότητα τελεσφόρου τινὸς ἐργασίας διὰ τῆς ἀνακοινώσεως ἰδεῶν καὶ κρίσεων ἐπὶ τεχνικῶν ἢ ἐπιστημονικῶν ζητημάτων Ἰδίᾳ πάντες οἱ τοὺς μουσικοὺς ὁμίλους τούτους συναποτελοῦντες ἤδη ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν παρ' ἡμῖν Ἐκκλησιαστικὸν μουσικὸν Σύλλογον, ὅστις καὶ διὰ τοῦ περιοδικοῦ ἠδύνατο νὰ φανῇ χρήσιμος αὐτοῖς εἰς τὴν ἑαυτοῦ βιβλιοθήκην νὰ πλουτίζῃ καὶ πρὸς πλουτισμὸν νὰ συντελῇ τῶν γνώσεων τῶν ἀποτελούντων ἕκαστον ὅμιλον μελῶν, καθὸ καὶ μουσικοὺς καὶ λογίους ἐγκρίτους ἐν ἑαυτῷ καταριθμῶν, καὶ πεῖραν κεκτημένους τῆς ἀνυσιμωτέρας τῶν τοιούτων σωματείων λειτουργίας, καὶ ὑπὸ τὴν ἐγγυτέραν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐποπτείαν ἐργαζόμενος.

Ἅγιον Ὄρος.—Ἀρίκετο ἐξ Ἁγίου Ὄρους ἐνταῦθα, δι' ὑποθέσεις τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μονῆς, ὁ ἐν Καρεαῖς πρὸς τῇ ἱερᾷ συνάξει Σταυρονικητηνὸς ἀντιπρόσωπος ὁσιολογ. διάκονος κ. Ἱερεμίας. —Ἀπεβίωσεν ἄρτι ὁ ἄλλοτε πνευματικὸς τῆς ἱερᾶς τοῦ Κουτλουμουσίου μονῆς Ἱερόθεος, ὁ καὶ ἐπίτροπος καὶ προϊστάμενος χρηματίσας τῆς ἱερᾶς μονῆς Σταυρονικήτα κατ' ἐντολὴν τῆς ἱερᾶς συνάξεως.

Ἐπιτροπὴ ἐράνων.—Ἀναγράψαντες ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ τὰ ὀνόματα τῶν κατ' ἐνορίας ἐπιτροπῶν, ὅσαι μετὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν θέλουσι συνεργασθῇ πρὸς τὸν σκοπόν, δι' ὃν ἐξελέγησαν, ἀναγγέλλομεν νῦν ὅτι ἀντὶ τῶν παραιτησαμένων τὴν ἐντολὴν, ὧν τοὺς προβαλλομένους λόγους εὗρεν ἡ κεντρικὴ

Ἐπιτροπὴ τῶν ἐράνων δεδικαιολογημένους, ὠνομάσθησαν οἱ ἑπόμενοι :

Μουχλίον—Σ. Ἀβραμίδης καὶ Πρ. Δημητριάδης.

Ποτηρᾶ—Κ. Β. Ἐξαρτζόγλους καὶ Χαραλάμπης Α. Παπᾶς.

Βαλίνον—Εὐστάθιος Εὐσταθίου (ἀντὶ τοῦ Β. Μαμοπούλου).

Ἐξω-κιόνιον—Νικόλ. Ἀναστασιάδης (ἀντὶ τοῦ κ. Ι. Μιμικοπούλου).

Ὀρτά-κιοϊ—Χρ. Δημητριάδης (ἀντὶ τοῦ κ. Χ. Τσίτσου).

Σαρμασίκιον—Κωνστ. Καρατζᾶς (ἀντὶ τοῦ κ. Μισοφτίτση).

Εὐαγγελίστρια Ταταούλων—Σπ. Παπαδόπουλος (ἀντὶ τοῦ κ. Ι. Κ. Γκλανούδη).

Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας.

Ἐπίτροπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἐν Μόσχᾳ διωρίσθη ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου κ. Φωτίου ὁ πανοσιολ. ἱερομόναχος κ. Παῦλος Καταπόδης, πρώην ἱεροσολυμίτης καὶ συναίτης δὶς ἐκ περιτροπῆς διατελέσας.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ὀνομαστικὴ ἑορτή.—Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ (1 νοεμβρίου), ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανοῦ, ἐπεσκέψατο τὸν ἐνταῦθα ἐπίτροπον τοῦ Παναγίου Τάφου πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτην κ. Νικόδημον, ἐκ μέρους τοῦ πανιερωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος, ὡς καὶ πάντες οἱ σεβασμ. μητροπολῖται καὶ οἱ θεοφ. ἐπίσκοποι καὶ πολλοὶ τῶν τὰ κοινὰ πραττόντων καὶ λογάδες τοῦ γένους καὶ βαθμοῦχοι τοῦ κράτους, ἐκθηλοῦντες τὸν πρὸς τὸν πατριάρχην τῆς Ἁγίας Πόλεως σεβασμόν. Πρὸς τὸν μακαριώτατον πατριάρχην κ. Δαμιανὸν ἔπεμψε καὶ τηλεγράφημα συγχαρητικὸν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Περιοδεία πατριάρχου. — Ἀπὸ τῆς 1ης νοεμβρίου, μετὰ τὴν ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ αὐτοῦ ἑορτῇ ὑποδοχήν, ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἀνεχώρησεν εἰς Λύδδην, ὅπως ἐπιτελέσῃ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου (3 νοεμβρίου). — Ἐπίτροπος τοῦ πατριάρχου κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ ἔσται ὁ γηραιὸς ἀρχιεπίσκοπος Ἰορδάνου κ. Ἐπιφάνιος.

Ἱερατικὴ σχολή. — Καθηγητὴς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ σχολῇ Ἱεροσολύμων διωρίσθη ὁ μουσικολογ. ἀρχιμ. κ. Ἀγαθάγγελος, ἡγούμενος Ἁγίου Χαραλάμπους, διατηρῶν ἅμα καὶ τὴν διακονίαν αὐτοῦ ταύτην.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἅμα τε ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν καὶ καθῆκον ἐθεώρησαν ἐπισήμως νὰ συγχαρῇ τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ αὐτοῦ ἑορτῇ, ὅπερ ἐκωλύθη νὰ πράξῃ ἐγκαίρως καθὸ μὴ συνεδριάζουσα.

Ἄρτης Ἱερατικὴ Σχολή. — Διευθυντὴς τῆς ἐν Ἄρτῃ ἄρτι συστηθείσης Ἱερατικῆς Σχολῆς διωρίσθη ὁ πανοσιολογ. κ. Νεκτάριος Μπᾶνος, ἀντὶ τοῦ πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτου κ. Χρυσάνθου Ἀντωνιάδου.

Πρᾶξις ἀποδοκιμαζομένη.

Ἀπορίᾳ συνεσχέθημεν ἐσχάτως ἐπὶ τῷ διαβήματι τῶν ἐν Ἀρτάκῃ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κυζίκου ἱερέων καὶ προϋχόντων, τελεσάντων κηδείαν τῷ ἀειμνήστῳ μητροπολίτῃ αὐτῶν Κωνσταντίνῳ, καθ' ἣν ὥραν ἐτελεῖτο ἐν Δαρδανελλίοις ἡ κηδεία, τοῦ σκήνους αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ προκειμένου. Μείζονα δ' ἔκπληξιν παρήγαγεν εἰς πάντας οὐχὶ τὸ ὅτι ὁ ναὸς ἐκαλύφθη ἢ ἐκοσμήθη διὰ μελανῶν ὑφασμάτων, ἀλλ' ὅτι καὶ ἐλαιογραφικὴ εἰκὼν τοῦ ἀειμνήστου, ἀναστηλωθεῖσα ἐπὶ τῶν βιθμίδων τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου ἀνέκειτο πρὸς προσκύνησιν τῶν πιστῶν οἷά τις εἰκὼν ἁγίου δεχομένη τὰς μετανοίας καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς τῶν παριστα μένων. Καλὸν καὶ πρέπον ὅπως οἱ ἁρμόδιοι ἐκκλησιαστικοὶ ταγοὶ προσέχωσιν ἵνα μὴ συμβαίνωσιν ἔκτροπα.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Ὁ ἐκ τῆς ἐξ ἀρχικῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ πρὸ μικροῦ ἐπιστρέψας ἱερολογ. δευτερεύων τῶν πατριαρχείων κ. Παρθένιος Βαρδάκας ἐξεπλήρωσε καὶ ἑτέραν ἀποστολήν, τοῦ πλουτισμοῦ καταστοχαζομένην τοῦ πρὸ διετίας συστηθέντος ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀρχαιολογικοῦ χριστιανικοῦ Μουσείου, κομίσας ἀντικείμενά τινα, τέως ἀνήκοντα εἰς τὴν ἐν Ἠπείρῳ σταυροπηγιακὴν μονὴν τῆς Θεοτόκου Σωσίνου, ἀπόμοιραν πλού-

του παλαιοῦ. Καλὸν εἶπερ ὁμοία φροντὶς ἐλαμβάνετο πρὸ ἐτῶν, ὁπότε πολλαὶ χριστιανικαὶ ἀρχαιότητες καὶ πολλὰ προϊόντα τοῦ λόγου, τῆς μνήμης καὶ τῆς φαντασίας ἐν μέρει καταλληλοτάτῳ θησαυριζόμενα, τῆς δεούσης ἐπιμελείας ἀξιούμενα, χρήσιμα τοῖς ἐν μνημείοις σπουδάζουσι τὸ παρελθὸν τοῦ γένους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἤθελον ἀποβῆ. Εὐτυχῶς δ' ἀπομένουσιν ἐν κώμαις καὶ πόλεσι, καὶ ναοῖς καὶ μονυδρίοις παλαιωθεῖσι, τοιαῦτα προϊόντα τῆς πατρίου τέχνης, πολλαχῶς διδάσκοντα, ἀμυήτους τε καὶ μεμυημένους, εἰς τὰ διδάγματα τῆς ἐπιστήμης, ἐκείνους μὲν εἰς προσθήκην γνώσεων, τούτους δὲ εἰς συμπλήρωσιν τῶν ἐλλιπῶς ἐγνωσμένων καὶ διόρθωσιν τῶν οὐ καλῶς δεδιδαγμένων.

Τὰ μᾶλλον ἄξια λόγου τῶν ἐνταῦθα μετακοσμηθέντων εἰσὶ τὰ λειτουργικὰ ἄμφια καὶ σκεύη, ὧν τὰ ἀρχαιότερα ἀναφέρονται εἰς τὸ ἔτος 1599 (αὐγούστου 17), δώρημα τοῦ ἄρχοντος Ἰωάννου Σιμώτα, τοῦ καὶ κτίτορος τῆς μονῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ· τούτων δὲ κατὰ τύπον ἀρχαῖόν εἰσι κατεσκευασμένα τὸ ὡράριον καὶ τὸ ἐπιτραχήλιοὴ, ἄξιον δὲ σπουδῆς, οὐχὶ διὰ λόγον τεχνικόν, τὸ ἐπιγονάτιον· ἓν ἅγιον ποτήριον, ἐπίσης δῶρον τοῦ αὐτοῦ, θυμιατὸν ἀργυρένδυτον, εἷς σταυρὸς σλαυϊκῆς προελεύσεως, εἰσὶ τὰ κυριώτερα. Δυστυχῶς τὰ κομισθέντα χειρόγραφά εἰσιν ἐλλειπῆ πάντα, ὧν ἓν Εὐαγγέλιον ἐπὶ μεμβράνης ΙΓ' αἰῶνος, καὶ μέγα ἐντέχνως γεγραμμένον ἓν μεμβράνινον, αἰῶνος ΙΑ', περιέχον Λόγους τοῦ Χρυσορρήμονος εἰς ἀποστολικὰς περικοπάς. Τῶν ἐπὶ χάρτου χειρογράφων, ἓν μὲν Εὐχολόγιον «ἐτελειώθη ἐν μηνὶ ματῷ ιέ τοῦ ἔτους ,ϛϡγβ', ἰνδικτιῶνος β' (δηλ. 1484) — ἐγράφη παρ' ἐμοῦ Γενναδίου μοναχοῦ, καὶ εὔχεσθέ μοι διὰ τὸν Κύριον ὅτι χωρικός εἰμι καὶ ἀμαθὴς τῆς τέχνης — ἐγράφη δὲ δι' ἐξόδου καὶ κόπου τοῦ τιμιωτάτου ἐν μοναχοῖς κυρίου Δανιὴλ τοῦ Δηδημάρι», ἕτερον δὲ, τῆς ΙΕ'. ἑκατονταετηρίδος, περιέχον Λόγους πατέρων πανηγυρικοὺς σημειοῦται ἀφιερωθὲν ὑπὸ Θωμᾶ δεσπότου τῇ βασιλικῇ μονῇ τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου «τῆς ἐντὸς τοῦ κάστρου Ἰωαννίνων, τοῦ ἐπονομασθέντος Μοναστήριον». Οὕτως ἔκ τε τῶν ὁμφίων καὶ σκευῶν καὶ τῶν βιβλίων δείκνυται ἡ ἱστορία τῆς μονῆς Σωσίνου ἀπὸ τῆς ΙΖ'. ἑκατονταετηρίδος καὶ ἐντεῦθεν, καὶ σαφηνίζεται ἡ παραγωγὴ τοῦ ὀνόματος τῆς ἠπειρωτικῆς οἰκογενείας Δημέρου ἢ Δημάρη.

Ἀλλ' οὐδ' ἀνάγκη πολλῶν ὑφίσταται λόγων ὅπως πεισθῶσιν οἱ ὁμογενοῖς, κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ πάντες ὅτι ἡ ἐπὶ τὸ αὐτὸ συγκομιδὴ καὶ κατάταξις τοιούτων προϊόντων τῆς χριστιανικῆς τέχνης τῶν πρώτων αἰώνων ἢ τῶν κάτω χρόνων πολλὰ δύναται σαφηνίσαι σκοτεινὰ τῆς ἱστορίας ἐν γένει τῆς ἐκκλησιαστικῆς τε καὶ θύραθεν ὡς καὶ τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης. Ἐὰν δὲ ἡ τοιαύτη σπουδαία ἐνασχόλησις, τερπνὴ μὲν τοῖς ἐπαΐουσι, κοινωφελὴς δὲ ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν ὁμολογῆται, πληρέστερον δὲ γίνηται ὅταν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ συστηματικῶς περισυλλεχθῶσιν ἐν ἰδίῳ μέρει, ἐντὸς τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, ὑπὸ τὴν κηδὼ καὶ τὴν μέριμναν τῆς μητρὸς ἐκκλησίας, ἐπιθυμοῦμεν νὰ πιστευθῇ τοῦτο ὑπὸ πάντων, εὐλαβῶς δὲ ἀπὸ τῶν ὀδόντων τοῦ πανδαμάτορος χρόνου περισωζόμενον κατατεθῇ ἐκεῖ, ὅπου λόγος ἱστορικὸς καὶ λόγος θρησκευτικὸς καὶ λόγος ἐθνικῆς φιλοτιμίας ἐπιβάλλει ν' ἀποθησαυρισθῶσιν αἱ τοιαῦται ἀρχαιότητες, τὰ διδακτικὰ ταῦτα μνημεῖα τῆς ζωῆς τῶν ἀειμνήστων ἡμῶν πατέρων.

ΒΙΒΛΙΟΛΟΓΙΑ

Ἐσχάτως ἐξεδόθη ἐν Βρυξέλλαις ὑπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν πατέρων Καρόλου de Smedt, Ἰωσήπου de BacKer, Φραγκίσκου van Ortroy, Ἰωσήπου Van den Gheyn, Ἱππολύτου Delehaye καὶ Ἀλβέρτου Poucelet, μέγα καὶ ὀγκῶδες ἔργον, ἐν χάρτῃ στιλπνῷ καὶ τύπῳ ἐκλεκτῷ, ἐπωνυμούμενον Propylaeum ad Acta Sanctorum Novembris, περιέχον τὸ Συναξάριον τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐκ τοῦ λεγομένου σιρμονδιανοῦ νῦν δὲ βεροληνείου κώδικος, ἐπιμελεία καὶ σπουδῇ Ἱππολύτου Delehaye. Τὸ ἔργον τοῦτο, ὡς καὶ ὁ τίτλος αὐτοῦ δηλοῖ, ἔχει σχέσιν πρὸς τὸ γνωστὸν καὶ περίφημον ἔργον Acta Sanctorum, οὗτινος κατήρξατο μὲν ὁ ἐξ Ἀμβέρσης Ἰησουΐτης πατὴρ Ἰωάννης Βολλάνδος (1596—1665), ἐξηκολούθησαν δὲ οἱ ἐξ αὐτοῦ κληθέντες Βολλανδισταὶ, καὶ οὗτινος ἡ μὲν ἔκδοσις ἀνηγγέλθη τῷ 1607, ἡ δὲ δημοσίευσις ἤρξατο μὲν τῷ

1643, διεκόπη δὲ τῇ 1796 καὶ ἐπανελήφθη τῷ 1837. Τὸ λαμπρὸν τοῦτο καὶ σεπτὸν Προπύλαιον, συντεταγμένον, πλὴν τοῦ ἑλληνικοῦ κειμένου τῶν συναξαρίων, λατινιστί, ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων μερῶν. Α') μακρῶν προλεγομένων. Β') τοῦ κυρίου σώματος, ἤτοι τοῦ συναξαρίου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Γ') τῶν ἐπισημειώσεων, καὶ Δ') τοῦ πίνακος. Ἀπάντων δὲ τούτων προηγεῖται σύντομος πρόλογος, ἐν ᾧ οἱ πατέρες δικαιολογοῦνται διὰ τὴν ἐν τοῖς προπυλαίοις τοῦ Νοεμβρίου παραμονὴν αὐτῶν, λέγοντες ὅτι δὲν σπεύδουσι πρὸς τὴν νύσσαν, διότι ἡ σύνταξις ἄλλων σχετικῶν ἔργων οὐ μόνον ὠφέλιμος ἀλλὰ καὶ λίαν ἀναγκαία τῇ ἁγιογραφίᾳ θεωρεῖται ὑπὸ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένων σοφῶν ἀνδρῶν. Ἐν δὲ τῷ προπυλαίῳ τούτῳ, λέγουσι, στρέφουσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν εἰς τὰ χρονικὰ τῶν Ἑλλήνων, « ὅπως, ὅσα ἧττον βέβαια περὶ τῶν συναξαρίων καὶ μηναίων αὐτῶν σποράδην φέρονται, προσπαθήσωσιν οὗτοι τῇ βοηθείᾳ χειρογράφων διαφωτίσαι », καὶ εὔχονται ὅπως ἐκ τῶν γνησίων τούτων τῶν Ἑλλήνων χρονικῶν σαφέστερον διαλάμψῃ ἡ ἀρχαία εὐπρέπεια τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, τῆς συναμιλλωμένης τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν τῷ σεβασμῷ τῆς Θεοτόκου καὶ τῶν Ἁγίων, καὶ τέλος διαυγάσῃ ἡ εὐκταία ἡμέρα, καθ' ἣν, διαλύοντες τὰς ἀρχαίας ἔριδας, ὁμοθυμαδὸν τὴν αὐτὴν θὰ ζηλώσωμεν ἀμφότεροι εὐσέβειαν.

Τὰ προλεγόμενα (I—LXXVI ἐν διστήλῳ) διήρηνται εἰς τέσσαρα κεφάλαια. Τούτων τὸ μὲν πρῶτον πραγματεύεται περὶ τῶν Συναξαρίων, καὶ δὴ τῆς μεθόδου τοῦ ἔργου αὐτῶν, ἤτοι ὅτι ἐκ τῶν πολλῶν συναξαρίων τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, τῶν ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως ἀποκειμένων, ἐξελέξαντο καὶ προυτίμησαν καὶ ἀκέραιον ἐξέδωκαν τὸ πρότερον μὲν ἀπὸ τοῦ βιβλιοθηκαρίου τῆς ἐν Παρισίοις ἑταιρείας τῶν Ἰησουϊτῶν Σιρμόνδου, τοῦ γνωρίσαντος καὶ συστήσαντος τοῦτο τοῖς ἑταίροις, σιρμονδιανόν, νῦν δὲ βερολίνειον ἀπὸ τῆς βιβλιοθήκης τῆς πόλεως, ἐν ᾗ τεθησαύρισται, λεγόμενον, τῶν δὲ ἄλλων κατ' ἐκλογὴν μόνον χρῆσιν ἐποιήσαντο, προτιμῶντες τῶν νεωτέρων τὰ ἀρχαιότερα καὶ μάλιστα τὰ ἐνδεικνύμενα χρονολογίας καὶ ἐπιχέοντα φῶς ἐπί τε τῆς ἀρχῆς τῶν συναξαρίων καὶ τῶν διαφόρων αὐτῶν ἐκδόσεων καὶ ταξινομήσεων. Προύτίμησαν δὲ τὸ Σιρμονδιανὸν πάντων τῶν ἄλλων, διότι ἐν ἑνὶ τόμῳ περιλαμβάνει καὶ τοὺς δώδεκα μῆνας, ἐν ᾧ ἄλλα μόνον ἑξάμηνον ἢ καὶ ἔλασσον τούτου, πρὸς δὲ τυγχάνει ἀκέραιον καὶ ἀλώβητον, ἐν ᾧ τἄλλα ἐν πολλοῖς εἰσιν ἠκρωτηριασμένα· ἀλλὰ πλὴν τῶν ἐξωτερικῶν τούτων λόγων, τὸ Σιρμονδιανὸν κατάγεται ἐξ ἀρχαίας πάντως καὶ ἀγαθῆς πηγῆς καὶ εἶνε πλουσιώτατον ἔν τε ὀνόμασιν ἁγίων καὶ μνήμαις ἑορτῶν, ὥστε δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς κανὼν τῶν ἄλλων. Τὸ δὲ συναξάριον τοῦτο καταρτισθὲν ἐν τῷ ιδ'—ιγ' αἰῶνι διὰ τὴν ἐν Βιθυνίᾳ μονὴν τοῦ Βαθυρρύακος πιθανῶς, κατάγεται ἐξ ἄλλου ἀρχαιοτέρου πρωτογράφου, οὗτινος ὁ χρονικὸς καθορισμὸς καθίσταται δυσχερὴς, διότι οἱ ἑκάστοτε ἀντιγραφεῖς καὶ ἐκδόται τοιούτων βιβλίων ἐποιοῦντο, ὡς εἰκὸς, νέας προσθήκας. Περὶ δὲ συναξαρίων παρατηρεῖται καὶ διὰ μαρτυριῶν ἀποδείκνυται ὅτι ἐν αὐτοῖς ἡ σημασία τῆς λέξεως «συναξάριον» εἶνε ἀόριστος καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις συναξάριον λέγεται τὸ μηνολόγιον καὶ τὸ τυπικὸν καὶ τὸ ὑπόμνημα· ὅθεν πρὸς πρόληψιν συγχύσεων καθορίζεται ἡ σημασία τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ὅρων τούτων, καὶ τέλος γίγνεται λόγος περὶ τῆς ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ χρήσεως τῶν συναξαρίων πλὴν ἄλλων βιβλίων. Τὸ δὲ δεύτερον διαλαμβάνει ἐν ἐκτάσει περὶ ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ τῇ Δύσει ἀποκειμένων κωδίκων Συναξαρίων καὶ τῶν τύποις ἐκδοθέντων συναξαρίων καὶ μηναίων ἐν Βενετίᾳ (ἀπὸ τοῦ 1427 – 1895), ἐν Κων]πόλει (1843), ἐν Ἀθήναις (1896) καὶ ἐν Ρώμῃ (1902). Τῶν δ' ἀντιτύπων τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδόσεως τῶν μηναίων καταστάντων λίαν σπανίων καὶ δυσευρέτων, ἰδιαιτέρας μνείας ἀξιοῦται ἐνταῦθα ὡς εὐμενῶς παρασχὼν ἔν τούτων τοῖς ἐνδιαφερομένοις πρὸς τὴν κατ' οἶκον μελέτην ὁ σεπτὸς ἡμῶν πρωθιεράρχης Ἰωακεὶμ ὁ Γ', ὃν χαρακτηρίζουσιν ὡς virum illustrissimum. Εἶτα ὁ λόγος περὶ τῶν συναξαριστῶν Μαξίμου τοῦ Μαργουνίου καὶ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου καὶ τοῦ Μεγάλου Συναξαριστοῦ Χρ. Δουκάκη (ἐν Ἀθήναις, 1889—96) καὶ τῶν ὑπὸ τοῦ κυρίου Α. Δημητριέφσκη ἐκδοθέντων τυπικῶν, ἐν οἷς παρεμβάλλονταί τινα μείζω ἢ ἐλάσσω συναξάρια Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ κεφαλαίῳ ἀνομολογεῖται τὸ ἀδύνατον τῆς ἀνευρέσεως ἀρχετύπου τινὸς κώδικος καὶ πρωτογενοῦς βιβλίου, ἴσως ἀπολεσθέντος ἢ ἔτι λανθάνοντος, ἐξ οὗ τὰ

ἄλλα ἐπήγασαν· καὶ διαιροῦνται οἱ κώδικες εἰς ἑπτὰ τάξεις, ἀναγομένας εἰς δύο γένη, τὸ μὲν ἀρχαιότερον, τὸ δὲ νεώτερον· περὶ δὲ τῆς ἡλικίας τῶν συναξαρίων διαβεβαιοῦται ὅτι ἥκιστα ἀποδείκνυται ἡ ὕπαρξις αὐτῶν ἀρχομένου ἤδη τοῦ ἐννάτου αἰῶνος, ἐπομένως τὰ ἀρχαιότερα αὐτῶν φαίνεται ὅτι ἐγράφησαν ἐν τῷ ι′, ἕτερα ἐν τῷ ια′, καὶ ἕτερα ἐν τῷ ιβ′ καὶ ιγ′ αἰῶνι, ὡς συγγραφεῖς δὲ ἢ μᾶλλον συλλογεῖς αὐτῶν ἀναφέρονται ὁ Πέτρος, Ἠλίας, Μαυρίκιος διάκονος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Νικηφόρος ὁ Κάλλιστος. Ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ κεφαλαίῳ πρόκειται περὶ τῶν πηγῶν τῶν συναξαρίων καὶ ἀποδείκνυται ὅτι τὰ ὑπομνήματα τῶν συναξαρίων συνετμήθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐκ παλαιοτέρων σπανίως δὲ ἐκ νεωτέρων μηνολογίων, ὡς ὑπὸ Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ ἐν λήγοντι δεκάτῳ αἰῶνι, καὶ ἐξ ἄλλων βιβλίων, οἷον τῆς Φιλοθέου Ἱστορίας Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου, ἐνίοτε δὲ καὶ παρηλλόγησαν καὶ οὐ καλῶς διεπραγματεύθησαν, ἀφοῦ μνῆμαι πολλῶν ἁγίων ἐνεγράφησαν οὐχὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καὶ δὴ καὶ πολλάκις ἐπαναλαμβάνονται, ἐκ δὲ τῶν τυπικῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς πρωτευούσης ἐξήχθησαν αἱ συνάξεις τῶν ἁγίων καὶ τὰ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐγκαίνια, ὀλίγα ἐκ τῶν τυπικῶν τῶν μοναστηρίων τῆς τε Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν παρακειμένων μερῶν, καί τινα ἐκ τῶν ἡμερολογίων ἢ μικρῶν συναξαρίων (Kalendaria), ἐκ τῶν ἐμμέτρων συναξαρίων Χριστοφόρου τοῦ Μυτιληναίου (ια′ αἰῶνος) καὶ ἔκ τινος ἑρμηνείας τῆς ζωγραφικῆς τέχνης, οἷον «ἐκ τῶν Ἑλπίου τοῦ Ρωμαίου ἀρχαιολογουμένων Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας περὶ χαρακτήρων σωματικῶν». Μετὰ τὰς πηγὰς τῶν συναξαριστῶν ἐν τέλει τῶν προλεγομένων εἰδικώτερος γίγνεται λόγος περὶ τοῦ περιεχομένου τῶν συναξαρίων· τοῦτο δέ, συντόμως εἰπεῖν, εἶνε ἑορταὶ τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Θεοτόκου, κινηταὶ ἑορταί, μνῆμαι ἀγγέλων, Πατριαρχῶν, προφητῶν, ἀποστόλων, μαρτύρων πλείστων Παλαιστίνης καὶ Ἀνατολῆς καθ' ὅλου, τῆς Δύσεως καὶ Ρωμαίων, νεομαρτύρων μάλιστα ἐπὶ τῶν εἰκονομάχων, ἀσκητῶν, πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, ἄλλων ἐπισκόπων, παπῶν Ρώμης, βασιλέων, συνόδων, μνῆμαι διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων καὶ λυπηρῶν περιστατικῶν, καὶ τέλος διηγήσεις ψυχωφελεῖς.

Β′. Τὸ κύριον σῶμα, ἤτοι τὸ συναξάριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 1—940) περιλαμβάνει ἄνω μὲν ἐν διστήλῳ πλήρες τὸ ἐκ τοῦ Σιρμονδιανοῦ κώδικος συναξάριον τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, ἐπιγραφόμενον «Συναξάριον περιέχον ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ τῶν ὁσίων ἐν συντόμῳ τὰ ὑπομνήματα», κάτω δὲ ἐν πλήρεσι γραμμαῖς τὰς σχετικὰς ἐκλογὰς καὶ οἱονεὶ τὰ ἀπανθίσματα τὰ ἐκ τοῦ λειμῶνος ἄλλων συναξαρίων τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας ἀποδρεπόμενα, σημειούμενα διὰ τοῦ τίτλου, «Synaxaria selecta». Τὸ συναξάριον τοῦτο, ἐν γλώττῃ καθαρᾷ καὶ σαφεῖ καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀκριβεῖ γεγραμμένον, εἶνε σύντομον μὲν τῇ λέξει, πλούσιον ὅμως τοῖς πράγμασιν, ὀνόμασι καὶ μνήμαις ἁγίων, ὁρισμοῖς τόπων καὶ χρόνων καὶ ἀναγραφῇ πολλῶν διαφόρων γεγονότων, ἐκκλησιαστικῶν, πολιτικῶν, φυσικῶν, θαυμασίων καὶ ἄλλων· μεγάλην σημασίαν ἔχει διὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ χρονολογίαν ἑορτῶν τινων ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ, οἷον τῇ στ′ φεβρουαρίου σημειοῦται «Καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Φωτίου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῷ προφητείῳ τοῦ ἁγίου προφήτου καὶ βαπτισμοῦ Ἰωάννου τῷ ὄντι ἐν τοῖς Ἱερεμίας»· δὲν ἀναφέρεται δ' ἐν αὐτῷ ἡ τῇ 30 ἰανουαρίου ἑορταζομένη κοινὴ ἑορτὴ τῶν τριῶν μεγάλων πατέρων καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὡς ἐφεξῆς τῷ 1100 ἐπὶ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καθορισθεῖσα καὶ τοῖς λαμπροῖς ᾄσμασι καὶ λόγοις τοῦ μακαρίου καὶ σοφοῦ ἐπισκόπου Εὐχαΐτων, Ἰωάννου τοῦ Μαυρόποδος, καταγλαϊσθεῖσα, ὑποσημειοῦται δὲ παραλαμβανομένη ἐκ τοῦ ἐν ἔτει 1595 ἐν Βενετίᾳ τυπωθέντος Μηναίου τοῦ ἰανουαρίου.

Γ′. Αἱ σημειώσεις (σελ. 941—1038) σύντομοι οὖσαι ἀλλ' οὐσιώδεις καὶ ἀκριβεῖς καὶ ἁγιογραφικῆς γραμματολογίας φέρουσαι χαρακτῆρα ἀναφέρονται χρονολογικῶς εἰς ἅπαντα τὰ συναξάρια, τό τε προτεταγμένον καὶ τὰ ὑποτεταγμένα, οὐδεμιᾶς ἡμέρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐξαιρουμένης. Ὡς τελευταῖον μέρος τοῦ ὅλου ἔργου ἐπάγεται ὁ ὀνοματικὸς πίναξ (σελ. 1041—1180) περιέχων ἀλφαβητικῶς τὰ ὀνόματα πάντων τῶν ἁγίων καὶ μὴ καὶ τὰ τῶν πόλεων καὶ χωρῶν καὶ πάντα καθ' ὅλου τὰ τοπικά, τὰ ἀναφερόμενα ἐν τοῖς

συναξαρίοις· καὶ τῶν μὲν ἁγίων σημειοῦται καὶ ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς, τῶν δ' ἄλλων μόνον ἡ ἐν τοῖς συναξαρίοις παραπομπή.

Ἐκ τῆς συντόμου ταύτης ἀναλύσεως καὶ τῶν ὀλίγων ἡμῶν παρατηρήσεων κατάδηλον γίγνεται καὶ αὐτῷ τῷ ἄκρῳ τῷ δακτύλῳ γευσαμένῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ ἰδίᾳ τῆς Ἁγιογραφίας ὅτι τὸ Προπύλαιόν ἐστι σοβαρὸν καὶ σπουδαῖον ἱστορικοκριτικὸν ἔργον, πολλοῦ λόγου καὶ σπουδῆς καὶ συστάσεως θερμῆς ἄξιον, δικαίως προκαλοῦν εἰλικρινῆ ἔπαινον καὶ εὐχαριστίαν πρὸς τοὺς φιλοπόνους καὶ σοφοὺς αὐτοῦ ἐκδότας. Τὸ ἔργον, προϊὸν βαθείας καὶ μακρᾶς μελέτης τῶν πηγῶν καὶ προσεκτικῆς καὶ ἀντιπαραβολῆς τῶν σχετικῶν κωδίκων παρέχει πλουσίαν καὶ πολύτιμον συμβολὴν εἰς τὸ Συναξάριον τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῆς ὅλης ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, διαφωτίζον καὶ δικαιολογοῦν πολλὰ σημεῖα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου καὶ τῆς θείας λατρείας καὶ ἅμα πολλὰς παρέχον ἀφορμὰς εἰς εἰδικωτέρας μελέτας τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένοις. Ἰδιαιτέρως δ' εὐχάριστον καὶ παρήγορον τυγχάνει ὅτι οἱ σοφοὶ ἐκδόται διαπνέονται ὑπὸ πνεύματος εἰρηνικοῦ καὶ καθαρῶς ἐπιστημονικοῦ, πᾶσαν πικρὰν καὶ φανατισμοῦ ἀπόζουσαν περὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἀποφεύγοντες παρατήρησιν ἔν τε τοῖς προλεγομένοις καὶ ταῖς ἐπισημειώσεσι. Καίτοι δὲ ἡ ἐπιστήμη οὐδαμῶς φέρει στενὸν καὶ ἐθνικὸν χαρακτῆρα, ἐν τούτοις εὐχόμεθα ὅπως τὸ ἔργον τῶν ξένων διεγείρῃ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἄμιλλαν τῶν ἡμετέρων καὶ προκαλέσῃ μελέτας ἁγιογραφικὰς, σπανιζούσας δυστυχῶς παρ' ἡμῖν.

Γ. Β.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΚΟΣΜΑΣ ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ

Τῇ 22 παρελθόντος ὀκτωβρίου παρέδωκε τῷ Κυρίῳ τὸ πνεῦμα ὁ ἀπὸ πεντηκονταετίας ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος ἱερᾷ μονῇ τῆς μεγίστης Λαύρας τὸν μοναχικὸν ἀνὼν δίκλινον Κοσμᾶς Σταυρίδης, ἐν ἡλικίᾳ ἑβδομήκοντα καὶ πλέον ἐτῶν. Ἐν τῷ παρὰ τὸ Πράβιον τῆς ἐπαρχίας Ἐλευθεροπόλεως χωρίῳ Δρέστῃ γεννηθείς, τὰς πρώτας αὐτοῦ σπουδὰς ἐποιήσατο ἐν τῇ κεντρικῇ ἀθωνιάδι σχολῇ, τὴν δὲ θεολογίαν ἐσπούδασεν ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ, δαπάναις τοῦ ἀειμνήστου Βενιαμὶν ἀρχιμανδρίτου τοῦ Λαυριώτου, ἐπανελθὼν εἰς Ἅγιον Ὄρος τῷ 1866, ὁπόθεν, ἐπὶ ἑπταετίαν, ἐχρημάτισε σχολάρχης τῆς ἀθωνιάδος διδάσκας μετὰ ζήλου. Προαχθεὶς ὑπὸ τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μονῆς προηγούμενος, ἐγένετο καὶ ἀντιπρόσωπος αὐτῆς ἐν Καρεαῖς παρὰ τῇ ἱερᾷ συνάξει, ἐν περιστάσει δυσκόλῳ, συνεργασθεὶς ἐν ἀφοσιώσει πρὸς τὰ συμφέροντα τοῦ τόπου μετὰ τοῦ προσφυλοῦς αὐτοῦ συμμαθητοῦ Νεοφύτου προηγουμένου τοῦ Βατοπεδινοῦ. Κατόπιν ἀποσταλεὶς εἰς Ἀδριανούπολιν ἡγούμενος τοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ λαυριωτικοῦ μετοχίου τοῦ ἁγίου Στεράνου καὶ διαμείνας ἑξαετίαν, διδάξας δὲ μετὰ ζήλου τὰ ἱερὰ ἐν ταῖς ἀνωτέραις σχολαῖς τῆς ὁμογενοῦς κοινότητος, ἐπεσπάσατο τὴν ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν εὐσεβῶν κατοίκων· μεθ' ὃ ἐπέστρεψεν εἰς Ἅγιον Ὄρος, ἀναδεξάμενος ἅπαξ ἔτι, τῷ 1890, ἐντολήν τινα τῆς ἱερᾶς αὐτοῦ μονῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει. Γνώστης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς καὶ καλλίφωνος, καὶ τῆς ἑλληνικῆς γνώστης, θερμὸς συνήγορος τοῦ δικαίου, διεκρίνετο διὰ τὴν τόλμην, μεθ' ἧς ὑπερήσπιζε τὰς ἰδέας αὐτοῦ περὶ κοινῶν ζητημάτων.—Ἡ αὐτοκρατορικὴ κυβέρνησις ἐβράβευσεν αὐτόν, πατριαρχικῇ συστάσει, πρὸ διετίας, διὰ τοῦ παρασήμου Μεδζιδιὲ Β' τάξεως, ὁ δὲ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης κκ. Ἰωακεὶμ, ὁ τιμῶν καὶ ἀμείβων τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν παιδείαν, ἀνηγόρευσε τὸν ἀείμνηστον Κοσμᾶν ἀρχιμανδρίτην τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου.—Ὁ θάνατος τοῦ Κοσμᾶ Λαυριώτου ἐστὶ ζημία τῆς ἐν τῇ Λαύρᾳ καὶ τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει εὐλαβοῦς μοναχικῆς ἀδελφότητος.

Παροράματα.— Ἐν τῇ βιβλιοκρισίᾳ τῇ καταχωρισθείσῃ ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ διορθωτέον τό: καὶ τὸ κυριώτατον τὴν ἀπόρασιν κτλ. εἰς, **καὶ δὴ ὡς κυριώτατον καὶ τὸ** ἑρμηνευτικῶς εἰς **ἐρευνητικῶς.**

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, **ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, ὀπιλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 14 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 46

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αὐτοκρατορικῆς εὐμενείας τεκμήριον - Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά — Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα — Ὀφειλῶν ἐξόφλησις — Νομολογία οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι — Παράρτημα Ἐκκλ. Ἀληθείας Εὐαγγελικὰ διδάγματα.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΣ ΕΥΜΕΝΕΙΑΣ ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ

Μεγαθύμῳ, ὑψηλόφρονι καὶ ὑψηλῇ αὐτοκρατορικῇ ἐπινεύσει τῆς Α. Α. Μ. τοῦ τρισεβάστου Αὐτοκράτορος καὶ βασιλέως ἡμῶν Σουλτὰν Ἀπδοὺλ Χαμὶτ Χὰν ἐφένδου ἡμῶν ἡ ὑψηλὴ αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις ἐνεργήσασα διὰ τοῦ ἁρμοδίων κυβερνητικῶν ὑπουργείων, ὑπ' ὄψιν ἐχόντων τὴν αἴτησιν τὴν τετράκις ὑποβληθεῖσαν περὶ τρόπου καταλλήλου εἰς ἐξασφάλισιν τῶν κτημάτων πάντων τῶν ἡμετέρων ἱερῶν φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων, ἐξέδωκε τὴν ἐπομένην ἀπόφασιν, δημοσιευθεῖσαν τῇ π. τετάρτῃ καὶ ὑπὸ τῆς «Σαμπὰχ» ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν 5060 φύλλῳ τῆς 12 νοεμβρίου 1319 (1903) ἔχουσαν δὲ οὕτω:

Τίτλοι βακουφικῶν κτημάτων.

Μέχρι τοῦδε οἱ τίτλοι τῶν ἀκινήτων (ἐμλὰκ) καὶ τῶν γαιῶν τῶν δωρουμένων ὑπὸ ἀγαθοεργῶν προσώπων ὑπὲρ ἀγαθοεργῶν καὶ βακουφικῶν κτημάτων ὡς σχολείων, νοσοκομείων καὶ λοιπῶν, δὲν ἐκδίδονται ἐπ' ὀνόματι τοῦ βακουφίου, ἀλλ' ἐπ' ὀνόματι τρίτου προσώπου, ἀκολούθως δὲ ἀποθνησκόντων ἐνίοτε τούτων ἀτέκνων, τὰ κτήματα ταῦτα θεωρούμενα ἀδέσποτα πωλοῦνται. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο ἐπιφέρει ἐπὶ τέλους τὴν καταστροφὴν τῶν εἰρημένων ἀγαθοεργῶν καθιδρυμάτων, ἐγράφη εἰς τὸ ἁρμόδιον τμῆμα ὅπως ληφθῶσι τὰ ἀπαιτούμενα μετρα.

Ἐπειδὴ ἡ σύνταξις καὶ ἔκδοσις τίτλου ἀπ' ὀνόματι τοῦ βακουφίου καὶ οὐχὶ τρίτου προσώπου διὰ τὰ κτήματα (ἐμπλὰκ) καὶ τὰς γαίας τὰς δωρηθησομένας ὅπως χρησιμεύωσιν ὡς προσοδοφόρα κτήματα (ἀκὰρ) τῶν ἀγαθοεργῶν καθιδρυμάτων ὡς ἐκκλησιῶν, σχολείων, νοσοκομείων καὶ λοιπῶν θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ βακουφίου ἀπὸ καταστροφῆς καὶ ἐπομένως εἰς τὴν αὔξησιν τῶν εἰσοδημάτων του, διὰ τοῦτο ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου τμήματος ἵνα τοῦ λοιποῦ ἐνεργῆται τὸ ἀνωτέρω, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι, ὅταν θὰ ἐνεργῶνται αἱ ἀπαιτούμεναι διατυπώσεις περὶ τοιούτων γαιῶν καὶ ἀκινήτων (ἐμλὰκ) δωρηθησομένων ὑπὸ ἀγαθοεργῶν προσώπων, πρέπει νὰ σαφηνίζηται ἐν τοῖς τίτλοις ποῦ ἀνήκουσι τὰ βακούφια ταῦτα, ἡ ἀξία, τὸ εἰσόδημα, τὰ ὅρια αὐτῶν καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἡ μεγάθυμος αὕτη αὐτοκρατορικὴ εὐμένεια ληφθεῖσα ὑπὸ τῆς ὑψηλῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως ὑπ' ὄψιν ἐπισπᾶται τὴν θερμὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ ἡμετέρου Γένους.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν τοῖς ἀνακτόροις.—Κατὰ τὰ ἀπό τινων ἐτῶν εἰθισμένα ὅπως οἱ ἐθνάρχαι κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς νηστείας παρὰ μουσουλμάνοις μεταβαίνωσιν εἰς τὰ αὐτοκρατορικὰ ἀνάκτορα καὶ παρακάθηνται εἰς δεῖπνον, ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετέβη χθὲς εἰς αὐτὰ συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου καὶ τοῦ Καπουκεχαγιὰ ἐξοχωτάτου Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου καὶ συνεδείπνησε μετὰ τῶν ἐξοχωτάτων ὑπουργῶν Μεμδοὺχ πασᾶ, τῶν ἐσωτερικῶν, Τζελαλεδδὶν πασᾶ, τῶν ναυτικῶν, Χασὶμ πασᾶ τῆς παιδείας, Μεχμὲτ πασᾶ, προέδρου τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας τῶν ναυτικῶν, τοῦ πατριάρχου τῶν ἀρμενίων Ὁρμανιὰν, τοῦ ἐξοχωτάτου Ἀμετσὴ βέη, ἀρχικαγγελαρίου τῆς Ὑ. Πύλης καὶ τοῦ ἐξοχ. Μουχαρὲμ βέη, μέλους τοῦ πολιτικοῦ τμήματος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους καὶ υἱοῦ τοῦ σοφολογιωτάτου Σεϊχουλσλάμου.

Μετὰ τὸ δεῖπνον, ἡ Α. Α. Μ. ὁ σεπτὸς Ἄναξ εὐηρεστήθη ἵνα διαβιβάσῃ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰς αὐτοκρατορικὰς αὐτοῦ προσρήσεις διὰ τοῦ ἀρχιθαλαμηπόλου ἐξοχ. Χατζῆ Ἀλῆ πασᾶ.

Αἱ ἐν Ἠπείρῳ Σταυροπηγιακαὶ Μοναί.—Ἐν τινι τῶν τελευταίων αὐτῆς συνεδριῶν ἡ ἱερὰ Σύνοδος, προτάσει τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει ὅτι αἱ πλεῖσται τῶν ἐν Ἠπείρῳ ἱερῶν σταυροπηγιακῶν μονῶν δὲν εὑρίσκονται εἰς τὴν προσήκουσαν οἰκονομικὴν καὶ διαχειριστικὴν κατάστασιν, ὡς ἄλλως τε διὰ μακρᾶς ἐκθέσεως αὐτοῦ εἶχε πληροφορήσει τὴν Ἐκκλησίαν ὁ ἐξαρχικῶς ἄλλοτε ἐπιθεωρήσας καὶ ἐπισκεψάμενος ταύτας θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ξανθουπόλεως κ. Ἰωάννης, καὶ ποθοῦσα ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς διορθώσεως καὶ βελτιώσεως τῶν ἱερῶν τούτων σκηνωμάτων, ἐνέκρινεν ὅπως συστηθῇ ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν περιοίκων μητροπολιτῶν, ἤτοι τοῦ Δρυϊνουπόλεως κ. Λουκᾶ, τοῦ Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν κ. Καλλινίκου καὶ τοῦ Βελλᾶς καὶ Κονίτσης κ. Κωνσταντίνου, ἥτις συνερχομένη, καθ' ὡρισμένην ἐποχὴν, θὰ συσκέπτηται περὶ τῶν μέτρων, ἅτινα θεωρεῖ πρόσφορα πρὸς βελτίωσιν καὶ τακτοποίησιν τῶν κατ' αὐτὰς, καὶ θὰ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν διὰ τὰ περαιτέρω. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἀνακοινωθήσεται τοῖς ρηθεῖσι σεβασμ. μητροπολίταις διὰ τῶν προσηκόντων γραμμάτων.

Ἔκδοσις νέα τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων.—Ἐν τινι τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱ. Συνόδου ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν τῷ φιλευσεβεῖ αὐτῆς ἐνδιαφέροντι μνείαν ἐποιήσατο περὶ τῆς πανθομολογουμένως λίαν ἐπαισθητῆς καταστάσης ἀνάγκης τῆς ἐκ νέου ἐκδόσεως ἁπάντων τῶν ἐν χρήσει παρὰ ταῖς Ἐκκλησίαις ἡμῶν ἱερῶν βιβλίων, ἤτοι Εὐαγγελίων, Μηναίων, Παρακλητικῆς, Ἀποστόλου κτλ. Καὶ ἐπειδὴ ἦδη τὰ μὲν ἐν Βενετίᾳ ἀρχαῖα γνωστὰ ἐκδοτικὰ τοιούτων βιβλίων καταστήματα ἔπαυσαν λειτουργοῦντα, ἄλλα δέ τινα ἐπιχειρήσαντα τὴν ἔκδοσιν βιβλίων τινῶν οὐ μόνον ὑπὸ τυπογραφικὴν ἔποψιν ἠστόχησαν, ἀλλὰ καὶ οὐ μετὰ τῆς δεούσης ἀκριβείας ἐπελάβοντο τῆς διορθώσεως τῶν ἐν αὐτοῖς ἡμαρτημένως ἐχόντων, ἡ Α. Θ. Π. ὑπέβαλε τῇ ἁγίᾳ καὶ Ἱ. Συνόδῳ, ὅπως αὐτὴ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἀναλάβῃ νῦν τὴν κατὰ τὸν προσήκοντα τρόπον ἔκδοσιν τῶν εἰρημένων βιβλίων. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ μέλλουσα ἔκδοσις ἀπαιτεῖ οὐκ εὐκαταφρόνητον δαπάνην, ἡ Α. Θ. Πανάγιότης προὔτεινεν εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον ὅπως πρὸς τὸν εὐσεβῆ τοῦτον σκοπὸν χρησιμοποιηθῇ μὲν τὸ χιλιόλιρον εἰς τὸν Πατρ. ναὸν κληροδοτημα τοῦ ἀειμνήστου μεγάλου εὐεργέτου Παύλου Στεφάνοβικ, ἀποδοθῇ δ' αὖθις αὐτὸ τῷ κληροδόχῳ μετὰ τὴν ἐκποίησιν τῶν ἀντιτύπων, διοριζομένων πρὸς τοῦτο δύο ἐπιτροπῶν, τῆς μιᾶς μὲν ἵνα ἐπιστατήσῃ ἐπὶ τῆς δαπάνης καὶ καταναλώσεως τῶν βιβλίων μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος κληροδοτήματος, τῆς δὲ ἑτέρας ἐπὶ τῆς ἐκτυπώσεως καὶ τῆς διορθώσεως τῶν βιβλίων. Τῆς προτάσεως ταύτης οἰκουμ. πατριάρχου ἐγκριθείσης κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου, προχθὲς δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Δ.Ε.Μ. Συμβουλίου, διωρίσθη ἐπὶ τοῦ ὑλικοῦ μέρους τῆς ἐκδόσεως ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κκ. Συμεὼν Παπαδάκη, Ἰωάννου Τανταλίδου καὶ Νικολάου Ν. Νικολαΐδου, ἥτις καὶ προσεκλήθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. εἰς πρώτην συνεδρίαν τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην. Κατ' αὐτὴν προκαταρκτικῶς ἡ Α. Θ. Π. ἀνέπτυξε τὸ σχέδιον τῆς τοιαύτης ἐκδόσεως, δι' ἣν καταρτισθήσεται ἑτέρα ἐπιτροπὴ ἐξ εἰδικῶν προσώπων πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ κειμένου τῶν ἐκδοθησομένων ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων. Ἡ Α. Θ. Π. ἐνετείλατο τῇ ἐπιτροπῇ ὅπως ἄρξηται ἀπὸ τῆς ἐκτυπώσεως τῶν

ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀναγινωσκομένων Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων, φροντίζουσα ὅπως τὸ Πατρ. Τυπογραφεῖον ἐφοδιασθῇ διὰ τῶν καταλλήλων τυπογραφικῶν χαρακτήρων, διὰ κοσμημάτων ἀρχαίων ἐκκλησιαστικῶν καὶ στοιχείων κεφαλαίων ἐκ τῶν ἐν παλαιοῖς χειρογράφοις πεποικιλμένων, ἔτι δὲ δι' ἱερῶν εἰκόνων ἀρχαιοτύπων κατὰ τὰ σωζόμενα καλλιτεχνικώτατα ὑποδείγματα. Ἐν γένει δὲ, ἡ Α. Θ. Π. ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἡ προκειμένη ἔκδοσις τῶν εὐαγγελίων,μετὰ ταῦτα δὲ καὶ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων ᾖ οὐ μόνον φιλόκαλος καὶ ἀκριβὴς, ἀλλὰ καὶ ὅσον ἔνεστιν ἀρχαιοπρεπὴς κατὰ τὴν τυπογραφικὴν μορφήν. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπελήφθη ἤδη τῆς προκαταρκτικῆς πρὸς τὸ ἔργον τοῦτο φροντίδος.

Τοῦ ἀνωτέρω ἐγχειρήματος, ὅπερ ἀναλαμβάνει ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, ἀπαιτοῦντος καθ' ἃ πᾶς τις κατανοεῖ, οὐ μικρὰς ὑλικὰς καὶ ἠθικὰς θυσίας, ἔκκλησις γίνεται πρὸς πᾶν εὐσεβὲς καὶ φιλόστοργον τῆς Ἐκκλησίας τέκνον ὅπως προφρόνως παράσχῃ πᾶσαν ἠθικὴν καὶ ὑλικὴν συμβολὴν εἰς τὸ ἐπιχειρούμενον ἔργον, ὅπερ πεποίθησιν ἔχομεν ὅτι διὰ τῆς θερμουργοῦ συμπράξεως τοῦ τὴν πρωτοβουλίαν σχόντος οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. Ἰωακεὶμ ἀφ' ἑνὸς, καὶ διὰ τοῦ χαρακτηρίζοντος τὸ ἡμέτερον ὀρθόδοξον πλήρωμα θείου περὶ τὰ πάτρια καὶ ἱεροῦ ζήλου ἀφ' ἑτέρου, θέλει εὐοδωθῇ καὶ ἐν τάχει εἰς πέρας αἴσιον ἀχθῇ.

Ἐφορεία τοῦ ἐν Πριγκήπῳ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου.—Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, συνῳδὰ τῷ ἐσχάτως ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων ψηφισθέντι κανονισμῷ τοῦ ἐν Πριγκήπῳ ἐθν. Ὀρφανοτροφείου, προέβη ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ εἰς ἐκλογὴν Ἐφορείας τοῦ καθιδρύματος καὶ ἐξελέξατο μέλη αὐτῆς τοὺς κκ. Ι. Ἰωαννίδην βέην, ὡς ἀντιπροσωπευτικὸν μέλος τοῦ Συμβουλίου, Λέοντα Καζανόβαν, ὡς ἀντιπροσωπευτικὸν μέλος τῆς Ἐφορείας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, Ἰ. Χατζόπουλον, Δ. Μάγκον, ἀντὶ τοῦ κ. Ζ. Φυτίλη δηλώσαντος ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐργαζόμενος ὑπὸ τὴν ρηθεῖσαν ἰδιότητα ὑπὲρ τοῦ Ὀρφανοτροφείου, καὶ Θ. Ψάθην, ἐργασθησομένους ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἤδη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ὡς προέδρου τῆς ρηθείσης Ἐφορείας ἐκλεγέντος σεβασμ. μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν Διπλοκιονίῳ.—Ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε τῇ π. κυριακῇ ἐν τῷ ἐν Διπλοκιονίῳ ἱερῷ ναῷ ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, τελεσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Μ. ἀρχιμ. κ. Νικοδήμου, συνιερουργοῦντος τοῦ δευτερεύοντος τῶν Πατριαρχείων κ. Παρθενίου. Λόγον ἐξεφώνησεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ἐπὶ τοῦ ἀποστολικοῦ ρητοῦ «ἀδελφοὶ, Χριστὸς ἡ εἰρήνη ἡμῶν» ὁ ἱερολ. κ. Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης. Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετέβη εἰς τὸ νέον κτίριον τῆς σχολῆς τῶν ἀρρένων, ὅπερ ἄρτι φιλοτίμοις καὶ φιλογενέσι προσπαθείαις ἐφορείας καὶ φιλοπροόδου κοινότητος ἀνηγέρθη, καὶ ἐτέλεσε τὸν ἐπὶ τοῖς ἐγκαινίοις ἁγιασμὸν αὐτοῦ, πολλῆς παρισταμένης φιλομούσου ὁμηγύρεως. Κατὰ τὴν τελετὴν παρῆν καὶ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος, ἡ Α. Ε. ὁ Συμεωνάκης ἐφέντης Σινιόσογλους καὶ ἄλλοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς. Μετὰ τοὺς ἐπὶ τῇ περιστάσει ταύτῃ ἀπαγγελθέντας λόγους ὑπό τε τοῦ διευθυντοῦ τῆς σχολῆς καὶ τοῦ καθηγητοῦ τῆς τουρκικῆς, καὶ διάφορα ᾄσματα ψαλέντα ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς σχολῆς ὑπέρ τε τοῦ Ἄνακτος ἡμῶν καὶ τῆς Α. Θ. Π., ὁ οἰκουμ. πατριάρχης διὰ προσφόρου προσλαλιᾶς τὸ μὲν ἐξῆρε τὰ φιλοπρόοδα αἰσθήματα τῆς κοινότητος, προικισάσης τὴν σπουδάζουσαν νεότητα διὰ καταλλήλου παιδευτηρίου, τὸ δὲ τὴν ὀφειλομένην τῷ σεπτῷ ἡμῶν Ἄνακτι Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ εὐγνωμοσύνην ἀνθ' ὧν ἑκάστοτε ἐπιδαψιλεύει τῷ Γένει ἡμῶν χαρίτων καὶ εὐεργετημάτων, καὶ ἐν τέλει ἐξήγγειλε νέαν πεντηκοντάλιρον ὑπὲρ τῆς σχολῆς δωρεὰν τοῦ ἐξοχωτάτου κ. Συμεωνάκη ἐφέντη Σινιόσογλου, τοῦ πολλαχῶς τὴν κοινότητα ταύτην εὐεργετήσαντος καὶ εὐεργετοῦντος, τοῦθ' ὅπερ ἡ ὁμήγυρις ἀπεδέξατο ἐν εὐφημίαις.

Τῆς τελετῆς περατωθείσης ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Σινιόσογλου ὁπόθεν μετὰ τὸ πρὸς τιμὴν Αὐτῆς παρατεθὲν γεῦμα ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐν Βαφεοχωρίῳ οἰκίαν Αὐτῆς.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Ἐντολῇ τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος μεταβὰς τῷ π. σαββάτῳ εἰς τὴν σερβικὴν πρεσβείαν διηρμήνευσε τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῷ ἐξοχωτάτῳ νέῳ ἐνταῦθα πρεσβευτῇ τῆς Σερβίας κ. Σίμιτς

ἐπὶ τῷ διορισμῷ καὶ τῇ αἰσίᾳ εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν ἀφίξει αὐτοῦ.

Τῇ π. κυριακῇ ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Παναγιότης διεβίβασε τὰς προσρήσεις αὐτοῦ διὰ τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου κ. Λαυρεντίου τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Κώου κ. Ἰωακεὶμ ἐπὶ τῇ ἀφίξει αὐτοῦ καὶ τῷ κ. Ἀναστ. Δημητριάδῃ ἐπὶ τῇ ἐκ τῆς ἀσθενείας ἀναρρώσει αὐτοῦ.

Ἐπέτειος ὀνόματος.—Τὸν πανιερ. μητροπολίτην Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, σχολάρχην τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἄγοντα τῷ π. σαββάτῳ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτὴν ἐπεσκέψατο αὐτοπροσώπως ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ καὶ πλῆθος ἄλλων ἐγκρίτων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων.

Τῷ δ' ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Μιχαὴλ Σιφναίῳ, τῷ ἐξοχωτάτῳ Μ. Γρηγοριάδῃ, μέλει τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους, καὶ τοῖς ἀξιοτίμοις κκ. Μ. Ψαλίδᾳ, ἰατρῷ, Μ. Θεοτοκῇ, δικηγόρῳ, ἑορτάζουσιν ὡσαύτως, ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη διὰ τῶν ἁρμοδίων πατριαρχ. κληρικῶν ὑπαλλήλων.

Ὁμοίως ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς καὶ τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Σισανίου κ. Σεραφεὶμ ἑορτάζοντι.

Ὡσαύτως τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Δράμας κ. Χρυσοστόμῳ ἑορτάζοντι χθὲς, καὶ τῷ ἐξοχωτάτῳ ἄρχοντι καὶ Μ. ῥήτορι τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ ὑποδιοικητῇ τοῦ νομοῦ Διαρβεκὶρ Μνᾷ Χαμουδοπούλῳ ἑορτάζοντι τῇ π. τρίτῃ, ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τηλεγραφικῶς.

Χοροστασία.—Ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ χθὲς μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐχοροστάτησε ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ κατὰ τὸν ἑσπερινὸν καὶ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ παραθρονίῳ, ἄτε τῆς εἰκόνος τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου μετὰ τῆς ποιμαντικῆς ῥάβδου τιθεμένης, κατὰ ἀρχαῖον ἔθος, ἐπὶ τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου.

Ἐκκλησιαστικὸς Μουσικὸς Σύλλογος.—Ὑπὲρ τοῦ Συλλόγου τούτου προσήνεγκον ἐσχάτως ὁ ἐρίτιμος κ. Μιχαὴλ Σιφναῖος, μέλος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, εἰκοσάφραγκα δύο, ὁ ἐξοχώτατος Ν. Σγουρίδης λίρ. τ. μίαν, καὶ ὁ κ. Χ. Ραμφιάδης ἑφέντης μετζήτια δέκα.

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΥΠΟΜΝΗΣΙΣ *ὑπὸ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἀπηυθύνθη πρότριτα τοῖς διαχειριστα*ῖς *ἱερῶν χρημάτων, ὅσοι τὸ καθῆκον αὐτῶν ἐπιτελοῦντες, ἐφ' ᾧ ὑπὸ τῶν ἐκλογέων αὐτῶν ἐτάχθησαν, οὐδέποτε πρέπει νὰ παρίδωσιν ἱερὸν ἐπίσης καθῆκον τοῦ διδόναι εὐθύνας συνεχῶς πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, οἷα θεοκέλευστον ἐπόπτην τῶν ἱερῶν περιουσιῶν. Παρῆλθον μῆνες δέκα ὅλοι καὶ τέσσαρες, ἀπὸ τῆς 11 σεπτεμβρίου παρελθόντος ἔτους, ἀφ' ὅτου ἡ Ἐκκλησία, κατ' ἀξίωσιν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, κατέστησε γνωστὸν ταῖς ἐπιτροπαῖς τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ ταῖς ἐφορίαις τῶν σχολῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐξῆς ἔμελλον νὰ διεξάγωνται αἱ χρηματικαὶ διαχειρίσεις ἐκείνων καὶ τούτων, ὑπέδειξε δὲ τὴν ἄμεσον τήρησιν τοῦ 3 ἄρθρου διατάττοντος ἵνα κατὰ τὴν λῆξιν ἑκάστης τριμηνίας ὑποβάλληται εἰς τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ἐξελεγκτικὸν γραφεῖον ἐνυπόγραφος ἰσολογισμὸς ἑκατέρας διαχειρίσεως ὑπὸ πασῶν τῶν ἐφοριῶν καὶ ἐπιτροπῶν τούτων, ἐκ τῶν καθαρῶν λογιστικῶν βιβλίων ἐξηγμένος. Ἓξ μῆνας μετὰ τὴν πρώτην ἀγγελίαν τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἐπανελαμβάνετο ἡ πρόσκλησις, καὶ τῇ 11 μαρτίου 1903 ὑπεμιμνήσκετο ἡ λῆξις τῆς πρώτης τριμηνίας τοῦ ἔτους μετὰ προτροπῆς ὅπως οἱ διαχειρισταὶ ἱερῶν χρημάτων συμμορφωθῶσι τῇ διατάξει ταύτῃ τοῦ ἐντίμου Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου.

Ἡ πρόσκλησις ἐπαναλαμβάνεται καὶ πάλιν, πρὸ μιᾶς ἑβδομάδος, δεικνύουσα ὅτι εἰσί τινες ἐπιλανθανόμενοι τοῦ καθήκοντος διὰ πληθὺν ἴσως ἀσχολιῶν. Ἀλλ' οἱ διαχειριζόμενοι κοινοτικὰς περιουσίας οὐδαμῶς ἀγνοοῦσιν ὅτι ἀπὸ πολλῶν μὲν ἐτῶν καὶ αἰώνων, ἀλλὰ κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσιπενταετίαν κυρίως, συστηματοποιηθεῖσα ἡ κηδὼ καὶ μέριμνα τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας περὶ τῶν κοινῶν χρημάτων, πολλὰς ὠφελείας ἐπήγασε τοῖς κοινοῖς ταμείοις, πολλὰς δὲ ἱερὰς περιουσίας ἐξησφάλισεν, ὥστε πολλῶν ναῶν καὶ σχολείων ἡ οἰκονομικὴ κακοδαιμονία προελήφθη, τεθέντων ὁρίων ἀνυπερβλήτων εἰς τὴν δαπάνην ἢ σπατάλην τοῦ κοινοῦ χρήματος· διότι κατὰ χρονικὰς περιόδους, οὐχὶ ἐλάσσονας ἑνὸς ἔτους, ἐλάμβανε γνῶσιν ἡ Ἐκκλησία τῆς οἰκονομικῆς σχολείων καὶ ναῶν καταστάσεως, συνιστῶσα τὸ δέον γενέσθαι καὶ ἀπὸ τοῦ

μὴ δέοντος ἀποτρέπουσα καὶ προφυλάττουσα, καὶ ἐπιβάλλουσα τὸ δικαίωμα αὐτῆς τοῦτο, ἐνίοτε καὶ σπανίως. Ἡ ἐπιτηρεία αὕτη καὶ ἡ γνῶσις τῆς τῶν οἰκονομικῶν τῶν ναῶν καὶ σχολείων καταστάσεως ἀπαιτεῖται νὰ γίγνηται συνεχεστέρα, λίαν δ' ὠφέλιμον ἔσται τὸ ἀποτέλεσμα ταύτης· καὶ ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀποφασίζῃ τι πρὸς ὠφέλειαν τῶν κοινῶν τούτων καὶ ἱερῶν ἱδρυμάτων, καλὸν ἔσται βεβαίως νὰ μὴ ἀναγκάζηται νὰ ὑπομιμνήσκῃ τόσῳ συνεχῶς τὸ καθῆκον εἰς ἐκείνους, οἵτινες οὐδέποτε πρέπει νὰ ἐπιλανθάνωνται τούτου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Α'.

Ἐγκύκλιος πρὸς τοὺς ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Θρᾴκῃ ἀρχιερεῖς.

ΙΩΑΚΕΙΜ

ἐλέῳ Θεοῦ

ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

Ἱερώτατε Μητροπολίτα . . . . . καὶ ὑπέρτιμε, ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύρ . . . . . , χάρις εἴη τῇ αὐτῆς ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Διὰ προηγουμένων σημειωμάτων καὶ διὰ τῆς ἀπὸ κδ' Μαΐου ἐνεστῶτος ἔτους ἀνακοινώσεως τοῦ Γραφείου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑπεδείχθη τοῖς ἐν Χριστῷ ἁγίοις ἀδελφοῖς ἡ ἁρμόζουσα ταῖς περιστάσεσι πολιτεία ἐν γένει μὲν ἐπὶ τῶν ἀρρώντων τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐπαρχιακῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ κοινοτικῶν ὑποθέσεων, ἰδίᾳ δὲ ἐπὶ τῆς ἐξαιρετικῆς περιπτώσεως τῆς εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὀρθοδοξίας ἐπιστροφῆς τῶν ἀπ' αὐτῆς ἄλλοτε ἀποσπασθέντων κατοίκων διαφόρων χωρίων μετὰ τοῦ κλήρου αὐτῶν. Ἀναφερόμενοι τοίνυν εἰς τὰς τότε δοθείσας ὁδηγίας καὶ προτρεπόμενοι ἐκκλησιαστικῶς τὴν αὐτῆς ἱερότητα ὅπως ἐξακολουθῇ συμμορφουμένη αὐταῖς, ἐπιπροστιθέμεθα διὰ τῆς ἡμετέρας τῆς δὲ Ἐγκυκλίου ὅτι ἐν τῇ κατ' ἀνοχὴν καὶ ἐπιείκειαν ἐπιτραπείσῃ ἀποδοχῇ τῶν ἐπιστρεφόντων ἀνάγκη ἵνα καταβάλληται προσοχὴ παρὰ τῶν ἁγίων ἀρχιερέων ὅπως τὰ κατ' αὐτὴν διεξάγωνται ἐν ἁπλότητι καὶ ἡσυχίᾳ, ἄνευ θορύβου, ἐπιδείξεων καὶ διακηλώσεων σκοπουμένης ἐν ταῖς τοιαύταις περιπτώσεσι τῆς ἐν μετριοπαθείᾳ καὶ περισκέψει ἐνεργείας πρὸς κατεύνασιν τῶν πνευμάτων, εἰρηνοποίησιν καὶ ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως κατὰ τὴν ὑψηλὴν ἐπιθυμίαν [καὶ τοῦ ριλοθέου ἡμῶν Ἄνακτος. Διὸ καὶ ἐντελλόμεθα τῇ αὐτῆς ἱερότητι ἵνα συνῳδὰ τοῖς ἀνωτέρω πράττῃ ἑκάστοτε τὸ προσῆκον. Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσιν ἐφιστᾶται ἡ προσοχὴ τῆς αὐτῆς ἱερότητος ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐπαρχιακῶν αὐτῆς πραγμάτων ὑπὸ γενικωτέραν τε ἔποψιν καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἐπισυμβαίνοντα, καθ' ἃ ὀφείλει, ἀφ' ἑνὸς μὲν καθοδηγεῖν τοὺς ὑπ' αὐτὴν εὐσεβεῖς χριστιανοὺς εἰς τὴν ἐν εἰρήνῃ καὶ ὁμονοίᾳ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐν ὑπακοῇ πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν, ὥς τε μελῶν τῆς ὀρθοδόξου ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ ὡς πιστῶν ὑπηκόων, ἀφ' ἑτέρου δὲ συντελεῖν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν πρὸς βελτίωσιν τῶν πραγμάτων λαμβανομένων ἀποφάσεων ἐπαγρυπνοῦσα, ὡς εἰκός, συνάμα εἰς τὴν ἀπαραμείωτον τήρησιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κανονικοῦ τε καὶ προνομιακοῦ καθεστῶτος καὶ ἐμπνέουσα τοῖς κατοίκοις τὴν πεποίθησιν ὅτι ὀφείλουσι προσδοκᾶν ἀγαθὰ ἐκ τῶν πατρικῶν αὐτοκρατορικῶν προθέσεων καὶ ὅτι οἱ ὁπωσδήποτε παθόντες ἔξουσι τὴν προσήκουσαν βοήθειαν καὶ ἀνακούρισιν. Ἐπὶ τούτοις αἰτούμεθα αὐτῇ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος

,αῳγ'. Ὀκτωβρίου λ'.

† Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ἐν Χριστῷ
ἀγαπητὸς ἀδελφός.

Β'.

Πατριαρχικὸν Γράμμα πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους κατοίκους τῆς κωμοπόλεως Ζιρνόβου τῆς ἐπαρχίας Νευροκοπίου.

ΙΩΑΚΕΙΜ

ἐλέῳ Θεοῦ

ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

Εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, ἐντιμότατοι δημογέροντες, ἔφοροι, ἐπίτροποι, καὶ λοιποὶ πάντες εὐσεβεῖς καὶ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ τῆς κωμοπόλεως Ζιρνόβου τῆς ἐπαρχίας Νευροκοπίου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Καὶ ἀπὸ τῆς πενθίμως ἀπηχησάσης φήμης καὶ ἀπὸ τῶν ἐκθέσεων τοῦ προσωρινῶς τὴν ἐπαρχίαν ὑμῶν διευθύνοντος ἱερωτάτου μητροπολίτου Δράμας κύρ Χρυσοστόμου μετὰ βαρυτάτου ψυχικοῦ ἄλγους ἐμάθομεν τὴν στεγερὰν κακουργίαν τὴν διαπραχθεῖσαν ἐν τῷ χωρίῳ ὑμῶν κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου

ὑπὸ τῶν ἀΐρνης εἰσβαλόντων λῃσταναρτῶν κατακρεουργηθέντων ἐν ἀκαθέκτῳ καὶ ἀγρίᾳ ὁρμῇ τέσσαρας τῶν ἐπὶ ἀροσιώσει εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν διακρινομένων ἐγκρίτων κατοίκων, ὧν γινώσκομεν οὐ μόνον τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀκραιφνῆ ζῆλον, μεθ' οὗ οὐδέποτε ἔπαυσαν ἐργαζόμενοι πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ καθεστῶτος ἐν τῇ κοινότητι ὑμῶν καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τῆς συντελεσθείσης ἑνότητος τῶν κατοίκων ὑπὸ τὴν ἱερὰν καὶ ἁγίαν σκέπην τῆς ἀμωμήτου καὶ ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. Μεγάλη ἀληθῶς ἡ αἱματηρὰ θυσία, δι' ἧς ἐσφραγίσθη ἡ ἐπιτευχθεῖσα ἑνότης ὑμῶν, ἡ τὴν θηριωδίαν τῶν ἐχθρῶν τῆς ὀρθοδοξίας ἐξεγείρασα, ἀλλὰ μεγάλη καὶ ἡ παρὰ Θεοῦ ἀξιομισθία πρὸς τοὺς τὸ ἱερὸν αὐτῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καθῆκον εὐσυνειδήτως καὶ εὐθαρσῶς ἐκπληροῦντας. Μὴ λυπεῖσθε τοίνυν, ἀγαπητὰ ἡμῖν ἐν Κυρίῳ τέκνα, μηδ' ἀποθαρρύνεσθε ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν. Ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἕξετε, λέγει ἐν Εὐαγγελίοις ὁ Κύριος ἡμῶν, ἀλλὰ θαρσεῖτε, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν νενίκηκε τὸν κόσμον. Θαρσεῖτε, λέγει καὶ ἡ Ἐκκλησία πρὸς τὰ πάσχοντα τέκνα αὐτῆς, διότι χαλεποὶ μὲν ἀληθῶς οἱ καιροὶ καὶ δεινὰ τὰ περὶ ὑμᾶς· ἀλλ' ἄγρυπνος καὶ τοῦ Θεοῦ ἡ πρόνοια ὑπὲρ τῶν πιστῶν δούλων αὐτοῦ, ἄμετρος δὲ ἡ ἀγαθότης αὐτοῦ, οὐδένα ἐγκαταλείπουσα εἰς ἀπώλειαν. Θαρσεῖτε τοίνυν καὶ ἐμμένετε εἰς τὰς ἱερὰς παραδόσεις τῶν πατέρων ὑμῶν ἐργαζόμενοι τὸ ἀγαθὸν ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ τῇ πρὸς ἀλλήλους καὶ ἐν εὐσεβείᾳ πρὸς τὸν Θεόν, βέβαιοι συνάμα ὄντες ὅτι καὶ ἡ ἁγία Μήτηρ ἡμῶν ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία πᾶσαν ὑπὲρ ἡμῶν καταβάλλει μέριμναν τὰ προσήκοντα δεόντως ἐνεργοῦσα καὶ συνηγοροῦσα ὑπὲρ τῶν δικαίων καὶ τὰς ἀσφαλείας ὑμῶν παρὰ τῇ σεβαστῇ αὐτοκρατορικῇ κυβερνήσει εἰς ἣν ὁμοίως ὀδύνην ἐμποιοῦσι τὰ τοιαῦτα στυγερὰ τῶν ἐπιβρομέων κακουργήματα καὶ τὴν πατρικὴν αὐτῆς προκαλοῦσι συμπάθειαν καὶ ῥοπὴν ὑπὲρ τῶν πασχόντων φιλανθρώπων ὑπηκόων τοῦ κράτους. Ἐπὶ τούτοις πατρικῶς πάντας ὑμᾶς εὐλογοῦντες ἐπικαλούμεθα ὑπὲρ ὑμῶν τὴν ἄνωθεν ἀρωγὴν τοῦ Ὑψίστου καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος.

ᾳϡγ'. Νοεμβρίου ιᾰ'.

† Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

ΟΦΕΙΛΩΝ ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ

Τὸ δεύτερον τοῦτο μέρος τοῦ ἡμετέρου φύλλου καθοσιοῦται καὶ πάλιν, μετὰ μηνὸς σχεδὸν παρέλευσιν, εἰς ἀναγραφὴν τῶν ὀνομάτων ἐκείνων ἐκ τῶν σεβασμίων ἱεραρχῶν, ὅσοι καθῆκον πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἐπιτελοῦσιν ἐμπνέοντες πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτῶν ποιμαινομένοις εὐλάβειαν ἀδιάσειστον πρὸς τὸ κέντρον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ζωῆς καὶ στοργὴν πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν, τὴν εὐλογοῦσαν, ἐνισχύουσαν καὶ προάγουσαν τὴν δρᾶσιν τῶν κατ' ἐπαρχίας κέντρων. Ἐν τοῖς πρώτοις ἀνεγράψαμεν ἤδη πάντας τούτους καὶ, εὐμνημόνως τὰς τούτων ἐξαγγέλλοντες ἐνεργείας πρὸς εὐπρεπῆ τοῦ κέντρου παράστασιν, χαίρομεν ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἁγιωτάτων προέδρων τὸν ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν πατριαρχικὸν θρόνον ὀρθοδόξων παροικιῶν διδάσκουσι τοὺς τὰ κοινὰ παρ' αὐτοῖς πράττοντας ὅτι τὸ συντρέχειν ὑλικῶς πρὸς ἀξιοπρεπῆ τῆς Μ. Ἐκκλησίας συντήρησιν ἐστι καθῆκον πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν, ἀπὸ αἰώνων μὲν λειτουργοῦν, παραμεληθὲν οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἕνεκα λόγων ἐν καιρῷ ἐκτεθησομένων.

Κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα ἀπέστειλαν πρὸς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον οἱ πανιερ. μητροπολῖται Σμύρνης, Διδυμοτείχου, Βάρνης, Βελλᾶς καὶ ὁ θεοφ. ἐπίσκοπος Μοσχονησίων, συναποσταλέντων πρὸς συμπλήρωσιν καί τινων ποσῶν ἐκ τῆς μητροπόλεως Κυζίκου τὰς ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον ὀφειλομένας ἐτησίας δόσεις.

Τῶν μέχρι τοῦδε καὶ ἀπὸ τριμηνίας σημειωθεισῶν ἐπαρχιῶν οὐδεμιᾶς οἱ ναοὶ ἀπολύτως εὐποροῦσιν, ὑπεκφυγὴν δὲ ὅλως ἀδικαιολόγητον δηλοῖ ἡ πρόφασις τῆς ἀπορίας καὶ μάλιστα δι' ἐπαρχίας, οὔτε ὑπὸ θεομηνιῶν ἢ δυστυχημάτων καιρικῶν ζημιωθείσας, οὔτε λόγον ἐμπορικῆς ἢ βιομηχανικῆς παρακμῆς δυναμένας νὰ προβάλωσιν. Ἐγγὺς ἢ μακρὰν τῆς βασιλευούσης κείμεναι, παράδοξον καὶ ἀπίστευτον νὰ βεβαιῶσιν ὅτι κέκτηνται ναοὺς πτωχοὺς, μὴ δυναμένους εὐτελέστατον νὰ καταβάλλωσι ποσὸν κατ' ἔτος, ἐνῷ αἱ μὲν πλείονες αὐτῶν δύνανται χωρὶς κόπου νὰ παραδίξωσιν ἡμῖν ναοὺς χωρίων καὶ κωμοπόλεων εἰσπράττοντας ἐτησίως ποσὰ κατ' ἀναλογίαν ὑπερδιπλάσια τῶν ναῶν Γαλατᾶ καὶ Σταυροδρομίου, πᾶσαι δὲ εὐσυνειδότως ἀδυνατοῦσι νὰ βεβαιώσωσιν ὅτι πάντες οἱ ναοὶ αὐτῶν πένονται, ἀφοῦ τινὲς μὲν κατὰ τὸ πρῶτον ἢ δεύτερον ἔτος τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου τούτου τῆς εἰς τὸ Ταμεῖον ἐτησίας εἰσφορᾶς προθύμως εἶχον εἰς ἀποστολὴν, εἷς τινας δὲ, ἐκτάκτου πρὸς αὐτὰς

ἀποστολῆς εἰσπράκτορος γενομένης ὑπὲρ θεραπείας ἐθνικῆς ἀνάγκης, οἱ κάτοικοι πρόθυμοι ἐφάνησαν εἰς ἐκδήλωσιν ἐμπράκτου εὐλαβείας πρὸς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν· καὶ τοῦτο, ἐνεργοῦντος ἁπλοῦ λαϊκοῦ ἀντιπροσώπου, οὐδαμῶς οὐδέποτε φέροντος τὸ ἱερὸν κῦρος ἱεραρχῶν, πολλὰς ἴσως ὀφειλόντων πρώην τε καὶ νῦν τῇ ἐκκλησίᾳ χάριτας.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
τῶν ἐτῶν 1901—1902.
Α'. τοῦ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ἀριθμ. 402 (1901).

Ἡ σύζυγος ὡς μὴ οὖσα κληρονόμος τοῦ θανόντος συζύγου αὐτῆς κατὰ τὸ βυζαντινὸν δίκαιον δὲν εὐθύνεται ἀπέναντι τῶν δανειστῶν αὐτοῦ καίτοι κληρονομοῦσα αὐτὸν κατὰ τὸ ἐξ ἀδιαθέτου ὀθωμανικὸν δίκαιον.

Νόμιμός ἐστιν ἡ ἔνστασις παθητικῆς νομιμοποιήσεως τῆς ἐφεσειούσης, καθ' ἣν ὁ πρώην ἐνάγων νῦν δὲ ἐφεσίβλητος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν κατ' αὐτῆς ὡς κληρονόμου τοῦ ἀποβιώσαντος συζύγου αὐτῆς, διότι κατὰ τὸν παρ' ἡμῖν ἰσχύοντα βυζαντινὸν νόμον ἡ γυνή, ὑπαρχόντων ἀναγκαίων κληρονόμων τοῦ ἀνδρός ὡς ἐπὶ τοῦ προκειμένου, δὲν εἰσέρχεται εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ τότε μόνον κληρονομεῖ τὸν σύζυγον αὐτῆς ὅταν ὑπάρχῃ παντελὴς ἔλλειψις συγγενῶν, συνεπῶς δὲ παρὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ νόμου, ὁ μὲν ἐνήγαγε, τὸ δὲ πρωτοβάθμιον δικαστήριον ἀνεγνώρισε τὴν νῦν ἐφεσείουσαν καὶ ἐδίκασεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα κληρονόμου τοῦ συζύγου αὐτῆς.

Ἀριθμ. 405 (1901).

Ἐν μυστικῇ διαθήκῃ γραφείσῃ διὰ χειρὸς τρίτου ἀναγκαία εἶναι ἡ προσυπογραφὴ αὐτοῦ.

Ὀρθός ἐστιν ὁ ἰσχυρισμὸς τῶν ἐφεσειουσῶν καθ' ὃν ἐν τῷ κατατρισμῷ τῶν μυστικῶν διαθηκῶν, οἷα ἐστὶν ἡ ἐπίδικος, διότι ὁ διαθέτης ἐτήρησε μυστικὸν πρὸς τοὺς μάρτυρας τὸ περιεχόμενον αὐτῆς, δέον νὰ ἐφαρμόζηται ἀπαραιτήτως ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου ἔν τε τῇ 69 νεαρᾷ Λέοντος τοῦ σοφοῦ καὶ ἐν βιβλ. Ε, α, 22 τοῦ Ἀρμενοπούλου ὁριζομένη διάταξις ὅπως προσυπογράψωσιν ἐν αὐταῖς καὶ οἱ συντάσσοντες αὐτὰς βεβαιοῦντες μεθ' ὅρκου ὅτι ἔγραψαν ἀληθῶς ὅσα ἤκουσαν ἐκ στόματος τοῦ διαθέτου καὶ ἑπομένως ἡ ἐν τῇ μυστικῇ ταύτῃ διαθήκῃ παράλειψις τῆς ρητῆς ταύτης διατάξεως, ἥτις δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τοὺς τυφλούς, εἰς τοὺς ἀγραμμάτους καὶ εἰς τὰς γυναῖκας, εἰς οὓς ἐπιτρέπει τὴν σύνταξιν διαθηκῶν, οὖσαν πρότερον ἀπηγορευμένην, ἀλλ' ἀφορμῆς δοθείσης ἐξ ἐκείνων, γενικώτερον ἐν ταῖς μυστικαῖς διατυπώσεσιν οὐ μόνον αὐτῶν ἀλλὰ καὶ ἑτέρων προσώπων ἀπαιτεῖ τὴν προσυπογραφὴν τῶν συντασσόντων ταύτας καὶ τὴν ἔνορκον αὐτῶν βεβαίωσιν περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐν τῇ διαθήκῃ γραφῆς τῶν ὑπὸ τοῦ διαθέτου λεχθέντων, ἡ παράλειψις αὕτη ἐπιφέρει τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐν λόγῳ διαθήκης.

Ἀριθμ. 418 (1901).

Διεζευγμένη γυνὴ δὲν δικαιοῦται νὰ προσβάλῃ τὴν διαθήκην τοῦ ἄλλοτε συζύγου αὐτῆς.

Νόμιμός ἐστιν ἡ ἔνστασις τῶν ἐναγομένων περὶ ἀπαραδέκτου τῆς ἀγωγῆς, διότι ἡ ἐνάγουσα οὖσα διεζευγμένη ἀπὸ τοῦ συζύγου αὐτῆς τοῦ καὶ διαθέτου καὶ οὐδὲν νόμιμον συμφέρον ἔχουσα οὐδὲ δικαίωμα ἐπικαρπίας ἐπὶ τῆς παρουσίας τοῦ τέκνου αὐτῆς, οὗτινος τὴν ἐπιτροπείαν ἀνέθετο ὁ ἀποβιώσας σύζυγος αὐτῆς διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὄντα φερέγγυον, δὲν ἔχει δικαίωμα παραστάσεως ἐπὶ δικαστηρίου καὶ προσβολῆς τῆς διαθήκης, διότι δὲν συμπεριλαμβάνεται μεταξὺ τῶν προσώπων, ἅτινα ρητῶς ὁρίζει ὁ νόμος ὡς δικαιούμενα ἵνα ἐγείρωσι μέμψιν ἢ ἐναντίωσιν κατὰ διαθήκης τινός.

Ἀριθμ. 419 (1901).

Νομίμως συντέτακται διαθήκη ὀθωμανοῦ ὑπηκόου ἐνώπιον Ἑλληνικῆς προξενικῆς ἀρχῆς. Ἔθιμα κατὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν διαθηκῶν εἶναι ἀνίσχυρα.

Ἡ ἔνστασις τῶν ἐφεσιβλήτων, καθ' ἣν ὁ διαθέτης τυγχάνων ὑπήκοος ὀθωμανὸς δὲν ἠδύνατο ἐγκύρως νὰ συντάξῃ τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐνώπιον ἑλληνικῆς προξενικῆς ἀρχῆς οὐδεμίαν ἔχει οὐσιαστικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ κύρους ἢ μὴ τῆς ἐπιδίκου διαθήκης, οὐδ' εἶναι ἀποχρῶν λόγος ἀκυρότητος αὐτῆς, καθ' ὅσον ἐὰν ὁ διαθέτης συνέταξε τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐνώπιον τῆς ἐν Καίρῳ ἑλληνικῆς προξενικῆς ἀρχῆς καὶ οὐχὶ ἐνώπιον τῆς ἐκείσε ἐκκλησιαστικῆς ἐκ τῆς ἦν εἶχε πεποιθήσεως ὅτι διετέλει ὑπήκοος Ἕλλην, ἡ πλάνη αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γεννήσῃ οὐσιαστικὸν λόγον ἀκυρότητος τῆς ἐν λόγῳ διαθήκης, οὔσης προϊόντος τῆς τελευταίας καὶ ἀνεπηρεάστου αὐτοῦ βουλήσεως.

Ἐπίσης ἡ ἔνστασις τῶν ἐφεσιβλήτων περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐπιδίκου διαθήκης λόγῳ ὅτι ἡ περιουσία τοῦ διαθέτου κατὰ τὸ ἐν Κάσῳ ἰσχύον ἔθιμον περιέρχεται

αὐτοδικαίως εἰς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ εἶναι πλημμελὴς καὶ ἀβάσιμος, πρῶτον διότι ἡ ὕπαρξις τοῦ ἐθίμου τούτου δὲν προυτάθη πρωτοδίκως, δὲν δύναται δ' ἐπομένως νὰ προταθῇ ἤδη κατ' ἔφεσιν, καὶ δεύτερον διότι καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ τοιοῦτον ἔθιμον τοῦτο δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἔχον οἱανδήποτε ἰσχύν, ἅτε ἀντιστρατευόμενον εἰς ῥητὰς τοῦ νόμου διατάξεις.

Καὶ ἡ ἑτέρα ἔνστασις τῶν ἐφεσιβλήτων περὶ νομιμοποιήσεως τῆς ἐρεσείουσης ὡς μὴ οὔσης νομίμου συζύγου τοῦ διαθέτου εἶναι ὁμοίως ἀβάσιμος καὶ ἀπορριπτέα, τοῦτο μὲν διότι αὕτη ἐν τῇ ἐκκαλουμένῃ ἀποράσει καλεῖται ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν ἀντιδίκων αὐτῆς χήρα Α. Τ. τοῦτο δὲ διότι καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ ἀποβιώσαντος Α. Τ. ἀναφέρεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου διαθέτου ὡς νόμιμος σύζυγός του· ἄλλως τε δ' ἀφοῦ ἡ ἔνστασις αὕτη δὲν προυτάθη πρωτοδίκως, προδήλως καταφαίνεται ὅτι γίνεται νῦν πρὸς παρέλκυσιν τῆς δίκης.

Ἀριθμ. 422 (1901).

Ὁ σύζυγος δικαιοῦται νὰ προσβάλῃ τὴν διαθήκην τῆς συζύγου αὐτοῦ ὡς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμος αὐτῆς κατὰ τὸ ὀθωμανικὸν δίκαιον.

Κατὰ τὸν νόμον καὶ τὴν δικονομίαν πᾶς ὁ ἔχων νόμιμον συμφέρον δικαιοῦται νὰ ἐγείρῃ ἀγωγὴν περὶ ἀκυρώσεως διαθήκης, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἡ ἐφεσίβλητος ἐν ταῖς προτάσεσιν αὐτῆς συνομολογεῖ.

Ἐν περιπτώσει ἀκυρώσεως τῆς διαθήκης, ὁ σύζυγος συντρέχει κατὰ τὸν ὀθωμανικὸν νόμον εἰς τὴν κληρονομικὴν διαδοχὴν ἐξ ἀδιαθέτου καὶ συνεπῶς κέκτηται νόμιμον συμφέρον πρὸς ἔγερσιν ἀγωγῆς περὶ ἀκυρώσεως διαθήκης, κατὰ συνέπειαν οὐχὶ ὀρθῇ τυγχάνει ἡ σκέψις τοῦ πρωτοδίκου δικαστηρίου ὅτι ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ὑπάρξεως νομίμου συμφέροντος δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἕτερος ἐκκλησιαστικὸς νόμος ἢ ὁ ὀθωμανικός.

Ἀριθμ. 423 (1901).

Πρὸς ἐπιδίκασιν ποινικῆς ῥήτρας λόγῳ λύσεως μνηστείας ὑπὸ Μ. Δικαστηρίου προαπαιτεῖται ἡ λύσις τῆς μνηστείας καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς ὑπαιτιότητος ὑπὸ τοῦ Πνευματικοῦ Δικαστηρίου.

Περὶ τὸν νόμον τὸ πρωτόδικον Μ. Ε. Δικαστήριον πρὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου ἐκδικάσεως τοῦ ζητήματος τῆς συνάψεως καὶ τῆς ὑπαιτιότητος τῆς λύσεως τῆς μνηστείας μεταξὺ τῶν διαδίκων ἐδίκασε τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν περὶ ποινικῆς ῥήτρας καθότι τὸ περὶ συστάσεως καὶ λύσεως μνηστείας ζήτημα, ἀφ' οὗ ἐξαρτᾶται καὶ ἡ ἐπιδίκασις ποινικῆς ῥήτρας, τυγχάνει οὐχὶ παρεμπίπτον ἀλλὰ μᾶλλον βάσις τῆς περὶ παροχῆς ποινικῆς ῥήτρας ἀγωγῆς.

Κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν νόμον καὶ τὴν ἐν ἰσχύϊ δικονομίαν καὶ νομολογίαν τὰ τῆς συστάσεως καὶ λύσεως μνηστείας ζητήματά εἰσι τῆς ἁρμοδιότητος τῶν Πνευματικῶν Δικαστηρίων.

Ἀριθμ. 425 (1902).

Πρὸς καθορισμὸν τῆς ἐνηλικιότητος ἐφαρμοστέος ὁ ὀθωμανικὸς νόμος.

Ὀρθός ἐστιν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ παρεμβαίνοντος ὅτι διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ζητήματος τῆς ἐνηλικιότητος, ἥτις τυγχάνει ἐκ τῶν τῆς προσωπικῆς καταστάσεως, δέον ἵνα ληφθῇ ὑπ' ὄψει ὁ ὀθωμανικὸς νόμος, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ὁποίου ἡ περὶ τὸ διαχειρίζεσθαι ἐνηλικιότης ἄρχεται ἀπὸ τοῦ 21 ἔτους.

Ἀριθμ. 428 (1902).

Προσβολὴ ἐγγράφου.

Πᾶσαι αἱ κατὰ ἐγγράφου προβαλλόμεναι ἐνστάσεις κατὰ τὴν ἐν ἰσχύϊ δικονομίαν (Π. Ο. ἄρθρ. 80) καὶ τὸν νόμον δέον ἵνα καὶ ἐγγράφως ἀποδεικνύωνται.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Γρηγόριος Βοσπορίδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς καὶ κάτοικος τέως μὲν Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2αν εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐντὸς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Βασιλικῆς Γρ. Βοσπορίδου, τὸ γένος Κωνστ. Μαργαριτοπούλου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Πέραν Κωνσταντινουπόλεως (Τσακμὰκ σοκὰκ), ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 29 ὀκτωβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΓΔΟΠΟΓΔΟΣ (δ. ν)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ΄. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 47

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Ἕνεκεν τῆς χθὲς ἀγομένης ἑορτῆς τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» ἐκδίδοται σήμερον.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόνοια περὶ κλήρου—Ἀπαντήσεις αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν—Τεκμήρια αὐλαβῶν αἰσθημάτων—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Δήλωσις—Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΠΡΟΝΟΙΑ ΠΕΡΙ ΚΛΗΡΟΥ

Οἱ μετὰ προσοχῆς διεξερχόμενοι τὰς παρ' ἡμῖν ἐφημερίδας ἀπό τινων ἐτῶν ἀνέγνωσαν βεβαίως οὐκ ὀλίγας διατριβὰς περὶ τοῦ ἐνοριακοῦ λεγομένου κλήρου, τήν τε τελείαν αὐτοῦ μόρφωσιν ἀπαιτούσας καὶ τὸ καθῆκον ὑποδεικνυούσας τοῖς ταγοῖς τῆς Ἐκκλησίας περὶ βελτιώσεως τῆς ὑλικῆς τοῦ κλήρου τούτου καταστάσεως καὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς αὐτοῦ συντηρήσεως, ὃ καὶ πρότριτά τις τῶν ζηλωτῶν ὑπ' ὄψιν ἔχων ἐπέστειλε γνώμας τινὰς καὶ σκέψεις τῇ συναδέλφῳ «Κωνσταντινουπόλει».

Γνωμῶν καὶ σκέψεων ἀριθμὸν οὐκ εὐκαταφρόνητον ἀπό τινων ἐτῶν βλέπομεν δημοσίᾳ παρατατόμενον, τὸν δὲ σκοπὸν τῶν γραφόντων ἐπαινοῦντες ὡς ἄριστον καὶ ὅσιον, παρατηροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ πλεῖστον πλεῖστα, ἐφικτά τε καὶ ἀνέφικτα, ζητοῦντες ἀπὸ μέρους τοῦ κλήρου, καὶ τὴν γνῶσιν πάντων καὶ συναίσθησιν καθηκόντων πολλῶν ἐπιφορτίζοντες αὐτῷ, καὶ συντήρησιν αὐτοῦ καὶ βίον ἀξιοπρεπῆ ποθοῦντες, ἥκιστα προθυμοῦνται νὰ διατυπώσωσι καὶ τὰς τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ ὑποχρεώσεις πρὸς τοῦτο καὶ τὸ κυριώτερον ὑποδείξωσι πόρους ἀσφαλεῖς καὶ μονίμους, οὓς ὁ λαὸς δέον νὰ ἐξασφαλίσῃ, ἵνα μὴ φανῇ ζητῶν ἀδύνατα, ἵνα μὴ δειχθῇ φρονῶν ὅτι ὁ ἐπιβάλλων ὑποχρεώσεις ἑτέρῳ οὐχὶ δὲ καὶ ἑαυτῷ καθήκοντα ζητεῖ νὰ συνάψῃ ἑτεροβαρῆ συμβόλαια, βεβαίως ὄχι δίκαια.

Τὸ ἐλεεινολογεῖν τὴν οὐκ ἀξιοπρεπῆ τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου θέσιν οὐδενὶ δυσχερὲς τῶν γινωσκόντων γράφειν· οὐδεὶς δὲ τῶν εὐφρονούντων καὶ τὴν ἁγίαν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτῆς σεβομένων καὶ τιμώντων δύναται ν' ἀνεχθῇ τὴν οὐκ ἐπίζηλον κατάστασιν τοῦ κλήρου τούτου, καὶ ἐπαινετέος ὁ τοιοῦτος· ἀλλ' ἐν τούτοις οὐδεὶς ἀμερόληπτος ἐλεεινολογεῖ τὴν ἀφροντισίαν τῶν τὰ κοινὰ πραττόντων καὶ τὴν ἀμέλειαν ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ· διότι οὐδέποτε δύναται νὰ κληθῇ μέριμνα καὶ φροντὶς τὸ ταλανίζειν τὴν ὑλικὴν κακοδαιμονίαν τοῦ κλήρου καὶ τὸ ζητεῖν βελτίωσιν ὑλικήν, βελτίωσιν ἠθικήν, διότι μόνη τῶν ὑλικῶν πόρων ἡ ὑπόδειξις καὶ ἡ ἀπὸ κοινοῦ συνεργασία τῶν λογάδων τοῦ γένους καὶ τῶν ὧδε κἀκεῖσε, ἔργῳ τε καὶ λόγῳ, φιλογενείᾳ καὶ εὐσεβείᾳ, προεχόντων, καὶ πρακτικῷ πνεύματι διακρινομένων, ταῦτα συντελεστικὰ γίνονται πρὸς πραγμάτωσιν εὐσεβῶν καὶ φιλοπατρίδων πόθων.

Θέλουσι τὸν ἱερέα ἀπερισπάστως ἐπιτελοῦντα τὸ ἱερὸν αὐτοῦ καθῆκον καὶ ζητοῦσιν ὅσια μὲν ἀλλ' ἀδύνατα, καθὼς ἔχουσι τὰ πράγματα νῦν. Ἐν τῷ ναῷ δέον ὁ τοῦ Ὑψίστου λειτουργὸς μακρὰν πάσης γηρᾶς σκέψεως νὰ ᾖ προσηλωμένος τῷ Πλάστῃ δεόμενος ὑπὲρ τῶν ἰδίων τε καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων, ἐκτὸς δὲ τοῦ ναοῦ εἰς οὐδεμίαν νὰ ἔρχηται συναλλαγὴν πρὸς τοὺς χριστιανοὺς ἐνορίτας αὐτοῦ, μήτε νὰ ἐκπίπτῃ εἰς ἐξευτελισμοῦ βαθμίδα πρὸς πορισμὸν τοῦ ἐπιουσίου· ἀλλ' ἂν μὴ μισθοδοτῆται ἐπαρκῶς δυσκόλως ἐπιτευχθήσονται πάντα ταῦτα, πρέπει δ' ὁ χειροτονούμενος ἱερεὺς ἢ ν' ἀσφαλίζῃ ἐκ τῶν προτέρων ὑπὲρ ἑαυτοῦ πόρον δυναμένον νὰ διαθρέψῃ ἑαυτόν τε καὶ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ, ἢ νὰ μὴ προσέρχηται εἰς τὴν τάξιν τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου ὁ μὴ εὐπορῶν, ὁ μὴ κεκτημένος περιουσίαν χρηματικὴν ἢ κτηματικήν.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀφανίζεται τὸ καθῆκον τῶν πιστῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ ποιμένος, ὅπερ αὐτὸς ὁ Θεὸς ἐπέβαλεν ὡς «αἰώνιον νόμιμον» πρὸς Ἀαρὼν τὸν προφήτην λαλῶν καὶ τὴν ἀπαρχὴν τῶν προϊόντων τῆς γῆς «εἰς γέρας» αὐτῷ τε καὶ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν δούς· καὶ τοῦτο τὸ δικαίωμα τοῖς ἱερεῦσιν ἐπισυνιστᾷ καὶ συνεπῶς τοῖς πιστοῖς ἐπιβάλλει ὡς καθῆκον ὁ τῶν ἐθνῶν ἀπόστολος, σειρὰ δ' εὐσεβῶν αὐτοκρατόρων ἀπὸ τοῦ ἰσαποστόλου μέχρις ἡμῶν ἐπεκύρωσε καὶ ἐξησφάλισεν, ἀφοῦ οὐδὲ δυνατὸν ἦν ἄλλως συντηρηθῆναι τὸν κλῆρον, οὐ μόνον νῦν, οὔτε πρὸ τεσσάρων καὶ πέντε αἰώνων, ἀλλ' οὔτε καὶ προηγουμένως, ὅτε καὶ τῶν πρὸ τοῦ χριστιανισμοῦ ναῶν, καταλυομένων, καὶ τῶν αἱρετικῶν, καταδικαζομένων, καὶ τῶν ὁμολογητῶν καὶ μαρτύρων, ἄνευ συγγενῶν πλησιεστέρων, ἀποθνησκόντων, αἱ κατὰ τόπους Ἐκκλησίαι ἐκληρονόμουν τὰς περιουσίας. Εἰ δὲ καὶ τότε, τοσαῦται μὲν εὐνοϊκαὶ περιστάσεις ὑπὲρ τοῦ κλήρου συνεχεῖς ἦσαν, αὐτοκρατορικοὶ δὲ νόμοι καὶ νεαραὶ ἐπέβαλλον τοῖς ὀρθοδόξοις, ἐπὶ συντηρήσει τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν λοιπῶν κληρικῶν, εἰσφορὰς ἐκ προϊόντων τῆς γῆς καὶ ζώων καὶ χρηματικῆς τινος ποσότητος καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μικρότατα χωρία τὰ ἔχοντα μόλις εἴκοσιν οἰκίας, πολλῷ μᾶλλον ἐν τοῖς κάτω χρόνοις, ὅτε τῶν κατὰ μέρος ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν ἀπορφανισθεισῶν ἐκ πατρικῆς κληρονομίας, ὁ κλῆρος διατελεῖ πενόμενος ἀπὸ πολλῶν αἰώνων καὶ ποῦ μὲν μόλις ἀποζῶν, ποῦ δὲ γλίσχρα κερμάτια πρὸς διατροφὴν ἀπολαμβάνων μετὰ ταπείνωσιν ἀναξίαν λειτουργῷ τοῦ Ὑψίστου.

Πόσοι σήμερον τῶν ἱερέων, ἐὰν περιορισθῶσιν εἰς τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα μόνον, ἔχουσιν ἐπαρκῆ πόρον ζωῆς, δυνάμενοι νὰ ἀπολαμβάνωσι τόσον ποσὸν κατὰ μῆνα, χιλιόγροσον, φέρ' εἰπεῖν, ἢ ὅσον ὁ τελευταῖος ὑπάλληλος καταστήματος πρώτης τάξεως! Καὶ ἐν τούτοις δέον νὰ μισθοδοτῶνται ἐπαρκῶς, πρὸς ἀπερίσπαστον μὲν ἐπιτέλεσιν τῆς ἱερᾶς αὐτῶν διακονίας, πρὸς ἀξιοπρεπῆ δὲ συντήρησιν, ἣν ἐπιβάλλει λόγος εὐσεβείας καὶ λόγος ἐθνικῆς φιλοτιμίας. Ἀλλ' ἵνα τοῦτο γένηται, καὶ ἵνα περιορίσωμεν τὸν λόγον εἰς μόνον τὸν κλῆρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀπαιτοῦνται δισχίλιαι κατὰ μῆνα τουλάχιστον λίραι, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐνορίαι τινές, στερούμεναι μὲν ἐνοριτῶν, ἀλλὰ στερούμεναι συνεπῶς καὶ πόρων, καὶ τοῦτ' αὐτὸ πτωχεύσασαι ἢ δι' ἔλλειψιν κτημάτων ἢ διὰ παρακμὴν τῆς ἱστιοφόρου ναυτιλίας, ἧς ἕνεκεν οἱ ἱερεῖς παραλίων ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἐνοριῶν μόλις συντηροῦνται!! Καὶ οἱ κοπτόμενοι λοιπὸν ἐπὶ τῇ εἰσπράξει τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου δι' ὧν γινώσκομεν μέσων ἀναγκασθήσονται νὰ συνομολογήσωσιν ἡμῖν ὅτι διὰ τοῦ συνήθους δίσκου καὶ τοῦ γραψίματος ἐξακολουθήσουσιν, ἴσως ἐπὶ μακρὸν ἔτι, συντηρούμενοι οἱ κατ' ἐνορίας ἱερεῖς, στέργοντες τὰ παρόντα καὶ τὰ βελτίω σὺν ἡμῖν ζητοῦντες. Ἀλλὰ τὰ βελτίω ταῦτα συνίστανται πρώτιστα πάντων εἰς τὴν ἐκ μέρους τῶν εὐσεβῶν ἐν ἑκάστῃ ἐνορίᾳ χορηγίαν τῶν τοῦ κλήρου συνήθων δικαιωμάτων καὶ τακτικῶς μὲν ἀλλὰ καὶ ἀγογγύστως ἔν τινι μέτρῳ φέροντι χαρακτῆρα εἰ οὐχὶ γενναιότητος καὶ ἀρθονίας, ἀλλὰ τοὐλάχιστον ὄχι γλισχρότητος. Τὸ τοιοῦτο δυνατόν ἐστιν εἰ οὐχὶ εἰς πάντας, ἀλλὰ βεβαίως εἰς τοὺς περισσοτέρους τῶν κατοίκων ἑκάστης ἐνορίας.

Οἱ πλείονες δὲ οὗτοι, τὴν μᾶλλον ἀνεπτυγμένην καὶ τὴν ἐν πᾶσι προηγμένην τάξιν ἀποτελοῦντες, ἔχουσι καθῆκον νὰ ἐξασφαλίσωσι μονίμους ἐν τῇ ἐνορίᾳ αὐτῶν πόρους, ἀπὸ κοινοῦ σκεπτόμενοι καὶ συναποφασίζοντες τὸ πρέπον, ὡς ἡ Ἐκκλησία θέλει καὶ πρέπει. Ἀλλ' εἴ τι ἂν ἡ Ἐκκλησία κρίνῃ

καλὸν, δέον καὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ τοῦτο ἀπροσκόπτως, καὶ πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σωτηρίου καὶ λυσιτελοῦς καὶ πρέποντος ἀνάγκη νὰ συμπράξωσιν ἀπὸ κοινοῦ πάντες· ἔσται δὲ μέγα κέρδος, τό γε νῦν, καὶ οἷον ἔργου ἀρχομένου πρόσωπον τηλαυγὲς, ἐὰν συνομολογήσωσιν οἱ κατ' ἐνορίας προέχοντες ὡς ἀναπόδραστον αὐτῶν καθῆκον τὸ συνεργῆσαι ταῖς τῆς Ἐκκλησίας σκέψεσι καὶ ταῖς ἐνεργείαις, διότι καλή τις ἀπόφασις περὶ θεραπείας ἐθνικῆς ἀνάγκης πρέπει ν' ἀπορρέῃ ἐκ τῆς σκέψεως καὶ τῆς προαιρέσεως τοῦ λαοῦ, συνεργοῦντος ταῖς ἀποφάσεσι τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἀποδεχομένου· διότι, δυστυχῶς, πᾶσαι σχεδὸν αἱ ἐνορίαι στεροῦσι μέχρι τοῦδε τὴν ἐπὶ τούτῳ σκεπτομένην Κεντρικὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν ἀπὸ πολλοῦ ζητηθεισῶν πληροφοριῶν, ἀπαιτεῖται δὲ μελέτη καὶ γνῶσις σύντονος τῶν κατὰ τόπους ἀναγκῶν καὶ τῆς τοιᾶσδε καὶ τοιᾶσδε καταστάσεως, ὅπως ἀποφασισθῇ τι μόνιμον καὶ στερεὸν καὶ ἀσάλευτον, θεραπεῦον ἀνάγκην κοινὴν, ἱκανοποιοῦν πόθους κοινούς. Ἀπαιτοῦμεν ὅμως πρὸς τοῦτο τὴν κοινὴν πάντων ἐν γένει συναντίληψιν, καὶ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχομεν ὅτι τὸ κακῶς ἔχον κατ' ὀλίγον ἐπανορθωθήσεται, πρὸς δόξαν τῶν εὐσεβῶν ὁμογενῶν, ὧν ἄριστον ἔσται γνώρισμα τὸ καὶ λέγειν ἀλλὰ καὶ πράττειν τὰ λυσιτελῆ καὶ σωτήρια.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἐγκρίσει συνοδικῇ ἐκδίδομεν ἐν τῷ μετὰ χεῖρας φύλλῳ περιληψιν τῶν ἀπαντήσεων τῶν ἁγιωτάτων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν πατριαρχικὴν καὶ συνοδικὴν πρὸς αὐτὰς ἐπιστολὴν, ἣν ἐξεδώκαμεν ἐν τῷ φύλλῳ τῆς 4 ἀπριλίου. Ὑπ' ὄψιν ἔχομεν τὰς ἀπαντήσεις τῶν Ἐκκλησιῶν 1) Ἱεροσολύμων, 2) Ρωσσίας, 3) Ἑλλάδος, 4) Ρουμανίας, 5) Σερβίας καὶ 6) Μαυροβουνίου.

*

1. Ἡ πρεσβυγενὴς Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων ἐν τῇ ἀπαντήσει αὐτῆς εἰς τὴν ἐγκύκλιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου χαρακτηρίζουσα τὰ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος προβληθέντα τέσσαρα θέματα ὡς πολλῆς σπουδῆς καὶ μελέτης ἄξια καὶ εὐχαριστοῦσα τῷ παναγάθῳ Θεῷ τῷ διὰ τῆς Α. Θ. Π. εἰς ὑψηλὰς καὶ πνευματικὰς σκέψεις καὶ μελέτας αὐτὴν παρορμήσαντι, φρονεῖ τὰ ἑξῆς.

Α'. Οἱ ὀρθόδοξοι λαοὶ τότε ἀληθῶς συναντήσουσιν ἐν τῇ ἑνότητι τῆς πίστεως καὶ ἐν τῇ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ, ὅταν τὴν ἀλώβητον διατήρησιν καὶ διάδοσιν καὶ ἐπικράτησιν τῆς ἱερᾶς κοινῆς παρακαταθήκης τῆς πίστεως εἰλικρινῶς ἐπιδιώκωσι, μὴ γενόμενοι κενόδοξοι, μήτε ἀλλήλους προκαλοῦντες, μήτε ἀλλήλους φθονοῦντες, μήτε τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ταύτην ἐμπεπιστευμένην ἁγίαν Ἐκκλησίαν ταπεινὴν θεραπαινίδα κοσμικῶν μελημάτων καὶ πολιτικῶν σκοπῶν ποιούμενοι. Αἱ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δέον ἵνα ἀποφεύγωσι πᾶν ὅ,τι δύνατα νὰ ψυχράνῃ καὶ παραλύσῃ τὰς ἀδελφικὰς αὐτῶν σχέσεις, πᾶσαν εἴτε ἄμεσον εἴτε ἔμμεσον ἐν ἀλλοτρίαις παροικίαις ἐπέμβασιν, σεβόμεναι ἑκάστη τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἑτέρας καὶ τὰ τῶν Πατέρων ὅρια. Ἀλλ' ὁ τοιοῦτος ἀμοιβαῖος σεβασμὸς οὐδαμῶς ἀποκλείει τὸ ἀδελφικῶς συνεργάζεσθαι ἐν τῷ ἔργῳ τῆς ἱερᾶς διακονίας, ἀλλ' ἐπιβάλλει τὸ ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζειν, στενοτέρας καὶ οἰκειοτέρας καλλιεργεῖν σχέσεις, ἀνακοινοῦσθαι τά τε ἡδέα καὶ λυπηρὰ, λύσιν τῶν ἀπορουμένων ἐξαιτεῖσθαι καὶ καθ' ὅλου χεῖρα βοηθείας ἀλλήλοις ὀρέγειν ἐν πάσῃ πνευματικῇ καὶ ἠθικῇ καὶ ὑλικῇ ἀνάγκῃ. Ἀποτελεσματικωτέρα δ' ἔσται ἡ ἐπικοινωνία τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν, ὅταν καθ' ἕκαστον ἑνιαυτὸν συνέρχωνται ἀντιπρόσωποι τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν κατὰ σειρὰν ἐν τοῖς κέντροις αὐτῶν, ὅπως συσκέπτωνται περὶ τῶν γενικῶν τῆς Ὀρθοδοξίας ἀναγκῶν καὶ προτείνωσι μέτρα ἀναγκαιοῦντα εἰς θεραπείαν τῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κακῶς ἐχόντων καὶ ὅταν δόκιμοι νέοι, μέλλοντες τῆς Ἐκκλησίας λειτουργοὶ καὶ ποιμένες, τακτικῶς παρ' ἀλλήλαις ἐκπαιδεύωνται.

Β'. Προκειμένου περὶ τοῦ, ἐὰν τανῦν ἐπίκαιρος κρίνηται προδιάσκεψίς τις τῶν ὀρθοδόξων πρὸς ἀμοιβαίαν αὐτῶν μετὰ τῶν δυτικῶν καὶ διαμαρτυρομένων προσπέλασιν καὶ προπαρασκευὴν ὁμαλωτέρου πεδίου μελλούσης δογματικῆς συνεννοήσεως, φρονεῖ ὅτι οὐ τῶν ἀναγκαίων ἐστὶν ἡ κοινὴ περὶ τούτου σύσκεψις, διότι καὶ αὐτὴν τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην καὶ τὸν ἀμοιβαῖον τῶν Ἐκκλησιῶν σεβασμὸν δυσχερῆ κατέστησεν ὁ προσηλυτισμὸς, τὸ μέγα τοῦτο ἐν τῷ χριστιανισμῷ σκάνδαλον, ὅπερ ἀνάγκη νὰ καταργηθῇ πρὸ

πάσης περὶ προσεγγίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν διασκέψεως.

Γ'. Ἀλλ' ὅ,τι οὐ θεωρεῖ ἀναγκαῖον περὶ τῶν δύο μεγάλων τοῦ χριστιανισμοῦ ἀναδενδράδων, κατορθωτὸν κηρύττει περὶ τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν παλαιοκαθολικῶν, ὧν ἡ μὲν ἀληθῆ σεβασμὸν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν τρέφει καὶ ἐπιμελῶς τὸ τοῦ προσηλυτισμοῦ σκάνδαλον ἀποφεύγει, ἡ δὲ ἀνακηρύξασα ἑαυτὴν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἱσταμένην ἐγγύτατά ἐστι τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ. Τὴν μετὰ τῶν δύο τούτων Ἐκκλησιῶν προσέγγισιν ἢ καὶ τελείαν μεθ' ἡμῶν ἕνωσιν θεωροῦσα οὐ μόνον δυνατὴν ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίαν, φρονεῖ ὅτι λυσιτελὲς καὶ ἀποτελεσματικὸν ἦθελεν εἶναι νὰ συγκροτηθῇ, εἰ δυνατόν, ἐπιτροπὴ ἐκ θεολόγων πασῶν τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἥτις συνερχομένη ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τῷ πρωτοθρόνῳ ἐπισκόπῳ τῆς ὀρθοδοξίας νὰ συσκεφθῇ καὶ καθορίσῃ καὶ διὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὑποδείξῃ ταῖς Συνόδοις τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν τὰς βάσεις, ἐφ' αἷς δυνατὴ τυγχάνει ἡ ποθητὴ καὶ εὐκταία ἕνωσις, ἐχομένη τοῦ ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου τεθέντος κανόνος, «in necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus caritas».

Δ'. Περὶ δὲ τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ κρατοῦντος ἰουλιανοῦ ἡμερολογίου φρονεῖ ὅτι οὐδὲν τὸ κωλῦον ἀπὸ δογματικῆς ἀπόψεως τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν νὰ διατάξῃ τὰ τοῦ ἡμερολογίου ἐν ὁμοφωνίᾳ τῶν μελῶν αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τὰ ἀληθῆ τῆς ἐπιστήμης πορίσματα, πρός τε εὐκολίαν ἐν ταῖς βιωτικαῖς συναλλαγαῖς καὶ εἰς δόξαν Χριστοῦ, καταδεικνυμένης καὶ ἐν τούτῳ τῆς ἑνότητος τῶν εἰς αὐτὸν πιστευόντων· θεωρεῖ ὅμως ἀσύμφορον νὰ γένηται τοῦτο πρὶν ἢ οἱ τῆς δύσεως χριστιανοὶ καὶ οἱ τούτων προεστῶτες θελήσωσι νὰ καταργήσωσι τὸ ὀλέθριον τοῦ προσηλυτισμοῦ σκάνδαλον.

2. Ἡ ἁγιωτάτη Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, ἀπαντῶσα εἰς τὴν ἐγκύκλιον τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ταύτην μὲν χαρακτηρίζει ὡς «ἐγκεχαραγμένον φέρουσαν τὸν τύπον τοῦ συνήθους τῇ ἕδρᾳ τοῦ Χρυσοστόμου ὑπὲρ τῆς τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας ζήλου καὶ τῆς ἀδιαπτώτου περὶ τῆς σωτηρίας τῶν πάντων μερίμνης», τὰ δὲ ζητήματα αὐτῆς θεωρεῖ ὡς εὐκαίρως τεθειμένα.

Α'. Καὶ πρῶτον μὲν ἀσπάζεται τὴν θεοφιλῆ σκέψιν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἑδραιώσεως τῆς ἑνότητος καὶ τῆς ἐπευρύνσεως τοῦ κύκλου τῆς πρὸς ἀλλήλας ἐπικοινωνίας τῶν ἁγίων τοῦ Θεοῦ αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, φρονοῦσα ὅτι ἀρίστη ἐκδήλωσις τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ μακαρίας ἐπικοινωνίας ἦθελεν εἶναι ἀναμφιβόλως αἱ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων καὶ ἰδίᾳ τῶν προϊσταμένων τῶν Ἐκκλησιῶν συναθροίσεις καὶ ἡ ἄμεσος αὐτῶν «στόμα πρὸς στόμα,» συνδιάσκεψις περὶ τῶν ὑφισταμένων ἀναγκῶν καὶ ζητημάτων τῶν τὴν Ἐκκλησίαν διαταραττόντων. Ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο ἥκιστά ἐστι πραγματοποιήσιμον, διότι αἱ ἅγιαι Ἐκκλησίαι τυγχάνουσι κεχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῶν ὁρίων τῶν κρατῶν, καὶ πᾶσα τῶν ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας σχέσις θίγει κατ' ἀνάγκην καὶ σχέσεις διεθνεῖς, διὰ τοῦτο ἐπιδιωκτέα ἡ κατὰ τὸ δυνατὸν προσέγγισις καὶ ἐπικοινωνία διὰ τῆς τηρήσεως πρὸς ἀλλήλας διαρκοῦς καὶ ζωηροῦ δεσμοῦ ἀλληλογραφίας τε καὶ ἄλλων σχέσεων, διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ἀδελφικῶν ἐπιστολῶν περὶ παντὸς χαρμοσύνου ἢ λυπηροῦ ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ βίῳ, διὰ τῆς ἐξαιτήσεως ἀδελφικῶν συμβουλῶν καὶ ὁδηγιῶν ἐν δυσχερέσι περιστάσεσι, διὰ τῆς μεταδόσεως καὶ εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τῆς κτηθείσης ὑπό τινος πείρας περὶ τὴν διεξαγωγὴν ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων· ἰδίᾳ δὲ ἀναγκαία ἡ τοιαύτη ἀνταλλαγὴ γνωμῶν ἐν ζητήμασι κοινοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἀφορῶσιν εἰς τὴν οὐσίαν τῆς πίστεως καὶ εἰς τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος καὶ διοργανισμοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἑκάστη αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία ὀφείλει ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ αὐτῆς βίῳ νὰ τηρῇ πάντοτε τὴν μνήμην καὶ τὴν συναίσθησιν τῆς μετὰ τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἑνότητος αὐτῆς καὶ ἐντεῦθεν νὰ ἐξαρτᾷ τὸ ἐχέγγυον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς αἰωνίου ζωῆς. Μόνον οὕτω καὶ ἡ πίστις κρατύνεται, καὶ ὁ ἐκκλησιαστικὸς βίος ἑκάστης ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίας ζωογονεῖται καὶ εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ δύναμις τῆς ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ πίστεως ἐκλάμπει.

Β'. Περὶ δὲ τῆς σχέσεως τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς τὰς δύο μεγάλας τοῦ χριστιανισμοῦ ἀναδενδράδας, τοὺς λατίνους καὶ τοὺς

διαμαρτυρομένους, φρονεῖ ὅτι μεθ' ὅλας τὰς θερμὰς ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἑνώσεως εὐχὰς καὶ παρ' ὅλην τὴν τάσιν καὶ τὸν πόθον πρὸς αὐτὴν, ἐσμὲν ἐν τῷ παρόντι ἠναγκασμένοι ἵνα σκεπτώμεθα οὐχὶ τοσοῦτον περὶ ἀπαλύνσεως τῶν σχέσεων ἡμῶν πρὸς τοὺς χριστιανοὺς τῆς Δύσεως καὶ τῆς φιλαδέλφου προσελκύσεως τῶν κοινοτήτων αὐτῶν εἰς τὴν μεθ' ἡμῶν ἕνωσιν, ὅσον περὶ ἀκαταπαύστου καὶ ἀγρύπνου ὑπερασπίσεως τῶν τέκνων τῆς ὀρθοδοξίας ἀπὸ τῶν ἀδιαλείπτων ἐπιβουλῶν καὶ πολυειδῶν δελεασμάτων ἀμφοτέρων· διότι οἱ μὲν λατῖνοι ὑπὸ τῷ φαινομένῳ φιλειρηνικῷ πνεύματι καὶ σεβασμῷ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν αἰώνιον πόθον καὶ ὄνειρον τρέφουσι τὴν διὰ ποικίλων μεθοδειῶν σαγήνευσιν καὶ καθυπόταξιν τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς, οἱ δὲ διαμαρτυρόμενοι πολυειδῶς καὶ σκληρῶς κατηγοροῦντες τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐκ κακῶς ἐννοουμένου ζήλου ὑπὲρ Χριστοῦ, οὐδενὸς φείδονται μέσου πρὸς διάδοσιν μεταξὺ τῶν τέκνων τῆς ὀρθοδοξίας τῶν ἰδίων πλανῶν καὶ διασάλευσιν τῆς πίστεως αὐτῶν εἰς τὸ κῦρος τῆς ὀρθοδόξου ἱεραρχίας καὶ τὴν ἁγιότητα τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως. Ὥστε ἀμφότεροί εἰσιν ἐν τῷ παρόντι ἀπροσπέλαστοι.

Γ'. Ἄλλη δέον νὰ ᾖ ἡ διάθεσις ἡμῶν καὶ σχέσις πρὸς τὴν ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἡ προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τοὺς καλλίστους αὐτῆς πόθους, καὶ πᾶσα ἀδελφικὴ προθυμία νὰ ἐπιδειχθῇ εἰς συναντίληψιν διὰ παροχῆς ἐπεξηγήσεων, διότι αὕτη οὔτε προσηλυτισμὸν τῶν ὀρθοδόξων, πλὴν σπανίων ἐξαιρέσεων, ἐπιδιώκει, καὶ ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ προσπαθεῖ νὰ ἐκδηλώσῃ τὸν ἰδιαίτερον σεβασμὸν αὐτῆς πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ταύτην καὶ οὐχὶ τὴν Ρώμην ὡς ἀληθῆ φύλακα τῶν πατρικῶν παραδόσεων ἀναγνωρίζουσα, καὶ ἐν τῇ μετ' αὐτῆς ἑνώσει τὴν ἑαυτῆς ζητοῦσα δικαίωσιν, καὶ ἀγαθὴν παρέχουσα ἐλπίδα περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς μετ' αὐτῆς ἐκκλησιαστικῆς ἑνώσεως. Ἀλλά γε σὺν πᾶσι τούτοις πολλὰ κάνταῦθα πρέπει νὰ προηγηθῶσι καὶ νὰ διευκρινηθῶσι, πρὶν ἡ ἀποβῇ δυνατὴ ἡ σκέψις περὶ ὡρισμένου τινὸς διαβήματος ἡμῶν· πρὸ πάντων ἀνάγκη ὁ εἰλικρινὴς πόθος τῆς ἑνώσεως νὰ γενικευθῇ παρὰ τῇ ἀγγλικανικῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ τὸ καθαρῶς καλδινΐζον στοιχεῖον νὰ καταποθῇ ὑπὸ τοῦ διαυγοῦς ρεύματος τοῦ ἀπηλλαγμένου πάσης ἐχθρότητος πρὸς τὴν ὀρθοδοξίαν. Τοῖς δὲ παλαιοκαθολικοῖς συμπαθοῦσα ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσσίας καὶ τούτους θαυμάζουσα διὰ τὸν μέγαν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς συνειδήσεως ἀγῶνα καὶ παντοειδῶς συνεργοῦσα αὐτοῖς ἐν τῇ ἐπαινετῇ ἐρεύνῃ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀληθείας, ἄρχεται ἤδη μετά τινος δέους εἰς τὸ μέλλον τοῦ κινήματος αὐτῶν ἀποβλέπουσα· διότι, ἐνῷ κατ' ἀρχὰς, ζώντων ἔτι τῶν στύλων τοῦ παλαιοκαθολικοῦ κινήματος, τὸ ποθεινὸν ἔργον τῆς ἑνώσεως ἐφαίνετο ἐγγὺς ὂν καὶ ἄνευ ἐκτάκτων δυσχερειῶν κατορθωτὸν, ἤδη φαίνεται δυσχερὲς, διότι τοὺς προαπελθόντας διεδέχθησαν νέοι ἄνδρες, ἐπίσης μὲν ἴσως εἰλικρινεῖς καὶ πλήρεις αὐταπαρνήσεως, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ὡσαύτως στερροὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικότητι, δυσκόλως ἀνθιστάμενοι τῇ ἀφανεῖ μὲν ἀλλ' ἀκαταπαύστῳ ἐπιρροῇ τοῦ προτεσταντισμοῦ. Φρονεῖ λοιπὸν ὅτι ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, μὴ τιθεῖσα τοῖς παλαιοκαθολικοῖς περιττὰ ἐμπόδια πρὸς τὴν ἕνωσιν δι' ἀτόπου φανατισμοῦ καὶ καχυποψίας, ἀλλὰ καὶ μὴ παρασυρομένη ὑπὸ τῆς εὐνοήτου ἐπιθυμίας τοῦ ἔχειν σοφοὺς καὶ χρησίμους συμμάχους κατὰ τῆς Ρώμης, ὀφείλει σπουδαίως καὶ ἐν συνειδήσει νὰ ἀναπτύξῃ αὐτοῖς τὴν ἑαυτῆς πίστιν καὶ τὴν ἀμετάτρεπτον πεποίθησιν ὅτι μόνη αὕτη ἀδιαφθόρως διεφύλαξε τὴν ὅλην παρακαταθήκην τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπομένως ἐστὶν ἡ Οἰκουμενικὴ Ἐκκλησία.

Δ'. Περὶ δὲ τῆς τροποποιήσεως τοῦ ἡμετέρου ἡμερολογίου ἀναφέρουσα ὅτι, ἐντολῇ τοῦ ἀοιδίμου αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Γ', συνεστάθη παρὰ τῇ αὐτοκρατορικῇ ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιστημῶν πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τούτου ἰδιαιτέρα ἐξ εἰδικῶν λογίων ἐπιτροπὴ, ἧς ὅμως αἱ ἐργασίαι οὔπω ἐπερατώθησαν, φρονεῖ ὅτι πρέπει ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ πράξει νὰ τηρηθῇ τὸ ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον, ἐφαρμοζομένης ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ μόνον τῆς πολιτικῆς χρονολογίας ἄνευ μεταβολῆς τοῦ πασχαλίου καὶ ἄνευ μετακινήσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἑορτῶν· διότι ἡ μεταβολὴ τοῦ πασχαλίου καὶ τῆς ὅλης ἐκκλησιαστικῆς χρονολογίας ἴσως συνεπαγάγει ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ βίῳ διασαλεύσεις τινὰς, μὴ εὑρισκούσας ἐν τῷ παρόντι ἐπαρκῆ δικαιολογίαν.

Ἐν τέλει παρατηρεῖ ὅτι λυπηρὸν φαινόμενον ἀποτελεῖ ἡ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ παρατηρουμένη στείρωσις ἀγάπης, χωροῦσα ἐνίοτε μέχρι διαρρήξεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς

κοινωνίας, καὶ συνίστησιν ὅπως ἡ ἀγάπη ἡμῶν ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἐν μέσῳ ἡμῶν ζώντων πεπλανημένων ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἀρχαίων χριστιανικῶν κοινοτήτων τῶν Νεστοριανῶν, Ἀρμενίων, Κοπτῶν κλπ. οἵτινες καίπερ ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας κεχωρισμένοι τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας οὐδαμῶς ἀπώλεσαν ὅμως τὸν ἐκκλησιαστικὸν ὀργανισμὸν καὶ τὴν ἱεραρχίαν καί εἰσιν ἐν πολλοῖς οἰκεῖοι ἡμῖν.

*

3. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπαντῶσα χαρακτηρίζει τὰ εἰς σκέψιν προτεινόμενα ζητήματα οὐ μόνον ὡς σοβαρὰ καὶ σπουδαῖα ἀλλὰ καὶ συνάδοντα τῷ πνεύματι τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπιμελῶς δὲ καὶ μετὰ πάσης τῆς προσηκούσης καὶ δυνατῆς ἐρεύνης εἰς ταῦτα ἐγκύψασα, φρονεῖ τὰ ἑξῆς·

Α΄. Ὅτι αἱ παροῦσαι καιρικαὶ περιστάσεις ἀκατάλληλοί εἰσι πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐπίλυσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καθ' ὅλου, ἑπομένως πᾶσα σκέψις καὶ ἀπόπειρα εἰς πραγματοποίησιν τῆς τῶν Ἐκκλησιῶν ἑνώσεως ἀποβήσεται ματαία καὶ νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἐφ' ὅσον ὑφίστανται τὰ πολλὰ καὶ διάφορα αἴτια, δι' ἃ αἱ μέχρι τοῦδε πρὸς ἕνωσιν γενόμεναι ἀπόπειραι οὐ μόνον ἐναυάγησαν, ἀλλὰ καὶ εἰς μείζονα διάστασιν τῶν Ἐκκλησιῶν συνετέλεσαν. Διὰ τοῦτο ἡ ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὀφείλει, τό γε νῦν ἔχον, ἵνα ἀρκῆται εἰς εἰλικρινῆ πρὸς πάσας τὰς χριστιανικὰς Ἐκκλησίας χριστιανικὴν ἀγάπην, ἐκδηλουμένην ἐν λόγοις καὶ ἔργοις, μετὰ τῆς ἐλπίδος, ὅτι ὅ,τι παρ' ἀνθρώποις νῦν ἀδύνατον φαίνεται, ἔσται ἐν τῷ μέλλοντι δυνατὸν τῇ θείᾳ χάριτι.

Β΄. Τοῦ λόγου δὲ ὄντος περὶ τοῦ συναφοῦς ζητήματος τῆς ἑνώσεως τῶν παλαιοκαθολικῶν, ἐπειδὴ, κατὰ τὴν γνώμην εἰλικῶν θεολόγων ἐγγύθεν τὰ κατ' αὐτοὺς γνόντων, οἱ παλαιοκαθολικοὶ οὐ μόνον πρὸς τὴν ἡμετέραν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἐν οὐσιώδεσι δόγμασι διίστανται, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ἑαυτοὺς διατελοῦσιν ἐν πλήρει ἑνότητι καὶ ἁρμονίᾳ, διὰ τοῦτο ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐπέχει ἀποφήνασθαι περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς ἑνώσεως αὐτῶν μετὰ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἐμμένουσιν ἐν ταῖς ἀρχαῖς αὐτῶν καὶ ἐν πολλοῖς καὶ διαφόροις σπουδαίοις ζητήμασιν ἀορίστως καὶ ἀσαφῶς ἐκφράζονται.

Γ΄. Ἡ δ' ἐπίλυσις τοῦ ζητήματος τῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ ἀπ' αἰώνων κρατοῦντος ἡμερολογίου φαίνεται μὲν ὁμαλωτέρα, ἐξαρτᾶται ὅμως ἐκ περιστάσεων καὶ συνθηκῶν ἐθνικῶν καὶ κοινωνικῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ζήτημα τοῦτο τοσοῦτον μόνον μετέχει θρησκευτικῆς καὶ θεολογικῆς σπουδαιότητος, καθ' ὅσον μετ' αὐτοῦ συνδέεται τὸ ἑορτολόγιον τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τοῦτο, ἂν ἅπασαι αἱ κατὰ τόπους ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι πεισθῶσιν ὅτι αἱ περιστάσεις τῶν ἐθνῶν τῶν διαφόρων ὀρδοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰσι κατάλληλοι πρὸς μεταρρύθμισιν τοῦ ἡμερολογίου ἄνευ διαταράξεως τῶν θρησκευτικῶν συνειδήσεων τῶν ἁπλουστέρων, δύνανται αὗται ἐν συνεννοήσει μετ' ἀλλήλων καὶ μετὰ τῆς πολιτείας ἑκάστης αὐτῶν νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν μεταρρύθμισιν τούτου συμφώνως πρὸς τὰς προοδους καὶ τὰ πορίσματα τῆς ἀστρονομικῆς ἐπιστήμης.

*

4. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωμουνίας, ἀπὸ δοξολογίας τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ ἀρχομένη, διότι ἔκ τε τῆς ἐγκυκλίου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ἐξ ἄλλων Αὐτῆς ἐπιστολῶν διεβεβαιώθη περὶ τῆς εὐαγγελικῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰλικρινοῦς ἀδελφότητος, τῆς συνδεούσης τὰ μέλη τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, μετὰ μακρὰ προοιμιώδη, ἐν οἷς ἀναπτύσσονται τὰ πλεονεκτήματα τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐν σχέσει πρὸς τὸν καθολικισμὸν καὶ τὸν προτεσταντισμόν, καταντᾷ εἰς τὸ συμπέρασμα.

Α΄. Ἐπειδὴ οἱ δύο μεγάλοι βλαστοὶ τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ δυτικὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ προτεσταντισμός, ἀποσπασθέντες τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ἔπηξαν ἑκάτερος ἴδια θεμέλια, ἐφ' ὧν ᾠκοδόμησαν δογματικὴν διδασκαλίαν καὶ ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν καὶ πειθαρχίαν, ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, διὰ τοῦτο, ἐν ὅσῳ μένουσιν ὡς ἔχουσιν, ἡ ἁγία Ἐκκλησία τῆς Ρωμουνίας πιστεύει ὅτι ἐστὶ τῶν ἀδυνάτων νὰ εὑρεθῇ σημεῖον συναντήσεως ἡμῶν. Ἐπειδὴ δ' οὐδέν ἐστιν ἐπουσιῶδες ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, ἐὰν οὗτοι θελήσωσι νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ ποθητὴ ἕνωσις πρέπει νὰ γένηται ἄνευ προτάσεων, ὅρων καὶ παραχωρήσεων.

Β'. Ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν λεγομένων παλαιοκαθολικῶν μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἕνωσίς ἐστι, τό γε νῦν, ἀδύνατος· διότι οὗτοι ἀποσπασθέντες τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδίαν κοινότητα πήξαντες, εἰσήγαγον εἰς αὐτὴν μεταρρυθμίσεις, οἷον τὴν κατάργησιν τῆς ἐξομολογήσεως καὶ τῆς νηστείας, καθιστώσας ἀδύνατον οἱανδήποτε προσέγγισιν· ἔπειτα χαρακτηρίζει αὐτοὺς ἀναποφάσιστόν τι, καὶ οὐκ οἶδασιν εἰς τίνα τῶν Ἐκκλησιῶν θέλουσι νὰ προσκολληθῶσιν· ὅθεν καὶ ἀρξάμενοι διαπραγματεύσεων περὶ ἑνώσεως μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἔπραξαν ταὐτὸ συγχρόνως καὶ μετὰ τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ τοιοῦτο δ' ἀναποφάσιστον πνεῦμα ἐκπροσωπεῖ ἡ ἀπὸ τοῦ 1893 ἐν Βέρνῃ τῆς Ἑλβετίας ἀρξαμένη ἐκδίδοσθαι «Διεθνὴς Ἐπιθεώρησις τῆς θεολογίας». Πρὸς δὲ δυσχερῆ καθιστᾷ τὴν μεθ' ἡμῶν ἕνωσιν αὐτῶν ἡ ἐπήρεια, ἣν ὑφίστανται ἔκ τε τῶν ρωμαιοκαθολικῶν καὶ τῶν διαμαρτυρομένων, ὧν ἐν μέσῳ διατελοῦσιν. Ὅταν ἀπαλλαγῶσι τῆς ἐπηρείας ταύτης καὶ μὴ προβάλλωσιν ὡς βάσιν τῆς μεθ' ἡμῶν ἑνώσεως συνθήκας καὶ παραχωρήσεις, καὶ εἰλικρινῶς ἀποδεχθῶσι τὴν διδασκαλίαν ἡμῶν, τήν τε δογματικὴν καὶ τὴν κανονικήν, τότε μόνον ἡ εὐκταία καὶ ποθητὴ ἕνωσις γενήσεται πρὸς χαρὰν ἡμῶν.

Γ'. Περὶ δὲ τοῦ ἡμερολογίου, καίτοι οἱ τὸ ζήτημα τῆς καταμετρήσεως τοῦ χρόνου μελετήσαντες ἐπιστήμονες, τινὲς μέν εἰσιν εὖνοι τῷ ἡμετέρῳ, ἄλλοι δὲ τῷ ἑτέρῳ συστήματι, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωμουνίας φρονεῖ καὶ ἐξαιτεῖται ὅπως μένωμεν ἐν τῷ καθεστῶτι, τὸ μὲν διότι ἡ μεταρρύθμισις τοῦ ἡμερολογίου προσκρούσει εἰς κανονικὰς διατάξεις καὶ προξενήσει στενοχωρίαν τινά, τὸ δὲ διότι οὐδὲ τῷ δακτύλῳ ἐπιτρέπεται ἡμῖν νὰ θίξωμεν ἀποφάσεις ἀπηρχαιωμένας, περιποιούσας δόξαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡμῶν.

5. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, χαρακτηρίζουσα τὰ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς μελέτην προτεινόμενα ζητήματα ὡς σπουδαῖα καὶ μεγίστην σημασίαν ἔχοντα διὰ τὸν βίον τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἐν γένει, φρονεῖ τὰ ἑξῆς.

Α'. Ἐν μὲν τῇ πίστει αἱ αὐτοκέφαλοι Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἵστανται στερρῶς, ἡ δ' ἀμοιβαία ἀγάπη αὐτῶν καὶ συμφωνία ἀνάγκη νὰ ἀπεικονίζηται ἐν τῇ ἑκάστοτε καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἀδελφὰς Ἐκκλησίας ἀνακοινώσει πάντων τῶν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ καὶ θρησκευτικῷ βίῳ ἑκάστης τούτων συμβαινότων πρὸς ἀμοιβαίαν ἠθικὴν ὑποστήριξιν. Εἰς δὲ τὴν ἀμοιβαίαν τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν ἀγάπην καὶ στενοτέραν σύσφιγξιν μεγάλως ἤθελον συντελέσῃ, καὶ ἀρμοῖως ἔτι γιγνόμεναι, αἱ συναντήσεις καὶ ἀνταλλαγαὶ γνωμῶν ἀντιπροσώπην ὅλων τῶν αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν ἐναλλὰξ ἐν ταῖς ἕδραις τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν. Ὅπως δὲ ἡ ὀρθόδοξος ἡμῶν πίστις στερεωθῇ καὶ τὸ ἐχθρικὸν καὶ ὀλέθριον πνεῦμα τοῦ αἰῶνος τούτου ἀποκρουσθῇ, ἀνάγκη πρῶτον μὲν ἡ πίστις ἡμῶν νὰ διδάσκηται καταληπτῶς παντὶ ὀρθοδόξῳ ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ, ὥστε πᾶς χριστιανὸς νὰ θραύῃ ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς πίστεως αὐτοῦ τὰ κύματα πάσης σοφιστείας, δεύτερον δὲ νὰ μεταφράζωνται τὰ σπουδαιότερα τῶν συγγραμμάτων τῶν ὑπεραπολογουμένων τῆς ἁγίας ἡμῶν πίστεως, ἐν οἵᾳ δήποτε ἐθνικῇ φιλολογίᾳ καὶ ἂν ἀνεφαίνοντο ταῦτα, ὅπως ἑκάστῃ τῶν Ἐκκλησιῶν δύνηται νὰ ἐπωφελῆται ἐξ αὐτῶν.

Β'. Εὐχαρίστως ἀποδέχεται τὴν πρὸς ἕνωσιν μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπιθυμίαν τῶν παλαιοκαθολικῶν, οἵτινες ἀποκηρύττοντες πᾶν τὸ προκαλέσαν τὴν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀσπαζόμενοι πάντα τὰ διὰ τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων θεσπισθέντα, ἵστανται ἐπὶ βάσεως ὑγιοῦς, ἐφ' ἧς δυνατὸν προβῆναι καὶ εἰς ἐπίσημον καθορισμὸν τῶν λεπτομερειῶν τῆς ἑνώσεως αὐτῶν μετὰ τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ ἕνωσις αὕτη δύναται νὰ διεξαχθῇ μόνον, ἐὰν τὰ δόγματα τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας διαφυλαχθῶσιν ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ τῇ ἀκεραιότητι αὐτῶν. Ὅσον δ' ἀφορᾷ εἰς τὴν τέλεσιν τῶν μυστηρίων καὶ τῶν ἱεροτελεστιῶν καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν λειτουργίαν, δέον νὰ διατηρηθῇ τὸ ἐξωτερικὸν αὐτῶν μέρος, ἐφ' ὅσον τοῦτο παρουσιάζει προφανῆ ἔκφρασιν τῶν δογμάτων· τοὺς δ' ἄλλους τύπους, οἵτινές εἰσιν οὐχὶ ἄμεσος ἔκφρασις τῶν μυστηρίων καὶ τῶν δογμάτων, δύναται πᾶσα Ἐκκλησία νὰ τηρήσῃ συνῳδὰ τοῖς κρατοῦσι παρ' αὐτῇ ἐθίμοις καὶ διατάξεσιν. Ἑπομένως οὐδὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ ἀπαιτῶμεν παρὰ τῶν παλαιοκαθολικῶν ὅπως ἀπαρνηθῶσι καθ' ὁλοκληρίαν τὸν πρότερον αὐτῶν ἐκκλησιαστικὸν βίον καὶ ἀποβάλωσι τὸ φαινόμενον μέρος τοῦ βίου τούτου,

ἐφ' ὅσον οὐδὲ ταῦτα φέρουσι βλάβην εἰς τὴν οὐσίαν τῶν δογμάτων καὶ εἰς τὸ πνεῦμα τῆς μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ πίστει ἑνώσεως. Τὸ δὲ περὶ τῶν παλαιοκαθολικῶν εἰρημένον πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπὶ πάσης ἄλλης Ἐκκλασίας, κεχωρισμένης ἡμῶν καὶ ἐκζητούσης τὴν μεθ' ἡμῶν ἕνωσιν.

Γ'. Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ ἡμερολογίου, ἐπειδὴ οὔτε τὸ γρηγοριανὸν οὔτε τὸ ἰουλιανόν ἐστιν ἀκριβὲς ἐν τῇ ὑπολογίσει τοῦ χρόνου, τὰ δ' ἐπιζήμια ἀποτελέσματα τῆς ἀνακριβείας ταύτης εἰσὶν ὀφθαλμοφανῆ, αὐτόδηλος τυγχάνει ἡ ἀνάγκη ἵνα ἡ τοῦ ἡμερολογίου ἀνακρίβεια αὕτη ἐκποδὼν γένηται, καθιερωθῇ δ' ὀρθὸς τοῦ χρόνου ὑπολογισμὸς ὑπ' ἀνδρῶν εἰδικῶν οὕτως, ὥστε τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ ἅπασαι αἱ μετ' αὐτοῦ συνδεδεμέναι ἑορταὶ νὰ ρυθμισθῶσι κατὰ τρόπον ὅλως ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸ πνεῦμα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐκφράζει δὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι δυνατὸν καὶ ὁ χρόνος καλῶς νὰ ὑπολογισθῇ, καὶ τὸ θρησκευτικὸν καὶ κανονικὸν μέρος τοῦ χριστιανικοῦ ἡμερολογίου νὰ τηρηθῇ.

*

6. Ἡ ἀπάντησις τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Μαυροβουνίου συμπίπτει καθ' ὅλα τὰ σημεῖα μετὰ τῆς ἀπαντήσεως τῆς ἁγιωτάτης Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας, καὶ διὰ τοῦτο οὔτε χρήζει, νομίζομεν, ἰδίας ἀναλύσεως.

ΤΕΚΜΗΡΙΟΝ ΕΥΛΑΒΩΝ ΑΙΣΘΗΜΑΤΩΝ

Ἐκ προηγουμένων σχετικῶν δημοσιευμάτων γνωστόν ἐστι τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» τὸ ὄνομα τῆς παρὰ τὴν Πετρούπολιν νεοσυστάτου ἱεραποστολικῆς μονῆς τῆς Ἀναστάσεως, ἧς ἱδρυτὴς καὶ ἡγούμενος τυγχάνει ὁ ζηλωτὴς συνοδικὸς ἱεραπόστολος Ἀρσένιος. Ὁποίων αἰσθημάτων σεβασμοῦ καὶ ἀκραιφνοῦς υἱικῆς ἀγάπης πρὸς τὴν καθ ἡμᾶς μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἐν γένει ἐν Ἀνατολῇ Ἐκκλησίαν ἐμφορεῖται ὁ εὐσεβὴς καὶ ζηλωτὴς οὗτος ῥῶσσος κληρικός, ἐπεμαρτύρησε πρὸς τοῖς ἄλλοις διὰ τῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα θερμῆς αὐτοῦ ἀπὸ 4 μαρτίου παρελθόντος ἔτους ἐπιστολῆς, δι' ἧς μετὰ ζωηρᾶς χαρᾶς ἀνήγγειλε τὴν ὁμόθυμον ἀπόφασιν τῶν ἀδελφῶν τῆς μονῆς περὶ περιφορᾶς δίσκου καὶ συλλογῆς συνδρομῶν ἅπαξ τοῦ ἔτους, κατὰ τὴν κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας, ὑπὲρ τῶν πατριαρχείων Κωνσταντινουπόλεως καὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀναρτήσεως ἐν τῷ ναῷ τῆς μονῆς κιβωτίου ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ σκοποῦ.

Τοῦ ζηλωτοῦ τούτου ῥώσσου κληρικοῦ πνευματικὸν ἀνάστημα καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν ἱερᾶς μονῆς ἀδελφὸς ἐκ τῶν λογιωτέρων καὶ διαπρεπεστέρων τυγχάνει καὶ ὁ ἐνταῦθα ἀπό τινων ἐτῶν ὡς βοηθὸς τοῦ πανοσιολογιωτάτου καὶ ῥέκτου ἀρχιμανδρ. τῆς Ρωσσικῆς αὐτοκρ Πρεσβείας κ. Ἰωνᾶ διακονῶν ὁσιολογιώτατος ἱερομόναχος κ. Παῦλος, ἀπόφοιτος τῆς Θεολογικῆς ἀκαδημίας τῆς Πετρουπόλεως, κληρικὸς κόσμιος καὶ διὰ πολλῶν προσόντων πεπροικισμένος, πολλὰ ἤδη μετὰ τοῦ γενναιόφρονος πανοσιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰωνᾶ καὶ γράψας καὶ πράξας εἰς διαφώτισιν τῆς δημοσίας γνώμης ἐν Ρωσσίᾳ περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς πρὸς ἀνασκευὴν ἐπιπολαίων δημοσιευμάτων ἀναφαινομένων ἀτυχῶς ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐν τῷ τύπῳ πρὸς διαστοφὴν τῆς ἀληθείας καὶ δηλητηρίασιν βαθμιαίαν τῆς δημοσίας γνώμης ἐπὶ βλάβῃ μεγάλῃ ὑψηλοτέρων συμφερόντων. Ὁ εὐσεβὴς λοιπὸν οὗτος κληρικὸς βλέπων ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς γενναίας καὶ ἀξιοζήλους προσπαθείας, αἵτινες ἀπὸ τῆς ἀνόδου τὸ δεύτερον εἰς τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον τῆς Α.Θ.Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κ. Ἰωακεὶμ τοῦ Γ' καταβάλλονται καὶ πάλιν πρὸς ἐξωραϊσμὸν ἐκ τῶν ἐνόντων τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου καὶ τοῦ ναοῦ καὶ θέλων ἵνα καὶ αὐτὸς, ὡς ὁ σεβαστὸς αὐτοῦ γέρων, ἐπιμαρτυρήσῃ διά τινος αὐτοῦ δείγματος τὴν πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίαν εἰλικρινῆ αὐτοῦ ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν, ἔγνω πρό τινος, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς πανηγυρισθείσης διακοσιοστῆς ἐπετηρίδος τῆς ἱδρύσεως τῆς περικαλλοῦς πρωτευούσης τῆς μεγάλης ὀρθοδόξου Ρωσσικῆς αὐτοκρατορίας, ἵνα διενεργήσῃ ὅλως αὐτοπροαιρέτως καὶ αὐθορμήτως συνδρομὰς προαιρετικὰς ὑπὲρ τοῦ καλλωπισμοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, συλλέξας ἐν ὀλιγίστῳ διαστήματι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὑπὲρ τὰ τρισχίλια ρούβλια, ὧν τὰ χίλια συνεισήνεγκεν ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Πετρουπόλεως καὶ Λαδόγης κ. Ἀντώνιος, οὗ πασίγνωστα τὰ ἀγνὰ καὶ ὑψηλὰ φιλάδελφα φρονήματα καὶ αἱ-

σθήματα. Ἡ εὐσεβὴς αὕτη καὶ μετὰ μεγάλης χριστιανικῆς μετριοφροσύνης διεξαχθεῖσα φιλάδελφος συνδρομὴ, ἐπαίνου παντὸς καὶ ἐξάρσεως ἀνωτέρα οὖσα, ἐπεστέφθη τὴν εὐαρέσκειαν καὶ τὰς εὐχαριστίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρός τε τὸν διενεργήσαντα αὐτὰς ὑπερλογιώτατον ἱερομόναχον κ. Παῦλον καὶ πρὸς τοὺς φιλευσεβῶς συνεισενεγκόντας. Τὸ χρηματικὸν τοῦτο ποσὸν σκέψις ὑπάρχει τὸ γενῶν ἵνα χρησιμοποιηθῇ εἰς κατασκευὴν μεγαλοπρεπῶν ἀργυρῶν λαρνάκων, ἀντὶ τῶν νῦν ξυλίνων, διὰ τὰ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ φυλατόμενα ἱερὰ λείψανα τῆς ἁγίας Εὐφημίας, τῆ, ἁγίας Θεοφανοῦς καὶ τῆς ἁγίας Σολομονῆς, πρὸς ἃ τοιοῦτος προσέρχεται καθημερινῶς καὶ ἐκ τῆς ὀρθοδόξου Ρωσσίας ἀριθμὸς εὐσεβῶν προσκυνητῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Αἱ ἀπαντήσεις τῶν αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. —Ἐν τῇ τῆς π. τρίτης συνοδικῇ συνεδρίᾳ, γενομένης σκέψεως ἐπὶ τῶν προηγουμένως ἀναγνωσθεισῶν ἀπαντήσεων τῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν ἐγκύκλιον τοῦ οἰκουμεν. Πατριαρχείου, ἐνεκρίθη πρῶτον ἡ ἐν περιλήψει ἔκδοσις τῶν εἰρημένων ἀπαντήσεων, τοῦθ' ὅπερ ἐν τῇ οἰκείᾳ σελίδι τοῦ παρόντος φύλλου βλέπει ὁ ἀναγνώστης ἡμῶν, δεύτερον ἡ ἔκδοσις πασῶν ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ, οὗ ἀντίτυπον ἀποσταλήσεται ἑκάστῃ τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ τρίτον ἡ εἰς τὸ φυλλάδιον τοῦτο ἐπισύναψις τῆς γνώμης τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῶν προβληθέντων ζητημάτων, ἐκδοθησομένης καὶ ἐν ἰδίῳ φυλλαδίῳ.

Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία.— Χθὲς, ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, πανηγυρίζοντος τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Παναγίας, ἐτελέσθη ἡ εἰθισμένη ἱερὰ λειτουργία, συλλειτουργούντων τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Ἐφέσου, Κυζίκου, Θεσσαλονίκης, Ἰκονίου, Μιτυλήνης, Διδυμοτείχου, Ξάνθης, Βοδενῶν, Βελεγράδων καὶ Καλλιουπόλεως. Ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ παρῆσαν οἱ ἐξοχ. πρεσβευταὶ Ρωσσίας κ. Ι. Ζηνόβιεφ μετὰ τοῦ β' γραμματέως κ. Στσερκάτσκυ, Ἑλλάδος κ. Ι. Γρυπάρης μετὰ τοῦ γενικοῦ προξένου κ. Ἐπαμ. Φίλωνος καὶ Μαυροβουνίου κ. Ι. Ματάνοβιτς, πλήθους ἀπείρου ἐκκλησιασθέντος. Μετὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἡ Α. Θ. Π. μετὰ τῶν συλλειτουργούντων ἀρχιερέων παρεκάθησεν εἰς γεῦμα, τὸ ὁποῖον παρέθηκεν ὁ ἐρίτιμος κ. Ε. Εὐγενίδης.

Χειροτονία Νευροκοπίου. —Οἱ πανιερώτατοι μητροπολῖται Σερρῶν κ. Γρηγόριος καὶ Ἐλευθεροπόλεως κ. Πανάρετος καὶ ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Πολυανῆς κ. Παρθένιος τηλεγραφικῶς ἤγγειλαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι τῇ (16 μεσοῦντος) κυριακῇ ἐτέλεσαν τὴν χειροτονίαν τοῦ μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Θεοδωρήτου ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς μητροπόλεως Σερρῶν ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτου ἐκκλησιάσματος. Ὡσαύτως καὶ ὁ χειροτονηθεὶς τηλεγραφικῶς ἀγγελίας τοῦτο τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπέβαλεν αὐτῇ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τῇ προαγωγῇ αὐτοῦ.

Μητρόπολις Κυζίκου.—Τῇ τετάρτῃ ἀφίκετο εἰς βασιλεύουσαν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Κυζίκου κ. Ἀθανάσιος προϋπαντηθεὶς ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὑπὸ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος. Τῇ πέμπτῃ δὲ μετὰ τὸ Μ. μήνυμα, ἐποιήσατο τὴν νενομισμένην τελετὴν τῆς εὐχαριστίας. Τὴν Α. Σεβασμιότητα αὐθημερὸν πρὸς ἑσπέρας ἀντεπεσκέψατο ἡ Α. Θ. Π. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου.

Γενναιόφρων δωρεά.—Ὁ ἐν Καίρῳ τὰς διατριβὰς ποιούμενος ἐξοχ. καὶ φιλογενὴς Νικόλαος Τσιγαδᾶς πασᾶς ἠγαθύνθη νὰ πέμψῃ τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τετρακοσίας ἀγγλικὰς λίρας ὅπως διαθέσῃ αὐτὰς ὡς ἤθελε νομίσῃ λυσιτελέστερον καὶ ἐπωφελέστερον ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν ἔργων τῶν Πατριαρχείων. Ἡ γενναία αὕτη δωρεὰ τῆς Α. ἐξοχότητος τοῦ φιλελεήμονος καὶ φιλαγάθου ἀνδρὸς εὐμενῶς ἀποδεκτὴ γενομένη ἐπεσπάσατο θερμὰς πρὸς αὐτὸν εὐχαριστίας καὶ τὰς εὐλογίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Τὸ φιλογενὲς τοῦτο παράδειγμα τοῦ ἐξοχ. Νικολάου Τσιγαδᾶ πασᾶ εἴθε νὰ εὕρῃ καὶ ἄλλους μιμητὰς πρὸς ἀνακούφισιν τῶν πολλαπλῶν καὶ ἐπειγουσῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας.

Εὐσεβὴς δωρεά.—Ὁ προϊστάμενος τῆς ἐν τῷ χωρίῳ Μονάενκι τοῦ ρωσικοῦ κυβερνείου Τούλης ἱερεὺς Νικόλαος Νικόλσκη, εὐσεβῆ τεκ-

μηριῶν ὡς λειτουργὸς τῶν μυστηρίων τῆς θείας χάριτος αἰσθήματα, ἀπέστειλεν ἐσχάτως ἐξ ὀνόματος πάντων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου, διὰ τοῦ ἐν τῇ παρ' ἡμῖν ρωσσικῇ πρεσβείᾳ πανοσιολογιωτάτου ἀρχιμανδρίτου κ. Ἰωνᾶ, τοῦ καλλίστου τούτου καὶ ὀρθοφρονεστάτου τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τέκνου τοῦ ἀείποτε ὑπὲρ τῶν ἁγνῶν αὐτῆς δογμάτων καὶ θεσμίων ὑπερμαχοῦντος, ρούβλια ἑκατὸν παρακαλῶν ὅπως ἀποσταλῇ αὐτῷ ἁγίασμα ἐκ τοῦ ἁγιάσματος τῆς ἱερᾶς μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς καὶ ἁγία εἰκὼν παριστῶσα τὴν Θεομήτορα καὶ τὰ ἐν τῇ ζωορρύτῳ πηγῇ θαυμάσια αὐτῆς. Μερίμνῃ τῆς Α. Θ. Π. τὰ ζητηθέντα ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς ἱερέως, παρασκευασθέντα ἐπιμελῶς, διεβιβάσθησαν αὐτῷ μετὰ τῶν πατριαρχικῶν εὐχῶν καὶ εὐλογιῶν καὶ τῶν ἐπαίνων διά τε τὰ εὐσεβῆ αἰσθήματα καὶ τὸ χρηστὸν αὐτοῦ παράδειγμα.

Διορισμοὶ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν Πατριαρχείων. —Τοῦ δευτερεύοντος τῶν Πατριαρχείων ἱερολογ. κ. Παρθενίου Βαρδάκα προσληφθέντος, εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἐπινεύσας εἰς τὴν νέαν ταύτην ὑψηλὴν διακονίαν τοῦ τέως δευτερεύοντος, διώρισε τῷ παρελθόντι σαββάτῳ δευτερεύοντα τὸν τέως τριτεύοντα τῶν Πατριαρχείων ἱερολ. κ. Βενιαμὶν καὶ τριτεύοντα τὸν τέως ἐκ τῶν διακόνων αὐτοῦ καὶ χρέη δευτέρου γραμματέως τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας ἐκπληροῦντα ἱερολ. κ. Ἱερόθεον Ἀνθουλίδην, καὶ πατριαρχικὸν διάκονον τὸν τέως ἀρχιδιάκονον τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Τραπεζοῦντος ἱερολογ. κ. Ἀθηναγόραν.

Ἅγιον Ὄρος. — Ὁ νέος ἡγούμενος τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος τῆς Ρωσσικῆς κ. Νήφων διὰ γράμματος αὐτοῦ, ἀναγνωσθέντος ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ παρελθόντος σαββάτου, ἀγγέλλων τὸν θάνατον τοῦ ἡγουμένου αὐτῆς ἀοιδίμου Ἀνδρέου, γνωστοποιεῖ καὶ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ.

Μονὴ Φανερωμένης. —Ὁ εἰς τὴν πατριαρχικὴν σταυροπηγιακὴν μονὴν τῆς Θεοτόκου Φανερωμένης πρό τινος μεταβὰς ἐξαρχικῶς ἑλλ. κ. Ἀρμόδιος Χαμουδόπουλος, Α΄ γραμματεὺς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας, ὑπέβαλε σχετικὴν ἔκθεσιν, ἐν ᾧ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκτίθησι τὴν ἐνεστῶσαν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ εὐαγοῦς σκηνώματος, ἀφ' ἑτέρου δ' ὑποδείκνυσι τὰ λπτέα πρὸς βελτίωσιν αὐτῶν μέτρα.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος μετὰ τὴν ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς π. τρίτης ἀνάγνωσιν τῆς εἰρημένης ἐκθέσεως ἀνέβαλε τὴν ἐπ' αὐτῆς ἀπόφασιν εἰς ἐπομένην συνεδρίαν.

Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον ἐν Πριγκήπῳ. —Κατὰ τὴν προχθεσινὴν τῆς ἐφορίας αὐτοῦ συνεδρίαν, παρόντων τῶν ἄρτι ἐκλεγέντων μελῶν, ἤτοι τῶν ἐξ. Γιάγκου βέη Ἰωαννίδου, Ι. Χατζοπούλου, Λ. Καζανόβα, Ψάθη καὶ Α. Μάγκου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. σεβασμ. τοῦ μητροπολίτου Διδυμοτείχου κ. Φιλαρέτου, ἐνεκρίθη ἡ ἐκτύπωσις τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ὀρφανοτροφείου τούτου, τὰ δὲ καθήκοντα τοῦ μὲν διευθυντοῦ ἀνετέθησαν ὁριστικῶς τῷ ἀξιοτίμῳ κ. Κ. Ψωμάδῃ, τοῦ δὲ γραμματέως τῷ ἐλλογίμῳ κ. Ἀντ. Ἀριστοκλεῖ, υἱῷ τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ Ἰωάννου Ἀριστοκλέους.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις. —Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ ἱερολ. τριτεύων κ. Ἱερόθεος ἐπισκεψάμενος τῇ π. κυριακῇ τὴν Α. Θ. Π. τὸν πατριάρχην πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἄνθιμον τὸν ἀπὸ Λέρου ἀσθενοῦντα, ὡς ἐγράψαμεν, καὶ νοσηλευόμενον ἐν τῇ ἐν Πέραν οἰκίᾳ τῶν ἀνεψιῶν αὐτοῦ ἀδελφῶν Παπακωστῆ, διηρώτησε καὶ αὖθις τὰ περὶ τῆς ὑγιείας αὐτοῦ ἄμα δὲ διεβίβασε τὰς ὑπὲρ ταχείας ἀναρρώσεως αὐτοῦ ἀδελφικὰς εὐχὰς τοῦ παναγ. οἰκουμ. πατριάρχου Προχθὲς δὲ ὁ παναγιώτατος πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἄνθιμος ἀναρρώσας κατῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπεσκέψατο τὴν Α.Θ. Παναγιότητα ἐκκλησιασθεὶς ἅμα ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ. Εἶτα ὁ πατριαρχικὸς ἀπεσταλμένος ἐπεσκέψατο τὸν ἰατρὸν Γ. Ἀντωνιάδην καὶ συνελυπήθη αὐτῷ ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ἐπὶ τῷ αἰφνιδίῳ ἐν Ἐσκῇ-Σεχίρ θανάτῳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Σπήλιου.

Ὡσαύτως ὁ ἱερολογ. δευτερεύων κ. Βενιαμὶν διηρμήνευσε τῇ π. δευτέρᾳ τὰς ὑπὲρ ἀναρρώσεως πατριαρχικὰς εὐχὰς τῷ κ.Μ.Θεοτοκᾷ, δικηγόρῳ.

Ἐπισκέψεις. —Τῇ π. δευτέρᾳ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἡ Α. Ε. ὁ ἐνταῦθα πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Γεώργιος Σίμιτς ἐν συνοδίᾳ τοῦ Α΄ γραμματέως κ. Χρήστιτς καὶ τοῦ ἐκ τῶν διερμηνέων κ. Κ. Κρούπτσεβιτς. —Ὡσαύτως ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. οἱ ἐρίτιμοι

τραπεζῖται κκ. Λ. Ζαρίφης, Θ. Μαυρογορδᾶτος Δ. Εὐγενίδης ὡς καὶ ἡ Α. Ε. ὁ Κωστάκης Καραθεοδωρῆς ἐφέντης, ὑποβαλὼν θερμὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ πατρικῇ στοργῇ ἣν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ ἐπεδείξατο ἡ Α. Θ. Π.

Ἐπέτειος ὀνόματος.—Τῷ ἐν Μακροχωρίῳ διατρίβοντι πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Γενναδίῳ Ἀλεξιάδῃ, ἀρχιγραμματεῖ τῆς Ἱ. Συνόδου, ἄγοντι τῇ π. δευτέρᾳ τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑορτήν, συνεχάρη τηλεγραφικῶς ἡ Α.Θ.Παναγιότης, οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ καὶ πολλοὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι, ὡς καὶ οἱ ἀνώτεροι πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι.

Τὸ ἐν Σκοπείοις βέβηλον κίνημα.—Καθ' ἃ ἐξ ἀσφαλοῦς πηγῆς πληροφοροῦσιν ἡμᾶς, βέβηλον κίνημα ἔλαβε χώραν τῇ κυριακῇ 9 ἐνεστῶτος μηνὸς ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἐν Σκοπείοις. Καθ' ἣν ὥραν ἐτελεῖτο λειτουργία ἐν αὐτῷ,ἀπονενοημένη ὁμὰς ταραχοποιῶν σέρβων εἰσορμήσασα εἰς τὸν ναὸν ροπαλοφοροῦσα μεγάλην προὐξένησε σύγχυσιν, θόρυβον, τρόμον καὶ ταραχὴν παρὰ τῷ ἐκκλησιάσματι, συντρίψασα ἱερὰ σκεύη, θραύσασα πᾶν τὸ προστυχὸν, συλήσασα τὸ παγκάριον τοῦ ναοῦ. Αἱ μανιώδεις κραυγαὶ, γράφουσιν ἡμῖν, ὁρμώντων καὶ ἐπιτιθεμένων συναναμιγνύμεναι μετὰ θρήνων καὶ κλαυθμῶν ἀνδρῶν, γυναικῶν, καὶ παιδίων, ἔκτε τοῦ κυρίως ναοῦ καὶ τοῦ γυναικωνίτου, παρουσίαζον ὄψιν φρικώδη καὶ ἀπερίγραπτον· πολλοὶ χριστιανοὶ ἐτραυματίσθησαν, πλεῖστοι ἐξυλοκοπήθησαν καὶ ἄλλοι ἐλιποθύμησαν. Ὁ νομάρχης, οὗ ἐπαινεῖται ἡ σύνεσις καὶ ἡ δραστηριότης,λαβὼν γνῶσιν τῆς πράξεως ταύτης ἔσπευσε μετὰ στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος καὶ συλλαβὼν τοὺς ταραξίας προέλαβε λυπηρότερα. Ἐκφράζοντες τὴν βαθεῖαν λύπην ἡμῶν ἐπὶ τοῖς ἀνοσίως καὶ ἱεροσύλως διαπραχθεῖσιν ὑπὸ τῆς ἀνωτέρω ὁμάδος τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν ἀπονέμομεν πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν νομάρχην ἐπὶ τῇ δραστηριότητι καὶ ἔμφρονι αὐτοῦ πολιτείᾳ.

Τὸ ἐν Ζιρνόβῳ τῆς ἐπαρχίας Νευροκοπίου τραγικὸν συμβάν. — Ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ἡμῶν ἐξεδώκαμεν πατριαρχικὴν ἐπιστολὴν ἀπευθυνθεῖσαν πρὸς τοὺς ἐν Ζιρνόβῳ ὀρθοδόξους κατοίκους καὶ παραμυθοῦσαν αὐτοὺς ἐπὶ τῷ τραγικῷ θανάτῳ τεσσάρων ἀδελφῶν διαπραχθέντι ὑπὸ βουλγάρων ληστανταρτῶν. Τὸ λυπηρότατον τοῦτο γεγονὸς, καθ' ἃς ἐκεῖθεν λαμβάνομεν πληροφορίας, συνέβη τῇ 26 λήξαντος μηνὸς, ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Δημητρίου, καθ' ἣν ὥραν ἐτελεῖτο ἐν μέσῳ συρροῆς πάντων τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως ἡ θεία λειτουργία ἐν τῷ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου τιμωμένῳ ἱερῷ ναῷ, δοξαζόντων τὸν Ὕψιστον ἐπὶ τῇ ἐν τῇ κωμοπόλει ταύτῃ ἐπιτευχθείσῃ ἀδελφικῇ ἑνώσει μετὰ τῶν ἀπὸ τῆς βουλγαρικῆς ἐξαρχίας εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπανελθόντων ἑνίων τῶν κατοίκων. Καθ' ἣν ὥραν ἤρξατο ἡ δοξολογία, πέντε τῶν λησταντάρτων βουλγάρων, ἐκ τῆς πεντηκονταμελοῦς συμμορίας, εἰσελθόντες εἰς τὸν ναὸν μετὰ ξιφῶν γυμνῶν ἤρξαντο ἀπὸ στασιδίου εἰς στασίδιον ζητοῦντες τοὺς προὔχοντας, ὧν συνέλαβον τὸν Ζαφείριον Ἰωάννου, Νικόλαον Α. Γερμανοῦ, τὸν πρεσβύτερον υἱὸν τούτου Γεώργιον Ν. Α. Γερμανοῦ καὶ τὸν διδάσκαλον Κωνσταντῖνον Χρηστίδην καὶ δήσαντες διὰ σχοινίου ἐξήγαγον ἐκ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ καὶ ἀπεκεφάλισαν πάντας ἀφοῦ πρότερον οἰκτρότατα ἠκρωτηρίασαν δύο τούτων. Μετὰ τὸν ἀπάνθρωπον τοῦτον φόνον τῶν ἀνωτέρω τεσσάρων συγγενῶν πενθεροῦ, υἱοῦ, γαμβροῦ καὶ γυναικαδέλφου, ἔσπευσαν μὲν οἱ ἀστυνομικοὶ τοῦ τόπου φύλακες, ἀλλ' οἱ λησταντάρται ἀπῆλθον ἐγκαταλιπόντες τρεῖς ἐξ αὐτῶν φονευθέντας.

Εὐσεβὲς κληροδότημα.—Κατὰ ἀναγγελίαν τῆς εὐσεβοῦς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Τζιβαλίῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου,σπουδαίαν δωρεὰν κτηματικὴν ἐποιήσατο, χάριν τῶν ἀναγκῶν τοῦ ναοῦ, ὁ ἀξιότιμος κ. Σεραφεὶμ Χ. Σάββα Ἰγνατιάδης, ἥτις θέλει περιέλθει εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ναοῦ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ἡ ἐπιτροπὴ τὰς θερμὰς αὐτῆς εὐχαριστίας ἐκφράζει πρὸς τὸν δωρητὴν ἐπὶ τῇ εὐσεβεῖ ταύτῃ πράξει.

Πυρκαϊὰ ἐν Ἐσκῆ-σεχίρ.—Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τοῦ π. σαββάτου ἀνεγνώσθη γράμμα τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Ἀγκύρας κ. Σωφρονίου πληροφοροῦντος τὴν Ἐκκλησίαν ὅτι ἐν Ἐσκῆ-σεχὶρ πυρκαϊὰ ἐκραγεῖσα τῇ 7 τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς σπουδαιοτάτην προυξένησε καταστροφὴν εἰς τὴν πόλιν, καέντων 300 ἐργαστηρίων, 7 ξενοδοχείων καὶ 10 οἰκιῶν. Ἡ προξενηθεῖσα ζημία ὑπολογίζεται εἰς 200,000 λίρας. Ταῖς προσπαθείαις τῶν κατοίκων διεσώθη ὁ αὐτόθι ἱερὸς ναὸς τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους. Ἡ Ἱ. Σύνοδος μετὰ λύπης ἐνωτισθεῖσα τὴν πλή-

ξασαν τὴν πόλιν Ἐσκί-σεχὶρ καταστροφὴν παρέπεμψε τὸ γράμμα εἰς τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, ὅπερ ἔλαβεν ὡσαύτως γνῶσιν ταύτης.

Γράφουσιν ἡμῖν ἐξ Ἁγίου Ὄρους τὰς ἑξῆς ἐνδιαφερούσας εἰδήσεις:

Ὁ ἐνδοξότατος γενικὸς πρόξενος τῆς Ρωσίας ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐριέμενος, ἐξ ἀγαθοποιοῦ ὅλως αἰσθήματος, τῆς συστάσεως ὀλιγοκλίνου θεραπευτηρίου παρὰ τῷ ῥηθέντι προξενείῳ, ἐζητήσατο κατὰ τὴν ἔναγχος ἐνταῦθα διαμονὴν αὐτοῦ συνδρομὰς ὑπὲρ τοῦ λυσιτελοῦς τούτου σκοποῦ.

Οἱ εἰς πᾶσαν δὲ ἀγαθοεργίαν καὶ παροχὴν γενναίων δωρημάτων πρόθυμοι ὁσιώτατοι μοναχοὶ προσήνεγκον πραρρόνως 300 λίρας Τουρκίας οἱ τῆς μονῆς Βατοπεδίου, 300 οἱ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος τοῦ ρωσικοῦ κοινοβίου, 300 οἱ τῆς τοῦ Ζωγράφου, 200 οἱ τῆς σκήτης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τῆς Βατοπεδινῆς, 180 οἱ τῆς τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ τῆς Παντοκρατορινῆς καὶ ἄλλαι ἄλλα μικρότερα ποσὰ καὶ οἱ ῥῶσοι κελλιῶται. Ἅγιος ὁ σκοπὸς καὶ ἐπαινετὸν τὸ φιλάνθρωπον ἔργον.

Ὁ ἕτερος τῶν ἀπεσταλμένων κατὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τοῦ νέου ἡγουμένου τοῦ ρωσικοῦ κοινοβίου τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος κ. Νήφωνος πρίγκηψ Μουρούζης ἐπεσκέψατο τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Ἰβήρων, ἐν ᾗ ἐκοινολόγησε μετὰ τῶν προϊσταμένων πατέρων αὐτῆς περί τε τῶν ὑποθέσεων τοῦ ἰβηριτικοῦ κελλίου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τοῦ ὑπερθεν τῆς μονῆς πρὸς δυσμὰς ἐπὶ ὠρκίου λόφου κειμένου, καὶ ἀπὸ τεσσαρακοντατείας ὡς ἔγγιστα τοῖς ἐν αὐτῷ ἀσκουμένοις εὐσεβέσι Γεωργιανοῖς μοναχοῖς ἐκχωρηθέντος, καὶ περὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ νέου ἡγουμένου εἰς τὸ ἐν Μάσχᾳ ἰβηριτικὸν μονύδριον τοῦ ἁγίου Νικολάου. Ἀτυχῶς, ἀπὸ πολλοῦ ὑρίστανται αἱ σχετικαὶ πρὸς τὸ πρῶτον ἔριδες αἱ κατὰ πολὺ ἐκ παρεκνοήσεως γεννώμεναι καὶ εὐχῆς ἔργον ἦθελεν εἶναι ἐὰν ἐξευρίσκετο τρόπος ἀποσοβήσεως αὐτῶν, φυλασσομένων ἑκατέρωθεν τῶν νομίμων καὶ ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων.

Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Δήλωσις

Ἐπειδὴ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν προσάγονται ὁμόλογά τινα ἀρχαῖα ἐκ τῶν καλουμένων τοῦ Κοινοῦ καὶ αὐλικῶν, τῶν ὁποίων, ὡς ἐκ τῆς παρόδου τῶν ἐτῶν, δυσχερὴς κατέστη ἡ ὑπὸ νομικὴν καὶ πραγματικὴν ἔποψιν ἐξέλεγξις, οὐδεμία δ' εἶναι δυνατὸν νὰ ληφθῇ σκέψις περὶ τούτων ἐν ὅσῳ δὲν ἐξακριβωθῶσι δεόντως οὐ μόνον ἡ νομικὴ θέσις τοῦ τε Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν κατόχων ἀλλὰ καὶ ἡ ἰδιότης τούτων καὶ ὑπολογισθῇ τὸ ὁλικὸν ποσόν, ἀποφάσει τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου προσκαλοῦνται οἱ ἐν χερσὶν αὐτῶν κατέχοντες τοιαῦτα ὁμόλογα ὅπως ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ σήμερον προσαγάγωσιν αὐτὰ εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Συμβουλίου. Ἐναντίον τῶν μὴ παρουσιασθησομένων ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπιφυλάσσεται ν' ἀντιτάξῃ τὰς ἐπὶ τῶν σχετικῶν διατάξεων στηριζομένας νομίμους ἐνστάσεις.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 19 νοεμβρίου 1903.

ὁ πρόεδρος
† ὁ Μιτυλήνης **Κύριλλος**

ὁ Α' γραμματεὺς
Π. Δ. Νικολόπουλος

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Μαριγὼ Δ. Ποντικοῦ, τὸ γένος Σ. Νικολῆ χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανή, τὰ οἰκιακὰ μετερχομένη, τέως μὲν κάτοικος Πέραν Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως, τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2αν Εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Διαμαντῆ Κ. Ποντικοῦ ἀνθρακεμπόρου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ κατοίκου Πέραν Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζυξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 14 Νοεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος
† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς
Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ.ν.)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 48

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ.—Συναξαριστὴς τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως.—Σχέσεις Ἐκκλησιῶν.—Ἡ Π. καὶ Ν. Διαθήκη περὶ γάμου καὶ παρθενίας.—Στιχάριον.—Ἐκκλησιαστικὰ ἔγγραφα ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς Λαύρας.—Κοινοποιήσεις.—Παράρτημα «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης.—Ἔργον πολλῆς προσοχῆς ἄξιον καὶ συνετὸν ἐθέσπισεν ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης τρίτης ἡ ἱερὰ Σύνοδος. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης καὶ κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ πατριαρχείαν, ἐν τῷ γνωστῷ αὐτοῦ ὑπομνήματι, ὑπεδείκνυεν ὅτι δέον εἰς τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα νὰ προάγωνται ἐκεῖνοι μόνον ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, οἵτινες ἄριστοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐν αὐτῇ σπουδῶν αὐτῶν ἀναδειχθέντες διετέλεσαν προκαταρκτικῶς, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς μητρὸς ἐκκλησίας, ἀσκηθέντες δεόντως· καὶ κατὰ τὴν τὸ δεύτερον ἐπὶ τὸν θρόνον ἀνάρρησιν, ἐν τῷ ἐνθρονιστικῷ αὐτοῦ προσφωνήματι ἐπανέλαβεν ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, καὶ ἐν ταῖς συνοδικαῖς ἐργασίαις, συστήσας τὴν παραδοχὴν τοιούτου θεσμοῦ, ὑπαγορευομένου καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν Ἐθνικῶν κανονισμῶν. Τῶν τοιούτων δὲ συστάσεων τῆς Α.Θ.Π. ἀπόρροιά ἐστιν ἡ παρὰ πόδας ἀγγελλομένη ἀπόφασις τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἥτις εὐχῆς ἔργον ἐστὶ καθὸ καὶ ἀναγκαιότατον νὰ τηρηθῇ διὰ παντὸς ἀπαράθραυστον. Καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος προτάσει τῆς Α. Θ. Π. ἐλήφθησαν μέτρα τινὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν τάξιν, ἥτις δέον νὰ τηρῆται προκειμένου περὶ τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς προαγωγῆς εἰς τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα τῶν τελειοφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολ. Σχολῆς, καὶ ταῦτα συνοδικῶς ἐκυρώθησαν. Ἤδη πρὸς τοῖς τότε κυρωθεῖσι καὶ ἐγκριθεῖσιν, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως τοὐντεῦθεν πάντες οἱ τελειόφοιτοι ἱεροσπουδασταὶ πρῶτον ὑπηρετῶσιν ὑποχρεωτικῶς ἐπὶ μίαν τοὐλάχιστον τριετίαν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ οἰκουμεν. Θρόνου καὶ εἶτα προσλαμβάνωνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Πατριαρχείων, ἀναλόγως τῶν προσόντων καὶ τῆς ἐπιδειχθείσης ἱκανότητος καὶ χρηστότητος αὐτῶν, κενῆς θέσεως ὑπαρχούσης, κατ' ἀκολουθίαν δὲ ν' ἀπαγορεύηται ἡ πρόσληψις αὐτῶν εἰς αὐτὴν ἅμα τῇ ἀπὸ τῆς Σχολῆς ἀποφοιτήσει αὐτῶν, μηδεμιᾶς ἐλαφρυντικῆς περιπτώσεως λαμβανομένης ὑπ' ὄψει μηδὲ ἰσχυούσης ἐν τούτῳ καὶ τῆς πατριαρχικῆς φιλοτιμίας. Σύναμα ἐνεκρίθη ὅπως ἡ εἰρημένη συνοδικὴ ἀπόφασις ἀνακοινωθῇ τῷ πανιερ. σχολάρχῃ μητροπολίτῃ Σταυρουπόλεως κ. Ἀποστόλῳ διὰ πατριαρχ. πιττακίου.

Ἱερὰ Σύνοδος.—Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐν συνεδρίᾳ συζητήσασα τὰ ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. ἄλλοτε ὑποβληθέντα καὶ προταθέντα θέματα ἤτοι: α') τὸ περὶ συστάσεως ἰδιαιτέρου ταμείου τῆς Ἱ. Συνόδου· β') περὶ συστάσεως ὀρφανοτροφείου θηλέων· καὶ γ') περὶ καθορισμοῦ τῶν βαθμῶν συγγενείας ἐν τῷ

γάμῳ ἐνέκρινεν ὅπως: ἡ ἐπὶ τοῦ πρώτου τούτων ὑφισταμένη Ἐπιτροπὴ, ἧς πρόεδρος τυγχάνει ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ, ἐξακολουθήσῃ τὰς ἐργασίας αὐτῆς ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ συντάξασα τὸν οἰκεῖον κανονισμὸν ὑποβάλῃ αὐτὸν πρὸς ἔγκρισιν τῇ Ἱ. Συνόδῳ· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Καλλιουπόλεως κ. Ἱερωνύμου, προέδρου, καὶ τῶν κκ. Χρήστου Παπαϊωάννου καὶ Ν. Φερμάνογλου ἰατροῦ, ἵνα καὶ αὕτη προβῇ εἰς σύνταξιν κανονισμοῦ, προσκαλουμένου διὰ πατριαρχ. πιττακίου καὶ τοῦ προεδρείου τῆς ἐν Πέραν Ἀδελφότητος τῶν Κυριῶν, ὅπως παρέχῃ τὴν συμβολὴν αὐτοῦ· καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου ὁμοίως ὥρισεν ἐπιτροπὴν ἐκ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, σχολάρχου τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, προέδρου, καὶ τῶν καθηγητῶν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. Σχολῆς ἀρχιμ. κ. Δημητρίου Γεωργιάδου καὶ Θάλητος Ἀντωνιάδου, ὅπως μελετήσῃ τὰ κατὰ τὸ ζήτημα καὶ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν διὰ τὰ περαιτέρω.

Μητρόπολις Σωζοαγαθοπόλεως. — Ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος διαμένει ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σωζοαγαθοπόλεως κ. Κωνσταντῖνος.

Μητρόπολις Σκοπίων.—Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀπὸ γραμμάτων διαβιβασθέντων αὐτῇ ἐκ Σκοπίων μετὰ λύπης λαβοῦσα γνῶσιν λεπτομερῆ τῶν αὐτόθι λαβόντων χώραν γεγονότων, ὧν μνείαν ἐποιησάμεθα ἐν προηγουμένῳ φύλλῳ, ἐνέκρινεν ἐν τῇ χθεσινῇ αὐτῆς συνεδρίᾳ ὅπως γραφῶσιν ἐπιστολαὶ τῷ ἀρχιερατικῷ ἐπιτρόπῳ τοῦ ἀπουσιάζοντος μητροπολίτου Σκοπίων κ. Φιρμιλιανοῦ, τῷ προϊσταμένῳ τῆς αὐτόθι ἑλληνικῆς κοινότητος ἀρχιμ. κ. Παϊσίῳ Παπαπαϊσίου, καὶ τῇ ἐφοροδημογεροντίᾳ αὐτῆς, δι' ὧν ἐκφρασθήσεται μὲν ἡ λύπη τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῖς βεβήλως διαπραχθεῖσιν, συσταθήσεται δ' ἡ ἀνοχὴ καὶ μετριοπάθεια ἐκ μέρους ἀμφοτέρων τῶν μερίδων, ἀκριβῶς ὁριζομένου καὶ τοῦ χρόνου καθ' ὃν, συμπληρουμένης τῆς πρώτης λειτουργίας, θὰ ἄρχηται ἡ δευτέρα ἵνα μὴ οὕτως ἐπέρχηται σύγκρουσις.

Μητρόπολις Στρωμνίτσης.—Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Στρωμνίτσης κ. Γρηγόριος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι βούλγαροι λῃσταντάρται, εἰσελθόντες εἰς τὸ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ χωρίον Γ'άτοβον, ἐφόνευσαν τὸν ὀρθόδοξον ἱερέα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ὡς ἀνθισταμένους εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ναοῦ τοῦ χωρίου εἰς τοὺς κατὰ πολὺ ὀλιγαριθμωτέρους τῶν ὀρθοδόξων σχισματικοὺς συμπολίτας αὐτῶν.

Καθαίρεσις διακόνου. — Ἐν τῇ χθεσινῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ, ληφθείσης ὑπ' ὄψιν αἰτήσεως τοῦ ἐκ Γαλατίστης μὲν τῆς ἐπισκοπῆς Ἀρδαμερίου ὁρμωμένου ἱεροδιακόνου Ἀμβροσίου, χειροτονηθέντος δὲ τῷ 1893 ἐν τῇ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μονῇ τοῦ Βατοπεδίου, ὑποβάλλοντος ὅτι ἕνεκα λόγων σοβαρῶν πιεζόντων τὴν συνείδησιν αὐτοῦ ἀδυνατεῖ νὰ ἐξακολουθήσῃ ἐκπληρῶν οὗτος τὰς ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἀξιώματος ἐπιβαλλομένας αὐτῷ λειτουργίας καὶ ἐξαιτουμένου ὅπως ἐφαρμοσθῶσιν ἐπ' αὐτοῦ αἱ ἐν παρομοίαις περιστάσεσιν ἰσχύουσαι διατάξεις τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, ἡ Ἱ. Σύνοδος προέβη εἰς τὴν καθαίρεσιν τοῦ εἰρημένου διακόνου.

Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή.— Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς προχθὲς τετάρτης, ἐκύρωσε τὸν διορισμὸν τοῦ διδάκτορος τῆς φιλοσοφίας καὶ τέως διευθυντοῦ τῆς ἐν Καΐρῳ Ἀμπετείου σχολῆς κ. Δημητρίου Γ. Μοστράτου, διαδεχομένου τὴν θέσιν τοῦ μακαρίτου καθηγητοῦ Θεμιστοκλέους Σαλτέλη. Ὁ ἑλλογ. καθηγητὴς κ. Μοστρᾶτος, βυζάντιος τὴν πατρίδα, τελειόφοιτος τῆς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἀπὸ τοῦ 1875 καὶ ἐκ τῶν ἀριστευσάντων, ἐσπούδασεν ἐπὶ πενταετίαν ἐν Γερμανίᾳ τὴν φιλολογίαν, λαβὼν τὸ δίπλωμα τοῦ διδάκτορος πρὸ δωδεκαετίας. Ἐν πολλοῖς σχολείοις διδάξας εὐδοκίμως διεκρίθη ἐπὶ τῇ μετὰ ζήλου καὶ αἰσθήματος διδασκαλίᾳ τῇ διαπλαττούσῃ τὴν καρδίαν ἅμα τῇ ὑγιεῖ τοῦ πνεύματος ἀναπτύξει.

Κοινοτικοὶ κανονισμοί.—Κατὰ τὴν σημερινὴν τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου συνεδρίαν ἐπεκυρώθησαν, μετά τινας τροποποιήσεις, ὁ κανονισμὸς τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος Σταυροδρομίου καὶ ὁ τῶν κοινοτικῶν αὐτῆς ἐκπαιδευτηρίων.

Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον Πριγκήπου.—Ὁ γνωριμώτατος ἐν τραπεζίταις κ. Ι. Ε. Λαμβάρδος, νέον δεῖγμα φιλοπτώχων αἰσθημάτων παρεχόμενος, δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν σεβασμ. πρόεδρον τῆς ἐφορίας τοῦ ἐν Πριγκήπῳ Ἐθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου ἀνεκοίνωσεν ἐσχάτως ὅτι προσφέρει ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ εὐαγοῦς καθιδρύματος λίρ. ὀθωμ. πέντε.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Ἐπὶ τῇ ἑορ-

τῇ τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης, πανηγυριζούσης τῆς ἱερᾶς τοῦ Σινᾶ μονῆς, ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τῷ ἐνταῦθα ἐπιτρόπῳ τῆς μονῆς διὰ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν.

Παράδοξον ἔγγραφον. — Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ τῆς ἐν Τεργέστῃ « Νέας Ἡμέρας » ἐξεδόθη πατριαρχικὸν πιττάκιον πρὸς τὴν ὀρθόδοξον δημογεροντίαν τῆς Σμύρνης, ὑπ' ἀριθμὸν 3734 καὶ ἀπὸ 23 ἰουνίου παρελθόντος. Ἐξ ὅλων τῶν ἐν τῷ δῆθεν πατριαρχικῷ τούτῳ γράμματι ἀκριβῶς ἔχουσιν οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι μόνον.

ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ. — Ὁ ἐν Ἀθήναις καθηγητὴς τοῦ Ἐθν. πανεπιστημίου κ. Γ. Δέρβος ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν Πατρολογίας ὧδέ πως, ἣν καὶ συνιστῶμεν τοῖς παρ' ἡμῖν λογίοις.

«Ἡ Πατρολογία, ἤτοι Χριστιανικὴ γραμματολογία, πραγματευομένη τοὺς βίους, τὰ συγγράμματα καὶ τὴν διδασκαλίαν τῶν πατέρων καὶ ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων, εἶνε ὠφέλιμος καὶ χρήσιμος, ὡς εἰκός, εἰς πάντας τοὺς θεολόγους· διότι εἰσάγει καὶ μετ' ἀσφαλείας ποδηγετεῖ αὐτοὺς πρὸς τοὺς ἀπείρους καὶ ἀνεκτιμήτους πνευματικοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν τοῖς συγγράμμασιν ἐκείνων κατατεθειμένους. Ἰδίᾳ δὲ ἡ ἑλληνικὴ Χριστιανικὴ γραμματολογία εἶνε ὠφελιμωτάτη καὶ χρησιμωτάτη εἰς πάντας τοὺς ἕλληνας λογίους καὶ πεπαιδευμένους· διότι οὐ μόνον παρέχει τὰς ἀναγκαίας γνώσεις πρὸς κατανόησιν τῶν συγγραμμάτων τῶν πατέρων καὶ συγγραφέων τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ καθοδηγεῖ αὐτοὺς εἰς τὴν σπουδὴν καὶ μελέτην τῆς ἱστορίας τῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας τοῦ ἔθνους ἡμῶν, συνεχίζουσα οὕτω τὴν γραμματολογίαν τῶν κλασικῶν καὶ ἀλεξανδρεωτικῶν ἑλλήνων συγγραφέων.

Καὶ τῷ ὄντι· ὅτε ἡ Ἑλληνικὴ γραμματολογία ἤρχισε νὰ πέμπῃ τὴν ἐσχάτην λάμψιν σβεννυμένης φλογός, τότε προσελθοῦσα ἡ Ἑλληνικὴ χριστιανικὴ γραμματολογία ἐχορήγησεν αὐτῇ νέαν λάμψιν καὶ ζωήν, ἐπιχύσασα ἔλαιον καθαρόν, ἔλαιον ἁγνόν, ἔλαιον διαυγές, τὸ ἔλαιον τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἠθικῆς. Οὕτω δ' ἐπῆλθε τὸ εὐρρόσυνον γεγονὸς τῆς ἀδελφοποιήσεως ἑλληνισμοῦ καὶ χριστιανισμοῦ, ἡ ἥδ' ἑλληνικὴ γλῶσσα κατέστη παγκόσμιος, ἄνωθεν προορισθεῖσα ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς γέφυρα μετάγουσα τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ καθημένους εἰς τὸ φῶς τῆς νέας θρησκείας, εἰς τὸ φῶς τῆς ἀναπλάσεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Διὰ τοῦτο βλέπομεν, ὅτι πάντες σχεδὸν οἱ θεόπνευστοι Ἀπόστολοι καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτῶν ἐπεμελοῦντο τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἔγραφον ἐν αὐτῇ, ἐκήρυττον ἐν αὐτῇ τὸ Εὐαγγέλιον. Διὰ τοῦτο βλέπομεν, ὅτι οἱ πρῶτοι ἐν Ρώμῃ χριστιανοὶ συγγραφεῖς, ὁ Κλήμης, ὁ Ἑρμᾶς, ὁ Ἱππόλυτος, ὁ Γάϊος καὶ ἄλλοι ἔγραψαν ἑλληνιστί. Διὰ τοῦτο βλέπομεν ἐν αὐταῖς ταῖς κατακόμβαις τῆς Ρώμης ἑλληνικὰς ἐπιγραφὰς καὶ ἑλληνικὰς παραστάσεις, ὡς ἡ τοῦ Ὀρφέως, αἵτινες χριστιανικὸν φέρουσι χαρακτῆρα. Θουμάστιον δὲ σύμπλεγμα Ἑλληνισμοῦ καὶ χριστιανισμοῦ παρέστησεν ὁ κατὰ τὸν Β' αἰῶνα ἀκμάσας ἕλλην φιλόσοφος Ἰουστῖνος. Οὗτος, καίπερ γενόμενος χριστιανός, ἐξηκολούθει φορῶν τὸν φιλοσοφικὸν αὐτοῦ τρίβωνα. Ἵδρυσεν ἐν Ρώμῃ σχολήν, ἐν ᾗ ἐκκλιέργει τά τε ἑλληνικὰ καὶ χριστιανικὰ γράμματα, γράψας πολλά, ἐν οἷς ὑπεραχεῖ τῆς νέας θρησκείας. Ἕλληνες λόγιοι καὶ πεπαιδευμένοι οὐ μόνον ἐχρημάτισαν ἱδρυταὶ καὶ διευθυνταὶ τῆς περιφήμου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ θεολογικῆς σχολῆς, ἐν ᾗ ἐκαλλιεργοῦντο τά τε ἑλληνικὰ καὶ τὰ χριστιανικὰ γράμματα, ἀλλὰ καὶ ἐπίσημοι καὶ διακεκριμένοι συγγραφεῖς τῆς Ἐκκλησίας ἐγένοντο. Ἕλλην ἵδρυσε τὴν θεολογικὴν ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης σχολήν, ὁ μέγας καὶ πολὺς Ὠριγένης, ἐν ᾗ ἐξεπαιδεύθησαν ἐθνικῶς καὶ ἐκκλησιαστικῶς μεγάλοι θεολόγοι, ἐν οἷς Γρηγόριος ὁ θαυματουργός, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀθηνόδωρος καὶ ἄλλοι πολλοί. Ἕλλην ἐπλούτισε τὴν Σχολὴν ταύτην διὰ βιβλιοθήκης, ὁ πρεσβύτερος τῆς ἐν Καισαρείᾳ Ἐκκλησίας μάρτυς Πάμφιλος. Ἕλληνες ἐγένοντο ἱδρυταὶ καὶ διευθυνταὶ τῆς μεγάλης ἐν Ἀντιοχείᾳ θεολογικῆς σχολῆς, ἐξ ἧς ἐξῆλθον ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες διακριθέντες ἐπὶ τῇ γραμματικῇ καὶ ἱστορικῇ ἑρμηνείᾳ τῶν Ἁγίων Γραφῶν καὶ καταλιπόντες πολλὰ σοφὰ συγγράμματα.

Ἡ Χριστιανικὴ Γραμματολογία ἡμῶν ἀπαρτισθήσεται ἐκ τόμων ἓξ. Ἤδη ἐκδίδοντες τὸν πρῶτον τόμον αὐτῆς θέλομεν διαλάβει ἐν αὐτῷ **περὶ τῶν συγγραφέων Ἀποστόλων καὶ ἀποστολικῶν ἀνδρῶν.** Ὁ τόμος οὗτος ἀποτελεσθήσεται ἐκ 35 τυπογραφικῶν φύλλων ἤτοι ἐκ σελίδων 560, ἡ δὲ τιμὴ αὐτοῦ ὡρίσθη διὰ μὲν τοὺς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δραχμὰς **δέκα**, διὰ δὲ τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ **ὀκτώ.** Γίνεται δὲ γνωστόν, ὅτι οἱ ἐγγραφησόμενοι συνδρομηταί, ἀγοράζοντες τὸν πρῶτον τόμον, οὐτόλως εἶνε ὑποχρεωμένοι εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τῶν μετὰ ταῦτα ἐκδοθησομένων τόμων. Ἕκαστος τόμος θὰ πωλῆται ἰδιαιτέρως».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Ἡ νέα ἀκαδημαϊκὴ ἕδρα ἱστορίας τῆς Ἑλληνοανατολικῆς ἐκκλησίας.

Τὸν καθηγητικὸν σύλλογον τῆς θεολογικῆς ἀκαδημίας τῆς Πετρουπόλεως ἐπ' ἐσχάτων ἀπησχόλει τὸ ζήτημα τῆς συστάσεως νέας ἕδρας ἐν τῇ ἐν λόγῳ Ἀκαδημίᾳ ἀποσκοπούσης εἰς τὴν εἰδικωτέραν σπουδὴν τῆς βυζαντινῆς περιόδου τῆς ἱστορίας τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Ὡς γνωστόν, μέχρις ἐσχάτων ἡ βυζαντινὴ περίοδος μὴ ἐπακριβῶς μελετηθεῖσα καὶ ἐξιχνιασθεῖσα ἐκρίνετο ἐπιπολαίως ἐκ μονομερῶν τινων γεγονότων λίαν δυσμενῶς καὶ διεζωγραφεῖτο διὰ τῶν σκοτεινοτέρων χρωμάτων, ἀφ' ὅτου δὲ οὐ πρὸ πολλοῦ ἐμβριθεῖς ἐπιστήμονες ἀπεράσισαν ν' ἀφιερώσωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν εἰδικωτέραν καὶ ἐπιμελεστέραν καὶ ἑπομένως οὐσιωδεστέραν σπουδὴν τοῦ βυζαντινισμοῦ καὶ ἐδημιουργήθη οὕτω νέος κλάδος, ἡ βυζαντιολογία, ἤρξαντο ἐπικρατοῦσαι νέαι ἀρχαὶ καὶ θεωρίαι,

Τὴν ἀνάγκην τῆς μελέτης τῆς ἱστορικῆς ταύτης περιόδου ἐκ τῶν πρώτων συνησθάνθησαν καὶ οἱ ῥῶσοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀριθμοῦνται βαρυσήμαντα σορῶν καὶ ἐπιστημόνων ὀνόματα, καρπὸς δὲ τῶν μελετῶν τούτων παρίσταται ἡμῖν αὐτὸ τὸ περιοδικὸν τῆς ἐν Πετρουπόλει Ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν «Βυζαντινὰ Χρονικά». Ἡ ἐργασία αὕτη τῶν ῥώσων τυγχάνει εὐεξήγητος. Τὸ νεαρὸν ρωσικὸν ἔθνος ἐλθὸν ἐπὶ τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς τὸ πρῶτον εἰς ἐπαφὴν πρὸς τὸ βυζαντινὸν κράτος καὶ, συνεπείᾳ τῆς διὰ τῶν βυζαντινῶν ἐκχριστιανίσεως, παρ' αὐτοῦ λαβὸν τὴν θρησκείαν καὶ τὸν ἐκκλησιαστικὸν ὀργανισμὸν διὰ τῆς μεταγγίσεως καὶ τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, παρουσιάζεται ἐν τῇ ἱστορικῇ κονίστρᾳ τέκνον γνήσιον τῆς τε ἐκκλησίας καὶ τοῦ κράτους τοῦ Βυζαντίου καὶ, συνεπῶς, πρὸς ἰδίαν, τρόπον τινά, παμμερῆ αὐτοκατανόησιν, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς ἀκριβοῦς ἱστορικῆς καὶ κριτικῆς μελέτης καὶ ἐκτιμήσεως τοῦ βυζαντινισμοῦ. Τούτου δὲ φέροντος, γενικῶς καὶ κυρίως εἰπεῖν, ἐκκλησιαστικὸν καὶ θρησκευτικὸν χαρακτῆρα εὐνόητον, ὅτι ὑπερέτεραν ἐπιστήμην περὶ τῆς περιόδου ταύτης ἐνδιαφέρεται ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας. Τούτου ἕνεκεν ἡ θεολογικὴ Ἀκαδημία τῆς Πετρουπόλεως θεμένη σκοπὸν τὴν εἰδικὴν ταύτης σπουδήν, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀρχῆς ἐζήτει τὸ κατάλληλον πρόσωπον, ὅπερ ἠδύνατο ν' ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς ἀπαντήσεις τῆς νέας ταύτης ἕδρας. Καὶ ὡς τοιοῦτο ὁ καθηγητικὸς αὐτῆς σύλλογος ἐξελέξατο παμψηφεὶ τὸν τέως καθηγητὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῷ τῆς Πετρουπόλεως σεμιναρίῳ κ. Ἰωάννην Σοκολῶφ. Ὁ κ. Ι. Σοκολῶφ τυγχάνει γνωστὸς τοῖς ἡμετέροις ἐκκλησιαστικοῖς κύκλοις οὐ μόνον ἐκ τοῦ κατὰ τὸ προπαρελθὸν ἔτος ἐκδοθέντος συγγράμματος αὐτοῦ «Δοκίμιον Ἱστορίας τῆς Ἑλληνοανατολικῆς ἐκκλησίας κατὰ τὸν ΙΘ' αἰῶνα» ὡς καὶ ἐκ πολλῶν αὐτοῦ μονογραφιῶν ἀφορωσῶν εἰς διάφορα σημεῖα τῆς βυζαντινῆς περιόδου, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀνὰ τὴν ὀρθόδοξον ἀνατολὴν περιοδείας αὐτοῦ, ἣν ἐπεχείρησε πρὸς πληρεστέραν ἐκ τοῦ πλησίον κατανόησιν τοῦ βίου καὶ τῶν συνθηκῶν τοῦ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ ἀνατολικοῦ λαοῦ. Ὁ κ. Σοκολῶφ τυγχάνει καὶ τακτικὸς κριτικὸς τῶν «Βυζαντινῶν Χρονικῶν», ἅπασαν δὲ τὴν μέχρι τοῦδε καρποφόρον αὐτοῦ ἐργασίαν ἀφιέρωσεν εἰς μελέτας περὶ βυζαντινῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἱστορίας τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας. Ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐδημιουργήθη ἡ νέα ἀκαδημαϊκὴ ἕδρα τῆς «Ἱστορίας τῆς Ἑλληνοανατολικῆς Ἐκκλησίας» περιλαμβάνουσα εἰδικῶς τὴν ἀπὸ τοῦ πατριάρχου Φωτίου (σχίσμα) μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν περίοδον.

Τὸ πρῶτον ἀκαδημαϊκὸν εἰσαγωγικὸν μάθημα ἐγένετο τῇ 1 νοεμβρίου μηνὸς ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ τῶν ἀκαδημαϊκῶν αἰθουσῶν παρόντων τοῦ πρυτάνεως θεοφιλ. ἐπισκόπου κ. Σεργίου καὶ τῶν καθηγητῶν. Τὴν αἴθουσαν ἐπλήρουν οἱ φοιτηταὶ πασῶν τῶν τάξεων. Γενικῶς χαρακτηρίσας τὴν ἱστορικὴν ταύτην περίοδον, ἰδιαίτατα διέτριψε περὶ τὸν θρησκευτικὸν καὶ ἐκκλησιαστικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα, ἐλάλησε διὰ μακρῶν περὶ τῶν σχέσεων κράτους καὶ ἐκκλησίας ὁρίσας τὰς σφαίρας ἑκατέρας τῶν ἐξουσιῶν καὶ τὴν ἐπ' ἀλλήλας ἐπίδρασιν, ἐπολέμησε τὴν ἰδέαν τοῦ βυζαντινοῦ παπισμοῦ, ἐμνήσθη τῆς κατ' ἐξοχὴν ἱεραποστολικῆς δράσεως τῆς ἐν λόγῳ περιόδου καὶ τῶν σχέσεων τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ κράτους πρὸς τὰ σλαυϊκὰ ἔθνη καὶ κατέληξεν ἀναιρέσας τὰς περὶ τοῦ βυζαντινισμοῦ ἀρνητικὰς θεωρίας ἐπειπών, ὅτι, εἰ καὶ ἡ ἱστορία τοῦ ἐν λόγῳ λαοῦ περιλαμβάνει ὁμολογουμένως καὶ σκοτεινάς τινας σελίδας, δέον ἐν τούτοις νὰ ἑρμηνεύωνται αὗται λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ πνεύματος τῆς ἐποχῆς καὶ τῶν συνθηκῶν. Αἱ θετικαὶ σελίδες τῆς ἱστορίας ταύτης εἶνε αἱ πλείονες καὶ ταύτας πρέπει κυρίως νὰ μελετήσωμεν, ὅπως σχηματίσωμεν ἀκριβῆ, σαφῆ καὶ πλήρη ἰδέαν περὶ τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας. «Ἵνα ἐκτιμήσωμεν τὴν οὐσίαν τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας πρέπει νὰ γνωρίσωμεν αὐτὴν ἐξ ἐπισταμένης καὶ ἀπροκαταλήπτου μελέτης· μελετήσαντες δέ, ἀδύνατον νὰ μὴ ἀγαπήσωμεν αὐτήν».

Τοὺς λόγους τούτους τοῦ καθηγητοῦ ἐκάλυψαν ραγδαῖα τὰ χειροκροτήματα τῆς ἀκαδημαϊκῆς νεολαίας.

Χαίροντες καὶ ἡμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι ἕλληνες ἐπικροτοῦμεν ἐπὶ τῇ ἐπιτυχεῖ ἐκλογῇ, οὐ μόνον διότι ὁ κ. Σοκολώφ τυγχάνει γνώστης ἄριστος τῆς ἐποχῆς, ἧς τὴν ἱστορικὴν ἐξέλεξεν ἐκλήθη νὰ ἀναπτύξῃ πρὸ τῶν ρώσων φοιτητῶν τῆς Ἀκαδημίας, ἀλλὰ καὶ διότι κυρίως τὰ πρότερα αὐτοῦ ἔργα ἔδειξαν ἄνδρα ἐπιστημονικῆς εἰλικρινείας ἐν τῇ ἐξερευνήσει καὶ ἐκτιμήσει τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας περὶ ἃ καὶ ἄλλοι μὲν ὁμόφυλοι αὐτῷ ἐπιστήμονες ἠσχολήθησαν, δυστυχῶς ὅμως ἐν πνεύματι μονομερεῖ, ἀδικοῦντι καὶ τὴν ἐπιστήμην καὶ τὸν λαόν, οὗ τὴν ἱστορίαν ἀναλαμβάνουσι νὰ συγγράψωσι. Πεπεισμένοι ἐσμέν, ὅτι ἡ νέα αὕτη ἕδρα τῆς θεολ. ἀκαδημίας τῆς Πετρουπόλεως ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κ. Σοκολώφ θέλει δώσει τὴν πρέπουσαν ἑρμηνείαν τῆς σπουδαιοτάτης ταύτης περιόδου τῆς ἱστορίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τοὺς ρώσους τῆς ἀκαδημίας τροφίμους, οἵτινες εὐχόμεθα ἐκ ψυχῆς, ὅπως ἔτι μᾶλλον ἀγαπήσαντες τὴν Μητέρα Μεγάλην Ἐκκλησίαν, συνεργασθῶσιν εἰς τὴν μείζονα σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, διότι ἐν τῇ ἑνότητι ἡ ἰσχύς, ἧς ἔχομεν ἀνάγκην κατὰ τῶν πολυωνύμων τῆς Ὀρθοδοξίας ἐχθρῶν.

ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΕΠΤΑΕΤΙΑΝ ὅλην μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν πρώτων τοῦ «Βυζαντινοῦ Ἑορτολογίου» μου σελίδων, ἡ φιλοπονία τῶν ἐκ τῆς Ἰησουιτικῆς ἀδελφότητος βολλλανδιστῶν πατέρων χορηγεῖ τῷ ἀνὰ τὴν Εὐρώπην ἐπιστημονικῷ κόσμῳ, τῷ τὰ κατὰ τὴν ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως ἐρευνῶντι, τὸ κατὰ τὸ 1902 ἐκδοθὲν ἐν Βρυξέλλαις Συναξάριον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ταύτης. Σύγγραμμα πολυτιμότατον, προϊὸν λιπαρᾶς ἀναδιφήσεως τῶν ἡμετέρων ἑορτολογίων καὶ μαρτυρογραφίων, ἀφορμὴν ἡμῖν παρέχεται μακροτέρων λόγων, τὸ δεύτερον, περί τε τῆς πρώτης τοῦ Ἑορτολογίου συμπήξεως καὶ διαμορφώσεως, ἐπί τε τῆς συμπληρώσεως τῶν μηνιαίων ἀναγραφῶν τῶν ἑορτῶν· πᾶσαι δ' αἱ παρατηρήσεις ἡμῶν ἀναφέρονται εἰς τὸ Ἑορτολόγιον ἐν γένει, οὗ τὸν μερικὸν χαρακτῆρα, τὸν πρωτογενῆ, ἐγενίκευσαν ἀμαθεῖς ἡ ἀπρόσεκτοι βιβλιογράφοι, διέφθειρε δ' ἡ τέχνη τοῦ Γουτεμβεργίου πολυπλασιάσασα ἀντίτυπα ἐσφαλμένως ἐκγραφέντα, ὡς ἐγένετο καὶ περί τινων ἑτέρων λειτουργικῶν βιβλίων[1].

Ἐπειδὴ δ' ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου γενήσεται σύντονος ἔρευνα, καθ' ἃς ὑπ' ὄψιν ἔχω πηγὰς καὶ καθ' ὅσον ἐπὶ τούτων ἠδυνήθην 'να κρίνω, δέον ἐνταῦθα 'να εἴπω προεισαγωγικῶς τί μετὰ χεῖρας ἔχομεν, οἷον καὶ τί τοῦτ' ἐστιν.

Ὁ τίτλος ἐτέθη κατὰ τὴν λαμπρῶς ἐκτετυπωμένην βίβλον τῶν βολλανδιστῶν πατέρων, καίτοι προτιμότερος ἦν ὁ τίτλος «Ἑορτολογίου» οὐχὶ δὲ «Συναξαρίου». Ἡ λέξις αὕτη ὁλοῖ τὸ περιεχόμενον. Ἑορτολόγιόν ἐστιν ὁ κατάλογος τῶν ἑορτῶν, τῶν ἀγομένων εἴτ' ἐπὶ μνήμῃ μαρτύρων, ὁμολογητῶν, ὁσίων, ἢ τῶν διὰ πολιτείας ἐπιφανοῦς καὶ δι' ἀγαθῶν ἔργων εὐαρεστησάντων τῷ Θεῷ, εἴτ' ἐπὶ μνήμῃ γεγονότων τινῶν ἀξίων ἀναγραφῆς, ἐπιβαλλόντων ἡμῖν εὐχαριστίας ἐπὶ τούτοις ἢ δεήσεις καὶ ἱκεσίας ἀποτροπαίους

1. οὕτως ἡ πρώτη, κατὰ τὸν Ἀνδρέαν Παπαδόπουλον Βρετὸν, ἔκδοσις τοῦ Τριωδίου (Νεοελλ. Φιλολογίας μέρος Α'. ἀριθ. 5, σελ. 3) ἐν Βενετίᾳ γενομένη τῷ 1522, παρὰ Σαβίοις, ἀναλώμασιν Ἀνδρέου Κουνάδου, ἐξετυπώθη κατὰ χειρόγραφον ἀνῆκον εἰς τὴν ἁγιωτάτην Ἐκκλησίαν τῶν Πατρῶν, ὡς πείθεταί τις ἀναγινώσκων τὸ κατὰ τὴν κυριακὴν τῆς ὀρθοδοξίας συνοδικόν· ἡ τελευταία γὰρ ἐπευφημία γίνεται οὕτω «Μιχαὴλ, Μητροφάνους, Μελετίου, Ἰγνατίου καὶ Μαξίμου, τῶν ἁγιδίμων μητροπολιτῶν Παλαιῶν Πατρῶν αἰωνία ἡ μνήμη»· γνωστὸν δ' ὅτι Ἀνδρέας ὁ Κουνάδος εἶλκε τὸ γένος ἐκ Πατρῶν, καὶ ἡ οὕτω γενομένη ἔκδοσις αὐτοῦ, ἀνατυπωθεῖσα πολλάκις, ἄνευ διορθώσεως ἤ τινος παρασημειώσεως, ὑπ' ὄψιν κεῖται πάντων ὡς ἔργον φέρον τὸ κῦρος τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχω ὅτι μελέτη σύντονος πολλῶν χειρογράφων μέλλει νὰ συμπληρώσῃ τοὺς τῶν ὀρθοδόξων ἐν Ἀνατολῇ μητροπολιτῶν καταλόγους, ὡς συμπληροῦται ὁ τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἁδριανουπολιτῶν (Θράκης) διὰ τοῦ καλλίστου 33 χειρογράφου τῆς τοῦ Κουτλουμουσίου μονῆς· ἐκ τύχης, δὲ ἐν χειρογράφῳ τοῦ συνοδικοῦ τούτου τῆς κυριακῆς τῆς ὀρθοδοξίας, ἀνήκοντι εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς τοῦ Ξηροποτάμου μονῆς, ἀνέγνων τῷ 1880 τὴν ἑξῆς ἐπευφημίαν ἐν τέλει τοῦ συνοδικοῦ τόμου κατὰ Βαρλαὰμ καὶ Ἀκινδύνου «Νείλου, Παύλου, Ματθαίου, Λαζάρου, Δωροθέου, Βαρλαὰμ, Δωροθέου, Θεοδούλου, Διονυσίου, ἀρχιερέων τῆς ἁγιωτάτης μητροπόλεως Ζυχνῶν, αἰωνία ἡ μνήμη»· ἐν τούτῳ δὲ τῷ χειρογράφῳ Παχώμιος ὁ μητροπολίτης Ζυχνῶν, ὁ κατόπι πατριάρχης οἰκουμενικὸς, ἀναφέρεται ὡς αὐπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πέραν Στρυμόνος καὶ τῆς νήσου Θάσου, καὶ τὸν τόπον ἐπέχων τοῦ Ἀγκύρας». Τὴν παροῦσαν δὲ συμπληρῶν ὑπ·σημείωσιν προστίθημι ὅτι ὁ Lequien ἐν στήλαις 93—94 τοῦ Α' τόμου τῆς Orientis Christianae ἀναφέρει μητροπολίτας Ζ χνῶν Παχώμιον καὶ Γρηγόριον (τῷ 1564) καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ 1343 φαίνεται σαφῶς ἡ τέως ἐπισκοπὴ αὕτη τοῦ Σερρῶν μητρόπολις. Miklosich et Mueller Acta Patriarch. τόμ. Α', σελ. 237 καὶ 144.

τῶν κακῶν. Ἀπέναντι τοῦ Ἑορτολογίου τὸ Συναξάριον ἔχει χαρακτῆρα μερικώτερον.

Ἡ χρῆσις τῶν ἑορτολογίων καὶ ἡ σύνταξις αὐτῶν ἐπεβλήθη βεβαίως ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, ὡς δ' ὁ ἑλληνικὸς πρὸ Χριστοῦ λαὸς οὕτω καὶ ὁ ρωμαϊκός, ὁ ὑπὸ τὴν δημοκρατίαν πρῶτον, ὕστερον δ' ὑπὸ τοὺς αὐτοκράτορας τῆς Ρώμης ὑποτασσόμενος καὶ τὴν λατινίδα λαλῶν γλῶσσαν, εἶχον ἑορτολόγια· διότι οὐδ' ἠδύναντο 'να γινώσκωσιν ἄλλως ὅτι τῇ 9 ἰανουαρίου, φέρ' εἰπεῖν, ἦγον τὰ agonalia, ἢ τὴν 27 τὴν dedicatio aedis αὐτοῦ Castorum, ὅτι τῇ 15 φεβρουαρίου ἦγον τὰ lupercalia, τῇ 24 τὴν regifugium, τῇ 13 ἀπριλίου τὰ fordicidia, τῇ 21 τὰ palilia, τῇ 23 τὰ vinalia, τῇ 25 τὰ robigália καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. καὶ ἂν γινώσκωμεν ὅτι τοῖς ἱερεῦσιν ἦν ἴδιον κατ' ἀρχὰς τὸ προκηρύττειν κατὰ τὴν ἐμφάνισιν νέας σελήνης τὰς ἑορτὰς τοῦ μηνὸς, ἀλλὰ, χάρις εἰς τὸ Γναῖον Φλάβιον, τὸ ἑορτολόγιον ἐγένετο κοινὸν τῷ ρωμαϊκῷ λαῷ καὶ οἱ πίνακες τῶν ἑορτῶν, οἱ Fasti, ἐγνωρίσθησαν αὐτῷ· οὕτω δ' ἐγίνωσκον οἱ ρωμαῖοι τὰς ἡμέρας τῆς ἀργίας τῆς δημοσίας ἢ τῆς ἰδιωτικῆς, αἵτινες ἀπὸ τῆς ὑπατείας τοῦ Μάρκου Ἀντωνίου ἀνήρχοντο σχεδὸν εἰς ἑκατὸν τριάκοντα. κατ' ἔτος.

Τοιαύτας ἀναγραφὰς τῶν ἑορτῶν λεπτομερεῖς ἔδει 'να ἔχωσιν οἱ ἕλληνες, ὧν γινώσκομεν, μέχρι σήμερον τοὐλάχιστον, ἑορτὰς, ἤτοι πανηγύρεις καὶ θρησκευτικοῦ μετεχούσας χαρακτῆρος, ἑκατὸν, καὶ τούτων τινὰς διαρκούσας πέραν τῆς μιᾶς ἡμέρας· τοιουτοτρόπως ἔδει 'να γινώσκωσιν ὅτι ἀπὸ τῆς 8-11 γαμηλιῶνος ἤγοντο τὰ λήναια, παραδείγματος χάριν, ἐπὶ τιμῇ Διονύσου, τῇ 23 ἀνθεστηριῶνος τὰ διάσια, ἐπὶ Διὶ μειλιχίῳ, τῇ 6 μουνυχιῶνος τὰ δελφίνια, ἐπὶ τιμῇ Ἀπόλλωνος, τῇ 6 ἢ 7 θαργηλιῶνος τὰ χλόεια, ἐπὶ Δήμητρι τῇ χλόῃ, τῇ 22 τὰ πλυντήρια, κυρίως ἐν Ἀθήναις, εἰς τιμὴν Ἀθηνᾶς τῆς ἀγραύλου, καὶ τῇ 6 ἐλαφηβολιῶνος τὰ ἀσκληπίεια, καὶ καθ' ἑξῆς· ἔδει δὲ 'να γινώσκῃ τὰς ἡμέρας τῶν ἑορτῶν ὁ λαὸς, διότι ὑπῆρχον καὶ μῆνες, ὡς ὁ ἑκατομβαιὼν λόγου χάριν, οὗ τὸ ἥμισυ ἐδαπανᾶτο εἰς ἑορτάς. Ἀπῃτεῖτο ὅμως 'να συνταχθῶσιν ἑορτολόγια καὶ 'να ὦσιν ἐν γνώσει ταῦτα τοῖς ἐν Ἀθήναις οἰκοῦσί τε καὶ τοῖς ἐν ἐπαρχίαις, διότι ἐκεῖνοι καὶ οὗτοι ἰδίας εἶχον ἑορτὰς, καὶ τῶν ἑορτῶν τούτων γνῶσις ἀκριβὴς ἐπιβάλλεται καὶ ἡμῖν, διότι ἐσμὲν ἐκείνων ἀπόγονοι καὶ μιμηταὶ ἐν πολλοῖς ἐθίμοις καὶ πανηγύρεσι λαϊκαῖς, ὧν πολλαὶ δεικνύουσιν ὅτι ἡ πρὸς τὴν γενέτειραν χώραν ἀγάπη ἀνέκαθεν ἐξεδηλοῦτο διὰ τοιούτων πανηγύρεων· καὶ ἐνῷ τὰ βενδίδεια ἦν ἑορτὴ τῶν ἐκ Θράκης ἐν Πειραιεῖ παρεπιδημούντων, οἳ τῇ 20 θαργηλιῶνος ἐγέραιρον τὴν θρακικὴν θεότητα Βένδιδα, τὰ ἀράτεια, ἐπὶ Ἀράτῳ τῷ στρατηγῷ, καὶ τὰ ἀπολλώνεια, ἐπὶ τιμῇ Ἀπόλλωνος σὺν Ἀρτέμιδι, καὶ τὰ ἀντιγόνεια ἐπὶ Ἀντιγόνῳ τῷ Δόσωνι ἦσαν ἑορταὶ τῶν ἐν Σικυῶνι, ὡς τὰ λεωνίδεια τῶν ἐν Σπάρτῃ, τὰ βρασίδεια τῶν ἐν Ἀμφιπόλει καὶ Σπάρτῃ, τὰ μενελάεια τῶν ἐν Θεράπνῃ τῆς Λακωνικῆς, τὰ διόκλεια τῶν ἐν Μεγάροις, ἐπὶ Διοκλεῖ τῷ ἥρωϊ, τὰ ἀναξαγόρεια τῶν ἐν Λαμψάκῳ, ἑορτὴ τῶν παίδων, τὰ αἰάκεια τῶν ἐν Αἰγίνῃ, τὰ ὑακίνθεια τῶν ἐν Ἀμύκλαις, καὶ τοσαῦται πανηγύρεις ἔτεραι· πᾶσαι δ' αὗται καὶ πολλαὶ ἔτι ἦσαν ἑορταὶ μερικαὶ, πόλεων, ἐπαρχιῶν, ἢ κωμῶν, καὶ τὰς ἑορτὰς ταύτας οὐδεὶς ἠδύνατο 'να ἐπιβάλλῃ ἑτέρᾳ τινὶ πόλει ἢ νήσῳ, ἐδικαιοῦτο δ' ἕκαστος τόπος ἵνα πανηγυρίζῃ κατ' ἰδίαν. Νοεῖται λοιπὸν εὐκόλως ὅτι ἡ ἀναγραφὴ τῶν μερικῶν τούτων ἑορτῶν κατὰ τόπους ἀπετέλει μερικόν τι ἑορτολόγιον.

Οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχομεν ὅτι τοιοῦτοι κατάλογοι ἑορτῶν ἀκριβεῖς, συντεταγμένοι δεόντως, ἐσώζοντο παρ' ἑκάστῃ τῶν ἁγιωτάτων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, εἰ οὐχὶ ἀπὸ τῆς Α' ἀλλὰ γοῦν ἀπὸ τῆς Β' τῶν ἀπὸ τοῦ σωτηρίου κηρύγματος ἑκατονταετηρίδων· διότι πᾶσαι αἱ Ἐκκλησίαι ἐπανηγύριζον ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν μεγάλων τῆς πίστεως γεγονότων, ἐπὶ μνήμῃ ἀποστόλων καὶ προφητῶν καὶ μαρτύρων, ὧν τὰ σκάμματα καὶ τὴν αἱματοσφράγιστον ὑπὲρ τοῦ Θεανθρώπου ὁμολογίαν διὰ γραφῆς ἔσωζεν ἡ Ἐκκλησία τοῦ τόπου ἑ.είνου, ὅπου τὸ μαρτυρικὸν τέλος ὑπέμενεν ὁ τιμώμενος.

(Ἕπεται συνέχεια)

ὁ μ. χ. Μι. ι. Γ.

ΣΧΕΣΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Παντα τὰ ζητήματα ὡριμάζουσι σὺν τῷ χρόνῳ, καὶ ὅ,τι σήμερον φαίνεται λίαν δυσχερὲς καὶ σχεδὸν ἀδύνατον, αὔριον γίνεται εὐχερὲς καὶ πιθανόν. Ὁ χρόνος ἔχει μεγάλην δύναμιν, φύει ταδηλα, αἴρει τὰς παρεξηγήσεις, διαλύει τὴν ἀχλὺν τῆς

ἀγνοίας, διανοίγει τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώπων καταπραΰνει τὰ πάθη, ἐξαφανίζει τὰ σκάνδαλα, ἐπιχέει νέον φῶς ἐπὶ τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων, θερμαίνει τὰς πρότερον ψυχρὰς σχέσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ κατὰ μικρὸν προσάγει καὶ συνάπτει τὰ τὸ πρὶν διεστῶτα καὶ ἀντιμαχόμενα. Ἐπομένως θαρσεῖν χρή, τάχ' αὔριον ἔσετ' ἄμεινον· διότι ἡ μὲν ἐλπὶς, ἐκ τῶν πρώτων οὖσα χριστιανικῶν ἀοετῶν ἐμπνέει καὶ ἐμψυχοῖ πᾶσαν ἐργασίαν, ὠθεῖ πρὸς τὰ πρόσω, ἐνθαρρύνει καὶ ἐνισχύει ἐν τῇ καρτερίᾳ καὶ τῇ ὑπομονῇ καὶ τοῖς καματηροῖς ὑπὲρ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ δικαίου ἀγῶσιν· ἡ δ' ἀπελπισία, ὀλιγοπιστίαν μαρτυροῦσα καὶ αὐτὴ οὖσα ὅλως ἀδράνεια καὶ ἀκινησία, ἀπονεκροῖ πᾶν ὑγιὲς καὶ ὑψηλὸν αἴσθημα, ἀπογοητεύει καὶ μαραίνει πάντα ζῆλον καὶ πᾶσαν ζωὴν καὶ κίνησιν καὶ ζῶντα ἐνθάπτει τὸν ἄνθρωπον. Τὰ μεγάλα ἔργα δὲν γίνονται ἀμέσως καὶ ἀφ' ἑαυτῶν, δὲ ῥύονται διὰ μιᾶς τέλεια, ἀλλ' ἀπαιτοῦσι μεγάλας καὶ διηνεκεῖς καὶ συντόνους προπαρασκευὰς παρὰ τῶν ἐπαϊόντων καὶ ἐνδιαφερομένων καὶ ὑπευθύνων.

Καίτοι αἱ μέχρι τοῦδε γενόμεναι ἀπόπειραι πρὸς συνεννόησιν καὶ ἕνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἀπέτυχον κρίμασιν, οἷς οἶδε Κύριος, ἐν τούτοις οἱ ἀληθεῖς καὶ γνήσιοι ποιμένες καὶ προεστῶτες τῆς Ἐκκλησίας καὶ πᾶς ὀρθόδοξος χριστιανὸς ἐν γένει, φιλῶν τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Θεανδρικοῦ αὐτοῦ προσώπου καὶ τοῦ ὅλου ἔργου αὐτοῦ, ἰδίᾳ δὲ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου στηρίζων τὴν σωτηρίαν καὶ τὴν πραγματικὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος, ὀφείλουσι πάσῃ δυνάμει καὶ πάσῃ σπουδῇ νὰ συντελῶσι διηνεκῶς εἰς εἰρηνικὴν τῶν χριστιανῶν συμβίωσιν καὶ φιλικὴν ἀμοιβαίαν προσπέλασιν καὶ κατὰ σμικρὸν δογματικὴν συνεννόησιν, μέχρις οὗ ἀνατείλῃ ἡ εὐκταία καὶ περιπόθητος ἡμέρα, ἣν πάντως θὰ δείξῃ ὁ ἀψευδῶς αὐτὴν ἐπαγγειλάμενος Κύριος, καθ' ἣν γενήσεται ἡ τελείωσις τοῦ ἔργου, ὅπερ ἔσται ἡ ἀληθὴς δόξα τοῦ Κυρίου, ὁ θρίαμβος τοῦ χριστιανισμοῦ, ἡ πραγματικὴ εὐδαιμονία τοῦ κόσμου τούτου, ἡ ἀληθὴς βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, πρόδρομος καὶ προεικόνισμα τῆς ἐν οὐρανοῖς ἀνεκλαλήτου θείας μακαριότητος. Ἐπειδὴ ἄγνωστον ἡμῖν ἐστι πότε δείξει τὴν ἡμέραν ταύτην ὁ καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενος καὶ τῶν μεγάλων πραγμάτων πόρρωθεν εἰδὼς προκαταβάλλειν τὰς ἀφορμὰς καὶ τὰ πάντα τῷ βάθει τῆς ἀῤῥήτου αὐτοῦ σοφίας ὁρωμένων, δὲν πρέπει οἱ χριστιανοὶ νὰ κάθωνται δεδεμέναις ταῖς χερσί, προσδοκῶντες τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἢ νὰ ἀπολύωσιν αὐτὰς μόνον εἰς τὸν κατ' ἀλλήλων πόλεμον καὶ εἰς τὴν καταλυσιν τοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου. Τοὐναντίον ἔργῳ δεικνύοντες ὅτι ἅπαντές εἰσι μαθηταὶ καὶ ὁπαδοὶ τοῦ πράου καὶ γλυκυτάτου Ἰησοῦ Χαιστοῦ, τοῦ ἐν ἐπιεικείᾳ καὶ ἀνοχῇ ἅπαντας, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἀσπόνδους καὶ κεκηρυγμένους αὐτοῦ ἐχθροὺς, ἀγαπήσαντος, ὀφείλουσι καὶ οὗτοι νὰ σέβωνται ἀλλήλους καὶ ἐν ἀγάπῃ νὰ ἀνέχωνται ἀλλήλων, ἐπιμελῶς μὲν ἀποφεύγοντες πᾶν ὅ,τι διαταράττει τὰς ἁρμονικὰς σχέσεις καὶ ψυχραίνει τὴν ἀδελφικὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην, ἐν συνειδήσει δὲ καὶ εἰλικρινῶς ἐπιδιώκοντες καὶ πράττοντες πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς προαγωγὴν αὐτῆς καί παγίωσιν.

Ἀληθὲς δὲ σημεῖον συναντήσεως καὶ ἑπαφῆς καὶ μέτρον λυσιτελὲς καὶ ἀποτελεσματικὸν, δι' οὗ θὰ ἀναπτυχθῇ ἡ ἐν ἑνὶ Θεῷ Σωτῆρι Χριστῷ ἀγάπη τῶν διαφόρων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν διαφόρων χριστιανῶν πρὸς ἀλλήλους, ἐστὶν ἡ τελεία ἀπαγόρευσις καὶ κατάργησις παντὸς περὶ προσηλυτισμοῦ ἀγῶνος καὶ πολέμου μεταξὺ τῶν χριστιανῶν τῶν διαφόρων ὁμολογιῶν. Δὲν εἶνε ἀνάγκη διὰ πολλῶν νὰ περιγράψωμεν πρᾶγμα τοῖς πᾶσι γνωστὸν, ὅτι δῆλα δὴ ὁ ἐν χριστιανοῖς ὑπὸ χριστιανῶν διενεργούμενος προσηλυτισμὸς εἶνε μέγα καὶ λυπηρὸν καὶ ἀπαίσιον σκάνδαλον, ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει πηγὴ καὶ αἰτία πικρᾶς ἐμπαθείας, πολλῶν ταραχῶν καὶ σκανδάλων, ἀκηρύκτου καὶ ἀδιαλλάκτου πολέμου καὶ ἀπεριγράπτων συμφορῶν. Προσπαθοῦσι μὲν αἱ Ἐκκλησίαι νὰ καλλιεργήσωσι σχέσεις πρὸς ἀλλήλας, ἀνταλλάσσουσιν οἱ ἀρχηγοὶ αὐτῶν ἐν διαφόροις τόποις ἐπισκέψεις ἐν ἐπισήμοις Δεσποτικαῖς ἑορταῖς καὶ ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει, ἀλλὰ τὰ πάντα εἶνε ἐξωτερικὰ, ἐπιτετηδευμένοι τύποι πολιτικῆς ἠθιμοτυπίας καὶ κοσμικῆς εὐγενείας καὶ φιλοφροσύνης, ἐλλείπει δὲ ἡ ἀληθὴς ἐν Χριστῷ ἀγάπη καὶ ἀμοιβαία ἐμπιστοσύνη καὶ ἐκτίμησις, διότι αἱ Ἐκκλησίαι διατελοῦσιν ἐν διηνεκεῖ ἐμπολέμῳ καταστάσει, καὶ ἐν ᾧ ὁ ποιμὴν τῆς μιᾶς ἐπισκέπτεται τὸν ποιμένα τῆς ἑτέρας, οὐ

παύονται ἕτεροι ποιμένες διαρπάζοντες ἀμοιβαίως τὰ πρόβατα. Πόσον λυπηρὸν τυγχάνει νὰβλέπῃ τις μεγαλοσχήμους ἱεραποστόλους, ἐγκαυχωμένους ἐπὶ γνησίᾳ χριστιανικῇ γνώσει καὶ ἀρετῇ, ἢ βιαίως νὰ ἐπιπίπτωσιν ἢ δολίως νὰ ὑπεισέρπωσι καὶ πάσῃ δυνάμει καὶ παντὶ τρόπῳ καὶ μέσῳ νὰ ἀγωνίζωνται νὰ ποιήσωσιν ἕνα προσήλυτον! Πόσον ταπεινὸν καὶ ἀγενὲς καὶ ἄνανδρόν ἐστιν ὁ ἰσχυρὸς νὰ ἐφορμᾷ κατὰ τοῦ ἀσθενοῦς, ὁ σοφὸς καὶ ἔμπειρος καὶ εὔστροφος κατὰ τοῦ ἁπλοῦ καὶ ἀφελοῦς, ὁ εὐτυχὴς κατὰ τοῦ δυστυχοῦς καὶ ταλαιπώρου, καὶ νὰ ἐκμεταλλεύηται τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ κατάστασιν, τὴν πτωχείαν καὶ τὴν γύμνωσιν, τὴν ὀρφανίαν καὶ χηρείαν καὶ πᾶσαν ἐν γένει ἀνάγκην καὶ στενοχωρίαν καὶ κακοδαιμονίαν, ὅπως προσηλυτίσῃ αὐτὸν καὶ κατὰ τὸ φαινόμενον μόνον μεταστήσῃ εἰς τὴν ἰδίαν Ἐκκλησίαν καὶ ταύτην πολυμελεστέραν καταστήσῃ, ὡσεὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ εὐσέβεια συνίσταται ἐν τῷ πολυαρίθμῳ! Δεινὴν πλάνην πλανῶνται οἱ τοιοῦτοι, ἐὰν νομίζωσιν ὅτι οὕτω πολιτευόμενοι προσφέρουσι πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τὸν χριστιανισμόν· ἅπαν τοὐναντίον, νοθεύουσι καὶ διαφθείρουσι τοὺς χαρακτῆρας· διότι οἱ πλεῖστοι τῶν προσηλύτων χρημάτων ἕνεκεν καὶ θέσεως καὶ προστασίας καὶ κατὰ κόσμον ἀνέσεως μεθίστανται καὶ αὐτόχρημα ἐμπορεύονται τὸν χριστιανισμόν, τὴν κατ' ἐξοχὴν θρησκείαν τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς καρδίας, καὶ δίκην χαμαιλέοντος μεταλλάττουσι χρῶμα ἢ καὶ πολλάκις ἀποτυγχάνοντες τῆς ἐν τῇ νέᾳ Ἐκκλησίᾳ ἐπαγγελθείσης εὐτυχίας καὶ μακαριότητος, οὐ μόνον δὲν ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ παντελῶς ἀπαλλοτριοῦνται τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ κατασυντρίβονται ἐπὶ τῶν βράχων τῆς ἀθρησκείας καὶ ἀπιστίας. Πῶς δὲ νὰ χαρακτηρίσῃ τις τὴν διαγωγὴν τῶν ἱεραποστόλων ἐκείνων, οἵτινες ἐπωρελούμενοι τὰς ἐξάψεις καὶ τὰ πάθη, τὰς δυσαρεσκείας καὶ τὰς στάσεις καὶ τὰς παρανόμους καὶ ὑπερφιάλους ἀξιώσεις χριστιανῶν τινων κατὰ τῶν ποιμένων αὐτῶν, προσέρχονται ὑπούλως, διαβάλλουσι καὶ συκοφαντοῦσι τοὺς ποιμένας καὶ οἱονεὶ ἔλαιον ἐπὶ τῆς πυρᾶς χέουσιν, ὑπισχνοῦνται τὰ πάντα, ἐπιτρέπουσι τὰ πάντα, ἵνα ἔτι μᾶλλον ἐξάψωσι τὰς μικροφιλοτιμίας καὶ εὐρύνωσι καὶ βαθύνωσι τὸ χάσμα τῆς διχοστασίας καὶ τέλος προσηλυτίσωσιν, ἐκ τῶν ἐρειπίων ἑτέρας Ἐκκλησίας οἰκοδομοῦντες οἱ γενναῖοι τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἰδίας Ἐκκλησίας! Ἄλλοι δὲ πάλιν, ὀλίγον φροντίζοντες περὶ χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ πεποιθήσεων, εἰσὶν ὄργανα ταπεινὰ καὶ μίσθια πολιτικῶν βλέψεων καὶ σκοπῶν καὶ κοσμικῶν συμφερόντων, καὶ ὡς πρόσχημα μόνον τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν μεταχειριζόμενοι, πλησιάζουσι δολίως καὶ προσκολλῶνται ἁπλοῖς χριστιανοῖς καὶ τούτων τὴν ἄγκυραν τῆς ἐλπίδος ἀποκόπτοντες καὶ ὑφαιροῦντες, εἰσηγοῦνται τραγελαφικόν τι πολιτικοθρησκευτικὸν σύστημα, ἵνα ἐπιβάλωσι νέαν γλῶσσαν καὶ σὺν τῇ γλώσσῃ νέον ἐθνικὸν καὶ πολιτικὸν πνεῦμα. Τί δὲ νὰ εἴπῃ τις περὶ τῶν μοναχικῶν ἐκείνων ταγμάτων, ἅτινα τῇ μὲν πατρίδι αὐτῶν θεωροῦνται ταραχοποιὰ καὶ ἐπιβλαβῆ καὶ ὀλέθρια στοιχεῖα καὶ διὰ τοῦτο προγράφονται καὶ καταδιώκονται καὶ ἐξορίζονται ὑπὸ τῶν οἰκείων κυβερνήσεων, ἐν δὲ τῇ Ἀνατολῇ ἰσχυρῶς προστατεύονται δι' ἰδίους κοσμικοὺς καὶ πολιτικοὺς λόγους καὶ σκοπούς ὡς εὐεργετικὰ ὄντα, ἐγκαθιστάμενα ὡς ξένη φυτεία ἐν τῷ λήῳ τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας; Ἀληθῶς ἀπορίας ἄξιον τυγχάνει, πῶς σοφοὶ ἄνδρες καὶ δὴ καὶ χριστιανοὶ δικαιολογοῦσι τὴν τοιαύτην λογικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνακολουθίαν, νὰ θεωρῶσιν ὡς ὠφέλιμα τῇ ἀλλοδαπῇ στοιχεῖα, ἅτινα ἐπισήμως ἀποκηρύττουσιν ὡς διὰ τῶν ἰδίων ἀρχῶν καὶ ἐνεργειῶν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι βλαβερά· ἢ παντελῶς ἀφροντιστοῦντες περὶ ἡμῶν, δωροφοροῦσιν ἡμῖν τὰ στοιχεῖα ταῦτα, θεωροῦντες τὴν Ἀνατολὴν ὡς τόπον τῶν περιττῶν;

Καὶ ταῦτα πάντα δυστυχῶς συμβαίνουσιν, ἐν ᾧ τοσοῦτοι ἔτι λαοὶ ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου καθήμενοι ἢ ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τοῖς φραγμοῖς ἐρριμμένοι καὶ ἐκλελυμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, κατὰ τὸ Εὐαγγελικόν, δὲν ἀπήλαυσαν εἰσέτι τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν χαρίτων τοῦ Εὐαγγελίου. Πρὸς τοὺς τοιούτους λαοὺς ὤφειλον νὰ στρέψωσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν οἱ εὐστόχως ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν δύναμιν καὶ ἐξωτερικὴν δρᾶσιν ὡς δύο μεγάλαι ἀναδενδράδες τοῦ χριστιανισμοῦ χαρακτηρισθέντες, Λατῖνοι καὶ Διαμαρτυρόμενοι· εἰς τούτους ἔπρεπε νὰ ἀνοίξωσι τὴν χριστιανικὴν αὐτῶν καρδίαν καὶ ἐπὶ τούτων νὰ ἐφαρμόσωσιν ὅ,τι ὑπαγορεύει αὐτοῖς

ἡ χριστιανικὴ συνείδησις, ὅπως συνῳδὰ τῇ ἐντολῇ τοῦ Κυρίου μαθητεύσωσι τὰ ἔθνη ταῦτα τὰ μήπω δυστυχῶς τῶ Ἰησοῦ μαθητεύσαντα, ἐνῷ ἡ καθ' ἡμᾶς Ἀνατολὴ οὕτως ἢ ἄλλως πρὸ πολλοῦ ἐμαθήτευσε τῷ Κυρίῳ καὶ τοῦτο ἐμπράκτως ἀπέδειξε πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως διὰ τῆς σειρᾶς τῶν αἰώνων, καὶ διὰ τοῦτο δικαίαν ἔχει ἀξίωσιν ὅπως ἀπολαύῃ σεβασμοῦ, ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως παρὰ τῶν ἐν τῇ Δύσει ἀδελφῶν χριστιανῶν. Ὁ νῦν κατὰ γνωστοὺς τρόπους ἐν χριστιανοῖς ὑπὸ χριστιανῶν διενεργούμενος προσηλυτισμὸς ἀφορμὴ γίνεται καὶ αἰτία ὅπως ὁ χριστιανισμὸς μυκτηρίζηται καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ βλασφημῆται ἐν τοῖς ἔθνεσι, διότι ταῦτα ἀκούοντα τὰς ἐμπαθεῖς ἐπικρίσεις καὶ κατακρίσεις τῶν χριστιανῶν καὶ τὰς κατ' ἀλλήλων ἐκτοξευομένας πικρὰς καὶ δηκτικωτάτας εἰρωνείας καὶ λοιδορίας ἔν τε τῷ λόγῳ καὶ τῇ γραφῇ καὶ βλέποντα τὸν ἐν τῷ προσηλυτισμῷ ἀλληλοσπαραγμὸν αὐτῶν, μετὰ πικρᾶς λέγουσιν εἰρωνείας ἴδε πόσον ἀγαπῶσιν ἀλλήλους οἱ εἰρήνην καὶ ἀγάπην κηρύττοντες, ἴδε πόσον ἐξημερώθησαν οἱ τοὺς ἄλλους ζητοῦντες νὰ ἐξημερώσωσι καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν περιάγοντες, ἵνα ποιήσωσιν ἕνα προσήλυτον. Ὅπως ὁ βίος τῶν ἀρχαίων χριστιανῶν προσῆγε τῷ Χριστῷ τὰ ἔθνη, οὕτως ὁ βίος τῶν νῦν ψυχραίνει καὶ ἀπάγει αὐτὰ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ. Τοιαῦται δυστυχῶς εἰσιν αἱ πρὸς ἀλλήλας σχέσεις τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν, ὥστε ὁ περισσότερος σχεδὸν χρόνος τῆς ἐνεργείας αὐτῶν καταναλίσκεται ἐν τῷ κατ' ἀλλήλων ἐπιθετικῷ καὶ ἀμυντικῷ πολέμῳ.

Ἡ ἄρσις τῶν σκανδάλων τούτων πρέπει νὰ γένηται ἀντικείμενον μακρᾶς καὶ βαθείας σκέψεως ἁπάντων τῶν νηφαλίων καὶ μεγαλοφρόνων καὶ ὄντως εὐσεβῶν χριστιανῶν, τῶν ἀληθῶς τὸν Κύριον φιλούντων καὶ τὸ ἅγιον καὶ σεπτὸν ὄνομα αὐτοῦ σεβομένων καὶ ὑπὲρ τῆς καθ' ὅλου ἐκκλησίας αὐτοῦ ἐνδιαφερομένων. Πρέπει ἐπὶ τέλους ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ νὰ στῇ καὶ νὰ ἐκλίπῃ ἡ κατ' ἀλλήλων πικρὰ καὶ ἀδιάλλακτος ἐμπάθεια τῶν χριστιανῶν καὶ ὁ ἀμοιβαῖος πόλεμος καὶ ἀλληλοσπαραγμός. Δικαιοῦνται καὶ ὀφείλουσιν οἱ χριστιανοὶ καὶ μάλιστα οἱ θεολογοῦντες καὶ προεστῶτες καὶ ποιμένες αὐτῶν πρὸς ἀμοιβαῖον φωτισμὸν νὰ συζητῶσιν ἐν πνεύματι πραότητος καὶ ἀνοχῆς καὶ ἐπιεικείας πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν οὐσιωδῶν καὶ θεμελιωδῶν καὶ σωτηρίων δογμάτων τῆς πίστεως αὐτῶν, οὐδαμῶς ὅμως ἁρμόζει αὐτοῖς νὰ σπείρωσιν ἐν ἀλλήλοις ζιζάνια καὶ σκάνδαλα, διενεργοῦντες δι' ἀκατονομάστων μέσων προσηλυτισμόν. Ἀφ' οὗ τὰ κράτη καὶ αἱ πολιτεῖαι ἤρξαντο ἀπό τινος χρόνου νὰ αἰσθάνωνται τὴν ἀνάγκην τῆς ἀπὸ κοινοῦ ἄρσεως τῶν σκανδάλων καὶ νὰ συνέρχωνται εἰς συνέδρια καὶ συμβούλια περὶ εἰρήνης τοῦ κόσμου καὶ προλήψεως καὶ καταργήσεως ἀγρίων καὶ ἀνθρωποκτόνων πολέμων, καιρὸς καὶ αἱ ἐκκλησίαι αἱ φέρουσαι «τὸ καλὸν ὄνομα, τὸ ἐπικληθὲν ἐπ αὐτάς» (Ἰακώβ. 2, 7) δι' εἰρηνικῆς ὁδοῦ νὰ ἐπιδιώξωσι τὸν ἱερὸν καὶ ὑψηλὸν αὐτῶν προορισμόν. Τὸ εὐγενὲς καὶ μεγάθυμον καὶ εἰρηνοποιὸν παράδειγμα τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, παυσάσης τὸ σκάνδαλον τοῦ προσηλυτισμοῦ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, πρέπει να εὕρῃ μιμητὰς καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκκλησίαις. Τὸ σκάνδαλον τοῦ προσηλυτισμοῦ πρέπει νὰ ἀντικαταστήσῃ ὁ ἀμοιβαῖος σεβασμὸς καὶ ἡ εἰλικρινὴς χριστιανικὴ ἐπιείκεια καὶ ἀγάπη, ἥτις ἀποδοκιμάζει καὶ ἀποκρούεται πᾶν ὕποπτον καὶ κρύφιον καὶ δόλιον μέσον. Αἱ πλούσιαι καὶ ἰσχυραὶ ἐκκλησίαι ὀφείλουσιν ἄνευ ὀπισθοβουλίας νὰ βοηθῶσιν ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ταῖς πασχούσαις καὶ χρείαν βοηθείας ἐχούσαις ἀπὸ ὑψηλοτέρας καὶ γενικωτέρας ἀπόψεως ἀντιλαμβανόμεναι τοῦ ζητήματος τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας. Αἱ βιβλικαὶ ἱεραποστολικαὶ ἑταιρεῖαι, ἐὰν πράγματι ἐπιποθῶσι τὴν διάδοσιν ἀνοθεύτων τῶν Ἁγίων Γραφῶν, ὀφείλουσιν, οὐχὶ διὰ μισθίων ταπεινῶν ὀργάνων νὰ προκαλῶσι σκάνδαλα ἐν ἄλλαις ἐκκλησίαις, ἀλλ' εἰλικρινῶς καὶ τιμίως πολιτευόμεναι καὶ ἐν φωτὶ περιπατοῦσαι, νὰ συνεννοῶνται κατ' εὐθεῖαν μετὰ τῶν προϊσταμένων καὶ ποιμένων τῶν Ἐκκλησιῶν περὶ παντὸς πράγματος ἀποβλέποντος εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν. Μόνον διὰ τούτων καὶ τῶν τοιούτων μέσων θὰ ἀρθῇ ἡ ἀμοιβαία δυσπιστία, θὰ κατευνασθῇ ἡ ἐμπάθεια, θὰ λωφήσῃ ὁ πόλεμος, θὰ ἀναπτυχθῇ κατὰ μικρὸν ἡ φιλικὴ διάθεσις καὶ σχέσις, θὰ βλαστήσῃ καὶ θὰ καρποφορήσῃ τὸ θεοδώρητον φυτὸν τῆς χριστιανικῆς

ἀγάπης καὶ ἀμοιβαίας προσπελάσεως, καὶ θὰ προλεανθῇ τὸ πεδίον εἰς δογματικὴν συνεννόησιν καὶ «περὶ τὰ καίρια τῆς θρησκείας συμφωνίαν» καὶ ἕνωσιν.

Γ. Β.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ
ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ

ὑπὸ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Χ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Α.

Τὸ ἐπ' ἐσχάτων ἐν τοῖς θεολογικοῖς καὶ κοινωνιολογικοῖς κύκλοις τῆς Πετρουπόλεως ἀνακινηθὲν ζήτημα περὶ γάμου καὶ παρθενίας.

Ἐν τῷ τύπῳ τῷ τε ἡμερησίῳ καὶ τῷ περιοδικῷ τῆς Πετρουπόλεως ἀνεφάνη αἴρνης ἐπ' ἐσχάτων ἓν τῶν σπουδαιοτάτων καὶ τὰ μάλιστα ἐνδιαφερόντων ζητημάτων, τὸ ζήτημα τοῦ γάμου. Ὡς κυριώτερος αὐτοῦ ὑποκινητὴς πρῶτος πάντων ἐπεφάνη ὁ κ. Β. Β. Ρόζανωφ, ὁ γνωστότατος ἐνταῦθα κοινωνιολόγος, ἐπιφυλλιδογράφος τοῦ «Νέου Χρόνου» τῆς Πετρουπόλεως, ἀποσκοπήσας εἰς τὴν παμμερῆ διερεύνησιν τοῦ περὶ γάμου ζητήματος, τούτῳ δ', ὡς εἰκός, ἠκολούθησαν πλεῖστοι ἄλλοι ἐν πολυαρίθμοις ἄρθροις καὶ μελέταις ἐκτιθέντες ἕκαστος τὰ πορίσματα τῆς ἰδίας ἐρεύνης καὶ κρίσεως. Οἱ τῆς συζητήσεως μετασχόντες διηρέθησαν εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς εἰς δύο στρατόπεδα· οἱ μὲν τούτων κατεδείκνυον καὶ ὑπεστήριζον, ὅτι ἀφ' οἱασδήτινος ἀπόψεως καὶ ἂν ἐξετασθῇ ὁ γάμος, ἤτοι ἀπὸ θρησκευτικῆς, φυσικῆς, κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς, ἀποτελεῖ τὴν ὑψίστην ἐκδήλωσιν τοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἑπομένως δέον νὰ προτιμηθῇ τῆς παρθενίας, οὐδένα ἢ μᾶλλον μικροῦ λόγου σκοπὸν ἐχούσης ἐν τῷ τοῦ ἀνθρώτου βίῳ· οἱ δὲ πάσῃ δυνάμει ἐπειράθησαν νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν παρθενίαν ὡς τὴν ὑψίστην καὶ εὐγενεστέραν τοῦ ἀνθρώπου κατάστασιν, ἀφοῦ μάλιστα φανερῶς, ὡς φρονοῦσιν, ἐν τῇ Ν. Δ. εἰς ταύτην δίδονται ἡ προτίμησις. Ὡς ἐκεῖνοι, οὕτω καὶ οὗτοι ἐν τῇ ὑποστηρίξει τῶν ἐκατῶν θέσεων προσεπάθησαν κατὰ τὸ δυνατὸν νὰ μὴ μακρυνθῶσι τῶν ἐν τῇ Ἁ. Γραφῇ περὶ τούτου ἐνδείξεων, παράδοξον δ' ἐφάνη ἡμῖν, ὅτι ἀμφότεροι ἐνόμιζον, ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ πηγῇ εὑρίσκον καταφανῆ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῶν ἰδίων γνωμῶν, ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτου χαρακτῆρος, καὶ οὕτω τὸ ζήτημα ἐπ' ἄπειρον παρειλκύετο. Ἐπὶ τούτῳ ἐθεωρήσαμεν οὐχὶ ἄσκοπον τὴν καὶ ἀπὸ μέρους ἡμῶν αὐτῶν διερεύνησιν τοῦ ζητήματος ἐχόμενοι αὐστηρότατα τοῦ κειμένου καὶ τῆς ἐννοίας τῶν πηγῶν, αἵτινες δύνανται, ἀμερολήπτως καὶ ἀπροκαταλήπτως ἐξερευνώμεναι, νὰ εἴπωσιν ἡμῖν ἀληθειάν τινα ὡρισμένην καὶ σαφῆ. Καὶ προβαίνομεν εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ ζητήματος ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ ὡς χειραγωγῷ ἐν τῇ κατανοήσει[1] τῆς Καινῆς καὶ ὡς βάσει ταύτης καὶ θεμελίῳ.[1]

Τί διδασκόμεθα λοιπὸν ἐκ τῆς Π. Δ. περὶ γάμου καὶ παρθενίας, ἄλλαις λέξεσιν, ὑπὲρ τίνος τῶν δύο συνηγορεῖ ἡ Π. Δ.;

Β'.

Πῶς ἐννοεῖ τὸν γάμον ἡ Π. Διαθήκη;

Μετὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς ἔργον τῆς δημιουργίας τοῦ κόσμου καὶ τοῦ τελειοτάτου τῶν κτισμάτων, τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Θεός, ὡσεὶ καθ' ἑαυτὸν διαλογιζόμενος, λέγει «οὐ καλόν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον· ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν».[2] Δῆλον ἐντεῦθεν, ὅτι ὁ γάμος

---

1. Ματθ. 5, 17.

2. Γεν. Β. 18. Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν τὸ κείμ. τῶν Ο' Leandri van Ess, ἐκδ. Lipsiae, 1887. Θαυμαστὸν, ὅτι πρὸ τῆς δημιουργίας τῆς γυναικὸς, τοῦ πρώτου ἀνθρώπου ἔτι μόνου ἐν τῷ παραδείσῳ ὄντος, ὁ Θεὸς ἀναφερόμενος πρὸς τὸν Ἀδὰμ λαλεῖ εἰς πληθ. ἀριθμὸν, «ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν παραδείσῳ βρώσει φαγῇ· ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ· ᾗ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπ' αὐτοῦ θανάτῳ ἀποθανεῖσθε» Β, 19—17. Φανερὸν ἐντεῦθεν, ὅτι ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ προγνώσει ἡ περὶ τοῦ ἀνθρώπου παράστασις συνίστατο εἰς τὴν παράστασιν δύο ἀτόμων ἑτεροφύλων ὁμοῦ λαμβανομένων καὶ ἀποτελούντων ἓν ὅλον. Ἄλλως τε, ὡσεὶ προκαταβολικῶς, ἐν Α, 27 λέγει «ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς».

Ἡ δημιουργία τῆς γυναικὸς ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς περίεργόν τινα θεωρίαν τοῦ γνωστοτάτου ρώσσου φιλοσόφου **Β. Σ. Σολοβιὲβ** βασιζομένην ἐπὶ τῆς δηλώσεως τῆς Π. Δ. περὶ τῆς κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν» τοῦ Θεοῦ δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου, δηλώσεως, διαφόρως ὑπὸ διαφόρων ἑρμηνευομένης. Κατὰ τὸν Σολοβιὲβ ἡ ἰδέα τοῦ **φύλου** (ἄρσεν, θῆλυ), ἐκτὸς τῆς ἣν διὰ τὸν καθόλου βίον ἐκτηται σοβαρᾶς σημασίας, ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον στοιχεῖον ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἁγ. Γραφῆς περὶ τῆς κατ' εἰκόνα Θεοῦ δημιουργίας τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ «κατ' εἰκόνα» ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς ἰδιόν τι μέρος ἢ συστατικὸν τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος, ἀλλ' εἰς τὴν ἀληθῆ ἑνότητα τῶν δύο κυριωδεστάτων αὐτοῦ μερῶν, τοῦ **ἄρρενος** καὶ τοῦ **θήλεος**. Ἡ παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ λοιπὸν παρατηρουμένη διαφορὰ τοῦ φύλου ἀντιστοιχεῖ πρὸς ὁμοίαν διαφορὰν ἐν αὐτῷ τῷ προτύπῳ, κατὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ὁποίου ἐδημιουργήθη ὁ ἄνθρωπος. Καὶ τοιαύτη διαφορὰ ἀληθῶς ὑφίσταται Κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ ἐν λόγῳ φιλοσόφου ἐν τῷ 'Απολύτῳ διακριτέον δύο «πόλους» τοῦ Ὄντος, τὸ «κυρίως ἀπόλυτον» καὶ τὸ τούτῳ ἀντίθετον, χρησιμεῦον ὡς ὅρος καὶ συνθήκη στηρίξεως καὶ ὑποστάσεως τοῦ πρώτου-

κατ' αὐτὴν αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ἱδρύθη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Καὶ πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς τὴν διερεύνησιν τῶν περαιτέρω βλέψεων τῆς Π. Δ. ὅσον ἀφορᾷ τὸν γάμον, ὀφείλομεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐνταῦθα νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὁ γάμος ἐν τῇ Π. Δ. ἐννοεῖται κατ' αὐτὴν αὐτοῦ τὴν οὐσίαν, δῆλον ὅτι ὡς ἀμοιβαία ἕνωσις τῶν δύο φύλων. Ἐν Γεν. Β, 18 λέγει «ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν». Ἀλλὰ πρῶτον, ἐὰν ὁ Θεὸς ἤθελε διὰ τὸν πρῶτον ἄνθρωπον νὰ δημιουργήσῃ ἁπλῶς καὶ μόνον **βοηθόν**, ἵνα μὴ οὗτος ἁπλῶς ἀνιᾶται καὶ ἀθυμῇ ἐν τῇ μονότητί του, διατί ὁ βοηθὸς οὗτος νὰ μὴ ἦνε ἢ ἀνήρ, ἢ ἄλλο τι ὂν ἐκτὸς γυναικός; Δεύτερον, ἅμα ὡς ὁ πρῶτος ἄνθρωπος εἶδε τὴν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ παρουσιασθεῖσαν αὐτῷ γυναῖκα, ἀνέκραξεν «αὕτη κληθήσεται γυνή[3]. . . . . καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν»[4]. Ἀλλὰ ἐκτὸς τούτου αὐτὸς ὁ Θεὸς εὐλογῶν αὐτοὺς εὔχεται «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν»[5]. Τὸ ἁγιογραφικὸν κείμενον, ὡς ἔχει, δὲν ἐπιτρέπει βεβαίως ἡμῖν νὰ ἐξαγάγωμεν, ὅτι ὁ συζυγικὸς βίος ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἑνώσεως τῶν δύο φύλων ἤρξατο **πρὸ** τῆς πτώσεως, ἐν τῷ παραδείσῳ· ἀλλ' ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τῆς πρὸς τὴν Εὔαν ἀπευθυνομένης κατάρας (Γ, 15 «ἀναμέσον τοῦ σπέρματός σου καὶ ἀναμέσον τοῦ σπέρματος αὐτῆς» καὶ 16) περὶ τοῦ «σπέρματος αὐτῆς» γίγνεται ὁ λόγος ὡς περὶ γνωστοῦ καὶ ὡρισμένου συζυγικοῦ βίου· ἀφ' ἑτέρου δὲ μετὰ τὴν πτῶσιν παραχρῆμα ἀρχεται ἡ τεκνογονία[6], ὡς ἡ μοναδικὴ εὐάρεστος καὶ παρήγορος ἀνάμνησις τοῦ πρώην μακαρίου ἐν τῷ παραδείσῳ βίου τῶν πρωτοπλάστων, οὐχὶ δὲ ὡς ἀρχὴ τῆς πραγματοποιήσεως τῶν καταρῶν τοῦ Πλάστου, ὡς τινες θέλουσι νὰ παραδεχθῶσι. Κατὰ τὰς ἐνδείξεις λοιπὸν τῆς Π. Δ. ὁ γάμος, ὑφ' ἣν ἀκριβῶς ἔννοιαν ἐνοεῖτο παρὰ πᾶσι τοῖς λαοῖς πάσης ἐποχῆς καὶ τόπου ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ πρώτου ζεύγους, τυγχάνει ἵδρυμα ἅγιον **αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ**.

Γ

Ἡ οὐσία τοῦ γάμου κατὰ τὴν Π. Δ.—Φυσικὴ σαρκικὴ ἕνωσις τῶν δύο φύλων καὶ ἐσωτερικὴ πνευματικὴ ἕνωσις. — Ἡ ἔννοια τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἀπαραιτήτῳ ἑνώσει τῶν δύο φύλων.

Ἐρευνήσωμεν τανῦν λεπτομερέστερον τίς ἡ **οὐσία** τοῦ γάμου κατὰ τὴν Π. Δ. Τοῦτο μανθάνομεν εὐθὺς ἀμέσως ἀπὸ τῶν λόγων τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, τῶν ἐξελθόντων τοῦ στόματος αὐτοῦ ἅμα τῇ ἐμφανίσει τῆς γυναικός: «ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ· καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν»[7]. Αὕτη ἀκριβῶς τυγχάνει ἡ οὐσιαστικὴ σημασία τοῦ γάμου καὶ οὕτως ἐνόει τὸν γάμον μετέπειτα καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός ὡς «ἀπ' ἀρχῆς» ἱδρυθέντα[8]. Ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ πρωτοπλάστου δῆλον, ὅτι ὁ γάμος συνίσταται εἰς τὴν **φυσικὴν-σαρκικὴν** ἕνωσιν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικὸς καὶ ἐντεῦθεν ἐξάγεται, ὅτι «ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν». Ἡ γυνὴ καὶ πρὸ τούτου ἔτι τυγχάνει **μέρος** τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, ἐπειδή, κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐμφανίσεως αὐτῆς, παρουσι-

Τὸ δεύτερον τοῦτο, ἐν διακρίσει ἀπὸ τοῦ πρώτου κυρίως ἀπολύλυτου, ὡς **ἐνεργοῦ**, ἀποτελεῖ τὴν κατ' οὐσίαν **παθητικὴν ἀρχὴν**, τὴν αἰωνίαν **κενότητα** (καθαρὰ potentia), αἰωνίως δεχομένην ἐν ἑαυτῇ τὸ πλήρωμα τῆς θείας ζωῆς, ἤτοι, κατὰ τὸν ἴδιον τοῦ φιλοσόφου ὁρισμόν, τὸ «αἰώνιον θεῖον Θῆλυ». Ἐν τῷ Θεῷ προαιωνίως ὑφίσταται ἕνωσις μετὰ τοῦ αἰωνίου τούτου Θήλεος, ἀποτελοῦντος τὸ αἰώνιον ἀντικείμενον τῆς θείας ἀγάπης ὡς τὸ αἰώνιον Αὐτοῦ **ἕτερον**. Ἀλλ' ὁ Θεὸς βούλεται, ὅπως ἡ Εἰκὼν Αὐτοῦ αὕτη ὑφίσταται οὐ μόνον δι' Ἑαυτὸν ἀλλὰ καὶ πραγματωθῇ καὶ σαρκωθῇ δι' ἕκαστον ἀτομικὸν ὄν, δυνάμενον νὰ ἑνωθῇ μετ' Αὐτοῦ. Πρὸς τοιαύτην δὲ πραγμάτωσιν καὶ ἐνσάρκωσιν τείνει, κατὰ τὸν φιλόσοφον, καὶ αὐτὸ τὸ αἰώνιον Θῆλυ», τὸ ἀποτελοῦν οὐχὶ πλέον μόνον ἀδρανῆ εἰκόνα ἐν τῷ θείῳ Νῷ, ἀλλὰ ζῶν πνευματικὸν ὂν κεκτημένον ἅπαν τὸ πλήρωμα δυνάμεως καὶ ἐνεργείας. «Ἅπασα ἡ κοσμικὴ καὶ ἱστορικὴ ἐξέλιξις ἀποτελεῖ τὴν πραγμάτωσιν καὶ ἐνσάρκωσιν τοῦ Θήλεος τούτου ἀκριβῶς ἐν μεγίστῃ ποικιλίᾳ σχημάτων καὶ συνδυασμῶν. Ἡ ἀνωτάτη μορφὴ τῆς τοιαύτης πραγματώσεως ἐν τῇ ζωῇ τοῦ κόσμου τυγχάνει ἡ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἀναφαινομένη ἀμοιβαία τῶν φύλων πρὸς ἄλληλα ἕλξις (ἀγάπη), ἐν ᾗ τὰ δύο φῦλα παουσιάζονται ὡς ἀπαυγάσματα τῶν δύο πρὸ μικροῦ μνησθέντων «πόλων» ἤτοι **ἀρχῶν** τῆς θείας οὐσίας. Ἐντεῦθεν τὸ ἐξαγόμενον, καθ' ὃ ἡ ἀμοιβαιότης αὕτη (τῶν «πόλων») ἀποτελεῖ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἕνωσιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν ἀληθῆ ἐν αὐτῷ ὁποκατάστασιν τῆς ζώσης καὶ ἀθανάτου τοῦ Θεοῦ εἰκόνος. Τὸ οὐράνιον ἀντικείμενον τῆς ἀνθρωπίνης ἀγάπης — καταλήγει ὁ φιλόσοφος — εἶνε πάντοτε καὶ διὰ πάντας ἓν καὶ τὸ αὐτό: τὸ αἰώνιον ἐν τῷ Θεῷ «Θῆλυ».

3. Ὁ προσδιορισμὸς τῆς **γυναικὸς** δηλότερος ἐκ τοῦ ἑβρ. κειμένου καὶ ἐκ τοῦ κατωτέρω ὑπὸ τοῦ Ἀδὰμ δοθέντος αὐτῇ ὀνόματος **Ζωὴ**, «ὅτι μήτηρ πάντων τῶν ζώντων» Γ, 20.

4. Γεν. Β, 23—24.

5. Γεν. Α, 28.

6. Αὐτόθι Δ. 1. «Πολὺ θαυμαστότερον—λέγει ὁ Ρόζανωφ—ὅτι οὐδεμίαν στιγμὴν(;) οἱ πρωτόπλαστοι διατελοῦσιν ἐκτὸς εὐλογημένου συζυγικοῦ βίου» (**Ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ ἁλύτου καὶ τοῦ ἀδαροῦς**, Πετρ. 1901, σελ. 177, σημ. 1, ρωσ.). Πῶς ὅμως ἐννοεῖ τὸν ἐν τῷ παραδείσῳ συζυγικὸν βίον ὁ κ. Ρόζανωφ;

7. Γεν. Β, 24.

8. Ματθ. 19,4—5.

άζεται εἰς τὸν κόσμον οὐχὶ διὰ νέας σχηματικῆς δημιουργίας, ὡς ὁ Ἀδάμ, ἀπὸ τῆς γῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς πλευρᾶς τούτου[9]. Ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁμως εὐλογουμένῳ γάμῳ ἀποκαλύπτεται ἡ φυσικὴ ἕνωσις, ἐν ᾗ ἡ γυνὴ ἐξ ἴσου πρὸς τὸν ἄνδρα μετέχει ὡς μέρος τοῦ **ἀνθρώπου**, ὡς ὅλον λαμβανομένου· ἐν τῷ γάμῳ δὲν εἶναι πλέον κεχωρισμένη τις ἀπὸ τοῦ συζύγου ὕπαρξις, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ τοῦ **ἀνθρώπου** (οὐχὶ τοῦ **ἀνδρὸς**), οὗ τὸ ἕτερον ἥμισυ ἀποτελεῖ ὁ ἀνὴρ οὕτως, ὥστε ἀμφότεροι συμπληροῦσιν ἀλλήλους ἀποτελοῦντες ὁμοῦ **ἓν** ἀνθρώπινον ὂν ἐν τῇ ὁλότητί του. Τοιουτοτρόπως ἡ ὕπαρξις αὐτῶν τυγχάνει μία διῃρημένη μεταξὺ τῶν δύο· καὶ ἐν τῷ κοινῷ τούτῳ βίῳ ὁ μὲν ἀνὴρ εἰσφέρει τὰς φυσικὰς αὐτοῦ δυνάμεις, τὴν δύναμιν τοῦ νοῦ καὶ τῆς κρίσεως, ἡ δὲ γυνὴ τὴν ἑαυτῆς καλλονὴν καὶ εὐαισθησίαν· ἀμφότεραι δὲ αἱ ζωαὶ ἐδημιουργήθησαν καὶ ἐνεψυχώθησαν ὑπὸ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς θείας πνοῆς διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν. Τοιαύτην ἀκριβῶς νοεῖ τὴν ἐν τῷ γάμῳ φυσικὴν ἕνωσιν καὶ ἡ Κ. Δ. προϋποτιθεῖσα ὡς βάσιν τὴν θεωρίαν τῆς Παλαιᾶς.[10]

Ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς τοῦ γάμου τῆς οὐσίας ὁρμωμένη ἡ Π. Δ. δὲν περιορίζει αὐτὸν εἰς μόνην τὴν σαρκικὴν ἕνωσιν. Ἐν τῇ ἑνώσει ταύτῃ ἀπαραίτητον μέρος ἀποτελεῖ καὶ ἡ **ἐσωτερικὴ-πνευματικὴ** ἕνωσις τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς τῆς καταλείψεως τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν μερῶν μαρτυρεῖ, ὅτι ἀπ' αὐτῆς τῆς πρώτης στιγμῆς τοῦ συζυγικοῦ βίου δι' ἀμφοτέρους ἄρχεται βίος κοινὸς καινός, ἐν ᾧ ἐμφαίνεται ἡ πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ αὐτῶν ἑνότης, ἡ ἀμοιβαία τῶν καρδιῶν αὐτῶν κοινωνία ἐν ἀγάπῃ καὶ πίστει καὶ ἀροσιώσει, ἐν οἷς τείνουσι πρὸ τὴν πλήρωσιν ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κοινοῦ σκοποῦ, ὡς σκοποῦ μιᾶς φυσικο-πνευματικῆς προσωπικότητος, ἣν ὁμοῦ συγχρόνως ἀποτελοῦσι μετὰ τὴν σαρκικὴν αὐτῶν ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἕνωσιν. Ὅτι δὲ καὶ οὕτω νοεῖ τὸν γάμον ἡ Π. Δ. δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οὐχὶ σπανίως αὐτὸς ὁ Θεὸς τὴν σχέσιν Αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἰσραὴλ προσομοιάζει πρὸς τὴν τοιαύτην ἕνωσιν τῶν συζύγων.[11]

9. Γεν. Β, 21 - 23.
10. Ματθ. 19.5. Α' Κορ. 6,16. Ἐφ. 5,31.
11. Ἡσ. ΞΒ, 5. Ἰερ. Γ, 20 κ. ἑξ.

ΣΤΙΧΑΡΙΟΝ[1]

1. Ὀνομασία τοῦ στιχαρίου. «Στιχάριον ὀνομάζεται ὁ μετὰ χειρίδων ἀπὸ τῶν ὤμων μέχρι τῶν ποδῶν ἐκτεινόμενος καὶ ὅλον τὸ σῶμα περικαλύπτων χιτών, ὃν ἐνδύονται ἅπαντες ἀνεξαιρέτως οἱ ἱεροπράττοντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐπίσκοποι καὶ ἱερεῖς καὶ διάκονοι καὶ ἀναγνῶσται ἄνωθεν τῶν συνήθων αὐτῶν ἐνδυμάτων» (Γ. Πκλαμᾶ Λειτουργική, σ. 56).

Ἐν παλαιοτέροις χρόνοις στιχάριον ἐπίσης ὠνομάζετο ἔνδυμα κοινῆς χρήσεως, φορούμενον ὑπὸ κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν[2], ἔχον δὲ καὶ σχῆμα ἀνάλογον πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικόν[3]. Τοιαύτης χρήσεως στιχάρια ἐν ἄλλοις εἰσὶ[4] τὰ λινᾶ στιχάρια, ἅπερ κατὰ τὴν κατηγορίαν τῶν Ἀρειανῶν[5] ἀπῄτησε παρὰ τῶν Αἰγυπτίων ὁ Μ. Ἀθανάσιος. Τοιοῦτον τὸ στιχάριον, ὅπερ αὐτὸς ὁ ἅγιος Πατὴρ φεύγων περιεβλήθη[6]. Τοιαῦτα, παρὰ τὴν ἐναντίαν γνώμην τινῶν[7], τὰ στιχάρια, ἅπερ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐκληροδότησεν Εὐαγρίῳ τῷ διακόνῳ, Θεοδούλῳ, καὶ Ἐλαρίῳ τῷ νοταρίῳ[8]. Τοιαῦ-

1. Ὑπάρχει καὶ γραφὴ **στοιχάριον** (Εὐχολόγιον Γόαρ, ἔκδ. β', σελ. 96). Τὴν γραφὴν ταύτην φαίνονται προτιμῶντες ὁ Neale, History of the Holy Eastern Church. τ. I σ.306. ὁ Macalister, Eccl. Vestments, σ. 176 178, ὁ Brichtman, Liturgies, τ I, σ. 591 καὶ ἄλλοι. Ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τῷ Λεξικῷ τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου χαρακτηρίζεται ὡς τοῦ πονηροῦ νόμματος.

2. Βλπ. λ. ἐν Θησαυρῷ Σουϊκήρου. ἐν Θησαυρῷ Ἐρρίκου Στεφάνου, Γλωσσαρίῳ Δουκαγκίου, Ἑλλ. Λεξ. Σοφοκλέους.

3. Ἀντὶ τῆς ἐν Π βιβλίῳ, 15, 574 τῆς «Ἐκθέσεως τῆς βασιλείου τάξεως» (de cerimoniis Aulæ Byzantinæ) τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου ἀναγινωσκομένης λέξεως "στιχάρια,, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ 52, 722 πρὸς δήλωσιν τοῦ αὐτοῦ ἐνδύματος ἀναγινώσκομεν "χιτὼν λευκὸς, χρυσοκόλλητος, διβητησιοειδής,,.

4 Οὕτως ὀρθῶς ἤδη ἐν Γλωσσαρίῳ Δουκαγκίου, ἐν Λεξικῷ Σοφοκλέους, παρὰ Kraus Real-Encyclopædie καὶ Macalister, Eccl. Vestm. σ. 178· οὐχὶ δὲ καὶ παρὰ Σουϊκήρῳ, Ἐρρ. Στεφάνῳ, Marriott (Vestiarium σ. LXXIII), Brichtmans (Liturgies, τ. I, σ 506).

5 Ἀπολ. κατὰ Ἀρειανῶν· Migne, XXV, 352.

6. Λαυσαϊκόν, κεφ. 136 "εἰσελθόντων τῶν ἐπαρχιακῶν αἰφνίδιον εἰς τὸ ἐπισκοπεῖον καὶ ζητούντων αὐτὸν λαβὼν ἑαυτοῦ τὸ στιχάριον καὶ τὸ βίριον ἐν μεσωτάτῃ νυκτὶ πρὸς ταύτην κατέφυγε,, Migne. XXXIV, 1235.

7. Wilpert, Die Gevandung der Christen in d. ersten Jahrn. σ. 35.

8. «Εὐαγρίῳ τῷ διακόνῳ πολλά μοι συγκαμόντι . . . . . βούλομαι δοθῆναι αὐτῷ κάμασον ἓν, στιχάριον ἓν, πάλλια δύο, χρυσᾶ νομίσματα λ'. Ὁμοίως καὶ τῷ γλυκυτάτῳ συνδιακόνῳ ἡμῶν Θεοδούλῳ . . . . . κάμασον ἓν, στιχάρια β' τῶν ἐν τῇ πα-

τα τέλος τὰ στιχάρια, ἅπερ πολυτελῶς κεκοσμημένα φοροῦσιν οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου[9] καὶ οἱ ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ τῆς αὐλῆς αὐτῶν[10] καὶ ἅτινα οὗτοι δωροῦνται καὶ εἰς ξένους ἡγεμόνας[11].

Πόθεν τὸ στιχάριον ὠνομάσθη οὕτω δύσκολον τὴν σήμερον νὰ ὁρισθῇ. Διὸ καλῶς χαρακτηρίζουσί τινες[12] τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως ἀβεβαίαν παρατηροῦντες ἅμα ὅτι οὐδεμία τῶν γενομένων ὑποθέσεων ἱκανοποιεῖ[13].

Οἱ ἐκ τῶν ἡμετέρων κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους[14] λειτουργικὰ ἐγχειρίδια συντάξαντες περὶ τῆς παραγωγῆς τῆς λέξεως σημειοῦσιν. Ὁ κ. Ἰ. Μεσολωρᾶς «Ὠνομάσθη δὲ στιχάριον ἀπὸ τῶν στίχων, εἴτε ποταμῶν, διὰ τῶν ὁποίων ἐκοσμοῦντο κατ' ἀρχὰς οἱ ποδήρεις χιτῶνες τῶν προκρίτων ἐπισκόπων» (Ἐγχειρ. Λειτ. σ.45). Ὁ κ. Φ. Παπαδόπουλος «Λειτουργικὴ δὲ στολὴ καθιεροῦται ὡς καὶ ἐν τῇ Π. Δ. λευκὴ ὡς σημεῖον ἠθικῆς ἀγνότητος. Ἵνα δὲ σημαίνηται, ὅτι ἡ ἠθικὴ αὕτη ἀγνότης ὀφείλεται τῷ αἵματι τοῦ Κυρίου, ὅπερ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐξέχεε πρὸς καθαρισμὸν ἡμῶν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ὑπῆρχον ἐπὶ τῆς λευκῆς ἱερατικῆς στολῆς στίχοι τινὲς καὶ σταυροὶ ἐρυθροί.... Τὸ στιχάριον, ὅπερ ἐκλήθη οὕτω ἀπὸ τῶν ἐπ' αὐτοῦ στίχων, περὶ ὧν ἤδη εἴπομεν» (Λειτουργ. τῆς Ὀρθ. Ἀνατ. Ἐκκλ., ἱστορικὴ καὶ ἀρχαιολογική, σ. 42). Κατ' ἀμφοτέρους ἄρα τοὺς ἡμετέρους τούτους λειτουργικοὺς συγγραφεῖς ἡ ὀνομασία στιχάριον εἶνε καθαρῶς χριστιανική, πηγάσασα μάλιστα ἐξ εἰδικῆς ἐκκλησιαστικῆς διακοσμήσεως. Ἀλλ' οὐδαμόθεν φαίνεται βεβαιούμενον, ὅτι οἱ ποδήρεις χιτῶνες τῶν προκρίτων ἐπισκόπων τῆς χριστιανικῆς ἐκκλησίας ἐκοσμοῦντο κατ' ἀρχὰς δι' ἰδίας ἀποκλειστικῶς αὐτοῖς ἀνηκούσης διακοσμήσεως, διὰ στίχων εἴτε ποταμῶν. Γινώσκομεν δ' ἀφ' ἑτέρου, ὅτι ἡ συμβολικὴ σημασία ἐν ἄλλοις καὶ τῶν ἱ. ἀμφίων εἶνε ἱκανῶς μεταγενεστέρα τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῶν εἰς ἐκκλησιαστικὴν χρῆσιν. Ἐπὶ πᾶσιν ἡ λέξις στιχάριον δηλοῖ, κατὰ τἀνωτέρω, καὶ λαϊκὸν καὶ δὴ ἐθνικὸν ἔνδυμα, ὅπερ ἀνάλογον πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸν στιχάριον καὶ ἐν παραλλήλῳ πρὸς αὐτό, πιθανώτατα δὲ καὶ ἀρχαιοτέρᾳ, ἣν χρήσει, δὲν ἠδύνατο, ὡς εἰκός, νὰ ἐπικληθῇ οὕτω ἀπὸ τῆς εἰδικῆς διακοσμήσεως τῶν στιχαρίων τῶν ἐπισκόπων καὶ ἱερέων τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Διὸ ὀρθὸν μόνον φαίνεται τό τε ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸ κοινῆς χρήσεως στιχάριον, κατ' οὐσίαν μὴ διαφέροντα ἀλλήλων, νὰ θεωρηθῶσιν ἐπικληθέντα οὕτω ἀπὸ κοινῆς τινος ἀφορμῆς.

Τὴν κοινὴν ταύτην ἀφορμὴν τῆς ὀνομασίας τοῦ στιχαρίου δεικνύουσιν οἱ ἀποδεχόμενοι ὅτι τὸ ἔνδυμα τοῦτο ἐκλήθη οὕτω ἀπὸ τῆς λ. **στίχος**, εἴτε διότι ἦν εὐθὺ καὶ ἐπίμηκες ὡς τις ἀδιάκοπος γραμμὴ (στίχος) καταπίπτων (Γάρ Εὐχολόγιον σ. 96)· εἴτε διότι ἔφερε τοῦτο ἰδίαν τινὰ διακόσμησιν, ταινίας τινὰς ἢ λωρίδας (στίχους), οἵας ἔφερεν ἡ περιπόρφυρος ρωμαϊκὴ τήβεννος (Kraus R. E. ἐν λ. στιχάριον). Συνηθεστέρα τῶν ἐκδοχῶν τούτων εἶνε ἡ δευτέρα. ταύτην δὲ προκρίνει καὶ ὁ Kraus. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐκδοχὴ αὕτη, ὡς καὶ ἡ πρώτη (Γάρ), φαίνεται στηριζομένη ἐπὶ μόνης τῆς σημασίας τῆς λ. στιχάριον (ἀπὸ τοῦ στίχος), καὶ δή, οἰκοθεν δῆλον, μόνον ὅταν ὡς κατάληξις ληφθῇ οὐχὶ ἡ ἑλληνικὴ ὑποκοριστικὴ κατάληξις **αριον**, ἀλλ' ἡ λατινικὴ ἀθροιστικὴ arium (πρβλ. τὰ λατ. armarium, columbarium, pomarium). Τοιοῦτοι μιξοβάρβαροι σχηματισμοὶ ἐν τοῖς ἑλληνο-ρωμαϊκοῖς καὶ ταῖς κατόπιν χρόνοις ἀπαν-

τρίδι, χρυσᾶ νομίσματα κ' ἐκ τοῦ ἐν τῇ πατρίδι λόγου. Ἐλαφίῳ τῷ νοταρίῳ. . ,. . κάμασον ἓν, στιχάρια β', πάλλια γ', σιγιλλιῶναι».

9. Ἐπὶ παραδείγματος ὁ αὐτοκράτωρ Ἀναστάσιος (491 – 518), [Ἔκθεσις τῆς βασιλ. τάξεως Κ. Πορφυρογ. I, 92, 423]. Τὸ ἱστορικῶς ἀκριβὲς τῆς περὶ τοῦ στιχαρίου τοῦ αὐτοκρ. Ἀναστασίου μαρτυρίας ταύτης τῆς «Ἐκθέσεως τῆς βασιλείου τάξεως» τοῦ Πορφυρογεννήτου φαίνεται ἀδιστάκτως ἀποδεχόμενος ὁ Beliaeff ἐν οἷς (Byzantina, βιβλ. Π, σ. 54) περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ διδητησίου λέγει, βεβαιοῦται δὲ τοῦτο καὶ ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως τῶν προσαγομένων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐξ ἀρχαιοτέρων ὑπομνημάτων συντάξεως τῆς «Ἐκθέσεως τῆς βασιλείου τάξεως». (σ.προλόγου XXVII. κ. ἑ).

10. Ἔκθεσις τῆς βασιλείου τάξεως I, 46, 235 Π 15. 574.

11. Ἐν τῷ Πασχαλίῳ χρονικῷ, σ. 613, ἀναγινώσκομεν ὅτι ὁ «Τσάθιος ὁ υἱὸς τοῦ Ζαμνάξου τοῦ Λαζῶν βασιλέως χριστιανὸς γενόμενος καὶ στεφθεὶς βασιλεὺς Λαζῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστίνου (τοῦ Α'. 518—527) φορέσας στέφανον Ρωμαίων καὶ χλαμύδιν ἄσπρον ὁλοσηρικὸν.... καὶ **στιχάριον ἄσπρον** παραγυδιν καὶ αὐτὸ ἔχον χρυσᾶ πλουμμία βασιλικά. ....».

12. Kraus R.E. Macalister Eccl. Vstm.

13. Macalister, ib.

14. Ἐν τῇ «Ἐξηγήσει τῆς θείας καὶ ἱερᾶς λειτουργίας» τοῦ N. Βουλγάρεως (α' ἔκδ. τῷ 1681) ἀναγινώσκομεν: «Τὸ στιχάριον λέγεται ἔτσι ἀπὸ τοῦ στίχω, ὁποῦ θέλει νὰ εἰπῇ περιπατῶ μὲ τάξιν, ἐπειδὴ καὶ ὄντας μακρὸν ὡς τὰ ποδάρια κατὰ τὸν ποδήρη τοῦ Ἀαρὼν, κάνει τοὺς ἱερεῖς νὰ περιπατοῦν εἰς τὴν ὥραν τῆς θείας Μυσταγωγίας ὄχι ἁπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἀμὴ κατὰ τάξιν καὶ στοιχηδόν». Κατὰ τὴν παραγωγὴν. ταύτην τὸ στιχάριον δόον νὰ γραφῇ μᾶλλον διὰ τοῦ **οι**, παραγόμενον ἀπὸ τοῦ πεζολογικοῦ στείχω, στοιχῶ, οὐχὶ δὲ τοῦ ποιητικοῦ στιχάω. Κτλ ἡ παραγωγὴ δὲ αὕτη ὡς καὶ ἡ τῶν κ.κ. Μεσολωρᾶ καὶ Παπαδοπούλου προϋποτίθησιν ὅτι τὸ στιχάριον ἐκλήθη οὕτω ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἀπὸ τῆς ἐν τῇ χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ χρήσεως αὐτοῦ καὶ δὴ κυρίως, ὅπερ παραδοξότερον, διότι ἐλήφθη ὑπ' ὄψει ἡ ἐντύπωσις, ἣν ἐμποιοῦσι πλείους τοῦ ἑνὸς κληρικοὶ φοροῦντες κατὰ τὴν ἱερουργίαν στιχάριον καὶ ἐν κινήσει διατελοῦντες.

τῶσιν ἱκανοί, διὸ καὶ οὐδὲν κωλύει νὰ χαρακτηρισθῇ καὶ ἡ λ. στιχάριον ὡς εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπαγομένη.

Ἐν τῷ Γλωσσαρίῳ τοῦ Δουκαγκίου ἡ λ. στιχάριον παράγεται ἐκ τοῦ **στίχιον**, ἥτις λέξις ἑρμηνεύεται παρ' αὐτῷ διὰ τῆς χιτὼν (tunica), πρὸς ὃ παραπέμπει ὁ Δουκάγκιος εἰς τὸ λεξικὸν τοῦ Ἡσυχίου, παρ' ᾧ ἀναγινώσκων: Ἄβολον, ὄνομα στιχείου, διορθοῖ στιχίου, παραπέμπει δ' εἶτα εἰς τὰς λατινικὰς γλώσσας τοῦ Ἰσιδώρου, ἔνθα ἀναγινώσκων stigium, εἶδος ἐνδύματος, stigia, χιτών, διορθοῖ ἐπίσης stichium, strichia[15]. Ἐφ' ᾧ παραπέμπει τέλος εἰς ἑλληνολατινικὰς γλώσσας, ἔνθα ἀναγινώσκεται Palleatus, ἑρμηνευόμενον διὰ τοῦ στιχολόγος. Κατὰ τὸν Δουκάγκιον ἄρα α') ἡ λ. στιχάριον παράγεται ἀμέσως οὐχὶ ἐκ τῆς κοινῆς καὶ καθιερωμένης λ. στίχος, ἀλλ' ἐκ τῆς λ. στίχιον, δηλούσης ἐπίσης ἔνδυμα καὶ β') ἡ λέξις στίχειον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν λατ. stigium (ἢ κατὰ τὴν διόρθωσιν αὐτοῦ stichium), δηλοῦσαν ἐπίσης ἔνδυμα. Ὁ σοφὸς συγγραφεὺς τοῦ Γλωσσαρίου οὐδὲν λέγει περὶ τῆς παραγωγῆς τῆς λ. στίχιον, ἀλλ' ἐκ τῆς διορθώσεως αὐτοῦ stichium ἀντὶ stigium, ὡς ἀναγινώσκεται ἐν ταῖς Γλώσσαις τοῦ Ἰσιδώρου, ἀσφαλῶς συνάγεται, ὅτι τὴν λατινικὴν λ. stigium θεωρεῖ παραγομένην ἐκ τῆς στίχιον, καὶ ταύτην γνησίως ἑλληνικήν. Ἂν τὸ στίχιον ἔχῃ τινὰ σχέσιν πρὸς τὸ στίχος οὐδὲν ἐπίσης λέγει ὁ Δουκάγκιος.

Ἐν τῷ Ἐτυμολογικῷ Λεξικῷ τῆς λατινικῆς γλώσσης τοῦ Βοσσίου ἡ λ. stica συμφώνως πρὸς τὰς Γλώσσας τοῦ Ἰσιδώρου ἑρμηνεύεται διὰ τοῦ χιτὼν (πρβλ. καὶ Θησαυρὸν Σουϊκήρου καὶ Λεξικὸν Ἑρρ. Στεφάνου ἐν λ. στιχάριον), ἐκφράζει δὲ ἀδιστάκτως τὴν γνώμην ὁ συγγραφεύς, ὅτι ἡ λ. αὕτη παράγεται ἐκ τῆς ἑλληνικῆς. Μὴ τολμῶν νὰ παραγάγῃ αὐτὴν ἐκ τῆς λ. στιχάριον (κατ' ἀποκοπήν, ὡς ὑποθετικῶς ὁ Σουϊκῆρος καὶ Ἑρρ. Στέφανος), ἣν ἀναγινώσκει ἐν ταῖς Γλώσσαις τοῦ Κυρίλλου (Στιχάριον, tunica), διότι θεωρεῖ ταύτην (τὴν λ. στιχάριον) μεταγενεστέραν, προκρίνει τὴν εἰκασίαν ὅτι ἡ λ. stica (πρβλ. καὶ Θησαυρὸν Σουϊκήρου καὶ Λεξικὸν Ἑρρ. Στεφάνου) ἐπήγασεν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς λ. στικτὸς (ὑπονοουμένου τοῦ χιτὼν), στικτὴ (sticta tunica), κατχρηστικῶς οὕτως ἐπικληθέντος εἶτα οὐχὶ κατκαστίκτου μόνον χιτῶνος, ἀλλὰ καὶ παντὸς καθόλου χιτῶνος.

15. Ἐν τῇ προχείρῳ ἡμῶν ἐκδόσει τοῦ λεξικοῦ τοῦ Ἡσυχίου ἀναγινώσκεται: Ἄβολον, ὄνομα στοιχείου, ὅπερ διορθοῦται ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι διὰ τῶν στιχείου ἢ στιχίου, χαρακτηρίζεται δ' ἅμα τὸ τελευταῖον ὡς δηλοῦν ὅ, τι καὶ τὸ στιχάριον.

Ἡ ὑπαρξις τῆς λ. στίχιον ἐν τῇ σημασίᾳ ἐνδύματος πείθει ἡμᾶς νὰ θεωρήσωμεν ὀλίγον πιθανὴν τὴν ἀνωτέρω ἐξενεχθεῖσαν ὑπόθεσιν ἡμῶν περὶ τῆς καταλήξεως τῆς λ. στιχάριον ὡς λατινικῆς ἀθροιστικῆς καὶ οὐχὶ ἑλληνικῆς ὑποκοριστικῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὰ ρηθέντα ἡ ὑπόθεσις περὶ τῆς ὀνομασίας τοῦ στιχαρίου ἀπὸ τῶν ἐπ' αὐτοῦ στίχων δυσκόλως δύναται, καθ' ἡμᾶς κριτὰς, νὰ στηριχθῇ ἐπὶ μόνου τοῦ θέματος (στίχος) τῆς λέξεως, διὰ ταῦτα νομίζομεν ὅτι ἡ λ. στιχάριον ὡς καὶ ἡ λ. στίχιον δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ὑποκοριστικὸν (ὡς ὑποκοριστικὰ τῆς λ. στίχος, ἀλλ' ἐν τῇ συνήθει αὐτῆς σημασίᾳ, σημειοῦνται τῷ ὄντι ἀμφότεραι αἱ λέξεις αὗται ἐν τοῖς νεωτέροις λεξικοῖς προβλ. Pape Λεξικὸν ἑλληνογερμανικὸν, κ.λ.π.) ἐνδύματος καλουμένου στίχος (πρβλ. τὴν μνημονευθεῖσαν ἄνω λ. στιχολόγος=palleatus), ὅπερ ἐπεκλήθη οὕτως ἴσως διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Γόαρ ὑποδεικνυόμενον λόγον[16]. Ἀλλ' ἐπειδὴ φέρονται καὶ αἱ ἄνω σημειωθεῖσαι λατινικαὶ λέξεις Stigium, Stigia, Stica[17] δηλοῦσαι ἔνδυμα, καὶ ἐπειδὴ ἱκανοὶ τῶν λειτουργικῶν ὅρων καὶ δὴ ὀναμασίαι ἱ. ἀμφίων (ἐπὶ π. φαιλόνιον, ὡράριον κ.λ.π.) διὰ τοὺς γνωστοὺς ἱστορικοὺς λόγους ἔχουσι τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς λατινικῆς, ἀμφότεραι δ' αἱ καταλήξεις ἐν ταῖς λ. στίχιον καὶ στιχάριον ἠχοῦσι μᾶλλον ὡς λατινικαὶ ἢ ὡς ἑλληνικαὶ ὑποκοριστικαί, διὰ ταῦτα, παρὰ τὴν καθολικῶς κρατοῦσαν γνώμην, τολμῶμεν νὰ ἐνίδωμεν ἐν τῇ λ. στιχάριον (καὶ στίχιον) ἀντίστοιχον λατινικὴν λέξιν, ἐκφράζοντες οὕτω ἀντίθετον γνώμην τῶν ἄνω δηλωθεισῶν περὶ τῆς παραγωγῆς τοῦ stigium, stigia, καὶ stica ἀπὸ τῶν ἑλληνικῶν στιχίου καὶ στιχαρίου. Ἐνδέχεται ἐν ταῖς λατινικαῖς ταύταις λέξεσι νὰ ὑπόκηται θέμα ἢ ῥίζα ἑλληνική, ἀλλ' ὅ, τι ἡμεῖς ὑποθέτομεν εἶνε ὅτι ἡ λ. στιχάριον, ὡς ἔχει, ἐπήγασεν ἀμέσως οὐχὶ ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς λατινικῆς.

Π. ΚΟΜΝΗΝΟΣ
καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς

16 Τὴν ἄνω σημειωθεῖσαν γνώμην τοῦ Γόαρ ἀπαντῶμεν καὶ παρὰ τῷ Ρώσσῳ Lébedeff, ἐν τῷ Ἐγχειρ. τῆς Λειτουργικῆς αὐτοῦ. τ. I, σ. 130.

17. Πρβλ. καὶ τὴν λ. Strictoria (ἐκ τοῦ stringo), ἑρμηνευομένην ἐν ἄλλοις ὑπὸ τοῦ Georges (Λατινογερμανικὸν Λεξικὸν) διὰ τῆς λ. στιχάριον, δηλοῦσαν δὲ κατ' αὐτὸν εἶδος χειριδωτοῦ χιτῶνος.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς Μ. Λαύρας*

ὑπὸ

ΑΛΕΞ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ

8.

Πατριάρχου Διονυσίου.

Ὁσιώτατε καθηγούμενε τῆς ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τῆς Μεγάλης Λαύρας μετὰ τῶν λοιπῶν ὁσιωτάτων προηγουμένων καὶ λοιπῶν πατέρων· καὶ ὁσιώτατοι πατέρες οἱ συνασκούμενοι ἐν τῇ ἱερᾷ σκήτῃ τῆς ἁγίας Ἄννης· χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ.

Πᾶσαν πρᾶξιν ἀρχαίαν καὶ οἰκονομίαν θεάρεστον ἐξευρημένην ἄνωθεν παρὰ θεοφόρων καὶ ἐναρέτων ἀνδρῶν θεόθεν κινηθέντων καὶ φωτισθέντων διευθετῆσαι καὶ διατάξασθαι ψυχωφελῆ τινα καὶ σωτήρια δι' εὐλάβειαν ταύτην ἔχειν ὀφείλομεν καὶ συλισνᾶν καὶ ἐπιβεβαιοῦν ὅλαις δυνάμεσι· οὐ γὰρ παραβλέποντες τὰ χρηστὰ καὶ καταλύεσθαι παραχωροῦντες ὅσα σωτηρίαν ψυχῶν ἐπιμνηστεύεσθαι πέφυκε, σώζειν καίπερ τὰ τοιαῦτα δυνάμενοι, ὡς ψυχῶν ἀπωλείας αἴτιοι λογισθήσονται, καὶ μεγάλως ἐν τῇ μεγάλῃ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως ἐτασθήσονται. Ἐπειδὴ τοιγαροῦν καὶ αὐτόθι ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ σκήτῃ τάξεως ὅρος ἀρχαῖος καλῶς καὶ ἐπωφελῶς ὑπὸ τῶν πάλαι φιλαρέτων καὶ πνευματοφόρων ἀνδρῶν, ὡς αἰώνιον ὅριον ἐξ ἀρχῆς ταύτης τεθεσμοθέτηται καὶ διετάχθη τοῖς βιωτικὰς διαθέσεις κόσμου καὶ τὰ ἐν κόσμῳ καταφρονήσασι καὶ πάσας τὰς πνευματικὰς ἐγκολπωσαμένοις ἐννοίας, τὴν σάρκα καθυποταξαμένοις τῷ πνεύματι καὶ εἰς πνευματικὴν μεταταξαμένοις πολιτείαν καὶ ἀγωγήν, ὅπως μηδαμῶς εἴσοδον ἔχειν τῇ πνευματικῇ ταύτῃ ποτὲ συσκηνίᾳ παιδίον ἀγένειον πρὸ τοῦ φθάσαι τῇ ἐντελεῖ τῶν ἀνδρῶν ἡλικίᾳ, καὶ γενειᾶσαι τὸ πρόσωπον, προνοούμενοι θεοσόφως ὑποστηρίζειν τὰ τῶν ἀσκουμένων ἐναρέτων φρονήματα, δι' ἀποκλείσεως καὶ ἀποτειχίσεως τῶν ὅσα συνκρπάζειν πέφυκε καὶ συλαγωγεῖν ἀγνιζομένας ψυχάς, ἵν' ὅπως τοῖς ἐν πελάγει καὶ κλύδωνι διασωθεῖσι μὴ τοῦ λιμένος εἴσω ναυαγῆσαι συμβῇ. Τούτου χάριν αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν ὅρον ὡς ἀναγκαῖον, ἐπαινετόν τε καὶ γόνιμον ἀρετῆς, καὶ ψυχικῆς σωτηρίας αἴτιον, προσεπικυροῦντες καὶ ἡμεῖς κατὰ χρέος, γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς, ἵνα τὸ πατρικὸν ἐκεῖνο διάταγμα καὶ πνευματέμφορον διατύπωμα ἔχῃ τὸ κῦρος καὶ τὸ κράτος ἀμετάπτωτον, ἕως αἰῶνος ἀεί, καὶ φυλάττωσιν οἱ τῆς ἱερᾶς ταύτης σκήτης τῆς ἁγίας Ἄννης ὁσιώτατοι πατέρες τὸν ἀρχαῖον ὅρον αὐτὸν μετὰ πάσης συντετηρημένης προνοίας καὶ προμηθείας ἀπαρασάλευτον καὶ ἀμετακίνητον, καὶ μηδέποτε μηδαμῶς κατ' οὐδένα τρόπον στέρξωσι καὶ ἀποδειχθῶσιν ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ σκήτῃ παιδίον ἀγένειον συναναστρέφεσθαι, καὶ συνδιαιτᾶσθαι τῇ μοναδικῇ ταύτῃ γερουσίᾳ καὶ ὁμηγύρει ὁλοτελῶς, ὅπως μὴ χώραν εὑρὼν ὁ τῶν ψυχῶν ὀλοθρευτὴς διὰ τῆς ἀνατροπῆς τοῦ ἱεροῦ τούτου ἀποτειχίσματος εἰσερπύσῃ ὡς ἄλλος ἐν Ἐδὲμ δράκων καὶ πολλοὺς αἰχμαλωτίσας ἀνατρέψῃ τὸ πᾶν. Ἔτι συντηρεῖν ὀφείλουσι καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρχαίαν διατύπωσιν τῆς ἱερᾶς αὐτῆς σκήτης ἀπέχοντες τῶν ἀπηγορευμένων καὶ μὴ τολμῶσι μήτε μελίσσια τρέφειν, μήτε ἄλλα μετέρχεσθαι τῆς κοσμικῆς διατριβῆς, ἅπερ ἀρχῆθεν ἀπεκλείσθησαν καὶ ἀπηγορεύθησαν τῆς ἱερᾶς ταύτης σκήτης. Ὁποῖοι δ' ἂν ὑφέποτε παρήκοοι φανῶσι τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ συνοδικῆς ταύτης ἐπιταγῆς, καὶ παραβλέψαι τὸν πατρικὸν αὐτὸν ὅρον, καὶ εἰσαγάγειν ἢ δεχθῆναι ἐν τῷ ἱερᾷ ταύτῃ σκήτῃ παιδίον ἀγένειον καὶ αἴτιοι γενέσθαι* καταστροφῆς ἀρετῶν καὶ κινδύνου ψυχῶν ἢ καὶ μελίσσια τρέφειν καὶ ἐκδιδοῦν ἑαυτοὺς εἰς ἀλλοτρίας καὶ ἀπηγορευμένας τῇ σκήτῃ φροντίδας ἀφωρισμένοι εἶησαν παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι, καὶ ἄλυτοι μετὰ θάνατον· αἱ πέτραι καὶ ὁ σίδηρος λυθήσονται αὐτοὶ δὲ οὐδαμῶς· καὶ ἡ μερὶς αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἰούδα, καὶ εὕροιεν τὸν Θεὸν ἀντίδικον ἑαυτοῖς ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἔχοιεν καὶ τὰς ἀρὰς πάντων τῶν ἁγίων καὶ θεοφόρων πατέρων, ἕως οὗ ἀποστῶσι τῆς παρακοῆς καὶ τῆς παραβάσεως ταύτης φυλάττοντες ἀπαρασάλευτα τὰ εἰρημένα πάντα καὶ τότε τύχωσι συγχωρήσεως.

Ἐν μηνὶ ἰουνίῳ, ,αχπδ'.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

Ὁ Ἡρακλείας Βαρθολομαῖος—ὁ Χαλκηδόνος Σέργιος**

** Κλήμης·

— ὁ Ῥόδου Παρθένιος— ὁ Διδυμοτείχου Γρηγόριος—ὁ Προικοννήσου Μητροφάνης—ὁ πρ. Σηλυβρίας Γρηγόριος.

(ἕπεται συνέχεια)

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 446—447.

* δῆλα δή· Ἐρ. Ἐκ. Ἀλ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Λεμονιὰ Ν. Κουγιούλη, τὸ γένος Μιχαὴλ Κουρούπη, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανῆ, τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Νικολάου Γ. Κουγιούλη, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, ὑπηρέτου ἐν τῷ Πέρα Παλάς, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 22 νοεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρ. Δρυΐνουπόλεως Γρηγόριος 1

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ο'ΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Γρηγόριος Βοσπορίδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς καὶ κάτοικος τέως μὲν Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2αν εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Βασιλικῆς Γρ. Βοσπορίδου, τὸ γένος Κωνστ. Μαργαριτοπούλου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Πέραν Κωνσταντινουπόλεως (Τσακμὰκ σοκάκ), ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 29 ὀκτωβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος 2

† ὁ πρώην Δρυΐνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

Ὁ γραμματεὺς

ΑΡΜΟΔΙΟΣ Δ. ΧΑΜΟΥΔΟΠΟΥΛΟΣ (δ. ν)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Μαριγὼ Δ. Ποντικοῦ, τὸ γένος Σ. Νικολῆ χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανῆ, τὰ οἰκιακὰ μετερχομένη, τέως μὲν κάτοικος Πέραν Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως, τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2αν Εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ Δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Διαμαντῆ Κ. Ποντικοῦ ἀνθρακεμπόρου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ κατοίκου Πέραν Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 14 Νοεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυΐνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 2

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ.ν.)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Διὰ ταῦτα

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφασίζον παμψηφεί,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 3986 καὶ χρονολογ. 14 ἰουνίου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Ἀναστασίας Θωμᾶ, τὸ γένος Ἰ. Πετρίδου, κατὰ τοῦ Θωμᾶ Δημητρίου Λάλη ὡς νόμιμον καὶ ἀποδεδειγμένην,

Κηρύσσει τὸν ἐν τοῖς διαδίκοις ὑφιστάμενον γάμον διαλελυμένον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ ἐναγομένου,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιτίθησι τῷ ἐναγομένῳ Θωμᾷ Δημ. Λάλῃ, ὡς ὑπαιτίῳ τῆς διαζεύξεως, τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως, τῶν σχετικῶν πρακτικῶν καὶ δικογράφων καὶ τῶν διαζευκτηρίων ἐγγράφων, ἀνιόντα εἰς γρόσια τριακόσια ἑβδομήκοντα (Γρ. 370) προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐκρίθη, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη αὐθημερόν.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 10 ὀκτωβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυΐνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν)

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 49

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ. 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασκ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Πατριαρχικὰ γράμματα, ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς μονῆς Μεγίστης Λαύρας Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη περὶ γάμου καὶ παρθενίας—Δικαστικαὶ ἀγγελίαι—Παράρτημα «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία.—Ἐν μέσῳ πολλῆς συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐτελέσθη τῇ π. κυριακῇ ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, πρώτου ἐπισκόπου τοῦ Βυζαντίου, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἡ εἰθισμένη πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία. Τῇ Α. Θ. Παναγιότητι συνιερούργησαν οἱ σεβασμ. συνοδικοί, καὶ ἐκ τῶν παρεπιδημούντων ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Κυζίκου.

Υἱϊκῆς ἀφοσιώσεως τεκμήριον.—Ὁ ἐν Κισνοβίῳ τῆς Βασαραβίας ἐγκατεστημένος φιλογενέστατος ὁμογενὴς κ. Ζαννῆς Συναδινὸς, συνεχίζων τὰ δείγματα τῆς πολλῆς αὐτοῦ υἱϊκῆς ἀφοσιώσεως καὶ στοργῆς πρὸς τὴν μητέρα Μ. Ἐκκλησίαν, δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἀναγνωσθείσης ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς π. τρίτης, ἀνεκοίνωσεν ὅτι κατέθηκε παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος δι' ἰδιαιτέρας συμβολαιογραφικῆς πράξεως, ἧς ἀντίγραφον συναπεστάλη, 40,000 δραχμῶν, ὁρίσας ὅπως τοὺς τόκους τοῦ κεφαλαίου τούτου καρπῶνται οὗτος καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ ζῶντες, μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῶν τὰ μὲν 4]5 τῶν τόκων περιέρχωνται εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον χάριν τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν, καὶ τὸ 1]5 εἰς τοὺς ἀνεψιοὺς αὐτοῦ Ἀλέξανδρον καὶ Παντολέοντα. — Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐπαινέσασα τὸν ζῆλον καὶ τὰ φιλόστοργα αἰσθήματα τοῦ εὐσεβοῦς τέκνου τῆς Ἐκκλησίας ἐνέκρινεν ὅπως διὰ γράμματος ἐκφρασθῇ αὐτῷ ἡ πλήρης εὐαρέσκεια αὐτῆς.

Μοναὶ ἐν Ἠπείρῳ.—Ἕνεκεν αἰτήσεών τινων, ὑποβληθεισῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἱερῶν μονῶν Θεοτόκου Σωσίνου, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Βελλᾶς καὶ Κονίτζης, καὶ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου, ἐνετάλησαν οἱ πανιερ. μητροπολῖται Δρυϊνουπόλεως κ. Λουκᾶς καὶ Βελλᾶς κ. Κωνσταντῖνος, ἵνα μεταβάντες ἑκάτερος εἰς τὴν ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ κειμένην μονὴν ἐξετάσωσι τὴν κατάστασιν αὐτῆς καὶ βεβαιώσωσι τὴν Ἐκκλησίαν περὶ τοῦ ὑποστατοῦ ἢ μὴ τῆς οἰκονομικῆς τῶν δύο σταυροπηγιακῶν τούτων μονῶν δυσπραγίας.

Μητρόπολις Βανιαλούκας.—Ὑπὸ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Βανιαλούκας καὶ Βιχάτσης κ. Εὐγενίου ὑπεβλήθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ Ἐπετηρὶς τῆς ἱερᾶς ταύτης ὀρθοδόξου παροικίας. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἔγραψε τὰ δέοντα τῷ ἀποστείλαντι.

Μητροπολίτης Διδυμοτείχου.—Τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ ἦγε τὴν ἐπέτειον τοῦ ὀνόματος

αὐτοῦ ἑορτὴν ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος. Τὸν ἑορτάζοντα ἱεράρχην ἐπεσκέψαντο ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμ. συνοδικοί, οἱ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, οἱ ἐπίτροποι τῶν ἁγίων Τόπων, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἐγκριτοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι, ἔτι δὲ οἱ ἀνώτεροι πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι. Πλεῖστα πρὸς τούτοις συγχαρητήρια τηλεγραφήματα διεβιβάσθησαν αὐτῷ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν.

Ἀμοιβὴ δικαία.—Ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ἀκριβῶς πληροφορηθεῖσα περὶ τοῦ ἐν Πανόρμῳ αἰδεσιμ. πρεσβυτέρου κ. Ἐμμανουὴλ ὅτι καθ' ὅλον τὸ διαρρεῦσαν διετὲς διάστημα ἐτήρησε πολιτείαν ἐμπρέπουσαν κληρικῷ καὶ τέκνῳ τῆς Μ. Ἐκκλησίας καὶ ὅτι διατελεῖ ἀναξιοπαθῶν, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκ τοῦ ταμείου τῆς ἐν Κυζίκῳ σταυροπηγιακῆς μονῆς Φανερωμένης δίδωται αὐτῷ κατὰ μῆνα μία τουρκικὴ λίρα, χορηγηθῇ δ' ἅμα αὐτῷ ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Κυζίκου ἐκκλησιαστικόν τι ὀφφίκιον. Ἡ ἀπόφασις ἠγγέλθη τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Κυζίκου καὶ τῷ αἰδεσιμ. ἐπιστάτῃ τῆς ἱερᾶς μονῆς Φανερωμένης.

Ἐκκλησιαστικὴ Μουσική. — Χθὲς, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τῆς πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἐγένετο, μετὰ μεσημβρίαν, ἡ πέμπτη ἐπέτειος τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου. Κατὰ τὴν ἐπὶ τούτῳ γενομένην ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ θείαν λειτουργίαν ἐχοροστάτησεν ὁ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου σεβασμ. μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ, ὃς προέστη καὶ τῆς ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ ὁμηγύρεως, πολλοῦ φιλομούσων πλήθους συρρεύσαντος, οὗ προεκάθηντο οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ καὶ οἱ παρεπιδημοῦντες καὶ σχολάζοντες μητροπολῖται. Παρῆσαν ἐπίσης ὁ ἐξοχ. πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰ. Γρυπάρης, καὶ οἱ πανοσιολογ. ἐπίτροποι τοῦ Ἁγίου Τάφου καὶ τοῦ θεοβαδίστου ὄρους Σινᾶ, τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ οἱ μαθηταὶ τῆς Μουσικῆς Σχολῆς. Τοῦ τεχνικοῦ μέρους τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθέντος προγράμματος ἐκτελεσθέντος, ὁ ἱεροψάλτης Πανόρμου κ. Πέτρος Φιλανθίδης, ἀσχολούμενος, ὡς γνωστὸν, εἰς συλλογὴν δημωδῶν ἑλληνικῶν μελῳδιῶν, ἀνέγνω τὸν πανηγυρικόν. Ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλόγου κ. Γ. Ι. Παπαδόπουλος πύχαρίστησε τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἐπὶ τῇ πρὸς τὸ σωματεῖον χορηγουμένῃ προστασίᾳ καὶ πᾶσι τοῖς συνελθοῦσιν. Ὁ σεβασμ. πρόεδρος κηρύξας τὴν λῆξιν τῆς συνεδρίας ἠρμήνευσε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἀναγγείλας ἅμα καὶ τὴν αὐθήμερον ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου ληφθεῖσαν ἀπόφασιν ὅπως αἱ ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν πατριαρχ. Θρόνον ἱεραὶ ἐνοριακαὶ καὶ σταυροπηγιακαὶ μοναὶ χορηγῶσιν ἀνὰ μίαν λίραν ἑκάστη κατ' ἔτος πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ Συλλόγου καὶ λειτουργίαν ἀπρόσκοπτον τῆς Μουσικῆς Σχολῆς, ὡς πράττουσιν ἤδη αἱ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει ἱεραὶ μοναί. — Ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Συλλόγου πενταλίρον προσφορὰν ἐποιήσατο ἔναγχος ὁ ἐν Μασσαλίᾳ φιλόμουσος ὁμογενὴς κ. Περικλῆς Γ. Ζαρίφης.

Χοροστασία.—Ἐπὶ τῇ αὔριον ἀγομένῃ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε σήμερον, κατὰ τὸν ἑσπερινὸν, ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἐν Γαλατᾷ, πολλοῦ πλήθους εὐσεβῶν προσκυνητῶν παρισταμένου.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Τοῦ ἐν Γαλατᾷ μετοχίου τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει βατοπεδινῆς σκήτης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου πανηγυρίζοντος τῇ π. κυριακῇ, ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τῷ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπῳ τῆς ἑορταζούσης σκήτης τὰς πατριαρχικὰς προσρήσεις διὰ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμίν. — Ὡσαύτως ἡ Α. Θ. Π. διεβίβασε τὰς συγχαρητικὰς προσρήσεις διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου καὶ τῷ αὐθήμερον τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἄγοντι ἐξοχ. Ἀνδρέᾳ Κοπάσῃ ἐφέντῃ, μέλει τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους, ὅστις προχθὲς ἐπισκεψάμενος τὴν Α. Θ. Π. πύχαρίστησεν αὐτῇ.

Ἅγιον Ὄρος.—Χθὲς ἀνεχώρησεν εἰς Ἅγιον Ὄρος, τυχὼν τῆς ἀδείας τῆς ἱερᾶς αὐτόθι Συνάξεως, ὁ πανοσιολ. ἐνταῦθα ἐπίτροπος τοῦ Ἁγίου Ὄρους ἀρχιμ. κ. Θεόφιλος Σταυρονικητινὸς, ὃς ἐπιστρέψει μετὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ ὠδεκαημέρου.

Ἱερὰ Μονὴ Σινᾶ.—Ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ λήξαντος μηνὸς ἀφίκετο εἰς Κάϊρον, ὅπου καὶ διαμένει, ὁ πανιερ. ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ καὶ Ραΐθοῦ κ. Πορφύριος, τῆς ὑγιείας αὐτοῦ μικρὸν βελτιωθείσης.

Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Φαναρίου.—Τῇ κυριακῇ, γενομένων τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς Φιλοπτώχου ταύτης ἀδελφότητος, ἐν τῷ καταστήματι τῆς ἐν Φαναρίῳ Λέσχης «Μνημοσύνης», ἐν ᾧ τὰς συνεδρίας

αὐτῆς ποιεῖται ἡ Ἀδελφότης, ἐξελέγησαν μέλη τοῦ διὰ τὸ 6' ἔτος διοικητικοῦ συμβουλίου, ὑπὸ πρόεδρον τὸν ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς ἐπιβαλλόμενον Μ. πρωτοσύγκελλον, οἱ κκ. Κ. Ζαχαριάδης, καθηγητής, καὶ Γ. Κ. Παλαμήδης, ἰατρός, ἀντιπρόεδροι· Ἐλευθ. Γρ. Ταπεινός, δικηγόρος, γενικὸς γραμματεύς, Ἰάκωβος Σ. Ἀγγελίδης, εἰδικὸς, Θεοδ. Θεοδοσιάδης, ταμίας, καὶ Βασ. Κ. Παλαμήδης, λογιστής. Ἡ ἐκλογὴ τῶν ἐξ συμβούλων ἀνεβλήθη, διὰ τὸ προκεχωρηκὸς τῆς ὥρας.

—Φιλόπτωχος Ἀδελφότης κυριῶν ἐν Καβάλλᾳ. — Ὑπ' ὄψιν ἔχομεν φυλλάδιον κομψὸν ἐξ ἑπτὰ σελίδων, περιέχον εὐκρινῶς σύντομον λογοδοσίαν τοῦ γυναικείου τούτου σωματείου, ὅπερ ἐκ προσφορῶν προαιρετικῶν καὶ συνδρομῶν τῶν μελῶν ἀθροίσαν 55293 γρόσια ἀργυρᾶ, ἐξώδευσε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 11119 πρὸς θεραπείαν ἀναγκῶν τινῶν τοῦ νοσοκομείου τῆς ἐν Καβάλλᾳ φιλοτίμου ὁμογενοῦς κοινότητος, κατέχον καὶ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον ἐξ 41000 γροσίων κατατεθειμένων ἐπὶ τόκῳ 6 τοῖς ἑκατόν. — Ἐκ τῶν προαιρετικῶν συνδρομῶν ἐξέχουσιν αἱ τῶν κυριῶν Wix, ἐξ 20 λιρῶν τουρκικῶν, Ραΐση καὶ Χαρισιάδου ἐκ δέκα, καὶ πολλῶν ἀνὰ πέντε. Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν συνδρομῶν προτάτεται ἡ τοῦ προστάτου τῆς κοινωφελοῦς ἐπιχειρήσεως σεβασμ. μητροπολίτου Ξάνθης κ. Ἰωακείμ. — Εὐχόμεθα πᾶσαν εὐδοκίμησιν ἐν πνεύματι χριστιανικῆς ἀγάπης εἰς τὸ κάλλιστον ἔργον τοῦτο.

ΟΙ ΜΕΛΕΤΩΝΤΕΣ ΤΑ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ

ἐκκλησιαστικὰ πράγματα καὶ παρακολουθοῦντες τούτοις ἀπὸ πολλοῦ γινώσκουσι πόσον ἀπό τινων ἐτῶν πνεῦμα νεωτερισμοῦ καὶ ξένον ὅλως πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἐκκλησιαστικοὺς θεσμοὺς διήγειρε παρά τισι τῶν ἐπέκεινα τοῦ Ἴστρου διάθεσιν ὅπως, ἀδρᾶς παροχαῖς χρημάτων προερχομένων ἐκ δημευθεισῶν ἱερῶν περιουσιῶν ἑλληνικῶν μοναστηρίων, ἐνσπείρωσι διχοστασίας καὶ διαιρέσεις μεταξὺ γραικῶν καὶ γραικοβλάχων, κατοίκων τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ἡνωμένων μὲν ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ δόγματι, μηδέποτε δὲ φαντασθέντων ἐθνολογικήν τινα διαφορὰν μεταξὺ αὐτῶν, ἀλλ' ἐν παντί, κατά τε τοὺς παρελθόντας χρόνους καὶ μέχρις ἡμῶν ἀδιαρρήκτως συνδεδεμένων. Εὐτυχῶς, εὐάριθμοι λίαν εἰσὶν οἱ παρασυρθέντες ὑπὸ τοῦ κοινοφανοῦς τούτου ρεύματος τῆς διαφθορᾶς τῶν συνειδήσεων τῶν καλῶν τούτων ὀρθοδόξων, ὀλίγοι δὲ χρημάτων ἐρασταὶ ἐσαγγνεύθησαν ὑπὸ τῆς ἐν ἑτέρῳ κράτει σχηματισθείσης προπαγάνδας, ἥτις οὐδαμῶς ἀποκάμνουσα προβαίνει καὶ περαιτέρω, χρήματα ἀπαιτοῦσα, ἵνα χωρήσῃ ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα, εἰς ἐγκαθίδρυσιν ἐπισκόπου περιοδευτοῦ, πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν εὐσεβῶν τούτων ὁμογενῶν, τῶν κατοικούντων ἐν τοπίοις οὐχὶ συγκεκεντρωμένοις.

Λυπούμεθα ὅτι οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ταρβαζόμενοι πέραν τῶν ὀχθῶν τοῦ Δουνάβεως ἀγνοοῦσι τὸ παλαίφατον «πρὸς κέντρα λακτίζειν», διότι ἐν ἐνεργείαις τοιαύταις εὑρήσουσιν ἐνώπιον αὐτῶν ἀκαταγώνιστα τείχη, καὶ ὅτι τὰ τοιουτοτρόπως ὑπ' αὐτῶν ἐπιζητούμενα ἀντίκεινται λόγοις πολλοῖς ἐκκλησιαστικοῖς καὶ κανονικοῖς, οὓς οὐδεὶς δύναται ν' ἀθετήσῃ.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΤΙΝΕΣ εὐρωπαϊκῶν φύλλων, ἰδ'ᾳ γαλλικῶν, ἀγνοοῦντες μὲν τὰ καθ'ἡμᾶς, πιθανῶς δ' ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τῶν ἐχόντων συμφέρον εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ἐπισκίασιν καὶ τὴν παραμόρφωσιν τῶν πραγμάτων, διέστρεψαν οὐσιωδῶς τὴν ἐσχάτως ἀποσταλεῖσαν πρὸς τοὺς πανιερ. ἐν Μακεδονίᾳ ἀρχιερεῖς πατριαρχικὴν ἐγκύκλιον, καὶ ἀπέδωκαν αὐτῇ πνεῦμα καὶ σκοπὸν, μὴ ἀπαντώμενα ἐν αὐτῇ, μηδ' ἐξαγόμενα ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ τούτου γράμματος, ὅσον καὶ ἂν ζητήσῃ τοιαῦτα ἐν αὐτῷ ὁ γινώσκων καλῶς τὴν ἑλληνικὴν, ἅπερ ἀδύνατον ὅλως ἐν αὐτῇ νὰ εὑρῃ ὁ τοιοῦτος, πολλῷ δὲ περισσότερον ὁ μὴ ἐννοῶν αὐτήν. Οἱ γράψαντες ὅτι τῆς πατριαρχικῆς ἐγκυκλίου ταύτης ὁ σκοπὸς ἐστὶν ὁ ἐκρωβισμὸς καὶ ὁ προσηλυτισμὸς τῶν ἐν ταραχῇ εὑρισκομένων βουλγάρων, πολλὰ ὑποστάντων ἐκ τῆς ἔξωθεν ἐπιδρομῆς στοιχείων ταραχοποιῶν, οὐδὲν ἀληθὲς εἶπον, δηλοῦσι δὲ πρόθεσιν διαστροφῆς τῶν κειμένων. Ἡ ἐγκύκλιος συμβουλεύει καὶ ἐπιβάλλει τὴν εἰρήνην, τὴν ὑποταγὴν εἰς τοὺς νόμους καὶ τὴν ἐν ἁρμονίᾳ συμβίωσιν μετὰ τῶν συνοίκων λαῶν, μεθ'ὧν ἐπὶ αἰῶνας συζῶσιν.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ

ὑπὸ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Χ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ*

Δ.

Δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῆς γυναικός.

Ἐν τῇ Π. Δ. ἡ γυνὴ εἰκονίζεται ὡς ὂν τὴν ἀρχὴν ἔχον ἀπ' αὐτῆς τῆς πηγῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἁγιότητος, ἀφ' ἧς καὶ ὁ ἀνήρ, τὸν αὐτὸν δὲ ὕψιστον ἐπίσης σκοπόν. Ἡ γυνὴ ἀποτελεῖ «σάρκα ἐκ τῆς σαρκὸς» τοῦ ἀνδρός[12]. Καὶ αὕτη, ὡς οὗτος, φέρει ἐν τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ τὴν εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ αὐτῆς[13]. Καλεῖται «βοηθὸς»[14] αὐτοῦ καὶ μετέχει τοῦ σκοποῦ τοῦ γάμου ὡς ἀπαραίτητον συμπληρωματικὸν ἥμισυ τοῦ καθόλου ἀνθρώπου[15]. Ἐξ ἴσου πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς τυγχάνει ὑπεύθυνος ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ νόμου[16]. Δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι ἐν τῷ γάμῳ ἡ γυνὴ ἦν καθ' ὁλοκληρίαν αὐτεξουσία, ὥστε νὰ μὴ ἀναγνωρίζῃ τὴν ἐφ' ἑαυτῆς τοῦ ἀνδρὸς ὑπεροχήν· δὲν κατεῖχεν ὅμως καὶ θέσιν βουλῆς ἀπέναντι αὐτοῦ, ἀλλὰ σχετικήν τινα ὑπακοὴν λογικὴν ὤφειλε νὰ δεικνύῃ καὶ τοῦτο μετὰ τὴν πτῶσιν, ὡς σημεῖον τιμωρίας διὰ τὸ ἑαυτῆς ἁμάρτημα[17]· ἡ ἐξουσία ἐν γένει τοῦ ἀνδρὸς ἐπὶ τὴν γυναῖκα ὤφειλε νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὴν ὑψηλοτέραν δύναμιν τῆς συζυγικῆς ἀγάπης καὶ τοῦ φίλτρου. Πρὸς τοῦτο δὲν στερούμεθα μαρτυριῶν ἐκ τῆς Π. Δ. Ἡ σύζυγος τοῦ Ἑλκανᾶ Ἄννα ἐν τῇ προσευχῇ αὐτῆς ὅλως ἀνεξαρτήτως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ συζύγου ἀφιεροῖ ἐκ τῶν προτέρων τὸν υἱὸν αὐτῆς τῷ Θεῷ[18]. Ἐν Σωμὰν «γυνὴ μεγάλη» προσεκάλεσε τὸν Ἐλισαῖον παρ' ἑαυτῇ ἄνευ προηγηθείσης τοῦ ἰδίου ἀνδρὸς ἀδείας[19]. Ὅτε δὲ ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀβραὰμ σταλεὶς ἔμπιστος θεράπων πρὸς ἐκζήτησιν νύμφης διὰ τὸν Ἰσαὰκ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Ναχὼρ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ, οἱ γονεῖς ἐζήτησαν τὴν συγκατάθεσιν αὐτῆς πρότερον[20].

Ἡ τοιαύτη τῆς γυναικὸς θέσις ἀπέναντι τοῦ ἀνδρὸς ἐξασφαλίζει τὸν σχηματισμὸν **οἰκογενείας** ἐρειδομένης ἐπὶ ὑψηλῶν ἠθικῶν βάσεων καὶ τοιαύτην ἀκριβῶς νοεῖ αὐτὴν ἡ Π. Διαθήκη. Ἀληθὴς ἐντρύφησις τυγχάνει ἡ ἠθικὴ εἰκὼν τῆς ἐν ταῖς σελίσι τῆς Π. Δ. περιγραφομένης καλῆς συζύγου, αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ τῆς ὁποίας ἐν αὐτῇ διαζωγραφοῦνται μετὰ μαγευτικῆς χρωμάτων ἀφελοῦς ἁρμονίας. Ἡ τοιαύτη ἀγαθὴ σύζυγος ἀποτελεῖ ἀληθῆ θησαυρὸν διὰ τὸν ἄνδρα καὶ τὴν ὅλην οἰκογένειαν· ἡ πρόσκτησις αὐτῆς προτιμᾶται καὶ αὐτῶν τῶν τέκνων καὶ τυγχάνει τιμιωτέρα καὶ τῆς κτήσεως ὁλοκλήρου πόλεως[21], ἡ κτῆσις δὲ τῆς φιλίας τοιαύτης γυναικὸς καὶ ἡ μετ' αὐτῆς συμβίωσις θεωρεῖται ἀγαθωτέρα πάσης ἄλλης φιλίας[22]. Μακάριος ὁ ἀνὴρ ἀγαθῆς γυναικός[23], ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ διπλασιάζεται, διότι αὕτη ἀποτελεῖ τὴν κρατίστην διὰ τὸν ἄνθρωπον μερίδα, παρεχομένην μόνον τοῖς τὸν Κύριον φοβουμένοις[24], διὸ καὶ τοιαύτη γυνὴ τυγχάνει Θεοῦ δῶρον[25]. Δόξαν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς[26] ἀποτελεῖ σύζυγος μειλιχίᾳ, σώφρων, σιγηλή, αἰδήμων, ὡραία[27]. Ἡ τοιαύτη γυνὴ ἀποτελοῦσα τὴν ὑψίστην τοῦ ἀνδρὸς χαρὰν τυγχάνει ὑπερτέρα καὶ χρυσοῦ κτήσεως[28], διὸ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς οὐδέποτε αὐτῆς χωρίζεται. Παραδείγματα δὲ τοιούτων ἐναρέτων γυναικῶν ἀφθονοῦσιν ἐν ταῖς δέλτοις τῆς Π. Δ. Τῇ τοιαύτῃ γυναικὶ ἀντίκειται ἡ «κακὴ» λεγομένη γυνὴ μετὰ τῶν παντοειδῶν αὐτῆς κακιῶν καὶ ἐλαττωμάτων καὶ τοῦ δυστρόπου αὐτῆς χαρακτῆρος, οὖσα τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ πλήρης ὀλεθρος[30], διότι εἰσδύει εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ βλάπτει αὐτὴν ὡς «σκορπίος»[31]. Τοιαῦται τυγχάνουσιν αἱ γυναῖκες τῶν Σαμψών[32], Μελχώλ[33], Ζωσάρα[34], Ἰώβ[35], ἡ Δαλιδὰ[36], ἡ Ἰεζάβελ[37] καὶ ἄλλαι.

Σ. Ὁ χαρακτὴρ τῆς ἁγιογραφικῆς οἰκογενείας ἔτι

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 502—504.

12) Γεν. Β, 22.

13) Αὐτόθι Α, 26—27. Β, 18 «ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτόν».

14) Αὐτόθι Β, 18. Τωβ. Η, 6.

15) Γεν. Α, 28 «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε . . . ».

16) Αὐτόθι Β, 17. Γ, 16. Ἀριθμ. Ε, 6—8. Δευτερ. 15, 6—10. ΙΖ, 2—5.

17) Γεν. Γ, 16 «καὶ αὐτός σου κυριεύσει».

18) Α' Βασιλ. Α, 11. Ὡς ἐκ τοῦ Α, 24—28 δῆλον, ὅτι ὁ ἀνὴρ ὑπεταγθη ἀμεμφιμοίρως τῇ θελήσει τῆς γυναικός.

19) Δ' Βασιλ. Δ, 8 κ. ἑ.

20) Γεν. ΚΔ, 57—58. Παρατηρητέον ἐνταῦθα, ὅτι τὰ περὶ τὴν μνηστὴν καὶ τοὺς γονεῖς ὑπὸ τοῦ Ἀβραὰμ σταλέντα δῶρα δέον νὰ ἐκληφθῶσιν οὐχὶ ὡς **τιμὴ** πρὸς ἐξαγορὰν αὐτῆς ὡς τινες φρονοῦσι, κατὰ τὰ καὶ σήμερον παρὰ λαοῖς τισιν εἰθισμένα, ἀλλ' ὡς τεκμήριον ἀγάπης καὶ τιμῆς, ὡς καὶ ταῦτα παρ' ἡμῖν παραδέδεκται.

21) Σοφ. Σειρ. Μ, 19.
22) Αὐτόθι Μ', 23
23) Αὐτόθι ΚΕ, 8.
24) Αὐτόθι ΚΣΤ', 1-3.
25) Γεν. ΚΔ, 48
26) Παροιμ. ΙΑ, 16. ΙΒ, 4.
27) Σοφ. Σειρ. ΚΣΤ', 13-18. Παροιμ. ΙΔ, 1.
28) Σοφ. Σειρ. Ζ, 19. Παροιμ. ΙΗ, 22.
29) Σοφ. Σειρ. Ζ, 26.
30) Παροιμ. ΙΒ, 4.
31) Αὐτόθι ΙΒ, 7 κ. ἑ.
32) Κριτ. ΙΔ, 15 17.
33) Β' Βασιλ. ΣΤ', 16.
34) Ἐσθ. Ε, 14.
35) Ἰώβ Β, 9.
36) Κριτ. ΙΣΤ'. 4, 6.
37) Γ' Βασιλ. ΚΑ, 25.

μᾶλλον φωτίζεται διὰ τῆς ἀνασκοπήσεως τοῦ ἠθικοῦ ποιοῦ τῶν τέκνων καὶ τῆς σχέσως αὐτῶν πρὸς τοὺς γονεῖς. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου πλεῖσται ὅσαι συμβουλαὶ καὶ νομοθετήματα ἀπαντῶσιν ἐν τῇ Π. Δ. Τὰ τέκνα πρέπει νὰ σέβωνται τοὺς ἰδίους γονεῖς, ἄλλως ὑποβάλλονται εἰς τιμωρίας αὐστηροτάτας οὐδὲ τοῦ θανάτου ἐξαιρουμένου[38], διότι ἀσεβῶς πρὸς αὐτούς προσφερόμενοι παραβαίνουσι μίαν τῶν θείων ἐντολῶν[39], ἐκτὸς δὲ τούτου τοιαύτη αὐτῶν διαγωγὴ ἔχει λίαν λυπηρὰ ἐπακόλουθα[40]. Ὀφείλουσι λοιπὸν νὰ ἦνε εὐπειθῆ καὶ ὑπήκοα, ἵνα ταῖς συμβουλαῖς τῶν γονέων κτήσωνται στέφανον ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν καὶ χρυσοῦν περιδέραιον τῷ τραχήλῳ[41]· ὁ δὲ τῆς σοφίας τῶν γονέων αὐτοῦ καταγελῶν καλεῖται ἄφρων[42] καὶ ἀμέριμνος περὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν[43]. Συνελόντι εἰπεῖν τὸ πλεῖστον τῆς Σοφίας Σολομῶντος, τῶν Παροιμιῶν καὶ τῆς τοῦ Σειρὰχ ἀποτελεῖται ἐκ συμβουλῶν ρυθμιστικῶν τῆς διαγωγῆς τῶν τέκνων πρὸς τοὺς γονεῖς, ὅπερ καταδείκνυσι τὴν τάσιν τῆς Π. Δ. τοῦ καταρτίσαι οἰκογένειαν ἐρειδομένην ἐπὶ τῶν ὑψηλοτέρων βάσεων τῆς οἰκογενειακῆς ἠθικῆς. Ἐντεῦθεν ὁ καλὰ κεκτημένος τέκνα θεωρεῖται εὐδαίμων[44] καὶ στηρίζει τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα[45], ἀφοῦ τὰ προσόντα ἢ αἱ ἐλλείψεις τῶν τέκνων ἀνακλῶνται ἐν αὐτοῖς ἐκ τῶν γονέων.

Γενικῶς δ' εἰπεῖν εἰς τὴν τήρησιν τοῦ ἠθικοῦ τῆς οἰκογενείας γοήτρου ἀναφέρονται πλεῖστα ὅσα σοφὰ καὶ ἀξιοσημείωτα διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ τὸν ἑβρ. λαὸν νομοθετήματα ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Μωϋσέως. Τῷ προσφάτως νυμφευθέντι ἐπιτρέπεται νὰ ἀπόσχῃ τῆς ἐν πολέμῳ στρατεύσεως· μένει οἶκοι πρὸς εὐφροσύνην τῆς γυναικός[47]. Ὑπάρχουσιν ἐνδείξεις, ὅτι ἡ μήτηρ αὐτὴ ἐθήλαζε τὰ ἴδια τέκνα[48] ἐνίοτε μάλιστα μέχρι καὶ τοῦ τρίτου ἔτους[49]. Ἡ ἐν γαστρὶ ἔχουσα γυνὴ ἀπήλαυεν ἰδιάζοντος σεβασμοῦ[50]. Ἡ μοιχεία ἀπηγορεύετο[51] καὶ ἐτιμωρεῖτο αὐστηρότατα ὡς καὶ ἡ πορνεία[52]. Ἀληθές, ὅτι τὸ διαζύγιον ἐπετρέπετο ὑπὸ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου[53]. ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει ὑποδείκνυνται καὶ ἀποχρῶντες πρὸς τοῦτο λόγοι ὡς π. χ. δῆλον ἐκ τοῦ Δευτερ. ΚΔ, 1, ἔνθα ὁ λόγος περὶ «ἀσχήμου πράγματος» παρὰ τῇ γυναικὶ (ἔκφρασις διαφοροτρόπως ἑρμηνευομένη)· ἐπ' ἴσης δὲ καὶ ἐν Ματθ. 19, 8 ἀναφέρεται ὡς αἴτιον αὐτὸ τὸ σκληροτράχηλον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Περὶ ἄλλης τινὸς αἰτίας, τῆς καὶ σπουδαιοτέρας, καθ' ἡμᾶς, ἐν οἰκείῳ τόπῳ.

Ε.

Ἀνάπτυξις τῆς τελεολογίας τοῦ γάμου ὡς χειραγωγὸς πρὸς τὴν κατανόησιν τῶν περὶ παρθενίας βλέψεων τῆς Π. Δ.—Ἡ σημασία τῆς περὶ Μεσίου ἐπαγγελίας.—Ἡ στείρωσις καὶ αἱ παλλακαί.—Levirat καὶ διαζύγιον.

Ἀναθεωρήσαντες ἐν τοῖς πρόσθεν τὰ κατὰ τὴν ἁγιογραφικὴν ἀντίληψιν τοῦ γάμου, τῆς ἐπ' αὐτὸν ἐρειδομένης οἰκογενείας καὶ τῆς θέσεως τῆς γυναικὸς ἐν τῇ Π. Δ., μεταβαίνομεν νῦν εἰς τὸ ζήτημα τῆς παρθενίας αὐστηρῶς καὶ ἐν τούτῳ ἐχόμενοι τῶν ἐνδείξεων τῆς αὐτῆς πηγῆς. Πρὸς τοῦτο δέ, μὴ ὑπαρχουσῶν τοιούτων ἐνδείξεων ἀπ' εὐθείας ἐκφαινομένων, ἵνα καταντήσωμεν εἰς σαφές τι καὶ ἀληθὲς ἐξαγόμενον ἀνάγκη, ὅπως ἀκολουθήσωμεν πλαγίαν τινὰ ὁδὸν ἐπίσης ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν ἐπὶ τῇ βάσει πάντων τῶν σχετικῶν δεδομένων ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν ἱερῷ κειμένῳ. Καὶ εἰς τοιαύτην ὁδὸν εἰσάγει ἡμᾶς ἡ ἐξέτασις τῆς τελεολογίας τοῦ γάμου ἀπὸ τῆς ἁγιογραφικῆς αὐτοῦ ἀπόψεως.

Πρὸς τίνα σκοπὸν λοιπὸν ἐξηγιάσθη ὁ γάμος καθόλου;

Ἀπάντησιν ὀρθὴν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο δυνάμεθα νὰ διατυπώσωμεν ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα ἀπὸ διττῆς ἀπόψεως· ὀφείλομεν δῆλον ὅτι νὰ ἐρευνήσωμεν τίς ὁ σκοπὸς τοῦ γάμου ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ γένει γενικῶς καὶ μερικώτερον παρὰ τῷ λαῷ τοῦ Ἰσραήλ.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς δὲν θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὴν ἀνάγκην ἐπὶ μακρὸν νὰ ἐρευνῶμεν ἐν τῇ Π. Δ. ἐν αὐτῇ αὐτῆς τῇ πρώτῃ σελίδι ἀναγινώσκομεν τοὺς ἑξῆς λόγους τοῦ Δημιουργοῦ ἀπευθυνομένους πρὸς τὸ πρωτόπλαστον ζεῦγος «αὐξά-

38) Ἔξοδ. ΚΛ, 15-16.
39) Ἔξοδ. Κ, 12.
40) Σοφ. Σολ. Κ, 20. Παροιμ. 30, 17 (κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἱ. Σ. Ρωσ. ἐγκεκρ. μετάφρ.)
41) Παροιμ. Α, 8-9. ΣΤ', 21-22. Δ, 1. ΚΓ, 22.
42) Αὐτ. ΙΕ, 5.
43) Παροιμ. 15, 32 (ρωσ.)
44) Σειρ. ΚΕ, 7·
45) Αὐτ. Μ, 19.
46) Αὐτ. ΙΑ, 28.
47) Δευτερ. ΚΔ, 5.
48) Βασιλ. Α, 23.
49) Β' Makkab Ζ, 27.
50) Ἔξοδ. ΚΑ, 22.
51) Αὐτ. Κ, 13, 17.
52) Παροιμ. ΣΤ', 25-35.
53) Ἰδ. Δευτερ. ΚΔ, 1. Ἱερεμ. Γ, 1. Ματθ. 5, 31. 19, 7. Μᾶρκ 10, 4.

νεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς»[54]. Σκοπὸς λοιπὸν τοῦ γάμου δ' ἅπασαν ἐν γένει τὴν ἀνθρωπότητα τυγχάνει ἡ τεκνοποιΐα καὶ ὁ πολλαπλασιασμὸς τοῦ εἴδους· τὰ ἔκγονα ὀφείλουσι ν' ἀκολουθήσωσι τῷ παραδείγματι τῶν τοκέων ἐρχόμενα εἰς γάμου κοινωνίαν συνῳδὰ τῇ ἐντολῇ τοῦ Θεοῦ. Ἐκ τῆς πρὸς τὴν Εὔαν ἀπευθυνθείσης θείας κατάρας μετὰ τὴν παράβασιν τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ δῆλον, ὅτι ὁ κυριώτερος σκοπὸς τῆς δημιουργίας τῆς γυναικὸς συνίστατο ἐν τῇ τεκνοποιΐᾳ, διὸ καὶ ἡ κατάρα ἀναφέρεται εἰς τοῦτο ἀκριβῶς τὸ σημεῖον, ὡς ἔχον τὴν μεγίστην σπουδαιότητα καὶ σημασίαν διὰ τὴν ἐκ τῆς γυναικὸς μέλλουσαν νὰ προέλθῃ γενεάν. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐν τῷ προσώπῳ τῆς γυναικὸς διῆκε διὰ σύμπαντος τοῦ ἐξ αὐτῆς σπέρματος[56].

Ἀλλά, κατὰ τὸ ἁγιογραφικὸν κείμενον, οἱ πρωτόπλαστοι δὲν ἐτήρησαν ἐπὶ μακρὸν τὴν ἀναμάρτητον αὐτῶν ἐν τῷ παραδείσῳ κατάστασιν καὶ πεσόντες προὐκάλεσαν τὴν θείαν κατάραν. Εἰς τὰ ἀποτελέσματα τῆς κατάρας ταύτης ὑπέκυψε καὶ σύμπαν τὸ ἐκ τῆς προμήτορος προελθὸν ἀνθρώπινον γένος. Ἐν τούτοις ὁ Θεὸς ἐν τῷ ἀπείρῳ Αὐτοῦ ἐλέει δὲν καταλιμπάνει τὴν ἀνθρωπότητα ὅλως ἄνευ ἐλπίδος ἐπὶ ἀγαθώτερον καὶ κρεῖσσον μέλλον καὶ ἐπαγγέλλεται αὐτῇ, ὅτι ἐλεύσεταί ποτ' ἡμέρα, ὅτε τὸ σπέρμα τῆς γυναικὸς συντρίψει τὴν κεφαλὴν τοῦ ὄφεως[57]. Ἡ τοιαύτη ὑπόσχεσις ἀποτελεῖ τὴν πρώτην περὶ Μεσίου ἐπαγγελίαν καὶ ἐν τῇ ἐλπίδι τοῦ Ἰσραὴλ τῇ ἀρρώστῃ εἰς τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ συνίστανται ἡ **δευτέρα** ἀκριβῶς ἄποψις τῆς τελεολογίας τοῦ γάμου τῆς Π. Δ. Ἕκαστος Ἰσραηλίτης εἶχε τὸ ἠθικὸν καθῆκον νὰ τεκνοποιῇ ἐν τῇ προσδοκίᾳ μετὰ τοῦ ὅλου ἐκλεκτοῦ τοῦ Θεοῦ λαοῦ, ὡς μέλος αὐτοῦ, τῆς ἐλεύσεως τοῦ Λυτρωτοῦ. Καὶ οὕτω βλέπομεν, ὅτι ἅμα τῇ ἐκ τοῦ παραδείσου ἐξώσει τῶν πρωτοπλάστων «Ἀδὰμ ἔγνω Εὔαν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκε τὸν Κάϊν καὶ εἶπεν «ἐκτησάμην ἄνθρωπον διὰ τοῦ Θεοῦ[58]». Ἀπὸ τοῦ χρονικοῦ τούτου σημείου ἄρχεται ἡ «πλήθυνσις» τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐντεῦθεν ἐν ἑκάστῃ σχεδὸν σελίδι τῆς Π. Δ. ἀκαταπαύστως ἀπαντῶμεν τεκνογονίας, δυνάμεθα δ' εἰπεῖν, ὅτι ἐν ἁπάσῃ τῇ Π. Δ. ἅπασα ἡ ἱστορία τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ σύγκειται ἐξ ἐπὶ μέρους ἱστοριῶν πατέρων, μητέρων καὶ τέκνων. «Ἡ θρησκεία—λέγει λίαν ἐπιτυχῶς ὁ Ρόζανωφ[59]—εἶνε κατ' οὐσίαν προσευχαὶ πατέρων ὑπὲρ τέκνων, μητέρων ὑπὲρ τῶν αὐτῶν· προσευχαὶ τέκνων ἐπαναλαμβανόντων τὰς λέξεις τῶν τροφῶν αὐτῶν». «Ἐν τῇ ἁγίᾳ Γραφῇ — λέγει ὁ αὐτὸς ἀλλαχοῦ[60]—αἰωνίως γεννῶσι, γεννῶσι μετὰ φίλτρου, ἐν θυμιάματι «εὐλογιῶν» καὶ ἐν παγκοίνῳ χαρᾷ· οἱ προφῆται προφητεύουσι περὶ τοκετῶν..... (Ἰεζεκιὴλ καὶ πάντες σχεδόν)· οἱ χρονογράφοι περὶ αὐτῶν γράφουσιν, ὁ νομοθέτης περὶ τούτων νομοθετεῖ (Δευτερονόμιον), ὡσεὶ πράγματι πρόκειται ἡμῖν ἱερὸς τοκετῶν οἶκος, ὡσεὶ ἀληθῶς, **κατὰ τὴν ἀκριβῆ τῇ Εὔᾳ ἐπαγγελίαν,** διὰ τῶν γεννωμένων βρεφῶν συντρίβεται ἡ κεφαλὴ τοῦ ὄφεως». Κατὰ τὸν Morin[61] «tout ce que l' histoire nous apprend des patriarches de ce temps-là, c' est qu' ils prenaient et donnaient des femmes; c' est qu' ils mirent au monde des fils et des filles, et puis moururent, comme s' ils n' avaient eu rien de plus important à faire». Οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες ὤφειλον ἐν καιρῷ νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμου κοινωνίαν πρὸς συνεχισμὸν τῶν γόνων μέχρι τοῦ «πληρώματος τοῦ χρόνου», ὅτε ἐκ τοῦ σπέρματος τῆς γυναικὸς μέλλει νὰ προέλθῃ ὁ ἐπηγγελμένος Μεσίας. Καὶ τοῦτο τυγχάνει τόσῳ σπουδαῖον καὶ ἀπαραίτητον, ὥστε ἀποτελεῖ σχεδὸν αὐτὴν ταύτην τὴν οὐσίαν τῆς θρησκείας, τὴν θρησκείαν δὲ ταύτην διαδοχικῶς οἱ πατέρες μετέδιδον εἰς τοὺς υἱοὺς καὶ ἀνέτρεφον ἐν αὐτῇ τοὺς ἀπογόνους των.

(ἕπεται συνέχεια)

54) Α, 28.
56) Αὐτόθι Γ, 16.
57) Γεν. Γ, 15.
58) Αὐτ. Δ, 1.

59) Ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ ἀλύτου καὶ τοῦ ἀσαφοῦς, σιλ. 63.
60) Αὐτόθι σελ 262.
61.(t. VI. P. II. p. 601.

* συνέχεια ἀπὸ σιλ. 507.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς Μ. Λαύρας*

ὑπὸ

ΑΛΕΞ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ

9.

Σαμουὴλ πατριάρχου.

Ὁσιώτατοι καθηγούμενοι καὶ προηγούμενοι τῶν ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει τοῦ Ἄθωνος ἱερῶν ἡμετέρων πατριαρχικῶν καὶ σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων, προεστῶτές τε καὶ γέροντες καὶ ταξειδιῶται κ.τ.λ.

Γνωστὴ εἶναι εἰς ὅλους ἡ ἐπικρατοῦσα ἀρχαία καλὴ τάξις καὶ συνήθεια εἰς ὅλα ταῦτα τὰ ἱερὰ μονα-

στήρια περὶ τῶν ταξειδιωτῶν πατέρων, ὅπως ὅσοι δηλαδὴ ἐκ τῶν πατέρων τῶν ἱερῶν τούτων μοναστηρίων ἀπέρχωνται εἰς τὰς κατὰ μέρος ἐπαρχίας ἀπεσταλμένοι κατὰ καιροὺς, χάριν ἐλέους καὶ βοηθείας τῶν μοναστηρίων αὐτῶν, νὰ διατρίβωσιν εἰς ἃ διορίζονται ταξείδια μέχρι τετραετίας, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν τεσσάρων χρόνων τοῦ ταξειδίου αὐτῶν νὰ ἐπιστρέφωσιν αὖθις εἰς τὰ μοναστήρια ἕκαστος καὶ νὰ κάμνωσι τὴν παράδοσιν τῆς ἐλεημοσύνης ὅπου ἐσύναξαν παρὰ τῶν χριστιανῶν διὰ νὰ βοηθῶνται μὲν καὶ τὰ μοναστήρια ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἄλλον τινὰ πόρον κυβερνήσεως δὲν ἔχουσι, καθὼς εἶναι πασίδηλον, παρὰ τὴν παρὰ τῶν χριστιανῶν διδομένην ἐλεημοσύνην, νὰ καταγράφωνται δὲ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν βοηθησάντων καὶ συνδραμόντων χριστιανῶν εἰς τὰ μοναστήρια διὰ νὰ μνημονεύωνται αἰωνίως καὶ ἀεννάως κατὰ τὴν συνήθειαν, καὶ οἱ ἐπιστρέψαντες ταξειδιῶται πατέρες νὰ διορίζωνται πάλιν εἰς ἄλλα ταξείδια κατὰ τοὺς ἀρχαίους μοναστηριακοὺς ὅρους, διὰ νὰ συντελῶσιν εἰς τὰς μοναστηριακὰς χρείας κατὰ τὸ ἀπαραίτητον αὐτῶν χρέος. Ταύτης λοιπὸν τῆς καλῆς ἀρχαίας συνηθείας φυλαττομένης, φυλάττεται μὲν καὶ ἡ ὀφειλομένη μοναστηριακὴ εὐταξία, συντηροῦνται δὲ καὶ τὰ μοναστήρια βοηθούμενα ὀπωσοῦν ἐκ τῆς κατὰ καιροὺς γιγνομένης παραδόσεως τῶν ταξειδιωτῶν πατέρων. Ἐπειδὴ δέ τινες τῶν ταξειδιωτῶν διορισθέντες καὶ ἀποσταλθέντες εἰς ταξείδια παρὰ τῶν μοναστηρίων αὐτῶν διέτριψαν ὑπὲρ τὸν διωρισμένον χρόνον τῶν ταξειδίων αὐτῶν καιρὸν ἱκανὸν, εἰς τόσον ὅπου ἄλλοι μὲν ἐξ αὐτῶν ἔχουσιν ἓξ, ἄλλοι ἑπτὰ καὶ ὀκτὼ καὶ ἄλλοι δέκα ὁλοκλήρους χρόνους καὶ ἐπέκεινα ὁποῦ δὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὰ μοναστήριά τους ἐναντίον τῆς ἀρχαίας μοναστηριακῆς συνηθείας καὶ νὰ κάμουν τὴν παράδοσιν τῆς παρὰ τῶν χριστιανῶν συναχθείσης ἐλεημοσύνης, καὶ μὲ τοῦτο ἀδικοῦσι μὲν καὶ τὰ μοναστήριά τους, ὡς ὑστερούμενα τῆς βοηθείας τῶν ταξειδίων, ἀδικοῦσι δὲ καὶ τοὺς χριστιανοὺς ὅπου ἐβοήθησαν εἰς αὐτὰ, ὡς ὑστερουμένους τοῦ μνημοσύνου αὐτῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς μοναστηρίοις, γίγνονται δὲ καὶ κακὸν παράδειγμα καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ταξειδιώτας καὶ αἴτιον σκανδάλου πρὸς τοὺς χριστιανοὺς, βλέποντας ὡς ἡ δεδομένη παρ' αὐτῶν ἐλεημοσύνη καταδαπανᾶται ἀνωφελῶς, χωρὶς νὰ βοηθηθοῦν τὰ μοναστήρια. Διὰ τοῦτο ἰδοὺ γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος ἐντελλόμεθα καὶ προτρεπόμεθα πᾶσιν ὑμῖν τοῖς ταξειδιώταις πατράσιν, ἱερωμένοις τε καὶ μοναχοῖς, ὅπως ὅσοι ἐξ ὑμῶν ἐτελείωσαν τοὺς διωρισμένους τέσσαρας χρόνους τοῦ ταξειδίου αὐτῶν, καὶ ἔχουσι περισσότερον καιρὸν εἰς τὰ ταξείδια αὐτῶν, νὰ ἐπιστρέψωσιν εὐθὺς χωρὶς ἀναβολῆς ἢ προφάσεως εἰς τὰ μοναστήρια αὐτῶν διὰ νὰ κάμωσι τὴν παράδοσιν τῆς ἐλεημοσύνης, ὅπου ἐσύναξαν παρὰ τῶν χριστιανῶν, κατὰ τὴν ἀρχαίαν μοναστηριακὴν τάξιν καὶ συνήθειαν, ὡς εἴρηται, ὅπου καὶ τὰ ἱερὰ ταῦτα μοναστήρια νὰ βοηθηθῶσιν ὀπωσοῦν εἰς τὴν παροῦσαν δεινὴν καὶ δυστυχῆ αὐτῶν κατάστασιν, καὶ οἱ βοηθήσαντες καὶ ἐλεήσαντες χριστιανοὶ, καταγραφομένων τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ἐν τοῖς κώδηξι τῶν αὐτῶν μοναστηρίων, νὰ ἀπολαμβάνωσι τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀκατάπαυστον κατὰ τὸ πρέπον καὶ δίκαιον. Καὶ ὅσοι μὲν τῶν ταξειδιωτῶν ὑπακούσωσιν εἰς τὴν πατριαρχικὴν ἡμῶν ταύτην ἐντολὴν καὶ παραγγελίαν ἀρρῶσαν εἰς συντήρησιν τῆς ἀρχαίας μοναστηριακῆς συνηθείας καὶ εὐταξίας καὶ κοινὴν τῶν μοναστηρίων ὠφέλειαν, οἱ τοιοῦτοι ὡς εὐπειθεῖς καὶ κατήκοοι τῆς πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐντολῆς καὶ συμβουλῆς, καὶ τὸ προσῆκον σέβας τοῖς μοναστηρίοις αὐτῶν ἀπονέμοντες, εἴησαν συγκεχωρημένοι καὶ εὐλογημένοι παρὰ Θεοῦ Κυρίου Παντοκράτορος, ἔχοντες καὶ παρ' ἡμῶν τὰς πατρικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας· ὅστις δὲ καὶ ὁποῖος, σκληροτράχηλος καὶ κακοκέφαλος, παρακούσῃ καὶ ἀναβάλῃ αὖθις τὸν καιρὸν τῆς ἐπιστροφῆς ἐκ τοῦ ταξειδίου αὐτοῦ, ἐπὶ ματαίαις προφάσεσιν, ἐναντίον εἰς τὴν πατριαρχικὴν ἡμῶν παραγγελίαν καὶ τοὺς ἀρχαίους μοναστηριακοὺς ὅρους, ὁ τοιοῦτος, ὡς ἀπειθὴς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν ἐπιταγμάτων καὶ παρήκοος καὶ ἐπιβλαβὴς εἰς τὸ μοναστήριον αὐτοῦ, ὄχι μόνον θέλει ὑποπέσει ἀπροκριματίστως εἰς βαρυτάτην ἐκκλησιαστικὴν ποινὴν καὶ παιδείαν, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ ταξειδίου αὐτοῦ θέλει ἀποβληθῆ καὶ ἑκὼν ἄκων θέλει ἀναγκασθῆ νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ νὰ δώσῃ λόγον τῆς συναχθείσης μὲ ὄνειδος καὶ ἀτιμίαν οὐκ ὀλίγην, πρός τε σωφρονισμὸν αὐτοῦ, καὶ πρὸς παράδειγμα καὶ ἄλλων ὁμοίων αὐτῷ. (κ. τ. λ. αἱ συνήθεις ἀραί).

ᾠοδ', ἰουλίου λ'.

(πατριαρχικῆ χειρὶ)

Ἐν μηνὶ ἰουλίῳ Ἰνδικτιῶνος Ζ'.

40.

Πατριάρχου Παρθενίου.

Ἱερώτατε μητροπολῖτα Κρήτης, ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε πάσης Εὐρώπης (κ.τ.λ.) Γράμμα ἀνέγνωμεν τῆς σῆς ἱερότητος, δι' οὗ ἔγνωμεν λέγοντος ὡς τὰ καλῶς καὶ νομίμως ἐκπαλαι γεγραφότα διὰ προνομίων ὑπὸ τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίμων εὐσεβῶν βασιλέων, καὶ βεβαιωθέντα διὰ πατριαρχικῶν καὶ σι

γιλλιωδῶν γραμμάτων ἔχουσι τὸ κῦρος καὶ βέβαιον καὶ ἀμετάθετον καὶ ἀδιάσπαστον μέχρι τερμάτων αἰῶνος. Λοιπὸν καὶ τὸ μετόχιον τῆς ἁγίας καὶ βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς μονῆς Λαύρας, τῆς ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθωνος, τὸ ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ χωρίου Μουρνιὲς τῆς Κυδωνίας, ἐπονομαζόμενον Ἁγία Μονὴ τοῦ Σκρακηνοῦ, εἴη καὶ διαμένει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ διοίκησιν καὶ δεσποτείαν τῆς αὐτῆς ἁγίας μονῆς τῆς βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς Μεγίστης Λαύρας ἀδούλωτον, ἀδέσποτον καὶ ἀκαταπάτητον, παντελεύθερον πάσης δόσεως ἐκκλησιαστικῆς, μηδενὶ μηδὲν ὀφεῖλον δοῦναι μηδ' ὁβολόν, ἢ τοῦ μνημονεύειν μόνον κατὰ πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν συνέλευσιν καὶ ἱεροτελεστίαν παρρησίᾳ ἐπ' ἐκκλησίας τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος, εἰς δήλωσιν καὶ βεβαίωσιν τῆς πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν ὑποταγῆς. Ἐπὶ γὰρ τῇ τούτου δηλώσει καὶ διηνεκεῖ ἀποράσει ἐγράφη καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος βεβαιωτήριον ἀμετάθετον καὶ ἀδιαλύβητον γράμμα καὶ ἐπεδόθη τῷ καθηγουμένῳ τῆς ἁγίας βασιλικῆς πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς Λαύρας τῆς ἐν τῷ Ἄθωνι ὄρει. Οὕτως ἀπεφηνάμεθα· ἂν δέ τις τῶν πάντων βουληθείη ποιῆσαι παρ' ὃ γράφομεν ἄρχων ἢ ἀρχόμενος ἀφωρισμένος εἴη (κἰ συνήθεις ἀρκί) οἱ κόποι αὐτοῦ εἶησαν πυρίκαυστοι κ.τ.λ.

Ἐν ἔτει ,αχνθ', μηνὶ φεβρουαρίῳ, ἰνδικτιῶνος ΙΒ'.

Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

Ὁ Ἡρακλείας Μεθόδιος—ὁ Νικομηδείας Κύριλλος—ὁ Νικαίας Φιλάρετος*—ὁ Χαλκηδόνος Γαβριὴλ—ὁ Κρήτης Νεόφυτος—ὁ Ἱεραπέτρας Λαυρέντιος—ὁ Μεσημβρίας Δαμασκηνὸς—ὁ Νέων Πατρῶν Ἀθηνάσιος —ὁ Σάμου Παΐσιος (ἢ Παρθένιος)—ὁ Μαρωνείας Παγκράτιος—ὁ Κασσανδρείας Φιλόθεος.

(ἕπεται συνέχεια)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Ληγούσης προσεχῶς τῆς ἐκδόσεως καὶ τοῦ Β' τόμου τῶν Εὐαγγελικῶν Διδαγμάτων, τοῦ περιέχοντος Ἑρμηνείας τῶν Ἀποστολικῶν περικοπῶν, παρακαλοῦνται πάντες οἱ ἀρχιερατικῶς καὶ ἱερατικῶς προϊστάμενοι τῶν ἐνοριῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς, ὑπ' εὐθύνην τῶν ὁποίων κατὰ τὴν σχετικὴν ἐγκύκλιον τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας γίνεται ἀνὰ τὰς ἐνορίας ἡ ἐκποίησις τῶν φυλλαδίων, ὅπως ἐπισπεύσωσι τὴν ἐξόφλησιν παντὸς λογαριασμοῦ μετὰ τοῦ Γραφείου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 4 δεκεμβρίου 1904.

Ἐκ τοῦ Γραφείου

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ὁ Γρηγόριος Βοσπορίδης, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὸς καὶ κάτοικος τέως μὲν Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2αν εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς Βασιλικῆς Γρ. Βοσπορίδου, τὸ γένος Κωνστ. Μαργαριτοπούλου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς καὶ κατοίκου Πέραν Κωνσταντινουπόλεως (Τσακμὰκ σοκάκ), ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 29 ὀκτωβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος 3

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Μαριγὼ Δ. Ποντικοῦ, τὸ γένος Σ. Νικολῆ χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανή, τὰ οἰκιακὰ μετερχομένη, τέως μὲν κάτοικος Πέραν Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, καλεῖται ὅπως, τὴν πρώτην δικάσιμον Δευτέραν καὶ ὥραν 2αν Εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου, νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Διαμαντῆ Κ. Ποντικοῦ ἀνθρακεμπόρου, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ καὶ κατοίκου Πέραν Κωνσταντινουπόλεως, ἐπὶ διαζεύξει. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» καὶ «Ταχυδρόμου».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 14 νοεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 3

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

* Φιλόθεος μᾶλλον· κατὰ τὸν παλαιὸν κώδηκα τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Νικαίας. Σ. Ἐκ. Ἀλ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ΄ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 12 ΔΕΚΕΜΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 50

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εἰδήσεις ἐκ Πρεσπῶν — Ἐκκλησιαστ. Χρονικά — Κληροδότημα — Ἀποστολὴ δημοσιογραφίας — Πατριαρχικὰ ἔγγραφα — Ἡ Π. Διαθήκη περὶ γάμου καὶ παρθενίας — Νεκρολογία — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι — Παράρτημα «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ ζωηρᾶς ἀξιοκατάκριτα τερατοτοκήματα συλλαμβανόμενα παραδόξως ἐν ταῖς κεφαλαῖς τινῶν, ἐκεῖθεν τοῦ Ἴστρου κατοικούντων, διαδίδονται ἀπό τινος, ἐπὶ παραπλανήσει τῶν ἁπλουστέρων, κατὰ τρόπον προκαλοῦντα διενέξεις καὶ ταραχάς, ἐν μέσῳ χριστιανῶν ὀρθοδόξων μέχρι πρό τινος ἐν ἀδελφικῇ συμπνοίᾳ διαβιούντων ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ μεγαλειοτάτου καὶ φιλολάου ἡμῶν ἄνακτος. Εἰς τοὺς παρακολουθοῦντας τοῖς καθ' ἡμᾶς πράγμασι καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν μελετῶντας ἱστορίαν τῶν τελευταίων ἐνιαυτῶν οὐκ ἄγνωστον διατελεῖ τὸ ξένον τοῖς ἡμετέροις θεσμίοις, ὡς εἴπομεν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἱεροῖς νόμοις ἀντικείμενον πνεῦμα νεωτερισμοῦ τινὸς ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῇ διοικήσει, ὑποστηριζόμενον μετὰ δυσκολίας διὰ μέσων ὑλικῶν ἀφθόνων, ἃ δύνανται ν' ἀρυσθῶσιν οὐχὶ μετὰ δυσκολίας οἱ πρωτεργάται τοῦ καινοφανοῦς τούτου κινήματος ἀπὸ κτημάτων ἑλληνικῶν ἐπὶ τεσσαρακονταετίαν ἀφῃρημένων ἀπὸ τῶν νομίμων αὐτῶν κυρίων. Ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων τούτων ἀπὸ τριῶν ἴσως δεκαετηρίδων διασπείρονται διχοστασίαι μεταξὺ γραικῶν καὶ γραικοβλάχων, ὀρθοδόξων χριστιανῶν, κατοίκων τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, ὧν οἱ πρῶτοι κατὰ τὴν διάλεκτον μόνον διίστανται τῶν δευτέρων, ὁμοεθνῶν αὐτοῖς ὄντων καὶ μηδέποτε φαντασθέντων ἐθνολογικήν τινα διαφορὰν ἐν ἀλλήλοις καίτοι ὁμιλοῦσι καὶ τὴν ἑλληνικὴν καὶ τὴν ἀλβανικὴν καὶ πολλοὶ τὴν σλαβικήν, ἀναλόγως δηλονότι τοῦ συμφυρμοῦ αὐτῶν μεθ' ἑτέρων συνοίκων φυλῶν. Οἱ τὰς ἔριδας καὶ τὰς διαστάσεις ἐν μέσῳ χριστιανῶν ὀρθοδόξων διασπείροντες δυσκόλως χωροῦσιν εἰς τὸ προπαγανδικὸν αὐτῶν ἔργον, εὐαρίθμους εὑρίσκοντες τοὺς δεχομένους μεταξὺ συνοίκων ὁμοεθνῶν, κατὰ διαλεκτικὸν ἰδίωμα διαφερόντων ἀπ' ἀλλήλων, ἐθνικὴν διαφοράν, εὐαρίθμους εὑρίσκουσι τοὺς ἀποδεχομένους τὰς ἐθνολογικὰς ἀντεγκλήσεις καὶ διχοστασίας, ἐξ ὧν οὐδὲν ὄφελος προέρχεται, ζημία δὲ καὶ βλάβη εἰς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς, ἐπὶ ἑκατονταετηρίδας ἀδελφικῶς πρὸς ἀλλήλους διάγοντας.

Τύχῃ ἀγαθῇ, δυσχερὴς ἀπεδείχθη τῶν συνειδήσεων ἡ διαφθορά, εὐτυχῶς δὲ διὰ τὴν ἁγίαν ἡμῶν Ἐκκλησίαν, ἀπεδείχθησαν εὐαριθμότατοι οἱ εἰς τοὺς δελεαστικὰς ἐμπεσόντες σαγήνας τῶν ὀνείρα ἀπραγματοποίητα συλλαμβανόντων ἐν ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν, οἱ παραπεισθέντες ὑπὸ στιλβηδόνος ἐπιχειρημάτων καὶ λόγων καινοφανῶν καὶ μετὰ διαφθορὰν πολλῶν δεκαετηρίδων παρασυρθέντες ὑπὸ τοῦ ξενοκινήτου τούτου ρεύματος, τοῦ

σχηματισθέντος ὑπὸ προπαγάνδας ἑδρευούσης ἐν ὀρθοδόξῳ κράτει. Παραδόξως, οἱ τὰς καινὰς ταύτας διδαχὰς ἐν ἡμῖν εἰσφέροντες, οὐδαμῶς ἀπηύδησαν ἐκ τῶν ἐλεεινῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν, ἀναξίων λόγου παντὸς ἀπέναντι τῶν μεγίστων χρηματικῶν θυσιῶν, ἃς ὑρίστανται, ἀλλὰ προβαίνουσιν εἰς ἔργον ἀνοσιώτερον, δι' ὃ νέας ἀπαιτοῦσι μὲν αὐτοὶ χρηματικὰς εἰσφορὰς, ἀλλὰ ποινὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐφ' ἑαυτοὺς ἐπισύρουσι τοσούτῳ βαρυτέραν, ὅσῳ, τὸν διδάσκαλον τῆς εἰρήνης καὶ χρηστότητος ἐπαγγελλόμενοι, τὰ ἐναντία τῇ ἱερᾷ διακονίᾳ αὐτῶν ἀποτολμῶσιν. Οὕτω, μόλις πρὸ δύο ἑβδομάδων, ἱερεὺς τῆς ἐν Βιτωλίοις ἑλληνικῆς κοινότητος, ἄλλος οἱονεὶ Ναυάτος ἐν τῇ συγχρόνῳ κατὰ τὴν Μακεδονίαν Ἐκκλησίᾳ, νέας ἀνοσίου διδασκαλίας σάλπισμα ἀλαλάζων, ὑπὸ προστασίαν ἐξέχοντός τινος προσώπου οὐχὶ ἰδιώτου, συνοδὸν ἔχων καὶ ἄνθρωπον ἐπιστήμονα, εἰσεπήδησεν εἰς τὴν ἐκκλησιαστ. περιφέρειαν Πρεσπῶν, καὶ λειτουργίαν τελέσας ἐν τῷ μονυδρίῳ τῆς ἁγίας Ἄννης ἐξηκολούθει χλευάζων διαρκῶς τοὺς ὁμοδόξους αὐτῷ, παράττων τοὺς εὐσεβεῖς καὶ νομοταγεῖς κατοίκους τῶν χωρίων Μηλοβίτσης, Ρέσνας καὶ Γόμπεσι, ὅπου ἡ ἐν τῷ ναῷ λειτουργία γίνεται ἐκ περιτροπῆς. Καὶ ὡδε μὲν αἰτεῖ, παραπείθων ἐπί τούτῳ τινάς, ἵδρυσιν ρουμανικοῦ παρεκκλησίου ἐν τῷ προαυλίῳ τοῦ ναοῦ τῆς πρώτης τούτων, ἐκτείνων τὰς αἰτήσεις εἰς ὅρια, μὴ ἐπιτρεπόμενα ἱερεῦσιν ὀρθοδόξοις, ἐκεῖσε δὲ περιόμενος ἵνα καταπείσῃ κληρικοὺς ὀρθοδόξους ὅπως ἀποσκιρτήσωσιν ἀπὸ τῆς πνευματικῆς καὶ νομίμου αὐτῶν ἀρχῆς, ἑτέρας σύστασιν πραγματευόμενος πρὸς ποίμανσιν ποιμνίου, οὐδαμῶς διαφέροντος τοῦ μετ' αὐτῶν ἁρμονικῶς συζῶντος· διότι καὶ τὸ ποίμνιον τοῦτο, ὀρθόδοξον ὄν, καθὼς εἴπομεν ἄνω, κέκτηται τοὺς νομίμους καὶ θεοπροβλήτους αὐτοῦ πνευματικοὺς ποιμένας, καθισταμένους ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ὀρθοδόξων, κατὰ τὰς θεοπνεύστους διαταγὰς Συνόδων ἁγίων. Ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα λοιπὸν ἀποπειρῶνται νὰ πηδήσωσιν, οἱ ζητοῦντες εἰσαγωγὴν θεσμῶν ξενηκούστων τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπαραδέκτων. Λυπούμεθα ὅτι οἱ περὶ τοιαύτας ἀντιχριστιανικὰς διδασκαλίας καὶ θεωρίας συρβαζόμενοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἀγνοοῦσιν ὅτι οἱ ταῖς συνοδικαῖς διατάξεσι καὶ θεσμίοις ἀντιτατττόμενοι κατὰ τοῦ θεοδμήτου τούτου ὀχυρώματος ματαίως ἐπιτίθενται.

Ἡ μήτηρ Ἐκκλησία, ἡ τὸ ἀγιαστικὸν αὐτῆς ἔργον, οἷα μήτηρ φιλόστοργος, ἐπιδιώκουσα, καὶ τῶν ἀναγκῶν ἑκάστης ἐπαρχίας τὴν θεραπείαν καὶ θέλουσα καὶ ταύτης ἀεὶ καταστοχαζομένη, τὰς μεταξὺ δ' ἀδελφῶν διχονοίας ἀποτροπιαζομένη καὶ τοὺς παραιτίους σκανδάλων τιμωροῦσα, τὰ δέοντα μὲν ἔγραψε τοῖς ἐν Μακεδονίᾳ ἱερωτάτοις ἀρχιερεῦσι, μητρικῶς δὲ τὰς προσφόρους συμβουλὰς καὶ νουθεσίας ἀποτείνουσα πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς μακεδονικῶν τινῶν χωρίων κατοίκους, ἐλπίζει ὅτι κατισχύσει καὶ παρὰ τοῖς τυχὸν, κρίμασι Κυρίου, παρατραπεῖσιν ἀπὸ τῆς εὐθείας ὀλιγαρίθμοις ὀρθοδόξοις πνεῦμα συνέσεως καὶ χριστιανικῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης, πνεῦμα φόβου Θεοῦ, τοῦ δόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ τὸν θεμέλιον δογμάτων καὶ νόμων ἱερῶν, οὗ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ οὐρανοβάμονος ἀποστόλου.

Ἐὰν ὑπάρχωσι παρὰ τοῖς ταῦτα πράττουσιν οἱ δυνάμενοι νὰ μελετήσωσι θεσμοὺς καὶ κανόνας ἱεροὺς ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν ἕως χρόνων τῇ Ἐκκλησίᾳ παραδεδομένους, θέλουσιν εὕρει σαφῶς ἐν αὐτοῖς διδασκόμενον ἱστορικὸν μέγα συμπέρασμα, ὑπὸ πολλῶν αἰώνων κυρωθὲν, ὅτι οὐδεὶς κατὰ τῶν ἀποστόλων, οὐδεὶς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας χωρὶς κινδύνου ἐποίησεν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν τοῖς ἀνακτόροις. — Τῶν παρ' ὀθωμανοῖς ἑορτῶν τοῦ Βαϊραμίου ἀρξαμένων τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ, ἡ Α. Θ. Π. ἐν συνοδίᾳ τῆς Α. Ε. τοῦ Μ. Λογοθέτου Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου ἀνῆλθεν αὐθήμερον εἰς τὰ ἐν Γιλδὶζ ἀνάκτορα καὶ διὰ τοῦ ἐξοχωτάτου ἀρχιγραμματέως Ταχσὶν πασᾶ ὑπέβαλε τῇ Α. Α. Μ. τῷ σεπτῷ ἡμῶν Ἄνακτι Σουλτὰν Ἀβδοὺλ Χαμὶτ Χὰν τὰ συγχαρητήρια ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ Γένους ἡμῶν.

Ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο καί τινας τῶν ἀνωτέρων ἀνακτορικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἐντεῦθεν μετέβη εἰς Νισὰν Τὰς καὶ ἐπεσκέψατο τοὺς ΑΑ. ΓΓ. τὸν Μ. βεζύρην Φερὶτ πασᾶν, καὶ τοὺς ἐξοχωτάτους ὑπουργοὺς

καί τινας μεγιστᾶνας τοῦ κράτους ἐξακολουθήσασα τὰς ἐπισκέψεις καὶ τῇ ἐπαύριον τρίτῃ. — Ὡσαύτως δὲ, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος ἐν συνοδίᾳ τοῦ ἄρχοντος καπουκεχαγιᾶ Ἀντωνίου βέη Οἰκιάδου, ἐπεσκέψατο κατὰ τὰς δύο πρώτας ἡμέρας τινας τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ κράτους.

Βασιλικαὶ ἑορταί.— Τῆς Α. Α. Μ. τοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσιῶν ἄγοντος τῷ π. σαββάτῳ τὴν ἐπέτειον τοῦ σεπτοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἑορτὴν καὶ δοξολογίας ἐπὶ τούτῳ τελεσθείσης ἐν τῷ ναῷ τῆς ἐν Πέραν ρωσικῆς πρεσβείας, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Α' πατριαρχικοῦ γραφείου κ. Ἰ. Δ. Τανταλίδης ἅμα μὲν παρέστησαν κατὰ τὴν δοξολογίαν ταύτην, ἅμα δὲ διηρμήνευσαν τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος πρὸς τὴν Α. Ε. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Ρωσίας κ. Ζηνόβιεφ ἐπὶ τῇ ἀγομένῃ ἑορτῇ. —Ἐκ τῆς ρωσικῆς πρεσβείας οἱ πατριαρχικοὶ ἀπεσταλμένοι μετέβησαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ἐνταῦθα ἐπιτετραμμένου τῆς ἡγεμονίας τοῦ Μαυροβουνίου καὶ διηρμήνευσαν ὡσαύτως τὰς πατριαρχικὰς εὐχὰς τῷ ἐπιτετραμμένῳ κ. Ματάνοβιτς ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ ὀνόματος τοῦ ὑψηλοτάτου ἡγεμόνος τοῦ Μαυροβουνίου Νικολάου.

Ὁ ψευδεπίκοπος Σεραφείμ. — Τοῦ γνωστοῦ τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν ρώσου ψευδεπισκόπου Σεραφεὶμ διατεινομένου ὅτι κέκτηται κανονικὰ ἔγγραφα τῆς εἰς ἀρχιερέα χειροτονίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἁγιωτάτης διοικούσης Συνόδου τῆς ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀγγειλάσης τοῦτο τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ, ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐρωτήσασα καὶ λαβοῦσα τὰς σχετικὰς ἀπαντήσεις τῶν τὴν χειροτονίαν δῶθεν ταύτην ἐπιτελεσάντων ἱεραρχῶν, δηλωσάντων ὅτι τὸ ἔγγραφον αὐτοῦ πλαστόν ἐστιν, ἐνέκρινεν ὅπως γράψῃ ἀπαντητικῶς πρὸς τὴν ἁγιωτάτην διοικοῦσαν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας καὶ πληροφορήσῃ περὶ τοῦ πράγματος.

Μητρόπολις Πελαγωνίας.—Τῇ δευτέρᾳ ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, μεταβαίνων διὰ Δεμὶρ-Ἰσὰρ, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Πελαγωνίας κ. Ἰωακείμ. Ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ Σιρκετζῆ προέπεμψαν αὐτὸν οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ μητροπολῖται Ξάνθης καὶ Καλλιουπόλεως, ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ ἱερολογ. τριτεύων κ. Ἱερόθεος.

Μητρόπολις Αἴνου.—Ἀνεχώρησεν εἰς Δεδὲ Ἀγὰτς τῇ τετάρτῃ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Αἴνου κ. Λεόντιος, ὃν ἐν τῷ αὐτῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ προέπεμψαν οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Ξάνθης καὶ Καλλιουπόλεως, ὁ πανιερ. πρώην Κώου καὶ ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ ἱερολ. τριτεύων.

Ἐκκλησιαστικὴ ἄδεια. —Τῷ οἰκονόμῳ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλληνικοῦ νοσοκομείου πανιερωτ. μητροπολίτῃ πρώην Καρπάθου κ. Νείλῳ, αἰτησαμένῳ, ἐδόθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἄδεια ὅπως ἔλθῃ εἰς βασιλεύουσαν καὶ διαμείνῃ ἐπί τινας ἡμέρας.

Ἐπέτειος ὀνόματος.—Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης συνεχάρη τῷ σαβ. (6) τοῖς ἑορτάζουσιν ἐξοχ. Ν. Κοσμᾷ πασᾷ καὶ Ν. Σγουρίδῃ διὰ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου, Ν. Βεγκλίδῃ πασᾷ διὰ τοῦ Μ. ἀρχιδιακόνου κ. Λαυρεντίου, τῷ κ Ν. Δ. Φωτιάδῃ καὶ ἑτέροις διὰ τῶν πανοσ. δευτερεύοντος καὶ τριτεύοντος.—Τοῖς δὲ πανιερ. μητροπολ. Μαρωνείας καὶ Βόσνης τηλεγραφικῶς καὶ τῷ ἐν Καίρῳ ἐξοχ. Νικολάῳ Τσιγαδᾷ πασᾷ δι' ἐπιστολῆς. — Τὸν ἐν τῇ βασιλευούσῃ παρεπιδημοῦντα πανιερώτατον μητροπολίτην Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβρόσιον ἄγοντα ὁμοίως τῇ π. κυριακῇ τὴν ἐπέτειον ὀνοματικὴν αὐτοῦ ἑορτὴν ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο αὐτοπροσώπως. — Σήμερον, ἑορτῇ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος, ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ ἐν Νεοχωρίῳ διαμένοντι μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ πρώην Ἀντιοχείας καὶ τῷ ἐν Μακροχωρίῳ ἐνδοξ. Σπυράκῃ ἐφένδῃ Λαζαρίδῃ· διὰ τοῦ ἱερολ. δευτερεύοντος κ. Βενιαμὶν τῷ ἀρχισυντάκτῃ καὶ διευθυντῇ τῆς «Νέας Ἐφημερίδος» κ. Σ. Σ. Καραγιαννίδῃ καὶ διὰ τοῦ ἱερολ. τριτεύοντος κ. Ἱεροθέου τῷ βοηθῷ τοῦ καπουκεχαγιᾶ τῶν Πατριαρχείων Σπυρ. Κωνσταντινίδῃ ἐφέντῃ.

Χειροτονία. — Τῇ π. τρίτῃ, ἱερουργοῦντος τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀλεξάνδρου, ἐχειροτονήθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ πρεσβύτερος ὁ διάκονος καὶ τέως δευτερεύων τῶν Πατριαρχείων κ. Παρθένιος, προσληφθεὶς, ὡς ἐγράψαμεν, πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.

Χοροστασίαι πατριάρχου. — Τοῦ ἐν Τζιβαλίῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου πανηγυρίζοντος τῷ π. σαββάτῳ, ἡ Α. Θ. Π. ἐχοροστάτησεν ἐν μέσῳ ἀπειροπληθεστάτης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. — Ἐν δὲ τῷ ἐν Νεοχωρίῳ ναῷ τοῦ ἁγίου

Νικολάου τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ μακαριώτατος πατριάρχης πρώην Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων.

Ὁ ἐξοχ. πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Σήμιτς ἐποιήσατο σήμερον μετὰ μεσημβρίαν τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπίσημον ἐπίσκεψιν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, γενόνενος δεκτὸς ὑπὸ τοῦ πρεσβυτερίου τοῦ πατριαρχ. ναοῦ ἀπὸ τῆς ἔξω θύρας τοῦ προαυλίου.

Χειροθεσία. — Κατὰ τὴν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν Γαλατᾷ χοροστασίαν αὐτοῦ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμ. πατριάρχης βραδεύων τὴν ἱεροπρεπῆ πολιτείαν τοῦ προϊσταμένου αἰδεσιμ. κ. Κώνστα Χ'' Δημητρίου ἐχειροθέτησεν αὐτὸν οἰκονόμον τοῦ πατριαρχ. οἰκουμεν. Θρόνου.

Ἐπισκέψεις. — Προχθὲς ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ.Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γρυπάρης καὶ κατόπιν ὁ δ' γραμματεὺς τῆς αὐτοκρ. ρωσσικῆς πρεσβείας κ. Στσερμπάσκυ.— Εἶτα δὲ ὁ ἐπιτεταμμένος τοῦ Μαυροβουνίου κ. Ματάνοβιτς, καὶ σήμερον ὁ ἐξ. Συμεὼν ἐφέντης Σινιόσογλους.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις. — Ἡ Α. Θ. Π. συνεχάρη ἁρμοδίως προχθὲς τῷ ἐξοχωτάτῳ Ταχὶρ βέη, διευθυντῇ τῶν ἐφημερίδων «Σερβὲτ» καὶ «Μαλιουμὰτ» ἐπὶ τῇ δικαίᾳ προαγωγῇ αὐτοῦ εἰς τὸν βαθμὸν μπαλιά.

Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Φαναρίου. — Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου τοῦ ἀρξαμένου δευτέρου ἔτους ἐξελέγησαν προχθὲς, τετάρτην, ἐν γενικῇ συνελεύσει, σύμβουλοι οἱ ἀξιότιμοι κκ. Ἀναστασιάδης Γ.—Εὐθυμιάδης Αλ.—Ἰσμυρίδης Ἐμμ. Κ—Στογιανίδης Α.—Τζαζόπουλος Ι.—καὶ Φερμάνογλους Ν.—Ἡ Ἀδελφότης εἰργάσθη κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος κάλλιστα, χορηγήσασα θεραπείαν ἰατρικὴν καὶ περίθαλψιν εἰς ὑπερεπτακοσίους ἀσθενεῖς τοῦ τε Φαναρίου καὶ Τζιβαλίου καὶ τῶν ἄνωθεν καὶ πέριξ συνοικιῶν Πλατᾶ, Βλίνου, Ξυλοπόρτης, Ποτηρᾶ, Μουγλίου, Τεκὶρ Σεραγίου, Ἐγρὶ-καπίου, Ἐλιρνέκαπι, Σκριασικίου καὶ Σαλματομβρούκ, ὧν οἱ ναοὶ, πλὴν τριῶν, ἀναβάλλουσιν εἰσέτι τὴν ἐπιψήφισιν ἐλαχίστου ποσοῦ κατ'ἔτος εἰς ἐπίρρωσιν τοῦ φιλανθρωπικοῦ αὐτῆς ἔργου. Οἱ τρεῖς οὗτοι ναοὶ εἰσιν ὁ τοῦ ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ, ψηφίσας χορηγίαν ἐτησίαν ἐκ 400 γροσίων, ὁ τοῦ ἁγίου Νικολάου Τζιβαλίου χορηγίαν ἐκ 300 καὶ ὁ τῆς Θεοτόκου Βλίνου ἐξ ἑκατὸν ὀκτώ.

Ἐκδήλωσις εὐγνωμοσύνης. — Ἡ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἡρακλείας κοινότης Οὐζούν Κιοπρού, εὐγνωμοσύνην ἐκδηλοῦσα πρὸς τὸν μέγαν αὐτῆς εὐεργέτην καὶ συμπολίτην ἀξιότιμον κ. Ἀνδρέαν Ἀκμπαδαρίδην, ἐτέλεσεν ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς, τῇ μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου, λειτουργίαν ὑπὲρ ὑγιείας αὐτοῦ, ἱερουργήσαντος τοῦ ἐπὶ τούτῳ προσκληθέντος θεοφιλ. ἐπισκόπου Χαριουπόλεως κ. Φιλοθέου, καθ' ἃ ἐκεῖθεν ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν.

Εὐσεβῆ κληροδοτήματα. — Κατὰ τὴν ἐν Θεσσαλονίκῃ καλλίστην ἐφημερίδα» Ἀλήθειαν», ἡ κατ' αὐτὰς ἀποθανοῦσα, πλήρης ἡμερῶν, ἐν τῇ πόλει ταύτῃ Θεοδώρα Δ. Ἀλσάντη, προσκυνήτρια τοῦ Πανάγιου Τάφου, μὴ ἔχουσα καὶ συγγενεῖς ἀμέσους, ἐκληροδότησε διὰ διαθήκης περὶ τὰς τριακοσίας λίρας τουρκικὰς εἰς ἱεροὺς ναοὺς, οὐχὶ πρώτη, οὐδὲ τελευταία μαρτυροῦσα τὰ εὐσεβῆ αἰσθήματα τῶν γυναικῶν τῆς παρελθούσης γενεᾶς. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου 100 μὲν λίρας ἐκληροδότησεν εἰς τὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ ναὸν τοῦ ἁγίου Νικολάου, 100 εἰς τέσσαρας ἑτέρους ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, 75, εἰς τὴν μονὴν Βλατέων καὶ τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ δύο ναοὺς αὐτῆς καὶ μικρότερα ποσὰ εἰς ἀγαθοεργοὺς σκοπούς.—Ἐπίσης ἐκ τῶν ἐφημερίδων ἐμάθομεν ὅτι ὁ πρό τινος ἀποβιώσας ἐν αἰγυπτιακῇ τινι πόλει ἠπειρώτης Πέτρος Πράτσικας ἐκληροδότησεν ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Δρύβιανι τῆς Δρυϊνουπόλεως εἰκοσακισχίλια χρυσᾶ φράγκα, ὅπως ἐκ τοῦ τόκου αὐτῶν κατατεθειμένων εἰς τὴν ἐθνικὴν τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος συντηρῶνται τὰ σχολεῖα τῶν δύο συνοικιῶν τῆς γενετείρας αὐτοῦ κωμοπόλεως ταύτης.

ΚΛΗΡΟΔΟΤΗΜΑ συγκινοῦν, ἐξύχως διδακτικόν, ἐστὶ τὸ διὰ πασῶν τῶν ἑλληνικῶν ἐφημερίδων ἀγγελθὲν τοῦ Θεκγένους Λιβαδᾶ. Ζήσας ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Ἑσπερίᾳ, διαπρέψας ὡς διδάσκαλος ἄριστος ἀπὸ λόγου καὶ γραφῆς, ὡς δόκιμος δημοσιογράφος καὶ συγγραφεὺς, ὁ Θεαγένης Λιβαδᾶς, ὁ διὰ τῆς ἐν Τεργέστῃ «Κλειοῦς» πᾶσι τοῖς ἕλλησι γνωριμώτατος ἀπὸ τεσσαρακοντατίας ἤδη γενόμενος, ἀπέδειξεν ἑαυτὸν καὶ μετὰ θάνατον εὐσεβέστατον ἄνδρα, χριστιανὸν ὀρθόδοξον ἕλληνα, οὗ τὰ αἰσθήματα τὰ εὐγενῆ οὐδαμῶς ἴσχυσε νὰ ἀθετήσῃ ἡ ψυχράνῃ ἡμακρὰ διαμονὴ μακρὰν τῆς γενετείρας Κεφαλληνίας. Τὴν μόχθῳ καὶ κακράτῳ διανοητικῷ κτηθεῖσαν περιουσίαν αὐτοῦ ἐκ διακοσίων καὶ πλέον χιλιάδων φράγκων ἐκληροδότησεν ὑπὲρ ἐθνικῶν σκοπῶν ἱερῶν καὶ φιλανθρωπικῶν, ἐν Κεφαλληνίᾳ κατὰ πρῶτον λόγον, ἐν Ἀθήναις καὶ Βιέννῃ κατὰ δεύτερον· ἴδιο

κληροδότημα ἐκ δισχιλίων περίπου τουρκικῶν λιρῶν καταλείπει πρὸς τὴν ἐν τῷ ἐθνικῷ πανεπιστημίῳ σπουδὴν δύο κεφαλλήνων, ἰδίως ἐν τῇ θεολογίᾳ, ἴσον περίπου ποσὸν ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀργοστολίῳ φιλανθρωπικῶν ἱδρυμάτων· πολὺ πλείονα δ' ὑπὲρ τῶν ἐν Ἀθήναις ὀρφανοτροφείου καὶ νοσοκομείων· καὶ πεντακοσίας σχεδὸν λίρας ὑπὲρ τῶν ἐν Βιέννῃ δύο ὀρθοδόξων ναῶν καὶ τοῦ ἐν Ληξουρίῳ Κεφαλληνίας ἱεροῦ ναοῦ τῶν Ταξιαρχῶν.

Ὁ εὐσεβέστατος κληροδότης ὁ τοσαύτην πρὸς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ στοργὴν ἐπιδειξάμενος, ὁ κατὰ καθῆκον ἐν ταῖς τελευταίαις τοῦ ἐπικήρου βίου στιγμαῖς τῆς πατρίδος αὐτοῦ μνησθείς, ὅπου, κατὰ τὸν μεγαλόφωνον τραγικόν, «Θεῶν τε πατρώων ἕδη, θῆκαί τε προγόνων», ὁ Θεαγένης Λιβαδᾶς, ὁ τῆς πρώτης αὐτοῦ παιδεύσεως ὑπὸ τὴν ἄτρωτον αἰγίδα τῆς θρησκείας τυχών, κεῖται καὶ μετὰ θάνατον δίδαγμα θαυμάσιον καὶ ἐποικοδομητικώτατον τῆς ἰσχύος καὶ τῆς ἐφ' ἡμῶν ἐπιρροῆς τῆς εὐσεβοῦς καὶ θρησκευτικῆς ἀπὸ πρώτης ἡλικίας παιδεύσεως. Καὶ λόγῳ μὲν ἔδειξε τὰ τεκμήρια τῆς τοιαύτης μορφώσεως καὶ ἀναπτύξεως ἐν τῇ πρὸς τὸν μακαρίτην Ἰωάννην Βαλέτταν ἀπαντήσει ὅτι «ἀγνοητέον πρὸ τοῦ Θ' ἄρθρου τοῦ Συμβόλου τῆς πίστεως τὸ ῥῆμα πιστεύω», ὅτε ἐθαυμάσαμεν τὰς βαθείας αὐτοῦ γνώσεις ἐν τῇ θεολογίᾳ, ἔργῳ δὲ νῦν φανεροῖ τὸν ἐν τῷ ἐπιστήμονι εὐσεβῆ καὶ φιλάνθρωπον Ἕλληνα, αἰωνόβιον λείπων μνήμην, καὶ μαρτυρῶν μυριοστὸς αὐτὸς τοῦ γένους διδάσκαλος τὸ τοῦ μεγάλου τῶν ἐθνῶν ἀποστόλου πρὸς Τιμόθεον γραφόμενον ὅτι «ἡ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης.»

Ὑπηρεσία Ἐθν. Ταμείου.— Ἡ ἔντιμος σύνταξις τῆς συναδέλφου «Κωνσταντιτουπόλεως» εἴτε ἐκ πλημμελοῦς ἀντιλήψεως τῶν πραγμάτων, εἴτε ἐκ καινοσπουδίας, οὐχὶ τὴν φρόνησιν, τὴν μετριοπάθειαν καὶ μετριοέπειαν ὑπογραμμὸν ἐχούσης, ἔγραψε πρότριτα ἔν τινι φύλλῳ αὐτῆς διάφορόν τι σχέσιν ἔχον πρὸς τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας ὑπὸ τοῦ ταμίου τοῦ κοινοῦ Ταμείου. — Ὁ ἔνδοξ. Συμεὼν Παπαδάκης ἐρένδης, ὑπηρετῶν ἐν τῇ πατριαρχικῇ αὐλῇ, ἐν ᾗ ἤρξατο τοῦ σταδίου αὐτοῦ, ἀπὸ τεσσαρακονταετίας, ἐπεδείξατο πάντοτε πολιτείαν, ὡς ὑπάλληλος, εὔορκον, ἔντιμον, καὶ εὐτυνείδητον, ἐφ' ᾗ καὶ δέον ν' ἀπολαμβάνῃ κρείττονος ἐκτιμήσεως καὶ ἐπαίνου. Ὁ ζῆλος αὐτοῦ πρὸς ἐξεύρεσιν πόρων, καλὴν αὐτῶν διαχείρισιν καὶ ἔγκαιρον πρὸς πάντας ἀπότισιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου ὑπερβαίνει πολλάκις πᾶσαν λογικὴν ἐλέγχων καὶ πᾶσαν ἔκτακτον διαχείρισιν. Τὰ ἐν «Κωνσταντινουπόλει» γραφέντα προέρχονται, φαίνεται, ἐκ διανοίας οἰομένης εἶναι τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἠθικότητος, ἀλλ' ἐπιλανθανομένης τοῦ πρὸς τὰ δίκαια τῶν ἄλλων σεβασμοῦ, διδασκούσης καὶ μὴ ποιούσης. Ὁ ἔνδοξ. Συμεὼν Παπαδάκης ἐρένδης πᾶν ὅ,τι ἔπραξεν, ἔπραξε κατ' ἐντολὴν πατριαρχικήν, οὐδεμίαν αὐτὸς ὑπέχων εὐθύνην.

Ἐκκλησία Ρουμανίας.

Ὁ σεβ. μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας κ. Ἰωσὴφ, λαβὼν τὴν νενομισμένην ἄδειαν, ἀνεχώρησε πρὸ δεκαπενθημερίας εἰς Βιέννην, ἕνεκα λόγων ὑγιείας.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Μεγάλη ἀναμφισβητήτως ἡ ἀποστολὴ τῆς δημοσιογραφίας ἅτε σπουδαίαν κεκτημένης τὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ὀρθῆς καὶ ὑγιοῦς ἀναπτύξεως τῶν κοινωνικῶν καὶ τὴν πρωτοπορείαν, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῇ μορφώσει αὐτῆς ἀποτελούσης, δημοσιογραφία ὅμως πλήρη τὴν συναίσθησιν τῆς ὑψηλῆς αὐτῆς ταύτης ἀποστολῆς ἔχουσα, ἀπαρεγκλίτως τοῦ τοιούτου ἱεροῦ αὐτῆς σκοποῦ στοχαζομένη, δημοσιογραφία εὖ περὶ παντὸς φρονοῦσα καὶ βουλευομένη καὶ συνετῶς ποθηγετοῦσα καὶ διαρωτίζουσα τὴν δημοσίαν γνώμην, οὐχὶ δὲ δημοσιογραφία μετ'ἐπιπολεότητος ἐπιτελοῦσα τὸ ἔργον αὐτῆς καὶ μεγίστης ἠθικῆς βλάβης πρόξενος ἀποβαίνουσα. Διότι κατὰ τὸν Πλούταρχον, **εὐβουλίας μὴ οὔσης, οὐδὲ βουλὴν εἰκὸς εἶναι περὶ πραγμάτων, οὐδὲ σκέψιν, οὐδὲ ζήτησιν τοῦ συμφέροντος.**

Ἀπὸ πολλοῦ παρατηροῦμεν ὅτι μερίς τις τοῦ ἐν Ἑλλάδι τύπου πάντῃ ἀστόχως, καὶ ἐπιβλαβῶς μάλιστα, προβαίνει εἰς μακρὰς ἀφηγήσεις καὶ λεπτομερεῖς περιγραφὰς οἰκογενειακῶν σκανδάλων, ἀπονενοημένων πράξεων καὶ πλείστων ἄλλων παραπλησίων, φρονοῦσα φαίνεται, ὅτι οὕτως ἐκπληροῖ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ στοιχειῶδες μάθημα τῆς ἀποστολῆς τοιαύτης δημοσιογραφίας παρέχει ἐσχάτως ἔγκριτος γερμανικὴ ἐφημερὶς ἡ τοῦ Βερολίνου, χαρακτηρίζουσα τὸν ἐν Ἑλλάδι τύπον ὡς κωμικὸν καὶ μηδεμίαν ἔχοντα συνείδησιν τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ. «Οὐδὲ ἱερῶν, ἐπιλέγει ἡ εἰρημένη ἐφημερὶς δικαίως ἐπικρίνουσα, οὐδὲ ὁσίων φείδονται οἱ ἀθηναῖοι δημοσιογράφοι· οἰκογενειακὰ σκάνδαλα, ἐφ' οἷς οὔπω ἡ ἀνακριτικὴ ἀρχὴ ἐξήνεγκεν οὐδὲ τὴν πρώτην αὐτῆς λέξιν, περιγράφονται πάραυτα ἐξ

ὁλοκλήρου ὑπὸ τῶν ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων, ὑπὸ τύπο μυθιστορήματος. Ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ὁ ἑλληνικὸς τύπος περιγράφων μόνον κακουργήματα καὶ αὐτοκτονίας καὶ εἰδεχθῆ σκάνδαλα, θέλομεν ἰδεῖ ποῦ δύναται νὰ φθάσῃ ἡ πώρωσις τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἰς ὃν οὐδαμῶς παύεται ὁ **διδάσκαλος τύπος** νὰ παραθέτῃ τοιαῦτα ἀπαίσια **ἐδέσματα.** Ὁ τύπος, ἡ μεγάλη αὕτη δύναμις, ἐξαντλεῖται, ἀτυχῶς, ἐν Ἑλλάδι οὐχὶ ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ τόπου, ἀλλὰ πρὸς μεγίστην βλάβην αὐτοῦ».

Τὰς ὀρθὰς ταύτας ἐπικρίσεις τῆς «Ἐφημερίδος τοῦ Βερολίνου» περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι τύπου συμμεριζόμεθα καὶ ἡμεῖς κατὰ πάντα καὶ ἐλπίζομεν ὅτι τοιαύτη οὐ μόνον θέλει ἀπότυχῃ τοῦ ἐπιμέμπτου καὶ ἐπιβλαβοῦς τούτου προγράμματος ἀλλὰ ἐπιδιώκων συνέτως τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἠθικῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ, ἀτενίζει καὶ ἀπώτερον πρὸς ἑτέρας ἠπείρους καὶ πληροφορούμενος αὐτὸς πρῶτος περὶ τῆς τελουμένης ἀλλαχοῦ προόδου, ἐμπορικῆς, βιομηχανικῆς καὶ πνευματικῆς θέλει μεταδίδει καὶ εἰς τὸ δημόσιον, ὅπερ ἐξυπηρετεῖ, τὰ ἀγαθὰ ἵνα μὴ χαρακτηρίζηται ὅτι «πλέει ἐν τῷ σκότει περὶ τοῦ τί γίνεται, ὄχι μόνον ἐν Ἀμερικῇ καὶ Ἀνατολῇ, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ γειτονικῇ Εὐρώπῃ» κατατρίβόμενος μόνον εἰς τὰ ἐσωτερικὰ καὶ λεπτολογῶν καὶ μακρηγορῶν περὶ παρωνυχίδων τοῦ τόπου αὐτοῦ.

ΣΚΟΠΙΩΝ ΦΙΡΜΙΛΙΑΝΟΣ

Μετὰ θλίψεως ἐνωτίσθη ἡ Ἐκκλησία τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Σκοπίων Φιρμιλιανοῦ ἐπελθόντα ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Σερβίας, ἔνθα πρό τινων ἡμερῶν μετέβη ἀδείᾳ τῆς Ἐκκλησίας, προτιθέμενος νὰ ἀπέλθῃ εἰς Βιέννην πρὸς περίθαλψιν τῆς ὑγείας αὐτοῦ. Τὸ θλιβερὸν ἄγγελμα μετέδωκε τηλεγραφικῶς τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ σεβασμιώτατος μητροπολίτης Βελιγραδίου κ. Ἰννοκέντιος τῇ π. δευτέρᾳ.

Ὁ μεταστὰς ἱεράρχης, σέρβος τὸ γένος, ἐκέκτητο ἀρτίαν θεολογικὴν μόρφωσιν, τυγχάνων ἀπόφοιτος τῆς ἱερατικῆς σχολῆς Βελιγραδίου· διετέλεσεν ἐπὶ δεκαετίαν καὶ ἐπέκεινα καθηγητὴς τῆς αὐτόθι ἱερατικῆς σχολῆς καὶ εἶτα διευθυντὴς αὐτῆς συγγράψας καὶ ἐκδοὺς ἅμα σερβιστὶ ἱκανὰς πραγματείας.

Περὶ τὰ τέλη αὐγούστου 1897 διωρίσθη ὑπὸ τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου ἀντιπρόσωπος τοῦ μητροπολίτου Σκοπίων καὶ τῷ 1899 κατὰ ὀκτώβριον ἐξελέγη μητροπολίτης Σκοπίων.

Τοῦ περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ σχετικοῦ τηλεγραφήματος ἀναγνωσθέντος ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς παρελθούσης τρίτης, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐνετείλατο τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Ρασκοπρεσρένης κ. Νικηφόρῳ ὅπως κηδεύσῃ μετὰ τῆς προσηκούσης ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τὸν μεταστάντα, ἐν Σκοπείοις, ὅπου μετεκομίσθη ὁ νεκρὸς αὐτοῦ.

Τῷ ἀρχιερατικῷ ἐπιτρόπῳ ἀρχιμ. Σάββᾳ ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἵνα μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς περιουσίας τοῦ ἀοιδίμου Φιρμιλιανοῦ.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἱερᾶς Μ. Λαύρας
ὑπὸ
ΑΛΕΞ. ΛΑΥΡΙΩΤΟΥ
11.
Πατριάρχου Σεραφείμ.

Ἡ μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ αὐτὴν ἱερωτάτων συναδέλφων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, διὰ τοῦ παρόντος αὐτῆς πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος, παρίστησι καὶ δηλοποιεῖ ὡς ὁ πρὸ ἡμῶν πατριαρχεύσας τὸ δεύτερον κὺρ Ἱερεμίας, μετὰ τὸ ἐξωσθῆναι τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἐξόριστος γεγονὼς παρὰ τῆς κραταιᾶς βασιλείας, παρεγένετο εἰς τὴν ἣν διωρίσθη μένειν διὰ βασιλικοῦ ὁρισμοῦ ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει τοῦ Ἄθωνος ἱερὰν καὶ σεβασμίαν σταυροπηγιακὴν τῆς Μ. Λαύρας μονήν, μηδὲν ὅλως ἐπιφερόμενος ἢ ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ οὔτε πράγματα, οὔτε ἄσπρα ἢ ροῦχα, οὔτε τι ἕτερον, πολὺ ἢ ὀλίγον, ὁποιουτινοσοῦν κτήματος εἴδος, εἰμὴ μόνον ἅπερ φόρει ἐνδύματα, ἔνθα μέρος κατοικεῖν, διάγειν τε καὶ μονάζειν παρὰ πάντα τὸν χρόνον τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καθὼς ἐξ ἰδίας γνώμης καὶ ἀρεσκείας αὐτοῦ ἐπηγγείλατο. Οἱ δὲ ἐν αὐτῇ συνασκούμενοι πατέρες, ὑποτασσόμενοι τῷ βασιλικῷ προστάγματι, ἀπεδέξαντο αὐτὸν εὐπειθῶς, καὶ ἀνέσεως τόπον διορισμὸν[1] ἔδωκαν εἰς κατοικίαν αὐτῷ· ἀλλὰ διὰ τὸ ὑπολειφθῆναι αὐτὸν πάντῃ ἄπορον, καὶ ἐστερημένον οὐ μόνον χρημάτων, ἀλλὰ καὶ κτημάτων καὶ ἱματίων, καὶ πάσης ἄλλης περιθάλψεως, ναὶ μὴν καὶ αὐτῶν τῶν πρὸς ζωάρκειαν ἀναγκαίων, πρόνοια ἐγένετο καὶ φροντὶς παρὰ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας περὶ τῆς χορηγίας τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἐπιτηδείων αὐτοῦ. Κἀντεῦθεν καὶ διωρίσθησαν ἤδη συνοδικῶς δίδοσθαι τῇ αὐτοῦ παναγιότητι κατ' ἔτος παρὰ μὲν τῆς ἡμῶν μετριότητος ἰδίως γρόσια ἑκατὸν εἴκοσι, ἐκ δὲ τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἕτερα διακόσια πεντήκοντα γρόσια, ὅπως ἔχῃ δι' αὐτῶν κυβερνᾶσθαι, καὶ πορίζειν τὰ πρὸς τὸ

1. δι' ὁρισμοῦ, ἢ διωρισμένον.

ζῇν ἀναγκαία, ὥστε οὐδεμίαν ἔχουσι τοῦ λοιποῦ εὐπρόσωπον δικαιολογίαν καὶ εὔλογον ἀφορμὴν οἱ συγγενεῖς τοῦ αὐτοῦ κὺρ Ἱερεμίου, οὔτε ζῶντος ἤδη οὔτε μετὰ θάνατον αὐτοῦ, ἐπαναστῆναι ἐν οἱῳδήποτε καιρῷ καὶ ζητῆσαι λόγῳ δῆθεν κληρονομίας ἐκ τῶν πατέρων τῆς ρηθείσης ταύτης μονῆς πολλὴν ἢ ὀλίγην περιουσίαν ἄσπρων ἢ πραγμάτων ἢ φορεμάτων ἐκείνου, ἅτε ἀκτήμονος πάντῃ καὶ ἀναργύρου ἀποκομισθέντος καὶ ἀπελθόντος ἐν τῇ ρηθείσῃ τῆς Λαύρας μονῇ, καθὼς δῆλόν ἐστι καὶ ὁμολογούμενον ἡμῖν τε καὶ τῇ περὶ ἡμᾶς ἱερᾷ τῶν συναδέλφων ἀρχιερέων συνόδῳ καὶ πᾶσι τοῖς εἰδόσι τὰ κατ' αὐτόν. Ὅθεν εἰς τὴν περὶ τούτου ἀναντίρρητον δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν βεβαιωτήριον τῆς ἀληθείας γράμμα, καὶ ἐδόθη τοῖς ὁσιωτάτοις πατράσι τῆς ρηθείσης ἱερᾶς μονῆς τῆς Λαύρας.

Ἐν ἔτει ,αψλγ΄, ἐν μηνὶ μαΐῳ, ἰνδικτιῶνος ΙΔ΄.

Σεραφεὶμ ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κων]πόλεως κτλ.

Ἡρακλείας Γεράσιμος Κυζίκου Λύξεντιος—Νικομηδείας Γρηγόριος*—Νικαίας Καλλίνικος — Θεσσαλονίκης Ἀνανίας — Σηλυβρίας Μακάριος - Κρήτης Γεράσμος — Φιλιππουπόλεως Δημήτριος** κ.λ.π.

12

Πατριάρχου Ἰωαννικίου.

Ὁσιώτατοι καθηγούμενοι τῶν ἐν τῷ ἁγιωνύμῳ Ὄρει τοῦ Ἄθωνος ἱερῶν σεβασμίων βασιλικῶν τε καὶ σταυροπηγιακῶν ἡμετέρων πατριαρχικῶν μοναστηρίων, καὶ λοιποὶ ὁσιώτατοι πατέρες καὶ σκευοφύλακες καὶ προηγούμενοι καὶ οἱ γέροντες τῆς ἱερᾶς Συνάξεως τοῦ Πρωτάτου, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, κτλ.

Διὰ τῆς παρούσης ἡμετέρας πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἐπιστολῆς δηλοποιοῦμεν πᾶσιν ὑμῖν ὅτι ἀγκαλὰ καὶ κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ ἔρθασε νὰ καταπατήσῃ τὴν κοινὴν μητέρα Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, ὁ ὅπως δήποτε παρ' ἀξίαν προπατριαρχεύσας κακοΣεραφείμ, καὶ νὰ τὴν κατατυραννήσῃ ἐν διαστήματι χρόνων περίπου τεσσάρων μὲ ἀνήκουστόν βαρβαρικὸν θράσος, ὠμότητα καὶ ἀπανθρωπίαν εἰς ὅλην τὴν ἱερὰν ὁμήγυριν τῶν ἁγίων ἀρχιερέων καὶ εἰς τὸ ἁπανταχοῦ χριστώνυμον σύστημα τῶν ὀρθοδόξων, ὡσὰν ὅπου ὄχι μόνον οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς ἔπαθον καὶ ὑπέμεινον τὰ ἀνήκεστα κακά, διωγμούς, ἐξορίας, ζημίας, καὶ ἀδίκους ἀτιμίας, αἱ ὁποῖαι ἔγειναν καὶ εἰς ἁπαντας πασίδηλοι καὶ ἐξάκουστοι, ἀλλὰ καὶ ὅλον τὸ πλῆθος τῶν ὀρθοδόξων καὶ τὰ σεβάσμια μοναστήρια διαφόρως καὶ πολυτρόπως κατετρέχθησαν καὶ ἐζημιώθησαν παρ' αὐτοῦ, μολοντοῦτο ὑπεμείναμεν καὶ ὑπερέραμεν τὰ τόσα αὐτοῦ συνεχῆ καὶ ἀλλεπάλληλα κακὰ καὶ δὲν ἐκινήθημεν κατ' αὐτοῦ, ἐλπίζοντες τὴν μεταβολήν του, καὶ διὰ νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ καμμία ζημία εἰς τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν μὲ τὴν κατ' αὐτοῦ κίνησιν. Ἐπειδὴ ὅμως ἤδη, ὄχι μόνον ἔμεινεν ἀμετάβλητος εἰς τὸ κακόν, καὶ ἀνεπίδεκτος διορθώσεως, ἀλλὰ μάλιστα καὶ ἐπέτεινε τὴν κακίαν καὶ βαρβαρικήν του θρασύτητα καὶ ἁρπαγήν καὶ πλεονεξίαν, ἔρθασε κατ' αὐτοῦ ἡ θεία δίκη καὶ ἡ κηδεμονικὴ πρόνοια τοῦ πανσόφου Θεοῦ, ὅπου καὶ πατάσσει μὲν πρὸς καιρὸν διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, ἐλεεῖ δὲ πάλιν καὶ σπλαγχνίζεται διὰ τὴν ἑαυτῆς ἀγαθότητα. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐξώσθη τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ ἐξόριστος ἀπεπέμφθη αὐτόθι εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος· μετὰ δὲ τὴν ἔξωσιν αὐτοῦ, ἡ ἐνδημοῦσα ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁπαξάπασα τῶν ἁγίων ἀρχιερέων ὁμήγυρις, εἰς ἓν συνελθόντες καὶ συνδιασκεψάμενοι ἐν ἁγίῳ Πνεύματι, αὐτὸν μὲν καθαιρέσει παντελεῖ καθυπεβάλομεν διὰ τὰ τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα αὐτοῦ κανονικὰ ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα θέλετε τὰ πληροφορηθῆ καὶ ἡ ὁσιότης ὑμῶν σαρέστερον ἀπὸ τῆς κατ' αὐτοῦ γραφείσης συνοδικῆς καθαιρέσεως εἰς πλάτος ταῦτα πάντα περιεχούσης, ἥντινα καὶ στελλομεν ἤδη αὐτόθι μὲ τὸν πρώην ἀρχιμανδρίτην Νικόδημον, τὴν ὁποίαν καὶ λαμβάνοντες ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομεν σροθρότατα πᾶσιν ὑμῖν ὅπως ἀναγνώσητε αὐτὴν παρρησίᾳ καὶ ἐν ἐπηκόῳ πάντων εἰς ὅλα τὰ ἱερὰ μοναστήρια ὑμῶν καὶ εἰς τὴν Σύναξιν τοῦ Πρωτάτου, μετὰ δὲ ταῦτα πέμψητε αὐτὴν μὲ ἄνθρωπον πιστὸν καὶ εἰς τὸν ἱερώτατον μητροπολίτην Θεσσαλονίκης ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον πάσης Θετταλίας καὶ συνάδελφον ἡμῶν κὺρ Σπυρίδωνα, πρὸς ὃν γράφομεν καὶ ἡμεῖς καὶ παραγγέλλομεν διὰ πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς νὰ τὴν ἀναγνώσῃ καὶ ἡ ἀρχιερωσύνη αὐτοῦ ἐπ' ἐκκλησίας καὶ παρουσίᾳ εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς ὑποκειμένας αὐτῷ ἐπισκοπάς, γράφοντες καὶ πρὸς ἐκείνους τὴν πατριαρχικὴν ἡμῶν παραγγελίαν περὶ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῆς. Ὑστέρων δὲ κανονικῶν γενομένων, κατὰ τὸν τύπον τῆς Ἐκκλησίας, κοινῇ καὶ ὁμορώνῳ βουλῇ καὶ συμπνοίᾳ ὅλης τῆς ἱερᾶς τῶν ἁγίων ἀρχιερέων συνόδου, προεβιβάσθημεν καὶ ἀνήχθημεν ἡμεῖς εἰς τὸν ἁγιώτατον πατριαρχικὸν καὶ οἰκουμενικὸν θρόνον, μὲ κοινὴν πρόσκλησιν καὶ ἀξίωσιν ὅλης τῆς ἱερᾶς ὁμηγύρεως καὶ τοῦ εὐαγοῦς κλήρου, ἱερατικοῦ τε καὶ ἀρχοντικοῦ καταλόγου, καὶ

* Θεόκλητος, οὐχὶ Γρηγόριος. Σημ. Ἐκκλησ. Ἀληθείας.

** Θεόκλητος, ὁ καὶ ἀνεψιὸς τοῦ Ἱερεμίου, κατὰ τὴν παράδοσιν. Σημ. Ἐκκλ. Ἀληθ.

λοιποῦ τῶν ὀρθοδόξων συστήματος, σκοπὸν ἔχοντες, Θεοῦ εὐδοκοῦντος καὶ συναντιλαμβανομένου, νὰ σηκώσωμεν ὅλα τὰ προλαβόντα βίαια, ἄδικα, παράνομα, καὶ παράλογα, καὶ νὰ ποιμάνωμεν τὸν ἁγιώτατον τοῦτον θρόνον ἐν πνεύματι πραότητος, θεωροῦντες πᾶσαν ὑπόθεσιν ἐκκλησιαστικὴν μὲ κοινὴν γνώμην καὶ σύμπνοιαν τῆς ἱερᾶς συνόδου, καὶ νὰ ὑπερασπιζώμεθα πατρικῶς καὶ τὰ αὐτόθι ἅγια καὶ σεβάσμια μοναστήρια, προντιζόντες ἀόκνως διὰ τὴν εὐκατάστατον κυβέρνησιν καὶ διεξαγωγὴν αὐτῶν, κατὰ τὸ ἀπαραίτητον χρέος τῆς ποιμαντικῆς ἡμῶν προστασίας, εἰς τὸ ὁποῖον ὄντες βεβαίως πεπληροφορημένοι, καὶ ἔχοντες ἐλπίδας χρηστὰς, μὴ διαλείπητε ἀπὸ τοῦ νὰ προσεύχησθε μετὰ θερμότητος καὶ εὐλαβείας καὶ ἐκτενοῦς ἐκεσίας εἰς τὰς καθημερινὰς προσευχὰς καὶ δεήσεις τῷ οὕτως εὐδοκήσαντι Θεῷ καὶ ἐλευθερώσαντι τὴν ἁγίαν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν καὶ ὅλον τὸ χριστώνυμον πλήρωμα ἀπὸ τὴν τυραννικὴν βίαν καὶ δυναστείαν τοῦ ἀθέου ἐκείνου, εἰς τὸ νὰ διαφυλάξῃ τὴν ἁγίαν του Ἐκκλησίαν, ἐν εἰρηνικῇ καταστάσει, πάσης ἀντικειμένης προσβολῆς καὶ λυπηρᾶς περιστάσεως ἄγευστον. Ἔχοντες λοιπὸν βεβαίαν τὴν περὶ τούτου εἴδησιν καὶ γνωρίζοντες αὐτὸν τὸν ἐξοριστέντα κακοΣεραφείμ καθηρημένον ἀπὸ πάσης τῆς ἱερᾶς συνόδου, οὕτω νὰ προσφέρητε πρὸς αὐτὸν, ὡς ἔνοχον καὶ ὑπόδικον ἐσχάτῃ ἐκκλησιαστικῇ παιδείᾳ, κατὰ τὴν περίληψιν καὶ τὰ ἀροδρότατα ἐπιτίμια τὰ ἐν τῇ συνοδικῇ καθαιρέσει περιεχόμενα· καὶ ἐὰν θελήσῃ νὰ μεταχειρισθῇ κανένα ἄτακτον, αὖθαδες, ἢ ἄθεον κίνημα, ἐναντίον τῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ὄχι μόνον νὰ μὴ συγκοινωνήσητε εἰς τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ μᾶς προφθάσητε κατὰ τάχος τὴν περὶ τούτου εἴδησιν. Οὕτω ποιήσατε, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά, ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ ἡ εὐχὴ καὶ εὐλογία τῆς ἡμῶν μετριότητος εἴη πᾶσιν ὑμῖν.

Χύζα', ἀπριλίῳ κ'.

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως καὶ εὐχέτης ὑμῶν.

Καισαρείας Παΐσιος—Νικαίας Ἱερεμίας—Χαλκηδόνος Ἀγαθάγγελος*—Δέρκων Σαμουὴλ—Μιτυλήνης Ἱερόθεος—Δρύστρας Βαρθολομαῖος—Σοφίας Ἱερεμίας—Κύου Θεόκλητος—Φερσάλων Δωρόθεος.**

* οὐχὶ Ἀγαθάγγελος, ἀλλ' Ἰωαννίκιος. Σημ. Ἐκκλ. Ἀλ.

** Ἰάκωβος Σημ. Ἐκκλ. Ἀληθείας.

Σημ. Ἀλεξ. Α. ὁ Σεραφεὶμ ἐστάλη, κατὰ τὸν Κύριλλον Λαυριώτην, ὑπερόριος εἰς τὴν μονὴν τοῦ Παντοκράτορος

« Σεραφεὶμ τὸν ἀλβανὸν τὸν πολὺν ἐν ταῖς μάχαις·
τοῦτον πατριαρχεύοντα εἰς πέντε ὅλα ἔτη
ἡ σύνοδος κατήγαγε, καὶ ἐξώρισε τότε
εἰς μονὴν Παντοκράτορος εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος».

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Λιμονιὰ Ν. Κουγιούλη, τὸ γένος Μιχαὴλ Κουρούπη, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ, τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διωρισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς συζύγου Νικολάου Γ. Κουγιούλη, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, ὑπηρέτου ἐν τῷ Πέρα Παλάς, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος»

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 22 νοεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος 2

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΑΡΝΗΣ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Δικάζον ἐρήμην τοῦ ἐναγομένου καὶ ἀποφαίζον παμψηφεὶ,

Δέχεται τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτοκ. 16 καὶ ἡμερομηνίαν 31 μαΐου 1903 ἀγωγὴν τῆς ἐναγούσης Κρουσταλίας Νικολάου ὡς νόμιμον καὶ βάσιμον,

Κηρύσσει διαλελυμένον τὸν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐναγομένου Κωνσταντίνου Παναγιωτίδου ὀφιστάμενον γάμον ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ τοῦ φυγοδικοῦντος συζύγου Κωνσταντίνου Παναγιωτίδου,

Ὁρίζει προθεσμίαν 31 ἡμερῶν πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἀνακοπῆς,

Διατάσσει τὴν ἐν τρισὶν ἀλλεπαλλήλοις ἀριθμοῖς τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως» δημοσίευσιν τοῦ διατακτικοῦ τῆς παρούσης ἀποφάσεως, καὶ

Ἐπιβάλλει τῷ ἐναγομένῳ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν σχετικῶν πρακτικῶν, ὡς καὶ τὰ τῶν διαλυτηρίων, ἐγγράφων ἀνιόντα εἰς γρόσια 360 προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος.

Ἐγένετο, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπηγγέλθη τῇ 26 σεπτεμβρίου 1903, ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Βάρνης.

ὁ πρόεδρος

Ὁ Βάρνης ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ 3

Ὁ γραμματεὺς

Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ΄ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 19 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 51

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ψευδολογίαι σχισματικῶν - Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Ἡ λέξις στιχάριον — Τὸ Στιχάριον — Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὡρολογίου τῆς τῶν Ἀκοιμήτων μονῆς — Ἡ Π. Διαθήκη περὶ γάμου καὶ παρθενίας — Ἐπιτροπαὶ ἐράνων — Νομολογία Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου — Νέα Βιβλιοθήκη — Δικαστικαὶ ἀγγελίαι — Παράρτημα «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

Οἱ τὴν βουλγαρικὴν ἐξαρχίαν διέποντες πάντοτε μὲν θορυβοῦσι, καὶ, χαλκεῖον αὐτὴν ἀποτελοῦντες ψευδολογημάτων, ταῦτα παρατάττουσιν ἀείποτε ἐν ἐγγράφοις ἐπισήμοις ὡς μαρτύρια τῶν διϊσχυρισμῶν αὐτῶν, ἐπ' ἰσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν, ἀσχάλλοντες ἐπὶ τῇ μὴ δι' αὐτοὺς εὐνοϊκῇ τροπῇ τῶν πραγμάτων, πάντα λίθον κινοῦσι πασὰ τοῖς ἰσχύουσιν, ἑνταυτῷ δὲ καὶ σπερμολογοῦσιν ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, ἰδίᾳ διὰ τῶν ἀνταποκριτῶν εὐρωπαϊκῶν τινῶν ἐφημερίδων, ἵνα πιστευθῇ ὅτι ὄφθεν μετὰ πολλῆς σπουδῆς οἱ κατὰ τὴν Μακεδονίαν ὀρθόδοξοι ἀρχιερεῖς καὶ κανονικοὶ ποιμένες τῶν ἐν τῷ θέματι τούτῳ ἐπαρχιῶν, περιερχόμενοι χωρία καὶ κώμας, διὰ δυναστειῶν, βιάζουσι τοὺς ἐγκυλινδουμένους ἐν τῷ βουλγαρικῷ σχίσματι νὰ προσέλθωσιν εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς ἁγίας καὶ μεγάλης ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐξ ἧς ἀπεσπάσθησαν κατὰ καιροὺς διὰ δόλου καὶ τρομοκρατίας.

Μεθ' ὅλας τὰς ἐπὶ τῆς πραγματικότητος, τὰς ἐπὶ τῆς ἀληθοῦς ὄφλα δὴ τῶν πραγμάτων καταστάσεως, στηριζομένας διαψεύσεις, ὧν τὸ κῦρος ἀκαταγώνιστον, οἱ εἰρημένοι, στερρῶς ἐχόμενοι τῶν ἀνυποστάτων καταγγελιῶν αὐτῶν καὶ μόνον διὰ θορύβου ταύτας περιβάλλοντες, ἅτε τῶν ἰσχυόντων κάλλιστα γινωσκόντων ὅτι οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ἐπ' οὐδενὸς, οὐδ' ἐγγύθεν, οὐδὲ πόρρωθεν, ὑπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἀρχιερέων ἀσκεῖται βία ἐπὶ σχισματικῶν, ἐνοχλοῦσι φωνασκοῦντες καὶ καταγγέλλοντες τὴν νόμιμον αὐτῶν ἀρχήν, ἀφ' ἧς ἀπεσπάσθησαν, ὅτι καὶ διὰ κλητήρων καὶ ραβδούχων περισυλλέγονται καὶ πρὸς τὰς ὀρθοδόξους ὁδηγοῦνται μητροπόλεις οἱ ἀπὸ τῆς μάνδρας τῆς βουλγαρικῆς ἐξαρχίας ἀποσκιρτῶντες, δῆλον οὖν οἱ τέως σχισματικοί, οἱ τὴν ἄχρι τοῦδε πολιτείαν αὐτῶν ἀπαρνούμενοι, φεύγοντες ἅμα τὰς ἐπ' αὐτῶν ἐπισκηψάσας ποικίλας συμφορὰς καὶ εἰς τὸν λιμένα τῆς ὀρθοδοξίας προσορμιζόμενοι.

Οἱ ψευδολόγοι τῆς βουλγαρικῆς ἐξαρχίας οἱ τοιοῦτοι πολλάκις ῥαβδεύθεντες, οἱ διακριθέντες ἐπὶ διαμπερὲς διαστροφῇ τῆς ἀληθείας, ἀπεδείχθησαν ἤδη καὶ αὐτὸ τὸ σαφὲς γράμμα πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν γραμμάτων διαστρέφοντες· οὐδὲν εἰλικρινέστερον, οὐδὲν εὐνοητότερον ἐπιστολῆς ἐκκλησιαστικῆς, διδούσης τοῖς ἐν μακεδονικαῖς καὶ θρακικαῖς ἐπαρχίαις χριστιανοῖς συμβουλὰς καὶ πατρικὰς ὑποθήκας χριστιανικοῦ βίου, προτρεπομένης εἰς τὸ συζῆν εἰρηνικῶς, ὡς ἀληθεῖς τοῦ θεανθρώπου ἡμῶν Λυτρωτοῦ μαθητάς, πάντας τοὺς συνει-

κους αὐτόθι λαούς, καθὸ πιστοὺς ὑπηκόους τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σουλτάνου καὶ κυρίου αὐτῶν.

Ἡ τακτικὴ τῶν εἰς τὴν Ἐξαρχίαν ὑποκειμένων ἐστὶν ἀκαταλόγιστος καὶ ἐν τούτῳ· διότι, ἐνῷ χραίνουσι τὰς χεῖρας αὐτῶν αἵματι ἀδελφικῷ, κρεουργοῦντες ἱερεῖς ὀρθοδόξους, διδασκάλους ὀρθοδόξους, προκρίτους ὀρθοδόξους, σεβασμίους τοῦ Ὑψίστου λειτουργοὺς σύροντες ἐκτὸς τῶν ναῶν, πάντας ἀποσπῶντες ἀπὸ τῆς ἱερᾶς πρὸς Θεὸν προσευχῆς, διακόπτοντες τὴν κοινὴν λατρείαν, ὡσεὶ μὴ ἐκαυχῶντο ἐπὶ τῇ χριστιανικῇ αὐτῶν ἐπαγγελίᾳ, ἐνῷ φαίνονται ὁμόσαντες τὴν ἐξόντωσιν παντὸς ὀρθοδόξου, ἀντιστρατευομένου εἰς τὰ ἀπονενοημένα αὐτῶν ἔργα, ἐνῷ γινώσκουσιν ὅτι περὶ τῆς ἀγριότητος αὐτῶν καὶ τῆς ἀπανθρωπίας οὐδ' ἡ ἐλαχίστη χωρεῖ ἀντίρρησις, πειρῶνται νῦν νὰ ἐπιρρίψωσι νέαν κατηγορίαν κατὰ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ἀφ' ἧς ἀσεβῶς ἀπεσκίρτησαν. Ἡ διδασκαλία τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ἐστὶ σαρής, ἀνεπίδεκτος οἱασδήποτε παρερμηνείας, οἱ τέως ὑπὸ τῆς λεγομένης ἐξαρχίας δελεασθέντες ἐννοοῦσιν αὐτὴν κάλλιστα καὶ ρίπτονται εἰς τὰς ἀγκάλας τὰς μητρικάς, ἐν αἷς οὐδὲν κακὸν εἶδον. Ἀκριβῶς δὲ ἡ σαφήνεια διήνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἁπλοϊκῶν χριστιανῶν, ὧν οἱ ἀρχηγοὶ βλέπουσιν ἐν ἀπογνώσει ἀρξάμενον νὰ καταρρέῃ τὸ ἐπὶ τῆς ἀσεβείας καὶ τῆς δολιότητος στηριχθὲν ἔργον αὐτῶν!

ΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ ΤΗΣ ΡΩΜΟΥΝΙΑΣ, ἐξ ὧν μετέγραψαν καὶ αἱ ἐν Εὐρώπῃ ἐκδιδόμεναι, γνωστὴν κατέστησαν ἐπ' ἐσχάτων τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ἐξοχωτάτου ὑπουργοῦ, ὅστις ὁμιλῶν περὶ πραγμάτων πολιτικῆς φύσεως, ἐκτὸς τοῦ ρωμουνικοῦ κράτους συμβαινόντων, εἶπε σὺν ἑτέροις τισίν, ὅτι ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἀνεγνώρισεν ἐπ' ἐσχάτων τὴν ρωμουνικὴν ἐθνικότητα τὴν ἐντὸς τοῦ τουρκικοῦ κράτους ὡς αὐθύπαρκτον κοινότητα, διατελοῦσαν ἀνεξάρτητον ἀπὸ πάσης ἄλλης. Ὁ ἐρίτιμος ὑπουργὸς ἄγνοεῖ, φρονοῦμεν, τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν δίκαιον, γινώσκει δὲ βεβαίως ὅτι ἡ ἀμφοτέρων τούτων ἄγνοια δύναται νὰ ὠθήσῃ τινὰ εἰς πλάνην. Θεσμὸς ἀπάδων εἰς τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀντικείμενος εἰς τὸ παρελθὸν αὐτῆς οὔτε ἀνεγνωρίσθη, οὔτε δύναταί ποτε, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, ν' ἀναγνωρισθῇ, οἱ δὲ τοιαύτας εἰδήσεις διαδίδοντες ἀπατῶσιν, ἐπὶ σκοποῖς ὑλικοῖς καὶ βλέψεσι κοσμικαῖς, τὴν κυβέρνησιν ἐκείνην, ἥτις ἐμπιστεύει ποτὲ τούτοις τὴν ὑποστήριξιν δῆθεν τῶν ἰδίων αὐτῆς συμφερόντων. Ἔργον πολλῆς σπουδῆς ἄξιον ἤθελον πράξει οἱ εἰς τοιαύτας διαδόσεις πιστεύοντες εἴπερ ἐμελέτων ἱστορίαν ἐκκλησιαστικὴν πρόσφατον, ἐξ ἧς θέλουσι μάθει λίαν αὐθεντικῶς ὅτι αὐστηρῶς ἡ Ἐκκλησία πατάσσει τὸν φυλετισμόν, γινώσκουσα τοῦτον, ὡς εἴπομεν, ἀντιστρατευόμενον πρὸς τὴν διδασκαλίαν αἰώνων πολλῶν. Ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ὑπὲρ τοῦ νομίμου καὶ κανονικοῦ καθεστῶτος ὑπερμαχοῦσα, εὔχεται καὶ ποθεῖ ἵνα μένωσιν ἡνωμένοι μὲν ἐν τῷ δόγματι πάντες οἱ ὀρθόδοξοι, χωρὶς ὅμως οὐδεμιᾶς φυλετικῆς διακρίσεως, ἥτις ὑπονομεύει τὰ τῆς Ἐκκλησίας θεμέλια.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Συνεδρία δύο Σωμάτων.—Τῇ π. δευτέρᾳ τὰ δύο Σώματα συγκληθέντα εἰς κοινὴν συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου συνεσκέψαντο περί τινων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.—Ἐν τέλει τῆς συνεδρίας, ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ὑπομνήσας ὅτι ἡ παροῦσα κοινὴ τῶν δύο Σωμάτων συνεδρία τυγχάνει τελευταία τοῦ λήγοντος ἤδη ἔτους, ἐξέφρασε πρὸς τὴν ὁλομέλειαν τὴν πλήρη εὐαρέσκειαν καὶ τὰς εὐχαριστίας αὐτοῦ ἐπὶ τῇ προθύμῳ καὶ φιλογενεῖ συμπράξει αὐτῶν ἐν τῇ διοικήσει τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν πραγμάτων.

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης. — Προχθὲς ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ σεβ. μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀλέξανδρος, ὃν προέπεμψαν ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου οἱ μητροπολῖται Βελεγράδων καὶ Κώου, ἐκ μέρους δὲ τῆς Α. Θ. Π. ὁ ἱερολ. δευτερεύων κ. Βενιαμίν.

Μητρόπολις Νεοκαισαρείας. —Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Ἀμβρόσιος διὰ γράμματος αὐτοῦ ἤγγειλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι αἰσίως ἀφίκετο εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ ἐγκαρδίου ἔτυχεν ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ.

Μητρόπολις Πισιδίας.—Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Πισιδίας κ. Γεράσιμος διὰ γράμματος ἀνεκοίνωσε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἐτέλεσεν ἐν Καστελλορίζῳ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ τῇ 23 τοῦ νοεμβρίου λήξαντος τὰ ἐγκαίνια νεοδμήτου σχολῆς, ἀνεγερθείσης ἀναλώμασι τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ φιλομούσου κ. Λουκᾶ Σαντραπῆ, πρὸς ὃν εὐγωμονοῦσα ἡ κοινότης ἀπεκάλεσε τὸ παιδευτήριον Σαντράπειον. — Ἡ Ἱ. Σύνοδος, ἐπαινέσασα τὸν φιλόμουσον ἱδρυτήν, ἐνέκρινεν ὅπως ἐκφρασθῇ αὐτῷ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας.

Μητρόπολις Μελενίκου. — Αὐθήμερον ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μελενίκου κ. Εἰρηναῖος, προπεμφθεὶς ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὑπὸ τοῦ ἱερολ. τριτεύοντος κ. Ἱεροθέου.

Μητρόπολις Βοδενῶν. — Ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου συνεστήθη τῷ ἐκ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτῃ Βοδενῶν κ. Νικοδήμῳ ὅπως διατάξῃ τὸν αὐτόθι ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ θεοφιλ. ἐπίσκοπον πρώην Ἱερισσοῦ καὶ Ἁγίου Ὄρους κ. Ἱλαρίωνα νὰ μεταβῇ εἰς Γευγελῆ καὶ ἐξετάσῃ τὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑποβληθέντα παράπονα τῶν ὀρθοδόξων κατὰ τοῦ ἐν Γευγελῆ ἀρχιερατικοῦ ἐπιτρόπου ἱερομ. κ. Εἰρηναίου Κωνσταντινίδου.

Πεντηκονταετηρὶς ὑπηρεσίας.—Τῆς Λ. Ε. τοῦ ἐνταῦθα πρεσβευτοῦ τῆς Αὐστροουγγαρίας βαρόνου δὲ Κάλιτς ἄγοντος τῇ π. τετάρτῃ τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον εἰσόδου αὐτοῦ, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπὶ τῷ εὐφροσύνῳ τούτῳ γεγονότι ἀπέστειλε πρεσβείαν ἐκ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Καλλινίκου καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ Α΄ πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ἰωάννου Δ. Τανταλίδου, οἵτινες διερμηνεύσαντες πρὸς τὸν ἑορτάζοντα πρεσβευτὴν τὰς συγχαρητηρίους πατριαρχικὰς εὐχὰς ἐπέδωκαν ἐπιστολὴν τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου (μετ' ἐπισυνημμένης γαλλιστὶ μεταφράσεως καὶ εἰκονισματίου καλλιτεχνικῶς ἐπεξειργασμένου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπὶ ἐγκαύστου), ἐξαίρουσαν τὴν συνετωτάτην πολιτείαν τῆς Α. Ἐξοχότητος πρὸς τὰ δίκαια τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας κατὰ τὸ εἰκοσιπενταετὲς καὶ ἐπέκεινα ἐν τῇ βασιλευούσῃ χρονικὸν διάστημα τῆς δοκίμου καὶ ἔμφρονος ὑπηρεσίας Αὐτῆς.—Ἡ Α. Ἐξ. ὁ πρεσβευτὴς ἀπαντῶν εἰς τὰς πατριαρχικὰς προσρήσεις ἐξέφρασε τὴν βαθυτάτην αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην ἐπὶ τοῖς τεκμηρίοις τῆς ἐκτιμήσεως τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου, ἅτινα, θεωρεῖ, ἐπεῖπε, πολύτιμα. Ταῦτα δὲ πάντα διεκοίνωσε χθὲς ἡ Α. Θ. Π. ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἱ. Συνόδου.

Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα.—Κατὰ τὴν τῆς δευτέρας συνεδρίαν τῶν δύο Σωμάτων, ἐξελέγησαν μέλη τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων οἱ κκ. Η. Ἡλιάσκος, Σ. Παντερμαλῆς καὶ Στ. Ναρλῆς, εἰς ἀντικατάστασιν τῶν τὴν διετῆ αὐτῶν περίοδον συμπληρωσάντων καὶ ἀποχωρούντων κκ. Ι. Σιώτου, Χ. Λάγου καὶ Η. Ἡλιάσκου, ὄντος ἐκλεξίμου καὶ αὖθις.

Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον.—Ἐν τῇ κοινῇ συνεδρίᾳ τῶν δύο Σωμάτων τῆς δευτέρας (15 μεσοῦντος), ὑποβληθείσης αἰτήσεως τῆς ἐφορίας τοῦ ἐν Πριγκήπῳ Ἐθν. Ὀρφανοτροφείου, ἐνεκρίθη ἡ τροποποίησις τινων ἄρθρων ἐκ τοῦ κανονισμοῦ, ὡς ἐξῆς: Α΄. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀρφανῶν, σχετικῶς πρὸς τὴν σημερινὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ Ὀρφανοτροφείου, ὁρίζεται τό γε νῦν εἰς 150 αὐξανόμενος ἑκάστοτε ἀναλόγως τῆς αὐξήσεως τῶν πόρων. — Β΄. Ἐκτὸς τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου ὁριζομένου ἀριθμοῦ τῶν 150 ὀρφανῶν, τὸ Πατριαρχεῖον δικαιοῦται εἰς ἐκτάκτους περιστάσεις ν' ἀποστέλλῃ τό γε νῦν μέχρι πέντε ἐτησίως. — Γ΄. Διὰ λόγους, περιεχομένους ἐν τοῖς πρακτικοῖς ἀπονέμεται ἀποκλειστικῶς τῷ κ. Λεωνίδᾳ Γ. Ζαρίφῃ ὁ τίτλος τοῦ ἰσοβίου ἀντιπροέδρου. — Προκειμένου δὲ περὶ τοῦ τύπου τῆς σφραγῖδος τοῦ Ὀρφανοτροφείου, ὡρίσθη ὅπως ἐν τῷ μέσῳ φέρῃ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν εὐλογοῦντα τὰ παιδία.

Πατριαρχ. Κεντρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπή.—Ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ, ληφθέντος ὑπ' ὄψιν ὅτι ἔληξεν ἡ διετὴς περίοδος τῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, πανιερωτ. μητροπολίτου Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, πανοσιολογ. ἀρχιμ. Γρηγορίου Κωνσταντινίδου, καὶ τῶν ἐλλογίμων κκ. Α. Ζαμαρίου, γυμνασιάρχου τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ Ζωγραφείου, Βασ. Μυστακίδου καθηγητοῦ ἐν τῇ Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ, ὡς καὶ τοῦ πρὸ μηνῶν παραίτησιν ὑποβαλόντος ἰατροῦ κ. Ἀναστασίου Χρηστίδου, τὰ δύο Σώματα ἐξελέξαντο νέα μέλη τὸν πανιερ. μητροπολίτην Σάρδεων κ. Μιχαὴλ, σχολάρχην τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, τὸν αἰδεσιμ. πρωτοπρεσβύτερον κ. Κωνσταντ. Καλ-

λίνικον, τὸν κ. Α. Ζαμαρίαν, καὶ τοὺς κκ. Ἰωάννην Κ. Χατζάπουλον καὶ Ἰωάννην Α. Σιώτην, ἰατρὸν, παραμενόντων τοῦ τε σεβασμ. προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς μητροπολίτου Ἰκονίου κ. Ἀθανασίου καὶ τοῦ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐκπροσωποῦντος ἐν αὐτῇ ἐριτίμου κ. Σόλωνος Καζανόβα.

Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον.—Ἐν τῇ σημερινῇ αὐτοῦ συνεδρίᾳ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον διώρισεν ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν διανεμηθησομένων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐλεῶν συγκειμένην ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως κ. Ταρασίου, τοῦ ἐκ τῶν μελῶν κ. Κ. Ἀνανιάδου καὶ τοῦ Β΄ γραμματέως κ. Ἀλκ. Μαυράκη.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ κυριακῇ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἀντεπεσκέψατο τοὺς ἐξοχ. πρεσβευτὰς Ἑλλάδος, Ρουμανίας καὶ Σερβίας.—Τῇ δευτέρᾳ ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. καὶ κατόπι τὸν πανιερ. μητροπολίτην Μελενίκου κ. Εἰρηναῖον. Αὐθήμερον δὲ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ἡ Α. Ε. ὁ Κωστάκης Καραθεοδωρῆς ἐφέντης. μέλος τοῦ συμβουλίου τοῦ κράτους.—Χθὲς δὲ ὁ ἐνδοξότατος Βεχᾶ βέης, βοηθὸς τοῦ τμηματάρχου τῶν θρησκευτικῶν ὑποθέσεων ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων.—Ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. ὁ πανοσ. Μ. πρωτοσύγκελλος καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Α΄ πατριαρχ. Γραφείου κ. Ι. Δ. Τανταλίδης ἐπεσκέψαντο προχθὲς τὸν Ἐξ. ἐπιτετραμμένον τοῦ Μαυροβουνίου κ. Ματάνοβιτς.

Μητροπολιτῶν ἐπισκέψεις. — Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Ἐφέσου κ. Ἰωακεὶμ ἀντεπεσκέψατο προχθὲς τὰς ΑΑ. ΕΕ. τοὺς πρεσβευτὰς, Ἑλλάδος, Ρουμανίας καὶ Σερβίας, ἐπισκεψαμένους αὐτόν. —Τῇ δὲ τρίτῃ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος ἀντεπεσκέψατο τὸν πρεσβευτὴν τῆς Σερβίας.

Ὀνομαστικαὶ ἑορταί.—Τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἑορτῇ τοῦ ἁγίου μάρτυρος Εὐγενίου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη δι' ἐπιστολῆς τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Βανικλούκας καὶ Βιχάτς κ. Εὐγενίῳ, διὰ τοῦ ἱερολογ. δὲ τριτεύοντος τῷ θεοφιλ. ἐπισκόπῳ Συνάδων κ. Εὐγενίῳ, προϊσταμένῳ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ ἐν Γαλατᾷ.—Τῇ δευτέρᾳ, μνήμῃ τοῦ ἁγίου Ἐλευθερίου, διηρμήνευσε τὰς πατρικὰς εὐχὰς αὐτοῦ τῷ ἑορτάζοντι κ. Ἐλευθ. Ταπεινῷ, δικηγόρῳ, διὰ τοῦ τριτεύοντος.—Προχθὲς δὲ, μνήμῃ Δανιὴλ τοῦ προφήτου, ἠύξατο τὰ εἰκόσια διὰ τοῦ ἱερολογ. δευτερεύοντος τῷ ἑορτάζοντι πανοσιολ. πρωτοσυγκέλλῳ κ. Δανιὴλ Σουλίδῃ, ἐπιτρόπῳ τῆς ἱερᾶς μονῆς Σινᾶ.

Ἑορταὶ σωματείων. — Κατὰ τὰς δύο τελευταίας κυριακὰς, δύο τῶν ἀρχαιοτέρων ἐνταῦθα σωματείων, ἡ ἐν Φαναρίῳ Λέσχη «Μνημοσύνη» καὶ ἡ ἐν Ταταούλοις Φιλόπτωχος Ἀδελφότης ἐτέλεσαν τὰς ἐνιαυσίους πανηγύρεις αὐτῶν. Καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ, τὸν ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ ΜΒ΄ ἔτους ἁγιασμὸν ἐτέλεσεν ὁ τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐκπροσωπήσας σεβασμ. μητροπολίτης Ἐρέσου κ. Ἰωακεὶμ, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, τὴν αὐτὴν ἡλικίαν ἐχούσῃ, τὴν Α. Θ. Π. ἐξεπροσώπει ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μελενίκου κ. Εἰρηναῖος, ὁπόταν τὴν εἰθισμένην ἱερὰν λειτουργίαν ἐπιτελέσας.

Πατριαρχικαὶ προσρήσεις.—Ἐν τῇ γενομένῃ χθὲς κηδείᾳ τοῦ μακαρίτου μικτάρη τοῦ Βογιατζίκιοϊ Ματθαίου Τζελέπη, ἀπὸ πολυετίας ἐπωφελῶς εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ καὶ σχολειακὰ τῆς κοινοτητος ταύτης πράγματα λαβόντος μέρος, παρέστη τὰς παραμυθητικὰς προσρήσεις τῆς Α. Θ. Π. ἑρμηνεύων ὁ πατριαρχ. διάκονος κ. Ἀθηναγόρας.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Ἡ Α. Σεβ. Μ. ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Δαμιανὸς ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς εἰς Λύδδην καὶ τὰ πέριξ περιοδείας, ἣν ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος μηνός. Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου, ἐγένοντο συνοδικῶς :

Διορισμοί. — Ἡγούμενος τοῦ Ἁγίου Ὀνουφρίου διωρίσθη ὁ πανοσιώτ. πρωτοσύγκελλος κ. Ἀμφιλόχιος, τῆς θέσεως κενῆς μενούσης ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μοναχοῦ Κυρίλλου.—Ὁ πανοσ. ἱερομ. κ. Μητροφάνης διωρίσθη ἡγούμενος Μπετζάλας.—Ὁ πανοσ. πρωτοσύγκελλος κ. Δοσίθεος ἐγκατεστάθη εἰς τὸ νέον ἡγουμενεῖον Λύδδης.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀπαντῶσα εἰς γενομένην αὐτῇ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πρότασιν περὶ τῆς κοινῆ συνεννοήσει ἐπιβλητέας ποινῆς καὶ τιμωρίας εἰς κληρικοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρ' ἑλληνικαῖς ὀρθοδόξοις κοινότησι διατελοῦντας καὶ ἀπάδουσαν εἰς τὸ ἱερατικὸν ἀξίωμα ἐνίοτε ἐπιδεικνυμένους πολιτείαν, ἀνεκοίνωσεν ὅτι ἐπιδοκιμάζει καὶ ἀποδέχεται πληρέστατα τὴν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου κοινὴν σύμπραξιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Η ΛΕΞΙΣ « ΣΤΙΧΑΡΙΟΝ »

Τό τε **στίχιον** καὶ τὸ **στιχάριον** φαίνονται ὄντα ὑποκοριστικὰ τῆς ἀρχαίας λέξεως **στίχη** (ἡ), τῆς σημαινούσης χιτωνά τινα. Ἐξ ἐπιγραφῆς τῆς Στρατονικείας (παρὰ τοῖς Lebas et Waddington. Inscriptions grecques, 535) κατεχώρησεν αὐτὴν ὁ ἀοίδιμος Στέφανος Κουμανούδης ἐν τῇ «Συναγωγῇ λέξεων ἀθησαυρίστων» (ἐν Ἀθήναις 1883) ἐν σελ. 316. Ἐπειδὴ τῷ πολυτίμῳ τούτῳ βιβλίῳ τῶν ἡμετέρων ὀλίγοι χρῶνται, ἀντιγράφω τὸ σημείωμα τοῦ μακαρίτου διδασκάλου :

«**στίχη**, ἡ· εἶδος χιτῶνος, οὗ τὸ ὑποκορ. **στιχάριον** γνωστότατον καὶ παρ' ἡμῖν ἔτι. ΕΠΙΓΡ. Στρατονικείας (Edict. Dioclet.) L. et W. 535. Τὸ ἔτυμον τῆς λέξ. ἄγνωστον ἐμοί».

Ἐν Θεσσαλονίκῃ, 5 δεκεμβρίου 1903.

Πέτρος Ν. Παπαγεωργίου.

ΣΤΙΧΑΡΙΟΝ*

2. **Ἀρχαιότης τῆς λειτουργικῆς χρήσεως τοῦ στιχαρίου καὶ καταγωγὴ αὐτοῦ.** Ἡ ἐν τῇ ἱερουργίᾳ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας χρῆσις ἐνδύματος τοῦ ἀρχαίου χιτῶνος οὐσιωδῶς ὁμοίου πρὸς τὸ νῦν ἐν χρήσει ἐν αὐτῇ στιχάριον ἀνέρχεται μέχρις αὐτῶν τῶν ἀποστολικῶν χρόνων. Ἀληθὲς εἶνε ὅτι ρηταὶ καὶ σαφεῖς περὶ τούτου μαρτυρίαι ἄρχονται μόλις ἀπὸ τοῦ Δ΄ αἰῶνος[1]. Ἀλλ' οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι καὶ κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας πάντες οἱ ἐκ τοῦ κλήρου ἐρόρουν κατὰ τὴν ἱερουργίαν τὸ στιχάριον (ἔνδυμα δηλαδὴ οὐσιωδῶς ὅμοιον πρὸς τὸ νῦν ἐν χρήσει στιχάριον). Τοῦτο δείκνυται ἐξ εἰκονογραφικῶν καὶ πλαστικῶν μνημείων ἀναγομένων εἰς τοὺς χρόνους τούτους[2], συνάγεται δὲ μετὰ πάσης τῆς

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 504—506.

1. Τὸν ποδήρη χιτῶνα, δι' οὗ παρίσταται ἐν τῇ Ἀποκαλύψει (α΄, 13) ἐνδεδυμένος ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ἅγιος Εἰρηναῖος ὁ Λουγδούνων ἀποκαλεῖ ἱερατικόν τι (aliquid sacerdotale· κατὰ αἱρέσ. Migne, VII, 1040). Ἐκ τῆς τοιαύτης προσωνυμίας, ὡς καὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἱ. συγγραφέως χαρακτηρισμοῦ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ποδήρους τῆς Π. Δ. ὡς τύπου τοῦ ποδήρους τούτου, συνάγουσί τινες (Kraus, R. E. σ. 180), ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον (2ος αἰών) ὁ ποδήρης χιτὼν ἀπετέλει τὴν ἱ. στολὴν τῶν κληρικῶν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Ὡς λειτουργικὴν στολὴν ἐθεώρησάν τινες τὰ ἐνδύματα (tunica dalmatica, byrrhus), ἅπερ ἐφόρει ἀγόμενος εἰς τὸ μαρτύριον ὁ ἅγ. Κυπριανὸς (Acta Cypriani c. 5. Migne, III, 1564.) **Ἀλλ' ἐκ τῶν συμπραζομένων δῆλον γίνεται, ὅτι ταῦτα ἦσαν ἡ συνήθης καινὴ τοῦ ἁγίου στολή.** (Πρβλ. Braun, σ. 24, σημ. 2). —Προσρωνῶν τοὺς ἐπὶ τῇ καθιερώσει τῆς ἐν Τύρῳ βασιλικῆς συνηγμένους αὐτόθι ἐπισκόπους καὶ ἱερεῖς Εὐσέβιος ὁ Καισαρείας προσαγορεύει αὐτοὺς διὰ τῶν λέξεων· « ὦ φίλοι Θεοῦ καὶ ἱερεῖς οἱ τὸν ἅγ.ον ποδήρη καὶ τὸν οὐράνιον τῆς δόξης στέφανον . . . . περιβεβλημένοι» (Ἐκκλ. Ἱστ. βιβλ. 10, κεφ. 4. Migne, XX, 849.) Ἡ προσαγόρευσις ἐπιδέχεται καὶ μεταφορικὴν ἑρμηνείαν (Marriott, Vest, σ. 187 - 188), ἀλλ' ἡ παρατήρησις (Braun σ. 25), ὅτι ἁρμὴν εἰς αὐτὴν ἔδωκε τὸ ἐπιβάλλον τῶν μακρῶν ποδήρων χιτώνων, δι' ὧν ἦσαν ὑμφιεσμένοι οἱ προσαγορευόμενοι ἱ. ἄνδρες φαίνεται οὐχ ἧττον ὀρθή. (Πρβλ. Wilpert, σ. 35. Kraus, R. E, σ. 180. Πρβλ. καὶ τὴν ἀνάλογον ἀποστροφὴν πρὸς τὸν πατέρα τοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ : «διὰ τοῦτο χρίεις τὸν ἀρχιερέα καὶ περιβάλλεις τὸν ποδήρη» (Migne, XXXV, 830. Marriott Vest, σ. 188 189). Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐν τῇ 82ᾳ ὁμιλίᾳ αὐτοῦ εἰς τὸν Ματθαῖον ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς διακόνους λέγει: « τοῦτο ὑμῶν ἡ ἀξία, τοῦτο ἡ ἀσφάλεια, οὐχ ἵνα λευκὸν χιτωνίσκον καὶ ἀποστίλβοντα περιβαλλόμενοι περίησθε » (Migne, LVIII, 745). Ὑπὸ τὴν λευκὴν ἐσθῆτα, περὶ ἧς ποιεῖται λόγον ἐν τῷ κατὰ Πελαγιανῶν διαλόγῳ (Migne XXXII, 524 ὁ Ἱερώνυμος : «Quae sunt rogo inimicitias contra Deum si tunicam habuero mundiorem? Sin episcopus, presbyter et reliquus ordo ecclesiasticus in administratione sacrificiorum candida veste processerint» νοοῦσι (Braun σ. 26) δικαίως τὸ στιχάριον, οὗ ἄλλως καὶ ῥητῶς ὁ αὐτὸς ἱ. ἀνὴρ μνημονεύει ἐν τῇ πρὸς Ἡλιόδωρον ἐπιστολῇ (Migne, XXII, 597), ἔνθ' ἀναφέρει τὴν ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου Νεπωτιανοῦ κληροδότησιν αὐτῷ χιτῶνος, ὃν ἐκεῖνος ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ Χριστοῦ (in ministerio Christi) ἐφόρει. Τὴν χρῆσιν τοῦ λειτουργικοῦ χιτῶνος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Γαλλίας πρῶτος ἀναφέρει ὁ Σουλπίκιος Σευῆρος (περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Εου αἰῶνος. Dialogus II, 1. Migne, XX, 201), ἐν δὲ τῇ τῆς Ἀφρικῆς ὁ 41ος κανὼν τῆς οὕτω καλουμένης 4ης ἐν Καρθαγένῃ συνόδου (Harduin Collect. Concl, 931). Ἐν τῷ ἐν Ραβέννῃ ναῷ τοῦ ἁγ. Βιταλίου σῴζεται ψηφιδωτὴ εἰκὼν, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἀναγομένη, εἰκονίζουσα ἐν ἄλλοις ἐπίσκοπον καὶ δύο διακόνους τὴν λειτουργικὴν αὐτῶν ἡμφιεσμένους στολὴν, φοροῦντας δὲ πρώτων πάντων τὸν ποδήρη χιτῶνα (Πρβλ. ἐν ἄλλοις Ποκρόβσκη, Σχεδίασμα εἰκονογραφίας καὶ τέχνης, ἔκδ. Α΄, σ. 130 - 134). Μαρτυρίας περὶ τῆς κατόπιν χρήσεως αὐτοῦ ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ, βλπ. παρὰ Braun σ. 26 κ ἑ.

2. Ἐνταῦθα ἀνάγονται εἰκονίσεις τῆς κλάσεως τοῦ ἄρτου (τ. ἔ. τῆς εὐχαριστίας), ἐν ᾗ ὁ τελεστὴς ἐπίσκοπος παρίσταται φορῶν ποδήρη χιτῶνα (Wilpert, σ. 34), εἰκονίσεις χειροτονίας διακόνου, ἐν ᾗ ὅ τε ἐπίσκοπος καὶ ὁ διάκονος φοροῦσι τοιοῦτον χιτῶνα (Marriott, πίναξ XVII, Kraus, Gesch. der

πιθανότητος τὸ μὲν ἐκ τῆς ἀναμφισβητήτου ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος λειτουργικῆς χρήσεως ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ τοῦ στιχαρίου, οὐδαμόθεν φαινομένης ὡς νεωτερισμοῦ τῶν χρόνων τούτων, τὸ δὲ ἐκ τῆς κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας κοινῆς ἐν τῷ ἑλληνορρωμαϊκῷ κόσμῳ ἀμφιέσεως, ἧς τὸ κύριον καὶ ἀπαραίτητον στοιχεῖον (ἐξαίρεσιν ἐποιοῦντο φιλόσοφοί τινες φοροῦντες μόνον ἱμάτιον) ἦν ἔνδυμα οὐσιωδῶς ὅμοιον τῷ λειτουργικῷ στιχαρίῳ, ὁ χιτών[3]. Ἰδίας λειτουργικῆς στολῆς οὕπω ὑπαρχούσης κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐν τῇ χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ[4] οἱ λειτουργοὶ αὐτῆς ἐφόρουν καὶ ἱερουργοῦντες στολὴν ὁμοίαν πρὸς τὴν κοινήν, ἐφόρουν ἄρα πρώτιστα καὶ μάλιστα τὸν χιτῶνα (ἔνδυμα κατὰ τὰ ῥηθέντα οὐσιωδῶς ὅμοιον πρὸς τὸ στιχάριον). Ἀλλ' ὁ χιτὼν τῶν κληρικῶν, καὶ δὴ ἱερουργούντων, ἦν ἐκ πρώτης ἀρχῆς κατὰ κανόνα οὐχὶ ὁ τοῦ συνήθους τότε βίου βραχὺς μέχρι τῶν γονάτων ἐξικνούμενος χιτὼν τῶν ἀρχαίων, ἀλλ' ὁ κατ' ἐπίδρασιν ἀνατολικὴν εἰσαχθείς παρά τε τοῖς Ἕλλησι καὶ ῥωμαίοις ποδήρης μέχρι τῶν σφυρῶν καθήκων χειριδωτὸς χιτών. Ὁ χιτὼν οὗτος ἐν τοῖς παλαιοτέροις χρόνοις ἔτι ἐπὶ Κικέρωνος (Cat. or. 2, 10) ἐθεωρεῖτο γυναικώδης καὶ ἀπρεπής. Ἀλλ' οὐχ ἧττον φοροῦσιν αὐτὸν καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους (κατὰ τοὺς ποιητὰς) καὶ θεοὶ καὶ ἥρωες καὶ μάντεις (Marquardt, Privatleben d. Rœmer, II, σ. 563) καὶ (ἐν τῇ κλασικῇ τέχνῃ) οἱ κιθαρῳδοί. Ἐν δὲ ταῖς ἀναγλύφοις παραστάσεσι τοῦ θριαμβευτικοῦ τόξου τοῦ Μ. Κωνσταντίνου φορεῖ αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ αὐτὸς καὶ οἱ ἐν τέλει, τοῦ πλήθους ἠμφιεσμένου βραχεῖς χιτῶνας, ἐφ' ᾧ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος σημειοῦται «Talares et manicatas tunicas habere apud Romanos veteres flagitium erat, nunc autem honesto loco natis, cum tunicati sunt non eas habere flagitium est» (De doctr. christ. Migne, XXXIV, 74). Ἐντεῦθεν δῆλον, ὅτι καὶ πρότερον αἰσθητὴ οὖσα ἡ μεγαλοπρέπεια καὶ σεμνότης τοῦ ποδήρους χιτῶνος[5], σὺν τῷ χρόνῳ προϊόντι, ἰδίως ἀπὸ τῆς Γ' ἑκατονταετηρίδος, αὐτὴ κατέστη αἰσθητοτέρα εἰς τρόπον ὥστε ὁ χιτὼν οὗτος ν' ἀποτελῇ ἤδη τὸ ἔνδυμα τῶν μᾶλλον διακεκριμένων πολιτῶν, οἷς, ἐν τοῖς πρώτοις, ἐν τῇ χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ κατελέγοντο οἱ κληρικοὶ αὐτῆς καὶ δὴ ἱερουργοῦντες[6]. Τούτου ἕνεκα καὶ ἐν τῇ μνημονευθείσῃ ἄνω τοιχογραφίᾳ τῶν κατακομβῶν, ἐν ᾗ παρίσταται ἡ κλάσις τοῦ ἄρτου (ἡ τέλεσις τῆς Εὐχαριστίας), ὁ τελεστὴς αὐτῆς ἐπίσκοπος φορεῖ ποδήρη χιτῶνα, ὃν τρόπον καὶ ὁ ἐπίσκοπος ὁ τελῶν τὴν χειροτονίαν τοῦ διακόνου, ταὐτὸν ἐπίσης φοροῦντος ἔνδυμα, καὶ ὁ (ἅγ.) Ἱππόλυτος ἐπὶ τῆς ἀρχιερατικῆς καθέδρας καθήμενος. Ἀλλ' ἡ ἱερότης τῶν μυστηρίων προὐκάλεσε πρωΐμως διάκρισιν τῶν στιχαρίων (τῶν ποδήρων χιτώνων, τῶν ἐν τῇ τελέσει αὐτῶν φορουμένων) ἀπὸ τῶν τοῦ συνήθους βίου. Οἱ ποδήρεις δηλονότι χιτῶνες, ὧν οἱ λειτουργοὶ τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἐποιοῦντο χρῆσιν κατὰ τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν λειτουργικῶν αὐτῶν καθηκόντων, μὴ διαφέροντες τῶν κοινῶν ἢ πιθανώτατα μόνον κατὰ τὴν ποιότητα καὶ πολυτιμότητα[7], ἀπετίθεντο μετὰ τὴν ἱεροτελεστίαν,

---

Christl. Kunst, τ. Α', σ. 166), ὁ ἀξιοσημείωτος ἀνδριὰς τοῦ Ἱππολύτου, ἀναγόμενος εἰς τὰ μέσα τῆς Γ' ἑκατονταετηρίδος, ἐν ᾧ παρίσταται οὗτος ἐπὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ θρόνου καὶ διδάσκων, φορεῖ δὲ ποδήρη χιτῶνα καὶ ἱμάτιον (Wilpert, σ. 34. Kraus Gesch. d. christ. K, τ. Α', σ. 229. Peraté, Archeologie Chrétinne σ. 292 - 293 κ. λ. π.).

3. Τὴν καινὴν ἀμφίεσιν κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἐν Συρίᾳ, Μ. Ἀσίᾳ, Ἑλλάδι, Ῥώμῃ ἀπτέλει ὁ χιτὼν (tunica) εἷς ἢ πλείους (οἱ ῥωμαῖοι ἐφόρουν συνήθως δύο, τοῦ ἔσω ἐπέχοντος τὴν θέσιν τοῦ ἡμετέρου ὑποκαμίσου)ἐπάλληλοι, καὶ ἐπέλημά τι, **ἱμάτιον** (toga, pallium). «Τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον Ματθ. ε', 40). Τὸ τελευταῖον τοῦτο παρίστανται φοροῦντες οἱ εἰρηνικὰ μετερχόμενοι ἔργα, ἄρχοντες, πολιτικοὶ κλπ. καὶ, διὰ τὸ σεμνὸν τῆς πλήρους περιβολῆς, οἱ θρησκευτικῶν τελετῶν καὶ πανηγύρεων μετέχοντες, καθ' ὃν τρόπον οἱ λοιποί, ὧν τὰ ἔργα ἀπαιτοῦσιν ἐλευθέραν κίνησιν, φοροῦσι χιτῶνα μόνον. Οὕτως ἐν ταῖς ἀρχαίαις χριστιανικαῖς κατακόμβαις παρίστανται καὶ ὁ Κύριος ὅτε μὲν φορῶν τὸν χιτῶνα καὶ τὸ ἱμάτιον (ὁσάκις παρίσταται καθήμενος μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑβραίων διδασκάλων, ἐν τοῖς θαύμασι τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ἄρτων, ἐν τῇ εὐλογίᾳ τῶν παίδων, τῇ ἀναστάσει τοῦ Λαζάρου), ὅτε δὲ μόνον τὸν χιτῶνα (ὁσάκις παρίσταται ὡς καλὸς ποιμήν).

4. Πρβλ. τἀνωτέρω μνημονευθέντα εἰκονογραφικὰ μνημεῖα τῶν τριῶν πρώτων αἰώνων, ὡς καὶ τὴν ἐν τῇ κατακόμβῃ τοῦ Καλλίστου ἐξεικόνισιν τελέσεως τῆς Εὐχαριστίας, τοῦ τελοῦντος λειτουργοῦ ἡμφιεσμένου ἱμάτιον μόνον (ἐν ἄλλοις Peraté, σ. 137).

5. Πρβλ. Ἀρτεμιδώρου (συγχρόνου τοῦ αὐτοκρ. Ἀδριανοῦ) Ὀνειροκριτικὰ, II, 3 «Ἐν μὲν ταῖς ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσιν οὔτε ποικίλη, οὔτε γυναικεία βλάπτει τινὰ ἐσθὴς» Πρβλ. καὶ Marriott, Vest, σ. X.

6. Ὁ ποδήρης χιτὼν τῶν ἀρχαίων ἦν ἅμα καὶ χειριδωτὸς (tunica manicata) ὡς τὸ στιχάριον, καθ' ὃν χρόνον ὁ βραχὺς χιτὼν αὐτῶν ἐστερεῖτο ὅλως χειρίδων ἢ εἶχε βραχείας τοιαύτας (colobium, κολόβιον).

7. Hippolyt. can. 37 «quoties cumque episcopus sacramentis frui vult congregentur diaconi et sacerdotes apud eum, induti vestimentis albis pulirioribus vestimentis totius populi, potissimum autem mundis.

τῶν λειτουργῶν περιβαλλομένων αὖθις τὴν συνήθη καινὴν αὐτῶν στολήν[8]. Τοῦ κοινοῦ τούτου τύπου τῆς ἀμφιέσεως μεταβληθέντος ἐν τοῖς κατόπιν χρόνοις, ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία διετήρησε τὸ διὰ τῆς πολιᾶς αὐτῆς ἀρχαιότητος καθιερωθὲν σεμνὸν καὶ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο ἔνδυμα.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν γενικῶς σήμερον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ γενομένην ἀποδεκτὴν ταύτην γνώμην (πρβλ. Kraus, R. E., σ. 176. Diction. Martignydes antiqu. chrét., σ. 780—781) διὰ τῶν μέσων αἰώνων καὶ τῶν κατόπιν χρόνων ἐδέσποζεν ἡ γνώμη τῆς καταγωγῆς τοῦ στιχαρίου ἐκ τοῦ ἱερατικοῦ ποδήρους τῆς Π. Δ. Ἡ θεωρία αὕτη, ἣν ὑπαινίσσονται παρ' ἡμῖν ῥήσεις, οἷαι ἡ μνημονευθεῖσα προσαγόρευσις τοῦ Εὐσεβίου «ὦ φίλοι Θεοῦ καὶ ἱερεῖς, οἱ τὸν ἅγιον ποδῆρη . . . περιβεβλημένοι», τὰ πρὸς τὸν πατέρα λόγια τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ «διὰ τοῦτο χρίει τὸν ἀρχιερέα καὶ περιβάλλει τὸν ποδῆρη» (Migne XXXV, 830), ἡ παρομοίωσις Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως, «ἡ στολὴ τοῦ ἱερέως ὑπάρχει κατὰ τὸν ποδῆρη Ἀαρών», τὰ τῆς Ἄννης Κομνηνῆς «τὸν ποδῆρη καὶ τὴν ἐπωμίδα τὴν ἀρχιερατικὴν ἐνδεδυμένον» καὶ «τὸν ἀρχιερατικὸν ποδῆρη καὶ τὴν κίδαριν ἡμφιέσατο . . . καὶ τὴν ἐπωμίδα (Ἀλεξιάς· Migne CXXXI, σ. 104 καὶ 145) ἐκαλλιεργήθη καὶ ἀνεπτύχθη ἐν τῇ Δύσει. Οἱ κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἡμετέρων ὑπαινιγμοὶ τῶν παλαιοτέρων (clericos . . . secuudum Aaron talarem vestem induere (oportet). Coll. cam. s. Isidoro Hispall. ascr. Migne, LXXXIV, 583) ἀπὸ τῆς Θ' ἑκατονταετηρίδος προέρχονται εἰς συστηματικὴν ἀπόπειραν, ὅπως κατασβεσθῇ ἡ ὁμοιότης καὶ ἀνάλογία τῶν ἱερῶν ἀμφίων τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ τῆς Π. Δ. Συνῳδὰ δὲ τῇ ἀσμένως ἀποδεκτῇ γενομένῃ ταύτῃ θεωρίᾳ, ὀφειλομένῃ κυρίως εἰς τὴν ἄγνοιαν τῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος, δι' ὅλου τοῦ ἀπὸ τοῦ Θ' ἕως τοῦ ΙΓ' αἰῶνος χρόνου, πολλαπλασιάζονται ἐνταῦθα καὶ τροποποιοῦνται τὰ τὴν ἀρχιερατικὴν ἰδίως στολὴν ἀποτελοῦντα ἱερὰ ἄμφια, ῥυθμιζόμενα κατὰ τὰ τῆς Π. Δ. Ἀλλ' ὅτι ἡ θεωρία αὕτη εἶνε ἀσύστατος ἀποδείκνυται ἐκ πολλῶν· 1) ἐκ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως ἀρχαίων μαρτυριῶν ὑποστηριζουσῶν αὐτήν· 2) ἐκ τῆς παραβολῆς τῶν ἱερῶν ἀμφίων τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ τῆς Π. Διαθήκης. Ἀληθὲς εἶνε ὅτι τὸ στιχάριον δὲν διαφέρει οὐσιωδῶς τοῦ ἱερατικοῦ ποδήρους τῆς Π. Διαθήκης, ἀλλ' ἂν τοῦτο εἰσήχθη εἰς τὴν χριστιανικὴν λατρείαν κατ' ἀπομίμησιν ἐκείνου, δὲν ἐξηγεῖται ποσῶς διατί ἡ ἀπομίμησις νὰ περιορισθῇ ἐν τούτῳ μόνῳ τῷ ἱερῷ ἐνδύματι καὶ νὰ μὴ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων· καὶ 3) ἐκ τῶν περισωθέντων μέχρις ἡμῶν εἰκονογραφικῶν καὶ πλαστικῶν μνημείων τῆς ἀρχαίας χριστιανικῆς τέχνης.

Οἱ ὀπαδοὶ τῆς θεωρίας ταύτης προβάλλουσιν ἐπιχειρήματά τινα πρὸς ὑποστήριξιν αὐτῆς, οἷά εἰσιν ἐσωτερικὰ μὲν τάδε· Ὅτι ἤδη πρὸ τοῦ σταυρικοῦ αὐτοῦ θανάτου ἔδρυσεν ὁ Κύριος τὴν χριστιανικὴν ἱερωσύνην καὶ θυσίαν· τούτων δὲ τὰ πρότυπα ὑπῆρχον ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ. Τῆς οἰκονομίας τῶν θείων μυστηρίων πιστευθείσης πρῶτον τοῖς Ἀποστόλοις, τούτοις ὡς εἰκὸς ἀνῆκεν ἡ διάταξις τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς ἐμπρέπουσαν τέλεσιν αὐτῶν. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἔστρεφον φυσικῶς τὸ βλέμμα οἱ Ἀπόστολοι πρὸς τὸ πρότυπον τῆς Κ. Διαθήκης τὴν Παλαιάν, πρὸς τὰς ἱεροπραξίας καὶ τὰ ἐνδύματα αὐτῆς, ἂν μὴ πρὸς τελείαν παραλαβὴν ἁπάντων τούτων, ἀλλά γε πρὸς ποδηγέτησιν καὶ παραδειγματισμόν, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ πρὸς τοῦτο ἦγεν αὐτοὺς καὶ ὁ χαρακτὴρ τῆς πρώτης χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεσθείσης ἐξ ἰουδαίων οἰκείως ἐχόντων πρὸς τὴν ἱερατικὴν τῆς Π. Διαθήκης ἀμφίεσιν (πρβλ. Braun σ. 41). Ἀλλ' αἱ περιστάσεις, ὑφ' ἃς εὑρίσκοντο οἱ Ἀπόστολοι, ἦσαν ἥκιστα πρόσφοροι πρὸς εἰδικὴν μέριμναν καὶ διακανόνισιν παρομοίων ζητημάτων, ἡ δὲ θυσία τῆς Κ. Διαθήκης διέφερε τῆς Παλαιᾶς καταργηθείσης ἐν τῷ σταυρικῷ θανάτῳ τοῦ Κυρίου, δὲν ἦτο δὲ ποσῶς φυσικὸν νὰ παραλάβωσιν οἱ χριστιανοὶ στολὴν ἀναμιμνήσκουσαν τὴν καταργηθεῖσαν ταύ-

8. Περὶ τοῦ πάπα Στεφάνου (253—257) φέρεται ὅτι hic constituit sacerdotes et levitas (diaconos) vestibus sacratis in usu quotidiana non uti nisi in ecclesia tantum. Ἐκ τῆς διατάξεως ταύτης δείκνυται οὐχὶ ὅτι ὁ πάπας Στέφανος εἰσήγαγεν ἰδίαν λειτουργικὴν διὰ τὸν κλῆρον στολὴν διακρινομένην κατὰ τὸ σχῆμα τῆς κοινῆς, ἀλλ' ὅτι ἀπηγόρευσε τὴν ἐν τῷ κοινῷ βίῳ χρῆσιν τῆς ἐν τῇ ἱεροτελεστίᾳ φορουμένης· διότι, διὰ τὴν ἔλλειψιν ἀκριβοῦς οὐσιώδους διαφορᾶς μεταξὺ αὐτῶν, κληρικοί τινες ἐφόρουν τὴν τελευταίαν καὶ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ. Kraus, R. E. σ. 180

Ὁ ἱ. Ἱερώνυμος ἐν ἔρᾳ εἰς Ἰεζεκιὴλ, κ 44, λέγει «per quae discimus non quotidianis et quibus libed pro usu vitae communis pollutio vestibus non ingredi debere in sancta sanctorum sed munda consientia». (Migne, XXII, 607). Πρβλ. καὶ μνημονευθεῖσαν ἐπιστολὴν πρὸς Ἡλιόδωρον «tunicam qua utebas in ministerio Christi». Εὔδηλον δὲ ὅτι αἱ μαρτυρίαι αὗται τοῦ ἱ. Ἱερωνύμου δύνανται νὰ ἔχωσι σημασίαν καὶ διὰ τὴν παλαιοτέραν πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν ταῖς Ἀποστολικαῖς Διαταγαῖς (VIII, 12) ἀναγινώσκομεν· «εὐξάμενος οὖν καθ' ἑαυτὸν ὁ ἀρχιερεὺς ἅμα τοῖς ἱερεῦσι καὶ λαμπρὰν ἐσθῆτα μετενδὺς καὶ στὰς πρὸς τῷ θυσιαστηρίῳ». Ὅτι τὸ λαμπρὸς=λευκὸς ἐνταῦθα πρβλ. καὶ Μάρκ. Θ', 3 Λουκ. κδ', 4. καὶ τὸ τοῦ Ἁγ. Χρυσοστόμου ἐν 82ᾳ ὁμιλ. εἰς Ματθ. «λευκὸς καὶ ἀποστίλβων χιτωνίσκος».

την θυσίαν. Εὔδηλον δ' ἐπὶ τούτοις, ὅτι ἐφ' ὅσον τῇ θεωρίᾳ ταύτῃ ἀντιστρατεύονται αὐτὰ τὰ πράγματα, αἱ ἱστορικαὶ δηλαδὴ καὶ ἀρχαιολογικαὶ μαρτυρίαι, οἱ ἐσωτερικοὶ ὑπὲρ αὐτῆς λόγοι οὐδὲν ἰσχύουσιν.

Ἐξωτερικὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς θεωρίας ταύτης προσάγονται 1) ὅτι κατὰ τὴν παρ' Εὐσεβίῳ μαρτυρίαν τοῦ Ἡγησίππου, ὁ ἀπόστολος Ἰάκωβος ἐφόρει λινοῦν ἔνδυμα, «τούτῳ μόνῳ ἐξῆν εἰς τὰ ἅγια εἰσιέναι, οὐδὲ γὰρ ἐρεοῦν ἐφόρει, ἀλλὰ σινδόνας (Εὐσεβ. Ἐκκλ. Ἱστ. II, 23. Migne XX, 195). Ἀλλ' ἡ δήλωσις τοῦ Ἡγησίππου, ὅτι ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐπετρέπετο αὐτῷ μόνῳ ἡ εἰς τὸν ἰουδαϊκὸν ναὸν εἴσοδος καθίστησι φανερόν, ὅτι οἱ λοιποὶ Ἀπόστολοι, οἷς δὲν ἐπετρέπετο ἡ εἰς τὸν ναὸν εἴσοδος, οὐδὲ ὡς λειτουργικὸν ἔνδυμα ἐφόρουν **λινοῦς ποδήρεις** (πρβλ. Braun σ. 41—42)· 2) ὅτι κατ' ἄλλας μαρτυρίας οἱ ἀπόστολοι Ἰωάννης, Ἰάκωβος καὶ Μάρκος ἐφόρουν ἐπὶ τοῦ μετώπου ὡς ἐπίσκοποι τὸ «πέταλον» καὶ 3) ὅτι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἀγνώστου συντάκτου τοῦ βίου τοῦ ἁγίου Σιλβέστρου, Εὐφρόσυνος ὁ Παμφυλίας ἐκέκτητο κολόβιον ἓν, ὅπερ τοῦ μεγάλου ἀποστόλου καὶ ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου Ἰακώβου ἔλεγεν εἶναι (Kraus R. E. σ. 181). Ἔνδυμά τι Ἀποστόλου ἠδύνατο βεβαίως νὰ περισωθῇ ἐν τοῖς κατόπιν χρόνοις καὶ νὰ φυλάσσηται ὡς ἱερὸν κειμήλιον, ἀλλ' οὔτ' ἐκ τούτου, οὔτ' ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου τυχὸν διακόσμου τῆς στολῆς Ἀποστόλου τινὸς δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν περὶ τῆς ἰουδαϊκῆς ἢ ἀποστολικῆς προελεύσεως τῆς λειτουργικῆς στολῆς.

Εἰδικὸν λειτουργικὸν ἔνδυμα διάφορον τῶν τοῦ κοινοῦ βίου ἐθεωρήθη ὑπό τινων ἡ «ἱερὰ στολή», ἣν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἱ. Θεοδωρήτου, Κωνσταντῖνος ὁ Μ. ἔπεμψε Μακαρίῳ τῷ Ἱεροσολύμων. Ὁ ἱ. Θεοδώρητος περὶ τούτου διηγεῖται: «ἥκιστα δὲ αὐτὸν (τὸν Κωνστάντιον ὁ Ἀκάκιος) χαλεπῆναι πεποίηκεν, ἃ κατὰ τοῦ Κυρίλλου συντέθεικε. Τὴν γὰρ ἱερὰν στολήν, ἣν ὁ πανεύφημος Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς, τὴν τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησίαν γεραίρων, δεδώκει τῷ Μακαρίῳ, τῷ τῆς πόλεως ἐκείνης ἀρχιερεῖ, ἵνα ταύτῃ περιβαλλόμενος τὴν τοῦ θείου βαπτίσματος ἐπιτελῇ λειτουργίαν, ἐκ χρυσῶν δὲ αὐτὴν κατεσκεύαστο νημάτων, πεπρακέναι τὸν Κύριλλον ἔφη, καὶ ταύτην τινὰ τῶν ἐπὶ τῆς θυμέλης λογιζομένων πριάμενον περιβαλέσθαι μὲν, ὀρχούμενον δὲ πεσεῖν καὶ συνθλιβῆναι καὶ θανάτῳ παραδοθῆναι»(Ἐκκλ. ἱστ. II, 23 Migne, LXXXII, 1065). Ἐκ τῆς μαρτυρίας ταύτης συνάγομεν μόνον, ὅτι ὁ Μ. Κωνσταντῖνος ἀκολουθῶν τῷ ἔθει τῶν χρόνων αὐτοῦ, καθ' ὃ οἱ αὐτοκράτορες ἐποιοῦντο δωρεὰς πλουσίως κεκοσμημένων ἐνδυμάτων, τιμῶν τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἱεροσολύμων, ἐποιήσατο τῷ προέδρῳ αὐτῆς Μακαρίῳ ἀνάλογον δωρεάν. Τὴν στολὴν ταύτην ἠδύνατο νὰ λάβῃ ὁ Μ. Κωνσταντῖνος κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν προκατόχων αὐτοῦ ἐκ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἱματιοφυλακίου καὶ δὴ μερικώτερον ἐκ τοῦ Vestiarium Pontificium τ. ἔ. τοῦ τμήματος τῆς πολυτελοῦς ἀμφιέσεως, ἣν περιεβάλλετο οὗτος ὡς pontifex maximus, ἠδύνατο δὲ νὰ πορισθῇ ταύτην καὶ ἐκ τῶν ἐν τοῖς ναοῖς τῶν ἐθνικῶν ρωμαίων ἀποκειμένων «ἱερῶν στολῶν». Ἐντεῦθεν πιθανώτατα ὁ χαρακτηρισμὸς τῆς στολῆς ταύτης διὰ τῆς προσωνυμίας ἱερός. Ὁ αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος, οὕτω ἐνστερνισθεὶς τὰς ἀρχὰς καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ, ἠδύνατο κάλλιστα νὰ ποιήσηται παρόμοιον δῶρον. Ἡ δὲ κατόπιν χρῆσις τῆς στολῆς ταύτης ἐν τῷ θεάτρῳ δείκνυσι μᾶλλον, ὅτι αὕτη ἐκτὸς τῆς πλουσίας αὐτῆς διακοσμήσεως δὲν διέφερε τῆς κοινῆς ἀμφιέσεως, ἢ ὅτι παρήλλασσεν οὐσιωδῶς. Τὸ κακὸν τέλος τοῦ θυμελικοῦ ἐπῆλθε διὰ τὴν ἀπρεπῆ χρῆσιν ἐνδύματος ἁπαξ καθιερωθέντος καὶ ἁγιασθέντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. (Πρβλ. Marriott Vest σ. XXXI—XXXII Kraus R, E,σ. 181 κλπ).

Π. ΚΟΜΝΗΝΟΣ

καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΚΟΙΜΗΤΩΝ ΜΟΝΗΣ*

Κανὼν Ψαλλόμενος ὅλον τὸν ὀκτώβριον μῆνα.

Ὠδὴ α'. Ἦχος πλ. α'. Ἵππον καὶ ἀναβάτην.

Λίθοις τὸν Ἀνανίαν τέμνουσι βάλλοντες, Ἰουστῖναν τε κόρην, Κυπριανόν τε τέμνουσιν· Ἀρεοπαγίτην δὲ κτείνει ξίφος ἄνδρα οὐρανομύητον Διονύσιον.

Ἄδω Ἱεροθέου ἱεραρχίαν σεπτὴν, λιθασμοὺς τῆς Μαμέλχθης, Θωμᾶ τοῦ χριστοκήρυκος ἁγίαν τελείωσιν, ἣν ὑπέστη λόγχαις ταῖς ὀξυτάταις κατακεντούμενος.

Ἥμαρτεν ὁ προπάτωρ νόμον Θεοῦ παραβὰς καὶ τῆς θείας, Παρθένε, στολῆς ἀπογεγύμνωται· ἀλλὰ σοῦ τὸν Ὕψιστον κυήσασης, πάλιν στολὴν τὴν πρώτην ἐπαμφιάσατο.

Ὠδὴ γ'. Ὁ πήξας ἐπ' οὐδενός.

Τὰ Βάκχου καὶ Σεργίου γραφέσθω παλαίσματα· ἡ τομὴ Σεργίου, Βάκχου τὰ τύμματα, ἅπερ ἐκαρτέρησε

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 462- 463.

στερρῶς τυπτόμενος βουνεύροις· καὶ Παλαγίας ἡ ἐγκράτεια, ἣν κατὰ παθῶν ἐπεδείξατο.

Σταυροῦται ὁ Ἀλφαίου ἐν ξύλῳ Ἰάκωβος· κεφαλὴν θείαν μάρτυς Εὐλάμπιος τέμνεται ἀτρέπτῳ τῇ ψυχῇ· θνήσκει δὲ Εὐλαμπία, κατακριθεῖσα μὲν ἐκτέμνεσθαι, πρὸ δὲ τῆς τομῆς τελευτήσασα.

(53) Ὑμνοῦμεν τὸν καθαρὸν καὶ ἄσπορον τόκον σου, δι' οὗ, Θεομῆτορ, ἀνεγεννήθημεν, λύτρωσιν εὑρόντες τῆς ἀρᾶς καὶ λύσιν τῶν πταισμάτων καὶ εὐλογίαν κληρωσάμενοι, τῇ εὐλογημένῃ κυήσει σου.

Ὠδὴ δ'. Τὴν θείαν ἐννοήσας σου.

Αἰνείσθωσαν γυναῖκες φιλόθεοι ἡ Ζηναὶς ἡ εὐκλεὴς καὶ Φιλονίλα ἡ πάνσεμνος, μεθ' ὧν καὶ ἄνδρες τιμηθέντες Ἀνδρόνικος καὶ Πρόβος καὶ Τάραχος.

Ὁ Κάρπος καὶ ὁ σύναθλας Πάπυλος καρατομοῦνται ἐνταυτῷ· Ναζάριος καὶ Κέλσιος σὺν Προτασίῳ γενναίῳ καὶ θείῳ Γερβασίῳ ἐκτέμνονται.

Ἐγκύμονα παρθένον τίς ἤκουσεν· ἢ τίς ἑώρακέ ποτε· ἀλλ' ἐπὶ σοὶ τὸ παράδοξον τοῦτο καὶ πέπρακται ἅμα καὶ ἤκουσται, ἁγνὴ, καὶ τεθέαται.

Ὠδὴ ε'. Ὁ ἀναβαλλόμενος.

Θαρρῶ κορεσθῆναί σοι, Λουκιανὸς φησίν, ἐκ τῆς τραπέζης τῆς οὐρανίου, Χριστέ, ἀπολαύσεως καὶ πεινῶν ἐνθάδε εἰμί, Σῶτερ, ἀμέριμνος.

Τιμηθεὶς ἱκετεύει σε Λογγῖνος, Κύριε, ὑπὲρ τοῦ κόσμου καὶ συνικέτας Ὡσηὲ τὸν ἔνδοξον καὶ τὸν Λουκᾶν ἔχει καὶ Ἰωὴλ τὸν πάνσεμνον.

Οὐδένα προβούμεθα, οὐδένα πτήσσομεν· ἐν σοὶ θαρροῦντες τῇ Θεοτόκῳ καὶ ἐν σοὶ ἐλπίζοντες τῇ ἀπηλπισμένων ἐλπίδι, Θεονύμφευτε.

Ὠδὴ στ'. Μαινομένην κλύδωνι.

Ἀρτεμίου ἔνστατιν τοῦ γενναίου καὶ τὴν ἐκτομὴν οἱ θερμοὶ ὑμνήσωμεν φιλέορτοι καὶ ἀρετὰς σὺν ἅμα τὰς Ἰλαρίωνος.

Ἀβερκίου θαύματα τίς ἀξίως μέλψοι γηγενῶν, τοῦ Ἀδελφοθέου τε τὴν ἔνδοξον Ἰακώβου ἐν ξύλῳ κρούσματος ἄθλησιν.

(54) Σὺ ἡμῶν ἀντίληψις θερμοτάτη καὶ καταφυγὴ καὶ λιμὴν ἀκύμαντος, πανάμωμε Θεοτόκε, καὶ ἀσφαλὲς περιτείχισμα.

Ὠδὴ ζ'. Ὁ ὑπερυψούμενος.

Ἀρέθας σὺν φάλαγγι τῶν συναθλων, Κύριε, τῷ πόθῳ σου τέμνεται· καὶ θεῖοι νοτάριοι* προθύμως τοὺς αὐχένας ἀποκόπτονται τῷ ξίφει.

* Μαρκιανὸς δῆλα δὴ καὶ Μαρτύριος.

Λόγχαις ὁ Δημήτριος χαίρων σφαγιάζεται καὶ προεναθλήσαντι ἐκ ξίφους τῷ Νέστορι συστέφεται ἀξίως καὶ ἀξίως συνυμνεῖται.

Πάσας τὰς ἐλπίδας μου, μῆτερ τοῦ Δεσπότου μου, εἰς σὲ ἀνατέθεικα· μὴ οὖν καταισχύνῃς με ἡ μόγη δυναμένη βοηθεῖν μετὰ Θεόν μοι.

Ὠδὴ η'. Σοὶ τῷ παντουργῷ.

Ἡ Ἐρωτηὶς, κἂν ἐκ τῆς τύχης δούλη, τὴν πρώτην εὐγένειαν εὑρεῖν ἐσπούδασε, ξίφει θανοῦσα σὺν τῇ Καπετωλίνῃ, τῇ ποτὲ κυρίᾳ, νῦν δὲ συναθλοφόρῳ.

Ἔψαλλε διδοὺς τὴν κεφαλὴν τῷ ξίφει ὁ μάρτυς Τερέντιος ὁ γενναιότατος πάντα τὰ ἔργα [Κυρίου τὸν Κύριον ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας**].

Ἅγιον εὑρὼν ὁ ὑπεράγιος σέ, πανάμωμε, σκήνωμα, ἐν σοὶ ἐσκήνωσε, σάρκα ἀσπόρως ἀνελαβὼν βροτείαν καὶ μετὰ τὸν τόκον παρθένον σε τηρήσας.

Ὠδὴ θ'. Ἡσαΐα χόρευε.

Ἡ ἀμνάς σου, Κύριε, πρὸς τὸ ξῖφος χαίρουσα χωρεῖ Ἀναστασία στερρὰ Ῥώμης ὁ βλαστός· ἧς θερμαῖς δεήσεσι τὸν σὸν λαὸν πάσης ἀπειλῆς, πάσης κακώσεως καὶ ἀνάγκης ἐλεύθερωσον.

Ἐναθλεῖ Ζηνόβιος ὁ γενναῖος καὶ ἡ ἀδελφὴ, καὶ σάρκα γὰρ ἀδελφοὶ ἦσαν καὶ ψυχὴν, διὸ καὶ ἐτέμνοντο (55) ἐγνώμῃ μιᾷ ξίφει κεφαλάς· οἷς συνδοξάσωμεν ἐκτμηθέντα τὸν Ἐπίμαχον.

Οὐ ψιλόν σε ἄνθρωπον ἡ παρθένος τίκτει Μαριάμ, ἀλλ' ἅμφω ὡς ἀληθῶς ὄντα τὸν αὐτὸν Θεόν τε καὶ ἄνθρωπον, δύο ὁμοῦ, φύσει ἐν ἁπλῇ, ἔχοντα, Κύριε, ὑποστάσεις, ὡς ηὐδόκησας.

Κανὼν ψαλλόμενος ὅλον τὸν νοέμβριον μῆνα.

Ὠδὴ α'. Ἦχος βαρύς. Νεύσει σου πρὸς γεώδη.

Θείοις σὺν Ἀναργύροις ἀνευφημῶ τρεῖς καυθέντας, στερρὸν Ἀνεμπόδιστον, Ἀκίνδυνον, Πηγάσιον, οἷςπερ καὶ Ἐλπιδοφόρος ξίφει συνάθλει καὶ γενναῖος Ἀρθούνιος.

Τύπτουσι τὸν ἀνδρεῖον Ἀκεψιμᾶν ὠμοτάτως καὶ τούτου λιθάσαντες τὴν συνοδείαν κτείνουσιν· ὅνπερ Ἰωαννικίῳ τῷ ὁσιωτάτῳ σὺν ἅμα τιμήσωμεν.

Τίκτεις, παρθένος οὖσα, καὶ διαμένεις παρθένος· Θεοῦ γὰρ ἐκύησας Υἱὸν τὸν προαιώνιον, τάξεις φύσεως νικῶντα, ἄχραντε ἁγνὴ ἀειπάρθενε.

** τὰ ἐν παρενθέσει οὐκ ἀναγινώσκονται ἐν τῷ κώδηκι, καθὼς εἴθισται τοῦτο τοῖς πάλαι βιβλιογράφοις.

Ὠδὴ γ'. Ὁ κατ' ἀρχὰς τοὺς οὐρανούς.

Ὁ Γαλακτίων ὁ κλεινὸς καὶ ἡ σεπτὴ Ἐπιστήμη τῇ ἐξ ξίρους ἤθλησαν τομῇ· στερᾷ δὲ ψυχῇ ἀγχόνην ἤνεγκεν Παῦλος ὁ ὁμολογητής· ὁ δὲ γεννάιος Ἱέρων κάραν ἀπετμήθη τὴν ἐχέφρονα.

Πρεμβαλὼν κύκλῳ πάντων χριστιανῶν οὐρανόθεν, τῶν ἀγγέλων πρῶτε Μιχαὴλ, καὶ τῇ πανσθενεῖ καὶ θείᾳ χάριτι πάντας κυκλώσας τοὺς πιστούς, ὑπὸ σκιὰν σῶν πτερύγων τῶν παντοδυνάμων σου συντήρησον.

Ἡ θεοχώρητος μόνη καὶ ὑπεράμωμος, κόρη, Θεοτόκε ἄχραντε ἁγνή, τῇ σῇ κραταιᾷ χειρί με σκέπασον (56) καὶ ῥῦσαι πάντων πειρασμῶν, ἵνα ὑμνῶ κατὰ χρέος σὲ καὶ τὸν Υἱόν σου τὸν φιλάνθρωπον.

Ὠδὴ δ'. Ὁ πατρικοὺς κόλπους μὴ λιπών.

Ἀσματικῶς μέλψωμεν ὁμοῦ τὸ τῆς Ματρώνης τῆς σεμνῆς, πιστοί, ἐγκρατές, καὶ Ὀρέστου τὰ ἱππάσματα Μηνᾶ δὲ καὶ Βίκτορος ἐκτομήν, συνάθλου τε κάθειρξιν.

Πατριαρχῶν θεῖα ξυνωρίς, Ἰωάννα, ποταμοὺς ἡμῖν διειδεῖς ὁμὲν οἴκτου θείοις ῥεύμασιν, ὁ δὲ χρυσοῖς νάμασι διδαχῶν τὴν σύμπασαν ἀρδοντας*.

Σὺ τῶν πιστῶν καύχημα, ἁγνὴ, ἡ καταβάντα ἐπὶ σὲ Χριστὸν τὸν Θεὸν ὑπὲρ λόγον τε καὶ ἔννοιαν ἀρράστως κυήσασα καὶ βροτῶν τὴν ῥύσιν δοξάσασα.

Ὠδὴ ε'. Κύριε ὁ Θεός μου, ἐκ νυκτὸς ὀρθρίσας.

Φλιππος ἐπὶ ξύλου κρεμασθεὶς ἐκλείπει· ὁ Σαμωνᾶς δὲ Γωρίᾳ συντέμνεται· Ἄβιβος δὲ καίεται· καὶ εἰς πῦρ ὁ θεῖος Ματθαῖος διὰ τὸν διδάσκαλον βάλλεται.

Πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ταῖς θαυματουργίαις καταρωτίζει ὁ μέγας Γρηγόριος· ὃν, τιμηθέντι Πλάτωνι, Ῥωμανῷ τε ἀναπνιγέντι ἅμα, εὐσεβῶς ἀνυμνήσωμεν.

Δέσποινα Θεοτόκε, ἡ σεσαρκωμένον τὸν ποιητήν μου καὶ πλάστην γεννήσασα, μὴ ἐγκαταλίπῃς με καὶ τῆς σῆς δὲ μὴ ἀποπέμψῃς πόρρω ἀντιλήψεως δέομαι.

Ὠδὴ στ'. Ναυτιῶντα σάλον.

Ἀβδιοῦ προφῆτα, προορατικώτατον ὄμμα, Θεοῦ τὸ παντέφορον ὄμμα πᾶσιν ἐξιλεοῦ τοῖς τὴν μνήμην σου σέβουσιν, ἔχων καὶ τὸ γρήγορον πρὸς τοῦτο (57) τοῦ Δεκαπολίτου ὄμμα συμπρισβεῦόν σοι.

Τὴν εἰσέλευσίν σου τὴν μετὰ πκρθένων, Πκρθένε, Δαβὶδ ὁ προπάτωρ σου προαγγέλλει τὴν εἰς ναὸν τοῦ Κυρίου, τρανώτατα ἐπὶ τὸν ναὸν τοῦ βασιλέως παρθένοι βοῶν ἀπενεχθήσονται.

Ὠδὴ ζ'. Κάμινον παῖδες πυρίφλεκτον.

Κάμινον πλάνοι ἀνάπτουσιν ἄνδρες καὶ βαλανεῖον ἐκκαίουσι καὶ ἐν αὐτῷ Κικιλίαν ἐμβάλλουσιν, ἐν ᾧ διαρκέσασαν εἰσελθόντες ὡμῶς τῷ ξίρει κτείνουσιν.

Βίον γεραίρω τὸν Ἀμφιλοχίου τοῦ ἱεροῦ καὶ θεόφρονος, καὶ Γρηγορίου ὑμνῶ κατορθώματα, ὃν πόλις Ἀκράγαντος ὡς ποιμένα τιμᾷ περιφανέστατον.

Χαῖρε, καινία παρθένου ἁγίας, θείαν χαρὰν ἡ χωρήσασα καὶ σωτηρίαν τῷ κόσμῳ κυήσασα τὸν ὑπερυψούμενον τῶν πατέρων Θεὸν καὶ ὑπερένδοξον.

Ὠδὴ η'. Ἄφλεκτος πυρὶ ἐν Σινᾷ.

Ἕλληνας σοφοὺς ἡ θεόσοφος παρθένος Αἰκατερίνα ᾔσχυνε καὶ ἀπετμήθη κάραν χαίρουσα· Μερκούριος δὲ τιμηθεὶς καὶ νικητὴς ἀναδειχθεὶς βοᾷ γηθόμενος· Πάντα τὰ ἔργα Κυρίου τὸν Κύριον ὑμνεῖτε [καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας].

Ἀριστὰ ποτε πρὸς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας ὁ θαυμαστὸς Ἀλύπιος ὁ κιονίτης ἀπεδύσατο, Ἰάκωβος δὲ στερρῶς πρὸς τῶν μελῶν τὰς ἐκκοπὰς καὶ πρὸς τὴν μάχαιραν· Πάντα τὰ ἔργα Κυρίου.....

Ἔνδοξα τὰ σὰ καὶ παράδοξα, Παρθένε· σπορᾶς γὰρ δίχα (58) σύλληψις καὶ τῶν ὠδίνων ἄνευ κύησις· διὸ τὸν ὑπερφυῆ σου ἐκπληττύμενοι ἡμεῖς τόκον κραυγάζομεν· Πάντα τὰ ἔργα Κυρίου.....

Ὠδὴ θ'. Μὴ τῆς φθορᾶς.

Τὴν τοῦ Στεφάνου τοῦ νέου τίς οὐκ ἐθαύμασε ὑπομονὴν καὶ ἀνδρείαν καὶ γεννναιότητα· οὗ κάραν πάντιμον συνέτριψαν ἐκ ξύλου· τίς δὲ καὶ Εἰρηνάρχου ἰσχὺν οὐ κατεπλάγη, ὃς πρὸς τέμνον ξῖρος ἠνδρίσατο.

Καὶ τὸν στερρὸν ἀνιχνγράφω πίστει Πκράμονον καὶ τὸν θεόπτην Ἀνδρέαν καὶ χριστοκήρυκα, τοὺς συμμερίσαντας τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦμου· Πκράμονος γὰρ λόγχαις ἐνύγη ὀξυτάταις καὶ Ἀνδρέας σταυρὸν ὑπήνεγκεν.

Εὐχαριστῶ σοί, Παρθένε, τῇ προστασίᾳ μου. Εὐχαριστῶ σοί, Παρθένε, τῇ μεσιτείᾳ μου· ὅτι γεγέννηκας Υἱὸν Θεοῦ ἀσπόρως, παρ' οὗ ἡμῖν ἐδόθη βεβαία προστασία, ταχεῖα μεσιτεία, καὶ ὀξεῖα ὄντως ἀντίληψις.

(ἕπεται συνέχεια)

ὁ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

---

* προδήλως γραπτέον ἄρδετε.

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ

ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΘΕΝΙΑΣ

ὑπὸ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Χ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ*

Ἡ τάσις λοιπὸν αὕτη πρὸς τεκνογονίαν καὶ πολλαπλασιασμὸν τοῦ σπέρματος ἔφερεν αὐστηρῶς θρησκευτικὸν χαρακτῆρα καὶ τοῦτο ἔτι μᾶλλον ἐκφαίνεται ἐν τῇ κατὰ τὸν γάμον ἀτεκνίᾳ. Ἡ **στείρωσις** παρὰ τῇ γυναικὶ ἐθεωρεῖτο οὐ μόνον στέρησις τοῦ θείου ἐλέου καὶ τῆς εὐλογίας, ἀλλὰ καὶ δοκιμασία καὶ τιμωρία καὶ τῆς ὅλης μὲν οἰκογενείας, μάλιστα δὲ τῆς γυναικός, τὸ ὄνομα τῆς ὁποίας ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ περιεβάλλετο μέγα ὄνειδος, διότι εἰς τοιαύτην ἄγονον καὶ ἄτεκνον γυναῖκα ἐθεωρεῖτο μὴ διήκουσα ἡ ἐπαγγελία τοῦ Θεοῦ, διότι οὕτω δὲν κατώρθου αὕτη νὰ μετάσχῃ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῆς γενεᾶς ἐκείνης, ἐξ ἧς ἠλπίζετο ἡ προέλευσις τοῦ Μεσίου. Μόνον ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς **μητρότητος** ἡ γυνὴ τῆς Π. Δ. διέβλεπε τὸν οὐσιώδη ὅρον τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἀφορώσης εἰς τὸ σπέρμα τῆς γυναικὸς θείας ἐπαγγελίας. Διὰ τοῦτο τὸ ζήτημα τῆς **μητρότητος** ἦτο δι' αὐτὴν ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου· τὴν τεκνογονίαν ἐθεώρει νίκην καὶ θρίαμβον, οἰκτρὰν δὲ ἀποτυχίαν καὶ ἦτταν πλήρη ὀνείδους τὴν ἀκαρπίαν. Αἰσθανομένη ἑαυτὴν στείραν καὶ ἄκαρπον καταλαμβάνεται ὅλη ὑπὸ πυρετώδους ἀνησυχίας καταντώσης εἰς τοιαύτην πολλάκις ἀπελπισίαν, ὥστε νὰ φεύγωσι τοῦ ἔρκους τῶν ὀδόντων αὐτῆς ῥήσεις, οἷα ἡ τῆς Ραχήλ· «Δός μοι τέκνα—λέγει ἀποτεινομένη ἀπελπὶς πρὸς τὸν Ἰακώβ—εἰ δὲ μή, τελευτήσω ἐγώ!»[62] Ἀπετέλει λοιπὸν ἡ στείρωσις λύπην βαρεῖαν δι' ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους, οὓς βλέπομεν ἑκάστοτε γονυπετεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ νὰ αἰτῶνται παρ' αὐτοῦ μετὰ δακρύων θερμῶν, ὅπως μὴ ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς τοιαύτην ἀτίμωσιν[63]. Ἡ σπουδαιότης τῆς τεκνογονίας ἐξ ἄλλου δῆλη καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ἡ μείζων καὶ φοβερωτέρα τοῦ Θεοῦ κατάρα θεωρεῖται ἡ κατ' αὐτῆς ἀπευθυνομένη[64]· ἦτο λοιπὸν ἡ στέρησις τέκνων ἄνωθεν δοκιμασία[65], ἁμάρτημα μέγιστον καὶ τιμωρίας μέσον[66]. Ἡ τεκνογονία ἐξ ἐναντίου θεωρεῖται ὑψίστη εὐδαιμονία, μακάριοι δ' οἱ ἔχοντες τέκνα καὶ μακαριώτεροι οἱ πλείονα κεκτημένοι[67] ὡς ἀπολαύοντες ἰδιαζούσης ἄνωθεν εὐνοίας. Ἡ ὑψίστη πρὸς τοὺς ἀρέσκοντας τῷ Θεῷ εὐλογία καὶ ἀμοιβὴ συνίσταται ἐν τῷ «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε», τῷ διὰ τῆς τεκνοποιίας ἀδιαῤῥήκτῳ τοῦ γένους συνεχισμῷ[68]. Οὕτω τῷ Νῶε καὶ τῷ γένει αὐτοῦ ὁ Κύριος ὑπισχνεῖται πολλαπλασιασμόν[69], ὡς μετέπειτα τῷ Ἀβραὰμ[70], Ἰσαὰκ[71] καὶ Ἰακώβ[72]. Ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς ἐνώπιον τῆς Σάῤῥας ταπεινώσεως τῆς Ἄγαρ ὑπισχνεῖται αὐτῇ ὁ Θεὸς πλήθυνσιν τοῦ γένους αὐτῆς[73] διὰ τοῦ υἱοῦ Ἰσμαὴλ[74], τῇ δὲ ὑπεργήρῳ Σάῤῥᾳ παρέχεται ὑπόσχεσις γεννήσεως υἱοῦ[75]. Τὰ τέκνα ἐθεωροῦντο δῶρον Θεοῦ[76] καὶ ὅρος ἀπαραίτητος πρὸς ἐφέλκυσιν τῆς ἀγάπης καὶ προσοχῆς τοῦ συζύγου[77]. Ἡ πρώτη γυνὴ τοῦ Ἰακώβ εὐδαιμονίζει ἑαυτήν, ὅτι δὲν ἐπέτρεψεν αὐτῇ ὁ Θεὸς ἀτεκνίαν[78], διότι μακάριος, οὗ τὸ σπέρμα μενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα[79], διότι τὸ σπουδαιότατον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πραγμάτων τυγχάνει ἡ ἀνάστασις τοῦ σπέρματος[80]. Διὸ καὶ ἡ στεῖρα ἄρτον αἰσθάνεται εὐφροσύνην ἐπὶ τῇ κτήσει τέκνου[81], ὁ δὲ Κύριος καλεῖται οὕτω «Κατοικίζων στεῖραν καὶ μητέρα ἐπὶ τέκνοις εὐφρανομένην»[82].

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων δῆλον, ὅτι ἡ τεκνοποιία καὶ ὁ συνεχισμὸς τοῦ γένους θεωρεῖται ὡς μοναδικὸς καὶ ἀπαραίτητος ὅρος μετοχῆς ἐν τῇ μεσιακῇ ἐλπίδι τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ χρησιμεύει ὡς βάσις καὶ ἀφετηρία ἑτέρου φαινομένου, τὸ ὁποῖον ἄλλως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξηγηθῇ καὶ δικαιολογηθῇ· καὶ ἐννο-

---

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 512—514.

62) Α, 1.

63) Γεν. Κ, 17, 18. ΚΕ,21, ἰδίᾳ δὲ Α' Βασιλ. Α,6—11.

64) Ὠσ. Ι, 14 Ἡσ. ΜΖ, 9. Ἱερ. ΙΗ, 21. Σκληρότερον ἐν Ἡσ. Δ, 1. Ψαλμ. Κ, 11. ΡΗ, 13.

65) Γεν. Ις', 2.

66) Δευτ. Κ, 20. Ὠσ. Θ, 14, 16.

67) Δευτερ. ΙΒ, 14. Ἱερ. ΑΗ, 8. Παραμ. ΙΓ, 22.

68) Δευτερ. ΚΗ, 2, Α, 9.

69) Γεν. Η, 17. Θ, 1, 7.

70) Αὐτ. ΙΒ, 2. ΙΖ, 5, 18. 12, 6. ΙΘ. καὶ Ἡσ. ΝΑ, 2.

71) Γεν ΚΒ, 17. Κς', 3 - 4, 24.

72) Αὐτ. ΚΗ, 14. ΛΕ, 11—12.

73) Αὐτ. Ις', 11.

74) Αὐτ. ΚΑ, 18.

75) Γεν. ΙΖ, 16. ΙΘ. καὶ Γεν. ΜΘ, 25. Ψαλμ. ΡΚΖ, 3—6. ΡΚς', 3—5 Ὠσ. Θ, 11. Κριτ. ΙΓ, 3. Α' Βασιλ. Β, 5. Β' Βασ. Ζ, 12. Δ' Βασιλ. Δ, 16. Ἡσ. ΝΔ, 4. Δευτερ. ΚΗ, 4. Ἐξοδ ΚΓ, 26. Δευτερ. Ζ, 14. Ἰὼδ ΜΒ, 16.

76) Σοφ. Σολ. ΙΗ, 5. Ἡσ. ΜΔ, 3. ΜΗ, 19. Γεν. Α, 22.

77) Γεν. ΚΘ, 32, 34. Α, 20.

78) Γεν. Α, 13.

79) Ψαλ. ΠΗ, 37. ΡΙΑ, 2. Ἰεα. Ας', 6.

80) Δευτ. ΚΕ, 5—10. Περὶ γονιμότητος καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ζώοις ΙΘ. Ἄσμ. Ἀσμ. Δ, 2. ς', 5.

81) Ἡσ. ΝΔ, 1.

82) Ψαλμ. ΡΙΒ, 9.

οὖμεν ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν χρῆσιν διαφόρων μέσων καὶ τεχνασμάτων, δι' ὧν αἱ γυναῖκες προσεπάθουν νὰ λύσωσι τὴν ἰδίαν ἀκαρπίαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐλευθέραν τῶν συζύγων κοινωνίαν μετὰ τῶν θεραπαινίδων αὐτῶν οὐχὶ μόνον τῇ ἀδείᾳ τῆς οἰκείας συζύγου, ἀλλὰ πολλάκις καὶ τῇ προτροπῇ αὐτῆς, ἐπὶ τέλους δὲ καὶ τὴν εὐχέρειαν, μεθ' ἧς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ παρείχετο τὸ διαζύγιον, περὶ οὗ τὸν λόγον ἐποιησάμεθα ἐν τῷ προηγουμένῳ. Καθ' ἡμᾶς οὐδὲν τὸ θαυμαστὸν καὶ ἀσύνηθες ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις, ἑρμηνευομένας εὐκόλως διὰ τοῦ ῥωτὸς τῶν συνθηκῶν αὐτῆς τῆς ὑποστάσεως τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Διὰ ταῦτα ἀκριβῶς καὶ ὀφείλομεν νὰ μὴ συγχέωμεν τὰ φαινόμενα ταῦτα πρὸς τὰ τῶν λοιπῶν συγχρόνων τῷ Ἰσραὴλ λαῶν, καίτοι αἱ μερικαὶ καὶ συχναὶ μετὰ τούτων ἐπιμιξίαι τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ κατὰ τὰς διαφόρους περιστάσεις καὶ συνθήκας τοῦ ὅλου αὐτοῦ βίου, τοῦ πλήρους ἀταξίας καὶ ἀστασίας ἐν τῇ δυσχερεῖ κατακτήσει τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, ἐπέδρασαν βεβαίως καὶ πολὺ μάλιστα ἐπ' αὐτοῦ, ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἀρκούντως ἀπεμακρύνθησαν τοῦ ἀρχικοῦ ἁγιογραφικοῦ ἰδεώδους τοῦ οἰκογενειακοῦ κανονισμοῦ. Ἐν τούτοις προσεκτικωτέρα τις ἐξέτασις τῶν οἰκείων τόπων τῆς Π. Δ. παρέχει ἡμῖν τὸ δικαίωμα νὰ διαβεβαιώσωμεν, ὅτι ἡ πολυγαμία ἐν τῷ Ἰσραηλιτικῷ λαῷ, καίπερ μὴ φέρουσα γενικὸν χαρακτῆρα, ἐπιτρέπετο ὅμως ἄνευ εἰδικῆς δυσχερείας ἔν τισι περιστάσεσι χωρὶς νὰ θεωρῆται ἁμάρτημα καὶ νόμου παράβασις[83]. Ἡ θερμὴ ἐπιθυμία τῆς κτήσεως σπέρματος πρὸς μετοχὴν ἐν τῇ περὶ Μεσίου ἐπαγγελίᾳ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀτεκνίας ἀνεξάλειπτον ὄνειδος τοσοῦτο βαθείας ῥίζας ἔρριψαν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἰσραηλίτου, ὥστε ἡ ἄλλως παράδοξος διαγωγὴ αὐτοῦ δὲν ἐθεωρεῖτο ἄτοπος. Οὐδόλως ὄθεν θαυμαστόν, ὅτι ἡ γυνὴ τοῦ Ἰακώβ, φρ' εἰπεῖν, καταφεύγει εἰς τὴν χρῆσιν μεθυστικῶν τινων χόρτων ἐπικινδύνως τὸν ὀργανισμὸν ἐρεθιζόντων καὶ γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἁμῆλα μανδραγορῶν[84]· ἐν οἰκδήτινι δ' ἄλλῃ περιπτώσει θὰ ἐθεωρεῖτο τὰ μάλιστα ἀποτρόπαιος καὶ κακοῦργος ἡ διαγωγὴ τῶν θυγατέρων τοῦ Λὼτ ἐκ συμρώνου «εἰσελευσαμένων» παρὰ τῷ ἰδίῳ πατρί, ἂν μὴ πρὸς **«ἐξανάστασιν παρὰ τοῦ πατρὸς σπέρματος**[85]».

Ἐν τούτῳ ἐξ ἄλλου, πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὴν κυρίαν αἰτίαν τῆς πολυγαμίας, τοῦ οὕτω καλουμένου levirat, τῆς παλλακείας καὶ τοῦ διαζυγίου. Τὴν **πολυγαμίαν** ἀπαντῶμεν ἐν τῇ Π. Δ. ἐν αὐταῖς ταῖς πρώταις αὐτῆς σελίσιν. Ὁ πρῶτος δύο γυναῖκας σχὼν ἦτο ὁ Λάμεχ[86], μετὰ ταῦτα δὲ θεωρεῖται συνήθης καὶ μὴ εἰς ἀπαγορεύσεις ὑποκειμένη[87]. Ἡ ὑπόστασις καὶ τρόπον τινὰ, νομιμοποίησις τῆς παλλακείας ἀφείλεται ἐν πολλοῖς εἰς αὐτὰς τὰς νομίμους ἀλλ' ἄπαιδας καὶ στείρας συζύγους, αἵτινες μάτην ἀνκμένουσαι τὴν λύσιν τῆς ἑαυτῶν στειρώσεως συμβουλεύουσιν ἐν τέλει τοῖς οἰκείοις ἀνδράσιν «εἰσελθεῖν παρὰ τῇ θεραπαινίδι»—τῇ οὕτω εἰς παλλακὴν μεταβαλλομένῃ—παρὰ τὴν μετὰ τοῦτο ἰδίαν ἑαυτῶν πρὸ ταύτης ταπείνωσιν[88] καὶ τὰ ἐκ τούτου προερχόμενα οἰκογενειακὰ σκάνδαλα[89]. Τὴν αὐτὴν βάσιν ἔχει καὶ ὁ ἐπ' ἀδελφῷ τοῦ θανόντος συζύγου γάμος—levirat[90]—, καθ' ὃν τὴν χήραν τοῦ ἀτέκνου θανόντος **ὤφειλε** νὰ λάβῃ ὁ ἐνπομείνας ἐν τοῖς ζῶσιν ἀδελφὸς αὐτοῦ εἰς γυναῖκα· ἐν ἐνδεχομένῃ δ' ἀρνήσει ὑπεβάλλετο οὗτος εἰς ὀνειδισμὸν καὶ ἀτίμωσιν, ὡς μὴ κατοικίσας τὸν οἶκον τοῦ ἄπαιδος ἀδελφοῦ διὰ τῆς ἀναστήσεως αὐτῷ σπέρματος καὶ «κληρονομίας»[91]. Μηδεμιᾶς δ' ἐπὶ τέλους ὑπαρχούσης καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα

---

83) Ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἡ πολυγαμία ἐπετράπη ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ. Ἴδε Ἀριθ ΙΒ.

84) Γεν. Λ, 14—16.

85) Αὐτ. ΙΘ, 31—38. Παρατηρητέον ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Λὼτ νηφαλίᾳ εὑρισκόμενος καταστάσει οὐδέποτε θὰ συγκατετίθετο εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς ἐπιθυμίας τῶν θυγατέρων αὐτοῦ, ὡς δῆλον ἐκ τῶν λόγων τῆς ἁγίας Γραφῆς «Καὶ οὐκ ᾔδει ἐν τῷ κοιμηθῆναι αὐτὸν καὶ ἐν τῷ ἀναστῆναι» (32 καὶ 35). Εὐνόητον ἐντεῦθεν, ὅτι τὸ ὄνειδος τῆς ἀκαρπίας ἀφεώρα τὴν γυναῖκα μᾶλλον, κυρίως εἰπεῖν, ἢ τις τόσον φροντίζει διὰ διαφόρων μέσων περὶ τῆς κτήσεως τέκνων.

86) Γεν. Δ. 19.

87) Ἔξοδ. ΚΑ, 9—11. Λευϊτ. ΙΗ, 18. Δευτερ. ΚΑ, 13—17. Παραδείγματα πολυγαμίας: Ναχὼρ Γεν. ΚΒ, 23. Ἡσαῦ ΚΗ, 4. Ἰακὼβ ΚΗ, 15—29. Ἐλκανὰ Α' Βασ. Α, 2. Σολομὼν Γ' Βασ. ΙΑ, 3 (700! γυναῖκες) κ. ἄ.

88) Ἴδ. Γεν. Δ, 1—24. ΙΣΤ', 4(ΚΕ, 1, 6. Β' Βασιλ. ΙΗ, 8. Ε, 13. Γ' Βασιλ. ΙΑ, 3 (ὁ Σολομὼν εἶχε 300! παλλακάς). Ἐκ δὲ τῆς ὑπερβολικῆς πολυτεκνίας τοῦ Γεδεὼν (Κριτ. Η, 30), Ἰαεὶρ (Ι, 4), Ἀβδὼν (ΙΒ, 14) καὶ Ἀβεσσὰν (ΙΒ, 9) δῆλον, ὅτι πρὸς ταῖς νομίμοις γυναιξὶν εἶχον καὶ παλλακάς.

89) Ἴδ. Γεν ΙΣΤ', 6 Α' Βασιλ. Α, 5 - 6. Παρὰ τοὺς πρὸς τὴν μονογαμίαν ἐπαίνους ἡ παλλακεία ἐν τούτοις ηὔξανε: Παρ. Ε, 18. ΙΗ, 22. ΙΘ, 24. ΛΑ, 20—29, καίτοι ἐνταῦθα ἴσως λόγος γίγνεται περὶ **γυναικὸς καθόλου** οὐχὶ δὲ περὶ **μιᾶς** γυναικός.

90) Ἐκ τοῦ ἐν τῇ Βουλγάτᾳ καὶ ταῖς Πανδέκταις ἀπαντῶντος ἀρχ. λατ. levir—ὁ ἀδελφὸς τοῦ συζύγου.

91) Ἴδ. Δευτερ. ΚΕ, 5 - 10. ἐπ' ἴσης Γεν. ΑΗ. 8. Ρουθ Δ. Παράδ. πρὸς τούτοις καὶ Ἡσ. Δ, 1 ἴσως δὲ καὶ Ἀσμ. Η, 1.

ἐλπίδος ἀναστήσεως σπέρματος ἐπετρίπετο καὶ τὸ διαζύγιον[92] ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἥτις ἐθεωρεῖτο ἡ κυριωτέρα καὶ σπουδαιοτέρα πασῶν.

(ἕπεται συνέχεια)

ΕΡΑΝΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΑΙ

Τὴν καθίδρυσιν Ἐπιτροπῆς ἐράνων ἀγγείλαντες ἀνεγράψαμεν ἐν τούτῳ τῷ μέρει τὰ ὀνόματα τῶν εἰδικῶν κατ' ἐνορίας ἐπιτροπῶν, τῶν ἀναλαβουσῶν τὴν κατὰ μέρος ἐφαρμογὴν μέτρου λίαν εὐεργετικῶς δυναμένου νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου καταστάσεως, καὶ συνεπῶς ἐπὶ τῆς εὐοδώσεως καὶ θεραπείας ἐθνικῶν ἀναγκῶν, εἰς ἃς ἐπίκουρον ἑκάστοτε, πολὺ δὲ συνεχῶς ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν καλεῖται νὰ προσέλθῃ τὸ κοινὸν τοῦτο ταμεῖον. Σήμερον ὁ λόγος ἔσται περὶ τοῦ ἔργου τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, οὗ τὴν ἐπιτυχίαν προμνηστεύεται ἥ τε προθυμία τῶν ὀρθοδόξων πρὸς ὑποστήριξιν ἐθνικῶν ἀναγκῶν καὶ ὁ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ζῆλος· ἀμφότερα, καθὰ μανθάνομεν, αἱ κατ' ἐνορίας ἐπιτροπαὶ εὑρίσκουσι παρὰ τοῖς ὀρθοδόξοις καὶ τὸ πρᾶγμα προσεδοκῶμεν τοιοῦτον. Ὁ πιστὸς τῷ ἀρχηγῷ τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ λαός, ὁ τοῦ πρὸς τὰ καλὰ ζήλου καὶ τῆς πρὸς ἱεροὺς καὶ κοινωφελεῖς σκοποὺς ἀφοσιώσεως τεκμήρια παρὰ πᾶσαν ἡμέραν λαμπρὰ παρεχόμενος, ὁ χρῆμα ὀλίγον ἢ πολὺ πρὸς ὑποστήριξιν καὶ λειτουργίαν εὐεργετικὴν καὶ φωτιστικὴν ἀδελφοτήτων καὶ συλλόγων καὶ καθιδρυμάτων ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν ἀγογγύστως χορηγῶν, οὐδεμίαν εἴχομεν ἀμφιβολίαν ὅτι προθύμως ἤθελεν εἰσακούσει τῆς φωνῆς τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, ἀφ' ἧς ἡ θαλπωρὴ καὶ στοργὴ ἀπορρέει καὶ προέρχεται ἡ ζωογονοῦσα τὰ πολλάκις ἡμερόβια γηγενῶν χειρῶν καὶ πεπερασμένων διανοιῶν δημιουργήματα.

Ἐπαίνου παντὸς ἄξιον, τὸ τῶν ὀρθοδόξων εὐσεβὲς ἄθροισμα περιλαμβάνει ἐν ἑαυτῷ καὶ αὐτοὺς τοὺς τὰς εἰδικὰς συνιστῶντας ἐπιτροπάς, ὧν ἡ μετὰ λελογισμένου ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως ἐργασία πολλὰ δύνανται νὰ κατορθώσῃ, παράδειγμα κάλλιστον ὑποβαλλομένη καὶ τοῖς ἐκ τοῦ κλήρου τοῦ κατ'ἐνορίας, ἐν αἷς ἀπαιτεῖται ἡ ἄνωθεν διδασκαλία, πᾶν αἴρουσα πρόσκομμα, παρεισδῦον εἴτ' ἐξ ἀψικορίας, εἴτε ἐξ ἀτονίας τῶν αἰσθήματος τυχὸν χλιαρότητα παθόντων. Ἡ συνεργασία πάντων ἐπιβάλλεται, τῆς μὲν Ἐκκλησίας τῆς διοικούσης τὰ πρόσφορα καὶ δέοντα καὶ πᾶσι δυνατὰ θεσμοθετούσης, τοῦ δὲ κλήρου τοῦ κατ' ἐνορίας ὑποβαστάζοντος τὸ ἐκείνης ἔργον, παραινοῦντος, διδάσκοντος καὶ ὑποθερμαίνοντος τὸν τοῦ λαοῦ ζῆλον, καὶ τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν τὴν ὑλικὴν τοῦ σωτηρίου τούτου μέτρου διεξαγωγὴν ὡς συνιτῶς ἐπιδιωκουσῶν. Ἔργον τῶν ἱερῶν τοῦ λαοῦ διδασκάλων ἐστὶ τὸ παριστᾶν ἐκ τοῦ συνεγγὺς ὅσων ἀγαθῶν ἐν εὐρυτέρῳ κύκλῳ παρ' ἡμέραν ἀποβήσεται πρόξενος ὁ θεσμὸς οὗτος τῆς τοῦ ἐθνικοῦ ταμείου εὐημερίας, ἐννοεῖται σχετικῆς, ἅτε τῆς ἀπολύτου δυσχερῶς παρ' ἡμῖν, τό γε νῦν, ἐπιτευχθησομένης. Ἔργον αὐτοῦ τοῦ κλήρου, καθὸ συνεχεστέραν παντὸς ἑτέρου συναφειαν τηροῦντος μετὰ πασῶν τῶν τοῦ λαοῦ τάξεων, ἀνεπτυγμένων δηλαδὴ καὶ μὴ τοιούτων, τὸ παριστᾶν ὅτι, ἐὰν τὸ κοινὸν ταμεῖον καλῆται σήμερον ἀρωγὸν εἰς κοινότητας πασχούσας καὶ συστήματα, τῷ βάρει τῶν πολλῶν ἀπαιτήσεων καμπτόμενα, μετὰ καιρὸν δέον νὰ ἐκτείνῃ καὶ μακρότερον ἢ σήμερον βραχίονα βοηθόν, ἐφ' ὅσον ἀνάγκαι μὲν ἐθνικαὶ νέαι ἀναφαίνονται, περιστάσεις δὲ δυσχερεῖς ἐπίμοχθον ἀπεργάζονται τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν βίον ἐν ἐπαρχίαις ἀγχιτέρμοσιν ἢ μακρὰν ἡμῶν κειμέναις.

Πρὸ μιᾶς ὀλίγων ἡμερῶν ἡ Ἐκκλησία, ἐκ τῶν ἐνόντων ἐπίκουρος ἐρχομένη εἰς πνευματικοὺς ποιμένας ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς δοκιμαζομένους καὶ πάσχοντας, ἀπεκδεχομένη δ' ἔξωθεν χορηγίαν ὑλικήν, ὥρισε πεντάλιρον μηνιαίαν ἐπιχορήγησιν εἰς δώδεκα τῶν κατ' ἐπαρχίας ἀρχιερέων, ἐπιβαρύνουσα τὸν ἐτήσιον αὐτῆς προϋπολογισμὸν δι' ἑπτακοσίων εἴκοσι λιρῶν, κατὰ δὲ τὴν διάρκειαν τοῦ πρὸς λῆξιν καλπάζοντος ἔτους ἴσον ἴσως ποσὸν ἐχορήγησεν εἰς ἀρχιερεῖς πενομένους καὶ κοινότητας ἐξωτερικαῖς ἐπηρείαις παθούσας, ἐκείνων τε καὶ τούτων ἐπιρωννύουσα τὴν προθυμίαν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν τῆς ὀρθοδοξίας συμφερόντων, ἐκείνας τε καὶ τούτους ὑποβαστάζουσα ἐν εὐγενεῖ ἀγῶνι, τῷ τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰ πάτρια, τῷ τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Κυρίου καὶ Θεανθρώπου, τὴν ἐσαεὶ στερήσεων καὶ παθημάτων ἀκάνθινον, αὐτὸ τοῦτο, στέφανον περιειλημένην. Ἐξ ὀλίγων ὀλίγα διδοῦσα, στηρίζεται πάντοτε εἰς τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην τῶν φιλοστόργων αὐτῆς τέκνων. Παρὰ δὲ τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ὀρθοδόξων ἀπεκδέχεται εἴ τι ἂν ἀπὸ τῶν κατ' ἐπαρχίας ὀρθοδόξων οἱ πανιερώτατοι ἀρχιερεῖς, ὑπὲρ ὧν, τῆς τε συντηρήσεως αὐτῶν

92) Δευτερ. ΚΕ, 1—4. Κατὰ τὸ Ταλμοὺδ μετ' ἄκαρπον δεκαετῆ συζυγικὴν συμβίωσιν ἐπήρχετο τὸ διαζύγιον ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ γυνὴ ἀπεδείκνυεν impotentio παρὰ τῷ ἀνδρὶ καὶ ἐδικαιολόγει τὴν περὶ διαζυγίου αἴτησιν διὰ τῆς ἐπιθυμίας τῆς ἀποκτήσεως υἱοῦ πρὸς στήριξιν αὐτῆς ἐν τῷ γήρατι («Ἔργα Ἀκαδ. Καθέδρων 1892, Χ,

δῆλα δὴ καὶ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως ἡ ἐπισκοπῆς οἱ κατὰ τόπους ὀρθόδοξοι χορηγοῦσι κατ' ἔτος ὡρισμένον ποσόν, κατ' οἰκογένειαν, ἐπὶ τῇ βάσει συνηθείας παλαιοτάτης. Ταμεῖον κοινὸν εὖ διακείμενον, οὐχὶ πενόμενον, δύνανται νὰ προρθάνῃ κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς ἱκανοποίησιν πολλῶν ἀναγκῶν, ὅσας ἡ δημιουργοῦσιν ἀντίξοοι περιστάσεις, ἢ, προϋπαρχούσας, μεγαλύνουσιν αἱ ποικίλαι τῶν καιρῶν ἀξιώσεις καὶ αἱ πολλαχόθεν ἐπιρερόμεναι ἐπήρειαι ἐκ κοσμικῶν ἢ φυσικῶν ἀτυχημάτων καὶ πειρασμῶν.

Ἐὰν τὸ καθορισθὲν ἤδη, κατόπι μελέτης, τοῦτο μέτρον ἀρορᾷ μόνον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ χρησιμοποίησις τοῦ συναχθησομένου καὶ κατ' ἔτος εἰσπραττομένου ἐράνου θέλει παρακινήσει πρὸς μίμησιν καὶ τοὺς ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας ὀρθοδόξους, ὧν οὐδεὶς ἀπεκδέχεται νὰ ἴδῃ τοὺς μόλις διατηρουμένους προθύμως ἔχοντας πρὸς ὑποστήριξιν ἑπαρκῆ παντὸς θεσμοῦ κοινωφελοῦς, ἐγγύς τε καὶ μακράν. Τὸ ἐθνικὸν χρῆμα ἀποδίδοται εἰς τὸ χορηγοῦν ἔθνος· καὶ τὴν ἀλήθειαν ταύτην εὐχῆς ἔργον νὰ καταναήσωσι πάντες οἱ ὀρθόδοξοι οἱ περὶ παλλοῦ ποιούμενοι τὴν εὔκλειαν τῆς Ἐκκλησίας.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ
τοῦ ἔτους 1902.

Α'. τοῦ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Ἀριθμ. 431 (1902).

Πρὸς ἀπόδειξιν ἐντολῆς διὰ δικαστικὴν παράστασιν ἐπιτρέπεται ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις. Δικασταὶ καὶ δημογέροντες δύνανται νὰ μαρτυρῶσι περὶ τῶν ἐνώπιον αὐτῶν γινομένων. Ὁ ἀποδεξάμενος διαθήκην δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ αὐτήν.

Ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ πρὸς ἐξέτασιν μαρτύρων ταχθέντος εἰσηγητοῦ πληρέστατα ἀπεδείχθη τὸ πρὸς ἀπόδειξιν ταχθὲν θέμα ἐὰν εἶχεν ἢ οὔ ἐντολὴν ὁ σύζυγος τῆς ἐρεσειούσης ἵνα ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ πρωτοδίκου δικαστηρίου καὶ ἀναγνωρίσας ἐκ μέρους αὐτοῦ τὴν ἐπίδικον διαθήκην ὑπογράψῃ ἐν τῷ πρακτικῷ.

Ἐν τοῖς πρὸς μαρτυρίαν ἀνικάνοις ἢ ἐξαιρετέοις οὐδόλως συγκαταλέγονται οἱ δικασταὶ καὶ δημογέροντες, κατὰ δὲ τὴν κοινῆ κρατοῦσαν ἀρχὴν οἱ δικασταὶ δύνανται ἵνα μαρτυρήσωσι περὶ τῶν ἐνώπιον αὐτῶν λαβόντων χώραν.

Μετὰ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ῥηθείσης διαθήκης καὶ τὴν σύνταξιν τοῦ περὶ ἀποδοχῆς αὐτῆς πρακτικοῦ λίαν ὀρθῶς καὶ σύμφωνα τῷ νόμῳ (Πανδ. 5.2.31 § 4 καὶ Πανδ. 22.6, Νομολογία Μ. Σ. 1894, ἀρ. 218 καὶ 1896 ἀριθμ. 303) τὸ πρωτόδικον δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν περὶ ἀκυρώσεως αὐτῆς ἀγωγὴν ὡς ἀπαράδεκτον.

Ἀριθμ. 432 (1902).

Τυπικαὶ ἐλλείψεις ἀποφάσεως ἐπιφέρουσι τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς. Ἐκδίκασις οὐσίας ὑπὸ Ἐφετείου. Τὸ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομικὸν δικαίωμα τοῦ πατρὸς εἶναι αὐτοπόδεκτον. Ἀρμοδιότης Μ. Συμβουλίου περὶ προικός. Ἡ προῖξ μετὰ τὸν θάνατον τῆς γυναικὸς περιέρχεται εἰς τὰ τέκνα αὐτῆς.

Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐφεσιβαλλομένῃ ἀποφάσει ἐκτὸς τῶν ἐν ταῖς προτάσεσι τῶν ἐφεσειόντων ἀναφερομένων ἐλλείψεων ὡς τῆς μὴ ἀναγραφῆς τῆς ὑπηκοότητος καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν διαδίκων, τῆς μὴ δηλώσεως τῆς παραστάσεως αὐτῶν κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν, τῆς ἐσφαλμένης δηλώσεως τῶν δικασίμων τῆς 29 7βρίου ὡς ἡμέρας σαββάτου, τῆς καθ' ἡμέραν ἑορτάσιμον συνεδριάσεως τοῦ δικαστηρίου, οὐδόλως ἀναφέρεται ἐὰν τὸ δικαστήριον προέβη εἰς διάσκεψιν κηρυχθείσης τῆς συζητήσεως πεπερασιωμένης, τοῦθ' ὅπερ ἀπαιτεῖται ὑπὸ ῥητῆς διατάξεως τῆς ἐν ἰσχύϊ δικονομίας ἄρθρ. 18,2 Ε, κατὰ δὲ ταῦτα ἀκυρωτέα ἐστὶν ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἀκυρουμένης ἀποφάσεως ὡς καὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου συζητήσεως σαφῶς προκύπτει ὅτι πρωτοδίκως συνεζητήθη ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει δεκτὴ τυγχάνει καὶ σύμφωνος τῷ νόμῳ ἄρθρ. 415 ἡ αἴτησις τῶν ἐφεσιβλήτων ἵνα ἐκδικασθῇ ἡ οὐσία τῆς ὑποθέσεως ἐν τῷ Συμβουλίῳ.

Ἡ ἔνστασις τῶν ἐφεσειόντων περὶ ἐλλείψεως νομιμοποιήσεως τοῦ ἐφεσιβλήτου μὴ προσαγόντος παρὰ τοῦ ἁρμοδίου δικαστηρίου τίτλον πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ ὡς κληρονόμου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἐν ὀνόματι τοῦ ὁποίου, κληρονομήσαντος τὴν μητέρα του καὶ σύζυγον τοῦ ἐφεσιβλήτου, ἀπαιτεῖ τὴν ὑποσχεθεῖσαν προῖκα, ἐστὶν ἀπαράδεκτος καὶ ἀπορριπτέα, διότι κατὰ νόμον ἐπιχθείσης κληρονομίας ἐξ ἀδιαθέτου παρὰ τῆς ἀποβιωσάσης συζύγου τοῦ ἐφεσιβλήτου εἰς τὸν ἐπιζήσαντα υἱὸν αὐτῶν συνῳδὰ τῷ νόμῳ Πανδ. (38.16.) 14 μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ὁ ἐφεσιβλήτος κληρονομεῖ. Κατὰ τὸν νόμον, Νεαρὰ 118, τὸν θανόντα υἱὸν αὐτοῦ καὶ συνεπῶς τῆς ἰδιότητος ταύτης αὐταποδείκτου οὔσης, οὐδεμίαν εἶχεν ὁ ἐφεσιβλήτος ὑποχρέωσιν νὰ προ-

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 479—480.

σαγάγῃ παρ' οἱουδήτινος δικαστηρίου τίτλον περὶ τῆς ἰδιότητος αὐτοῦ.

Ἡ ἔνστασις τῶν ἐφεσειόντων ὅτι τὸ δικαστήριον ἐστὶν ἀναρμόδιον λόγῳ ὕλης ὅπως ἐκδικάσῃ τὴν παροῦσαν ὑπόθεσιν ἐστὶν ὡσαύτως ἀπαράδεκτος, διότι τοῦ κυρίου ἀντικειμένου τῆς παρούσης ἀγωγῆς ὄντος περὶ ἀπαιτήσεως προικός, βασιζομένης ἐπὶ ἐγγράφου, τὸ Συμβούλιον, κατὰ τὰ τεθεσπισμένα καὶ δι' αὐτοκρατορικοῦ διατάγματος καθιερωμένα προνόμια ἁρμόδιόν ἐστιν ἵνα δικάζῃ πάσας τὰς περὶ προικὸς διαφορὰς ὡς καὶ πᾶν παρεμπίπτον ζήτημα.

Ἐπίσης ἀπορριπτέα τυγχάνει ἡ ἔνστασις τῶν ἐφεσειόντων περὶ ἐκκρεμοδικίας ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὁ ἐφεσίκλητος ἤγειρεν ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ Ἱεροδικείου Α, διότι κατὰ νόμον ἡ ἐκκρεμοδικία **προϋποτίθησι** δικαστήρια τῆς αὐτῆς φύσεως, τοῦθ' ὅπερ οὐδόλως ὑφίσταται ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Ἡ προῖξ περιέρχεται εἰς τὰ τέκνα τῆς ἀποθανούσης γυναικός, τότε δὲ μόνον μεταβαίνει εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς ὅταν αὕτη ἀπεβίωσεν ἄτεκνος. Βασιλικὰ Ζέπου σελ. 2690. ἀποφ. Μ. Σ. 205 (1863).

Ἀριθμ. 134 (1902)

Ἐφέσιμοι ἀποφάσεις λόγου ποσοῦ.

Κατὰ τὸ 319 ἄρθρ. τῶν ἐν χρήσει δικονομικῶν ὁδηγιῶν αἱ περὶ ἀγωγῆς ἢ ἀνταγωγῆς, ὧν ἑκάτερα δὲν ὑπερβαίνει τὸ ποσὸν τῶν 30 λιρῶν ὀθωμ. ὁριστικαὶ τῶν πρωτοδικείων ἀποφάσεις δὲν εἶναι ἐφέσιμοι.

Ἀριθμ. 137 (1902)

Ἄκυρος ἡ διαθήκη ἡ μὴ καταρτισθεῖσα ἐνὶ καιρῷ καὶ τόπῳ. Ἡ πρωτόδικος διαδικασία δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς ὀθωμανικὴν γλῶσσαν.

Ἀκυρωτέα τυγχάνει ἡ ἐπίδικος διαθήκη διότι ἐκ τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων, ἐνισχυομένων καὶ ὑπὸ τῶν δηλώσεων τοῦ ἐφεσείοντος, καθὰ ἐξάγεται ἐκ τῶν κατατεθέντων πρακτικῶν, σαφῶς προκύπτει ὅτι ἡ διάταξις τοῦ νόμου Βασιλ. (35. 2). 7, 8, 11, 16, 25, καθ' ἣν ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἀπαιτεῖται ἵνα γένηται ἡ διαθήκη ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ τόπῳ, χρόνῳ καὶ ἐν μιᾷ πράξει, οὐδόλως ἐτηρήθη ἐν τῇ ὑπὸ κρίσιν διαθήκῃ, ἀνεξαρτήτως τῆς φύσεως αὐτῆς ὡς συμβολαιογραφικῆς ἢ μὴ τοιαύτης.

Ἡ ἔνστασις τοῦ ἐφεσείοντος περὶ τῆς εἰς τὴν ὀθωμανικὴν γλῶσσαν γενομένης πρωτοδίκως διαδικασίας οὐδεμίαν ἔχει σημασίαν ὡς ὅλως ἐπουσιώδης καὶ ἀναξία προσοχῆς.

Ἀριθμ. 138 (1902)

Δεδικασμένον ἀποφάσεως ἐπ' ἀναφορᾷ ἐκδοθείσης. Πλάνη ἐν ἀναγνωρίσει διαθήκης.

Οὐχὶ ὀρθὸν ἢ νόμιμον τυγχάνει ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ πρωτοδίκου δικαστηρίου οὐδόλως ἀποτελεῖ δεδικασμένον, διότι ἡ ἀπόφασις αὕτη περιέχει ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν κατὰ τύπους δημοσίευσιν τῆς διαθήκης Ζ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς δηλώσεως τῶν τέκνων Ζ καὶ τῆς παραιτήσεως αὐτῶν πάσης ἐνστάσεως κατὰ τοῦ κύρους τῆς διαθήκης καὶ παντὸς κληρονομικοῦ δικαιώματος ὑπὲρ τῆς μητρὸς Α Ζ, ἐπικύρωσιν τῆς ρηθείσης διαθήκης καὶ κατ' οὐσίαν καὶ κήρυξιν τῆς Α Ζ. ὡς μόνου κληρονόμου Πανδ. 56 (42. 1), τὸ δὲ ἄρθρον 490 τῶν Ὁδηγιῶν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὸ ζήτημα τῆς φερούσης τὰ ἐξωτερικὰ γνωρίσματα διαθήκης καὶ οὐχὶ τῆς γενομένης δεκτῆς ὑφ' ὅλων τῶν κληρονόμων.

Ἀπορριπτέος τυγχάνει ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ πλάνης ὅσον ἀφορᾷ τὰ πραγματικὰ γεγονότα τῆς διαθήκης κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἀναγνωρίσεως ταύτης, διότι ἡ Κ. Α. εἶχεν ὑπ' ὄψει τὸ περιεχόμενον τῆς διαθήκης, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς ἐπιδοθείσης τῇ Μητροπόλει αἰτήσεως αὐτῆς, ὁ δὲ νόμος Βασιλ. 11. 8. 42. 4 οὐδόλως ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐστὶν ἐφαρμοστέος, τοῦ κύρους ἄλλως τε τῆς διαθήκης μὴ ὄντος πραγματικοῦ γεγονότος.

Ἀριθμ. 139 (1902)

Ἐπίδειξις ἐγγράφου δὲν ζητεῖται διὰ κυρίας ἀγωγῆς, τοὐναντίον ἀκύρωσις διαθήκης ζητεῖται διὰ κυρίας ἀγωγῆς.

Ὁ ἰσχυριζόμενος τὴν ὕπαρξιν ἐγγράφου τινὸς ὀφείλει κατὰ νόμον ἵνα ἀποδείξῃ τοῦτο, ὁ δ' ἐφεσείων ἰσχυρισθεὶς ὅτι ὑπάρχει καὶ ἑτέρα διαθήκη πλὴν τῆς ἐν τῷ κώδηκι τῆς Ἱ. Μητροπόλεως κατακεχωρισμένης, ὤφειλε κατὰ νόμον ὅπως μὴ περιορισθῇ εἰς ἁπλᾶς μόνον διαβεβαιώσεις, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀόριστος καὶ ἀσαφῶς διατετυπωμένας, ἀλλὰ νὰ παράσχῃ καὶ τὰ πρὸς τὸν ἰσχυρισμὸν αὐτοῦ τοῦτον ἀναγκαῖα ἀποδεικτικὰ μέσα.

Ὀρθὸς καὶ σύμφωνος τῷ νόμῳ ἐστὶν ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐφεσιβλήτου, καθ' ὃν ἀγωγὴ αὐτοτελὴς περὶ ἐπιδείξεως ἐγγράφου οὐδόλως ἐπιτρέπεται τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ ἀορίστως καὶ ἀσαφῶς περὶ τῆς ὑπάρξεως καὶ ἄλλης διαθήκης, πλὴν τῆς ἐκ τοῦ κώδηκος ἐξαχθείσης ἢ ὑπ' αὐτοῦ ἀναγνωρισθείσης, ὁ ἐφεσείων ἐκφράζεται.

Αἱ ἐνστάσεις τοῦ ἐρεσείοντος περὶ ἀκυρότητος τῆς ἐν τῷ κώδηκι κατακεχωρισμένης διαθήκης, μὴ ὑπαρχούσης κυρίας περὶ ἀκυρότητος ταύτης ἀγωγῆς καὶ παραμπιπτόντως ὅλως παρεισαγομένης ἐν ἀορίστως διατετυπωμένῃ ἀγωγῇ περὶ ἐπιδείξεως ἐγγράφου εἰσὶν ἀπαράδεκτοι.

(ἕπεται συνέχεια)

Μ. Γ. ΘΕΟΤΟΚΑΣ

«Νέα Βιβλιοθήκη Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων, ἰδίᾳ τῶν καθ' ἡμᾶς εὐλογίᾳ καὶ συνεύσει τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχοτ κκ. Ἰωακεὶμ Γ', ἐκδιδομένη ὑπὸ Μ. Ι. Γεδεών».—Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον τεῦχος, περιέχον 7 συγγραφέων ἔργα, ἱστορικά, ἁγιολογικὰ, καὶ πρὸ πάντων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου.—Τιμὴ τοῦ τόμου 23 φράγκα, ἑκάστου δὲ τεύχους 3. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» τοὺς ἐξοφλήσαντας τὰς πρὸς αὐτὴν συνδρομὰς, τοὺς μοναχοὺς, τοὺς δημοδιδασκάλους καὶ τοὺς ἐφημερίους τῶν χωρίων γρόσια 48 προκαταβαλλόμενα, ἤγρ. 6 κατὰ τεῦχος.—Ἡ ἔκπτωσις αὕτη γίνεται χάρις εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ Α'. καὶ Β' τεύχους ὑποστήριξιν τῶν ἱερῶν βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν μονῶν τοῦ Βατοπεδίου καὶ τοῦ ἁγ. Παντελεήμονος τοῦ ρωσικοῦ κοινοβίου. — Ἀπευθυντέον. **Πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» διὰ τὴν «Νέαν Βιβλιοθήκην».**

Ἔκδοσις Ἡμερολογίου. — Ἡ ἐν Μακεδονίοις Φιλεκπαιδευτικὴ ἀδελφότης «Ἀπάμεια» πρὸς τελεσφορωτέραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινωφελοῦς αὐτῆς σκοποῦ ἐνέκρινεν ἵνα κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκδῷ φερώνυμον ἡμερολόγιον ἐν ᾧ θὰ δημοσιευθῶσι διάφορα ἱστορικὰ, στατιστικὰ καὶ ἐμπορικὰ πληροφορίαι περὶ τῶν πόλεως γνώσεις πρακτικαὶ, πραγματεῖαι ἠθικοθρησκευτικαὶ καὶ ἡ πολιτικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ διαίρεσις τοῦ νομοῦ Χουδαβενδικιάρ. Ἡ συνδρομὴ τοῦ ἡμερολογίου ὡρίσθη εἰς γρ. 7 1|2 διὰ τὰ μέλη τῆς «Ἀπαμείας» καὶ 10 διὰ πάντα ἕτερον συνδρομητήν.

Ἡ ὑποστήριξις τοῦ ἀγγελλομένου ἔργου ἐπιβάλλεται χάριν φιλεκπαιδευτικοῦ σκοποῦ τοῦ σωματείου.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν δικαστήριον

Ὁ Βασίλειος Ἰωάννου Ζανόγλους, χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ὑπήκοος Ἕλλην, τέως μὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαμένων μετερχόμενος τὸν λατέρνατζην, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς καὶ ἐπαγγέλματος, προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγόμενος ὑπὸ τῆς ἀυτοῦ συζύγου Εὐδοκίας Β. Ζανόγλου, τὸ γένος Ἀναστασίου, χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανῆς, τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένης καὶ κατοίκου Κωνσταντινουπόλεως (Φαναρίου), ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διαζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτοῦ ἀγωγὴ περὶ διαζυγίου δικασθήσεται ἐρήμην αὐτοῦ.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 9 ἰουλίου 1903

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ 1

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Πνευματικὸν Δικαστήριον

Ἡ Λεμονιὰ Ν. Κουγιούλη, τὸ γένος Μιχαὴλ Κουρούπη, χριστιανὴ ὀρθόδοξος, ὑπήκοος ὀθωμανὴ, τέως μὲν κάτοικος Κωνσταντινουπόλεως, ἤδη δὲ ἀγνώστου διαμονῆς προσκαλεῖται ὅπως τὴν πρώτην δικάσιμον δευτέραν καὶ ὥραν 2 εὐρωπαϊστὶ μ. μ. μετὰ παρέλευσιν τριάκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πρώτης διὰ τῶν ἐφημερίδων δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, ἐμφανισθῇ εἴτε αὐτοπροσώπως εἴτε δι' ἀντιπροσώπου νομίμως διορισμένου, πρὸ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις πνευματικοῦ δικαστηρίου, ὡς ἐναγομένη ὑπὸ τοῦ ἀυτῆς συζύγου Νικολάου Γ. Κουγιούλη, χριστιανοῦ ὀρθοδόξου, ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, ὑπηρέτου ἐν τῷ Πέρα Παλὰς, ἐπὶ ἀναιτίῳ ἐγκαταλείψει πρὸς διάζευξιν. Ἄλλως ἡ κατ' αὐτῆς περὶ διαζυγίου ἀγωγὴ δικασθήσεται ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ παροῦσα κλῆσις δημοσιευθήσεται τρὶς κατὰ συνέχειαν διὰ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐκδιδομένων φύλλων «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» καὶ «Βυζαντίδος»

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 22 νοεμβρίου 1903.

Ὁ πρόεδρος

† ὁ πρ. Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος 3

Ὁ γραμματεὺς

Ἀρμόδιος Δ. Χαμουδόπουλος (δ. ν.)

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκαὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως **βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινακων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων** καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικὴν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὁ Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ΕΤΟΣ ΚΓ΄ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1903 ΑΡΙΘ. 52

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμαν. κράτος μετζίτια ἀργ . . . 5
διὰ τὸν κατώτερον κλῆρον καὶ τοὺς δημοδιδασ. 3
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φράγκα χρυσᾶ 25

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Διδυμοτείχου ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ (πρόεδρος)
† Ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ (ταμίας)
† Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται ἀποστελλομένη πρὸς τὸν ταμίαν.

Ἐπίτιμος διευθυντὴς καὶ συντάκτης ὁ Μ. χαρτοφύλαξ καὶ χρονογράφος τῆς τοῦ Χρ. Μ. Ἐκκλησίας Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ

Τὸ προσεχὲς τεῦχος τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐκδοθήσεται τῇ 9 Ἰανουαρίου ὁμιλοῦν. Μετὰ δὲ τοῦ μεθεπομένου δοθήσεται τοῖς συνδρομηταῖς ἡ προμετωπὶς τοῦ ΚΓ΄ τόμου τούτου καὶ ὁ πίναξ τῶν περιεχομένων.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἱερᾶς ἐπιχειρήσεως ὁσία ἀπαρχή—Ἡ Θεολογικὴ σχολὴ τῆς Χάλκης—Αἱ ἑορταὶ τῶν Χριστουγέννων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις—Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἀττα-λείας—Ἡ κυριακὴ ἀργία—Στατιστικαὶ εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σωμάτων, Ἐπιτροπῶν καὶ Γραφείων—Ἀναγραφὴ τελειοφοίτων Θεολογικῆς Σχολῆς—Ὁ παλαιοκαθολικισμὸς ἐν Γερμανίᾳ—Ἡ ἔννοια τοῦ μονογράμμου—Νεοελληνικῆς βιβλιογραφίας Ἀνάλεκτα—Παράρτημα: «Εὐαγγελικὰ διδάγματα».

ΙΕΡΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ ΟΣΙΑ ΑΠΑΡΧΗ

θεωρηθήσεται, καθὸ τοιαύτη οὖσα, ἡ εὐσεβὴς πρᾶξις, ἣν ἀναγγέλλομεν, ὡς πρώτην μὲν εἰδησιν τοῦ παρόντος φύλλου, ὡς τελευταίαν δὲ τοῦ λήγοντος αἰσίως, εὐδοκίᾳ Θεοῦ, ἔτους 1903. Νεᾶνις ἐξ εὐσεβοῦς οἰκογενείας, ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως ἐπαρκοῦς τυχοῦσα, διαφλεγομένη ὑπὸ θείου ζήλου καὶ ἑαυτὴν εἰς ἔργον ὅσιον ἐπιθυμοῦσα νὰ παράσχῃ δούλην καὶ θεράπαιναν, προσήνεγκεν εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Κυρίου τὰς ἑαυτῆς δυνάμεις, τὴν ἐργατικότητα, τὴν προθυμίαν, τὰς ἡμέρας τῆς ἐπικήρου ζωῆς αὐτῆς. Συνέχειαν εὐσεβοῦς βίου καὶ πολιτείας χρηστῆς ἐπιδεικνύουσα, καὶ μαρτύριον ἀφοσιώσεως εἰς ἰδέαν εὐγενῆ ὅλην ἑαυτὴν παρεχομένη, μαθοῦσα ὅτι ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης σὺν τῇ περὶ αὐτὸν ἱερᾷ Συνόδῳ συσκέπτονται νὰ συστήσωσι μονὴν καλογραιῶν, ἐν ᾗ καὶ ὀρφανοτροφεῖον θηλέων λειτουργήσει καὶ τόπος εὐτρεπίζεται κόσμιος προφυλάξων τὰς ἐμπλεκομένας ἐν πειρασμοῖς βιοτικοῖς καὶ κινδύνοις τοῦ φθαρτοῦ βίου νεαρὰς ὑπάρξεις, ἐν τῇ κατὰ τὸ μετεωρότερον τῆς νήσου Πρωτης ἱερᾷ μονῇ τοῦ Σωτῆρος, προσῆλθεν ἄρτι τῇ Α. Θ. Π. καὶ τῷ πατρὶ τῶν πατέρων ἑαυτὴν ὑποκλίνασα, προσήνεγκε τὰς ὑπηρεσίας αὐτῆς ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς ἐπιχειρήσεως.

Ὁ παναγιώτατος οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἐν εὐμενείᾳ πατρικῇ προσδεξάμενος τὴν κόρην καὶ τὸν ζῆλον αὐτῆς ἐπαινέσας, μετὰ τὴν νενομισμένην ἐξέτασιν, ἠὐλόγησεν αὐτὴν, ἀποδεξάμενος καὶ κυρώσας ὡς ἡγήτορα καὶ πρώτην τοῦ μέλλοντος ἐπ' αἰσίοις, εὐδοκίᾳ θείᾳ, συστηθῆναι μοναστηρίου καλογραιῶν, ὀρφανοτροφείου καὶ σωφρονιστηρίου.

Τῶν ὑπὲρ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἐπιχειρήσεως προσδοκωμένων ὑλικῶν χορηγιῶν καὶ συνδρομῶν προηγήθη τοιουτοτρόπως ἡ πολυτιμοτέρα· πρόδρομος ὑλικῶν οὖσα ἡ ἠθικὴ συνδρομὴ, ἐλπίζομεν ὅτι γενήσεται κεφάλαιον θαυμάσιον, ἐφ' οὗ προστεθήσεται τὸ «σμικρὸν ἐπὶ σμικρῷ» τοῦ ἐξ Ἄσκρης ποιητοῦ, ὅπως ἀποτελεσθῇ τὸ πρὸς ἀπρόσκοπτον ἐν ἀρχῇ λειτουργίαν τοῦ χριστιανικοῦ καθιδρύματος ἀπαιτούμενον ποσόν. Νοεῖται λίαν εὐκόλως ὅτι τὸ πρᾶγμα πολλὰς ἐν ἑαυτῷ φέρει καὶ ποικίλας δυσχε-

ρείας, ἀλλ' οὐδεμία δυσχέρεια, οὐδὲν πρόσκομμά ἐστιν ἀνυπέρβλητον εἰς τὸν ἐθέλοντα νὰ ἐργασθῇ. Τῷ κάμνοντι φιλεῖ συγκάμνειν Θεὸς ἔλεγον οἱ πρόγονοι, οὐδαμῶς εἰς ἐμπόδια ἀποδυσπεστοῦντες, καὶ πολλῷ μᾶλλον ὅτε προὔκειτο νὰ διεξαχθῇ καλή τις πρᾶξις. Οὐδεμία δὲ πρᾶξις εὐαγγελικωτέρα, τιμῶσα καὶ χορηγοὺς καὶ συνδρομητὰς καὶ προστάτας καὶ συνίστορας, ἢ τὸ περιθάλπειν καὶ χριστιανικῶς ἀνατρέφειν τὰ πατρικῆς ἢ μητρικῆς περιθάλψεως ἐστερημένα θήλεα καὶ τὸ ἀποβλέπειν εἰς τὴν κοινωνίαν αὐτὰ μὲν γυναῖκας χρηστάς, τὰς δὲ πειρασμοῖς καὶ κινδύνοις προσπαλαιούσας ἐπίστης τοιαύτας, τὸ ἐπιστρέφειν ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν Ἰακώβου τοῦ ἀποστόλου, σώζειν ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύπτειν πλῆθος ἁμαρτιῶν. Οὐδεμία πρᾶξις εὐαγγελικωτέρα τῆς τοῦ μοναστηρίου τῶν καλογραιῶν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ διεπομένου ὀρφανοτροφείου θηλέων καὶ σωφρονιστηρίου, καὶ οὐδεμία προσφορὰ μᾶλλον εὐπρόσδεκτος τῷ Θεῷ. Ἡ ἀπαρχὴ ὁσίως ἐγένετο, πατριαρχικῶς εὐλογηθεῖσα καὶ κυρωθεῖσα, ἐπιμονὴ δὲ καὶ καλὴ θέλησις, εὐδοκίᾳ Θεοῦ, πάντως ἀπαιτεῖται, ὅπως ὁλονὲν προάγηται τὸ κάλλιστον ἔργον, τῇ ἰσχύι καὶ τῇ εὐλογίᾳ τοῦ οὐρανίου πατρὸς τῶν ὀρφανῶν θεμελιούμενον καὶ συντηρούμενον καὶ ὀχυρούμενον· διότι οὐδεὶς ζητεῖ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰ μεγάλα κεφάλαια, οὐδεὶς ἐπιθυμεῖ ν' ἀφαιρέσῃ ἄλλοθεν καὶ δώσῃ ἀλλαχοῦ. Ποσότης ἐλαχίστη χρήματος ἀπαιτεῖται νῦν ὅπως συντελεσθῶσιν ἐπισκευαί τινες ἐν τῷ ἱερῷ σεμνείῳ τῷ κατὰ τὴν Πρώτην, πρὸς ἔναρξιν καὶ ἐγκατάστασιν τῆς ἐν αὐτῷ νέας μονῆς, σὺν τοῖς φιλανθρωπικοῖς αὐτῆς ἀσύλοις· ἐλαχίστη νῦν ποσότης, ἐὰν ἐν ἱεραῖς μοναῖς, οἷα καὶ ἡ γυναικεία τῆς νήσου Πρώτης, αἱ τὴν ἐν Θεῷ φιλοσοφίαν ἀσκοῦσαι καὶ τὸν τῆς μοναδικῆς ἀσκήσεως καλλιστέφανον ἀνύουσαι διαυλον, ὅρον ἔχωσι μοναχικοῦ πολιτεύματος τὴν ἐργασίαν τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἀκτημόνων μὲν οὐσῶν, τὰ δὲ πρὸς τὸ ζῆν κερδαινουσῶν ἀπὸ τοῦ ἔργου αὐτῶν. Ἀπατῶνται οἱ φρονοῦντες ὅτι ἀμερίμνως θέλουσι διάγει τὸν βίον αἱ ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ μονῇ ἐγκλεισθησόμεναι, διότι καθήκον ἔχουσι νὰ μερίζωσι τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ λατρείαν, εἰς τὰ ἔργα τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, εἰς τὴν ἐργασίαν, εὐδαίμονες οὖσαι πραγματικῶς ἐὰν κατορθώσωσιν, ἑαυτὰς διατρέφουσαι, νὰ διαθρέψωσι καὶ μίαν πτωχὴν ὕπαρξιν ὁμοίαν αὐταῖς.

Τὸ λῆγον ἔτος σημειοῦ εὐφροσύνως ὁσίαν προσφορὰν ὑπὲρ ἱερᾶς ἐπιχειρήσεως. Τὸ λῆξαν 1902 ἀνέγραψε γυναικείαν προσφορὰν χρηματικὴν ὑπὲρ ἀγαθοῦ ἔργου, τῆς συστάσεως ταμείου τῶν ἀπομάχων διδασκάλων. Τὸ 1903, παριππεῦον, ἀναγράφει σπουδαιοτέραν γυναικείαν προσφοράν, καταλεξθὰ γυναικείων ἐράνων ὑπὲρ ἁγίου ἔργου κατὰ τὴν μεγάλην τεσσαρακοστὴν γενομένων. Εὐχῆς ἔργον ἂν τὸ ἄριον, σὺν Θεῷ, ἀρχόμενον συμπληρώσῃ τὰς γυναικείας ἠθικὰς καὶ ὑλικὰς προσφορὰς ὑπὲρ τοῦ γεραρωτέρου τῶν παρ' ἡμῖν γυναικείων ἱδρυμάτων, αἱ δὲ συνδρομήτριαι τῆς ἱερᾶς ἐπιχειρήσεως συντελέσωσιν ὑπὲρ ἀναπλάσεως χρηστῆς καὶ χριστιανικῆς ἀνατροφῆς τῶν οὕτως ἢ ἄλλως ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀδικηθεισῶν ὑπάρξεων.

Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ τῆς Χάλκης ἀπασχολήσει μικρὸν τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας σήμερον, βραχύτατον χῶρον τοῦ μετὰ χεῖρας τεύχους καταλαμβάνουσα. Τὴν περὶ τοῦ ἔργου τῆς σχολῆς συνοδικὴν ἀπόρασιν ἐγκαίρως τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν γνωστὴν κατεστήσαμεν, ἐτεκμηριώθη δ' οὕτως ἡ μητρικὴ μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας περὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀπολυομένων κυρύκων καὶ διδασκάλων, τόσον περὶ τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ πατριαρχικῇ εἰσαχθησομένων, ὅσον καὶ περὶ τῶν δικαιουμένων νὰ προβιβασθῶσιν εἰς ἱερατικὸν βαθμὸν μείζονα οὐ κέκτηνται. Ἡ Ἐκκλησία τοὐντεῦθεν ἀπαιτοῦσα διὰ τοὺς εἰς τὴν πρώτην κατηγορίαν ἀνήκοντας τριετῆ δοκιμωτάτην ὑπηρεσίαν ἐν μητροπόλει τινὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ζητήσει, κατὰ πάτριόν τι σύνηθες, τοὺς χρησίμους εἰς ὑπηρεσίαν μεταξὺ ἐκείνων, οὓς κοσμεῖ μετὰ λόγου καὶ βίος ἀνεπίληπτος. Ἀλλ' ἐν τῇ προαγωγῇ εἰς ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα ζητήσει τοὺς δοκίμους, τοὺς νομίμως ἀθλοῦντας καὶ στεφανωθῆναι δικαιουμένους ἐξ αὐτῶν τῶν τροφίμων τῆς ἑξηκονταετοῦς καρποφόρου βίου ἤδη συμπληρούσης χαλκίτιδος Θεολογικῆς Σχολῆς. Αὐτῆς τὸ ἔργον γινώσκουσα καὶ καλῶς ἐκτιμῶσα ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως, ὡς ἐκτιμήσει δεόντως καὶ τὴν μετ' αὐτὰ παρουσίας ἐργασίαν τῶν ἐν τῇ πατριαρχικῇ αὐλῇ διανυσάντων χρόνον ὑπηρεσίας εὐδόκιμον, ἐλπίζει

ὅτι ἡ πρὸς τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς ταύτης στοργὴ θέλει καταστήσει διδάσκοντας καὶ σπουδάζοντας προθυμοτέρους εἰς τὸ καθῆκον, ἀξίους τῶν προσδοκιῶν Ἐκκλησίας καὶ Γένους καὶ συμπάσης τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἥτις ἐξ αὐτῆς καὶ νῦν ἔτι λαμβάνει καὶ τοὺς εὐαγγελιστὰς καὶ τοὺς ποιμένας καὶ διδασκάλους πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων, εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ.

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ

Μετὰ τῆς εἰθισμένης ἐκκλησιαστικῆς εὐπρεπείας καὶ ἐν μέσῳ μεγάλης συρροῆς εὐσεβοῦς ἐκκλησιάσματος ἐτελέσθη τῇ π. πέμπτῃ, ἡμέρᾳ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ λειτουργία ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ. Τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ συνιερούργησαν οἱ σεβασμιώτατοι συνοδικοί, πλὴν τῶν σεβασμ. Βελεγράδων καὶ Σερβίων καὶ Κοζάνης ἱερουργησάντων ἐν ναοῖς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Τῇ πέμπτῃ καὶ τῇ παρασκευῇ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδέχετο τὰς εἰθισμένας συγχαρητικὰς ἐπισκέψεις. Ἐπεσκέψαντο δὲ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα οἵ τε συνοδικοὶ καὶ παρεπιδημοῦντες μητροπολῖται ἐν ἐνεργείᾳ καὶ διαθεσιμότητι, οἱ ἐξοχώτατοι πρεσβευταὶ Ἑλλάδος κ. Ι. Γρυπάρης μετά τινων ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τῆς πρεσβείας, Σερβίας κ. Σίμιτς ἐν συνοδίᾳ τοῦ Α΄ γραμματέως κ. Χρήστιτς καὶ τοῦ ἐκ τῶν διερμηνέων κ. Κ. Γρούπτσεβιτς, ὁ ἐπιτετραμμένος τοῦ Μαυροβουνίου κ. Ματάνοβιτς, ὁ χρέη Α΄ γραμματέως τῆς ρωσσικῆς πρεσβείας ἐκπληρῶν κ. Σβέτσιν μετὰ τοῦ κ. Στσερμπάσκη ἐκπροσωποῦντες τὸν ἐξοχ. πρεσβευτὴν κ. Ζηνόβιεφ, καὶ ἕτεροι ἐκ τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, οἱ ὁμογενεῖς βαθμοῦχοι καὶ λογάδες, ἐν οἷς ὁ ἐξοχ. Ἀλέξανδρος Καραθεοδωρῆ πασᾶς, Κ. Καραθεοδωρῆς ἐφέντης, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἁγίων Τόπων, ὁ ἀρχιμανδρίτης τῆς ρωσσικῆς πρεσβείας κ. Ἰωνᾶς, ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐν Κοντοσκαλίῳ ἀρμενικοῦ πατριαρχείου ὡς καὶ τοῦ ἐν Πέραν ἀρμενοκαθολικοῦ, ὁ ἐνταῦθα πρωθιερεὺς τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας κ. Μάρκος Σουένδυ καὶ πλεῖστοι ἔγκριτοι ὁμογενεῖς καὶ βαθμοῦχοι τοῦ Κράτους, ὧν τὰ ὀνόματα συντομίας χάριν παραλείπομεν.

Ἐπίσης συνεχάρησαν τῇ Α. Θ. Π. οἱ ἐν ταῖς Πριγκηποννήσοις ἐφησυχάζοντες πατριάρχαι, δι' ἐπιστολῆς μὲν ὁ παναγ. πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἄνθιμος, τηλεγραφικῶς δὲ οἱ παναγ. πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Νεόφυτος καὶ κ. Κωνσταντῖνος, πρώην Ἱεροσολύμων κ. Νικόδημος, πρώην Ἀντιοχείας κ. Σπυρίδων, πάντες οἱ σεβασμ. μητροπολῖται δι' ἐπιστολῶν ἢ τηλεγραφικῶς, ἡ Α. Γ. ὁ ἡγεμὼν τῆς Σάμου Ἀλ. Μαυρογένης βέης καὶ πλεῖσται ἐπαρχιῶν δημογεροντίαι καὶ ἐπιτροπαί, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔγκριτοι ὁμογενεῖς κληρικοὶ καὶ λαϊκοί.

Πρὸς πάντας τοὺς ἐπισκεψαμένους τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς αἱ πατριαρχικαὶ προσρήσεις διεβιβάσθησαν διὰ τῶν ἀρμοδίων πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων, δι' ἐπιστολῶν δὲ πρὸς τοὺς ἐπιστείλαντας.

Τῇ π. κυριακῇ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεσκέψατο ἐν Πέραν τὴν Α. Θ. Π. τὸν πατριάρχην πρώην Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἄνθιμον, τοὺς ἐξοχωτάτους πρεσβευτὰς Ἑλλάδος καὶ Σερβίας, τὸν ἐπιτετραμμένον τοῦ Μαυροβουνίου καὶ τὸν ἐρίτιμον κ. Λ. Ζαρίφην, παρ' ᾧ καὶ ἐγευμάτισεν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπιστολὴ βασιλική.—Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐξοχ. πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Σίμιτς ἐπέδωκεν αὐτῇ αὐτόγραφον ἐπιστολὴν τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Σερβίας Πέτρου τοῦ Α΄ ἀγγέλλουσαν τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τὴν εἰς τὸν σερβικὸν βασιλικὸν θρόνον ἀνάρρησιν αὐτοῦ.

Γενναιόφρων δωρεά.— Εὐγενεστάτη τις κυρία, ἕξοχος τὴν τε καταγωγὴν, τὴν μόρφωσιν καὶ τὴν καρδίαν, γαλλὶς μὲν τὸ γένος, ἑλληνὶς μέντοι τὴν καρδίαν, χορηγοῦσα ἀφειδῶς εἰς ἀγαθοποιίας οὐχὶ ἐξ ἀφθονίας πλούτου, ἀλλ' ἐκ πλουσίας διαθέσεως εἰς τὸ εὖ ποιεῖν, ἔγραψε θερμοτάτην πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἑόρτιον ἐπιστολὴν, ὁλοφυρομένη ἅμα διὰ τὰς ἐπελθούσας συμφορὰς καὶ τὰς ἐπιπολα-

ζούσας ἀτυχίας, καὶ αἰκίας κατὰ τῶν ἡμετέρων, συνάμα δὲ καὶ ἔργῳ διατρανοῦσα τὸ ζωηρὸν αὐτῆς ἐνδιαφέρον ἔθετο φιλοτίμως εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Α. Θ. Π. πέντε χιλιάδας φράγκων ὑπὲρ τῶν μᾶλλον ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τοῦ Γένους. Ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴν εὐγενῆ κυρίαν ἔσται ἀΐδιος, ὑπερβαίνει δὲ τοὺς κοινοὺς ἐπαίνους.

Μητρόπολις Κυζίκου.—Τῷ σαββάτῳ (20) ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Κυζίκου κ. Ἀθανάσιος, ὃν ἐπεσκέψαντο καὶ ἀπεχαιρέτισαν, ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος, πλεῖστοι τῶν συνοδικῶν, καὶ παρεπιδημούντων μητροπολιτῶν, προῦπεμψαν δὲ μέχρι τοῦ ἀτμοπλοίου οἱ σεβασμ. συνοδικοὶ Ἐφέσου, Διδυμοτείχου, Βελεγράδων, Σερβίων καὶ Κοζάνης καὶ Καλλιουπόλεως, ἐκ μέρους δὲ τῆς Α.Θ.Π. ὁ ἱερολ. δευτερεύων. Καθ' ἃ δὲ ἤδη τηλεγραφικῶς καὶ διὰ γραμμάτων ἀνηγγέλθη τῇ Α. Θ. Π. ὁ μητροπολίτης Κυζίκου κ. Ἀθανάσιος ἀφίκετο ἐκεῖσε τῇ 21 λήγοντος, τυχὼν θερμῆς ὑποδοχῆς παρὰ τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ. Ἐν μέσῳ συρροῆς πιστῶν ἐξ Ἀρτάκης καὶ τῶν πέριξ καὶ ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων τμημάτων ἡ Α. Σ. ὡδηγήθη εἰς τὸν περικαλλέστατον μητροπολιτικὸν ναὸν τῆς Ἀρτάκης, ἔνθα μεγαλοπρεπῶς ἐτελέσθη ἡ νενομισμένη ἱεροτελεστία, μετὰ διαφόρους δὲ προσφωνήσεις ἡ Α. Σ. ἀπήγγειλε γλαφυρώτατον λόγον, προτρέψας τὸ ποίμνιον αὐτοῦ εἰς τὴν τήρησιν τῆς κυρίας χριστιανικῆς ἀρετῆς, τῆς ἀγάπης. Τῇ ἐπομένῃ ἡ Α. Σ. συνοδευομένη ὑπὸ τῶν προκρίτων τῆς κοινότητος ἐπεσκέφθη ἐπισήμως τὸν ἐνδ. καϊμακάμην, ἐν τῇ περιστάσει δὲ ταύτῃ, ὡς εἴθισται, ἀνεγνώσθη καὶ τὸ βεράτιον αὐτοῦ.

Μητρόπολις Θεσσαλονίκης. — Ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Ἀλέξανδρος τηλεγραφικῶς ἤγγειλε τῷ προπαρελθόντι σαββάτῳ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι αἰσίως ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐγκαρδίου ἔτυχεν ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Μητρόπολις Ρόδου. — Τῇ προπαρελθούσῃ κυριακῇ, 21 λήγοντος, ἡ ὀρθόδοξος ἐν Ρόδῳ κοινότης ἐτέλεσεν ἱερὸν μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Κυζίκου Κωνσταντίνου, ἐπταετίαν καὶ πλέον δοκίμως τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Ρόδου προστάντος. Τὸ μνημόσυνον ἐτέλεσεν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ρόδου κ. Ἰωακεὶμ, λαβόντων μέρος ἐν αὐτῷ πάντων τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἱερέων ἐν μονοεκκλησίᾳ, ἐν τῷ ναῷ τῶν Εἰσοδίων.

Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον.—Κατὰ τὴν τελευταίαν διοικητικὴν αὐτοῦ συνεδρίαν ἐπεκύρωσε τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τῶν ἐνοριῶν Κυπαρισσᾶ, Ἐγρίκαπου, Μ. Ρεύματος, Σαρμασικίου, Χριστοῦ Γαλατᾶ καὶ Βαφεοχωρίου. Ἐνετείλατο τῷ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ Α΄ πατριαρχ. Γραφείου κ. Γ. Λεμονίδῃ ὅπως μεταβῇ ἐξαρχικῶς εἰς Βελιγράδιον καὶ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον οἱ ἐνοριακοὶ κατάλογοι συνετάχθησαν συμφώνως τῷ κανονισμῷ· ὡσαύτως ἐνετάλη ὁ Α΄ γραμματεὺς τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας κ. Ἀρμόδιος Χαμουδόπουλος ὅπως μεταβὰς ἐξαρχικῶς εἰς Διπλοκιόνιον ἐξετάσῃ τὰς κατὰ τῶν ἐνοριακῶν καταλόγων ὑποβληθείσας ἐνστάσεις· καὶ ἐν τέλει τὸ Συμβούλιον ἀπέρριψε τὰς ἐναντίον ἐνοριακῶν τινων καταλόγων ὑποβληθείσας ἐνστάσεις ἐμμεῖναν εἰς τὴν προηγουμένην ἀπόφασιν αὐτοῦ.

Μονὴ Σουμελᾶ.—Τοῦ ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ροδοπόλεως ἱερᾶς πατριαρχ. σταυροπηγιακῆς μονῆς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου Σουμελᾶ ὑποβαλόντος εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἐκκλησίας ἀπόφασιν αὐτοῦ ἀφορῶσαν εἰς ἐνοποίησιν μικρῶν τινων δανείων τοῦ εὐαγοῦς σκηνώματος καὶ τὴν ὑπὸ ἐπωφελεστέρους ὅρους ἐνοικίασιν τῶν ἐν Πλατάνοις κτημάτων αὐτοῦ, ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἀνέθηκε τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Ροδοπόλεως κ. Γερβασίῳ ὅπως, ἐξετάσας ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰ πράγματα, πληροφορήσῃ δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἐπισκέψεις. — Τῇ π. κυριακῇ ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐν συνοδίᾳ τοῦ βοηθοῦ διερμηνέως τῆς αὐτοκρ. ἐνταῦθα ρωσσικῆς πρεσβείας κ. Α. Γραμματοπούλου ὁ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει παρεπιδημῶν ρῶσος πρόξενος κ. Δέμερικ, ὃν τῇ ἐπαύριον ἀντεπεσκέψατο ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος κ. Καλλίνικος.

Πατριαρχ. προσρήσεις. — Ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. διηρμήνευσε τὰς κατευοδίους εὐχὰς τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν τῷ προπαρελθόντι σαββάτῳ ἀναχωρήσασιν ἐριτίμοις συμβούλοις κκ. Σόλωνι Καζανόβᾳ μεταβάντι εἰς Ἀθήνας καὶ Μιχαὴλ Σιφναίῳ εἰς Μιτυλήνην ὁ ἱερολ. δευτερεύων κ. Βενιανίν.

Ἐπέτειος ὀνόματος.—Τῷ π. σαββάτῳ, ἑορτῇ τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης συνεχάρη τηλεγραφικῶς τῷ ἑορτάζοντι πανιερ. μητροπολίτῃ Μηθύμνης, ὡς καὶ τοῖς ἐξοχ. Στεφάνῳ βέῃ Μουσούρῳ, πρεσβευτῇ τῆς Τουρκίας ἐν Λονδίνῳ, Σ. Χρυσίδῃ βέῃ, μουσβίνῃ Ἰωαννίνων καὶ Σ. βέῃ Κρέστοβιτς μουσβίνῃ Μοναστηρίου, τοῖς δὲ κκ. Σ. Τσικαλιώτῃ, Σ. Πεσματζόγλου, Σ. Καραθεοδωρῇ καὶ Σ. Ναλῇ διὰ τοῦ ἱερολ. διευτερεύοντος κ. Βενιαμίν. Ὡσαύτως αἱ πατριαρχικαὶ συγχαρητήριοι προσρήσεις διεβιβάσθησαν καὶ τοῖς ἑορτάζουσι τῇ 20ῃ λήξαντος τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ πρώην Ἐρσεκίου κ. Ἰγνατίῳ, καὶ τῇ 26 τοῦ αὐτοῦ τοῖς κκ. Μανουὴλ Γεδεὼν Μ. Χαρτοφύλακι τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Ἐμμ. Ραπτιβᾶν, Ἐμμ. Καβάλᾳ καὶ Ἐμμ. Δεβετζῇ διὰ τοῦ διευτερεύοντος κ. Βενιαμίν.

Θάνατος. Τῷ πανοσιολ. Μ. ἀρχιδιακόνῳ κ. Λαυρεντίῳ ἠγγέλθη πρό τινος ἐκ τῆς πατρίδος αὐτοῦ Βαρεναῦ ὁ θάνατος τῆς μητρὸς αὐτοῦ Βαρβάρας, εὐσεβοῦς καὶ ἐναρέτου δεσποίνης. Τῷ πενθοῦντι υἱῷ συνελυπήθησαν πάντες, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, οἱ σεβασμ. συνοδικοί, καὶ πλεῖστοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ φίλοι ὡς καὶ πάντες οἱ πατριαρχικοὶ ὑπάλληλοι.

Περιοδευταί. — Πρὸ δεκαημερίας, ἀδείᾳ κανονικῇ, ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀδριανουπόλεως μεταβαίνων εἰς Λῆμνον, παρὰ τῇ ἀσθενούσῃ μητρὶ αὐτοῦ, ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Μυρέων κ. Στέφανος, βοηθὸς τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως.

Ἅγιον Ὄρος.—Τῇ παρελθούσῃ ἑβδομάδι ἀπῆλθεν εἰς Ἅγιον Ὄρος ὁ πανοσιώτ. ἱερομόναχος κ. Ἀντίπας, δικαίως τῆς ἱερᾶς ρουμανικῆς σκήτης τοῦ Τιμίου Προδρόμου, τῆς ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς Λαύρας.

«Παιδικὸς Κόσμος»—Εὐαρέστως ἀναγράφομεν ὅτι ἡ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ἐκδιδομένη καλλίστη ἑρημερὶς «Παιδικὸς Κόσμος», περὶ ἧς καὶ ἄλλοτε εὐφήμων ἐποιησάμεθα λόγον, ἐβραβεύθη προσφάτως δι' ἀργυροῦ μεταλλίου ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Διεθνοῦς Ἐκθέσεως.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.

Αἱ ἑορταὶ τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἐτελέσθησαν ἐν τῇ Ἁγίᾳ πόλει, κατὰ τηλεγραφικὴν ἐπίσημον ἐκεῖθεν εἴδησιν, αἰσίως καὶ ἐν ἠρεμίᾳ.

Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ναζαρὲτ ἀπῆλθεν ἀπὸ τῆς 9 μηνὸς δεκεμβρίου εἰς τὴν Ναζαρέτ, ἐν ᾗ ἐπίτροπον αὐτοῦ διώρισε τὸν πανοσιώτ. ἀρχιμανδρίτην κ. Ἰγνάτιον.

Ἐκκλησία Νέας Ἰουστινιανῆς.

Ἡ ἱερὰ μονὴ Κύκκου, κατά τινα στατιστικὴν ἐκδοθεῖσαν ἐν τῇ καλλίστῃ ἑρημερίδι «Φωνῇ τῆς Κύπρου», πανηγυρίζουσα τῇ 8 σεπτεμβρίου, ὅτε συρρέουσι 5—10000 προσκυνητῶν, δαπανᾷ κατ' ἔτος 80 λίρας ἀγγλικὰς ὑπὲρ σκοπῶν φιλανθρωπικῶν· ὑπὲρ τῶν ἑλληνικῶν ἐν Λευκωσίᾳ σχολείων καὶ τοῦ γυμνασίου χορηγεῖ 75 λίρας, καὶ ὑπὲρ τῆς ἐν αὐτῇ τῇ μονῇ σχολῆς 120 κατ' ἔτος· ἡ μοναστηριακὴ αὕτη σχολή, διῃρημένη εἰς τρεῖς τάξεις, ἀριθμεῖ δεκαπέντε μαθητάς, ἐν αὐτῇ δὲ διδάσκουσιν εἷς ἱερομόναχος τὰ ἑλληνικὰ καὶ εἷς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικήν. Ἡ ἐν Κύπρῳ μονὴ Κύκκου διατηρεῖ ἓξ ὑποτρόφους μαθητὰς ἐν τῷ γυμνασίῳ Λευκωσίας, δαπανῶσα κατ' ἔτος ὑπὲρ αὐτῶν περὶ τὰς 90 λίρας ἀγγλικάς, διὰ δαπάνης δ' ἐτησίως 40 λιρῶν ἀγγλικῶν ἐκπαιδεύει ἕνα ἱεροσπουδαστὴν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ σχολῇ καὶ ἕνα ἐν τῇ ἐν Ἱεροσολύμοις Θεολογικῇ σχολῇ τοῦ Σταυροῦ.—Ὁ ἀριθμὸς τῶν μοναχῶν ἀνέρχεται εἰς 44, ὧν πρεσβύτεροι μὲν 33, διάκονοι δὲ 5 καὶ μοναχοὶ 6. Τῶν πρεσβυτέρων οἱ τέσσαρες εἰσὶν ἀπεσταλμένοι (ταξειδιῶται) τῆς μονῆς ἔν τε Καυκάσῳ καὶ Κωνσταντινουπόλει, Σμύρνῃ καὶ Προύσῃ. Τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων πρεσβυτέρων, δύο δ' ἕτεροι εἰσὶ ψάλται, τρεῖς οἰκονόμοι μετοχίων τῶν ὑπὸ τὴν ἄμεσον διαχείρισιν τῆς μονῆς, τέσσαρες μετοχιαρχαῖοι, ἤτοι ἐνοικιασταὶ κτημάτων (μετοχίων) μικρῶν τῆς μονῆς ἐν Κύπρῳ, τρεῖς περιοδευταὶ (πρὸς ἀθροισιν ἐλεῶν), οἱ πέντε δὲ γηρατείων ἕνεκεν ἐρησυχάζουσιν ἐν τῇ μονῇ.—Τὸ ὅλον τῶν ὑπὸ τοῦ μοναστηρίου διατηρουμένων προσώπων ἐν αὐτῷ τε καὶ τοῖς μετοχίοις αὐτοῦ ὑπερβαίνει τοὺς 200, ἐκτὸς τῶν προσλαμβανομένων ἐκτάκτως ἐργατῶν.—Ἡγούμενος τῆς τοῦ Κύκκου μονῆς ἀπὸ δεκαετίας διατελεῖ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Γεράσιμος, τελειόφοιτος τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς, διαμείνας ἐπί τινα καιρὸν καὶ ἐν Γενεύῃ τῆς Ἑλβετίας, ἕνεκα σπουδῶν εὐρυτέρων.

Ἐκκλησία Ἑλλάδος

Ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πρὸς τοὺς προϊσταμένους τῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ ὀρθοδόξων ἑλληνικῶν ἀποικιῶν ἀπολυθεῖσα, συνιστᾷ αὐτοῖς πρῶτον μὲν τὴν τήρησιν τῶν περὶ γάμου τῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ δεδογμένων, ἐξακριβῶσιν δῆλα δὴ κωλυμάτων ἐκ συγγενείας ἢ γάμου ὑφισταμένου, φύλαξιν δ' αὐστηρὰν τῶν τύπων ἐν γάμοις συναπτομένοις μεταξὺ ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων, ὡς καὶ τὴν βάπτισιν τῶν τέκνων

κατὰ τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας· δεύτερον δὲ τὴν τήρησιν ληξιαρχικῶν βιβλίων τῆς παρ' ἡ λειτουργοῦσι κοινότητος.

Τὸ ἀμετάθετον τῶν ἱερέων ἀπὸ μιᾶς ἐπισκοπῆς εἰς ἑτέραν, προτάσει τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου κατά τινα τῶν τελευταίων αὐτῆς συνεδριῶν πρὸ τῶν ἑορτῶν τούτων. Τῆς ἀποράσεως ταύτης ἐξαιροῦνται οἱ κεκτημένοι πτυχίον ἱερατικῆς σχολῆς ἢ θεολογικῆς· τεθήσεται δ' εἰς ἐνέργειαν τὸ ψηφισθὲν τοῦτο μέτρον μετὰ τὴν νενομισμένην διὰ βασιλικοῦ διατάγματος ἐπικύρωσιν.

Ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Οἰτύλου καὶ Γυθείου κ. Παρθένιος ἀπέλυσεν ἐσχάτως πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὀρθοδόξους ἐγκύκλιον ποιμαντικὴν καταδικάζουσαν τὴν εἰς τὰ ἱερὰ ὀνόματα βλασφημίαν, τὴν μέθην, τὴν ροπὴν εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον, καὶ κυρίως τὸ εἰς τὴν τελετὴν τοῦ γάμου ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ συμβαῖνον ἄτοπον «νὰ ῥίπτωσιν ὀγκώδη ζαχαρωτὰ, κτυπῶντες ἀδιακρίτως καὶ νεονύμφους καὶ ἱερεῖς καὶ ἐμὲ τὸν ποιμενάρχην των». Τὸ τελευταῖον ἔθος τοῦτο «καταῤῥίπτον τὴν τοῦ μυστηρίου σοβαρότητα» ἀποδοκιμάζει ἡ ποιμαντικὴ ἐγκύκλιος ἐπισείουσα «ἀρὰς καὶ ἀφορισμὸν εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε πειραθῇ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ ἀθέσμως γινόμενον ἐν ναῷ ἢ καὶ ἐν οἴκῳ». Ἡ ἐγκύκλιος ἐπιῤῥίπτει μοῤῥὴν τινα κατὰ τῶν ἀνεπτυγμένων κοινωνικῶν τάξεων, αἵτινες, καίπερ δυνάμεναι ν' ἀποτρέπωσιν ἀπὸ τοῦ κακοῦ τοὺς μὴ τυχόντας ἀναπτύξεως καὶ παιδεύσεως ὀρθοδόξους, ἀρίνουσιν αὐτοὺς πορευομένους ὁδὸν ἀπέχουσαν τῆς χριστιανικῆς πολιτείας.

Ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Καλαβρύτων κ. Φιλάρετος Γιαννούλης, ἔξοχον ἑαυτὸν ἀγαθοεργίας ὑπογραμμὸν παρεχόμενος, οὐ μόνον οὐδεμίαν ἀμοιβὴν ἐδέξατο ἐπὶ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ τελεσθεῖσιν ἐγκαινίοις τοῦ ἐν Αἰγίῳ ναοῦ τῶν Εἰσοδίων, κατὰ τὴν «Ἀνεξαρτησίαν» τῆς πόλεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου ταμείου προσήνεγκε τῷ ἱερῷ τούτῳ ναῷ δραχμὰς διακοσίας.

Ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Κυθήρων κ. Εὐθύμιος Καβαθᾶς ἐγένετο ἀντικείμενον θερμῆς υἱικῆς στοργῆς ἐκ μέρους τοῦ τε δημοτικοῦ συμβουλίου Ποταμίων, οὗ τὸ ψήφισμα (ἀπὸ 11 δεκεμβρίου λήξαντος) ἐξέδωκεν ἐσχάτως ἡ «Ἀκρόπολις», καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ κυθηρίων, γραφόντων πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ βουλευτὴν τῆς ἐπαρχίας ταύτης κ. Σπυρίδωνα Στάη.

Ὁ πανιερ. ἐπίσκοπος Ἠλείας κ. Δαμασκηνὸς Σπηλιωτόπουλος, ἐπιδεικνύμενος οὐ μικρὰν μέριμναν περὶ τῆς ἀνορθώσεως τοῦ γοήτρου τῶν ἐν τῇ δικαιοδοσίᾳ αὐτοῦ ἱερῶν μονῶν, ἰδίᾳ δὲ τῆς Σκαφιδιᾶς καὶ τῆς τῶν Βλαχερνῶν, κατὰ τὰ γραφόμενα τῆς «Θρησκευτικῆς Ἠχοῦς» τῶν Πατρῶν, διώρισεν ἡγουμένους, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τὸν πανοσιώτ. ἱερομόναχον κ. Θεόφιλον Ἀναστασόπουλον, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τὸν πανοσ. ἱερομόναχον κ. Ἀμβρόσιον Πανόπουλον, παύσας μάλιστα, κατ' ἀπόφασιν τοῦ περὶ αὐτὸν ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου, τὸ ἡγουμενοσυμβούλιον αὐτῆς, ἕνεκα τῆς ὑπ' αὐτοῦ μὴ καλῆς διαχειρίσεως τῶν τῆς μονῆς.

Ἔξαρχος εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Λευκάδος ἀπεστάλη πρό τινος ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου, πρὸς ἐνέργειαν ἀνακρίσεων, ὁ ἱεροκήρυξ τοῦ νομοῦ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας πανοσιολ. ἱερομόναχος κ. Πολύκαρπος Συνοδινός.

Ἡ ἐξαρχικῶς ἐξέτασις τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ Βουλκάνου γενομένων ἀνετέθη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῇ ἐπισκοπικῇ ἐπιτροπῇ τῆς (χηρευούσης) ἐπισκοπῆς Μεσσηνίας.

Ὁ διευθυντὴς τῆς ἱερατικῆς σχολῆς Ἄρτης πανοσιολ. ἱερομόναχος κ. Νεκτάριος Μπᾶνος ὑπέβαλε, κατὰ τὰς ἡμερίδας, τὴν ἀπὸ τοῦ λειτουργήματος τούτου παραίτησιν αὐτοῦ, διότι οὐδεὶς προσῆλθε μέχρι σήμερον ἵνα καταταχθῇ ἐν τῇ χρησιμωτάτῃ ταύτῃ σχολῇ, ἧς ἐλέγετο ἐπικειμένη ἡ διάλυσις· ἕνεκα δὲ τῆς ἐπιμονῆς τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Ἄρτης κ. Γενναδίου, τὸ Ὑπουργεῖον τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀπεφάσισε νὰ μὴ κηρύξῃ διελελυμένην τὴν σχολὴν, ἀλλὰ νὰ διατηρήσῃ ταύτην, ὀνόματι, μέχρι σεπτεμβρίου προσεχοῦς ἔτους, ὅτε ἐλπίς ἐστιν ὅτι θέλουσιν εὑρεθῇ οἱ εἰς αὐτὴν ἐγγραφησόμενοι ἱεροσπουδασταί.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐγνώσθη καὶ ἐκ γραμμάτων ἱερέων τῇ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ὅτι πρεσβύτερός τις ὡς μὴ ὤφειλεν, Ἰωάννης Γεωργιάδης, μέγας σακελλάριος τιτλοφορούμενος, περιοδεύει τὰς παραδουναβίους πόλεις καὶ δι' ἀσυνέτων καὶ ἀτόπων δημηγοριῶν ἐξαπατᾷ τὸν ὀρθόδοξον ἑλληνικὸν λαὸν παρουσιαζόμενος ὡς ἀπεσταλμένος αὐτῆς πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν ὑπὲρ αὐτῆς. Ὁ εἰρημένος ὡς μὴ ὤφειλε κληρικὸς εἶνε ἀγύρτης καὶ ἀπατεὼν μηδεμίαν κατ' ἀκολουθίαν δυνάμενος νὰ ἔχῃ ἐντολήν. Λυπηρὸν δὲ ὅτι ἐξαπατῶνται αἱ ἐν τῇ διασπορᾷ ἑλληνικαὶ κοινότητες ἐνῷ οὐ πρὸ πολλοῦ ἐξεδόθη ἐγκύκλιος προτρέπουσα τοὺς τοιούτους συγκροτοῦντας ἵνα μηδένα ἀποδέχωνται ἄνευ κανονικῶν γραμμάτων.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 30 δεκεμβρίου 1903.

κατ' ἀνωτέραν ἐντολὴν

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΑΡΓΙΑ, περὶ ἧς ἀπό τινων ἐτῶν γίνεται λόγος, ἀπόπειραι δ' ἐπαναλαμβάνονται συνεχεῖς ὅπως ἐπιβληθῇ τοῖς χριστιανοῖς, τοῖς θέλουσιν ἀνευλόγητα νὰ καρπῶνται κέρδη, ἐπεβλήθη εἰς ἑαυτὰς ὑπὸ τῶν διευθύνσεων καὶ συντάξεων τῶν ἐν Πύργῳ καὶ Πάτραις ἑλληνικῶν ἐφημερίδων, ὅσαι ἐκδίδονται καθ' ἑκάστην, καὶ μιᾶς, ἐκδιδούσης ἓν φύλλον μόνον, κατὰ πᾶσαν κυριακήν. Κοινὴ δήλωσις αὐτῶν ποιεῖται γνωστὴν τὴν ἐπὶ τούτῳ συμφωνίαν, καθ' ἣν οὐδεμία θέλει ἐκδίδει φύλλον κατὰ δευτέραν, ἡ δὲ κατὰ κυριακὴν μεταβάλλει τὴν ἡμέραν τῆς ἐκδόσεως, ὅπως οὕτως οἱ ἐν αὐταῖς ἐργαζόμενοι ἀναπαύωνται μίαν ἡμέραν, καθοσιοῦντες τὴν κυριακὴν εἰς ἔργα εὐσεβείας, εἰς τὴν κοινὴν ἐν ναοῖς προσευχήν, εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν ἀκρόασιν τῶν θείων λογίων. Τὸ παράδειγμα τὸ ἀξιομίμητον ἐδόθη ἐκεῖθεν, ὅθεν προσεδοκᾶτο. Ἡ καθ' ἡμᾶς δημοσιογραφία, ἡ καυχωμένη ὅτι μετὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ σχολεῖον ἐστὶν ὁ παράγων τῆς ὑγιοῦς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως καὶ τῆς ἐν Χριστῷ παιδαγωγίας τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, ἡ καὶ ἐν τοῖς πρακτέοις τε καὶ φευκτέοις ἀναλαβοῦσα νὰ χειραγωγήσῃ τὸν ἡμέτερον εὐσεβῆ λαόν, πολλάκις ἔγραψε συνιστῶσα καὶ ἐγκωμιάζουσα τὴν κυριακὴν ἀργίαν, ἀλλ' ἄχρι τοῦδε, περιοριζομένη μέχρι λόγων καὶ παραινέσεων, ἔτεινε νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸ τῆς ἀρίστης συμβουλῆς ἔργον. Νῦν δίδει τὸ καλὸν παράδειγμα, ἡ δὲ χριστιανικὴ πρᾶξις αὕτη τῶν ἐκδοτῶν τῶν καθημερινῶν ἐν Πάτραις ἐφημερίδων εὐχῆς ἔργον νὰ διαμείνῃ παρ' αὐτοῖς ἄσειστος καὶ σεβαστή, εὐχῆς ἔργον νὰ εὕρῃ μιμητὰς καὶ ἀλλαχοῦ καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις, οὐχὶ δὲ μόνον παρὰ τοῖς δημοσιογράφοις. Ἡ τῶν Πατρῶν εὐσεβὴς κοινωνία, ἥτις ἔσχε τὴν εὐτυχίαν νὰ ποιμαίνηται κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη παρ' ἱεραρχῶν εὐλαβῶν ἐπὶ θείῳ ζήλῳ διακριθέντων, ἥτις εἰσήγαγε τὴν διὰ τῶν ἐφημερίδων αὐτῆς εἰς τὸν λαὸν γνωστοποίησιν, κατὰ πᾶν σάββατον, τῆς ἑρμηνείας τῆς ἀναγνωσθησομένης ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τὴν ἐπαύριον εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἡ καὶ νῦν διὰ τῆς ἐφημερίδος «Νέου Αἰῶνος» ἀναγινώσκουσα τὰ «Εὐαγγελικὰ διδάγματα», δύναται νὰ καυχᾶται ὅτι καὶ τὴν δημοσιογραφίαν Πύργου καὶ Πατρῶν ἔχει σύνδρομον εἰς τὸ ἔργον τὸ διὰ τοῦ ἄμβωνος καὶ τοῦ χριστιανικοῦ σχολείου ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐπιδιωκόμενον.

Ἓν ἔτι δίδαγμα δέον νὰ χορηγήσωσιν αἱ τῶν Πατρῶν ἐφημερίδες τῆς συναισθήσεως τῆς ἠθικῆς καὶ χριστιανικῆς αὐτῶν ἀποστολῆς, διὰ τοῦ τὴν μὲν ἀρετὴν ἐξαίρειν καὶ προβάλλειν ἐπὶ μιμήσει, τὴν δὲ κακίαν εὐπρεπῶς στιγματίζειν, οὐχὶ δὲ διὰ περιγραφῶν ἀνοσίων καί ποτε τῆς κοσμιότητος ἀπομακρυνομένων οἱονεὶ διαιωνίζειν, ὡς εἴθισται παρὰ ταῖς ἑλληνικαῖς ἐφημερίσι κατὰ πολλὴν ἀτυχίαν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ δίδαγμα τῆς κυριακῆς ἀργίας ἀρκετὸν ἐστίν, ἐὰν μείνῃ σεβαστόν, ὡς εὐχόμεθα, καὶ διὰ θρησκευτικῶν ἄρθρων καὶ παιδαγωγικῶν διατριβῶν ἐμπεδωθῇ, συμφέρον ἀκολούθως καὶ τὰ λοιπὰ γνωρίσματα κοινωνίας χριστιανικῆς.

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΤΤΑΛΕΙΑΣ ἐγένετο γνωστὴ ἡμῖν διὰ τῆς «Ἀμαλθείας» τῆς Σμύρνης, δύο περὶ αὐτῆς εἰδήσεις χορηγούσης· ὅτι τῇ 11 λήξαντος δεκεμβρίου ἐγένοντο τὰ ἐγκαίνια αὐτῆς ὑπὸ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Πισσιδείας κ. Γερασίμου, τοῦ καὶ μεγάλου δωρητοῦ αὐτῆς, καὶ ὅτι πολλοὶ προσέρχονται καθ' ἑκάστην πρὸς ἀνάγνωσιν ὠφελίμων βιβλίων. Ἡ πρώτη τῶν εἰδήσεων ἀφορᾷ εἰς τὸν ποιμένα τῶν Ἀτταλέων, ἡ δευτέρα ἀφορᾷ εἰς τὸ ποίμνιον· ἀλλ' εἴπερ ὁ πρῶτος ἠθέλησε καὶ εἰργάσατο πρὸς ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, βεβαίως συνετέλεσαν καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦ ποιμαινόμενοι διότι οὔτε μία χεὶρ μόνη κροτεῖ, οὔτε τοιαῦτα ἔργα δυνατὰ πάντοτε καὶ πανταχοῦ ἄνευ κοινῆς συμπράξεως. Ἐπαινετὸς ὁ τὸ ἀγαθὸν ἐργαζόμενος, ἑαυτῷ, κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ῥῆτραν, δόξαν, εἰρήνην καὶ τιμὴν προμνώμενος, εὐλογίας ἄξιοι οἱ τὸ καλὸν ἀποδεχόμενοι καὶ πρὸς ἐπιτυχίαν ἀμφιλαρῇ τούτου τὸ ἐπ' αὐτοῖς εἰσφέροντες· διότι, προκειμένου περὶ βιβλιοθήκης κοινῆς, ἱδρυτής τε καὶ δωρητής, ὡς καὶ οἱ θαμῶνες προδιδάσουσι τὸ καλὸν ἔργον, ὑλικῶς διὰ δωρεῶν, ἠθικῶς διὰ τακτικῆς ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ φοιτήσεως, ὅπου πλοῦτον ἀρυόμενοι γνώσεων ὠφελίμων, θέλουσιν ἀναπληροῖ εἴ τι ἂν ἐλλείπῃ αὐτοῖς ἕνεκα παρελθουσῶν καιρικῶν περιστάσεων οὐχὶ εὐνοϊκῶν. Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ διδόντες καὶ οἱ ἀναγινώσκοντες ἐν τῇ κοινῇ τῆς μητροπόλεως τῆς Ἀτταλείας βιβλιοθήκῃ θέλουσιν ἀποδείξει τὸ καθίδρυμα τοῦτο ψυχῆς ἄκος, ὡς ἄλλοτε προσφυῶς ὠνομάσθησαν αἱ βιβλιοθῆκαι. Ἐλπίζομεν ὅτι

ἥ τε ἀγάπη πρὸς τὰ τοιαῦτα καθιδρύματα, τὰ συμπληροῦντα τὸ τῆς σχολῆς ἔργον, ἐὰν κατὰ σύστημα πλουτίζωνται, καὶ ὁ πρὸς τὸ εἰδέναι ἔμφυτος τῷ ἀνθρώπῳ ἔρως, ἐν δέοντι, δῆλον οὖν πρὶν παρέλθῃ χρόνος, θέλουσιν ἀναγκάσει τοὺς ἱδρυτὰς καὶ δωρητὰς τῶν παρ' ἡμῖν κοινοτικῶν βιβλιοθηκῶν νὰ ζητῶσιν ἀπὸ τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, πρῶτον, τὴν ἐξασφάλισιν τῶν θησαυρῶν τούτων ἀπὸ διαθέσεων οὐχ ὁσίων, ἀπὸ τῶν κοινοτήτων, δεύτερον, ἐξασφάλισιν ἀπὸ καιρικῶν ἐπηρειῶν καὶ δυστυχημάτων, ἵνα μὴ θρηνῶμεν ἀπώλειαν πολυτίμων προϊόντων τοῦ πνεύματος, ἅπερ ἦν ἡμῖν δυνατὸν νὰ περισώσωμεν ἀπὸ τῶν ὀδόντων τοῦ πανδαμάτορος χρόνου, ὅστις, καίτοι τοιοῦτος ἔστι τε καὶ λέγεται, ἀλλ' ἀπεκλήθη δικαίως καὶ πάντων τῶν δεόντων γενέσθαι ἀσφαλέστατος διδάσκαλος.

Ο ΕΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΙΣΜΟΣ

Ἐκ τινος γερμανικῆς ἐφημερίδος ἀρυόμεθα τὰς ἑπομένας ἀξίας προσοχῆς εἰδήσεις περὶ τοῦ ἐν Γερμανίᾳ παλαιοκαθολικισμοῦ.

Ἐν Βόννῃ, ἕδρᾳ τοῦ παλαιοκαθολικοῦ ἐπισκόπου, ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐπίσημον παλαιοκαθολικὸν ἐκκλησιαστικὸν φύλλον. Τὸ προσφάτως ἐκδοθὲν αὐτοῦ τεῦχος περιλαμβάνει «ἀπολύσεως τῆς ἀναπτύξεως τοῦ παλαιοκαθολικισμοῦ». Τινὲς ἐκ τῶν ἀνακοινώσεων τούτων καλὸν νὰ γνωσθῶσι καὶ εἰς εὐρυτέρους κύκλους. Κατὰ τὸν χρόνον τῆς πρώτης περὶ ἐπισκόπου ἐκλογῆς, ἥτις ἐγένετο ἐν Κολωνίᾳ τῇ 4 ἰουνίου 1873, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Γερμανίᾳ παλαιοκαθολικῶν ἀνέρχετο εἰς 34. Ἀλλ' ἔκτοτε ἐκ τῆς ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας προσῆλθον ἐν ὅλῳ 70 κληρικοί. Ὁ ἐπίσκοπος Ρέϊγκενς, ὁ πρῶτος παλαιοκαθολικὸς ἐπίσκοπος, ἐχειροτόνησεν εἰς πρεσβυτέρους 25 νεαροὺς λευίτας, ὁ δὲ διάδοχος αὐτοῦ διδάκτωρ Βέμπερ μέχρι τοῦδε ἐχειροτόνησεν 8. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἄρα ἡ Ἐκκλησία τῶν παλαιοκαθολικῶν ἐν Γερμανίᾳ ἔχει 63 κληρικούς. Ὁ ἀριθμὸς τῶν παλαιοκαθολικῶν κοινοτήτων ἀνέρχεται εἰς 90.

Ἐν τῷ παλαιοκαθολικῷ ἐκκλησιαστικῷ πληρώματι ἐπικρατεῖ μεγάλη αὐταπάρνησις, ὡς ἐξάγεται ἀναμφισβητήτως ἐκ τῶν ἑπομένων γεγονότων·

Α'—Ὅτι πολλαὶ κοινότητες (πᾶσαι ἐν Βαυαρίᾳ) ὀφείλουσι νὰ καταβάλλωσι τὰς δαπάνας τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν ἐξ ἰδίων μέσων. Β'—Ὅτι ἱδρύθησαν μέχρι τοῦδε δώδεκα νέαι ἐκκλησίαι, ἐξ μὲν ἐν Πρωσσίᾳ, ἀνὰ δυο δὲ ἐν Βάδεν, Βαυαρίᾳ, καὶ Ἔσσῃ. Γ'—Ὅτι ἐν Βόννῃ ὑφίστανται σπουδαῖα ἀκίνητος περιουσία, χάριν τῶν γενικῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν· τὸ ἐπισκοπικὸν κεφάλαιον (χάριν ὑποστηρίξεως μικροτέρων κοινοτήτων) διατίθησι πλέον τῶν 218,000 μάρκων, τὸ δὲ κεφάλαιον τὸ προωρισμένον διὰ τὴν σύμπλήρωσιν καὶ ἐπαύξησιν τῶν προσόδων τῶν ποιμένων ὑπὲρ τὰς 56,000 μάρκων. Τὸ κεφάλαιον τῶν συντάξεων τῶν κληρικῶν ὑπὲρ τὰς 43,000. Δ'—Ὅτι τὸ ἐν Βόννῃ σεμινάριον, προωρισμένον ὅπως δέχηται σπουδαστὰς τῆς θεολογίας, κέκτηται περιουσίαν ἐξ 156,000 μάρκων. Ε'—Ὅτι ὑπάρχουσι δύο καθιδρύματα διὰ τὰς παλαιοκαθολικὰς ἀδελφὰς τῶν νοσοκομείων, ἐν Βόννῃ καὶ ἐν Ἔσσῃ καὶ ΣΤ'—Ὅτι τέσσαρα παλαιοκαθολικὰ ὀρφανοτροφεῖα (Βόννῃ Ἔσσῃ, Μέα-Κιρχ καὶ Ζίγκεν) διατηροῦσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος 41 ὀρφανά.

Περὶ σκοποῦ δὲ καὶ ἐλπίδων προκειμένου τὸ παλαιοκαθολικὸν ἐκκλησιαστικὸν φύλλον ἐκφράζεται ὡς ἑξῆς: «Τὸ περαιτέρω ἔργον ἡμῶν ἐπὶ γνησίας καὶ ἐπὶ τῆς συνειδήσεως ἐρριζωμένης θρησκευτικότητος, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ πολεμικῆς, καὶ αἱ προσπάθειαι ἡμῶν περὶ παγιώσεως μιᾶς πράγματι χριστιανικῆς πίστεως καὶ χριστιανικοῦ βίου ἐπὶ πασῶν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου ποιμαινομένων κοινοτήτων, διεγείρει τὴν ἑδραίαν ἐλπίδα ὅτι ὁ παλαιοκαθολικισμός, ὅσῳ βραδύτερον, τόσον ἐπιπλέον θέλει ἐκπληρώσει τὸ μέγα καθῆκον, οὗ ἡ πραγμάτωσις ἀνετέθη αὐτῷ κατὰ τὸ ἔτος 1870 ὑπὸ τῆς θείας προνοίας».

Ι. Β.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑΙ

περὶ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Σωμάτων, Ἐπιτροπῶν καὶ Γραφείων.

(βλέπε καὶ σελίδας 1—4 τοῦ παρόντος τόμου)

Α'. Γραφεῖον ἱερᾶς Συνόδου

Εἰσήχθησαν καὶ διεξεπεραιώθησαν ἔγγραφα ποικίλης ὕλης ἐν ὅλῳ	3264
Ἐξεδόθησαν ἀποφάσεις δικαστικαὶ κατ' ἔφεσιν κατ' ἀναψηλάφησιν καὶ κατ' ἀναίρεσιν ἐν ὅλῳ	34
Συνεζητήθησαν ζητήματα ἕκτακτα ἐκ τῆς ἐκτάκτου ἡμερησίας διατάξεως ἐν ὅλῳ	15
Συνεστήθησαν πρὸς εἰδικὴν μελέτην διαφόρων ζητημάτων ἐπιτροπαὶ ἐν ὅλῳ	15
Ἐξεδόθησαν ἐγκύκλιοι συνοδικὴ ἀποφάσεις » »	10
» σιγίλλια » » » » »	5
Ἐνεκρίθησαν κανονισμοὶ διαφόρων σωματείων καὶ κοινοτήτων ἐν ὅλῳ	8

Β'. Δ. Μ. Ἐθν. Συμβουλίου

Ἀπὸ 1 ἰανουαρίου μέχρι τέλους δεκεμβρίου 1903 παρεπέμφθησαν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἔγγραφα 310
(ἐκτὸς πολυαρίθμων ἑτέρων τούτοις συνημμένων καὶ σχετικῶν).

Τούτων ἀναφέρονται εἰς ὑποθέσεις, δικαστικὰς (ἀγωγάς, ἐφέσεις, ἀναψηλαφήσεις κλπ.) 35

Εἰς ὑποθέσεις διοικητικῆς φύσεως 265

Καὶ ἐκ μὲν τῶν πρώτων καὶ τῶν προηγουμένων ἐκκρεμῶν ἐθεωρήθησαν, ἰσαρίθμων ἐκδοθεισῶν ἀποφάσεων 38

ἐκ δὲ τῶν δευτέρων 239

(μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν εἰς ἐπαναληπτικὰς παραιτήσεις καὶ διορισμοὺς μελῶν εἰς ἐφορίας σχολῶν καὶ ἐπιτροπὰς ἐκκλησιῶν ἢ ἐξελεγκτικὰς ἀναφερομένων, ὡς καὶ τῶν ἀφορώντων εἰς τοὺς ἀναθεωρηθέντας ἁπασῶν τῶν ἐνοριῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐκλογικοὺς καταλόγους, ὧν τὰ σχετικὰ ἔγγραφα παρεπέμφθησαν ὑπὸ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας).

Πράξεις δὲ συμβολαιογραφικαὶ ἐγένοντο καθ' ἅπαν τὸ ἔτος 1903 257

Τούτων εἰσὶ προικοσύμφωνα 3

Διαθῆκαι δὲ ἢ ἔξωθεν ὑποβληθεῖσαι πρὸς ἐπικύρωσιν ἢ παρακατατεθεῖσαι καὶ ἐν τῷ Συμβολαιογραφείῳ συνταχθεῖσαι 17

τὰ δὲ λοιπὰ εἰσὶ πληρεξούσια, πιστοποιητικὰ βαπτίσεως, στέψεως, θανάτου καὶ ἕτερα πιστοποιητικὰ διαφόρου φύσεως.

Γ'. Πνευματικοῦ Δικαστηρίου

Κατὰ τὸ ἔτος 1903 εἰσήχθησαν εἰς τὸ πνευματικὸν δικαστήριον αἰτήσεις καὶ ἀγωγαὶ 107 ἤτοι :

1)	περὶ διατροφῆς	24
2)	» ἀναγνωρίσεως γάμου	5
3)	» ἀκυρώσεως γάμου	2
4)	» διαζεύξεως	58
5)	» διαλύσεως μνηστείας	12
6)	» συμβιώσεως	3
7)	» διαμαρτυρήσεως κατὰ τῆς συζύγου	1
8)	» κοινοποιήσεως τῇ γυναικὶ ὅπως ἀκολουθήσῃ τῷ ἀνδρὶ	1
9)	» ἐκδόσεως ἀντιγράφου ἀποφάσεως ἀπαγγελθείσης τῇ 1 σεπτεμ. 1897	1
		107

Ὑπῆρχον δὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους ἐν ἐκκρεμότητι 15 ἀγωγαὶ καὶ αἰτήσεις, ἤτοι :

περὶ διαζυγίου	11
» διατροφῆς	1
» συμβιώσεως	1
» ἀναγνωρ. γάμου	1
» διαλύσεως μνηστείας	1
	15

Ἦτοι τὸ ὅλον τῶν ὑπὸ ἐκδίκασιν ἀγωγῶν καὶ αἰτήσεων ἀνῆλθεν εἰς : 122

Ἐκ τῶν 122 τούτων ὑποθέσεων

Α'.	ἐξεδικάσθησαν	68
α)	περὶ διατροφῆς	14
β)	» ἀναγνωρ. γάμου (καὶ μία μετὰ τῆς περὶ ἀκυρώσεως γάμου αἴτησις συνεκδικασθεῖσα ὡς συναφής)	3
γ)	» διαζεύξεως (ὧν 8 ἀπερρίφθησαν καὶ 1 συνεβιβάσθη.)	42
δ)	» ἀκυρώσεως γάμου	1
ε)	» διαλύσεως μνηστείας	5
ς)	» συμβιώσεως	2
ζ)	» ἐκδόσεως ἀποφάσεως ἀπαγγελθείσης τῇ 1 σεπτεμβρίου 1897	1
		68

Β'. Διεγράφησαν ἐξ αἰτίας τῶν ἐνδιαδίκων 5 ἤτοι :

α)	περὶ διατροφῆς	3
β)	» ἀναγνωρ. γάμου	1
γ)	» διαλύσεως μνηστείας	1
		5

Γ'. Ἔμειναν ἀνενέργητοι παρὰ τῶν διαδίκων 25 ἤτοι

α)	περὶ διατροφῆς	5
β)	» διαζεύξεως	13
γ)	» ἀκυρώσεως γάμου	1
δ)	» διαλύσεως μνηστείας	5
ε)	» συμβιώσεως	1
		25

Δ'. Ἐκδικάζονται 21 ἤτοι :

α)	περὶ διατροφῆς	3
β)	» ἀναγνωρίσεως γάμου	1
γ)	» διαζεύξεως	14
δ)	» διαλύσεως μνηστείας	2
ε)	» συμβιώσεως	1
		21

Ἐπὶ τούτοις ἡ ἐν τοῖς πρακτικοῖς καταχωρισθεῖσα διαμαρτύρησις ὡς ἄνω 1

Μία περὶ ἀναγνωρ. γάμου αἴτησις συνεκδικασθεῖσα μετὰ τῆς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου παρεμβάσεως 1

Μία περὶ διατροφῆς ἀγωγὴ, ἧς ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις δὲν ἀπηγγέλθη ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς ἐναγούσης 1

Ἐν ὅλῳ ὡς ἄνω 122

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἦδη ἔτος ἐξεδόθη ἓν μὲν διαλυτήριον μνηστείας μετ' ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου, διαζύγια δὲ ἐν ὅλῳ 29

Διαζύγια μετ' ἀπόφ. τελεσίδικον τοῦ	1897	1
» » » »	» 1900	2
» » » »	» 1901	1
» » » »	» 1902	9
» » » »	» 1903	16
		29

Δ'. Γραφείου Μ. Πρωτοσυγκελλίας

Ἀπελύθησαν ἐν ὅλῳ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας 4750 ἔγγραφα, ἐξ ὧν

Συστάσεις ἱερέων καὶ λαϊκῶν πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτῶν 25

Ἀπολυτήρια ἱερέων 17

Ἄδειαι πρὸς συλλογὴν ἐράνων 75

Διαλυτήρια μνηστειῶν ἀμοιβαίᾳ συγκαταθέσει τῶν μνηστήρων, εἰρηνοδίκως 35

Εἰς ἐπιτροπὰς καὶ προϊσταμένους τῶν ἐν τῇ διασπορᾷ ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν 9

Ἐγκύκλιοι 26

(κατ' εἶδος αὗται ἔχουσιν οὕτω)

Πρὸς ἐξασφάλισιν εἰς τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν τῶν κτημάτων τῶν ἱ. ἐκκλησιῶν, σχολῶν καὶ κοινῶν ἱδρυμάτων τῶν ἐνοριῶν Κ] πόλεως

Πρὸς προσέλευσιν τῶν προέδρων τῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐφοριῶν εἰς τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν

Πρὸς προσέλευσιν τῶν προϊσταμένων τῶν ἐκκλησιῶν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς Θ. Σχολῆς

Πρὸς τοὺς προϊσταμένους ἵνα ἀποστείλωσιν σημείωσιν τῆς ἀπολαυῆς τοῦ ἱ. κλήρου

Πρὸς σύσκεψιν περὶ λήψεως μέτρων ὑπὲρ τοῦ νεκροταφείου ἐν Ἐγρικαπίῳ

Περὶ τιμολογίων ἱεροπραξιῶν

» ἀποστολῆς καταλόγου 2 προσώπων πρὸς ἐκλογὴν ἐπιτροπῆς πρὸς κατάστρωσιν ἐνοριακῶν καταλόγων ἑκάστης ἐνορίας

» ἐκλογικῶν καταλόγων

» νεωκόρων

» τοῦ τρόπου τῆς θείας μεταλήψεως

» καταγραφῆς τῶν ἐν ἑκάστῃ ἐνορίᾳ ἐπαιτῶν

» συστάσεως ἐπιτροπῶν ὑπὲρ τοῦ ἐράνου μετ' ἐπισυνημμένου κανονισμοῦ

» διορισμοῦ νέου εἰσπράκτορος τοῦ ἐπιδόματος ὑπὲρ τοῦ Μουσικοῦ Συλλόγου

» περὶ συστάσεως ἐπιτροπῆς ἐν ἑκάστῃ ἐνορίᾳ πρὸς εἴσπραξιν τοῦ ἐράνου

ἵνα μὴ οἱ προϊστάμενοι ἐπικυρῶσιν ὑπογραφὰς μαρτύρων ἢ καὶ διαθετῶν διαθηκῶν συνταχθησομένων ἐκτὸς τῶν Πατριαρχείων

περὶ ἐκθέσεως ἐντυπώσεων ἐπὶ τοῦ κηρύγματος τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς

περὶ μισθοδοσίας τοῦ ἱ. κλήρου

» ἐράνων ὑπὲρ τοῦ Καρὰ Χισὰρ

» τοῦ ἐράνου

» » » ἐπαναληπτικὴ

πρὸς τοὺς προϊσταμένους ἵνα προσαγάγωσι τὰ διπλότυπα τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων εἰς τὸ Ληξιαρχεῖον

πρὸς τοὺς προϊσταμένους περὶ τῶν 10% ἐκ τῶν διδομένων χορῶν

Πρὸς τοὺς ἐπιτρόπους τῶν ἐνοριῶν περὶ ἐράνων Καρὰ Χισὰρ (ἐπαναληπτική)

περὶ ἀναβολῆς τῶν ἐκλογῶν

» προσοχῆς ἐπὶ τῶν ἐκ τῶν ἡμετέρων προερχομένων ἐκθέτων

» μείζονος διαδόσεως τῶν Εὐαγγελ. διδαγμάτων

» πληροφοριῶν ἂν ὑπάρχωσιν ἢ μὴ φιρμάνια τῶν ἐκκλησιῶν, σχολῶν καὶ λοιπῶν καθιδρυμάτων ἑκάστης ἐνορίας.

Ε'. Μεγάλης Ἀρχιδιακονίας

Γάμοι τελεσθέντες ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ

Καθ' ὅλον τὸ 1903 ἐχορηγήθησαν ὑπὸ τῆς Μ. Ἀρχιδιακονίας ἄδειαι γάμων 958

κατὰ Ἰανουάριον	132
» Φεβρουάριον	126
» Ἀπρίλιον	126
» Νοέμβριον	103
» Ἰούλιον	89
» Ὀκτώβριον	85
» Σεπτέμβριον	81
» Αὔγουστον	71
» Ἰούνιον	

» δεκέμβριον	51
» μάϊον	34
» μάρτιον	1

Κατ' ἐνορίας οἱ ἀριθμοὶ ἔχουσιν ὡς ἑξῆς :

Φανάριον 46—Ἐνορίαι Σταυροδρομίου 190—Ταταῦλα 73—Παναγία Καρατσνὴ 54—Χριστοῦ Γαλατᾶ 53—Τζιβαλίον 45—Ἁγίας Κυριακῆς Κοντοσκαλίου 39—Βλάγκα 39—Μέγα Ρεῦμα 31—Ἐλπὶς Κοντοσκαλίου 28—Εὐαγγελίστρια Ταταῦλα 25—Ἅγιος Κωνσταντῖνος Ψαμμαθία 23—Φερίκιοϊ 23—Διπλοκιόνιον 21—Ξυλόπορτα 20—Ἅγιος Ἰωάννης Γαλατᾶ 20—Βκλῖνον 17—Ἅγιος Νικόλαος Γαλατᾶ 17—Παναγία Νεοχωρίου 16—Βελιγραλίου 15—Χάσκιοϊ 14—Σκλαματομβρούκι 13—Ὀρτάκιοϊ 13—Ἐδιρνέκαπι 11—Ταξιάρχαι Παλατᾶ 10—Ἅγιος Γεώργιος Ποτηρᾶς 10—Ἅγιος Μηνᾶς Ψαμμαθία 9—Ἅγιος Νικόλαος Νεοχωρίου 9—Ἅγιος Γεώργιος Ψαμμαθία 7—Θεοτόκος Μουχλίου 6—Ἅγιος Χαρκλάμπης Βεβεκίου 6—Ἅγιος Νικόλαος Τόπκαπι 6—Πασᾶ Μαχαλὲ (Θεοτόκος) Διπλοκιονίου 5—Θεοτόκος Τεκὶρ Σεραγίου 4—Θεοτόκος Ἐγρίκαπι 4—Ἅγιος Νικόλαος Ψαμμαθία 4—Ἅγιος Δημήτριος Ξηροκρήνης 4—Ταξιάρχαι Σωσθενείου 4—Εὐαγγελίστρια Βογιατζικιοῦ 3—Ἀνάληψις Ψαμμαθία 2.—(Ἐν τῇ τοῦ Σαρμασικίου ἐνορίᾳ οὐδείς.)

Ἀναγραφὴ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου ὑπηρετούντων τελειοφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ἐπαρχία **Ἐφέσου.** Ὁ πρωτοσύγκελλος Ἀλέξανδρος Δήμογλους ἀποφοιτήσας τῷ 1902.—Ὁ ἀρχιμ. Ἀκάκιος Χρηστίδης ἱεροδιδάσκαλος ἀποφοιτήσας τῷ 1884.—Ὁ ἀρχιμ. Φώτιος Μαρινάκης καθηγητὴς ἐν Κυδωνίαις ἀποφοιτήσας τῷ 1892.

Ἐπαρχία **Κυζίκου.** Ὁ ἱεροδ. Χρυσόστομος Καβουρίδης ἱεροκῆρυξ ἐν Πανόρμῳ ἀποφοιτήσας τῷ 1901.

Ἐπαρχία **Νικομηδείας.** Ὁ ἀρχιδ. Κωνσταντῖνος Ἀσημιάδης ἀποφοιτήσας τῷ 1902.

Ἐπαρχία **Χαλκηδόνος.** Ὁ ἱεροδ. Κωνσταντῖνος Κοϊδάκης ἱεροδιδάσκαλος ἐν Χαλκηδόνι ἀποφοιτήσας τῷ 1901.

Ἐπαρχία **Θεσσαλονίκης.** Ὁ ἀρχιδ. Αἰμιλιανὸς Λαζαρίδης τέως ἀρχιδ. Κυζίκου ἀποφοιτήσας τῷ 1902.

Ἐπαρχία **Ἀδριανουπόλεως.** Ὁ Βασίλειος Στεφανίδης καθηγητὴς ἀποφοιτήσας τῷ 1903.

Ἐπαρχία **Προύσης.** Ὁ ἀρχιδ. Νεόφυτος Εὐαγγελίδης ἀποφοιτήσας τῷ 1896.—Ὁ Ἀριστοτέλης Νικολαΐδης ἱεροδιδάσκαλος ἐν Προύσῃ ἀποφοιτήσας τῷ 1903.

Ἐπαρχία **Πελαγωνίας.** Ὁ Γεώργιος Σιγάλας καθηγητὴς ἐν Βιτωλίοις ἀποφοιτήσας τῷ 1903.

Ἐπαρχία **Τραπεζοῦντος.** Ὁ ἀρχιδ. Χρύσανθος Φιλιππίδης ἀποφοιτήσας τῷ 1903.

Ἐπαρχία **Ῥόδου.** Ὁ πρωτοσύγκελλος Χρυσόστομος Παπαχρήστου ἀποφοιτήσας τῷ 1897.

Ἐπαρχία **Δράμας.** Ὁ ἀρχιδ. Θεμιστοκλῆς Χ' Σταύρου ἀποφοιτήσας τῷ 1902.—Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδημητρίου ἀποφοιτήσας τῷ 1903.

Ἐπαρχία **Σμύρνης.** Ὁ ἀρχιδ. Ἰακώβος Νικολάου ἀποφοιτήσας τῷ 1903.—Ὁ τέως ἀρχιδιάκον. καθηγητὴς Φώτιος Παγιώτας ἀποφοιτήσας τῷ 1897.—Ὁ Παρασκευᾶς Παπαδήμου ἱεροκῆρυξ ἀποφοιτήσας τῷ 1885.

Ἐπαρχία **Μιτυλήνης.** Ὁ πρωτοσύγκελλος Κύριλλος Ἰωάννου ἀποφοιτήσας τῷ 1897.

Ἐπαρχία **Διδυμοτείχου.** Ὁ ἀρχιδ. Βασίλειος Μαγκριώτης ἀποφοιτήσας τῷ 1903.

Ἐπαρχία **Ἀγκύρας.** Ὁ ἀρχιμ. Νικόδημος Λεοντιάδης (ἐν Δορυλαίῳ) ἀποφοιτήσας τῷ 1890.

Ἐπαρχία **Κορυτσᾶς.** Ὁ διάκονος Ἰωάννης Παπαδημητρίου ἀρχιερ. ἐπίτροπος ἀποφοιτήσας τῷ 1901.

Ἐπαρχία **Σάμου.** Ὁ διάκονος Χριστοφόρος Κνήτης καθηγητὴς ἀποφοιτήσας τῷ 1898.

Ἐπαρχία **Σηλυβρίας.** Ὁ πρωτοσύγκελλος Λεόντιος Λιβέριος ἀποφοιτήσας τῷ 1898.

Ἐπαρχία **Ξάνθης.** Ὁ ἀρχιμ. Σπυρίδων Βλάχος ἐπίτροπος ἐν Καβάλλᾳ ἀποφοιτήσας τῷ 1899.

Ἐπαρχία **Ἰμβρου.** Ὁ ἀρχιδ. Φιλόθεος Λουκίδης ἀποφοιτήσας τῷ 1903.

Ἐπαρχία **Σκοπίων.** Ὁ προϊστάμενος τῆς ἑλλην. κοινότητος ἀρχιμ. Παΐσιος ἀποφοιτήσας τῷ 1892.

Ἐπαρχία **Βελεγράδων.** Ὁ Χαραλάμπης Δονάτος ἱεροκῆρυξ ἀποφοιτήσας τῷ 1903.

Ἐπαρχία **Σισανίου.** Ὁ ἀρχιδ. Γεράσιμος Θεολογίδης ἀποφοιτήσας τῷ 1901

Ἐπαρχία **Ἐλασσῶνος.** Ὁ διάκονος Θεοφάνης Παπαδόπουλος, γραμματεὺς Ὀλυμπιωτίσσης ἀποφοιτήσας τῷ 1888.

Ἐπαρχία **Καλλιουπόλεως.** Ὁ διάκονος Μελέτιος Χρηστίδης ἀποφοιτήσας τῷ 1903.

Ἐπαρχία **Κρήνης.** Ὁ διάκονος Ἰωάννης Βασιλικὸς ἀποφοιτήσας τῷ 1903.—Ὁ Κωνσταντῖνος Χατζῆ Μάρκου ἀποφοιτήσας τῷ 1884.

Ἐφημέριοι καὶ λειτουργοὶ ἑλληνικῶν ἐν Εὐρώπῃ κοινοτήτων

Μασσαλία. Ὁ προϊστάμενος ἀρχιμ. Γρηγόριος Ζυγαβηνὸς ἀποροιτήσας τῷ 1863.—Ὁ ἐφημέριος Καλλίνικος Διλβέης ἀποροιτήσας τῷ 1891.

Μόσχα. Ὁ ἀρχιμ. Ἰάκωβος Βατοπεδινὸς ἀποροιτήσας τῷ 1879.

Βραΐσοβ. Ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος ἀρχιμ. Φώτιος Γεωργιάδης ἀποροιτήσας τῷ 1892.

Ρουστσούκιον. Ὁ ἀρχιμ. Παγκράτιος Βατοπεδινὸς ἀποροιτήσας τῷ 1898.

Βιέννη. Ὁ ἱεροδ. Σωφρόνιος Εὐστρατιάδης (σπουδαστὴς) ἀποροιτήσας τῷ 1888.

Λειψία. Ὁ διάκονος Γερμανὸς Στρινόπουλος (διδάκτωρ ἤδη φιλολογίας) ἀποροιτήσας τῷ 1898.

Διαθέσιμοι

Ὁ τέως ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἱεροσολυμιτικοῦ θρόνου, πρώην διευθυντὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ, Γερμανὸς Βασιλάκης, ἀποροιτήσας τῷ 1881.

Ὁ ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Μοσχόπουλος, πρώην διευθυντὴς τῆς ἐν Καισαρείᾳ Ἱερατικῆς Σχολῆς, ἀποροιτήσας τῷ 1892.

Ὁ ἱεροδ. Ἰωακεὶμ Μαρτινιανός, πρώην καθηγητὴς ἐν Ἀδριανουπόλει, ἀποροιτήσας τῷ 1898.

Ὁ ἱεροδ. Ἱερόθεος Τεκνόπουλος, δημοσιογράφων ἐν Λονδίνῳ, ἀποροιτήσας τῷ 1891.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΜΟΝΟΓΡΑΜΜΟΥ

(Ἡ κατωτέρω ἀνακοίνωσις τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Ἀνδρέου Κοπάση ἐφένδη, Μεγάλου Ῥήτορος τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, ἀνεγνώσθη ἐν συνεδρίᾳ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἑλλ. Φιλολογικοῦ Συλλόγου).

Κατὰ τὸν παρελθόντα σεπτέμβριον ἐγένετο λόγος ἐν τῇ ἐν Παρισίοις Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ γνωστοῦ μονογράμμου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ γράμματος Ρ, τεθειμένου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Χ.

Ὁ ἄραγε ἱστορικὸς Μασ'-ουδὶ μνημονεύει δημώδους τινὸς παραδόσεως, καθ' ἣν τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Ἑλένης ὑπάρχει ἐγκεχαραγμένον μετὰ τοῦ σημείου τοῦ Σταυροῦ ἐν ἅπασι τοῖς ἱεροῖς ναοῖς, οἵτινες ἀνηγέρθησαν προνοίᾳ αὐτῆς θεοσεβεῖ ἢ ὧν ἡ ἵδρυσις ἀποδίδεται αὐτῇ.

Ἡ δοξασία αὕτη, ἀνεξήγητος μέχρι τοῦδε, ἐξηγεῖται, κατὰ τὸν κ. Clermont-Ganneau, ὡς ἑξῆς:

Διὰ τῆς προσθέσεως τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως τῶν πέντε γραμμάτων, ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα «Ἑλένη» εὑρίσκομεν, λέγει, τὸ ἄθροισμα 100, ὅπερ εἶναι ἡ ἀριθμητικὴ δύναμις τοῦ ἑλληνικοῦ γράμματος Ρ, κατὰ ταῦτα οὖν, ἐπιπροστιθησι, τὸ γράμμα Ρ ἐν τῷ περὶ οὗ ὁ λόγος μονογράμμῳ σημαίνει «Ἑλένη».

Ἡ τοιαύτη ὅμως ἐξήγησις ἐλέγχεται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐσφαλμένη, διότι τὸ ἄθροισμα τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως τῶν πέντε γραμμάτων τοῦ ὀνόματος «Ἑλένη», εἶναι οὐχὶ 100, ἀλλὰ 98, ὡς δεικνύει ὁ παρὰ πόδας πίναξ:

Ε	=	5
Λ	=	30
Ε	=	5
Ν	=	50
Η	=	8
		98

Ἐὰν ἡ τελευταία συλλαβὴ τοῦ ὀνόματος «Ἑλένη» ἐγράφετο μὲ ι, τότε ἡ πρόσθεσις τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως τῶν πέντε αὐτοῦ γραμμάτων θὰ ἔδιδε τὸ ἄθροισμα 100 ἀκριβῶς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι, βεβαίως, δυνατὸν, χάριν τῆς ὑποστηρίξεως ἁπλῆς εἰκασίας, ν' ἀλλοιωθῇ ἡ ὀρθογραφία τοῦ ὀνόματος.

Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι ἡ πρόσθεσις τῆς ἀριθμητικῆς δυνάμεως τῶν πέντε γραμμάτων τοῦ ὀνόματος «Ἑλένη» ἔδιδε τὸ ἄθροισμα 100, τὸ τοιοῦτον θὰ ἦτο σύμπτωσις τυχαία, διότι δὲν ὑπῆρχε λόγος ὅπως καταφύγωσιν οἱ χριστιανοὶ εἰς τοιοῦτον καβαλλιστικὸν συνδυασμὸν ἵνα ἐγχαράξωσι τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Ἑλένης εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς ἐν ἐποχῇ, μάλιστα, καθ' ἣν ὁ χριστιανισμὸς εἶχεν, ἤδη, ἄρει πλήρη θριαμβον, ματαιώσαντα καὶ καθ' ὁλοκληρίαν ἐκποδὼν ποιησάμενον τοὺς διωγμούς, οἵτινες ἐξηνάγκαζον τοὺς χριστιανοὺς νὰ χρῶνται συμβολικαῖς παραστάσεσιν ἵνα μὴ ἐπισύρωσι καθ' ἑαυτῶν τὴν μῆνιν τῶν ἐθνικῶν.

Καθὰ ἀναφέρομεν ἐν κεφαλαίῳ ιδ' τῆς «Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας» ἡμῶν, οἱ τύποι τοῦ Σταυροῦ καὶ τῶν μονογράμμων τοῦ Ἰησοῦ Χρι-

στοῦ ἦσαν παντοῖοι, ἀλλὰ τὸ μετὰ τὴν εἰρήνευσιν τῆς Ἐκκλησίας γνωστότερον μονόγραμμον εἶναι τὸ ἀνωτέρω μνημονευόμενον, ὅπερ, παραχθὲν ἐκ τῶν δύο ἀρχικῶν γραμμάτων τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ, οὐ μόνον παριστᾷ τὸν Σταυρόν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ παραδηλοῖ.

Τούτου δὲ τοῦ μονογράμμου μνημονεύει καὶ ὁ Εὐσέβιος, λέγων ἐν Βίῳ Κωνσταντίνου, κεφ. ι'. «.... τῆς σωτηρίου ἐπηγγελίας τὸ σύμβολον, δύο » στοιχεῖα τὸ Χριστοῦ παραδηλοῦντα ὄνομα, διὰ » τῶν πρώτων ὑπεσήμαινον χαρακτήρων, χιαζο- » μένου τοῦ Ρ κατὰ τὸ μεσαίτατον».

Τὸ μονόγραμμον τοῦτο ὑπέστη, βραδύτερον, μεταβολάς τινας, ἀλλ' ἡ ἀληθὴς αὐτοῦ ἔννοια εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ Εὐσεβίου ἀναφερομένη, οὐδεὶς δ' ὑπάρχει λόγος ὅπως, παρατρέχοντες τὴν ἀληθῆ ταύτην ἔννοιαν, προσφύγωμεν εἰς καθαλλιστικὰς ἑρμηνείας, αἵτινες, ἄλλως τε, καὶ ἐσφαλμέναι ἐλέγχονται.

Α. Ε. Κοπάσης

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΑΝΤΕΙΣΑΓΑΓΩΝ παρ' ἡμῖν πρὸ δύο καὶ εἴκοσιν ὅλων ἐνιαυτῶν τὸν τίτλον Βιβλιολογίαν εἰς τὴν κατὰ συνήθειαν παρὰ ταῖς καθ' ἡμᾶς ἐφημερίσι γραφομένην ἐπιγραφὴν Βιβλιογραφίαν, ἧς ἡ σημασία διάφορος ἐκείνης, τίθημι σήμερον ἐπὶ τῆς παρούσης διατριβῆς ὃν ὁ ἀναγνώστης εἶδε τίτλον, καθὸ προσεχέστερον τῷ δι' αὐτῆς ἐξεταζομένῳ σπουδῆς ἄξιῳ θέματι. Βιβλιογραφία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐλέγετο ἡ τέχνη τοῦ γράφειν βιβλία· καὶ ὁ βιβλιογράφος ἐπεῖχεν ἄρα τὸν τόπον τοῦ τυπογράφου τῶν πέντε τελευταίων ἑκατονταετηρίδων. Βιβλιογραφίας ἄρα τίτλον ἔλαβεν ἡ μετὰ χεῖρας διατριβή, καθὸ περὶ προϊόντων τῆς τυπογραφίας τὸν λόγον ποιουμένη, καὶ σκοπὸν ἔχουσα 'να προσθῇ στίχους τινὰς, ἂν οὐχὶ σελίδας, εἰς τὴν μετὰ τὴν ἅλωσιν ἱστορίαν τῶν γραμμάτων, ἐκ γνωστῶν ἀρυομένη τὰς εἰδήσεις, ἅτε ὑπ' ὄψιν ἐντυπα βιβλία ἔχουσα. Εὐχῆς ἔργον ἔσται, κἂν μή τι προσθῇ νέον εἰς ὅσα γινώσκομεν διὰ τῶν βιβλιογραφικῶν συλλογῶν τοῦ τε Ἀνδρέου Παπαδοπούλου Βρετοῦ, τοῦ Παύλου Λάμπρου καὶ τοῦ Emile Legrand καὶ διὰ τῶν βιογραφικῶν ἐγχειριδίων τοῦ Ζαβίρα, τοῦ Σάθα καὶ τοῦ Δημητρακοπούλου, 'να ὠθήσῃ τὴν περιεργίαν τῶν παρ' ἡμῖν λογίων ὁμογενῶν, ἢ τῶν ἐν Ἑσπερίᾳ ξένων φιλελλήνων, εἰς εὕρεσιν βιβλίων, ὁμοίων τοῖς εἰς τὴν γνῶσίν μου περιελθοῦσιν, ἐξ ὧν καὶ συνεγράφθη τὸ παρὸν μικρὸν ἐγχειρίδιον.

§

Ὅτε ὁ ἀείμνηστος ἐκδότης τοῦ «Λογίου Ἑρμοῦ» καὶ λεξικογράφος Ἄνθιμος ἀρχιμανδρίτης ὁ Γαζῆς ἐξέδιδεν ἐν τῷ περιωνύμῳ τούτῳ περιοδικῷ, κατὰ τὰ ἔτη 1811 καὶ 1812, καταλογόν τινα βιβλίων μετὰ σημειώσεων βιογραφικῶν ὑπὸ τίτλον **Γραμματεία τῶν νεωτέρων ἑλλήνων ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1811 καὶ ἀνατρέχουσα μέχρι τῆς ἀρχῆς τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος,** ἠγνόει ὅτι μιμητὴν ἤθελεν ἔχει, μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν πέντε καὶ τριάκοντα, τὸν Ἀνδρέαν Παπαδόπουλον Βρετὸν, ἐκδόντα τῷ 1845 Κατάλογον τῶν ἀπὸ τῆς ἁλώσεως μέχρι τοῦ 1821 ἐκδοθέντων ἑλληνικῶν βιβλίων, ὃς, αὐξηθεὶς καὶ τύποις ἐκδοθεὶς ἐν Ἀθήναις, εἰς δύο τεύχη, τῷ 1854 καὶ τῷ 1857, τοσαύτας ἐφείλκυσε κρίσεις εὐμενεῖς ἡμετέρων τε καὶ ξένων, ἐν οἷς διακρίνεται ἡ τε πετρουπολίτις Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν καὶ ὁ φιλέλλην γαλάτης κόμης Μάρκελλος· καὶ οὗτος μὲν, μετὰ τοῦ Nodier ἀποφαινόμενος ὅτι «κατάλογος τοιοῦτος ἔργον ἐστὶν ἄξιον λόγου», εὑρίσκει τοῦτον «εἰκόνα τῶν ἐπὶ τετρακόσια ἔτη ἑλληνικῶν γραμμάτων», ἡ δ' ὑπὸ τῆς πετροπολίτιδος αὐτοκρατορικῆς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν ἐρισθεῖσα πρὸς τὴν τοῦ ἔργου μελέτην ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν ἀκαδημιακῶν Stephani, Kunik καὶ Schiefner, ἧς ἡ κρίσις συνεστήθη τῷ ἁρμοδίῳ ὑπουργῷ, ἀποφαίνεται ὅτι «λυσιτελὴς ἔσται εἰς τὴν ἱστορίαν ἐν γένει τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἐν μέρει τῆς φιλολογίας ἡ δημοσίευσις τοῦ καταλόγου τῶν συγγραμμάτων ὅσα ἐγράφησαν ἢ ἐξεδόθησαν ὑπὸ ἑλλήνων..... Ἡ ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ τούτῳ σημείωσις τῶν ἑλληνικῶν συγγραμμάτων οὐ μόνον ἐνδιαφέρει εἰς τὴν Ρωσσίαν, ἕνεκα τῶν μετὰ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς σχέσεων αὐτῆς κατὰ τὰς τρεῖς τελευταίας ἑκατονταετηρίδας, ἀλλὰ καὶ διότι εἰδικώτερον θέλει ὠφεληθῇ ἡ ἡμετέρα πατρὶς, ἀνευρίσκουσα κατάλογον τῶν ἐν αὐτῇ δημοσιευθέντων ἑλληνικῶν συγγραμμάτων, κατα-

στάντων σπανιωτάτων μετὰ τὴν πυρκαϊὰν τῆς Μόσχας»[1].

Προσθήκας ἀξίας πολλῆς προσοχῆς εἰς τὸ ἔργον τοῦ Βρετοῦ τὸ δίτομον ἐποιήσατο ὁ νομισματολόγος καὶ βιβλιέμπορος Παῦλος ὁ Λάμπρος διὰ τῶν δύο Καταλόγων αὐτοῦ, οὓς εἶχεν ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς «Νεοελληνικῆς» αὐτοῦ «Φιλολογίας» ὁ Κ. Σάθας[2], ἔργον δὲ ἄρτιον καὶ πάντων τῶν προγενεστέρων πληρέστερον ἐξέδωκεν ὁ τὸν βίον ἄρτι μεταλλάξας ἐν Παρισίοις ἐπὶ ζημίᾳ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων Emile Legrand τὴν ὀκτάτομον αὐτοῦ Bibliographie Hellénique.

§

Τέσσαρες ἔντυποι καταλογοι, μᾶλλον εἰπεῖν βιβλιεμπορικαὶ σημειώσεις, ἀποτελοῦσι τὸ πλήρωμα τοῦ πρώτου τούτου μέρους τῆς παρούσης διατριβῆς· ὁ πρῶτος ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐκδόσεις τοῦ Νικολάου Σάρου — ὁ δεύτερος εἰς τὰς τοῦ Ἀντωνίου Βόρτολι — ὁ τρίτος εἰς τὰς τοῦ Πολυζώη Λαμπανιτζιώτη — καὶ ὁ τέταρτος εἰς τὰς τοῦ τυπογραφείου Νικολάου Γλυκῦ. Τὸν πρῶτον εὑρίσκω ἐν ἐκδόσει τοῦ Εὐχολογίου, ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον:

ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΝ | ΣΥΝ ΘΕΩ ΑΓΙΩ| **Μετά τινων**[3] ἀναγκαίων προσθέσεων, ὀρθρικίων τῆς |μεγάλης Ἐκκλησίας, Χειροτονίας Ἐπισκόπου| καὶ ἐξομολογουμένων, ἀλλαις τε ποικίλαις |Εὐχαῖς, καὶ τάξεσι κοσμηθὲν, ὡς |ἐν τῷ τέλει ἰδεῖν ἔξεστι. |**Νεωστὶ μετατυπωθὲν καὶ ἐπιμελῶς διορθωθὲν |παρ' Ἀλεξάνδρου Καγκελλαρίου.**| ΕΝΕΤΙΗΣΙ, 1737.| **Παρὰ** Νικολάῳ τῷ Σάρω. ,αψλζ'.

Ἡ τελευταία τοῦ βιβλίου σελὶς (456), διηρτμένη εἰς τρεῖς στήλας, γνωστὸν ποιεῖται «Κατάλογον βιΒλίων τοῦ Κυρίου Νικολάου Σάρρου ὁποῦ κρατεῖ| εἰς τὸ σπῆτι του Ἀντώνιος ὁ Βόρτολις, καὶ ἄλλων ἐκ| τῆς Τυπογραφίας του εἰς Βενετίαν»· καὶ ἀριθμεῖ ἑκατὸν τρία βιβλία, ὧν γνωστὰ τὰ πλεῖστα· τινὰ τούτων ἐφάνησάν μοι ἄγνωστα, τοὐλάχιστον ἕνεκα τῆς σημειώδους αὐτῶν ἀναγραφῆς, τὰ ἑξῆς:

Ἀκολουθία τῶν θαυμάτων τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος
Ἀκολουθία τῆς Κασσωπήτρας
Διαταγὴ Κλήμεντος
Διήγησις τῆς Κρήτης
Ἐκλογαὶ διαφόρων εὐλαβειῶν
Ἑορτολόγιον
Μισωρόλογον
Ὀκτώηχος μὲ λεξικὸν
Παιδαγωγία
Στιχολογία
Χρυσάνθου Διδασκαλία χριστιανικὴ μεγάλη
Ψαλτήριον μὲ λεξικὸν
Ὡρολόγιον Μέγα, τὸ λεγόμενον Βλαχίας.

§

Τὸν δεύτερον κατάλογον ὀφείλω εἰς τὸν Ἀντώνιον Βόρτολιν, ἐκδότην βιβλίου, μὴ ἀναφερομένου παρὰ Βρετῷ καὶ παρὰ Παύλῳ Λάμπρῳ· ἔστι τεῦχος εἰς σχῆμα μικρὸν ὄγδοον, ἐκ σελίδων 432 (ἐκτὸς 16 τοῦ τίτλου καὶ τοῦ προλόγου καὶ τοῦ προτεταγμένου πίνακος τῶν ἐπριεχομένων). Ἡ τοῦ βιβλίου προμετωπὶς, εἰς δεκατέσσαρας ἐκτεινομένη στίχους. ἔχει οὕτω·

ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΚΑΙ ΕΘΗ ΤΩΝ ΕΒΡΑΙΩΝ, Συντεθέντα μὲν μετὰ καὶ τῆς Ἀναιρέσεως αὐτῶν εἰς Ἰταλικὴν Διάλεκτον παρὰ τοῦ Κυρίου Δόκτωρος ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΔΙΚΩΝ, Μεταφρασθέντα δὲ εἰς τὴν ἁπλῆν Ρωμαϊκὴν Γλῶσσαν πρὸς εὐαρέστησιν τῶν περιέργων Φιλομαθῶν. Νῦν Πρῶτον Τύποις ἐκδοθέντα, καὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθωθέντα. ΕΝΕΤΙΗΣΙ, 1775. Παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ Βόρτολι.

Τὴν τῶν βιβλίων ἀναγραφὴν, εἰς τέσσαρας σελίδας ἐκτεινομένην, ὁ ἀναγνώστης ἀμέσως εὑρίσκει, ἐξ ἧς ἐξήρεσα τοὺς τίτλους ὀλίγων βιβλίων, κατὰ χιλιάδας ἐκδιδομένων μέχρι σήμερον ἐν Βενετίᾳ καὶ χρησιμευόντων παρὰ τῷ ἑλληνικῷ λαῷ, ἀντὶ ἀναγνωσμάτων, ἀνονήτων διὰ τὸ τῆς ὕλης ἀνόητον ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Παραθεὶς τὴν ἀναγραφὴν ἄνευ παρατηρήσεώς τινος ἀμέσου, συμπληρῶ τὸν λόγον τὸν περὶ ἀναγραφῶν διά τρίτης τινὸς, οὐσιωδεστέρας, μεθ' ἣν τάττω τὴν καὶ τῶν τριῶν τούτων οὐσιωδεστέραν. Ἡ ἀναγραφὴ τοῦ Βόρτολι ἔστιν αὕτη.

1. ταῦτα ἀναγινώσκονται ἐν σελίδι ιϐ' τοῦ προλόγου τοῦ Β' τόμου τῆς «Νεοελληνικῆς Φιλολογίας», παρακειμένου καὶ τοῦ κειμένου γαλλιστί.

2. Ὁ Α' ἐξεδόθη τῷ 1863, ὁ Β' τῷ 1864 καὶ ὁ Γ' Κατάλογος τῷ 1869. Ἡ «Νεοελλ. Φιλολογία» τῷ 1868.

3. τὰ κεφαλαιώδη στοιχεῖα τῆς προμετωπίδος τοῦ συγγράμματος ἐνταῦθα διατηρῶ τοιαῦτα· ὅσα δὲ στοιχεῖα ἢ λέξεις εὑρίσκει ὁ ἀναγνώστης ἐνταῦθα παριστωμένας διὰ παχέων γραμμάτων δῆλον ὅτι εἰσὶν ἐν τῷ τίτλῳ τοῦ βιβλίου διὰ μελάνης ἐρυθρᾶς ἐκτετυπωμένα. Τὸ βιβλίον ἔχει σελίδας (ἐκτὸς τῶν η' τοῦ τίτλου τε καὶ τοῦ προτεταγμένου πίνακος τῶν περιεχομένων) 456 εἰς τέταρτον.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Διαφόρων Βιβλίων περιεχομένων ἐν τῇ Τυπογραφίᾳ

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΡΤΟΔΙ

Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνος Ἱστορία εἰς στίχον.
Ἀλεξάνδρου μυθολογικὴ Ἱστορία.
Ἀλκινόου Φιλοσόφου εἰς τὰ τοῦ Πλάτωνος δόγματα.
Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Διονυσίου.
Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος.
Βίος Αἰσώπου εἰς ἁπλῆν φράσιν.
Βίος, καὶ Μῦθοι Αἰσώπου Γραικολατῖνοι.
Γένος, καὶ κατορθώματα Πέτρου Αὐτοκράτορος πάσης Ρωσσίας.
Γνωμολογικὸν περιέχον τὰ κατὰ Ἀλράβητον τοῦ Χρυσολωρᾶ Γνωμικὰ Μονόστιχα.
Γραμματικὴ Λασκάρεως.
» Ἑτέρα Βησσαρίωνος.
» Ἑτέρα Σουγδουρῆ Νέα.
Διάγνωσις περὶ Φύσεως, καὶ Ἰδιωμάτων Ζώων.
Διακονικόν.

Ἕτερα μὲ πετζί.

Διδασκαλία Θεωρικοπρακτικὴ, περὶ τῶν Πυρετῶν.
Διδασκαλία Χριστιανική.
Διήγησις τῆς Κρήτης.
Ἐκλογαὶ διαφόρων εὐλαβειῶν.
Ἑρμηνεῖαι εὐσεβεῖς περὶ Μιμήτεως Χριστοῦ.
Ἑρβὰν Διάλογος μετὰ τοῦ Ἁγίου Γρηγεντίου. Προσέτι ὁ Βίος τῆς Ἁγίας Μαρίνης, καὶ ἕτερα.
Ζηνοβία. Πρᾶξις Δραματικὴ Πέτρα τοῦ Μεταστασίου.
Ζητήματα διάφορα Θεολογικὰ τοῦ Μεγ. Ἀθανασίου.
Ζυγόμετρον, ἤτοι τὰ Ζυγία, καὶ Μέτρα.
Ἡμερολόγιον.
Θεωρίαι Χριστιανικαί.
Ἱερὰ Κατήχησις Βούλγαρι, ἤτοι Ἐξήγησις τῆς Θείας Λειτουργίας, καὶ Ἐξέτασις τῶν Χειροτονουμένων ἐπάνω εἰς τὰ Μυστήρια μετὰ καὶ πολλῶν ἄλλων.
Ἱστορία ἀληθὴς τῆς Βασιλείας Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος, καὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.
Ἱστορία Νέα Ἀθέσθη Κυθηρέου.
Ἱστορικὴ Μυσταγωγία.
Κυριακοδρόμιον.
Λεξικὸν Μικρὸν Τετράγλωσσον, τουτέστι τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, Ἰταλικῆς, καὶ ἁπλῆς τῶν Ρωμαίων.
Λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου Γραικολατίνα.
Λόγοι Ψυχωφελεῖς εἰς τὸ Σωτήριον Πάθος.
Μιχαὴλ Βοεβόδας.
Μῦθοι Αἰσώπου εἰς κοινὴν γλῶσσαν.
Οἶκοι τῆς Θεοτόκου Ἑλληνικὰ, καὶ ἁπλᾶ.
Παλαιᾶς Ἱστορίαις ὅλου τοῦ Κόσμου τοῦ Κυρίου Ρολλίν, μεταφρασθεῖσαι εἰς ἁπλῆν φράσιν, εἰς Τόμους Δεκάξη.
Παραγγέλματα διὰ τὴν καλὴν ἀνατροφὴν τῶν Παιδίων τοῦ Κυρίου Ρολλίν.
Παιδαγωγία.
Περιγραφὴ τῆς σεβασμίας, καὶ Βασιλικῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου.
Πέτρου Ἀλεξιοβίκη Αὐτοκράτορος Ρουσίας μετὰ Γεωγραφικῶν Ἱστοριῶν. Τόμοι δύο.
Πορτολάνος, Βιβλίον περιέχον τοὺς Λιμένας, καὶ τὸ διάστημα ἀπὸ Τόπον εἰς Τόπον, καὶ ἄλλα ὅμοια.
Προσκυνητάριον τῆς Ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ, μὲ Εἰκόνες.
Ρητορικὴ Σκούρου.
Στιχολογία.
Στόχασες.
Σύνοψις σκέτα.
» Ἕτεραι χρυσαῖ.
Συλλειτουργικόν.
Ταρίφα μὲ ταῖς Πόστας, καὶ πρακτικὴ τῶν Λογαριασμῶν.
Τύχαι Τηλεμάχου Γιοῦ Ὀδυσσέως, εἰς δύο Τόμους.
Χρυσάνθου Διδασκαλία, περὶ τῆς Ἐξομολογήσεως
Χρυσάνθου Περιγραφὴ τῆς Ἱερουσαλὴμ.
Χρυσάνθου Εἰσαγωγὴ εἰς τὰ Γεωγραφικὰ, καὶ Σφαιρικά.
Ψαλτήριον μικρὸν μετὰ Εὐχῶν.
» Ἕτερον εἰς τέταρτον εἰς χαρακτῆραΜέγαν.
Ὡρολόγιον.
» Ἕτερον Μέγα τὸ λεγόμενον Βλαχίκ,σκέτο.

(Ἕπεται συνέχεια).

δ μ. χ. Μ. Ι. Γ.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἱεροῦ καὶ ἀκραιφνεστάτου, πρὸς σεπτὴν ἀνωτέραν συμμορφούμενοι ἐντολὴν, ἀνελάβομεν, ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἤδη φθίνοντος ἔτους, πλήρεις χρηστῶν ἐλπίδων, τὴν σύνταξιν τοῦ ψυχωφελοῦς καὶ χρησιμωτάτου εἰς πάντα χριστιανὸν ἀναγνώσματος, τοῦ ἀπὸ δύο ἐτῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Εὐαγγελικὰ Διδάγματα», ἀξιοχρέῳ ἐκκλησιαστικῇ προνοίᾳ, ἐκδιδομένου

καὶ ὡς ἄδολος καὶ ἀγνὴ ὀρθόδοξος πνευματικὴ τροφὴ τοῖς εὐσεβέσι καὶ φιλαναγνώσταις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας υἱοῖς παρατιθεμένου. Καίτοι δὲ οὐχὶ ὑπὸ πολλῆς ἐστέφθησαν ἐπιτυχίας αἱ χρησταὶ ἡμῶν ἐλπίδες κατὰ τὸ διαρρεῦσαν τοῦτο ἔτος, ἀτυχῶς ἐν πολλοῖς προσκοψάσης τῆς τοῦ ἔργου διαδόσεως, ἐν τούτοις τῇ αὐτῇ ἀνωτέρα σεπτῇ ὑπείκοντες ἐντολῇ, μετὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ αὖθις ἐνθουσιασμοῦ καὶ μετὰ τῶν αὐτῶν χρηστῶν ἐλπίδων ἐπιλαμβανόμεθα καὶ κατὰ τὸ νέον ἔτος τοῦ κατὰ πάντα ἐπωφελεστάτου τούτου ἔργου καὶ προβαίνομεν εἰς τὴν ἔκδοσιν ἑρμηνείας τῶν Εὐαγγελικῶν περικοπῶν, τῶν κατὰ πᾶσαν Δευτέραν ἀναγινωσκομένων, μεθ' ὃ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐκδοθήσονται αἱ ἑρμηνεῖαι τῶν Ἀποστολικῶν ἀναγνωσμάτων ἑκάστης Δευτέρας, ἀκολούθως αἱ περικοπαὶ τῶν Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων ἑκάστης Τρίτης, καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι τοῦ Σαββάτου, καὶ οὕτως ἀποτελεσθήσεται μία σειρὰ χρησίμων καὶ ψυχωφελῶν ἀναγνωσμάτων προσιτῶν εἰς πάντα εὐσεβῆ ἀναγνώστην καὶ λόγῳ τοῦ μικροῦ αὐτῶν τιμήματος καὶ λόγῳ τῆς ἁπλῆς καὶ εὐλήπτου αὐτῶν γλώσσης καὶ συνθέσεως.

Τὸ ἔργον, ὡς δύναταί τις ἐκ τῶν λεχθέντων νὰ εἰκάσῃ, δὲν εἶναι οὔτε ἐκ τῶν κοινῶν ἀναγνωσμάτων, οὔτε τι σύνηθες. Δυστυχῶς, ἐνῷ παρ' ἄλλοις ἔθνεσι πλεῖστα τοιαῦτα ἀναγνώσματα καταπληκτικῶς πολυωνύμων καὶ ὀλεθρίων πολιορκούμενοι προπαγανδῶν, αἵτινες ζητοῦσι ν' ἀφαιρέσωσιν ἡμᾶς ὅ,τι δι' ὑψίστων θυσιῶν ἐπὶ 20 ὅλους αἰῶνας ἄδολον διετηρήσαμεν, **τὴν ὀρθοδοξίαν μας.** Τὴν ἐλλείψιν λοιπὸν ταύτην ἀνέλαβε νὰ πληρώσῃ ἡ Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία, διὰ τῆς ἑρμηνείας αὐτῆς εἰς ὅλα τὰ Εὐαγγελικὰ καὶ Ἀποστολικὰ ἀναγνώσματα πασῶν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους, ὅπως τὰ εὐσεβῆ αὐτῆς τέκνα ἔχοντα ὑπ' ὄψιν ὡς βοήθημα τὰ διδάγματα ταῦτα μελετῶσιν ἀφόβως τὴν ἁγίαν Γραφήν, εὑρίσκοντα ἐν αὐτοῖς τὴν λύσιν πάσης ἀπορίας, ἡ ὁποία θὰ γεννηθῇ τυχὸν ἐν τῷ πνεύματι αὐτῶν κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν. Τοιουτοτρόπως δὲ ὁ χριστιανός, προσθέτων καθ' ἑβδομάδα εἰς τὰ ἔξοδα αὐτοῦ μίαν μόνην δεκάραν θὰ κατορθώσῃ χωρὶς κἂν νὰ τὸ ἐννοήσῃ νὰ ἀποκτήσῃ ἕνα πολύτιμον θησαυρὸν δι' ἑαυτὸν καὶ διὰ τὴν οἰκογένειαν αὐτοῦ καὶ πρὸ πάντων διὰ τὰ ἴδια τέκνα, τῶν ὁποίων αἱ τρυφεραὶ καρδίαι, ποτιζόμεναι ἐγκαίρως τὸ ἀκραιφνὲς καὶ ἄδολον τῆς Ὀρθοδοξίας γάλα θὰ ἀποθῶσιν εὐαίσθητοι μὲν πρὸς τὸ ἀγαθόν, σταθεραὶ δὲ καὶ ἀκλόνητοι ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ ἀπέναντι τῶν πολλαπλῶν προπαγανδῶν, αἱ ὁποῖαι τόσον ἀσπλάγχνως καὶ ἀφιλαδέλφως ζητοῦσι νὰ παραπλανήσωσι καὶ νὰ ἐκμεταλλευθῶσιν ἡμᾶς.

Διὰ ταῦτα πάντα, εἰς τὸν ὑψηλὸν τοῦτον σκοπόν, τοῦ ὁποίου στοχάζονται τὰ Εὐαγγελικὰ Διδάγματα, ἀποβλέποντες, ἐν πεποιθήσει ἐσμὲν ὅτι σύμπαντες οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ θὰ σπεύσωσι νὰ ὑποστηρίξωσι τὸ ἅγιον τοῦτο ἔργον τῆς Μητρός μας Ἐκκλησίας καὶ οὕτω, Θεοῦ εὐδοκοῦντος καὶ συναιρομένου, μετὰ πάροδον ὀλίγων ἐτῶν θὰ ἔχωμεν τὸ πλῆρες τοῦτο ἑρμηνευτικὸν ἔργον, πρὸς χρῆσιν παντὸς εὐσεβοῦς ὀρθοδόξου χριστιανοῦ. Οὐδέποτε πιστεύομεν ὅτι θὰ εὑρεθῇ καὶ εἷς ἀκόμη χριστιανός, ὁ ὁποῖος νὰ μὴ προσφέρῃ τὸν ὀβολόν του, τὴν δεκάραν του, δι' ἕνα τόσον ὑψηλόν, τόσον ἱερὸν σκοπόν. Ἐπὶ τῇ πεποιθήσει δὲ ταύτῃ προβαίνομεν εἰς τὸ ἔργον.

Ἡ σύνταξις.

Τουρκικὸν Ταχυδρομεῖον. Παρεκλήθημεν ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τῶν τουρκικῶν ταχυδρομείων νὰ ἀναγγείλωμεν ὅτι πρὸς μείζονα εὐκολίαν τοῦ δημοσίου ἡ διεύθυνσις αὐτῶν δέχεται τὴν ἀποστολὴν δώρων ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει καὶ ἄλλων ἀντικειμένων μέχρι 5 χιλιογράμμων ἀντὶ 4 μόνον γροσίων.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν βιβλίων, φυλλαδίων, διπλωτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἰς τὴν ἑλληνικήν, τουρκικὴν καὶ τὰς λοιπὰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

Ὑπεύθυνος Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΟΥ ΚΓ' ΕΤΟΥΣ

Α'. ΧΡΟΝΙΚΑ

Α.

Ἀπονομὴ παρασήμων σελ. 23 100 133 334 441.
Ἀρμενίων Πατριαρχ. σελ. 24 182.
Ἀγκύρας μητροπολ. σελ. 35.
Ἀρχιγραμμ. Ἱ. Συνόδου σελ. 35 289 442 491.
Ἀρχιγένεια καθιδρύματα σελ. 35 241 289 314 340 398.
Ἅγιον Ὄρος σελ. 48 265 328 336 341 375 377 453.
Ἀδελφότης Φαναρίου σελ. 57 511 520.
Ἅγιον Μῦρον σελ. 86 98 165 194 208 234.
Ἀδελφότης «Ἀμφίπολις» σελ. 116.
Ἀδελφότης Σταυροδρομίου σελ. 142.
Ἀδελφότης «Γρηγόριος Παλαμᾶς» σελ 143.
Ἀκάθιστος Ὕμνος σελ. 154.
Ἀγχιάλου ἐπαρχία σελ. 198.
Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία Ἀθηνῶν σελ. 225.
Ἀδελφότης «Ἐννέα Μοῦσαι» σελ. 225.
Αἴνου μητρόπολις σελ 234 349 519.
Ἀργολίδος ἐπίσκοπος σελ. 266 280 290 397.
Ἄνθιμος Ζ'. σελ. 314 459 490.
Ἀδριανουπόλεως μητροπολ. σελ. 327 334 368 425 442.
Ἀντιοχικὸν ζήτημα σελ. 336.
Ἀνέων πρώην σελ. 368.
Ἀνδρέας πρίγκηψ Ἑλλάδος σελ. 414.
Ἀριστόβουλος Φιλίππου σελ. 426.
Ἀλιακμόζογλους Σάββας σελ. 426.
Ἀνανιάδης Κ. σελ. 441.
Ἀπαντήσεις αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν σελ. 489.
Ἀδελφότης Καβάλλας σελ. 511.
Ἀλσάντη Θεοδώρα σελ. 520.
Αὐστριακὴ πρεσβεία σελ. 527.
Ἀτταλείας βιβλιοθήκη σελ. 547.
Ἀνάλεκτα νεοελλην. βιβλιοθ. σελ. 553.

Β.

Βυρώνειος ἑταιρεία ἐν Λονδίνῳ σελ. 24.
Βιβλιογραφία σελ. 36 235 253 390 411 422 439 463 469.
Βαϊράμιον σελ. 100.
Βάρνης μητροπολ. σελ. 103 185 198.
Βερροίας μητροπολ. σελ. 207 465.
Βαρούτης Ι. σελ. 215 225.
Βελεγράδων μητροπολ. σελ. 214 264.
Βόσνης μητροπολ. σελ. 272 327 442.
Βοσνίας ἐπαρχ. σελ. 314.
Βυζαντινὴ μουσικὴ σελ. 367 407 414 444.
Βανιαλούκας μητροπολ. σελ. 509 528.
Βουλγαρικὴ ἔξαρχία σελ. 525.
Βοδενῶν μητροπολ. σελ. 527.

Γ.

Γρυπάρης Ἱ. σελ. 208 336 453 520.
Γάμος σελ. 209.
Γάνου καὶ Χώρας μητροπολ. σελ. 281 452.
Γρούϊτς Σάββας σελ. 288.
Γαλλικαὶ σχολαὶ σελ. 321.
«Γερμανία» ἐφημερὶς σελ. 336.
Γιάγκος βὴς Ἰωαννίδης σελ. 441.

Δ.

Δωρεαὶ σελ. 23 35 133 143 185 187 199 214 225 251 272 273 288 312 328 341 365 489 543.
Δύο Σώματα σελ. 46 86 103 131 207 233 263 341 441 457 526.
Δικονομικαὶ ὁδηγίαι σελ. 46.
Δικαιοφύλαξ σελ. 56.
Διδασκαλικὴ Ἀδελφότης Θεσ)νίκης σελ. 116.
Διαχείρισις ναῶν καὶ σχολῶν σελ. 132.
Διδυμοτείχου μητροπολ. σελ. 185 368 374 509.
Δρυϊνουπόλεως πρώην σελ. 186.
Δαλματίας ἐπίσκοπος σελ. 235 329.
Δράμας μητροπολίτης σελ. 264 272 289 334 375.
Δυρραχίου μητροπολ. σελ. 264 314 350 413.
Δεβρῶν μητροπολ. σελ. 273.
Διδασκαλεῖον Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς σελ. 289.
Διάψευσις σελ. 301.
Δραγομὴρ Δημητρέσκος σελ. 350.
Δήλωσις σελ. 398
Δευτερεύων σελ 490 519.

Ε.

Εὐστάθιος Εὐγενίδης σελ. 19 406.
Ἐνοριακαὶ ἐκλογαὶ σελ. 23 35 47 98.
Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Καταστήματα σελ. 23 141 312 527.
Ἐπέτειοι ὀνομάτων σελ. 24 36 47 87 241 336 375 458.
Ἐκκλησία Κύπρου σελ. 24 70 116 143 350 408.
Ἐκκλησία Ρωσίας σελ. 24 88 133 209 271 495.
Ἐκκλησία Ἑλλάδος σελ. 24 70 133 143 155 188 225 265 328 341 376 408 414 528 545.
Ἐκκλησίαι ἐν τῇ διασπορᾷ σελ. 24 68 70 99 133 155 209 226 290 372 414 453.
Ἐκκλησία Ἀγγλικανὴ σελ. 25 86 99 253 374.
Ἐκκλησ. Μουσ. Σύλλογος σελ. 35 154 242 305 323 453 467 510.
Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπὴ σελ. 47 48 58 422 527.
Ἐπισκευαὶ πατριαρχ. οἴκου σελ. 47 57 70 87 115 154 186 323 340 350 426.
Εὐγενίδεια ἐκπαιδευτήρια σελ. 56 459.
Ἑλληνικὸς Μ. Ἐκκλησίας σελ. 56.
Ἐπισκέψεις σελ. 57 198 224 253 264 340 369 407.
Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας σελ. 58 133.
Ἐκκλησιαστ. ἔγγραφα σελ. 68 430 477.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων σελ. 70 116 133 188 200 328 407 414 453 468 528 545.
Ἐκκλησία Μαυροβουνίου σελ. 88 288.
Ἐρσεκίου μητροπολ. σελ. 98 207 214 251 265 280.
Ἐκκλησιαστ. παναὶ σελ. 104 327 376 406 414.
Εὐαγγελικὰ Διδάγματα σελ. 132 186 221 264 398 514 555.
Ἐκκλησιαστ. Ἀλήθεια σελ. 133 197 208.
Ἐκλογικὴ συνέλευσις σελ. 141.
Ἐράνων ἐπιτροπὴ σελ. 186 272 398 439 467 537.
Ἐλέη σελ. 187.
Ἐκκλησία Σερβίας σελ. 188.
Ἐπιτροπὴ ἀρχιερατ. περιουσιῶν σελ. 208 458.
Ἐκκλησίαι ἐν Αὐστρίᾳ σελ. 225.
Ἐλαίας ἐπίσκοπος σελ. 233 241.
Ἐπετηρὶς Πατριάρχου σελ. 251.
Ἐρέσου μητροπολ. σελ. 251 264 314 388 457 528.
Ἐκκλησία Ρουμανίας σελ. 274 521 526.
Ἐκκλησιαστ. Ἐπιτροπὴ σελ. 278 280.
Ἐμπορικὴ σχολὴ Χάλκης σελ. 281.
Ἐσζεγοβίνης ἐπαρχ. σελ. 314.
Ἐλευθερουπόλεως μητροπολ. σελ. 397.
Εὐφροσύνη Φωτιάδου σελ. 407.
Ἐπιτροπὴ παθόντων ὁμογενῶν σελ. 413 426.
Ἐκκλησιαστ. Ἐπιτροπὴ σελ. 414 452.
Ἐγκαπίου νεκροταφεῖον σελ. 442
Ἐκκλησιαστ συγγραφεῖς σελ. 445 456 540.
Ἐπιτροπὴ μαρτυριῶν βαπτίσεως σελ. 467.
Ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων ἔκδοσις σελ 474.
Ἐσκὴ-σεχὶρ σελ. 491.
Ἐρημίται ἐν Εὐρώπῃ σελ. 552.

Ζ.

Ζάππειον Παρθεναγωγ. σελ. 208 253 291 340.
Ζωγράφειον Γυμν. σελ. 290.
Ζωηρὸς πασᾶς σελ. 314.
Ζαρίφης Α. σελ. 350.
Ζίρνοβον σελ. 491.

Η.

Ἡρακλείας μητροπολ. σελ. 103 141.
Ἡλιουπόλεως μητροπολ. σελ. 413 441.

Θ.

Θεολογικὴ Σχολὴ Χάλκης σελ. 35 142 223 241 251 281 302 315 375 493 542 552.
Θεράποντος ἁγίασμα σελ. 186.
Θράκη σελ. 365 366.
Θεολογικὴ Σχολὴ Σταυροῦ σελ. 407.
Θεσσαλονίκης μητροπολ. σελ. 451 452 526 544.

Ι.

Ἱερὰ Σύνοδος σελ. 22 153 198 334 493.
Ἰκονίου μητροπολ. σελ. 69 103.
Ἰωαννίδης βέης σελ. 71 87.
Ἰωακείμιον Παρθεναγ. σελ. 186 281 340 368.
Ἱεροσολύμων πρώην σελ. 209.
Ἱμιχαμπερίων γραφεῖον σελ. 234 253.
Ἰωνᾶς ἀρχιμ. σελ. 281.
Ἰωακεὶμ ὁ Γ' (νόστιμα) σελ. 326.
Ἰνδικτιῶν νέα σελ 373.
Ἱερόθεος Ἀνθουλίδης σελ. 426.

Κ.

Κυζίκου μητροπολίτης σελ. 23 35 115 154 214 327 334 366 443 451 452 465 468 489 510 544.
«Κωνσταντινούπολις» ἐφημερὶς σελ. 48.
Καντουαρίας ἀρχιεπίσκοπος σελ. 86.
Καινὴ Διαθήκη σελ. 87.
Κήρυγμα σελ. 114 129 142.
Καπουκιχαγιᾶ γραφεῖον σελ. 115.
Καστορίας μητροπολ. 234 264 365.
Κάρδιφ καινότης σελ. 253.
Καθαιρέσεις σελ. 253 443 494.
Κολωνίας ἐπαρχία σελ. 289.
Κασσανδρείας μητροπολ. σελ. 334 349 367 442 458.
Καλλιουπόλεως μητροπολ σελ. 334 350 413 441.
Κισάμου καὶ Σελίνου ἐπίσκοπος σελ. 341.
Κώου μητροπολ. 350 466.
Καραθεοδωρῆς Κ. σελ. 414.
Κατηχητικὴ σελ. 439.
Κοσμᾶ πασᾶς σελ 441.
Καζανόβας Σ. 441.
Καρπάθου πρώην σελ. 519.
Κάλιτς σελ. 527.

Λ.

Λεύκης ἐπίσκοπος σελ. 86 115.
Λαχωβάρης Ἀλεξ. σελ. 289.
Λέρου καὶ Καλύμνου μητροπολ. σελ. 349 350 406 458.
Λαυρέντιος Μ. Ἀρχιδιάκονος σελ. 349 545.
Λιτίτσης μητροπολ. σελ. 350.
Λαμπαδαρίδης Ἀν. σελ. 520.

Μ.

Μαρωνείας μητροπολ. σελ 35.
Μαρασλῆς Γρηγ. σελ. 57.
Μνημοσύνη λέσχη σελ. 57 528.
Μονὴ Κανδήλων σελ. 70 133 466.
Μαυροκορδάτος Νικ. σελ. 71 103.
Μονὴ Φανερωμένη σελ. 86 261 458 466 490.
Μετσόβου ἔξαρχία σελ. 98 198 466.
Μοναστηριακὸν γραφεῖον σελ. 132 154.
Μουχαρρὶμ σελ. 141.
Μαυρομμάτης Κωνστ. σελ. 143.
Μοστρᾶτος Δ. σελ. 144 494.
Μονὴ Παντοκράτορος σελ. 153 198.
Μανουὴλ Γεδεὼν σελ. 154.
Μονὴ Πέτρας σελ. 133.
Μεγάλη Ἑβδομὰς σελ. 185.
Μιτυλήνης μητροπολ. σελ. 185 373 441.
Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολὴ σελ. 186 273 281 291 302 340 376 458
Μπακούνιν Σοφία σελ. 215.
Μονὴ Τσαδῆρι σελ 224.
Μεσημβρίας πρώην σελ. 224.
Μονὴ Ὀλυμπιωτίσσης σελ. 234.
Μονὴ Πάτμου σελ. 234 397 453.
Μονὴ Βαζελῶνος σελ. 241.
Μονὴ Χουτουρᾶ σελ. 253.
Μυριοφύτου ἐπίσκ. σελ 289 334 341 350.
Μετόχιον Οἰκουμ. Θρόνου ἐν Μόσχᾳ σελ. 289 334 442.
Μονὴ Ραγίου σελ. 323 466.
Μετρῶν πρώην σελ. 340.
Μουσικὴ παιδαγωγία σελ. 341.
Μαυρογιώρδάτος Θ. σελ. 350.
Μαυροβουνίου πρεσβεία σελ. 350 376 519.
Μακεδονία σελ. 365 366.
Μονὴ Σινᾶ σελ. 376 453 510.
Μογλενῶν μητροπολ. σελ. 406 467.
Μέγας ἀρχιμ. πρώην σελ. 406 442.
Μελενίκου μητροπολ 413 442 451 458 465 526.
Μάγκος Α. σελ. 423
Μάϋερ Φίλιππος σελ. 437.
Μάρκος Β. σελ. 441.
Μονὴ ἁγ. Γεωργίου Καρίπη σελ. 443.
Μαυρομμάτειον παρθεναγωγεῖον σελ. 458.
Μονὴ Σουμελᾶ σελ. 544.
Μονὴ Κύκκου σελ. 545.

Ν.

Νευροκοπίου μητροπολ. σελ. 35 341 367 374 451 458 489.
Νομικὸς σύμβουλος Πατριαρχείων σελ. 98.
Νεόφυτος ὁ Β' σελ. 314.
Ναζιανζοῦ ἐπίσκοποι σελ 321 374.
Ναΐδριον Πατριαρχικὸν σελ. 406.
Νεοκαισαρείας μητροπολ. σελ. 441 451 452 458 526.
Νικομηδείας μητροπολίτης σελ. 441 465.
«Νέα Ἡμέρα» σελ. 494.

Ξ.

Ξανθουπόλεως ἐπίσκοπος σελ. 155.
Ξάνθης μητροπολίτης σελ. 185.

Ο.

Ὀφφίκια ἐκκλησιαστικὰ σελ. 56 224 273 388 520.
Ὀρφανοτροφεῖον Πριγκήπου σελ. 208 239 252 279 334 341 452 466 475 490 494 527.

Π.

Πατριαρχικὰ δώματα σελ. 23.
Πνευματικὸν Δικαστήριον σελ. 47.
Πατριάρχης ἐν τοῖς ἀνακτόροις σελ. 56 233 334 405 413 474 518.
Προϋπολογισμὸς πατριαρχείων σελ. 57.
Πατριαρχικὴ λειτουργία σελ. 101 232 340.
Προυσης μητροπολίτης σελ. 103.
Πρεσπῶν μητροπολίτης σελ. 131.
Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος σελ. 161 291.
Πάσχα ἑορταὶ σελ. 177.
Πατριαρχικαὶ προσρήσεις σελ. 214 225.
Παπαγεωργίου Ν. σελ. 280.
Πέτρος βασιλεὺς Σερβίας σελ. 281 302 543.
Περαμιακὸν ζήτημα σελ. 287.
Πάπας Λέων ΙΓ' σελ. 309.
Παπαϊωάννου Χρῆστος σελ. 314 441 442.
Παπαδόπουλος Χρῆστος σελ. 322 388.
Πάπας Πίος ὁ Ι' σελ. 325
Πατριαρχικὸν τυπογραφεῖον σελ. 328.
Παμμακάριστος εἰκὼν σελ. 334.
Παπτρρηγόπουλος Γ. σελ. 350.
Πάλλης σελ. 350.
Πελαγωνίας μητροπολίτης σελ. 366 442 451 452 519.
Πατριάρχου Ἰωακεὶμ ἐπέτειος ὀνόματος σελ. 385.
Πρεσπῶν μητροπολίτης σελ. 397.
Πισιδίας μητροπολίτης σελ 406 526.
Παπαδόπουλος Φίλιππος σελ. 439.
Πεσματζόγλους Ι. σελ. 442.
Προικοννήσου μητροπολίτης σελ. 466.
Πατρολογία σελ. 495.
Παπαδάκης Συμεὼν σελ. 521.
«Παιδικὸς Κόσμος» σελ. 545.

Ρ.

Ρωσικὴ πρεσβεία σελ. 24 520.
Ροδοπόλεως μητροπολίτης σελ. 207 264.
Ροβέρτειον γυμνάσιον σελ. 253.
Ρασκοπρεσρένης μητροπολίτης σελ. 264.
Ροδοκανάκειος Σχολὴ σελ. 328.
Ροστόβσκη πρόξενος σελ. 340.
Ράϊνεκ σελ. 350.
Ράλλη Ἀλεξάνδρα σελ. 376.
Ροχὸλ Θεόδωρος σελ. 459.
Ρόδου μητροπολίτης σελ. 544.

Σ.

Συμβούλιον Δ. Ε. Μ. σελ. 22 69 141 149 184 198 199 271 452 492 544.
Συντάξεις πατριαρχικῶν ὑπαλλήλων σελ. 35.
Σερβικὴ πρεσβεία σελ. 35 103 368 475 490 520.
Σμύρνης μητροπολίτης σελ. 35 69 214 224 366 426.
Σάμου μητροπολίτης σελ. 86 88 127 198.
Σκοπίων μητροπολίτης σελ. 87 98 115 186 491 494 521.
Σταυροδρομίου προϊστάμενος σελ. 134.
Σκήτη προφήτου Ἠλιοῦ σελ. 153 198.
Σωζοαγαθοπόλεως μητροπολίτης σελ. 186 466 494.
Σταυροδρομίου Κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον σελ. 187.
Σουλίδης Νικόλαος σελ. 194 215 225.
Σισανίου μητροπολίτης σελ. 198.
Σχολὴ γλωσσῶν σελ. 208.
Σερρῶν μητροπολίτης σελ. 223 253 264.
Στρβίων μητροπολίτης σελ. 234.
Σταυροδρομίου κοινότης σελ. 251 489.
Στρωμνίτσης μητροπολίτης σελ. 264 494.
Σχολὴ Μαρασλῆ σελ. 272 302 340 398.
Συναδινὸς Ζαννῆς σελ. 280 509.
Σκαλτσούνης Ἰωάννης σελ. 350.
Σουλτάνου ἐπετηρὶς σελ. 357 449.
Σάχου γενέθλια σελ. 369.
Σαλτέλης Θεμιστοκλῆς σελ. 383.
Σταυράκης Ἀριστάρχης σελ. 398.
Σεραφεὶμ ψευδεπίσκοπος ῥῶσος σελ. 414.
Σινιόσογλους Ἀλέξανδρος σελ 441.
Σιφνάτος Μ. σελ. 441.
Σεραφεὶμ Χ'' Σάββας σελ. 491.
Στατιστικαὶ εἰδήσεις Πατριαρχείων σελ. 548.

Τ.

Τρεῖς Ἱεράρχαι σελ. 56.
Ταμεῖον Ἱερᾶς Συνόδου σελ. 131.
Τσάρος Νικόλαος σελ. 223 234 452 519.
Ταρσοῦ καὶ Ἀδάνων μητροπολίτης σελ. 273.
Ταντιλίδου οἰκογένεια σελ. 273.
Τσερνοβιτσίου ἀρχιεπίσκοπος σελ. 322.
Τρύφωνος Ἀπόστολος σελ. 426
Τσιγαδᾶς πασᾶς Ν. σελ. 452 489.
Τίτλοι βακουφικῶν κτημάτων σελ. 473.
Τριτεύων Πατριαρχείων σελ. 490.

Υ.

Ὑπουργεῖον ναυτικῶν σελ. 322.
» παιδείας σελ. 322.
» δικαιοσύνης σελ. 327.
Ὑπότροφοι Σουλτάνου σελ. 405.

Φ.

Φιλαδελφείας μητροπολίτης σελ. 35 69 280.
Φιλολογικὸς Σύλλογος σελ. 144 251.
«Φόρμιγξ» ἐφημερὶς σελ. 234.
Φραγκίσκος Ἰωσὴφ σελ. 340.

Χ.

Χαρακτὴρ Προτεσταντισμοῦ σελ. 71 336.
Χαριουπόλεως ἐπίσκοπος σελ. 86.
Χαλκηδόνος μητροπολίτης σελ. 103 115 234.
Χίου μητροπολίτης σελ. 142 459.
Χαμιδιὰ γέρας σελ. 28.
Χατζηχρήστου Λύκειον σελ. 290.
Χριστόφορος πρίγκηψ σελ. 312.
Χλωρὸς Ι. σελ. 314.
Χρυσὸς Π. σελ. 441.
Χρυστούγεννα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις σελ. 543.

Στατιστικαὶ πληροφορίαι περὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ 1903 σελ. 1.
Ὁ πρὸ Χριστοῦ κόσμος σελ. 5. 32. 40.
Τὸ κῦρος τῶν ἀγγλικῶν χειροτονιῶν σελ. 9. 42. 59. 77. 89. 122. 155.
Σχέδεις Κλήμεντος Ἀλεξανδρέως πρὸς τὴν ἑλλην. φιλοσοφίαν σελ. 12. 63. 119.
Πίναξ διευθυντῶν τῆς Σχολῆς τῆς Πατριαρχ. Ἀκαδημίας σελ. 16.
Περὶ τοῦ γνῶθι σαυτὸν σελ. 18.
Εὐεργετήριον γράμμα πρὸς Εὐστάθιον Εὐγενίδην σελ. 19.
Ἡ πρώτη τοῦ νέου ἔτους ἐν τοῖς Πατριαρχείοις σελ. 20.
Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία σελ. 25.
Μελέτιος ὁ Ὁμολογητὴς καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ σελ. 28. 53.
Μέρυμνα περὶ κηρύγματος σελ. 33.
Καθήκοντος ἐκπλήρωσις σελ. 37.
Ἱστορικαὶ ἀνακρίβειαι σελ. 49.
Ἀναγραφὴ ὕμνων καὶ ἐγκωμίων εἰς τὴν ἁγίαν Εὐφημίαν σελ. 65. 81. 110. 139. 202. 259. 345.
Μνημεῖα χριστιανικῆς τέχνης ἐν Ἄθῳ σελ. 73.
Νέα ἐπίσημά τε καὶ ἄλλα διδόμενα κτλ. περὶ πίστεως τῶν Παλαιοκαθολικῶν σελ. 83.
Λύσις ἀπορίας περὶ κωλύματος γάμου σελ. 85.
Ἡ διατύπωσις τῆς ἐγκλείστρας σελ. 91.
Ἐνθρονιστικαὶ ἐπιστολαὶ σελ. 96.
Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία σελ. 104.
Λόγιοι ἐξ Ἰθάκης σελ. 105.
Ἡ Νεάπολις τῆς Καππαδοκίας σελ. 109. 297.
Διαίτησις Βιβλιοθήκης σελ. 117.
Ἐπίκαιρα ἀκροάματα σελ. 133.
Περὶ τοῦ κανονικοῦ μνημονεύματος τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐπισκόπου σελ. 136.
Ἡ καλαισθησία τῶν Βυζαντινῶν σελ. 144.
Ἐπίκαιρα ἀναγνώσματα σελ. 152.
Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος σελ. 161.
Αἱ λειτουργίαι τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως σελ. 188.
Σχέδεις ἑλληνικῆς φιλοσοφίας πρὸς τὴν Π. Διαθήκην σελ. 199. 267. 295. 330.
Ἱεραὶ πορεῖαι σελ. 205.
Μοναστηριακαὶ περιουσίαι ἐν Ἠπείρῳ σελ. 209. 215.
Πλανῶντες καὶ πλανώμενοι σελ. 213.
Ἡ ἀπὸ τῆς Ἑῴας ἀνὰ τὴν Ἑσπερίαν διάδοσις τῆς ἐκκλησιαστικῆς βυζαντινῆς μουσικῆς σελ. 217.
Γνωμοδότησις νομικὴ σελ. 219.
Λόγος εἰς τὴν ἁγίαν καὶ Μ. Παρασκευὴν σελ. 226.
Τελευταῖαι παρατηρήσεις πρὸς τὴν «Ν. Ἡμέραν» σελ. 229. 261.
Βυζαντινὰ λείψανα ἐν Ζακύνθῳ σελ. 235.
Ὀφειλαὶ ἄφυκτοι σελ. 237.
Χριστιανικαὶ ἀρχαιότητες ἐν Ζακύνθῳ σελ. 243.
Σημειώσεις εἰς ἀναγραφὰς μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης σελ. 254.
Θεσσαλονίκης νομοκάνων ΙΖ' αἰῶνος σελ. 466.
Λυπηραὶ σκέψεις σελ. 269. 277. 285.
Θέσμια καὶ ἔθιμα τῆς ρωμαϊκῆς ἐκκλησίας σελ. 317.
Ἀπότισις ἱερῶν ὀφειλῶν σελ. 333. 389.
Φιλίστορα ἀποσημειώματα, Δημήτριος Γοδδελᾶς σελ. 337.
Αἱ ἐν Αὐστρίᾳ ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι σελ. 342. 351. 378.
Ζητήματα περὶ διαθηκῶν σελ. 352.
Ἰωάννης ἐπίσκοπος Πριδριανῶν σελ. 355. 362.
Κανονικὴ παραίτησις σελ. 369.
Ἀναγνώσεις ἐκ τοῦ Ὡρολογίου τῆς τῶν Ἀκοιμήτων μονῆς σελ. 380. 390. 401. 447. 455. 462. 532.
Τὸ ζήτημα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς παρὰ Λατίνοις σελ. 399. 408.
Τὸ ἐνεστὼς καὶ τὸ μέλλον τοῦ κλήρου καὶ τῶν διδασκάλων σελ. 402.
Σκέψεις ἐπὶ τοῦ θείου κηρύγματος σελ. 416. 427.
Ἡ θρησκευτικὴ κατάστασις ἐν τῇ σημερινῇ Ἰαπωνίᾳ σελ. 418.
Ἀνέκδοτα πατριαρχ. γράμματα σελ. 419. 446. 507. 514. 522.
Νομικὰ μελετήματα σελ. 432.
Αἱ παρ' ἡμῖν ἱστορικαὶ καὶ θεολογικαὶ σπουδαὶ ἐν Εὐρώπῃ κρινόμεναι σελ. 415.
Σημειώσεις εἰς ἀναγραφὰς μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης σελ. 437.
Γνῶσεις χρήσιμοι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς παρ' ἡμῖν παιδείας σελ. 460.
Χριστιανικὸν ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον σελ. 469.
Νομολογία Οἰκουμεν. Πατριαρχείου σελ. 479. 538.
Πρόνοια περὶ κλήρου σελ. 481.
Ἀπαντήσεις αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν σελ. 482.
Τεκμήριον εὐλαβῶν αἰσθημάτων σελ. 488.
Συναξαριστὴς Ἐκκλ. Κωνσταντινουπόλεως σελ. 497.
Σχέδεις Ἐκκλησιῶν σελ. 499.
Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη περὶ γάμου σελ. 502. 512. 535.
Στιχάριον σελ. 504. 528.
Ἀποστολὴ δημοσιογραφίας σελ. 521.
Ἱερᾶς ἐπιχειρήσεως ἀπαρχὴ σελ. 541.
Ἡ Κυριακὴ ἀργία σελ. 547.
Ὁ ἐν Γερμανίᾳ Παλαιοκαθολικισμὸς σελ. 548.
Ἡ ἔννοια τοῦ μονογράμμου σελ. 552.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΓ' ΕΤΟΥΣ